

**REGIONÁLNY ÚRAD VEREJNÉHO ZDRAVOTNÍCTVA,
SO SÍDLOM V KOŠICIACH, IPEĽSKÁ 1**

**VÝROČNÁ SPRÁVA
RÚVZ KOŠICE ZA ROK 2013**

Regionálny hygienik: MUDr. Jana Kollárová

Máj 2014

OBSAH

1. IDENTIFIKÁCIA ORGANIZÁCIE	1
2. POSLANIE A STREDNODOBÝ VÝHLAD ORGANIZÁCIE	7
3. KONTRAKT ORGANIZÁCIE S ÚSTRED. ORGÁNOM A JEHO PLNENIE.....	8
4. ČINNOSTI/PRODUKTY ORGANIZÁCIE A ICH NÁKLADY	
Hygiena životného prostredia	9
Preventívne pracovné lekárstvo	48
Hygiena výživy.....	129
Kozmetické výrobky	165
Hygiena detí a mládeže	170
Epidemiológia	197
Lekárska mikrobiológia.....	321
Podpora zdravia	342
Ochrana zdravia pred žiarením.....	400
Kontrola, sťažnosti a petície.....	436
Zdravotnícka informatika a bioštatistika	439
Publikačná a prednášková činnosť	444
Chemické analýzy.....	454
Fyzikálne analýzy.....	459
Genetická toxikológia	464
Mikrobiológia životného prostredia	469
Biológia životného prostredia	483
5. ROZPOČET ORGANIZÁCIE	487
6. PERSONÁLNE OTÁZKY	489
7. CIELE A PREHLAD VÝVOJA ORGANIZÁCIE V DANOM ROKU.....	499
8. HLAVNÉ SKUPINY UŽÍVATELOV VÝSTUPOV ORGANIZÁCIE.....	499

1. IDENTIFIKÁCIA ORGANIZÁCIE

VŠEOBECNÁ ČASŤ

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Košiciach

IČO: 00606723

Ipeľská 1, 040 11 Košice

vedúci služobného úradu a regionálny hygienik: MUDr. Jana Kollárová

kontakt: 055/7860100, mobil: 0911 416 202

e-mail: regionalnyhygienik@ruvzke.sk

Územná pôsobnosť:

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Košiciach vykonáva činnosti vyplývajúce zo zákona NR SR č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov pre okresy:

Košice I

Košice II

Košice III

Košice IV

Košice - okolie

Odbor ochrany zdravia pred žiarením rieši problematiku ionizujúceho žiarenia okrem Košického kraja aj pre Prešovský kraj.

Charakteristika dozorovaného územia:

Dozorované územie okresov Košice I-IV sa rozprestiera na rozlohe 242,8 km² s počtom obyvateľov 234 663 a okresu Košice –okolie sa rozprestiera na rozlohe 1533,4 km² s počtom obyvateľov 112 247. Spolu dozorované územie tvorí rozlohu 1776,2 km² s počtom obyvateľov 346 910.

Z hľadiska závažnosti riešenia problematiky preventívneho pracovného lekárstva je najviac podnikov zaradených do rezortu kovopriemyslu, hutníctva a strojárstva. Ťažiskovým ostáva spoločnosť U. S. Steel Košice, s.r.o., ktorá vo svojich divízijských závodoch koncom roka zamestnávala 10 473 zamestnancov, z toho 1768 žien. Oproti roku 2012 došlo k zníženiu o 716 zamestnancov. Je to súčasne podnik s najvyšším počtom zamestnancov pracujúcich v riziku práce 3. a 4. kategórie. Jedná sa napriek klesajúcemu dlhodobému trendu o 7 977 zamestnancov, z toho 549 žien pracujúcich v riziku práce. V sledovanom období bolo v tejto spoločnosti okrem iného vykonaných v rámci štátneho zdravotného dozoru 101 kontrol zameraných na rizikové práce.

Predmetom zvýšeného dozoru sú v tomto rezorte aj ostatné spoločnosti s vysokým podielom zamestnancov vykonávajúcich rizikové práce. Najviac z nich sa nachádza vo Vstupnom areáli USSKE. Jedná sa napr. o spoločnosť RMS, a.s. Košice, ktorá vznikla postupnou fúziou spoločností Vulkmont, Elektroservis, Energoservis, Reliningserv a v uplynulom roku boli do prevádzky uvedené aj priestory DZ Refrako.

Ďalej sú to spoločnosti, ktoré bezprostredne nadväzujú na výrobnú činnosť spol. U. S. Steel Košice, s.r.o., a to OBAL-SERVIS a.s., Košice, U. S. Steel Košice – Labortest, s.r.o. a U. S. Steel Services, s.r.o. a pod.

Medzi spoločnosťami s vysokým počtom zamestnancov a nie menej závažnou problematikou v pracovnom prostredí patria spoločnosti v Airport Industrial Park, ako je

Faurécia, závod Leather Košice, s počtom zamestnancov 1 077 a U-Shin Slovakia s.r.o. (predtým VALEO Slovakia, s.r.o.), kde došlo k zvýšeniu počtu zamestnancov z 1 309 na 1572. Obidve spoločnosti sú významnými z hľadiska výroby komponentov pre automobilový priemysel.

K významnému zvýšeniu počtu zamestnancov došlo aj v spoločnosti GETRAG FORD Transmissions Slovakia, s.r.o., a to zo 717 na 1012 zamestnancov. V Priemyselnom parku Kechnec sú okrem tejto spoločnosti najväčšími zamestnávateľmi Magneti Marelli Slovakia a Powertrain, s.r.o., SWEP Slovakia s.r.o. a Crown Bevcan Slovakia s.r.o.

V rezorte energetiky a strojárstva je významným zamestnávateľom VVS, a.s., ktorá zamestnáva 2 102 zamestnancov, Slovenský plynárenský priemysel, a.s. (SPP, a.s.) a SPP-distribúcia, a.s., ktorej činnosť je zameraná na rozvod a distribúciu plynu a zamestnáva celkom 1556 zamestnancov, ďalej Tepláreň Košice, a.s. so 471 zamestnancami a VSE, a.s. s 835 zamestnancami. V týchto podnikoch došlo k výraznému zníženiu počtu zamestnancov.

V rezorte stavebníctva patrí k ťažiskovým podnikom spoločnosť Inžinierske stavby a.s., Košice, s počtom zamestnancov 925, spoločnosť Skanska SK, a.s. s 904 zamestnancami, spoločnosť EUROVIA SK, a.s., ktorá zamestnáva 632 zamestnancov, TERMOSTAV – MRÁZ, spol. s r.o. s počtom zamestnancov 190. Spoločnosť Východoslovenské stavebné hmoty a.s. sa dňom 01. 01. 2013 stala novou spoločnosťou pod názvom Holcim (Slovensko), a.s. so sídlom v Rohožníku. Na území Košice-okolie má 3 prevádzky, a to Štrkovňa Geča, Betonáreň B3 Ludvikov dvor a Cementáreň Turňa nad Bodvou.

V rezorte dopravy je najväčším zamestnávateľom Dopravný podnik mesta Košice a.s. a EUROBUS a.s.

V rezorte poľnohospodárstva dochádza naďalej ku útlmu rastlinnej a živočíšnej výroby, na hospodárskych dvoroch boli zrušené strediská na ochranu rastlín (ďalej HD) a začali sa vo výraznej miere budovať bioplynové stanice.

K najväčším zmenám dochádza v stredných a malých podnikoch zameraných na prevádzkovanie drevovýroby, autoslužieb, spracovania druhotných surovín a pod.

Problematika v ochrane zdravia a bezpečnosti v pri práci je poznamenaná ekonomickou krízou celej spoločnosti. Stále dochádza k útlmu výroby, zmenám výrobného programu, ktoré si často sprevádzané aj organizačnými a dispozičnými zmenami a znížením počtu zamestnancov. Tieto zmeny si vyžadujú nové posudzovanie a plnenie ďalších povinností v súlade s platnou legislatívou a v neposlednej miere zvýšený zdravotný dozor hlavne tam, kde sú pracovné činnosti zaradené do kategórie rizikových prác. V uvedenej situácii podnikateľským subjektom do značnej miere vypomáhajú pracovné zdravotné služby, ktorých úroveň z roku na rok narastá.

V hodnotenom období (rok 2013) na území okresov Košice - mesto a Košice – okolie, v porovnaní s predchádzajúcim rokom, v charaktere potravinárskeho priemyslu k podstatným zmenám nedošlo. Naďalej je potravinárskych výrobní vyrábajúcich alebo spracovávajúcich základné potraviny (mäso, mlieko a mliečne výrobky, maslo, múku, chlieb, vajcia) málo, prípadne absentujú. Aj nové výrobne chleba a pečiva sú zriaďované len ako malé prevádzky. Na území mesta Košice bola tohto roku uvedená do prevádzky pekáreň vyrábajúca pekárenské výrobky z biosurovín.

Z potravinárskych prevádzok, ktoré boli najčastejším predmetom posudzovania a uvádzania ich priestorov do prevádzky boli zariadenia spoločného stravovania bez prípravy a podávania pokrmov (bary, kaviarne, pohostinstvá), potravinárske predajne väčšinou aj s predajom nepotravinárskeho tovaru, stánky s rýchlym občerstvením a stánky s predajom tlače.

V roku 2013 boli uvedené do prevádzky zariadenia významnejšieho charakteru. Zrekonštruované boli priestory objektu Stará krytá plaváreň – Kunsthalle na Rumanovej 7 v Košiciach, ktoré sú t.č. využívané pre účely kultúrno-spoločenských podujatí (napr.

koncertné a divadelné predstavenia, módne prehliadky, plesy) s poskytovaním občerstvenia formou objednávok cez cateringové spoločnosti. K ďalším zariadeniam patrí DinoPark v ZOO Košice-Kavečany, v rámci ktorého boli uvedené do prevádzky aj priestory potravinárskych zariadení (stánok určený na predaj hlbokomrazených priemyselne vyrábaných krémov, stánok s rýchlym občerstvením). V hodnotenom období bol v rámci roka Košice 2013 – Európske hlavné mesto kultúry zrekonštruovaný objekt bývalých kasární na Rastislavovej ul.č. 2 v Košiciach, v ktorom bolo zriadené kultúrno-spoločenské centrum – Kulturpark, ktorého súčasťou sú aj zariadenia spoločného stravovania – reštaurácia s barom, kaviareň a kongresová hala s kuchyňou.

Z poznatkov z kontrol vykonaných v hodnotenom období v rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru a úradnej kontroly potravín možno všeobecne konštatovať, že hygienická úroveň potravinárskych prevádzok, vrátane zariadení spoločného stravovania (vybavenie, údržba, čistenie) je na území Mesta Košice vyššia ako úroveň potravinárskych prevádzok na území okresu Košice – okolie.

Z hodnotenia súčasného stavu zásobovania obyvateľstva pitnou vodou v meste Košice a v okrese Košice - okolie vyplýva, že sa stav oproti roku 2012 významne nezmenil. V roku 2013 došlo iba k zmene v prevádzkovaní 1 vodovodu, v 1 prípade bol novovybudovaný vodárenský zdroj uvedený do užívania a v 5 prípadoch nastala zmena systému dezinfekcie pitnej vody.

Zásobovanie obyvateľstva v **meste Košice** pitnou vodou je realizované verejnými vodovodmi v správe Východoslovenskej vodárenskej spoločnosti, a.s., Košice. Mesto Košice je zásobované pitnou vodou z tzv. „Košického“ skupinového vodovodu, kde zdrojom pitnej vody je povrchová a podzemná pitná voda z niekoľkých lokalít. Mestská časť Kavečany je zásobovaná pitnou vodou z vlastných vodných zdrojov „Pstružník“. Z evidovaných 240 164 obyvateľov je na verejný vodovod napojených 225 147 obyvateľov, čo je 93,75 % zásobovanosť. V rámci distribúcie vody máme v obvode Košice dve oblasti s reguláciou vody, a to MČ Luník IX a „Demeter“ na Ťahanovciach. Po epidemiologickej stránke sme v hodnotenom roku nezaznamenali epidemický výskyt žiadneho ochorenia v tejto lokalite. K regulácii dodávky pitnej vody v týchto častiach mesta dochádza z dôvodu dlhodobého neuhrádzania faktúr za pitnú vodu zo strany neprispôsobivých občanov. Oproti predchádzajúcemu roku sa kvalita pitnej vody v „Košickom“ skupinovom vodovode výrazne zlepšila v mikrobiologických ukazovateľoch a zhoršila vo fyzikálno-chemických ukazovateľoch. V tomto prípade však išlo o zanedbateľné prekročenie medzných hodnôt, preto je možné konštatovať, že dodávka a kvalita pitnej vody v „Košickom“ skupinovom vodovode je zdravotne bezpečná.

Okres Košice - okolie patrí aj naďalej medzi okresy s najnižších percentom zásobovaných obyvateľov z verejných vodovodov. V okrese je až 29 obcí v ktorých absentuje verejný vodovod a zásobovanie obyvateľov je riešené z individuálnych vodných zdrojov, často s nevyhovujúcou kvalitou vody. Na verejný vodovod bolo z celkového počtu obyvateľov 121 187 napojených 72 910 obyvateľov (t. j. 60,16 %). Oproti roku 2012 je to mierny nárast o 0,54 % (z 59,62 % na 60,16 %). V tomto okrese bol naopak zaznamenaný vyšší celkový počet obyvateľov, ako aj počet zásobovaných obyvateľov z verejného vodovodu. V roku 2013 boli v okrese Košice - okolie skolaudované 2 vodovody, a to v obci Zádiel a Nižná Hutka. Do dnešného dňa však prevádzkovateľ vodovodu neviduje ani jednu prípojku na odber vody. Zmena nastala v prevádzkovaní jedného vodovodu v obci Ruskov a v obci Zlatá Idka bol uvedený do užívania vodný zdroj „Stará štôlna I.“. V dôsledku nedostatočnej výdatnosti aj naďalej nutné celý rok regulovať vodu v obci Kecerovce. Oproti roku 2012 sa kvalita pitnej vody vo vodovodoch v okrese Košice - okolie mierne zlepšila v mikrobiologických ukazovateľoch (z 9,84 % na 9,47 %) a výrazne zhoršila vo fyzikálno-chemických ukazovateľoch (zo 11,92 % na 21,05 %). Vo viacerých prípadoch však išlo

o zanedbateľné prekročenie limitných medzných hodnôt. V súvislosti so zvýšenou zrážkovou činnosťou a nedostatočnou dezinfekciou vody sme zaznamenali zhoršenú kvalitu vody v dvoch obciach, a to v obci Čakanovce a Vyšná Kamenica. Na základe laboratórnych nálezov (významné mikrobiologické znečistenie) boli v I. polroku 2013 vydané predbežné opatrenia, a to zákaz využívania vody na pitné účely a zabezpečenie zásobovania obyvateľstva náhradným spôsobom. Prevádzkovateľ a vlastník vodovodu vykonal opatrenia na zlepšenie kvality vody vo vodovode a zakúpil nové chlórovacie zariadenie. T. č. je kvalita vody v týchto vodovodoch vyhovujúca. Zmeny v spôsobe úpravy pitnej vody nenastali, v jednom prípade sa na úpravu pitnej vody využíval iný sorbent. Dominantnou metódou hygienického zabezpečenia pitnej vody v okrese Košice – mesto a Košice - okolie je dezinfekcia na báze chlóru (dávkovanie chlórnanu sodného, alebo plynného chlóru v závislosti od veľkosti zdroja). V priebehu roka 2013 RÚVZ so sídlom v Košiciach vydal v 5 prípadoch súhlasné rozhodnutie k zmene systému dezinfekcie vody s využitím elektrolýzneho zariadenia ProMinent CHLORINSITU®-III na prevádzkach: Ústrednej čerpacej stanici v Košiciach, Čerpacej stanici Drienovec, Vodojeme T2 Košice, Vodojeme KVP Z1 Košice a Úpravne vody Bukovec, v rámci intenzifikácie procesu úpravy pitnej vody“ do skúšobnej prevádzky. V okresoch Košice - mesto a Košice - okolie neevidujeme verejné vodovody bez zdravotného zabezpečenia pitnej vody. Aj napriek nepriaznivej situácii v zásobovaní obyvateľov okresu Košice - okolie pitnou vodou neboli v hodnotenom roku evidované epidémie, kde faktorom prenosu bola pitná voda. Taktiež nebola udelená ani jedná výnimka na používanie vody vo verejných vodovodoch, ktorá nespĺňa hygienické limity ukazovateľov kvality pitnej vody.

Na území mesta sa nenachádzajú verejné studne využívané na pitné účely. V okrese Košice – okolie evidujeme 9 verejných studní, a to v obciach: Blažice, Boliarov, Bunetice, Mokrance, Nováčany, Rankovce, Rákoš, Slančík, Vtáčkovce. 4 studne v obciach: Boliarov, Bunetice, Rankovce a Vtáčkovce sú označené informatívnou tabuľkou „Nepitná voda“: V týchto obciach je naďalej v platnosti zákaz používania zdraviu škodlivej vody na pitné účely. Určiť presný počet odberateľov vody z týchto verejných studní nie je možné, nakoľko sú verejne prístupné.

Základným východiskom pre hodnotenie kvality ovzdušia v meste Košice a v okrese Košice - okolie sú výsledky meraní koncentrácií znečisťujúcich látok v ovzduší, ktoré realizuje Slovenský hydrometeorologický ústav na staniaciach Národnej monitorovacej siete kvality ovzdušia (NMSKO), spolu s tromi automatizovanými monitorovacími stanicami s monitorovacím programom EMEP, umiestnenými na území mesta Košice a jednou stanicou, umiestnenou v obci Veľká Ida. Najväčší podiel na znečistení prízemnej vrstvy atmosféry v meste Košice má doprava a ťažký priemysel, najmä strojárstvo, hutníctvo a metalurgia, ktorý je umiestnený v južnej časti mesta a ovplyvňuje aj ovzdušie okolitých obcí Bočiar, Haniska, Sokolany, Veľká Ida. Mesto Košice má vypracovaný Program na zlepšenie kvality ovzdušia, ktorý je spracovaný pre vymedzenú oblasť riadenia kvality ovzdušia, ktorú tvorí katastrálne územie mesta Košice a katastrálne územie obcí Bočiar, Haniska, Sokolany a Veľká Ida, kde dochádza k prekročovaniu limitnej hodnoty znečisťujúcej látky PM₁₀.

Na území mesta Košice a okresu Košice –okolie sa nachádzajú zariadenia slúžiace pre deti a mládež (dozorované odborom HDM) v počte 1537. Školy a školské zariadenia sú väčšinou umiestnené v účelových objektoch, príp. v objektoch k tomuto účelu prispôbovaných.

Z uvedeného celkového počtu zariadení je 455 neštátnych, zriaďovateľmi sú iné subjekty a organizácie.

Na rozdiel od iných regiónov Slovenska v meste Košice len asi 30 % materských škôl získalo právnu subjektivitu. Prevádzkovateľom u väčšiny týchto zariadení je teda naďalej Mesto Košice, príp. mestská časť Košice - Staré mesto. Základné školy, stredné školy a

niektoré školské jedálne (3) na území mesta Košice, ako aj plne organizované základné školy a stredné školy na území okresu Košice – okolie sú samostatnými právnymi subjektmi.

V rámci posudzovacej činnosti a štátneho zdravotného dozoru sme v nami dozorovaných zariadeniach aj v roku 2013 zisťovali niektoré skutočnosti, ktoré by mohli mať dopad na zdravotný stav detí a mládeže. Naďalej pretrvávajú problémy v zásobovaní pitnou vodou, a to v prevažnej miere v zariadeniach na území okresu Košice-okolie (zásobovanie je z vlastných vodných zdrojov, kde voda vykazuje kolísavú kvalitu). Ako dôsledok nedostatočného finančného zabezpečenia škôl sa čoraz viac prejavujú nedostatky hlavne stavebnotechnického charakteru, v opotrebovanom a zastaralom zariadení a nedostatočnom technickom a strojnotechnologickom vybavení. V sledovanom období, a to hlavne v meste Košice, je hlavným problémom nedostatok kapacít v materských školách. Táto skutočnosť vznikla ako následok jednak zrušenia niektorých materských škôl v meste, ale aj prepočítaním kapacít v jednotlivých školských zariadeniach v zmysle platných právnych predpisov.

V stravovacích zariadeniach slúžiacich pre deti a mládež naďalej prebiehala kontrola správnej výrobnéj praxe a dodržiavania nutričných hodnôt pri zostavovaní jedálnych lístkov. Prevádzkovatelia školských stravovacích zariadení aj keď udržiujú v týchto zariadeniach dobrý štandard, zásady správnej výrobnéj praxe nie sú plne pochopené a hlavne realizované. Ako základ pre zavedenie tohto systému by mali slúžiť aj konkrétne a jasne spracované prevádzkové poriadky, sanitačné programy a príručky HACCP. Tieto materiály sú však vo väčšine prípadov neúplné, pre pracovníkov nezrozumiteľné a hlavne odborne veľmi zložené. Tento problém bude aj v budúcnosti prísnejšie sledovaný s cieľom zaviesť jednoznačné preventívne opatrenia na elimináciu rizík a následných nebezpečenstiev, ktoré by mohli vzniknúť pri príprave a podávaní pokrmov pre túto vnímavú časť populácie.

V roku 2013 bol vykonaný štátny zdravotný dozor vo všetkých ubytovacích zariadeniach slúžiacich pre deti a mládež na území mesta Košice a okresu Košice - okolie (celkový počet 32). Kontrolami bolo zistené, že základným problémom týchto zariadení je stanovenie a následné dodržiavanie kapacity. Jednotlivé ubytovacie zariadenia v prevádzkových poriadkoch kapacitu síce určenú mali, avšak prepočet nevychádzal z požiadaviek stanovených vyhláškou MZ SR č.259 /2009 o podrobnostiach o požiadavkách na vnútorné prostredie budov a o minimálnych požiadavkách na byty nižšieho štandardu a na ubytovacie zariadenia (vyhláška), ale odzrkadľoval len skutkový stav. V súčasnosti nie sú dodržiavané hlavne plochy izieb určené na jednu posteľ, izby sú predimenzované lôžkami, (dokonca v niektorých prípadoch sa v izbách nachádza 6 aj viac lôžok, s poschodovými posteľami), a to aj v prípadoch ubytovacích zariadení bunkového typu. Podobná situácia je aj v počte, dispozícii a vybavení zariadení na osobnú hygienu (sprchy, WC) ale aj miestností napr. pre osobné pranie bielizne, kuchyniek a pod. Aktualizácie prevádzkových poriadkov prevádzkovatelia účelovo nepredkladajú, nakoľko by boli nútení v zmysle požiadaviek vyplývajúcich z vyhlášky radikálne znížiť kapacitu. Vzniknutá situácia bude riešená v priebehu roka 2014.

Na území okresov Košice I-IV a okresu Košice okolie je 8 ústavných zdravotníckych zariadení s počtom lôžok 2525 s danou stavebno - technickou charakteristikou: monoblokový typ – Univerzitná nemocnica L. Pasteura Košice (ďalej UN LP Košice), pracovisko Tr. SNP 1, Nemocnica Košice-Šaca, a.s. 1. súkromná nemocnica Košice-Šaca, Východoslovenský ústav srdcových a cievnych chorôb a.s. Košice (ďalej VÚSCH Košice), Vysokošpecializovaný odborný ústav geriatrický sv. Lukáša Košice n.o. (ďalej VŠOÚG Košice), pavilónový typ - UN LP Košice, pracovisko Rastislavova 43, Východoslovenský onkologický ústav a.s. Košice (ďalej VOÚ Košice), Inštitút nukleárnej a molekulárnej medicíny, zmiešaný typ – Detská fakultná nemocnica Košice (ďalej DFN Košice) a Letecká vojenská nemocnica a.s. Košice. V priebehu roka 2013 boli v priestoroch DFN Košice zahájené rekonštrukčné práce s predpokladaným termínom ukončenia v roku 2015.

V uvedených lôžkových zdravotníckych zariadeniach je 6 oddelení anestéziológie a intenzívnej medicíny, z toho sú 3 klinické pracoviská (I. Klinika anestéziológie a intenzívnej medicíny UN LP Košice, III. Klinika pediatrickej anestéziológie a intenzívnej medicíny DFN Košice, Klinika anestéziológie a intenzívnej medicíny VÚSCH Košice). V zariadeniach je celkom 16 JIS, 36 lôžkových oddelení chirurgického smeru a 38 lôžkových pracovísk nechirurgického smeru.

Medzi zariadenia, kde sa vykonáva štátny zdravotný dozor patria aj tieto pracoviská:

- Národná transfúzna služba SR, pracovisko Tr. SNP 1, Košice

- Dialyzačné pracoviská:

1. LOGMAN EAST, a.s., pracovisko Sládkovičova s 12 lôžkami a pracovisko Kalinčiakova s 22 lôžkami,
2. Nefrologické a transplantačné centrum FMC - Dialyzačné služby s.r.o., pracovisko Tr. SNP 1 Košice s počtom lôžok 12,
3. Stredisko detskej dialýzy pri I. Klinike detí a dorastu DFN Košice, Tr. SNP 1, s počtom lôžok 3,
4. MEDIALYZ, s.r.o., Masarykova s počtom lôžok 11.

K 31. 12. 2013 evidujeme na území okresov Košice I-IV a okresu Košice okolie 1537 dozorovaných zdravotníckych zariadení, z toho **ambulantného typu** je 1229 neštátnych zdravotníckych zariadení. Z uvedeného počtu je 301 ambulancií praktického lekára pre dospelých a pre deti a dorast.

Neštátne zdravotnícke **zariadenia poliklinického typu** sú:

Medicínske centrum Košice spol. s r.o., Brigádnická 2, Košice, Poliklinika Procure a.s., ul. Jána Pavla II., Košice, Poliklinika TERASA s.r.o. s miestom výkonu činnosti na Toryskej 1 v Košiciach, Poliklinika Moldava nad Bodvou, ul. ČSA 35, Moldava nad Bodvou., Ergomed poliklinika s.r.o. s miestom výkonu činnosti na Moldavskej 21/A v Košiciach a v Čani. V okrese Košice okolie sú zriadené liečebné kúpele Štós.

V prevádzke je 143 verejných lekární a 23 výdajní zdravotníckych pomôcok.

Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou so sídlom v Bratislave má v Košiciach zriadené patologicko - anatomické pracovisko na Rastislavovej 43 v Košiciach.

Medzi zariadenia, v ktorých sa vykonáva štátny zdravotný dozor v zmysle zákona č. 355/2007 Z. z. patria aj tieto pracoviská spadajúce pod rezort Ministerstva spravodlivosti SR:

- Zdravotnícke zariadenie v Ústave na výkon trestu odňatia slobody, Budovateľská 1, Košice - Šaca, pozostávajúce z ambulantnej časti s 2 ambulanciami všeobecného lekárstva, stomatologickou ambulanciou a z lôžkovej časti pre odsúdených s 27 lôžkami.

- Zdravotnícke zariadenie (Poliklinika) v Ústave na výkon väzby a v Ústave na výkon trestu odňatia slobody na Floriánskej 18 v Košiciach pozostávajúce z lôžkovej časti pre odsúdených pri zdravotníckom zariadení s 19 lôžkami a z ambulantnej časti – ambulancia všeobecného lekárstva, vnútorného lekárstva, psychiatrická, pneumologická a ftizeologická, radiologické pracovisko, stacionár v odbore psychiatria a sexuológia.

Správa majetku Košického samosprávneho kraja obhospodaruje tieto zdravotnícke zariadenia na území: Košice – Východ, Košice – Exnárova, Košice – Sever, Košice – Juh, Košice – Nad jazerom, Košice – Staré mesto (Poštová, Mäsiarska) a zdravotné strediská na Tatranskej 25, Srbskej 12. Bytový podnik mesta Košice obhospodaruje Zdravotné stredisko Ťahanovce, Americká trieda 17 a Zdravotné stredisko na Cottbuskej 13 v Košiciach.

Pre okres Košice I-IV a okres Košice okolie je zriadených 17 staníc záchranej služby, jedna LSPP pre dospelých, deti a dorast, stomatológiu a vrtuľníková záchranná služba.

Odbor ochrany zdravia pred žiarením je v súčasnosti jediným pracoviskom v Košickom a Prešovskom kraji, ktorý rieši problematiku ionizujúceho žiarenia v celom jej komplexe. Do kompetencie odboru spadá sledovanie a usmerňovanie radiačnej záťaže

pracovníkov a obyvateľstva zo všetkých zdrojov ionizujúceho žiarenia v Košickom a Prešovskom kraji.

V rámci okresov Košice-mesto a Košice-okolie je sledovaných 385 pracovísk so zdrojmi ionizujúceho žiarenia, z ktorých 237 sa nachádza v zdravotníckych zariadeniach. V sledovaných okresoch je v prevádzke 39 pracovísk s technickými rtg prístrojmi a na 54 pracoviskách sa využívajú uzavreté žiariče.

2. POSLANIE A STREDNODOBÝ VÝHLAD ORGANIZÁCIE

Poslanie a strednodobý výhľad organizácie vyplýva zo zákona NR SR č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Poslaním organizácie je:

- posudková činnosť
- výkon štátneho zdravotného dozoru a úradnej kontroly potravín
- príprava podkladov na opatrenia a rozhodnutia orgánu verejného zdravotníctva
- zabezpečovanie špecializovaných výkonov spojených s ochranou zdravia v oblastiach a rozsahu, ktorý vymedzuje zákon NR SR č. 355/2007 Z.z.
- výkon a zabezpečovanie špeciálnych laboratórnych vyšetrení pre účely kvantifikácie a kvalifikácie faktorov životného a pracovného prostredia vo vzťahu k zdraviu obyvateľstva
- výkon špecializovanej činnosti aj nad rámec Košického kraja v rámci špecializácie činností RÚVZ v SR a podľa štatútov NRC schválených MZ SR v zmysle koncepcií jednotlivých odborov v oblasti ochrany zdravia ľudí
- výkon metodicko-odbornej, poradenskej a koordinačnej činnosti vo vzťahu k RÚVZ v SR s hlavným zameraním na Košický kraj v otázkach zabezpečovania odborných činností v rámci jednotlivých odborov ochrany a podpory zdravia
- realizácia projektov a programov na ochranu a podporu zdravia v rámci celoslovenských aktivít RÚVZ v SR a programového vyhlásenia vlády
- koordinácia a odbornovo-metodické usmerňovanie programov a projektov na ochranu a podporu zdravia nad rámec okresného charakteru
- navrhovanie a spracovávanie štúdií a projektov v oblasti sledovania zdravotného stavu obyvateľstva a výchovy ku zdraviu na základe aktuálnych potrieb
- vykonávanie analýz a expertíznej činnosti súvisiacej s otázkami ochrany zdravia ľudí ako aj na žiadosť iných oprávnených štátnych orgánov, organizácií, právnických a fyzických osôb
- podieľanie sa na príprave návrhov odborných dokumentov, právnych predpisov a technických noriem súvisiacich s ochranou zdravia, resp. spracovávanie odborných stanovísk k nim
- zabezpečovanie odbornej a praktickej súčinnosti s dotknutými inštitúciami na pregraduálnej a postgraduálnej výchove lekárov v preventívnom lekárstve a verejnom zdravotníctve, iných vysokoškolákov a SZP
- zabezpečovanie špecializovanej zdravotnej výchovy pre vybrané profesné skupiny
- spolupráca s orgánmi, organizáciami a obcami pri plnení ich úloh na úseku ochrany a podpory zdravia

Národné referenčné centrá

Na tunajšom regionálnom úrade verejného zdravotníctva sú zriadené tieto Národné referenčné centrá:

Národné referenčné centrum pre syfilis
Národné referenčné centrum pre listeriózu
Národné referenčné centrum pre diftériu
Národné referenčné centrum pre črevné parazitózy
Národné referenčné centrum pre hygienickú problematiku pitnej vody
Národné referenčné centrum pre koagulázopozitívne stafylokoky a ich toxíny

Hlavní odborníci ÚVZ SR:

Hlavná odborníčka v odbore podpora zdravia

Krajskí odborníci ÚVZ SR:

Krajská odborníčka v odbore hygiena životného prostredia
Krajská odborníčka v odbore preventívne pracovné lekárstvo
Krajská odborníčka v odbore hygiena výživy
Krajská odborníčka v odbore hygiena detí a mládeže
Krajská odborníčka v odbore podpora zdravia
Krajský odborník v odbore chemických analýz
Krajská odborníčka v odbore hygiena žiarenia
Krajská odborníčka v odbore biológia životného prostredia
Krajská odborníčka v odbore mikrobiológia životného prostredia

RÚVZ so sídlom v Košiciach bude uvedené úlohy realizovať aj v jeho strednodobom výhl'ade.

3. KONTRAKT ORGANIZÁCIE S ÚSTREDNÝM ORGÁNOM A JEHO PLNENIE

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Košiciach nie je povinný vypracovávať kontrakty s ústredným orgánom v zmysle uznesenia vlády SR č. 1370.

4. ČINNOSTI / PRODUKTY ORGANIZÁCIE A ICH NÁKLADY

Hygiena životného prostredia

I. ANALÝZA ZLOŽIEK ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

1. Pitná voda

1.1 Zásobovanie pitnou vodou

Z hodnotenia súčasného stavu zásobovania obyvateľstva pitnou vodou v meste Košice a v okrese Košice - okolie vyplýva, že sa stav oproti roku 2012 významne nezmenil. V roku 2013 došlo iba k zmene v prevádzkovaní 1 vodovodu, v 1 prípade bol novovybudovaný vodárenský zdroj uvedený do užívania a v 5 prípadoch nastala zmena systému dezinfekcie pitnej vody.

Zásobovanie obyvateľstva v **meste Košice** pitnou vodou je realizované verejnými vodovodmi v správe vodárenskej spoločnosti - Východoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., Košice (ďalej VVS, a.s., Košice). Mesto Košice je zásobované pitnou vodou z tzv. „Košického“ skupinového vodovodu, kde zdrojom pitnej vody je povrchová a podzemná pitná voda z niekoľkých lokalít, a to z: Vodárenskej nádrže Starina, Vodárenskej nádrže Bukovec, Čermeľských prameňov, studní pri rieke Hornád a vodárenských zdrojov z lokality Družstevná pri Hornáde, sústavy vodárenských zdrojov Turňa- Drienovec - Košice a potoka Čierna Moldava. Mestská časť Kavečany je zásobovaná pitnou vodou z vlastných vodných zdrojov „Pstružník“. Pitná voda je v jednotlivých častiach mesta miešaná. Celkový odber vody z jednotlivých vodných zdrojov sa prispôboval momentálnej energetickej a prevádzkovej náročnosti pri doprave vody do spotrebiska. Kapacita vodných zdrojov bola postačujúca. Z evidovaných 240 164 obyvateľov je na verejný vodovod napojených 225 147 obyvateľov, čo je 93,75 % zásobovanosť. Oproti roku 2012 je to pokles o 3,1 % , pričom v roku 2013 bol v meste Košice zaznamenaný nižší celkový počet obyvateľov, ako aj počet zásobovaných obyvateľov z verejných vodovodov.

Okres Košice - okolie patrí aj naďalej medzi okresy s najnižším percentom zásobovaných obyvateľov z verejných vodovodov. V okrese je až 29 obcí, v ktorých absentuje verejný vodovod a zásobovanie obyvateľov je riešené z individuálnych vodných zdrojov (studní), často s nevyhovujúcou kvalitou vody. Jednotlivé obce nemajú dostatok finančných prostriedkov na vysoko nákladné stavby verejných vodovodov. Aj napriek tomu, že obce vo väčšine prípadov majú vypracovanú projektovú dokumentáciu, resp. vydané stavebné povolenie na stavbu verejných vodovodov, z dôvodu malého počtu obyvateľov obce nespĺňajú kritériá na čerpanie finančných prostriedkov z rôznych fondov Európskej únie. Navyše klesá záujem občanov o využívanie vody z už jestvujúcich verejných vodovodov. Na verejný vodovod bolo z celkového počtu obyvateľov 121 187 napojených 72 910 obyvateľov (t. j. 60,16 %). Oproti roku 2012 je to mierny nárast o 0,54 % (z 59,62 % na 60,16 %). V tomto okrese bol naopak zaznamenaný vyšší celkový počet obyvateľov, ako aj počet zásobovaných obyvateľov z verejného vodovodu. Najviac vodovodov v okrese Košice - okolie prevádzkuje VVS, a. s., Závod - Košice, prevádzkovateľom 10 vodovodov (Vyšná Myšľa, Bohdanovce, Ďurkov, Štós, Vajkovce, Háj, Trstené pri Hornáde, Vyšná Kamenica, Čakanovce, Hačava) je AQUASPIŠ spol. s r. o., Spišská Nová Ves, 4 vodovody (Hýľov, Rudník, Debraď a Vyšný Medzev - časť Lucia Baňa) sú v správe W - Control, s. r. o., Poprad a 1 skupinový vodovod je v správe U. S. Steel Košice, s. r. o., Košice. Prevádzkovateľmi ostatných vodovodov v okrese Košice - okolie sú jednotlivé obce. Obyvatelia okresu Košice - okolie sú v prevažnej miere zásobovaní podzemnou pitnou vodou, z povrchových zdrojov sú zásobované obce: Bukovec, Malá Ida, Baška, Budimír, Nová Polhora, Chrastné, Hrašovík, Kráľovce, Rozhanovce, Ploské, Herľany, Poproč a časť mesta Medzev. V 2 obciach je zásobovanie pitnou vodou riešené z podzemného a povrchového zdroja (v obci Vyšný Medzev - časť Lucia Baňa je okrem podzemnej vody čerpaná a využívaná aj povrchová voda

z miestneho potoka Borzov, časť obce Vajkovce - lokalita „Slnečná stráň“ je napojená na Vodárenskú nádrž Starina, zvyšná časť obce je napojená na podzemný vodárenský zdroj).

V roku 2013 boli v okrese Košice - okolie skolaudované 2 vodovody, a to v obci Zádiel a Nižná Hutka. Do dnešného dňa však prevádzkovateľ vodovodu neviduje ani jednu prípojku na odber vody. Zmena nastala v prevádzkovaní jedného vodovodu v obci Ruskov, kde je novým prevádzkovateľom VVS, a. s., Košice (predtým AQUASPIŠ spol. s r. o., Spišská Nová Ves). RÚVZ so sídlom v Košiciach v priebehu roku 2013 vydal k návrhom na územné a kolaudačné konanie vodohospodárskych stavieb 37 záväzných stanovísk (rekonštrukcia vodovodu, zokruhovanie, rozšírenie, prekládku a nové vodovodné prípojky).

V roku 2013 sa nevyužívali vodárenské zdroje, ktoré sú v správe VVS, a. s., Košice, a to: „Kraľovce – Chrastne, vrt V2“, „Peder - vrt 1, 2, 4, 5, 6, 7“, „Žigard - I“, „Host'ovce - I., III., V.“, „Turnianska Nová Ves“, „Chemika“, „Sokol - I., vrt A-HG 1, 2“, „Tepličany - vrt HG 11, 11A, 12“ a vodné zdroje „Hatiny - I., II., III“. Nevyužívali sa ani vodné zdroje na ulici Komenského 50, Letná, Ázijská, VŠT, Mier a Jazero v meste Košice, ktoré slúžia výlučne ako núdzové vodné zdroje pre zásobovanie obyvateľstva mesta Košíc v prípade regulovanej dodávky vody, alebo núdzového zásobovania vodou. V I. polroku 2013 bol v obci Zlatá Idka uvedený do užívania vodný zdroj „Stará štôlna I.“. V rámci tejto vodnej stavby bol vybudovaný nový vodojem o objeme 50 m³, privádzacie potrubie z jestvujúceho prameňa „Stará štôlna“ a záchyt nového prameňa „Stará štôlna I.“ V súčasnosti je horná časť obce Zlatá Idka zásobovaná pitnou vodou z prameňa „Stará štôlna“ a dolná časť obce z prameňa „Brauner“. Novovybudovaný vodárenský zdroj bude slúžiť ako doplnkový vodný zdroj pre zásobovanie obyvateľov celej obce Zlatá Idka pitnou vodou. Odber vody z vodných zdrojov pre jednotlivé obce v okrese Košice – okolie zodpovedal miestnym pomerom a ostal približne na úrovni roku 2012.

Zmeny v spôsobe **úpravy pitnej vody** nenastali, v jednom prípade sa na úpravu pitnej vody využíval iný sorbent. Aj naďalej sa na úpravu vody využívajú tieto úpravne vody: Úpravňa vody (ÚV) Bukovec (vodárenská úprava povrchovej vody na odstránenie arzenu, antimónu a mangánu), ÚV Kechnec (technológia úpravy priemyselnej a pitnej vody - homogenizácia, chemická úprava a zníženie hodnoty rozpustných látok pod 350 mg/l), ÚV Medzev (klasická vodárenská úprava povrchovej vody - potok „Čierna Moldava“), ÚV Zlatá Idka (vodárenská úprava podzemnej vody, technológia na odstránenie arzenu a antimónu), ÚV Bidovce (vodárenská úprava podzemnej vody v ukazovateli arzén), ÚV Herľany (klasická vodárenská úprava povrchovej vody - potok „Svinický“ a „Medvedí“), ÚV Poproč (vodárenská úprava povrchovej vody, potok „Zábava“ a „Hájny“). Menšie nedostatky s úpravou vody boli v priebehu roka zisťované na ÚV v Bidovciach. Na úpravu vody v tejto úpravni bol dlhodobo využívaný sorbent „GEH 102“, od nemeckého výrobcu GEH-Wasserchemie GmbH & Co.KG. Prevádzkové skúsenosti preukázali, že za daného prietoku a čiastočne stabilnej hodnote arzenu v upravovanej vode, sorbčná kapacita z hľadiska odstraňovania arzenu bola cca jeden rok. V roku 2013 výrobca z dôvodu modernizácie prevádzky pozastavil výrobu a súčasne pre Obec Bidovce zabezpečil náhradný sorbent „KEMIRA CFH 12“ od výrobcu z Fínska. Nový sorbent bol z časových dôvodov bez akýchkoľvek skúšok naplnený do filtrov. Počas I. polroku bola kvalita vody vyhovujúca a odobraté vzorky vody boli v súlade s požiadavkami Nariadenia vlády SR č. 354/2006 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na vodu určenú na ľudskú spotrebu a kontrolu kvality vody určenej na ľudskú spotrebu, v znení NV SR č. 496/2010 Z. z. Nedostatky sa začali až v II. polroku, kedy laboratórne rozbory vzoriek vody potvrdili nadlimitné hodnoty ukazovateľa arzén. Prevádzkovateľ vodovodu pristúpil k zvýšeniu objemu pretečenej pitnej vody cez úpravňu a doplnil nový sorbent. Kvalita vody bola vyhovujúca, avšak pri ďalšom odbere boli opakovane zistené zvýšené hodnoty arzenu. Prevádzkovateľ dospel k záveru, že fínsky sorbent je málo účinný. Pri zisťovaní príčin u prevádzkovateľov vo Fínsku a Nórsku bolo

konštatované, že tento sorbent je využívaný pri pomerne nižších filtračných rýchlostiach. V podmienkach ÚV Bidovce to však nie je možné. Riešením by bolo zaradiť do procesu úpravy vody ďalší filter, resp. realizovať tzv. dvojestupňovú filtráciu. Toto riešenie by však vyžadovalo značne investičné náklady a pomerne dlhý čas na realizáciu. T. č. je už nemecká firma opäť v prevádzke a sorbent „GEH 102“ pre Obec Bidovce by mal byť dodaný do konca januára 2014. VVS, a. s., Košice na svojich úpravniach vody nezaznamenala v priebehu roka 2013 žiadne technologické a prevádzkové problémy, ktoré by ovplyvnili plynulosť dodávky a kvalitu dodávanej pitnej vody. V roku 2014 plánuje odstaviť úpravňu vody v obci Herľany a riešiť nový spôsob úpravy povrchovej vody.

Dominantnou metódou hygienického zabezpečenia pitnej vody v okrese Košice – mesto a Košice - okolie je **dezinfekcia** na báze chlóru (dávkovanie chlórnanu sodného, alebo plynného chlóru v závislosti od veľkosti zdroja). Na chlórovanie vody v obecných vodojemoch sa využíva chlórnan sodný, dezinfekcia pitnej vody v čerpacích staniciach a centrálnych vodojemoch je uskutočňovaná plynným chlórrom. V zmysle zákona č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva, v znení neskorších predpisov, je každý, kto využíva plynný chlór vo výrobnom procese povinný vybudovať varovný a vyzrozumievací systém s následným monitoringom na možnom zasiahnutom území. Vybudovanie tohto systému by bolo finančne náročné a neriešilo by to problémy so samotným únikom chlóru. Nakoľko vodohospodárske objekty v ktorých sa vykonávala dezinfekcia vody plynným chlórrom sa nachádzali v tesnej blízkosti obytnej zóny, VVS, a. s., Košice pristúpila k zmene hygienického zabezpečenia vody na niektorých prevádzkach a plynný chlór nahradila iným dezinfekčným prostriedkom. V priebehu roka 2013 RÚVZ so sídlom v Košiciach vydal súhlasné rozhodnutie k návrhom: „Zmena systému dezinfekcie vody s využitím elektrolyzného zariadenia ProMinent CHLORINSITU®-III na prevádzkach: Ústrednej čerpacej stanici v Košiciach, Čerpacej stanici Drienovec, Vodojeme T2 Košice, Vodojeme KVP Z1 Košice a Úpravne vody Bukovec, v rámci intenzifikácie procesu úpravy pitnej vody“ do skúšobnej prevádzky a na schválenie prevádzkového poriadku pre prácu s expozíciou chemickým faktorom. Na predmetných pracoviskách došlo k zmene hygienického zabezpečenia vody z dezinfekcie vody plynným chlórrom na dezinfekciu vody chlórnanom sodným vyrábaným elektrolyzou roztoku NaCl. Na dezinfekciu sa používa elektrolyzer typu CHLORINSITU®-III (MembraneCell 600 g/h). Počas skúšobnej prevádzky prevádzkovateľ má zabezpečiť cieleňú pravidelnú kontrolu odchádzajúcej pitnej vody a každý mesiac odobrať vzorky vody na minimálnu analýzu v zmysle Nariadenia vlády SR č. 354/2006 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na vodu určenú na ľudskú spotrebu a kontrolu kvality vody určenej na ľudskú spotrebu, v znení NV SR č. 496/2010 Z. z., doplnenú o sodík, chloridy a trihalometany spolu. Prevádzkovateľ po 3 mesiacoch prevádzky je povinný odobrať na tých istých odberových miestach vzorky pitných vôd na úplnú analýzu. Zároveň je povinný predkladať protokoly o kvalite pitnej vody po ukončených analýzách orgánu na ochranu zdravia bezodkladne. Doteraz predložené laboratorne rozborov vzoriek vody vyhoveli požiadavkám Nariadenia vlády SR č. 354/2006 Z. z., v znení NV SR č. 496/2010 Z. z. vo všetkých skúšaných ukazovateľoch. V dvoch prípadoch, a to v obci Čakanovce a Vyšná Kamenica v okrese Košice – okolie, boli zistené nedostatky v neúčinnnej dezinfekcii pitnej vody vo verejnom vodovode, kde mikrobiologické ukazovatele kvality pitnej vody prekračovali z hľadiska ochrany verejného zdravia významne limitné hodnoty. V týchto obciach bolo zakúpené nové chlórovacie zariadenie a t. č. je kvalita vody vyhovujúca.

V jednom prípade bolo vydané súhlasné záväzné stanovisko k územnému konaniu stavby „Košice - ul. Čermel'ská, dezinfekcia vody ÚV žiarením“. Predmetom predloženej projektovej dokumentácie bolo riešenie dezinfekcie vody ÚV žiarením v lokalite Čermel's osadením technologického zariadenie na jestvujúcich prírodných potrubniach. Navrhovaný spôsob dezinfekcie bude plne automatický a nahradí doteraz používaný klasický spôsob

chlórovania vody plynným chlóróm v tejto významnej vodárenskej lokalite. V okrese Košice a Košice - okolie neevidujeme verejné vodovody bez zdravotného zabezpečenia pitnej vody.

V dozorovanom obvode sa zásobovanie zabezpečuje 6 skupinovými vodovodmi:

- "Košický" skupinový vodovod: okrem mesta Košice sú z časti zdroje pre „Košický“ skupinový vodovod zásobované pitnou vodou aj obce v okrese Košice - okolie, a to: Turňa nad Bodvou, Drienovec, Moldava nad Bodvou, Chorváty, Turnianska Nová Ves, Čečejevce, Host'ovce, Péder, Budulov, Janík, Kokšov-Bakša, Veľká Ida, Valaliky, Čaňa, Geča, Vyšná Hutka, Mokrance, Perín, Chym, Vyšný Lanec, Nižný Lanec, Buzica, Cestice, Komárovce, Rešica. Ďalej je z "Košického" skupinového vodovodu napojená časť mesta Medzev, obce: Bukovec, Malá Ida, Baška, Družstevná pri Hornáde, Kostol'any nad Hornádom, Budimír, Nová Polhora, Chrastné, Hrašovík, Sady nad Torysou, Beniakovce, Kráľovce, Rozhanovce, Ploské a Vajkovce - lokalita „Slnečná stráň“ (1 zásobovaná oblasť (ZO), 42 spotrebísk).
- Skupinový vodovod Nižná Myšľa – Ždaňa (1 ZO, 2 spotrebiská).
- Skupinový vodovod Bidovce - Ďurkov - Ďurd'ošík - Ruskov – Trst'any (1 ZO, 5 spotrebísk).
- Skupinový vodovod Kechnec - Seňa - Milhost' (1 ZO, 3 spotrebiská).
- Skupinový vodovod Vyšná Myšľa - Bohdanovce (1 ZO, 2 spotrebiská).
- Skupinový vodovod Sokol'any - Bočiar - Gyňov – Haniska (1 ZO, 6 spotrebísk). Z uvedeného vodovodu je okrem uvedených obcí zásobovaná aj rekreačná oblasť Čaňa a areál U. S. Steel Košice, s. r. o. Zdrojmi vody sú podzemné studne, dezinfekcia pitnej vody sa vykonáva plynným chlóróm. V prípade potreby je vybudované prepojenie na „Košický“ skupinový vodovod.

Ďalej je to 37 verejných vodovodov, ktoré majú samostatné vodárenské zdroje a zásobujú iba jednu obec (1 ZO, 1 spotrebisko). Patria tu tieto spotrebiská: Košice - MČ Kavečany, Herľany, Kysak, Mudrovce, Slanec, Sokol', Zlatá Idka, Skároš, Vyšný Klátov, Slanské Nové Mesto, Veľká Lodina, Malá Lodina, Košická Belá, Vyšný Medzev, Nižná Kamenica, Rákoš, Košické Olšany, Jasov, Dvorníky, Poproč, Košická Belá - rekreačná oblasť Ružín, Včeláre, Kalša, Čakanovce, Vyšný Medzev - časť Lucia Baňa, Vyšná Kamenica, Trstené pri Hornáde, Debraď, Štós, Hačava, Kecerovce, Vajkovce, Rudník, Hýľov, Háj, Žarnov a Štós-kúpele.

1.2 Zhodnotenie zásobovania pitnou vodou verejnými vodovodmi

V rámci distribúcie vody máme v meste Košice dve oblasti s reguláciou vody, a to MČ Luník IX a „Demeter“ na Ťahanovciach. V MČ Luník IX je regulácie vody na ulici: Hrebendova, Podjavorinskej, Krčméryho a je prispôbovaná požiadavkám Bytového podniku mesta Košice. Miestny úrad MČ Luník IX má pitnú vodu zabezpečenú v čase od 6:30 do 18:30 hodiny. Trvale zabezpečená dodávka pitnej vody je do objektov: Materská škola, Základná škola. V tejto mestskej časti bola vybudovaná aj studňa na úžitkové účely, táto je však neustále rómskymi obyvateľmi devastovaná a znefunkčňovaná. V lokalite „Demeter“ na Ťahanovciach je regulácia vody 2x denne, po 120 minút (v ranných hodinách v čase od 7:00 do 9:00 a poobedňajších hodinách od 16:00 do 18:00). Kvalita vody v týchto lokalitách bola počas roka v súlade s limitmi uvedenými v Nariadení vlády SR č. 354/2006 Z. z., v znení NV SR č. 496/2010 Z. z. a po epidemiologickej stránke sme v hodnotenom roku nezaznamenali epidemický výskyt žiadneho ochorenia. K regulácii dodávky pitnej vody v týchto častiach mesta dochádza z dôvodu dlhodobého neuhrádzania faktúr za pitnú vodu zo strany neprispôsobivých občanov. V mesiaci máj prevádzkovateľ zaznamenal poruchu na verejnom vodovode DN 300 LT, na ulici Palackého v Košiciach, ktorú spôsobila dodávateľská spoločnosť pri preložke vodovodu pre vlastníka novonavrhovaného hotela. Porucha spôsobila zakalenie vody vo vodovodnom systéme v starom meste. Po nepretržitých preplachoch vodovodného potrubia sa v priebehu 2-3 dní situácia stabilizovala a nedostatky

boli odstránené. Ďalšie väčšie poruchy, ktoré by nepriaznivo a dlhodobo ovplyvnili dodávku a kvalitu pitnej vody v meste Košice sa v priebehu roka 2013 nevyskytli.

V okrese Košice – okolie bolo v dôsledku nedostatočnej výdatnosti aj naďalej nutné celý rok regulovať vodu v obci Kecerovce. Voda z verejného vodovodu bola zabezpečená iba v čase od 6:30 do 10:00. Kvalita takto dodávanej, resp. regulovanej pitnej vody nebola negatívne ovplyvnená. Starosta obce pripravuje projektovú dokumentáciu a napojenie obce Kecerovce na vodárenský zdroj, ktorý sa nachádza v k. ú. Obce Kecerovský Lipovec a bude slúžiť pre skupinový vodovod Boliarov – Bačkovík.

Malý odber vody z verejného vodovodu bol zisťovaný v týchto obciach okresu Košice – okolie: Buzica, Mokrance, Rešica, Seňa, Valaliky, Chrastné, Nová Polhora, Sady nad Torysou, Čaňa, Baška, Geča, Komárovce, Nižný Lanec, Kecerovce, Jasov, Cestice, Vyšná Hutka a Janík. V týchto obciach sa vykonával častejší preplach potrubia.

Medzi najdôležitejšie problémy v zásobovaní obyvateľstva pitnou vodou v okrese Košice – okolie patria: nízke percento zásobovanosti obyvateľov z verejného vodovodu, absencia kvalitatívne a kvantitatívne vyhovujúcich zdrojov pitnej vody, nedostatok finančných prostriedkov na vysoko nákladné stavby verejných vodovodov (nakolko sa jedná o malé obce), zlý technický stav jestvujúcich vodovodov a nedostatok prostriedkov na ich rekonštrukciu, nižší záujem občanov o napojenie sa na existujúce verejné vodovody, pokles spotreby pitnej vody na jedného obyvateľa v obciach a v neposlednom rade aj mimoriadne zlé sociálno-ekonomické podmienky (uvedený stav výrazne ovplyvňujú ekonomické podmienky súvisiace s cenovými úpravami).

Prehľad zásobovaných obyvateľov pitnou vodou z verejných vodovodov je podrobnejšie uvedené v "Tabuľke č. 1.1".

1.2.1 Výnimky udelené na používanie vody, ktorá nespĺňa hygienické limity ukazovateľov kvality pitnej vody

V roku 2013 nebola udelená ani jedná výnimka na používanie vody vo verejných vodovodoch, ktorá nespĺňa hygienické limity ukazovateľov kvality pitnej vody.

1.3 Zhodnotenie zásobovania pitnou vodou z hygienicky významných individuálnych vodovodov a verejných studní

Oproti roku 2012 nedošlo k žiadnym výrazným zmenám v zásobovaní pitnou vodou z hygienicky významných individuálnych vodovodov a verejných studní.

V **meste Košice** medzi hygienicky významný individuálny vodovod patrí vodovod pre Zoologickú záhradu Košice - MČ Kavečany. Účinná dezinfekcia vody v tomto vodovode sa vykonáva a kvalita pitnej vody je stabilná a vyhovujúca vo všetkých ukazovateľoch. Na území mesta Košice sa nenachádzajú verejné studne využívané na pitné účely.

V priebehu roka 2013 bol v **okrese Košice - okolie** uvedený do užívania vodný zdroj „STD-1“ na zásobovanie pitnou vodou objektov golfového ihriska Malá Ida a na určenie osobitného režimu území. V okrese Košice – okolie evidujeme 9 verejných studní, a to v obciach: Blažice, Boliarov, Bunetice, Mokrance, Nováčany, Rankovce, Rákoš, Slančík, Vtáčkovce. Až 5 z nich je nevhodne umiestnených a nachádzajú sa v rómnych osadách, 4 studne v obciach: Boliarov, Bunetice, Rankovce a Vtáčkovce sú označené informatívnou tabuľkou „Nepitná voda“: V týchto obciach je naďalej v platnosti zákaz používania zdraviu škodlivej vody na pitné účely. Určiť presný počet odberateľov vody z týchto verejných studní nie je možné, nakolko sú verejne prístupné. Kvalita vody vo verejných studniach v okrese je pravidelne monitorovaná. Prevádzkovú kontrolu kvality vody vo verejných studniach si prevádzkovatelia vykonávali v rozsahu minimálneho rozboru v zmysle Nariadenia vlády SR č. 354/2006 Z. z., v znení NV SR č. 496/2010 Z. z. Celkovo bolo v roku 2013 odobratých a analyzovaných 12 vzoriek pitnej vody, z toho 2 vzorky nevyhoveli požiadavkám nariadenia

vlády v mikrobiologických ukazovateľoch a 8 vzoriek nevyhovelo v chemických ukazovateľoch (7x dusičnany, 1x železo, 1x absorbanca). Až 6 vzoriek, ktoré boli odobraté z verejnej studni v obci Nováčany, nevyhoveli v chemickom ukazovateli dusičnany, 2x bola prekročená limitná hodnota ukazovateľa: pH. Pre obec Nováčany je do 24. 03. 2014 v platnosti 2. výnimka na použitie pitnej vody z verejnej studne "Kadlubok" pri rómskej osade v obci Nováčany, ktorá nespĺňa limity kvality pitnej vody v ukazovateli dusičnany. Zamestnanci RÚVZ pravidelne monitorujú kvalitu vody v tomto ukazovateli, hodnota dusičnanov v roku 2013 sa výrazne nezvýšila. V tejto obci je plánovaná výstavba vodovodu a na túto stavbu už bolo vydané rozhodnutie na jej uskutočnenie. Okrem prevádzkovej kontroly kvality pitnej vody sa vo verejných studniach vykonával aj štátny zdravotný dozor, ktorý bol zameraný na technický stav vodných zdrojov, úpravu okolia, zdroje znečistenia v prvom ochrannom pásme a kontrolu kvality vody. V roku 2013 bolo v rámci ŠZD odobratých a analyzovaných 8 vzoriek pitnej vody, z toho 6 nevyhovelo požiadavkám nariadenia vlády (t. j. 75 % závadnosť). Po mikrobiologickej stránke nevyhoveli 2 vzorky, v 4 prípadoch bola prekročená limitná hodnota dusičnanov. Nevyhovujúca kvalita vody je spôsobovaná predovšetkým svojvoľným odstraňovaním chlórovacích zariadení občanmi z vodných zdrojov (následne nedostatočným hygienickým zabezpečením pitnej vody), poškodzovaním zariadenia studne a znečisťovaním okolia studne. V obci Boliarov a Vtáčkovce sú rozostavané verejné vodovody pred dokončením a uvedením do prevádzky, čím sa značne vylepší nepriaznivá situácia v zásobovaní obyvateľstva pitnou vodou.

1.4 Zhodnotenie monitoringu a štátneho zdravotného dozoru nad hromadným zásobovaním pitnou vodou

Monitoring kvality pitnej vody vo verejných vodovodoch bol v priebehu roka vykonávaný podľa vopred vypracovaného harmonogramu za príslušný kalendárny rok. Zamestnanci odboru HŽP (oddelenia hygieny pitnej vody) postupovali pri plánovaní odberov vzoriek v súlade s platnou legislatívou a usmerneniami hlavného hygienika SR. Odbery vzoriek pitných vôd boli realizované v pravidelných časových intervaloch, rovnomerne rozložených počas celého roka a na stálych odberových miestach v spotrebisku.

V roku 2013 bolo v **meste Košice** v rozsahu kontrolného (minimálneho) monitoringu kvality pitnej vody odobratých 146 vzoriek pitnej vody a v rámci preverovacieho (úplného) monitoringu 10 vzoriek. Z celkového počtu vyšetrených vzoriek (156) bolo 26 vzoriek nevyhovujúcich, čo je 16,67 % závadnosť. Nevyhovujúca kvalita vody v mikrobiologických ukazovateľoch bola zistená iba v 1 prípade, a to v MČ Sever, na ulici Podhradová (t. j. 0,64 % závadnosť). V tejto vzorke išlo o prekročenie medznej hodnoty ukazovateľa: kultivovateľné mikroorganizmy pri 22°C. Kontrolná vzorka vody bola v súlade s limitnými hodnotami stanovenými pre mikrobiologické ukazovatele. Z fyzikálno-chemických ukazovateľov bolo zisťované prekročenie limitných hodnôt v 25 vzorkách (t. j. 16,02 % závadnosť). Až v 19 vzorkách bola prekročená iba medzná hodnota ukazovateľa: železo (Terasa (4x), sídlisko KVP (5x) a Železníky (3x)), v jednom prípade bola nadlimitná hodnota ukazovateľa železo zistená v týchto častiach mesta: Staré mesto, Podhradová, Barca, Pereš, Čermeľ a v 2 prípadoch v MČ Lorinčík. Najvyššia medzná hodnota ukazovateľa: Sb bola v jednom prípade prekročená v MČ Poľov, kontrolný odber však vyhovelo požiadavkám NV SR. V 5 vzorkách nebola dodržaná stanovená odporúčaná hodnota ukazovateľov: Ca, Mg, Ca+Mg. Biologické a rádiologické ukazovatele neboli prekročené.

Problémy s kolísavou kvalitou pitnej vody v „Košickom“ skupinovom vodovode sa vyskytoval hlavne v MČ: Terasa, sídlisko KVP a Železníky, kde má značný vplyv na kvalitu dodávanej pitnej vody staré potrubie a s tým súvisiaci nárast obsahu železa v dopravovanej vode, ako aj zaznamenaný nižší odber vody. Aj napriek tomu, že prevádzkovateľ zvýšil počet preplachov vodovodnej siete, vykonané opatrenia boli účinné iba krátkodobo a nedostatky sa

opakovali. V predložených výsledkoch prevádzkovej kontroly kvality pitnej vody však nebolo zistené prekročenie limitnej hodnoty.

Oproti predchádzajúcemu roku sa kvalita pitnej vody v „Košickom“ skupinovom vodovode výrazne zlepšila v mikrobiologických ukazovateľoch a zhoršila vo fyzikálno-chemických ukazovateľoch. V tomto prípade však išlo o zanedbateľné prekročenie medzných hodnôt, preto je možné konštatovať, že dodávka a kvalita pitnej vody v „Košickom“ skupinovom vodovode je zdravotne bezpečná.

V **okrese Košice - okolie** bolo v rozsahu kontrolného monitoringu odobratých 143 vzoriek a v rámci preverovacieho monitoringu 47 vzoriek pitnej vody z verejných vodovodov. Z celkového počtu vyšetrených vzoriek bolo 55 vzoriek nevyhovujúcich (t. j. 28,95 % závadnosť). V mikrobiologických ukazovateľoch bola zistená závadnosť v 18 vzorkách (t. j. 9,47 %), z fyzikálno-chemických ukazovateľov bolo prekročenie limitných hodnôt zistené v 40 vzorkách (t. j. 21,05 % závadnosť). Biologické a rádiologické ukazovatele neboli prekročené. Nevyhovujúca kvalita vody v mikrobiologických ukazovateľoch bola v jednom prípade zistená vo verejnom vodovode v obci: Slanec (horný a dolný prameň), Sokol (RS I.,II.,III), Jasov, Ďurďošík, Bohdanovce, Čakanovce, Vyšná Kamenica, Debraď, Hýľov (horná a dolná časť obce), Žarnov, Mokrance a vo vodovode Štós - kúpele. V dvoch prípadoch bola zistená vo vodovode v obci Vyšný Medzev – časť Lucia Baňa. Vo viacerých prípadoch išlo o zanedbateľné prekročenie limitných hodnôt a opakovaný rozbor pitnej vody nepotvrdil výsledky prvotného rozboru. Z analyzovaných fyzikálno-chemických ukazovateľov neboli v súlade s limitnými hodnotami najmä ukazovatele: železo (20x), absorbancia (5x), vodivosť (5x), nasýtenie vody kyslíkom (3x), As (3x), Al (2x), dusičnany (2x), a 1x chloroform a Mn, a to vo vodovode v obci: Geča (1x Fe), Komárovce (1x Fe a As), Chorváty (1x Fe), Hrašovík (1x Fe), Herľany (1x Fe a absorbancia), Mudrovce (3x Fe, absorbancia, Al), Zlatá Idka – horný prameň (3x Fe), Vyšný Klatov (1x Fe), Medzev (2x Fe), Rákoš (1x absorbancia), Košické Olšany (1x vodivosť), Čakanovce (2x Fe, absorbancia, Al), Vyšná Kamenica (1x Fe a absorbancia), Sokolany (1x vodivosť, nasýtenie vody kyslíkom), Bočiar (1x vodivosť), Rudník (2x Fe), Vajkovce (1x Fe, vodivosť, Mn), Žarnov (2x NO₃), Čaňa (1x chloroform), Mokrance (1x vodivosť), Kostolany n/H. (1x nasýtenie vody kyslíkom), Ďurďošík (1x As), Trst'any (1x As), Haniska (1x nasýtenie vody kyslíkom). V 20 vzorkách nebola dodržaná stanovená odporúčaná hodnota ukazovateľov: Ca, Mg, Ca+Mg. Biologické a rádiologické ukazovatele vo verejných vodovodoch v okrese Košice - okolie neboli prekročené.

V obci Čaňa bolo koncom roka prekročená medzná hodnota ukazovateľa: chloroform. Prevádzkovateľ vodovodu preveril koncentráciu voľného chlóru v obciach: Valaliky, Geča, Čaňa, skontroloval dávkovacie čerpadlá, avšak kontrolou nezistil nedostatky v dezinfekcii vody. Aj napriek tomu prepláchol vodovodnú sieť v uvedených obciach a odobral vzorku vody z rovnakého odberného miesta, ako zamestnanci RÚVZ. Výsledky rozboru nepotvrdili prekročenie medznej hodnoty tohto ukazovateľa. V obci Komárovce bolo zistené prekročenie najvyššej medznej hodnoty ukazovateľa arzén. Ani v tomto prípade kontrolné vzorky nepotvrdili výsledky prvotného rozboru.

V roku 2013 bola v rámci monitoringu kvality pitnej vody zaznamenaná kolísavá kvalita pitnej vody vo verejnom vodovode v obci Zlatá Idka v ukazovateľoch: železo. Podľa vyjadrenia prevádzkovateľa vodovodu bolo zhoršenie kvality dodávanej pitnej vody v hornej časti obce spôsobené zlým technickým stavom starého potrubia. VVS, a. s., Košice vykoná v priebehu roku 2014 rekonštrukciu starej časti vodovodu a do tej doby bude uskutočňovať pravidelné preplachy vodovodného potrubia.

V súvislosti so zvýšenou zrážkovou činnosťou a nedostatočnou dezinfekciou vody sme zaznamenali zhoršenú kvalitu vody v dvoch obciach, a to v obci Čakanovce a Vyšná Kamenica. Na základe laboratórnych nálezov (významné mikrobiologické znečistenie) boli v I. polroku 2013 vydané predbežné opatrenia, a to zákaz využívania vody na pitné účely a

zabezpečenie zásobovania obyvateľstva náhradným spôsobom. Prevádzkovateľ a vlastník vodovodu vykonal opatrenia na zlepšenie kvality vody vo vodovode (preveril všetky vodohospodárske objekty, vyčistil vodojem, viackrát prepláchol rozvodnú sieť) a zakúpil nové chlórovací zariadenie. Vykonané opatrenia boli účinné a v dôsledku zlepšenia kvality pitnej vody RÚVZ tieto opatrenia zrušil. Za obdobie zákazu využívania vody na pitné účely neboli v dôsledku nevyhovujúcej kvality pitnej vody v uvedených obciach riešené žiadne ochorenia, kde by faktorom prenosu bola pitná voda.

Oproti roku 2012 sa kvalita pitnej vody vo vodovodoch v okrese Košice - okolie mierne zlepšila v mikrobiologických ukazovateľoch (z 9,84 % na 9,47 %) a výrazne zhoršila vo fyzikálno-chemických ukazovateľoch (z 11,92 % na 21,05 %). Vo viacerých prípadoch však išlo o zanedbateľné prekročenie limitných medzných hodnôt.

Štátny zdravotný dozor (ŠZD) nad kvalitou pitnej vody určenej na hromadné zásobovanie obyvateľstva bol vykonávaný v súlade s usmerneniami hlavného hygienika SR a bol minimalizovaný. Pre posudzovanie kvality pitnej vody z hľadiska ochrany zdravia obyvateľstva boli využívané výsledky analýz získané z monitoringu kvality pitnej vody a výsledky prevádzkovej kontroly zabezpečovanej výrobcou a dodávateľom pitnej vody. ŠZD bol v priebehu roka cielene zameraný na kontrolu kvality vody vo vodovodoch s kolísavou kvalitou, ďalej na úpravu vody a na prešetrovanie podnetov zo strany spotrebiteľov.

V **meste Košice** bolo v rámci výkonu ŠZD odobratých 55 vzoriek pitnej vody, z ktorých bolo 5 nevyhovujúcich, čo je 9,09 % závadnosť. Mikrobiologické a biologické ukazovatele vyhovelí požiadavkám NV SR, vo fyzikálno-chemických ukazovateľoch nevyhovelo 5 vzoriek (4x v ukazovateli železo – MČ Barca, Juh, Lorinčík, Pereš a 1x v ukazovateli antimón - sídlisko KVP). Vo všetkých prípadoch išlo iba o mierne prekročenie limitných hodnôt a kontrolné vzorky vyhovelí požiadavkám NV SR.

Kvalita pitnej vody bola aj naďalej monitorovaná v tých mestských častiach, do ktorých je dodávaná upravovaná voda - Terasa, sídlisko KVP a MČ Šaca. Z týchto mestských častí bolo odobratých 36 vzoriek pitnej vody na stanovenie ukazovateľov: arzén a antimón, pričom iba v jednej vzorke vody bola prekročená najvyššia medzná hodnota ukazovateľa: antimón, a to na sídlisku KVP. Opakovaný rozbor pitnej vody zo strany RÚVZ a prevádzkovateľa vodovodu nepotvrdil výsledky prvotného rozboru.

Na základe telefonických podnetov na nevyhovujúcu kvalitu pitnej vody bola kvalita vody nad rámec monitoringu navyše sledovaná v MČ Terasa a Juh. V roku 2013 boli na RÚVZ so sídlom v Košiciach prijaté a riešené štyri podania, so žiadosťou pri riešení problému s nevyhovujúcou kvalitou pitnej vody v „Košickom“ skupinovom vodovode, a to: 3x v mestskej časti Terasa (ul. Považská 30, Pražská 1 a Michalovská 3) a 1x v MČ Juh (ul. Šoltésová 13). Vo svojich podaniach sťažovatelia vo viacerých prípadoch uvádzali, že v týchto mestských častiach dlhodobo pretrvávajú nedostatky v kvalite pitnej vody, voda tečie silne znečistená (zakalená). Tieto podania sme v priebehu roka riešili spoločne s prevádzkovateľom vodovodu a kvalita vody bola overovaná spoločnými odbermi vzoriek vody. Ani v jednom prípade nebolo podanie opodstatnené (zastaralé potrubie v obytných domoch, nízky odber vody). Previerkou bolo zistené a konštatované, že v čase šetrenia neboli vizuálne zistené zmeny senzorických vlastností pitnej vody, voda tiekla čistá, bez zákalu a v dostatočnom množstve. Taktiež odobraté vzorky vody nepotvrdili skutočnosti uvedené v sťažnostiach a všetky odobraté vzorky pitnej vody v priebehu roka, či už zo strany RÚVZ, alebo zo strany prevádzkovateľa, vyhovelí požiadavkám nariadenia vlády. Dodávka i kvalita pitnej vody v „Košickom“ skupinovom vodovode zodpovedala hygienickým požiadavkám.

Zvýšený štátny zdravotný dozor nad hromadným zásobovaním obyvateľstva pitnou vodou bol v MČ Sever (ul. Zvolenská), a to z dôvodu viacerých sťažností na kvalitu vody v danej lokalite v roku 2012.

V rámci štátneho zdravotného dozoru bolo v **okrese Košice – okolie** odobratých 40 vzoriek pitnej vody z verejných vodovodov, z ktorých 11 nevyhovelo kritériám NV SR (t. j. 27,50 % závadnosť). Nevyhovujúca kvalita vody v mikrobiologických ukazovateľoch bola zistená v 2 vzorkách, biologické ukazovatele vyhoveli limitným hodnotám NV SR a vo fyzikálno-chemických ukazovateľoch nevyhovelo 10 vzoriek. Nadlimitné hodnoty boli zistené vo vodovode: Vyšná Kamenica (Escherichia coli, koliformné baktérie, kultivovateľné mikroorganizmy pri 22°C, železo, absorbanca), Štós – kúpele (koliformné baktérie), Komárovce (1x Fe, As), Herľany (2x Fe, absorbanca), Mudrovce (1x Fe, absorbanca a Al), Zlatá Idka (2x Fe), Čakanovce (1x Fe, absorbanca, Al) a Vajkovce (1x Fe). V týchto prípadoch išlo o zanedbateľné prekročené limitných hodnôt a kontrolné vzorky vody vo väčšine prípadov vyhoveli požiadavkám nariadenia vlády SR.

Zvýšený štátny zdravotný dozor nad kvalitou pitnej vody bol v obci Bukovec z dôvodu doručenia petície občanov obce, ktorí sa sťažovali na nedostatočný tlak v potrubí, a kvalitu vody koncom septembra 2012. Príčina bola pracovníkmi VVS, a. s., Košice zistená meraním tlakov v rozvodnom potrubí a koncom novembra 2012 bola odstránená výkopom. Následne boli znova merané tlaky v potrubí. T. č. už má každý odberateľ splnené podmienky v mieste napojenia v zmysle STN. Kvalita pitnej vody v tejto obci bola v priebehu roka 2013 v súlade s limitmi uvedenými v NV SR č. 354/2006 Z. z., v znení NV SR č. 496/2010 Z. z.

Prekračovania limitných hodnôt boli sporadicky zisťované vo viacerých vodovodoch, či už v správe VVS, a. s., Košice, obcí, resp. inej organizácie. Zamestnanci RÚVZ v spolupráci s prevádzkovateľmi verejných vodovodov pravidelne získavali aktuálne informácie o vývoji v zásobovaní pitnou vodou v meste Košice a okrese Košice - okolie, s ohľadom na reálne riziká a možnosti ohrozenia zdravia obyvateľstva. Prípadné významné rozdiely v zistených hodnotách jednotlivých ukazovateľov pri prevádzkovej kontrole kvality vody, monitoringu kvality pitnej vody, resp. pri štátnom zdravotnom dozore, boli prerokované s jednotlivými prevádzkovateľmi verejných vodovodov. Títo následne vykonávali kontrolu účinnosti dezinfekcie, preplach vodovodného potrubia, resp. vykonávali iné opatrenia na zlepšenie kvality pitnej vody. Opakovaný rozbor pitnej vody, či už zo strany RÚVZ, resp. prevádzkovateľa vodovodu vo viacerých prípadoch však nepotvrdil výsledky prvotného rozboru. V prevažnej väčšine vzoriek boli prekročené ukazovatele, ktorých limit je stanovený medznou hodnotou. Aj napriek skutočnostiam, že išlo iba o veľmi nízke prekročenie limitnej hodnoty, vyššie percento závadnosti ovplyvnilo vyhodnotenie vzoriek informačným systémom pre pitnú vodu (najmä v ukazovateľoch: železo, absorbanca, vodivosť), ako „nevyhovujúcich“. V prípadoch zistenej nadlimitnej medznej hodnoty ukazovateľa: železo je potrebné opakovane zdôrazniť, že ide o vodovody, ktoré boli vybudované svojpomocne v akciách „Z“ a tomu zodpovedá aj ich zlý technický stav, korózia potrubných systémov a s tým súvisiaci nárast obsahu železa v dopravovanej vode.

Prehľad kvality vody verejných vodovodov podľa výsledkov monitoringu a ŠZD a percento závadnosti sú podrobnejšie uvedené v "Tabuľke č. 1.2" a "Tabuľke č. 1.3".

1.5 Zhodnotenie prevádzkovej kontroly kvality pitnej vody

Prevádzkovú kontrolu kvality vody v rozvodnej sieti vykonávajú prevádzkovatelia verejných vodovodov v rozsahu minimálneho a úplného rozboru v zmysle Nariadenia vlády SR č. 354/2006 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na vodu určenú na ľudskú spotrebu a kontrolu kvality vody určenej na ľudskú spotrebu, v znení NV SR č. 496/2010 Z. z., Vyhlášky MZ SR č. 528/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarenia z prírodného žiarenia a na základe odsúhlasených „Programov prevádzkovej kontroly kvality vody“ za príslušný kalendárny rok. Na rok 2013 bol odsúhlasený "Program prevádzkovej kontroly kvality vody" pre verejný vodovod mesta Košice a verejné vodovody v

okrese Košice - okolie, ktorých prevádzkovateľom je Východoslovenská vodárenská spoločnosť, a. s., Závod Košice. Ďalej pre verejný vodovod Kalša a skupinový vodovod U. S. Steel Košice, s. r. o., Košice. Východoslovenská vodárenská spoločnosť, a. s., Závod Košice si nad rámec stanoveného rozsahu vykonáva analýzu vzoriek pitnej vody v ukazovateli As a Sb v tých mestských častiach, do ktorých je dodávaná upravovaná pitná voda. V povrchových vodárenských zdrojoch si nad rámec stanoveného rozsahu sledujú kvalitu vody v ukazovateli TOC. Navyše si prevádzkovatelia vykonávajú prevádzkovú kontrolu surovej a upravenej vody v zmysle Vyhlášky MŽP SR č. 636/2004 Z. z., ktorou sa ustanovujú požiadavky na kvalitu surovej vody a na sledovanie kvality vody vo verejných vodovodoch. Takto sledovaná kvalita pitnej vody v spotrebiskách a surovej vody je v „Košickom“ skupinovom vodovode a vo verejných vodovodoch v okrese Košice - okolie, ktorých prevádzkovateľom je VVS, a. s., Košice. Ďalej je to vo vodovode Kalša, skupinovom vodovode U. S. Steel Košice, s. r. o., skupinovom vodovode Bidovce - Ďurkov - Ďurďošík - Ruskov - Trst'any, skupinovom vodovode Kechnec - Seňa - Milhošť a surová voda je dostatočne sledovaná aj vo vodovodoch, ktorých prevádzkovateľom je AQUASPIŠ spol. s r. o., Spišská Nová Ves.

Výsledky laboratórnych analýz sú predkladané na Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Košiciach v stanovených intervaloch. Prípadne prekračovanie limitných hodnôt je prerokované s jednotlivými prevádzkovateľmi verejných vodovodov, resp. sú overované následnými spoločnými odbermi vzoriek vôd.

Po zhodnotení prevádzkovej kontroly kvality pitnej vody vo verejných vodovodoch bolo zistené, že v roku 2012 nebola v plnom rozsahu zabezpečená kontrola ukazovateľov kvality pitnej vody v troch vodovodoch v okrese Košice - okolie, ktorých prevádzkovateľom je AQUASPIŠ spol. s r. o., Spišská Nová Ves. Za nesplnenie povinnosti kvalitatívne a kvantitatívne zisťovať zdraviu škodlivé faktory vo vodovode v obci Hačava, Trstené pri Hornáde a Štós boli v roku 2013 prevádzkovateľovi dané 3 sankcie, v celkovej sume 1 700 Eur.

1.6 Zhodnotenie dôsledkov nevyhovujúcej kvality pitnej vody na zdravie obyvateľstva

Okres Košice - okolie ostáva naďalej hlboko pod celoslovenským priemerom v počte zásobovaných obyvateľov zdravotne bezchybnou pitnou vodou. Aj napriek nepriaznivej situácii v zásobovaní obyvateľov tohto okresu pitnou vodou neboli v hodnotenom roku evidované epidémie, kde faktorom prenosu bola pitná voda. V dôsledku nevyhovujúcej kvality pitnej vody vo verejných vodovodoch neboli riešené žiadne infekčné alebo neinfekčné ochorenia u spotrebiteľov.

2. Voda na kúpanie

Kvalita vody v prírodných i umelých kúpaliskách a vo vodných nádržkách, určených na kúpanie (VUK), bola kontrolovaná podľa požiadaviek právnych predpisov a pokynov zaslaných z ÚVZ SR na začiatku kúpaciej sezóny (KS). Výsledky laboratórnych analýz boli priebežne vkladané do Informačného systému o kúpaliskách a kvalite vody na kúpanie. Aktuálne informácie o kvalite vody boli počas KS v týždenných intervaloch poskytované ÚVZ SR. Zároveň boli uverejnené na webovej stránke nášho úradu a v prípade požiadavky poskytované médiám. Na RÚVZ Košice neboli hlásené žiadne ochorenia spojené s kúpaním.

2.1. Prírodné kúpacie oblasti

VUK bez prírodného kúpaliska:

VUK Ružín, po ukončení stavebno-technologických prác spojených so zníženou hladinou vody, bola pred KS 2013 opäť zaradená do zoznamu vôd určených na kúpanie. Z oboch VUK (Pod Bukovcom a Ružín) boli podľa vypracovaného programu monitorovania odoberané zamestnancami tunajšieho úradu vzorky vody na kúpanie. V roku 2013 bolo celkovo odobratých 36 vzoriek vôd v rozsahu ukazovateľov podľa vyhlášky 309/2012 Z.z. o požiadavkách na vodu určenú na kúpanie, v znení neskorších predpisov. Prekročenie medznej hodnoty (MH) jednotlivých ukazovateľov kvality vody zistené nebolo.

Pri VUK Pod Bukovcom nenastali žiadne prevádzkové zmeny oproti predchádzajúcim rokom. Na ľavom brehu, v časti oploteného súkromného pozemku, vybuďoval jeho vlastník okrem zariadenia spoločného stravovania s príslušným zázemím aj oddychové trávnaté a štrkové plochy, sprchy a ihriská. Tieto ponúka návštevníkom na využitie za určitý poplatok. Pre návštevníkov rekreačnej oblasti Bukovec sú voľne dostupné trávnaté plochy na pravom brehu VUK, ktoré kosí a stará sa o ich čistotu prevádzkovateľ zariadenia spoločného stravovania – bufetu. Na plochy okolo hrádze a odberného objektu pre U. S. Steel Košice je vstup pre návštevníkov zakázaný.

Veľký problém VUK Ružín, ktorý už niekoľko rokov negatívne ovplyvňuje rekreáciu pri tejto prírodnej vodnej plochy, je znečistenie brehov a vodnej hladiny priplaveným komunálnym odpadom z čiernych skládok situovaných v záplavových územiach hlavných prítokov do nádrže. V septembri 2013 sa s podporou vlády SR začal realizovať projekt čistenia celej vodnej nádrže Ružín, ktorý bude ukončený v roku 2015. V prvej fáze boli vyčistené brehy v katastroch obcí Margecany, Jaklovce (okres Gelnica), Košická Belá a Malá Lodina (okres Košice – okolie). Okolo vodnej plochy nie je vybudované prírodné kúpalisko s príslušnými prevádzkovými plochami a zariadeniami. Úroveň zariadení poskytujúcich občerstvenie, stravovanie a ubytovanie je dobrá.

Prírodné kúpalisko:

Štrkovisko Jazero v MČ Košice – Nad Jazerom, s príslušnými prevádzkovými plochami a zariadeniami, bolo v mesiacoch júl a august prevádzkované ako prírodné kúpalisko pod názvom Plážové kúpalisko Jazero. V KS 2013 bola v prenajatej časti pozemku, voľne dostupnej aj platiacim návštevníkom plážového kúpaliska, realizovaná MAGIO PLÁŽ. Táto svojou vybavenosťou výrazne zvýšila návštevnosť kúpaliska počas dvoch letných mesiacov. V spolupráci s odborom HDaM sme na začiatku kúpaciej sezóny riešili podnet na nevyhovujúcu kvalitu piesku na detskej pláži pri vodnej ploche. Prevádzkovateľ MAGIO pláže predložil na tunajší úrad príslušné certifikáty o pôvode a kvalite použitého piesku. Laboratórne analýzy dvoch vzoriek piesku, odobratých v rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru, boli negatívne. S prevádzkovateľom zariadenia bolo dohodnuté, že zavlažovanie piesku bude realizované vodou z verejného vodovodu a nie povrchovou vodou zo štrkoviska. Výsledky laboratórných analýz vzoriek vôd odobratých zo štrkoviska Jazero dňa 22. 07. 2013 zamestnancami tunajšieho úradu poukázali na prekročenie MH v ukazovateli chlorofyl-a (stanovená hodnota bola 75,2 µg/l) vo vzorke vody odobratej z časti štrkoviska pri Klube vodného lyžovania (KVL) TRIKEN. Nakoľko bol pri odbere vzoriek vôd vizuálne zistený hojný výskyt cyanobaktérií (väčšie množstvo voľným okom pozorovateľných zhlukov – tyčiniek na hladine vody a vo vodnom stĺpci), bol dňa 23. 07. 2013 uskutočnený opakovaný odber vzoriek vôd z viacerých odberných miest (pláž, ostrov, KVL TRIKEN), zameraný predovšetkým na stanovenie biologických ukazovateľov. Taktiež boli odobraté ďalšie vzorky a to 1 vzorka povrchovej vody v mieste premnoženia cyanobaktérií a 1 vzorka vodného kvetu

na stanovenie akútnej ekotoxicity a cyanotoxínov. Tieto vzorky boli odoslané na analýzy na ÚVZ SR, odbor objektivizácie faktorov životných podmienok.

Výsledky laboratórných analýz vzoriek vôd, uskutočnených v laboratóriách tunajšieho úradu, poukázali na prekročenie MH v ukazovateli cyanobaktérie (100 000 buniek/ml vody) v dvoch vzorkách vody a to z odberného miesta pláž, kde bola zistená hodnota cyanobaktérií 162 000 buniek/ml vody a z odberného miesta KVL TRIKEN, kde bola zistená hodnota 108 000 buniek/ml vody. Dominantným druhom cyanobaktérií bol rod Aphanizomenon (99%). Na základe týchto skutočností tunajší úrad dňa 23. 07. 2013 nariadil opatrenie, ktorým kúpanie v prírodnom kúpalisku zakázal. Zároveň z dôvodov možného ohrozenia zdravia členov KVL TRIKEN – pretekárov, ale aj verejnosti využívajúcej vodný vlek na rekreačné účely, nariadil opatrenie, ktorým jeho prevádzku zakázal. Kontrolné vzorky vody boli z plážového kúpaliska Jazero odobraté dňa 29. 07. 2013. Výsledky laboratórných skúšok poukázali na výrazný pokles hodnôt cyanobaktérií a preto opatrenie o zákaze kúpania a zákaze prevádzky vodnolyžiarskeho vleku následne stratilo účinnosť.

Výsledky analýz biologických a ekotoxikologických ukazovateľov zo vzoriek povrchovej vody a vodného kvetu, ktoré boli uskutočnené na ÚVZ SR potvrdili, že voda v prírodnom kúpalisku nebola vhodná na kúpanie. Na lokalite bola zaznamenaná prítomnosť toxického vodného kvetu s produkciou cyanotoxínov (cylindrospermopsínu) a aj povrchová voda v mieste najväčšieho výskytu obsahovala cylindrospermopsín. Na základe dodatočne doručených výsledkov a odporúčaní ÚVZ SR bude potrebné vodnú plochu v nasledujúcej kúpacjej sezóne monitorovať so zvýšenou frekvenciou.

Celkovo bolo z Jazera odobratých 21 vzoriek vody (17 v rámci ŠZD a 4 v rámci platených služieb), kvalita vody nevyhovela v ukazovateľoch: 21x priehľadnosť, 3x cyanobaktérie, 9x chlorofyl *a*, 2x celkový fosfor 1x nasýtenie vody kyslíkom. K opätovnému zhoršeniu kvality vody na kúpanie došlo koncom augusta, kedy bol v 1 vzorke (KVL TRIKEN) zaznamenaný výskyt cyanobaktérií nad MH (125 000 buniek/ml vody) a v 2 vzorke (pláž) boli hodnoty 80.200 buniek/ml vody. Opakovaný odber však tieto hodnoty nepotvrdil (89.000 resp. 36.600 buniek/ml vody). Následne prevádzkovateľ ukončil prevádzku prírodného kúpaliska.

Na začiatku KS tunajší orgán verejného zdravotníctva riešil anonymný podnet poukazujúci na výskyt siníc v Jazere. Keďže sa na základe výsledkov laboratórných analýz v tom čase pohybovali počty cyanobaktérií v prírodnom kúpalisku v hodnotách od 5 520 do 11 600 buniek/ml vody, bol podnet uzatvorený ako neopodstatnený. Ďalší anonymný podnet poukazoval na to, že Plážové kúpalisko Jazero je otvorené aj po vydaní zákazu kúpania a že jeho prevádzkovateľ vyberá vstupné. Zamestnanci nášho úradu preverili kvalitu poskytovaných služieb na prírodnom kúpalisku a aj na MAGIO pláži a skonštatovali, že sú na vyhovujúcej úrovni. Otázkou vyberania vstupného sme sa nezaoberali, pretože nespadá do kompetencie orgánu verejného zdravotníctva.

Po skončení KS 2013 bol predložený na tunajší úrad na vyjadrenie projekt „Revitalizácia a zlepšenie kvality vody v jazere v MČ Košice – Nad Jazerom“, ktorého cieľom je zvýšenie kvality a čistoty vody, zlepšenie biologického a životného prostredia pre ryby a ďalšie živočíchy, vytvorenie vhodných podmienok pre vývoj vodných rastlín spevňujúcich a stabilizujúcich podložie a brehy a obmedzujúcich živiny pre invazívne vodné rastliny. Jednoznačný prínos celého projektu z pohľadu ochrany a podpory verejného zdravia vidíme v navrhovanej komplexnosti riešenia problému, smerujúcej k vytvoreniu vhodných podmienok na plánované rekreačné využitie územia spojené s kúpaním vo vodnej ploche s vyhovujúcou kvalitou vody a s inými doplnkovými službami, ktoré prispejú k zlepšeniu zdravotného stavu miestneho obyvateľstva.

V roku 2013 sme tiež vydali záväzné stanovisko k projektovej dokumentácii pre územné konanie stavby, ktorá rieši výstavbu umelých bazénov s príslušným zázemím v areáli plážového kúpaliska Jazero.

2.2 Umelé kúpaliská

2.2.1. Kúpaliská s celoročnou prevádzkou

Rozhodnutie tunajšieho orgánu verejného zdravotníctva na uvedenie priestorov do prevádzky má 20 zariadení, v ktorých sú umiestnené bazény s celoročnou prevádzkou. V minulom roku bol z technických príčin zatvorený vitálny svet v Penzióne SIVEC v Košickej Belej s 2 bazénmi, svoju činnosť ukončilo regeneračno-relaxačné zariadenie Via Vitae na Diamantovej ulici v Košiciach taktiež s 2 bazénmi, naopak v novembri boli uvedené do prevádzky priestory zariadenia Women's World-Wellness spa na Štefánikovej ulici v Košiciach s 1 atypickým vírivým bazénom.

Celkovo bolo v rámci prevádzkovej kontroly kvality vody a výkonu štátneho zdravotného dozoru odobratých z bazénov s celoročnou prevádzkou 321 vzoriek vôd na kúpanie, z toho počtu 256 vzoriek odobrali a analyzovali pracovníci nášho úradu (248 vzoriek v rámci platenej služby a 8 vzoriek v rámci výkonu ŠZD) a 65 odobrali a analyzovali pracovníci iných akreditovaných laboratórií. Kritériám vyhl. 308/2012 Z. z. o požiadavkách na kvalitu vody, kontrolu kvality vody a o požiadavkách na prevádzku, vybavenie prevádzkových plôch, priestorov a zariadení na prírodnom a na umelom kúpalisku nevyhovelo vo všetkých skúšaných ukazovateľoch 89 vzoriek t. j. 27,72 %. Spolu bolo vyšetrených 3979 ukazovateľov, prekročenie MH bolo zistené 119x, t. j. 3,02 %. Konkrétne sa jednalo o tieto ukazovatele kvality vody: 3x *Pseudomonas aeruginosa* (PA), 3x *Staphylococcus aureus* (SA), 22x kultivovateľné mikroorganizmy pri 36°C, 29x pH, 24x viazaný chlór, 6x voľný chlór, 32x CHSK_{Mn}. Nadlimitné hodnoty v mikrobiologických i chemických ukazovateľoch boli zisťované hlavne vo vírivých bazénoch. Ich prevádzkovatelia po oznámení výsledkov laboratórnych vyšetrení vykonali náležité opatrenia. Kontrolné vzorky vyhoveli požiadavkám na kúpanie.

Podrobnejšie hodnotenie kvality na umelých kúpaliskách s celoročnou prevádzkou:

- Z bazénov v Mestskej krytej plavárni v Košiciach bolo odobratých 52 vzoriek vôd, z ktorých 7 t. j. 13,46% nevyhovelo požiadavkám vo všetkých skúšaných ukazovateľoch. Významný pokles celkového počtu nevyhovujúcich vzoriek oproti roku 2012 (20) bol zapríčinený hlavne vypustením ukazovateľa zápach z Prílohy č. 3 vyhl. 308/2012 Z. z. Zo 671 vyšetrených ukazovateľov bola prekročená MH ukazovateľa kvality vody 8x (1x kultivovateľné mikroorganizmy pri 36°C, 4x pH, a 3x viazaný chlór). Zníženie množstva organických látok v bazénovej vode vyriešil prevádzkovateľ kúpaliska inštalovaním UV lampy. V hodnotenom roku sme riešili dva anonymné podnety na znečistenie bazénovej vody a bazénového telesa na tejto plavárni. V jednom prípade bol podnet uzatvorený ako nehodnotiteľný, pretože v čase jeho podania bola plaváreň z dôvodov plánovanej odstávky spojená s výmenou vody a celkovou hygienickou očistou všetkých priestorov zariadenia uzatvorená. V druhom prípade (jednalo sa o telefonický podnet) boli v rámci výkonu ŠZD odobraté vzorky vody z oboch bazénov, ktoré vyhoveli požiadavkám na kúpanie.
- Z bazéna v Penzióne Barca bolo odobratých 14 vzoriek vôd, 7 vzoriek t. j. 50 % nevyhovelo požiadavkám vyhlášky vo všetkých skúšaných ukazovateľoch (MH bola prekročená 3x voľný chlór, 2x viazaný chlór, 1x pH, 5x CHSK_{Mn}).
- Z bazéna v Hoteli Bankov bolo odobratých 13 vzoriek vôd, z nich 3, t. j. 23,08 %, nevyhovelo vo všetkých ukazovateľoch (1x voľný chlór, 1x viazaný chlór, 2x CHSK_{Mn}).

- Z bazéna na ul. Milosrdenstva v Košiciach bolo odobratých 10 vzoriek vôd, z ktorých 1 nevyhovela vo všetkých skúšaných ukazovateľoch (1x kultivovateľné mikroorganizmy pri 36°C).
- Z RZ Zlatá Idka bolo odobratých 18 vzoriek vôd, z ktorých 4 t. j. 22,22 % nevyhovelo v ukazovateľoch: 1x S, 1x kultivovateľné mikroorganizmy pri 36°C, 1x voľný chlór, 1x viazaný chlór, 1x pH).
- V zariadení Rímsky dom v Košiciach bolo odobratých 22 vzoriek vôd, z ktorých 11 t. j. 50 % nevyhovelo v ukazovateľoch: 3x pH, 3x CHSK_{Mn}, 1x viazaný chlór a 2x kultivovateľné mikroorganizmy pri 36°C.
- V Hoteli Yasmin bolo odobratých 8 vzoriek vôd, 2 t.j. 25 % nevyhovelo v ukazovateľoch: 2x SA.
- Z vírivého bazéna v Hoteli DoubleTree by Hilton bolo odobratých 14 vzoriek vôd, z nich 6 t. j. 42,86 % nevyhovelo v ukazovateľoch: 2x kultivovateľné mikroorganizmy pri 36°C, 1x pH, 3x CHSK_{Mn}.
- Z bazénov v Hoteli Bristol bolo odobratých 22 vzoriek vôd, z nich 3 t. j. 12 % nevyhovelo v ukazovateľoch: 2x pH a 1x CHSK_{Mn}.
- Z bazéna v RZ Jahodná boli odobraté len 3 vzorky vôd (t. č. je v realizácii rekonštrukcia bazénu), z nich 1 t. j. 33,33 % nevyhovelo požiadavkám vyhlášky, MH bola prekročená 1x v ukazovateli pH.
- Z vírivého bazéna v hoteli Ambassador bolo odobratých 13 vzoriek vôd, z nich 1 t. j. 7,69% nevyhovelo v ukazovateľoch 1x viazaný chlór, 1x CHSK_{Mn}.
- Z hydromasážneho bazéna v Penzióne Hradbová bolo odobratých 6 vzoriek vôd, z nich 1 t. j. 16,67 % nevyhovelo kritériám vyhlášky v ukazovateľoch: 1x kultivovateľné mikroorganizmy pri 36°C.
- Z Relax centra pri Penzióne Lesanka v Košickej Belej bolo odobratých 24 vzoriek vôd, z nich 7 t. j. 29,17 % nevyhovelo požiadavkám vyhlášky v ukazovateľoch: 3x kultivovateľné mikroorganizmy pri 36°C, 3x viazaný chlór, 1x pH a 3x CHSK_{Mn}.
- Z relaxačného zariadenia FORMA CLUB v Košiciach (2 hydromasážne bazény) bolo odobratých 28 vzoriek vôd, z nich 13 t. j. 46,43 % nevyhovelo požiadavkám vyhlášky vo všetkých skúšaných ukazovateľoch. MH bola prekročená: 1x v ukazovateli kultivovateľné baktérie pri 36°C, 1x PA, 5x viazaný chlór, 6x pH, 6x CHSK_{Mn}.
- Z indických ajurvédskych kúpeľov v Hoteli Golden Royal Košice bolo odobratých 28 vzoriek vôd, z nich 7 t. j. 25 % nevyhovelo požiadavkám vyhlášky v ukazovateľoch 6x kultivovateľné mikroorganizmy pri 36°C, 2x PA, 1x pH.
- Zo zariadenia City wellnes bolo odobratých 11 vzoriek vôd, z nich 3 t. j. 27,27 % nevyhovelo požiadavkám vyhlášky v ukazovateľoch: 2x kultivovateľné mikroorganizmy pri 36°C, 1x CHSK_{Mn}.
- Z wellnes centra v Kúpeľoch Štós odobratých 18 vzoriek vôd, z nich 6 t.j. 33,33 % nevyhovelo požiadavkám vyhlášky v ukazovateľoch: 1x voľný chlór, 3x viazaný chlór, 5x CHSK_{Mn} a 4x pH. Koncom roka bol vírivý bazén pre technické problémy daný mimo prevádzky.

2.2.2. Kúpaliská so sezónnou prevádzkou

V roku 2013 bolo v prevádzke 7 sezónnych kúpalísk - TRITON Košice, RYBA Košice, Letné kúpalisko na Rumanovej ulici (po čiastočnej rekonštrukcii areálu), Mestská krytá plaváreň s letným areálom v Košiciach (v tomto roku však nebol v prevádzke detský bazén v letnom areáli a návštevníci využívali len bazény v krytej časti), Mestské kúpalisko v Moldave nad Bodvou, Letné kúpalisko v Medzeve a kúpalisko pri Hoteli Garden v Košickej Belej. Z dôvodu zlého technického stavu neboli prevádzkované kúpaliská ŠKP v Košiciach

(Mesto Košice, ako vlastník pozemku pod kúpaliskom v spolupráci s ministerstvom vnútra, do rezortu ktorého patria objekty Športového klubu polície Košice, pripravuje na rok 2014 rekonštrukciu celého areálu kúpaliska, ktorý by mal byť následne prepojený s areálom mestskej krytej plavárne a vzniknúť by mal mestský aquapark) a pri Hoteli Hrabina na Bukovci, z nezistených dôvodov bolo zatvorené kúpalisko Zlatník v Košickej Belej.

Celkovo bolo zo 16-tich umelých bazénov odobratých 67 vzoriek bazénovej vody, z ktorých všetkým skúšaným ukazovateľom nevyhovelo 15 vzoriek t. j. 22,38 %. Vyšetrených bolo spolu 841 ukazovateľov, prekročenie limitnej hodnoty bolo zistené 11x v mikrobiologických ukazovateľoch: kultivovateľné mikroorganizmy pri 36°C 7x, E.coli 1x, Pseudomonas aeruginosa 2x, Staphylococcus aureus 1x, 1x v biologickom ukazovateli producenty a 11x vo fyzikálno- chemických ukazovateľoch: 4x CHSK_{Mn}, 5x pH a 1x voľný chlór.

V jednom prípade (detský bazén na kúpalisku RYBA Anička) bolo z dôvodu nevyhovujúcej kvality vody v ukazovateľoch Escherichia coli (zistená hodnota 51 KTJ/100 ml vody), Pseudomonas aeruginosa (zistená hodnota 7 KTJ/100 ml vody), kultivovateľné mikroorganizmy pri teplote 36°C (300 KTJ/1ml), producenty 720 jedincov/ml) a CHSK_{Mn} 3,49 mg/l nariadené prevádzkovateľovi kúpaliska opatrenie podľa ust. § 55 ods. 2 písm. g) zák. č. 355/2007 Z. z. a to uzatvorenie časti prevádzky – detského bazéna na kúpalisku. Po predložení vyhovujúcej kvality vody bolo opatrenie odvolané.

Prevádzkovateľovi kúpaliska RYBA Anička bola uložená aj pokuta vo výške 300.- Eur za správne delikty podľa § 57 ods. 4 a 57 ods. 3 písm. f) zák. č. 355/2007 Z. z. ktorých sa dopostil tým, že nezabezpečil údržbu a čistenie bazénov, priestorov, prevádzkových plôch a zariadení umelého kúpaliska a predmetov, ktoré prichádzajú do kontaktu s bazénovou vodou ako aj tým že nedodržiaval schválený prevádzkový poriadok. Voči pokute sa účastník konania v stanovenej lehote neodvolal.

Podrobnejšie hodnotenie kvality na umelých netermálnych kúpaliskách:

- Na kúpalisku TRITON boli v prevádzke všetky 4 bazény. Celkovo bolo vyšetrených 15 vzoriek vôd, z ktorých bolo analyzovaných 196 ukazovateľov. Nadlimitná koncentrácia bola zistená 1x v ukazovateli pH a 1x voľný chlór. Návštevnosť zariadenia bola 24961 návštevníkov.
- Na Letnom kúpalisku na Rumanovej ulici v Košiciach boli v prevádzke 2 bazény. Celkovo bolo vyšetrených 10 vzoriek vôd, z ktorých bolo analyzovaných 123 ukazovateľov. Nadlimitná koncentrácia bola zistená 1x v ukazovateli Pseudomonas aeruginosa a 1x CHSK_{Mn}. Návštevnosť zariadenia bola 42 326 návštevníkov.
- Na kúpalisku RYBA boli v prevádzke všetky 3 bazény. Celkovo bolo vyšetrených 14 vzoriek (179 ukazovateľov). Prekročenie medznej hodnoty bolo zistené 11x: Escherichia coli 1x, Pseudomonas aeruginosa 1x, kultivovateľné mikroorganizmy pri teplote 36°C 3x, producenty 1x, viazaný chlór 1x a chemická spotreba kyslíkom 1x . Návštevnosť kúpaliska bola 25 000 osôb.
- Na Mestskom kúpalisku v Moldave nad Bodvou boli v prevádzke obidva bazény. Celkovo bolo vyšetrených 9 vzoriek vody (119 ukazovateľov), prekročenie medznej hodnoty nebolo zistené. Návštevnosť kúpaliska bola 4630 osôb.
- Na Letnom kúpalisku v Medzeve boli v prevádzke tri bazény. V roku 2013 bola rekonštruovaná úpravňa vody pre plavecký a neplavecký bazén. Celkovo bolo vyšetrených 14 vzoriek vôd (167 ukazovateľov). Nadlimitná koncentrácia bola zistená 3x v ukazovateli kultivovateľné mikroorganizmy pri 36°C a 3x pH.
- Na kúpalisku pri Hoteli Garden Košická Belá boli v prevádzke dva bazény. Celkovo bolo vyšetrených 6 vzoriek vôd (57 ukazovateľov), medzná hodnota bola prekročená 1x

v ukazovateli kultivovateľné mikroorganizmy pri 36 °C a 1x pH. Návštevnosť zariadenia bola 5200 osôb.

3. Kvalita ovzdušia

3.1 Zhodnotenie stavu kvality voľného ovzdušia

Základným východiskom pre hodnotenie kvality ovzdušia v meste Košice a v okrese Košice - okolie sú výsledky meraní koncentrácií znečisťujúcich látok v ovzduší, ktoré realizuje Slovenský hydrometeorologický ústav na stanicích Národnej monitorovacej siete kvality ovzdušia (NMSKO), spolu so štyrmi stanicami s monitorovacím programom EMEP. V nadväznosti na merania sa pre plošné hodnotenie kvality ovzdušia využívajú metódy matematického modelovania.

Vzhľadom na skutočnosť, že výsledky meraní SHMÚ za rok 2013 nie sú k dispozícii, uvádzame údaje za rok 2012.

SHMÚ navrhol na rok 2012 v SR 18 oblastí riadenia kvality ovzdušia v ôsmich zónach a v dvoch aglomeráciách.

Aglomerácia Košice, s vymedzeným územím mesta Košice, bola vybraná pre oxid siričitý, oxid dusičitý, oxidy dusíka, častice PM₁₀, častice PM_{2,5}, benzén a oxid uhoľnatý. Pre znečisťujúcu látku PM₁₀ bola v aglomerácií/zóne: Košice/Košický kraj vymedzená oblasť kvality ovzdušia pre územie mesta Košice a obcí Bočiar, Haniska, Sokolany, Veľká Ida, s celkovou plochou 302 km² a počtom obyvateľov 246 493.

Na území mesta Košice sú dlhodobou umiestnené 3 automatizované monitorovacie stanice prevádzkované SHMÚ – v lokalitách Štefánikova ulica, Amurská ulica a Ďumbierska ulica. Monitorovacie stanice na Štefánikovej a Amurskej ulici monitorujú koncentrácie PM₁₀, PM_{2,5}. V lokalite Štefánikovej ulice sa monitorujú aj oxidy dusíka a benzén. Na monitorovacej stanici, umiestnenej na Ďumbierskej ulici sa monitoruje ozón. V okrese Košice - okolie stav čistoty voľného ovzdušia pravidelne monitoruje SHMÚ stabilnou automatizovanou meracou stanicou v obci Veľká Ida (PM₁₀, PM_{2,5}, CO, ťažké kovy – As, Cd, Ni, Pb, polyaromatické uhľovodíky).

Agglomerácia Košice: V roku 2012 boli priemerné ročné koncentrácie na ochranu zdravia ľudí pre PM₁₀ na stanicích Košice-Štefánikova a Košice-Amurská pod limitnými hodnotami. Denné limitné hodnoty pre PM₁₀ boli prekročené na stanici Košice-Štefánikova. Úroveň znečistenia PM_{2,5} neprekročila cieľovú hodnotu a ani limitnú hodnotu na žiadnej stanici. Ostatné znečisťujúce látky boli tiež pod limitnými hodnotami.

Zóna Košický kraj: V tejto zóne bola prekročená denná limitná hodnota na ochranu zdravia ľudí pre PM₁₀ na stanici Veľká Ida-Letná. Na monitorovacej stanici dosiahol počet prekročení 24-hodinovej limitnej hodnoty PM₁₀ na ochranu zdravia 77, čo je najväčšia hodnota na Slovensku, avšak oproti predošlému roku ide o výrazný pokles. Rovnaký trend vykazuje aj stanica Krompachy-SNP, s poklesom prekročení na 63 a priemernou ročnou hodnotou pod 40 µg.m⁻³ a tiež stanica Strážske-Mierová, kde klesol počet prekročení na 38 a ročný priemer na 30,2 µg.m⁻³. Cieľová hodnota pre PM_{2,5} bola prekročená na stanicích Veľká Ida-Letná a Krompachy-SNP. Ostatné znečisťujúce látky neprekročili limitné hodnoty.

Najväčší podiel na znečistení prízemnej vrstvy atmosféry v meste Košice má doprava a ťažký priemysel, najmä strojárstvo, hutníctvo a metalurgia, ktorý je umiestnený v južnej časti mesta a ovplyvňuje aj ovzdušie okolitých obcí Bočiar, Haniska, Sokolany, Veľká Ida.

Mesto má taktiež vypracovaný Program na zlepšenie kvality ovzdušia, ktorý je spracovaný pre vymedzenú oblasť riadenia kvality ovzdušia, ktorú tvorí katastrálne územie mesta Košice a katastrálne územie obcí Bočiar, Haniska, Sokolany a Veľká Ida, kde dochádza k prekračovaniu limitnej hodnoty znečisťujúcej látky PM₁₀.

3.2 Zhodnotenie stavu kvality ovzdušia uzatvorených priestorov budov nevýrobného charakteru

Zamestnanci odboru hygieny životného prostredia vydali v roku 2013 tri odborné vyjadrenia k výskytu plesní v byte. Majitelia bytov boli súčasne poučení o negatívnych účinkoch plesní na zdravie a o možnostiach riešenia vzniknutého stavu.

4. Pôsobenie zdrojov hluku v životnom prostredí

4.1 Zdroje hluku v životnom prostredí

Na území mesta Košice nedošlo v uplynulom roku v hlukovej situácii k významným zmenám. Predmetom podnetov obyvateľov mesta Košice, najmä v jarých a letných mesiacoch, je hluk z hudobnej produkcie, zo vzduchotechnických zariadení obchodných prevádzok a z výrobných prevádzok. V okrese Košice – okolie ale i v okrajových častiach mesta predstavuje lokálne zdroje hluku z priemyselnej činnosti. Významným zdrojom hluku je aj mestská hromadná doprava, zvlášť nepriaznivá je situácia na komunikáciách s koľajovou mestskou hromadnou dopravou. Mesto v severojužnom smere pretína železničná doprava, ktorá však hlukom ovplyvňuje len obmedzenú časť obytného územia. V súčasnosti je hluk z leteckej dopravy málo významný.

4.2 Opatrenia na zníženie hlučnosti

Problematike znižovania vplyvu hluku z dopravy na obytné územie je venovaná pozornosť pri spracovávaní a posudzovaní územno-plánovacej dokumentácie - v etape zámeru, ak výstavba podlieha posudzovaniu podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a dokumentácie pre územné konanie stavieb, vyžadujúcich ochranu pred hlukom.

V roku 2013 bolo riešených spolu 19 podnetov na obťažovanie hlukom, v rámci riešenia ktorých vykonali odborní pracovníci tunajšieho úradu osemkrát meranie hluku, a to konkrétne: jedenkrát z činnosti potravinárskej prevádzky, z činnosti technologického zariadenia a z prevádzky priemyselného závodu, dvakrát z dopravy a päťkrát z činnosti obchodnej prevádzky.

Za správny delikt v súvislosti s nesplnením povinností, vyplývajúcich z ustanovení § 27 zák. č. 355/2007 Z. z., bolo prevádzkovateľom uložených päť pokút a šiestimi pokynmi boli nariadené opatrenia na vykonanie zníženia hlučnosti. Konkrétne protihlukové opatrenia spočívali v odhlučnení stropu miestnosti s technologickým zariadením v bytovom dome, odhlučnení vzduchotechnického zariadenia predajní, znížení rýchlosti električiek v problematickom úseku a v technických opatreniach na zníženie hlučnosti technologického zariadenia.

II. Analýza hygienickej problematiky v objektoch, v ktorých je vykonávaný štátny zdravotný dozor

Zariadenia občianskej vybavenosti

- **Zariadenia cestovného ruchu**

V roku 2013 bolo v prevádzke 118 ubytovacích zariadení, čo je oproti minulému roku nárast o 3 zariadenia (HOTEL Košice na Moldavskej ceste v Košiciach s ubytovacou kapacitou 57 lôžok, Turistická ubytovňa v Mestskom parku v Košiciach s kapacitou 59 lôžok a ubytovňa GREEN CUBE v obci Seňa s kapacitou 14 lôžok). Celková lôžková kapacita

ubytovacích zariadení sa zvýšila z 7052 na 7309 lôžok (novovybudované zariadenia + navýšenie lôžok v už existujúcich ubytovacích zariadeniach po zmenách v prevádzkovaní). Posudzovanie ubytovacích zariadení je naďalej nejednoznačné, pretože nie všetky hygienické požiadavky sú zapracované vo vykonávacej vyhl. MZ SR č. 259/2008 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na vnútorné prostredie budov a o minimálnych požiadavkách na byty nižšieho štandardu a na ubytovacie zariadenia (napr. minimálna plošná výmera kúpeľní a hygienických buniek, vybudovaných v rámci jednotlivých izieb v ubytovacích zariadeniach všetkých kategórií a tried, je čiastočne (hotely, penzióny) stanovená len vo vyhl. MŽP č. 532/2002 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu a o všeobecných technických požiadavkách na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie.

Na základe rozhodnutia tunajšieho orgánu verejného zdravotníctva boli v roku 2013 poskytované ubytovacie služby v 27 hoteloch, 1 moteli, 38 penziónoch, 20 turistických ubytovniach, 3 kempingoch, 5 chatových osadách, 5 ubytovacích zariadeniach v súkromí a 19-tich zariadeniach bez stanovenej kategórie (Iné).

V rámci preventívneho dozoru bolo vykonaných 18 obhliadok ubytovacích zariadení. Po zmene prevádzkovateľa boli uvedené do prevádzky priestory týchto zariadení: ŠRC Jahodná, Košice, Penzión Atlantic, Košice, Penzión Grand, Košice, Penzión Uhorský dvor Košice, Turistická ubytovňa, Tolstého ulica, Košice, Turistická ubytovňa s názvom „Penzión pod Hrešnou“, Kavečany, Ubytovňa „Domov TERASA“, Považská 40/A, Košice, ATC Barca, Košice a ATC Jasov.

Po zmenách v prevádzkovaní spojených so zmenou prevádzkovateľa, boli vydané rozhodnutia na uvedenie do prevádzky pre tieto zariadenia: Penzión u LEVA Košice, Penzión Hámre, Košická Belá, Hotel boutique CHRYSSO, Košice, Turistická ubytovňa Slovenskej jednoty, Košice.

Na základe žiadosti Ústavu na výkon trestu odňatia slobody bolo vydané záväzné stanovisko ku kolaudácii stavby „Rekonštrukcia objektu č. 7 – Ubytovňa AB, Budovateľská 1, Košice – Šaca“ a následne aj rozhodnutie na uvedenie priestorov tejto ubytovne pre odsúdených, s kapacitou 92 lôžok, do prevádzky.

Záväzné stanovisko k územnému konaniu bolo vydané na stavbu ubytovacieho zariadenia RELAX HERĽANY, v k. ú. Žirovce. Na prelome rokov 2013/2014 bola posudzovaná prístavba k Penziónu SET v Košiciach a prestavba polyfunkčného objektu na Bardejovskej ulici v Košiciach na ubytovacie zariadenie. Záväzné stanovisko bolo vydané na kolaudáciu týchto zariadení: turistickú ubytovňu na Jesenského ulici v Košiciach, ubytovacie zariadenie zamerané na agroturistiku v obci Komárovce. Taktiež bolo vydané záväzné stanovisko k zmene v užívaní stavby rodinného domu na ubytovacie zariadenie (ubytovanie na súkromí) na Smaragdovej ulici v Košiciach.

V roku 2013 bolo mimo prevádzky Rekreačné zariadenie Zlatník v Košickej Belej, Hotel Hrabina na Bukovci, ATK v MČ Košice Nad Jazerom, Rekreačné stredisko Izra a ubytovacie zariadenie ÚVVaVT v rekreačnej oblasti Bukovec.

V rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru bolo uskutočnených 23 kontrol, pri ktorých neboli zistené závažné nedostatky. Na RÚVZ nebol podaný žiadny podnet týkajúci sa prevádzky ubytovacích zariadení ani iných zariadení cestovného ruchu.

Vo februári 2013 sa zamestnanci oddelenia hygieny zložiek životného prostredia podieľali na plnení cieľovej úlohy „Kontrola ubytovacích zariadení v strediskách zimnej rekreácie“, zameranej na zisťovanie prítomnosti alergénov v exkrementoch roztočov a plesní v ubytovacích priestoroch hotelov a penziónov rôznych tried. Do cieľovej úlohy boli vybrané 2 zariadenia a to Penzión pod Hrešnou v lyžiarskom stredisku Kavečany a Hotel Jahodná*** v lyžiarskom stredisku ŠRZ Jahodná, Košice. Celkovo bolo výkonným vysávačom odobratých z matracov na lôžkach 10 vzoriek prachu. Ich analýzy vykonalo oddelenie BŽP

RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici. V zmysle protokolov o skúškach bola vo všetkých piatich vzorkách prachu z Penziónu pod Hrešnou zaznamenaná stredná prítomnosť alergénov roztočov. V štyroch vzorkách prachu z Hotela Jahodná*** bola zistená stredná prítomnosť alergénov roztočov a v jednej vzorke nízka prítomnosť roztočov. O výsledkoch laboratórnych vyšetrení boli prevádzkovatelia obidvoch zariadení ústne oboznámení a zároveň boli upozornení, aby pri upratovaní izieb dôslednejšie zabezpečovali starostlivosť o lôžka a ich matrace. Začiatkom septembra 2013 sa uskutočnil opakovaný odber vzoriek prachu z týchto zariadení, výsledky zatiaľ neboli na tunajší úrad doručené.

- **Zariadenia starostlivosti o ľudské telo**

Na území v pôsobnosti RÚVZ Košice bolo v roku 2013 v prevádzke 844 zariadení starostlivosti o ľudské telo, v ktorých sa vykonávala buď jedna, alebo aj niekoľko rôznych osobných služieb. Celkovo bolo na základe rozhodnutia tunajšieho úradu v prevádzke 60 zariadení s jedným alebo viacerými solárnymi prístrojmi, 7 tetovacích a piercingových zariadení, 70 pedikúr, 91 nechťových dizajnov a manikúr, 8 erotických masážnych salónov, 40 sáun a 45 „iných“ zariadení. Masáže boli poskytované v 149 zariadeniach, kozmetika v 182 zariadeniach, kaderníctvo v 386 a holičstvo v 14 zariadeniach. Od roku 2011 orgán verejného zdravotníctva v Košiciach posudzuje jednotlivé zariadenia starostlivosti o ľudské telo (napr. jedna kadernícka miestnosť s troma pracovnými kreslami na ktorých vykonáva činnosť prevádzkovateľka + 2 kaderničky na vlastné živnostenské oprávnenie) ako celky, t. z., že nevydáva rozhodnutia na uvedenie do prevádzky na jednotlivé pracovné miesta, ale vždy dáva rozhodnutie tej fyzickej osobe - podnikateľovi alebo právnickej osobe, ktorá má daný prevádzkový priestor (miestnosť s príslušným zázemím) prenajatý, alebo je jeho vlastníčkou. Ostatné živnostníčky s ňou majú uzatvorenú dohodu o využívaní pracovných priestorov zariadenia ako aj o dodržiavaní schváleného prevádzkového poriadku. V roku 2013 sme v tomto trende pokračovali. Nie všetci prevádzkovatelia oznamujú orgánu verejného zdravotníctva zrušenie prevádzky, preto tieto zariadenia ostávajú v evidencii až do najbližšieho výkonu ŠZD. Pri zriaďovaní nových zariadení starostlivosti o ľudské telo najväčšie problémy spôsobovalo dodržanie požiadavky § 2 ods. 1 vyhlášky 554/2008 Z.z. a to aby zariadenie starostlivosti o ľudské telo tvorilo uzatvorený celok, stavebne a prevádzkovo oddelený od iných priestorov, § 2 ods. 5, aby v každej prevádzkovej miestnosti bolo k dispozícii umývadlo s výtokom pitnej vody a teplej vody a § 2 ods. 7, aby bol v zariadení záchod s umývadlom s výtokom pitnej vody a teplej vody, prístupný z predsienky alebo chodby. Pripravovaná novela vykonávacej vyhlášky tieto problémy čiastočne vyrieši.

V rámci posudkovej činnosti bolo zamestnancami oddelenia zložiek životného prostredia vykonaných 145 tváromiestnych obhliadok pred vydaním príslušného záväzného stanoviska alebo rozhodnutia orgánu verejného zdravotníctva. Celkovo bolo v roku 2013 vydaných 156 rozhodnutí k uvedeniu zariadení starostlivosti o ľudské telo do prevádzky a ku schváleniu prevádzkových poriadkov a 10 záväzných stanovísk k zmene v užívaní príslušnej stavby ale jej časti na zariadenie starostlivosti o ľudské telo.

V rámci výkonu ŠZD bolo v roku 2013 vykonaných v zariadeniach starostlivosti o ľudské telo 221 kontrol. V troch zariadeniach bolo zistené závažné porušenie schváleného prevádzkového poriadku, v jednom zariadení vykonával prevádzkovateľ činnosť bez posúdenia priestorov orgánom verejného zdravotníctva. Za zistené nedostatky boli uložené sankcie v celkovej sume 600 Eur, v dvoch prípadoch sa bude v správnom konaní pokračovať v roku 2014.

Pri výkone ŠZD sme vo všetkých zariadeniach kontrolovali aj dodržiavanie ustanovení zákona NR SR č. 377/2004 Z.z. o ochrane nefajčiarov v znení neskorších predpisov. V roku 2013 nebolo zistené jeho porušenie.

Zamestnanci oddelenia hygieny zložiek životného prostredia vykonávajú ciele kontrol v zariadeniach starostlivosti o ľudské telo aj na základe hlásení o výskyte nebezpečných výrobkov v Európskej únii. Najčastejšie kontrolovanými zariadeniami boli tetovacie salóny a kozmetiky vykonávajúce permanentný maku-up, pretože veľká časť hlásení sa týkala tetovacích farieb. V roku 2013 sme celkovo vykonali 92 kontrol s negatívnym výsledkom.

Na základe výsledkov ŠZD v zariadeniach starostlivosti o ľudské telo je možné konštatovať, že uvedenie personálu v oblasti verejného zdravia ako i celková hygienická úroveň týchto zariadení (zrejme aj vzhľadom na veľkú konkurenciu hlavne na území mesta Košice), je na požadovanej hygienickej úrovni. Na druhej strane je zřejmé, že správanie sa personálu počas kontroly nemusí zodpovedať bežnej praxi.

• **Zariadenia sociálnych služieb**

V pôsobnosti RÚVZ Košice bolo v roku 2013 evidovaných 59 zariadení zriadených v zmysle zákona NR SR č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, pričom v niektorých zariadeniach prevádzkovatelia vykonávali viac druhov sociálnych služieb. Zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb je t. č. vykonávané v:

- 4 nocľahárňach + útulkoch
- 1 domove na pol ceste
- 2 nízkoprahových denných centrách
- 4 zariadenia núdzového bývania

Riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo dovŕšenia dôchodkového veku je vykonávané v:

- 6 zariadeniach poskytujúcich niekoľko služieb v jednom objekte (špecializované zariadenie, zariadenie pre seniorov, domov sociálnych služieb, zariadenie opatrovateľskej služby a chráneného bývania)
- 8 zariadeniach pre seniorov
  - 8 zariadeniach opatrovateľskej služby
  - 1 rehabilitačnom stredisku
  - 2 domovoch sociálnych služieb

Podporné služby sú poskytované v 19 denných centrách a 2 strediskách osobnej hygieny + práčovni. Sociálne poradenstvo je poskytované v jednom zariadení v Košiciach.

V rámci preventívneho dozoru bolo uskutočnených 13 kontrol. Do prevádzky bol uvedený Denný stacionár Forresta Gumpa na Užhorodskej v Košiciach, v ktorom sú ambulantnou formou poskytované sociálne služby pre fyzické osoby odkázané na pomoc inej fyzickej osoby, Zariadenie pre seniorov v Košiciach – Šaci, Nocľaháreň v Moldave nad Bodvou a priestory kancelárie pre sociálne poradenstvo na Garbiarskej ulici v Košiciach. V zariadení pre seniorov a v špecializovanom zariadení „VISION“ na Člnkovej ulici v Košiciach došlo stavebnými úpravami a organizačnými zmenami k zvýšeniu kapacity o 4 lôžka. Denný stacionár s kapacitou 20 osôb vznikol v časti priestorov zariadenia sociálnych služieb „Dom pokojnej staroby“ na Južnej triede 2 v Košiciach.

Na RÚVZ boli riešené aj písomné žiadosti týkajúce sa možnosti zriadenia zariadení sociálnych služieb v neúčelových budovách alebo v ich častiach, alebo v doposiaľ nevyužívaných priestoroch existujúcich zariadení slúžiacich na tento účel. Konkrétne boli dané kladné vyjadrenia k možnosti zvýšenia lôžkovej kapacity s špecializovanom zariadení LUX n.o. na Opatovskej 97 v Košiciach, k rozšíreniu kapacity zariadenia núdzového bývania na Poľnej 1 v Košickej Novej Vsi, z zriadeniu Domova na pol ceste na Slovenskej jednoty 25

v Košiciach. Záporné stanovisko bolo dané z dôvodu nevhodných priestorov pre denné centrum v Moldave nad Bodvou.

Začiatkom roka sme riešili v spolupráci s prevádzkovateľom zariadenia sociálnych služieb ARCUS na Skladnej 4 v Košiciach spôsob zabezpečenia chodu prevádzky zariadenia počas rekonštrukčných prác - nadstavby V. NP. Stavebné práce sa dotkli predovšetkým klientov, ktorí bývajú na poslednom podlaží a museli byť dočasne presunutí do iných izieb a priestorov. Dočasne došlo k zrušeniu niektorých spoločenských miestností, k zvýšeniu lôžkovej kapacita na vybraných izbách s dostatočnou plošnou výmerou a na izby boli upravené aj vybrané príručné sklady (miestnosti s dostatočnou plošnou výmerou, s denným osvetlením a prirodzeným vetraním, ktoré boli vymaľované a náležite zariadené účelovým zariadením). Veľmi malá časť klientov sa dočasne vrátila k príbuzným.

V roku 2013 bolo v zariadeniach sociálnych služieb uskutočnených v rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru 10 kontrol, pri ktorých neboli zistené závažné nedostatky v prevádzkovej hygiene.

Pracovníci oddelenia hygieny zložiek životného prostredia v spolupráci s odborom hygieny výživy riešili anonymný podnet na prevádzkovanie zariadenia sociálnych služieb Nádej Nový život o. z. na Buzuluckej 3 v Košiciach. Na základe výsledkov opakovaných kontrol vykonaných v tomto zariadení bolo prevádzkovateľovi na mieste uložené opatrenie podľa § 55 ods. 2 písm. g) zák. č. 355/2007 Z. z., a to uzatvorenie prevádzky. Zároveň mu bola za správne delikty podľa § 57 ods. 39 písm. b), §57 ods. 17 v spojení s § 26 ods. 4 písm. m) a §57 ods. 44 v spojení s § 52 ods. 6 písm. b) uložená pokuta. Na základe opakovanej kontroly, uskutočnenej zamestnancami tunajšieho úradu v závere roka 2013, bolo potvrdené, že zariadenie je t. č. zatvorené.

- **Zdravotnícke zariadenia**

Štátny zdravotný dozor v zdravotníckych zariadeniach vykonáva odbor epidemiológie. Odbor hygieny životného prostredia sa v problematike zdravotníckych zariadení zaoberá posudzovaním zadaní stavieb zdravotníckych zariadení, vyjadrovaním sa k projektovým dokumentáciám a prípravou podkladov k vydávaniu rozhodnutí k uvedeniu do prevádzky jednotlivých zdravotníckych zariadení.

V roku 2013 bolo vydaných 103 rozhodnutí k uvedeniu do prevádzky rôznych nemocničných zariadení, ambulancií, lekární a očných optik v meste Košice. Ďalej bolo vydaných 5 vyjadrení k projektovým dokumentáciám a 14 záväzných stanovísk k zmene v užívaní stavby alebo ku kolaudácii stavieb. V okrese Košice – okolie bolo vydaných 9 rozhodnutí k uvedeniu do prevádzky nových ambulancií a lekární.

- **Telovýchovné zariadenia**

Na základe rozhodnutia orgánu verejného zdravotníctva bolo v roku 2013 v prevádzke 93 telovýchovných zariadení. Okrem toho sú takmer v každej obci v okrese Košice – okolie vybudované miestne športoviská, prevažne futbalové štadióny, s minimálnym vybavením pre športovcov, prípadne návštevníkov. V roku 2013 bolo v rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru uskutočnených 6 kontrol telovýchovných zariadení, pri ktorých bolo zistené jedno závažné porušenie právnych predpisov. Správneho deliktu sa prevádzkovateľ dopustil tým, že zariadenie prevádzkoval bez súhlasu Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Košiciach. Anonymný podnet, ktorý poukazoval na nedostatky v zariadení na osobnú hygienu pre mužov telovýchovno-športového zariadenia v Auparku v Košiciach, bol po vykonaní štátneho zdravotného dozoru uzatvorený ako neopodstatnený. Do prevádzky bolo uvedených 20 telovýchovných zariadení. Bolo vydaných 9 záväzných stanovísk, z toho 4 k územnému konaniu stavieb tohto druhu a 5 ku kolaudácii. K projektovej dokumentácii pre účely stavebného konania sa zamestnanci vyjadrovali v 4 prípadoch.

- **Pohrebníctvo**

Štátny zdravotný dozor sa vykonáva na území mesta Košice v 8 zariadeniach pohrebných služieb, z toho je 1 krematórium, a na území Košice - okolie v 9 zariadeniach s frekvenciou kontroly 1 krát ročne. V rámci tejto problematiky sa vykonáva štátny zdravotný dozor aj v domoch smútku a na pohrebiskách, s frekvenciou kontrol raz za 5 rokov (ak je dom smútku zásobovaný pitnou vodou) a raz za 3 roky (ak je objekt napojený na vlastný vodný zdroj). Na území mesta Košice je v prevádzke 8 domov smútku a 17 cintorínov a na území Košice - okolie 79 domov smútku a 128 pohrebísk. V roku 2013 bola schválená jedna zmena prevádzkového poriadku pre pohrebnú službu v okrese Košice - okolie, z dôvodu zmeny pohrebného auta. Boli riešené dva podnety, jeden v meste Košice na spôsob pochovávaní pohrebnou službou a druhý v okrese Košice – okolie na nedodržanie vzdialenosti medzi hrobovými miestami. Šetrením, v rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru, sa nepreukázala opodstatnenosť týchto podnetov. Bol vydaný jeden súhlas na vykonanie exhumácie ľudských ostatkov v okrese Košice – okolie. Na prevádzkovanie pohrebiska a pohrebnej služby boli vydané 5 osvedčenia o odbornej spôsobilosti.

III. Poskytovanie informácií verejnosti

V roku 2012 boli cestou masovokomunikačných prostriedkov podané verejnosti nasledovné informácie:

Rozhlas

- Vedúca odboru HŽP - 23. 05. 2013, Rádio Košice, Rozhovor na tému "Kvalita pitnej vody v košickom mestskom vodovode a rozvodnej sieti na vidieku. Možnosti kontroly kvality vody v súkromných studniach"
- Vedúca odboru HŽP- 17. 06. 2013, Rádio Košice, Rozhovor na tému "Možnosti kúpania sa v prírodných rekreačných lokalitách, pripravenosť umelých letných kúpalísk pre letnú turistickú sezónu 2013"
- Vedúca odboru HŽP - 01. 08. 2013, Rádio Košice, Rozhovor na tému : "Kvalita vody na kúpanie v Košickom Jazere, pôsobenie siníc prítomných vo vode na zdravie kúpajúcich sa“.
- Vedúca odboru HŽP- 02. 08. 2013, Rádio Košice, Rozhovor na tému : "Na čo sa počas leta obyvatelia Košíc najviac sťažujú, čo považujú za riziká ohrozenia zdravia?"
- Vedúca odboru HŽP - 06. 08. 2013, Slovenský rozhlas, Rozhovor na tému : "Frekvencia a spôsob vykonávania štátneho zdravotného dozoru na košických letných kúpaliskách, postihy prevádzkovateľov."
- Vedúca odboru HŽP - 08. 08. 2013, Slovenský rozhlas, Rozhovor na tému : "Zdravotné riziká pri kúpaní sa v neznámych prírodných vodných nádržkách alebo jazeroch ..."

Televízia

- Vedúca odboru HŽP - 01.02.2013, STV2 "Hluk z priemyselnej činnosti, ktorý obťažuje obyvateľov blízkej obytnej zóny".
- Vedúca odboru HŽP - 02.07.2013, STV1 "Možnosti kúpania sa v prírodných rekreačných lokalitách v Košiciach a ich okolí, zabezpečenosť po hygienickej stránke"
- Vedúca odboru HŽP - 19. 11.2013, TV Región Košice, "Plesne vo vnútornom obytnom prostredí, ich vplyv na zdravie".

Regionálna tlač

- Vedúca odd. PV- 19.03.2013, Denník Korzár „Informácia o príprave svetového dňa vody s odberovými miestami vzoriek vody na RÚVZ so sídlom v Košiciach"
- Vedúca odd. PV - 21.03.2013, Denník Nový čas "Priebeh svetového dňa vody na RÚVZ so sídlom v Košiciach"

- Vedúca odd HUP - 01. 07. 2013, Denník Korzár „Kvalita vody na kúpanie v prírodných a umelých sezónnych kúpaliskách“
- Vedúca odd HUP - 25. 07. 2013, Denník Korzár „Informácia pre obyvateľov mesta Košice o zákaze kúpania sa na Jazere z dôvodu nadlimitného výskytu cyanobaktérií a chlorofylu-a“.
- Vedúca odb HŽP - 31. 07. 2013, Denník Korzár " Informácia pre obyvateľov mesta Košice o zrušení zákazu kúpania sa na Jazere z dôvodu, že posledné laboratórne rozborov vzoriek vody vyhoveli právne ustanoveným limitom."
- Vedúca odb HŽP - 02.08. 2013, Denník Korzár, „Šetrenie podnetu občanov Holubyho ulice v Košiciach na rušivý hluk z pozemnej dopravy, výsledky merania hluku“.

V rámci "Svetového dňa vody" bolo na RÚVZ so sídlom v Košiciach dňa 21.03. 2013 doručených 408 vzoriek z individuálnych zdrojov vody. Ku každej vzorke pri jej preberaní bola obyvateľom daná stručná informácia, pri preberaní výsledkov laboratórnych rozborov bola realizovaná osobná konzultácia s cca 250 občanmi, a to v súvislosti s realizáciou nápravných opatrení vo vzťahu ku kvalite vody. Tiež boli poskytované odborné informácie súvisiace s postupom pri očistení povodňou postihnutých domácností, ako aj s postupom pri sanácii studní. Informácie boli poskytované aj starostom obcí.

Formou web stránky bola verejnou informovaná o kvalite pitnej vody vo verejnom vodovode, o stave pripravenosti letných rekreačných lokalít a kvalite vody na kúpanie, o základných hygienických postupoch pri záplavách čo sa týka sanácie studní a o rizikách vzniku prenosných ochorení v období záplav a o možnosti ochrany obyvateľov pri zhoršených rozptylových podmienkach vo voľnom ovzduší, t.j. pri smogovej situácii.

IV. Ďalšie činnosti

- **Uplatňovanie procesu HIA v praxi**

V roku 2013 zamestnanci odboru HŽP v Košiciach vykonali v 2 prípadoch vyplnenie pre-skríningového nástroja pre zámery, predložené v súlade s ustanoveniami zákona NR SR č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov. V obidvoch prípadoch bolo konštatované, že celkové HIA nie je potrebné vypracovať. Išlo o nasledovné zámery stavieb:

1. Zariadenie na úpravu a zhodnocovanie odpadov, navrhovateľa ENVIRON- CENTRUM, s. r. o., Rastislavova 58, 040 01 Košice,
2. Milhosť 2, navrhovateľa UND-03, akciová spoločnosť Košice, Rastislavova 106, 042 04 Košice.

RÚVZ so sídlom v Košiciach
Okres: Košice – mesto, Košice - okolie
Tab. č. 1.1

Prehľad zásobovaných obyvateľov pitnou vodou z verejných vodovodov

P. č.	Názov vodovodu	Počet obyvateľov v obci	Počet zásobovaných obyvateľov v hodnotenom roku	Percento zásobovaných obyvateľov z celkového počtu obyvateľov obce
1.	Košice I., II., III., IV.	240 164	225 147	93,75
2.	Košice - okolie	121 187	72 910	60,16
	SPOLU:	361 351	298 057	82,48

RÚVZ so sídlom v Košiciach
 Okres: Košice – mesto, Košice - okolie
 Tab. č. 1.2

Prehľad kvality vody verejných vodovodov podľa výsledkov monitoringu

P. č.	Okres	Celkový počet vyšetrených vzoriek		Z toho nevyhovujúcich		Nevyhovujúce vzorky					
						Fyzikálne a chemické		Mikrobiologické a biologické		Rádiologické	
		PM	KM	počet	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
1.	Košice - mesto	47	143	55	28,95%	40	21,05%	18	9,47%	0	0,0%
2.	Košice - okolie	10	146	26	16,67%	25	16,02%	1	0,64%	0	0,0%
	SPOLU:	57	289	81	23,41%	65	18,79%	19	5,49%	0	0,0%

RÚVZ so sídlom v Košiciach
 Okres: Košice – mesto, Košice - okolie
 Tab. č. 1.3

Prehľad kvality vody verejných vodovodov podľa výsledkov ŠZD

P. č.	Názov vodovodu	Celkový počet vyšetrených vzoriek	Z toho nevyhovujúcich		Nevyhovujúce vzorky					
					Fyzikálne a chemické		Mikrobiologické a biologické		Rádiologické	
			počet	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
1.	Košice - mesto	55	5	9,09%	5	9,09%	0	0,00%	0	0,0%
2.	Košice - okolie	40	11	27,50%	10	25,00%	2	5,00%	0	0,0%
	SPOLU:	95	16	16,84%	15	15,79%	2	2,10%	0	0,0%

RÚVZ so sídlom v Košiciach
 Okres: Košice – mesto, Košice - okolie
 Tab. č. 1.4

Výnimky na používanie pitnej vody vo verejných vodovodoch

Názov vodovodu	Prevádzkovateľ	Obec	Počet zásobovaných obyvateľov	Dodávaná voda v m ³	Nevyhovujúci ukazovateľ	Jednotka	Limit podľa platného predpisu	Limit podľa povolenej výnimky	Priemerná zistená hodnota v hodnotenom roku	Časové obdobie výnimky (od - do)	Poradie výnimky
Pre RÚVZ so sídlom v Košiciach nebola udelená žiadna výnimka											

RÚVZ so sídlom v Košiciach
 Okres: Košice – mesto, Košice - okolie
 Tab. č. 1.5

Prehľad epidémií, kde faktorom prenosu bola pitná voda

Okres	Druh epidémie	Obdobie trvania	Miesto (Obec/Zariadenie)	Počet postihnutých (príp. dospelý/deti)	Zdroj vody VV/IZ	Príčiny	Nariadené opatrenia
V okresoch Košice – mesto a Košice - okolie neboli evidované epidémie, kde faktorom prenosu bola pitná voda.							

RÚVZ: so sídlom v Košiciach

Okres: Košice-mesto a okolie

Tabuľka č. 2.1 Prehľad prírodných kúpalísk

		Plocha							
Názov kúpaliska	Typ vody	kúpaliska a pláže [m ²]	vody [km ²]	Štatút	Rekreácia	Stav kúpaliska	Dátum začatia sezóny	Dátum ukončenia sezóny	Poznámka
okres Košice - mesto									
Plážové kúpalisko JAZERO	Vodná nádrž			Štatút nevyhlásený	Neorganizovaná	Neuvedené			Prevádzka Plážového kúpaliska Jazero Košice bola ukončená 30.08.2013.
okres Košice – okolie									
Pod Bukovcom	Vodná nádrž			Štatút vyhlásený	Neorganizovaná	Mimo prevádzky			
Ružín	Vodná nádrž			Štatút vyhlásený	Neorganizovaná	Mimo prevádzky			
Štrkovisko Čaña	Odkrytá podzemná voda			Štatút nevyhlásený	Neorganizovaná	Neuvedené			Od roku 1995 je vyhlásený zákaz kúpania.

RÚVZ: so sídlom v Košiciach Okres: *Košice-mesto a okolie*

Tabuľka č. 2.2 Prehľad kvality vody prírodných kúpalísk

Názov kúpaliska	Typ vody	Plocha		Štatút	Rekreácia	Vzorky			Ukazovatele				
		kúpaliska a pláže [m ²]	vody [km ²]			vyšetrené spolu	počet prekročených s MH	% nevyhovujúcich	spolu vyšetrených	s prekročenou MH spolu	mikrobiologické	biologické	fyzikálno-chemické
okres Košice - mesto													
Plážové kúpalisko JAZERO	Vodná nádrž			Štatút vyhlásený	Neorganizovaná	21	21	100,00	162	36	0	12	24
okres Košice – okolie													
Pod Bukovcom	Vodná nádrž			Štatút vyhlásený	Neorganizovaná	18	0	0	160	0	0	0	0
Ružín	Vodná nádrž			Štatút vyhlásený	Neorganizovaná	18	0	0	160	0	0	0	0
Štrkovisko Čaňa	Odkrytá podzemná voda			Štatút vyhlásený	Neorganizovaná	0	0	0	0	0	0	0	0

RÚVZ: so sídlom v Košiciach**Okres: Košice-mesto a okolie****Tabuľka č. 2.3 Prehľad umelých kúpalísk s celoročnou prevádzkou**

Názov kúpaliska	Dátum zahájenia prevádzky	Prerušenia	Kapacita	Bazény		
				termálnych	netermálnych	spolu
okres Košice - mesto						
Relaxačno-športové stredisko Jahodná	07.01.2013		60	0	1	1
Relaxačné zariadenie Forma club	21.10.2010		13	0	2	2
Hotel Ambassador	20.10.2009		3	0	1	1
Hotel Bankov	17.12.2002		16	0	1	1
Hotel Bristol	24.04.2006		15	0	2	2
Hotel Doubletree by Hilton	19.02.2009		6	0	1	1
Hotel Golden Royal, Indické ájurvédske kúpele Rasajana SPA	10.08.2011		14	0	2	2
Hotel Yasmin	11.09.2009		4	0	1	1
Mestská krytá plaváreň	12.01.2006		630	0	2	2
Penzión Hradbová	10.05.2010		10	0	1	1
Rímsky dom SPQR	11.03.2008		14	0	2	2
Women´s World – Wellness SPA	06.12.2013		4	0	1	1
Pension Barca	14.02.2013		20	0	1	1
City Wellness	05.11.2010		6	0	1	1
Spoločensko-relaxačné centrum	14.07.1998		18	0	1	1
okres Košice – okolie						
Kechnec, Wellness centrum v Športovom areáli	25.03.2013		14	0	2	2
Košická Belá, Penzión Sivec	02.01.2006		23	0	2	2
Košická Belá, Relaxcentrum pri Penzióne Lesanka	05.12.2011		29	0	2	2
Zlatá Idka, RZ Zlatá Idka	05.04.2007		16	0	2	2
Štós kúpele, Vitálny vodný svet	15.05.2013		43	0	2	2

Prehľad kvality vody umelých kúpalísk s celoročnou prevádzkou

Názov kúpaliska	Vzorky			Ukazovatele				
	vyšetrené spolu	počet prekročených s MH	% nevyhovujúcich	spolu vyšetrených	s prekročenou MH spolu	mikrobiologické	biologické	fyzikálno-chemické
okres Košice - mesto								
Relax.športové stredisko Jahodná	3	1	33,33	38	1	0	0	1
Relaxačné zariadenie Forma club	28	13	46,43	340	19	2	0	17
Hotel Ambassador	13	1	7,69	160	2	0	0	2
Hotel Bankov	13	3	23,08	169	4	0	0	4
Hotel Bristol	25	3	12,00	310	3	0	0	3
Hotel Doubletree by Hilton	14	6	42,86	167	6	2	0	4
Hotel Golden Royal, Ind.ájurv.kúpele Rasajana SPA	28	7	25,00	345	9	8	0	1
Hotel Yasmin	8	2	25,00	80	2	2	0	0
Mestská krytá plaváreň	52	7	13,46	671	8	1	0	7
Penzión Hradbová	6	1	16,67	69	1	1	0	0
Rímsky dom SPQR	22	11	50,00	290	12	2	0	10
Women´s World – Wellness SPA	0	0	0	0	0	0	0	0
Pension Barca	14	7	50,00	164	11	0	0	11
City Wellness	11	3	27,27	123	3	2	0	1
Spoločensko-relaxačné centrum	10	1	10,00	129	1	1	0	0
okres Košice – okolie								
Kechnec, Wellness centrum v ŠA	14	6	42,86	188	9	2	0	7
Košická Belá, Penzión Sivec	0	0	0	0	0	0	0	0
Košická Belá, Relaxcentrum pri Penzióne Lesanka	24	7	29,17	304	10	3	0	7
Zlatá Idka, RZ Zlatá Idka	18	4	22,22	211	5	2	0	3
Štós kúpele, Vitálny vodný svet	18	6	33,33	211	13	0	0	13

RÚVZ: so sídlom v Košiciach

Okres: Košice-mesto a okolie

Tabuľka č. 2.5 Prehľad umelých kúpalísk so sezónnou prevádzkou

Názov kúpaliska	Dátum		Prerušenia	Mimo prevádzky	Kapacita	Bazény		
	začatia sezóny	ukončenia sezóny				termálnych	netermálnych	spolu
okres Košice - mesto								
Umelé kúpalisko RYBA-ANIČKA	10.06.2013	01.09.2013	nie	nie	1100	0	3	3
Umelé kúpalisko ŠKP				áno	1500	0	3	3
Umelé kúpalisko Rumanova	28.06.2013	15.09.2013	nie	nie	1700	0	2	2
Umelé kúpalisko MKP	09.08.2013	02.09.2013	nie	nie	1200	0	1	1
Umelé kúpalisko TRITON	17.06.2013	01.09.2013	nie	nie	1565	0	4	4
okres Košice – okolie								
Bukovec, Umelé kúpalisko pri Hoteli Hrabina				áno	100	0	1	1
Košická Belá, Umelé kúpalisko pri Hoteli GARDEN	11.07.2013	18.08.2013	nie	nie	400	0	2	2
Košická Belá, Umelé kúpalisko v ATC Zlatník				áno	350	0	2	2
Medzev, Umelé kúpalisko	27.06.2013	01.09.2013	nie	nie	445	0	3	3
Moldava n/Bodvou, Umelé kúpalisko	02.07.2013	01.09.2013	nie	nie	300	0	2	2

RÚVZ: so sídlom v Košiciach

Okres: Košice-mesto a okolie

Tabuľka č. 2.6 Prehľad kvality vody umelých kúpalísk so sezónnou prevádzkou

Názov kúpaliska	Vzorky			Ukazovatele				
	vyšetrené spolu	počet prekročených s MH	% nevyhovujúcich	spolu vyšetrených	s prekročenou MH spolu	mikrobiologické	biologické	fyzikálno-chemické
okres Košice - mesto								
Umelé kúpalisko RYBA-ANIČKA	14	6	42,86	179	11	6	1	4
Umelé kúpalisko ŠKP	0	0	0	0	0	0	0	0
Umelé kúpalisko Rumanova	10	1	10,00	123	2	1	0	1
Umelé kúpalisko MKP	0	0	0	0	0	0	0	0
Umelé kúpalisko TRITON	15	2	13,33	196	2	0	0	2
okres Košice – okolie								
Bukovec, Umelé kúpalisko pri Hoteli Hrabina	0	0	0	0	0	0	0	0
Košická Belá, Umelé kúpalisko pri Hoteli GARDEN	5	2	40,00	57	2	1	0	1
Košická Belá, Umelé kúpalisko v ATC Zlatník	0	0	0	0	0	0	0	0
Medzev, Umelé kúpalisko	14	4	28,57	167	6	3	0	3
Moldava n/Bodvou, Umelé kúpalisko	9	0	0	119	0	0	0	0

RÚVZ: so sídlom v Košiciach Okres: *Košice-mesto a okolie*

Tab. č. 5.1

Prehľad ubytovacích zariadení v spádovom území RÚVZ

Okresy	DRUH UBYTOVACIEHO ZARIADENIA																	
	Hotel		Motel		Penzión		Turistická ubytovňa		Kemping		Chatová osada		Krátkodobé ubytovanie v súkromí		Iné		Spolu	
	Počet	Kapacita	Počet	Kapacita	Počet	Kapacita	Počet	Kapacita	Počet	Kapacita	Počet	Kapacita	Počet	Kapacita	Počet	Kapacita	Počet	Kapacita
Košice-mesto	23	1665	0	0	21	498	11	720	1	44	1	50	2	14	17	3212	76	6203
Košice-okolie	4	222	1	16	17	451	9	166	2	76	4	121	3	17	2	36	42	1105
SPOLU	27	1887	1	16	38	949	20	886	3	120	5	172	5	31	19	3248	118	7308

RÚVZ: so sídlom v Košiciach Okres: *Košice-mesto a okolie*

Tab. č. 5.2 Prehľad zariadení starostlivosti o ľudské telo v spádovom území RÚVZ

Okresy	Druh zariadenia														Spolu
	Kader-níctva	Holičstvá	Kozme-tiky	Pedikúry	Nechtový dizajn, manikúry	Solária	Tetovacie salóny	Klasické masáže	Erotické masážne salóny	Sauny	Piersing	Myosti-mulácie	Nastreľov. náušník	Iné	
Košice-mesto	357	14	166	60	79	54	7	143	8	39	0	10	0	39	976
Košice-okolie	29	0	16	10	12	6	0	6	0	1	0	0	0	6	86
SPOLU	386	14	182	70	91	60	7	149	8	40	0	10	0	45	1062

RÚVZ: so sídlom v Košiciach Okres: *Košice-mesto a okolie*

Tab. č. 5.3 Prehľad zariadení sociálnej služby v spádovom území RÚVZ

Okresy	Druh zariadenia						Spolu
	Zariadenia na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb	Zariadenia na podporu rodiny s deťmi	Zariadenia na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku	Zariadenia s použitím telekomunikačných technológií	Zariadenia poskytujúce podporné služby	Iné zariadenia	
Košice-mesto	10	0	16	0	12	1	39
Košice-okolie	1	0	10	0	9	0	20
SPOLU	11	0	27	0	21	0	59

RÚVZ: so sídlom v Košiciach

Tab. č. 5.4: Prehľad zariadení pohrebných služieb a krematórií v SR v roku 2013

Okres	Počet prevádzkových pohrebných služieb	Počet chladiacich zariadení s kapacitou	Počet pohrebných vozidiel			Počet krematórií	Počet chladiacich zariadení s kapacitou	Počet mraziacich zariadení s kapacitou
			Vyrobené pohrebné vozidlo	Upravené pohrebné vozidlo	Vozidlo len pre miestnu prepravu			
Košice I	<i>1</i>	<i>1 / 6</i>	0	1	0	1	<i>1 / 110</i>	<i>0</i>
Košice II	<i>0</i>	<i>0</i>	0	0	0	0	0	<i>0</i>
Košice III	<i>1</i>	<i>1 / 4</i>	0	1	0	0	0	<i>0</i>
Košice IV	<i>6</i>	<i>3 / 38</i>	2	2	1	0	0	<i>1 / 2</i>
Košice - okolie	<i>9</i>	<i>8 / 16</i>	0	9	0	0	0	<i>0</i>
Spolu	<i>17</i>	<i>13 / 64</i>	2	13	1	1	1 / 110	<i>1 / 2</i>

RÚVZ: so sídlom v Košiciach

Tab. č. 6.1: Prehľad uplatňovania procesu HIA v praxi v roku 2013

Názov HIA	Pre-skrining Áno/Nie	Vyžiadaná HIA Áno/Nie	Ukončená HIA Áno/Nie	Spracovateľ	poznámky
Zariadenie na úpravu a zhodnocovanie odpadov	áno	nie			
Milhošť 2	áno	nie			

Preventívne pracovné lekárstvo

1. Analýza stavu pracovného prostredia a pracovných podmienok v okrese

Na území Košice-mesto a Košice-okolie bolo koncom roka 2013 odborom preventívneho pracovného lekárstva dozorovaných 5560 zariadení, čo je o 100 viac, ako v roku 2012. Tento počet však môže byť skreslený, nakoľko prevádzkovatelia podľa súčasne platných právnych predpisov nemajú povinnosť oznámiť ukončenie činnosti prevádzky. O uvedenom svedčí aj počet novovzniknutých prevádzok (405), ktorý sa v porovnaní s rokom 2011 výrazne nezmenil (442). Zamestnanci odboru vykonali 1315 kontrol, čo je v porovnaní s rokom 2012 pokles o 38.

POĽNOHOSPODÁRSTVO

V roku 2013 bolo na dozorovanom území evidovaných 100 poľnohospodárskych zariadení. V uvedenom rezorte nedošlo k výrazným zmenám, pretrváva naďalej útlm rastlinnej a živočíšnej výroby. V Hydinárskej farme Košická polianka, patriacej spoločnosti Eggro-farm, s.r.o. Medzev boli vybudované a uvedené do prevádzky 2 nové známkové haly pre chov nosníc a pre spoločnosť Bestland Slovakia, s.r.o., Cesta do Hanisky 12 v Košiciach boli uvedené do prevádzky priestory na výrobu organicko-minerálneho hnojiva, kde pracuje 6 zamestnancov. Boli vykonané obhliadky stavieb bioplynových staníc ku kolaudácii, v spojení so stavbou silážnych žľabov a zberných nádrží v spoločnosti BSP Valaliky, s.r.o. v areáli HD Valaliky, v Poľnohospodárskom družstve podielnikov Čečejevce na HD v Čečejevciach a v spoločnosti EKO-Salmo Plus, s.r.o. v areáli ČOV Kokšov – Bakša.

V spol. Správa mestskej zelene Košice (ďalej len SMsZ) kde pracuje celkom 300 zamestnancov, z toho 94 žien sú na Stredisku malej mechanizácie pracovné činnosti zaradené do 3. a 4. kategórie práce pre profesiu záhradník – piliar, strihač živých plotov a kosec (55 zamestnancov) pre faktor hluk a vibrácie. Na pracovisku Záhrada Bernátovce, Stredisko výroby kompostu sú pracovné činnosti zaradené do 3. kategórie práce pre profesiu strojník mechanizačných prostriedkov pre kompostovanie (1 zamestnanec) pre faktor hluk.

LESNÉ HOSPODÁRSTVO

Najväčšie podnikateľské subjekty patriace do uvedeného rezortu sú naďalej **Mestské lesy Košice, a.s.**, ktorým patria 4 lesné správy: Sokol, Malá Lodina, Opátka so sídlom v Košickej Belej a Čermeľ a **Lesy SR, š.p. Banská Bystrica, Odštepny závod Košice**, ktorému patria 3 lesné správy, a to Kecerovce, Svinica a Jasov a 1 manipulačno-expedičný sklad v Haniske. Menšie spoločnosti tvoria: Lesy Jasov s.r.o., Obecný podnik lesov, služieb a remesiel, s.r.o. Štós, Mestský podnik lesov Medzev s.r.o., Obecný podnik lesov a služieb spol. s r.o. Vyšný Medzev a Róbert Nálepka – firma KONRÁD.

Spoločnosť Mestské lesy Košice, a.s. zamestnáva 74 kmeňových zamestnancov, z toho 20 žien. Všetky práce v robotníckych profesiách sú vykonávané dodávateľským spôsobom. Piliarske práce sú vykonávané dodávateľsky 6 ťažobnými skupinami pozostávajúcimi z fyzických osôb – podnikateľov.

Spoločnosť Lesy SR, š.p. Banská Bystrica, Odštepny závod Košice zamestnáva 127 kmeňových zamestnancov, z toho 26 žien. Na pracovisku Manipulačno-expedičný sklad (ďalej MES) Haniska kde sú pracovné činnosti vykonávané profesiou lesný mechanizátor a piliar (2 zamestnanci) zaradené do 4. kategórie pre faktor hluk bol vykonaný ŠZD. Kontrola bola vykonaná aj na pracovisku MES Haniska, kde boli schválené prevádzkové poriadky pre prácu v expozícii hluku a vibráciám.

V roku 2013 boli do trvalej prevádzky uvedené priestory **Obecného podniku lesov, služieb a remesiel, s.r.o. v Štóse** s počtom zamestnancov 18, z toho 3 ženy. Na pracovisku Píla, ktorá bola predmetom ŠZD sú pracovné činnosti vykonávané 3 zamestnancami v

profesiách obsluha rámovej píly, obsluha rozmietacej píly a pomocný zamestnanec na píle zaradené do 3. kategórie práce pre faktor hluk.

V **Mestskom podniku lesov Medzev s.r.o.**, s počtom zamestnancov 13, z toho 2 ženy, bol vykonaný štátny zdravotný dozor na pracovisku Mechanizačný a expedičný sklad Medzev, zároveň boli pracovné činnosti vykonávané profesiou piliar a vodič LKT zaradené do 3. kategórie práce pre faktor hluk a vibrácie. Rizikovú prácu vykonávajú 2 zamestnanci.

ŤAŽBA A DOBÝVANIE

V tomto rezorte evidujeme 10 prevádzok, v 6-tich sú pracovné činnosti zaradené do kategórie rizikových prác. V rámci štátneho zdravotného dozoru (ŠZD) bolo vykonaných 7 previerok, z toho 6 na rizikových pracoviskách, a to **EUROVIA - Kameňolomy, s.r.o. Lom Hradová** zameranom na ťažbu a spracovanie kameňa s počtom zamestnancov 15, z toho 2 ženy, kde 10 zamestnancov vykonáva pracovné činnosti zaradené do 3. kategórie práce pre faktor hluk a pevný aerosól, **Carmeuse Slovakia, s.r.o. Lom Včeláre** zameranom na ťažbu a spracovanie vápenca, kde z celkového počtu 63 zamestnancov, z toho 4 ženy, vykonáva 29 zamestnancov pracovné činnosti zaradené do 3. a 4. kategórie práce pre faktor hluk a pevný aerosól, **Carmeuse Slovakia, s.r.o. Lom Trebejov** zameranom na ťažbu a spracovanie dolomitu s celkovým počtom 31 zamestnancov, z toho 3 ženy, kde 6 zamestnancov vykonáva pracovné činnosti zaradené do 3. kategórie práce pre faktor hluk a pevný aerosól, **AMETYS, s.r.o. Lom Host'ovce** zameranom na ťažbu a úpravu vápenca, kde z celkového počtu 47 zamestnancov, z toho 7 žien, 4 zamestnanci vykonávajú pracovné činnosti zaradené do 3. kategórie práce pre faktor hluk a pevný aerosól, **PK Doprastav, a.s. Lom Ruskov** zameranom na dobývanie a úpravu stavebného kameňa, kde z celkového počtu 5 zamestnancov, z toho 1 žena, 3 zamestnanci vykonávajú pracovné činnosti zaradené do 3. kategórie práce pre faktor hluk a pevný aerosól a **Lom Drienovec**, ktorého činnosť je zameraná na výrobu, spracovanie a predaj drveného kameniva, z celkového počtu 7 zamestnancov, z toho 1 žena, vykonáva pracovné činnosti zaradené do 3. kategórie práce pre faktor hluk a pevný aerosól z vápenca 1 zamestnanec.

V prevádzke **LB MINERALS, a.s. Ložisko štrkopieskov Drienovec**, ktorého činnosť je zameraná na ťažbu a úpravu štrkopieskov, s celkový počet zamestnancov 13, z toho 2 ženy bol vykonaný ŠZD.

Na skúšobnú dobu 1 roka boli uvedené do prevádzky dve spol., a to **Holcim (Slovensko), a.s. Štrkovňa Geča** (bývalé Východoslovenské stavebné hmoty, a.s.), ktorej činnosť je zameraná na ťažbu štrkopieskov s celkovým počtom 36 zamestnancov, z toho 3 ženy a **ALAS SLOVAKIA, s.r.o. Ťažobný závod Kechnec** (bývalý KOSTMANN Slovakia, s.r.o.), ktorej činnosť je zameraná na ťažbu a úpravu štrkopieskov, s celkovým počtom 6 zamestnancov, z toho 1 žena.

Spoločnosti **KSR – Kameňolomy SR, s.r.o. Lom Ruskov – Čerepeš** a **TRIO TATRA, s.r.o. Lom Ďurkov** po ukončení skúšobnej doby svoju činnosť neobnovili a toho času neprevádzkujú. Ich činnosť bola naviazaná na výstavbu rýchlostnej cesty R4.

Zrušené boli 2 prevádzky, a to **KRUŠGEO.SK dobývací priestor Vyšný Klátov I.** a **Východoslovenské stavebné hmoty, a.s. Štrkovňa Milhost'**, kde boli pracovné činnosti zaradené do kategórie rizikových prác.

V tomto rezorte boli v roku 2013 schválené 4 prevádzkové poriadky, z toho 2 boli schválené súčasne s uvedením priestorov do prevádzky, bolo vydané 1 rozhodnutie na zaradenie pracovných činností do kategórie rizikových prác, bol vydaný 1 nesúhlas a následne daný súhlas v rámci autoremedúry a 2 rozhodnutia boli vydané na nakladanie s nebezpečným odpadom.

PRIEMYSELNÁ VÝROBA

Kovovýroba a strojárstvo

V rezorte kovovýroby a strojárstva evidujeme 163 podnikateľských subjektov.

Aj naďalej môžeme konštatovať pokračujúci útlm výroby a s tým súvisiacu redukciiu počtu zamestnancov. Prevádzky zamerané na ťažké strojárstvo sa na dozorovanom území už takmer nenachádzajú, prevláda výroba oceľových konštrukcií.

Relatívne stabilná je situácia v zahraničných firmách, zameraných na výrobu komponentov pre automobilový priemysel. Ide o firmy sústredené v priemyselnom parku Kechnec alebo v Airport Industrial Park v Košiciach (pri letisku), ktoré zároveň patria medzi najväčších zamestnávateľov v regióne.

K novým subjektom v tomto rezorte patrí spoločnosť **STAWI s.r.o.** V uplynulom roku boli do skúšobnej prevádzky uvedené výrobné priestory tejto spoločnosti v Bidovciach, v ktorých sa realizuje výroba kovových konštrukcií z valcovaných a zváracích profilov, priamych a tvarovaných nosníkov, potrubných mostov, zváraných prúťových konštrukcií, brán a schodov. Spoločnosť zamestnáva 50 kmeňových zamestnancov a 17 živnostníkov, pričom dôvodom skúšobnej prevádzky bola objektivizácia hluku, chemických faktorov a vibrácií v pracovnom prostredí.

Do skúšobnej prevádzky boli uvedené aj priestory haly kovovýroby spoločnosti **Marck s.r.o.** v Čani, avšak ide o subjekt s malým počtom zamestnancov (5).

Do prevádzky boli uvedené aj nové priestory spoločnosti **ROSENBERG – SLOVAKIA, spol. s r. o.** na Kováčskej 38 v Medzeve, ktorá sa zaoberá výrobou magnetických obvodov pre ventilátorové elektromotory. Zamestnáva spolu 93 zamestnancov, z toho 8 žien. Zároveň boli v tejto spoločnosti zaradené práce do 3. a 4. kategórie rizika a to z titulu hluku (v riziku je v súčasnosti 43 zamestnancov, z toho 3 ženy). Taktiež tu boli schválené prevádzkové poriadky pre prácu v expozícii hluku a chemickým faktorom.

Zamestnanci spoločnosti **OCEKON Engineering s.r.o.** prešli pod spoločnosť **VARIAKOV a.s.** a v súvislosti s tým tu boli prehodnotené rizikové práce.

V uplynulom roku bolo v tomto rezorte vykonaných **36** kontrol v rámci štátneho zdravotného dozoru (okrem spoločnosti **U. S. Steel Košice s.r.o.**), z toho **29** bolo zameraných na kontrolu rizikových prác. Počet obhliadok dosiahol číslo **25**. V 2 prípadoch boli uvedené priestory do skúšobnej prevádzky. Bolo vydaných 6 záväzných stanovísk ku kolaudácii stavby a 1 záväzný stanovisko k zmene v užívaní stavby. Predmetom kolaudácií boli najčastejšie rozšírené skladové priestory a zariadenia na osobnú hygienu pre zamestnancov. Prevádzkové poriadky boli schválené v samostatnom konaní (12) a pri uvedení priestorov do prevádzky (11). Spolu bolo teda schválených 23 prevádzkových poriadkov, z toho 14 pre prácu v expozícii hluku a 9 pre prácu v expozícii chemickým faktorom. Počet vydaných rozhodnutí na zaradenie pracovných činností do kategórie rizikových prác dosiahol číslo 10. Z uvedeného počtu išlo v 7 prípadoch o prehodnotenie pôvodných rozhodnutí na zaradenie prác do rizika a v 3 prípadoch o vydanie nových rozhodnutí (**Raciostyl a.s. Košice, Rosenberg Slovakia s.r.o. a Sacelest s.r.o.**).

Rozhodnutie na zaradenie pracovných činností do kategórie rizikových prác bolo zrušené v spoločnosti **SWEP Slovakia s.r.o.**

Rozhodnutia o uložení pokuty boli vydané pre 2 podnikateľské subjekty, a to **ASPO a.s. a KOVTECH s.r.o.**

Medzi významné prevádzky na území Košice mesto patria:

U-Shin Slovakia s.r.o. (predtým VALEO Slovakia, s.r.o.), je aj naďalej jedným z najväčších zamestnávateľov na dozorovanom území. Vo výrobnom závode v priemyselnom parku Airport Industrial Park zamestnáva spolu 1572 zamestnancov, z toho 806 žien. Činnosť je zameraná na výrobu komponentov pre automobilový priemysel, konkrétne kľúčov a setov zámkov. V uplynulom roku boli uvedené do prevádzky priestory lakovacej linky a zároveň

bol schválený prevádzkový poriadok pre prácu v expozícii chemickým faktorom pre toto pracovisku. V riziku hluku evidujeme 11 zamestnancov a v riziku chemických látok 3 zamestnancov.

Faurecia Slovakia s.r.o., ktorá sa zaoberá výrobou komponentov pre automobilový priemysel, konkrétne poťahovaním plastových polotovarov kožou alebo koženkou zamestnáva okolo 1077 zamestnancov. Pracovné činnosti v tejto spol. nie sú zaradené do kategórie rizikových prác. V roku 2013 boli skolaudované externé šatne, vytvorené v typizovaných kontajnerových bunkách, umiestnených pri výrobnnej hale v areáli tejto spoločnosti.

Handtmann Slovakia s.r.o., zamestnáva 94 zamestnancov, z toho 19 žien. V riziku hluku 3. kategórie evidujeme 87 zamestnancov, z toho 14 žien. Predmetom činnosti v tejto spoločnosti je výroba hliníkových odliatkov tlakovým odlievaním. V uplynulom roku tu v súvislosti s rozšírením výroby pribudli dva nové tlakové odlievacie stroje a zároveň bola ukončená rekonštrukcia šatní a jedálne.

HOWE Slovensko s.r.o., ktorej činnosť je zameraná hlavne na výrobu kožených dielcov pre automobilový priemysel pracuje celkom 590 zamestnancov. V roku 2013 bola pracovná činnosť pre profesiu perforátor v počte 10 zamestnancov vo výrobnnej hale zaradená do 3. kategórie pre faktor hluk na základe objektivizácie pracovného prostredia. Spoločnosť HOWE Slovensko je v Košiciach od roku 2006 a v priebehu roka 2013 priestory prevádzky rozšírila zo 4 000 m² na 10 412 m². V roku 2013 vzniklo 6 nových prevádzok.

Invita s.r.o., sa zaoberá pozdĺžnym delením plechov a výrobou profilov tvarovacích trubiek. Zamestnáva spolu 38 zamestnancov, z toho 10 žien. Z uvedeného počtu vykonáva 36 zamestnancov pracovné činnosti zaradené do 3. kategórie rizika z titulu hluku.

Steelcon Slovakia s.r.o., je spoločnosť, ktorej predmetom činnosti je výroba oceľových komínov. Vo výrobnnej hale v areáli na Južnej triede 82 v Košiciach pracuje 56 zamestnancov, z toho 5 žien. V riziku hluku a vibrácií 3. kategórie je evidovaných 32 zamestnancov. V máji 2013 boli uvedené do prevádzky priestory haly na povrchovú úpravu komínov, v ktorej povrchovú úpravu (pieskovanie a lakovanie) budú vykonávať zamestnanci dodávateľskej spoločnosti.

ELTRA s.r.o. vo svojej prevádzke, zameranej na výrobu stožiarov na železničné trate, zamestnáva 130 zamestnancov. Pracovné činnosti zaradené do kategórie rizikových prác pre faktory hluk a zväračské pevné aerosóly v 3. kategórii vykonáva 15 zamestnancov v profesii zvärač.

Legrand Košice s.r.o. (predtým Van Geel Slovakia s.r.o.) vyrába podporné systémy pre káblové rozvody a zamestnáva 64 zamestnancov, z toho 22 žien. Do 3. kategórie práce je pre faktor hluk zaradených 22 zamestnancov, z toho 6 žien.

GBO s.r.o., sa zaoberá tvarovým rezaním ocele a zamestnáva spolu 27 zamestnancov, z toho 11 zamestnancov vykonáva pracovné činnosti zaradené do rizika pre faktory hluk, pevné aerosóly a vibrácie.

Casspos, a.s., spracováva plechy pomocou CNC technológií pre strojárske použitie, zamestnáva 59 zamestnancov, z toho 9 žien. V riziku hluku 3. kategórie je evidovaných 19 zamestnancov.

Jonckheere, s.r.o., je jednou zo spoločností zaoberajúcich sa kovoobrábaním a zváraním kovových konštrukcií. Zamestnáva 19 zamestnancov, z ktorých 4 v profesii zvärač sú zaradení do 3. kategórie rizika pre faktor hluk.

STRIP, a.s. Košice, sa zaoberá výrobou profilov valcovaním, pozdĺžnym a priečnym delením plechov. Zamestnáva 40 zamestnancov, z toho 8 žien. V tejto spoločnosti nie sú vyhlásené rizikové práce.

TIK Slovakia, s.r.o., sa zaoberá výrobou korunkových uzáverov a obalových materiálov pre potravinársky priemysel. V spoločnosti pracuje 50 zamestnancov, z ktorých 26 je zaradených do rizika hluku v 3. kategórii.

V areáli U. S. Steel Košice sú predmetom zvýšeného dozoru tieto spoločnosti:

RMS, a.s. Košice (predtým Vulkmont, a.s. Košice) je spoločnosť zamestnávajúca 613 zamestnancov, z toho 62 žien. Nakoľko vznikla fúziou viacerých dcérskych spoločností U. S. Steel Košice s.r.o., predmet jej činnosti je veľmi rozsiahly (vulkanizačné práce a opravy gumených pásových dopravníkov, údržby a opravy strojných zariadení, žiarotechnické práce a spracovanie vysokopečnej trosky, montáž, opravy, údržbu, odborné prehliadky a odborné skúšky plynových zariadení, ďalej montáž, opravy, údržbu zariadení NN, VN, VVN vrátane príslušných reléových zariadení a ochrán, oznamovacích a káblových vedení a opravy a údržbu žiaruvzdorných výmuroviek). V uplynulom roku boli do prevádzky uvedené priestory DZ Refrako, v ktorom sa realizuje výroba žiaruvzdorných šamotových a magnéziových výrobkov. Týmto rozhodnutím bol zároveň vydaný súhlas na činnosti spojené s manipuláciou a skladovaním chemických karcinogénov a mutagénov na tomto závode a schválené boli prevádzkové poriadky pre prácu v expozícii hluku a chemickým faktorom. Z chemických karcinogénov ide o prípravky Carbores P a Thermocarbon HP 140, ktoré sa používajú pri výrobe žiaruvzdorných výrobkov. V celej spoločnosti evidujeme 596 zamestnancov, z toho 17 žien v 3. kategórii rizika a v 4. kategórii 51 zamestnancov. Rizikovými faktormi sú hluk, pevný aerosól, vibrácie a fyzická záťaž (u profesie hutný murár). V uplynulom roku tu bolo u vybraných profesií vykonané meranie vibrácií. Profesia hutný murár – keramické zvaranie, ktorá je zaradená do 4. kategórie rizika vibrácií, má k dispozícii nový bezdotykový otryskávací stroj.

OBAL-SERVIS a.s., Košice vykonáva činnosť zameranú na balenie plechu a výrobkov z plechu v priestoroch U. S. Steel Košice, s.r.o. Súčasne sa zaoberá výrobou kovových a drevených europaliet a vykonávaním zámočníckych prác. Zamestnáva 611 zamestnancov, z toho 71 žien. Rizikové práce sú zaradené do 3. kategórie práce pre faktor hluk a pre faktor vibrácie prenášané na celé telo na pracovisku DZ Teplá valcovňa a DZ Studená valcovňa a vykonáva ich 526 zamestnancov.

VÍTKOVICE SLOVAKIA a. s., Bratislava vykonáva projekčno-inžiniersku činnosť pre strojársku výrobu, strojársku technológiu a zariadenia hutníckej výroby vo VA U. S. Steel Košice, s.r.o., kde boli v roku 2013 uvedené priestory do skúšobnej prevádzky z dôvodu objektivizácie chemických faktorov a hluku a vypracovania posudkov o riziku pre prácu v expozícii uvedeným faktorom. V prevádzke pracujú 3 muži.

GERUST a. s. Košice zamestnáva 114 zamestnancov, z toho 5 žien. Zamestnanci vykonávajú stavebné práce, a to murárske, tesárske a lešenárske práce vo VA U. S. Steel Košice s. r. o.

U. S. Steel Košice – Labortest, s.r.o., pozostáva z Laboratória Koksovne, Laboratória Studenej valcovne, Kvantometrického laboratória a Mechanickej skúšobne s celkovým počtom zamestnancov 189. Pracovné činnosti zaradené do rizikových kategórie vykonáva 69 zamestnancov. V rámci štátneho zdravotného dozoru boli vykonané 3 kontroly zamerané na pracovné činnosti zamestnancov zaradených v riziku a na manipuláciu a skladovanie chemických karcinogénov a mutagénov. V prevádzke Laboratória Koksovne bola v priebehu roka vykonaná kompletná rekonštrukcia miestností laboratórií Benzolky a Fenolky. V Laboratóriu Studenej valcovne bola v dvoch chemických laboratóriách vykonaná rekonštrukcia. Tým došlo k podstatnému zlepšeniu práce a pracovného prostredia pre zamestnancov.

U. S. Steel Services, s.r.o. pozostáva z prevádzok Chránená prevádzka, Práčovňa, Doručovacie služby. V Chránenej prevádzke s celkovým počtom zamestnancov 64 je 54 občanov so zdravotným postihnutím. Ich činnosť je zameraná na spracovanie odpadov z elektrických káblov, triedenie papierového odpadu, materiálov, plastov, vizuálnu kontrolu rebríkov, opravu pracovných odevov, kontrolu a skladovanie prostriedkov osobného zabezpečenia, kontrolu suchých predlôh na kyslík a acetylén, výdaj osobných ochranných pracovných prostriedkov a iné pomocné práce. V rámci štátneho zdravotného dozoru bola v predmetnej prevádzke vykonaná 1 kontrola.

V Práčovni kde pracuje 22 zamestnancov boli u zamestnancov chemickej čistiarne v profesii chemik doplnené OOPP o kyselinovzdorný oblek. Zamestnanci manipulujúci so znečistenými pracovnými odevmi z DZ Koksovňa majú zvlášť pre túto činnosť vyčlenené pracovné oblečenie. V rámci štátneho zdravotného dozoru bola v predmetnej prevádzke vykonaná 1 kontrola.

Ďalšie významné spoločnosti vo Vstupnom areáli U. S. Steel:

EUROCAST Košice, s.r.o., je zameraná na výrobu kovových odliatkov a drevených modelov. Zamestnáva 229 zamestnancov, z toho 28 žien. Z uvedeného počtu je 203 zamestnancov (z toho 11 žien) zaradených do kategórie rizikových prác. Pozostáva z 2 prevádzok a to Zlievareň I. a Zlievareň II. V rámci modernizácie pracoviska bola na prevádzke Taviareň na Zlievarni II inštalovaná nová indukčná pec so stavebne oddeleným klimatizovaným a odhlučneným velínom. V súvislosti s tým bola na tomto pracovisku vykonaná objektivizácia hluku a na pracovisku Čistiareň na Zlievarni I. boli objektivizované vibrácie pri obsluhu ručných priamych a kotúčových brúsok a pri obsluhu vibračného roštu.

V spol. **VARIAKOV, a.s.**, ktorá sa zaoberá spracovaním studených a teplých plechov strihaním, pálením a ohýbaním, výrobou oceľových konštrukcií a povrchovou úpravou. boli v súvislosti s organizačnými zmenami, konkrétne prebratím zamestnancov a priestorov spoločnosti OCEKON Engineering s.r.o., uvedené do prevádzky priestory tejto spoločnosti a schválené aktualizované prevádzkové poriadky pre prácu v expozícii hluku a chemickým faktorom. Novým rozhodnutím boli zároveň zaradené pracovné činnosti do kategórie rizikových prác. Spoločnosť zamestnáva 69 zamestnancov, z ktorých 34 je zaradených do rizika. Rizikovými faktormi sú hluk a pevný aerosól.

Taylor Wharton Slovakia, s.r.o. vyrába zásobníky kryogénnych plynov zamestnáva 90 zamestnancov, z toho 9 žien. V roku 2013 tu bolo vytvorené nové pracovisko plazmového zvárania a v súvislosti s tým bola vykonaná objektivizácia hluku a aktualizácia posudku rizika. Na základe toho bolo v uvedenej spoločnosti prehodnotenie zaradenia prác do rizika. V súčasnosti tu v riziku evidujeme 32 zamestnancov. Rizikovými faktormi sú hluk, zväračské pevné aerosóly a vibrácie prenášané na ruky.

Tube City IMS Košice s.r.o. s počtom zamestnancov 41 zabezpečuje povrchovú úpravu kontibrám, tzv. scarfing pre spoločnosť U.S.Steel Košice. Do 3. a 4. kategórie rizikových z titulu hluku a zväračských pevných aerosólov je zaradených 31 zamestnancov. Okrem toho má 4 zamestnancov vo Francúzsku, ktorí vykonávajú pálenie väčších kusov šrotu.

Sodetal Slovakia s.r.o. vyrába oceľové kordy do pneumatík a zamestnáva 109 zamestnancov, z toho 13 žien. V riziku hluku je zaradených 119 zamestnancov.

C.L.N. Slovakia s.r.o. sa zaoberá delením plechov rôznych tvarov z čiernych a pozinkovaných zvitkov a zamestnáva 29 zamestnancov, z toho 5 žien. Do 3. kategórie rizikových prác pre faktor hluk je zaradených 9 zamestnancov.

V spoločnosti **NEWCO, a.s.** došlo 20. 07. 2013 z mene názvu spoločnosti na **Opta Minerals (Košice) a.s.** Jej činnosť, ktorá nie je zaradená do kategórie rizikových prác, sa nezmenila a je zameraná na výrobu odsírovacích zmesí a žiaruvzdorných výrobkov. Zamestnáva 23 zamestnancov, z toho 1 ženu.

KOKSMONT a.s. Košice zabezpečuje opravy koksárenských agregátov, uzlov a žiaruvzdorných výmuroviek na DZ Koksovňa, vykonáva zámočnícke a stavebné práce. Z celkového počtu 8 zamestnancov, z toho 1 žena, 7 zamestnancov vykonáva pracovné činnosti zaradené do 3. kategórie práce pre faktory pevný aerosól, hluk, karcinogénne a mutagénne faktory.

HM Košice s.r.o. a **Strojzvar BaP s.r.o.**, zamestnávajú zamestnancov na pracoviskách divízií závodov U. S. Steel Košice, s.r.o. HM Košice s.r.o. zabezpečuje paličské, zväračské a zámočnícke práce. Zamestnáva spolu 57 zamestnancov, z toho 41 zamestnancov vykonáva pracovné činnosti zaradené do kategórie rizikových prác z titulu

hluku, vibrácií a pevného aerosólu. Strojzvar BaP s.r.o. zamestnáva 30 zamestnancov v profesiách viazač bremien, žeriavnik, obsluha VZV a pomocný robotník. V riziku hluku v 3. kategórii je evidovaných 26 zamestnancov.

Brock Metals s.r.o. sa zaoberá výrobou zinkových zliatin. Zamestnáva 24 zamestnancov, z toho 3 ženy. Pracovné činnosti nie sú zaradené do kategórie rizikových prác.

Carmeuse Slovakia, s.r.o., Závod Vápenka Košice je zriadená vo Vstupnom areáli USSK a zameraná je na výrobu vápna. Z celkového počtu 81 zamestnancov, z toho 6 žien, vykonáva 72 zamestnancov, z toho 5 žien pracovné činnosti zaradené do 3. a 4. kategórie práce pre faktory hluk a pevný aerosól. K vykonaným opatreniam za rok 2013 patrí likvidácia uzavretého zdroja ionizujúceho žiarenia, dokončenie projektu Odprášenie závodu a rekonštrukcia zariadení na osobnú hygienu na pracovisku expedícia. Pre spoločnosť boli vydané 2 rozhodnutia, jedno na zaradenie pracovných činností do kategórie rizikových prác, druhé na nakladanie s nebezpečným odpadom v prevádzke a 1 záväzné stanovisko k územnému konaniu stavby.

V priemyselnej zóne Bočiar pôsobia tieto spoločnosti:

INTOCAST Slovakia a.s. sa zaoberá výrobou žiaruvzdorných hmôt, predajom, prenájmom a servisom aplikačnej techniky na nanášanie žiaruvzdorných hmôt. Z celkového počtu 31, z toho 9 žien, 6 zamestnancov vykonáva pracovné činnosti zaradené do 3. kategórie práce pre faktory pevný aerosól a hluk. V roku 2013 bola vykonaná celková rekonštrukcia strechy výrobných haly, ktorá bola v havarijnom stave. Plánovaná výmena prevodovky na miešacích zariadeniach výrobných linky bude vykonaná v roku 2014.

Slovenské magnezitové závody, a.s. Jelšava, Divízia Bočiar sa zaoberajú výrobou kauticky páleného magnezitu, vypaľovaním magnezitového slinku a jeho ďalším spracovaním. Z celkového počtu 89 zamestnancov, z toho 14 žien, 49 zamestnancov vykonáva pracovné činnosti zaradené do 3. kategórie práce pre faktor hluk a pevný aerosól s nešpecifickým účinkom oxidu horečnatého. V roku 2013 boli vykonané opatrenia, a to výmena hlavného pohonu, mlecej dráhy a mlecích roliek mlyna č. 1, výmena osvetlenia v prevádzke a údržbárskych dielňach, úprava odsávania kapsového elevátora HVO a ďalšie.

Valcovňa profilov a.s. sa zaoberá pozdĺžnym delením plechov a zamestnáva 41 zamestnancov. V spoločnosti neevidujeme rizikové práce.

Prevádzky v okrese Košice – okolie:

TEIDE, s.r.o., Bratislava vo svojej prevádzke SANDRIK Štós pokračuje vo výrobe kovových výrobkov. Štós. Počet zamestnancov je 14, z toho 3 ženy. V 3. kategórii práce pre faktor hluk pracujú 3 zamestnanci.

TRANSPORT SYSTEMS spol. s r.o., Medzev sa zaoberá výrobou oceľových konštrukcií a dopravníkových systémov. Zamestnáva 15 zamestnancov. V riziku hluku, vibrácií a chemických faktorov v 3. kategórii sú evidovaní 4 zamestnanci.

TOM TERM, s.r.o., Medzev s počtom zamestnancov 39 vyrába kúpeľňové radiátory. Rizikové práce v tejto spoločnosti nie sú evidované.

V areáli HD Buzica pôsobia spoločnosti LASERKOV a.s. a TINEX s.r.o.

LASERKOV a.s. zamestnáva 18 zamestnancov a zaoberá sa vypaľovaním hutného materiálu laserovou technikou a rezaním vodným lúčom. Zamestnáva 19 zamestnancov, z ktorých 1 v profesii operátor deliaceho vodného stroja je zaradený do rizika hluku v 3. kategórii.

Tinex s.r.o. spracováva pocínované plechy a zamestnáva 20 zamestnancov, z toho 9 žien. Do 3. kategórie práce pre faktor hluk je zaradených 5 zamestnancov.

RACIOSTYL a.s., sa zaoberá je výrobou oceľových výpalkov za použitia technológie pálenia kyslíkom, laserom a delenia plazmou a zamestnáva 31 zamestnancov, z toho 5 žien. V uplynulom roku bol v tejto spoločnosti schválený aktualizovaný prevádzkový poriadok pre prácu v expozícii hluku a prehodnotené bolo rozhodnutie o zaradení prác do kategórie rizika.

V súčasnosti tu evidujeme 20 zamestnancov v riziku hluku, vibrácií a zväračských pevných aerosólov v 3. a 4. kategórii.

Prevádzky v Priemyselnom parku Kechec

Najväčším zamestnávateľom s počtom zamestnancov 1012, z toho 110 žien, je aj naďalej spoločnosť **GETRAG FORD Transmissions Slovakia, s.r.o.** Zaoberá sa výrobou prevodoviek do motocyklov a motorových vozidiel. Aj keď tu nie sú vyhlásené rizikové práce, v rámci opatrení bolo ručné ofukovanie nahradené technickým riešením – vákuovou komorou, zrealizovalo sa odhlučnenie vnútorného priestoru pieskovacieho boxu a piesovanie sa realizuje pod nižším tlakom. V uplynulom roku bolo zároveň vydané kladné vyjadrenie k udeleniu certifikátu „Bezpečný podnik“ pre túto spoločnosť.

Kuenz-SK s.r.o. sa zameriava na výrobu oceľových a nerezových konštrukcií. Zamestnáva 113 zamestnancov, z toho 4 ženy, pričom 63 zamestnancov je zaradených do rizika z titulu hluku v 3. kategórii. Pri výkone ŠZD bolo zistené sporadické používanie farby Agropox Minium – Teil A s obsahom bisfenolu-A-(epichlorhydrinu), t. j. látky poškodzujúcej reprodukciu.

SWEP Slovakia, s.r.o. vyrába tepelné výmenníky a zamestnáva 233 zamestnancov, z toho 67 žien. V uplynulom roku tu došlo k rozšíreniu výroby o výmenníky s použitím niklových fólií. Schválený bol aktualizovaný prevádzkový poriadok pre prácu v expozícii hluku a rozhodnutie o zaradení profesie nástrojár do 3. kategórie rizika hluku bolo na základe aktualizovaného posudku rizika zrušené.

Schelling Slovakia, s.r.o. pôsobí v oblasti strojárkej výroby a zamestnáva 49 zamestnancov, prevažne v profesiách zvärač a zámočník. V riziku hluku a zväračských pevných aerosólov v 3. kategórii je evidovaných 12 zamestnancov.

Magneti Marelli Slovakia s.r.o. sa zaoberá výrobou a predajom elektronických systémov pre motorové vozidlá a zamestnáva 592 zamestnancov, z toho 334 žien. Z uvedeného počtu ide o 493 výrobných zamestnancov. V uplynulom roku tu bola vykonaná objektivizácia tepelno-vlhkostnej mikroklímy a vo výrobnej hale boli osadené zvlhčovače vzduchu.

V rovnakom areáli má svoje priestory aj spoločnosť **Magneti Marelli Powertrain Slovakia s.r.o.**, ktorá vyrába automobilové komponenty, konkrétne prírodné vzduchové potrubia SGE a EA888 a elektronické škrtiace klapky. Zamestnáva 273 zamestnancov, z toho 106 žien (213 vo výrobe).

Ani v jednej z týchto spoločností nie sú vyhlásené rizikové práce.

Crown Bevcan Slovakia s.r.o. zamestnáva 163 zamestnancov, z toho 16 žien a zaoberá sa výrobou hlbokoľahaných výliskov z hliníkového plechu (hliníkových plechoviek). V uplynulom roku bolo v tejto spoločnosti prehodnotené rozhodnutie o vyhlásení rizikových prác. V súčasnosti tu evidujeme v riziku hluku v 3. kategórii 64 zamestnancov a v 4. kategórii 78 zamestnancov. Okrem toho bolo vydané záväzné stanovisko ku kolaudácii týkajúcej sa rozšírenia výroby, pričom rozšírenie sa týkalo iba prevádzkových súborov.

ELEKTROTECHNICKÁ VÝROBA

Na dozorovanom území sa nachádza 41 prevádzok zameraných na výrobu, montáž a servis elektrických a elektronických zariadení, na výrobu a montáž mechanizovaných a automatizovaných systémov a na navrhovanie, osadzovanie, meranie a testovanie dosiek plošných spojov. Do prevádzky boli uvedené priestory dvoch spoločností, a to RS Alfa, spol. s r.o. Košice a ELPRO s.r.o. Bol schválený prevádzkový poriadok pre prácu v expozícii chemickým faktorom pre spoločnosť SENZOR s.r.o.

Spoločnosť **SLOVRES a. s.** je zameraná na výrobu elektromotorov. Spoločnosť zamestnáva 40 zamestnancov, z toho 10 žien. V prevádzke Lisovňa sú zaradené pracovné činnosti do 3. kategórie práce pre faktor hluk s počtom exponovaných 3. Naďalej pretrváva

vykonávanie prác v obmedzenom režime, t. j. z celkového počtu 13 lisov sú v prevádzke využívané 4 lisy.

HUTNÍCKA VÝROBA

V najväčšom hutnom kombináte **U. S. Steel Košice, s.r.o.**, s **10 473 zamestnancami**, z toho **1 768 žien**, vykonáva pracovné činnosti zaradené do **3. a 4. kategórie práce** **7 977 zamestnancov**, z toho **549 žien**.

U. S. Steel Košice pozostáva z divíziínych závodov a útvarov: Vedenie spoločnosti U. S. Steel Košice, útvar Riaditeľa pre PZS, útvar GM pre Environment, útvar Riaditeľa pre kvalitu, útvar Riaditeľa pre REACH, útvar Zástupcu GM pre bezpečnosť a hygienu, útvar Riaditeľa pre spoľahlivosť vyhradených technických zariadení, útvar Riaditeľa pre inovácie a energetickú stratégiu, útvar Riaditeľa pre BAT, útvar Riaditeľa pre inšpekciu strategických zariadení, útvar Riaditeľa pre zabezpečenie a rozvoj - Zváračská škola, útvar GM pre inžinierske činnosti, útvar GM pre materiálové riadenie, úsek GM pre výskum a vývoj USSE - odbor Technológia procesov prvovýroby - Centrum pre testovanie uhlia a koksu, úsek GM pre výskum a vývoj USSE, útvar Riaditeľa pre metrológiu a analýzy porúch, útvar Riaditeľa pre zdokonaľovanie procesov a technológií, útvar Riaditeľa pre spoľahlivosť zariadení prvovýroby, útvar Riaditeľa pre riadenie spoľahlivosti zariadení, útvar Riaditeľa pre povlakové a finálne výrobky, útvar Riaditeľa pre spoľahlivosť zariadení podpory výroby, útvar Riaditeľa pre spoľahlivosť zariadení valcovní a finálnej výroby, úsek Manažéra leteckej dopravy, Závodný hasičský útvar, Vedenie spoločnosti - úsek viceprezidenta pre výrobu - Hlavný dispečing, DZ Koksovňa, DZ Vysoké pece, DZ Oceliareň, DZ Teplá Valcovňa, DZ Studená Valcovňa, DZ Energetika, DZ Zušľacht'ovne a Obalová vetva, DZ Mechanika, DZ Údržba, DZ Expedícia, DZ Doprava, DZ Radiátory a rúry.

V sledovanom období bolo na návrh U. S. Steel Košice útvaru pre PZS na základe prehodnotenia zdravotných rizík vydaných orgánom verejného zdravotníctva **24 rozhodnutí na zaradenie pracovných činností do kategórie rizikových prác**.

Pri štátnom zdravotnom dozore bolo zistené, že zamestnanci sa v určených lehotách zúčastňovali lekárskech preventívnych prehliadok, ktoré zabezpečuje Pracovná zdravotná služba v Nemocnici Košice – Šaca, a.s., 1. súkromná nemocnica. Spoločnosť zabezpečuje zamestnancom certifikované osobné ochranné pracovné prostriedky a u zamestnancov, ktorí používajú OOPP na ochranu dýchacích ciest (polomasky, celotvárové masky), sú vykonávané FIT – testy. Pre zamestnancov sú zabezpečované čistiace prostriedky a ochranné pracovné masti. Na horúcich a chladných pracoviskách je zabezpečovaný pitný režim poskytovaním pitnej vody AQUA PRO, minerálneho nápoja, resp. teplého nápoja. Útvaram Riaditeľa pre PZS U. S. Steel Košice s.r.o. sa vykonávalo kvalitatívne a kvantitatívne hodnotenie faktorov pracovného prostredia.

V sledovanom období bolo vykonaných v rámci štátneho zdravotného dozoru **101 kontrol zameraných na rizikové práce a 5 obhliadok**. Vydané boli 5 záväzných stanoviská k územnému konaniu, 3 záväzných stanoviská ku kolaudácii stavieb, 2 rozhodnutia na manipuláciu a skladovanie karcinogénnych a mutagénnych faktorov, 6 integrované vyjadrenia pre SIŽP. Boli schválené prevádzkové poriadky pre prácu v expozícii, a to chemickým faktorom 7, vibráciám 3, hluku 2, ionizujúcemu žiareniu 1.

Na viacerých divíziínych závodoch došlo v priebehu roka realizáciou organizačných a technických opatrení k zlepšeniu pracovného prostredia.

V DZ Koksovňa je zamestnaných 626 zamestnancov, z toho 52 žien. 557 zamestnancov, z toho 36 žien vykonáva pracovné činnosti zaradené do kategórie rizikových prác. Na základe rozhodnutia RÚVZ boli na prevádzke naďalej vykonávané merania PAU a BET na detekciu 1 hydroxypyrenu v moči. U vytypovaných zamestnancov prevádzok VKB1, VKB3 a Chémia sa uskutočnili vyšetrenia CALP, ktoré sa vykonávajú z dôvodu objektivizácie rizika mutagenity v pracovnom prostredí. V prevádzke Príprava vsádzky bola vykonaná objektivizácia hluku. V prevádzkach VKB3, Príprava vsádzky a Chémia boli uskutočnené

merania chemických faktorov. Počas celého roka bola naďalej pravidelne vykonávaná v prevádzke VKB 1 oprava žiaruvzdorného muriva, ako aj revízia čistiacich zariadení na obslužných strojoch. V prevádzke VKB 3 bola zrealizovaná oprava vzduchotechnických zariadení a celých rozvodov odprašovania pásovej dopravy. Zrealizovala sa oprava celých stien komôr č. 346, 347, 348, 349, 350. Na opravovaných komorách bolo vymenených 10 pecných dverí a vymenené boli poškodené poklapy na sypkých otvoroch. Pre lepšie tesniace vlastnosti bola vymenená na utesňovanie stúpačiek do stropu a predlohy tesniaca hmota značky Lupotec. Počas celého roka je zvýšená kontrola úniku viditeľných emisií pri plnení komôr. Na VKB 1 a VKB 3 opakovane prebiehajú opravy bieleho muriva torkkrétovaním, keramickým zváraním a zapráškováním koksárenských komôr za účelom zníženia únikov emisií do pracovného prostredia.

V DZ **Vysoké pece** je zamestnaných 758 zamestnancov, z toho 39 žien. 726 zamestnancov, z toho 30 žien naďalej vykonáva pracovné činnosti zaradené do kategórie rizikových prác. Na prevádzke **Výroba surového železa** výstavbou nového skrúbra na ČP2 a zabudovaním kazetového uzáveru na ČP2 bola znížená hlučnosť a boli odstránené úniky plynu CO. Hlučnosť bola znížená aj ďalšími opravami Expanznej turbíny, Mlynice uhlia a armatúr na VP2. V prevádzke **Príprava výroby** boli za účelom zníženia prašnosti vykonané opravy na strojnom zariadení, krytovanie, hermetizácia presypov na dopravných pásoch a kropenie na prísunových linkách na Rudisku a Aglomerácii. Na prevádzke **Údržba VP** boli v prevádzkach VP1, VP2, VP3, závažka, elektroodlučovače, aglomerácia a CPR opravené netesnosti na zariadeniach a realizovaná montáž krytov. Boli realizované opravy hermetizácie sklzov, presypov, triedičov, pásov, filtrov, zberných hubíc koncoviek potrubí, opravy vzduchotechnických potrubí elektrofiltrovo. Do dielni a miestnosti na desiatu Aglo a CPR bola vykonaná montáž klimatizačných jednotiek.

V DZ **Oceliareň** je zamestnaných 1 191 zamestnancov, z toho 60 žien. 1 148 zamestnancov, z toho 44 žien vykonáva pracovné činnosti zaradené do kategórie rizikových prác. V prevádzke **Príprava vsádzky a úpravne brám** boli vymenené filtračné rukávy odsávania pivnice a mostu štrbinových zásobníkov pásovej dopravy. Zrealizované bolo zabudovanie klimatizácie na poloportálovom žeriave. V prevádzke **Kyslíkové konvertory Oceliareň 1, Kyslíkové konvertory Oceliareň 2** bola na OC1 na pracovisku MPO realizovaná oprava odprašenia čím sa zvýšila účinnosť odprašenia a znížilo sa zaťaženie pracovného prostredia vplyvom vedľajších produktov výroby ocele. Opravením odsávacích ventilátorov z linky došlo k zníženiu hlučnosti v prevádzke. Pre zamestnancov sú na jednotlivých pracoviskách účelovo vybavené, odhlučnené a klimatizované priestory (oddychové miestnosti a jedálenské kútky).

V DZ **Studená valcovňa** závode je zamestnaných 900 zamestnancov, z toho 123 žien. 881 zamestnancov, z toho 114 žien vykonáva pracovné činnosti zaradené do kategórie rizikových prác. V prevádzke **Moriace linky a regeneračná stanica** boli za účelom zníženia hlučnosti vymenené kovové prevádzacie valce za gumené. Vykonaná bola rekonštrukcia zariadení na osobnú hygienu. Vykonaná bola oprava , resp. výmena strechy. V prevádzke **Valcovacie trate a príprava valcov** v kancelárii skladníkov skladu vyvalcovaných zvitkov bola vykonaná montáž klimatizačných jednotiek. V prevádzke **Úpravne** bola vykonaná oprava koľajníc na žeriavovej dráhe a na žeriavoch boli vymenené kreslá za antivibračné. Na prevádzke **Žihareň** bola vykonaná inštalácia stabilného monitorovacieho systému na meranie množstva dusíka v atmosfére v sklepoch HK, 4ST a 5ST. Na mieste čistenia s BEROCLEANom bola inštalovaná očná sprcha. Za účelom zníženia pôsobenia vibrácií bola vykonaná výmena koľajníc na žeriavovej dráhe a v sklade vyvalcovaných zvitkov a na žeriavoch výmena kresiel za antivibračné. Do kabíny preklapača bola nainštalovaná klimatizačná jednotka. V prevádzke **Údržba** boli modernizované hygienické, jedálenské a kancelárske priestory. Zabezpečilo sa používanie nového typu rukávnikov s predĺženou ochranou na palec, ochranné rukavice s dlhou manžetou, antivibračné rukavice, protiradiačné okuliare pri práci s uzavretými žiaričmi v kontrolovanom pásme.

V DZ Teplá valcovňa je zamestnaných 674 zamestnancov, z toho 55 žien. 583 zamestnancov, z toho 41 žien vykonáva pracovné činnosti zaradené do kategórie rizikových prác. Na všetkých narážacích peciach bola vykonávaná oprava izolácie a trvalej výmurovky bočných stien a pravidelne sa vykonáva zalievanie klenby na jednotlivých narážacích peciach za účelom zníženia sálavého tepla. V kabíne č. 1 bola z dôvodu zníženia hlučnosti nová klimatizačná jednotka premiestnená do vzdialenejšieho kúta kabíny. V Narážacej peci č. 4 bola vymenená pôda z dôvodu skrátenia doby vykonávania čistiacich prác. V Narážacej peci č. 1 boli vymenené rekuperátory z dôvodu zníženia hlučnosti a pre lepší spaľovací proces. Do okujových kanálov pred a za pecami boli doplnené nerezové žľaby. Zvýšil sa počet zamestnancov v profesii operátor prípravy vsádzky o 5, čím sa dosiahla väčšia možnosť striedania zamestnancov a tým k skráteniu doby expozície vibráciám a fyzickej záťaži.

V prevádzke **TŠP** na žeriavoch 15/2 a 15/3 boli vymenené kreslá. Na kabínach 9PU a 6PU bola uskutočnená oprava zariadení na osobnú hygienu. Boli vymenené poškodené kreslá v jednotlivých kabínach. Zabezpečila sa oprava halového osvetlenia. Na pracovisku sa vymenili chladničky za nečpavkové. Pre vybrané profesie sa zmenilo používanie OOPP Indura za krepové. V prevádzke **Príprava valcov** sa uskutočnili opravy poškodených betónových podláh. Z dôvodu zlepšenia mikroklimatických podmienok a regulácie teploty prostredia sa vymenili poruchové časti rozvodov topných telies vykurovacej pary. Plošina na ovládanie sústruhov č. 1 a č. 2 bola vymenená za ergonomickú, čím sa zlepšili pracovné podmienky. Pre zníženie fyzickej záťaže pri vykonávaní pracovnej činnosti sa zakúpil hydraulický sťahovák na remenice brúsok a zabezpečilo manipulačné rameno pre pracovisko LVT. V prevádzke **Úpravne** boli vymenené klimatizačné jednotky v kabíne hlavného operátora PDL. Do jedálenského kútika PDL bola namontovaná nová klimatizačná jednotka. Protihlukové dvere boli osadené na K-3 HDL a na kabíne inšpektora kvality PDL. V 9-ich kabínach operátorov bol vymaľovaný interiér. Na TDL v elektroobjekte tyristorových meničov bola vykonaná oprava vzduchotechniky s výmenou ventilátorov s nižšou hlučnosťou. Na umývanie ložísk je k dispozícii uzavretá práčka, čím je znížená doba expozície chemickým odmasťovačom a doba manipulácie pri umývaní ložísk. V budove TZS bola uskutočnená čiastočná výmena okien. Z dôvodu ochrany zdravia zamestnancov pri otváraní kontajnerov s obsahom ionizujúceho žiarenia boli dodané 2 prstencové dozimetre. Na jednotlivých pracoviskách boli počas horúcich dní zamestnancom exponovaným záťaži teplom naďalej poskytované iontové nápoje ako nadštandard k poskytovanej pitnej vode a minerálnym nápojom.

V DZ Zušpacht'ovne a Obalová vetva je zamestnaných 957 zamestnancov, z toho 98 žien. 844 zamestnancov, z toho 68 žien je zaradených do kategórie rizikových prác. Na **DL 16** bola realizovaná montáž automatických vzduchových ventilov na ukladače. Na **DL 15** bola nainštalovaná protihluková stena na striešku nad bubnovými nožmi, ktorá pohlcuje – láme zvukové vlny. Na DL 15, 16 boli odhlučnené kabíny hlavného pultu a triedičov, vrátane tesnenia dverí kabín. Na stredisku CL 43 sa znížil počet zamestnancov exponovaných hluku z 28 na 13. Utesnením deliacej steny v inšpekčnej kabíne na linke IPL sa znížila hladina hluku z 82 dB(A) na 55 dB(A). V dielni SU sústružník na PZ1,2 bola zrealizovaná výmena okien za plastové. Naďalej prebieha postupná inštalácia ventilátorov pecného úseku KZ1 za účelom zabezpečenia núteného vetrania. Klimatizačné jednotky boli tohto roku dodané do kancelárie koordinátora, predáka linky a v ovládacích kabínach EC1. Na Lakoplastovacej linke sa v priebehu roka uskutočnila skúška, pri ktorej sa použili bezchrómové laky s cieľom vylúčiť chemické látky s obsahom chrómu z pracovného procesu. Dávkovaním síranu železnateho pomocou dávkovacích čerpadiel z miešača do odpadových jímok sa eliminoval kontakt obsluhy s chemickými látkami pri dávkovaní na EC1. Zníženie výparov z chemických procesov v TGS EC-1 sa dosiahlo montážou odsávacieho zariadenia nad pracovnú nádrž cínovania. Dávkovanie oxidu chrómového a dvojchrómanu sodného do pracovnej nádrže je zabezpečené pomocou dávkovacích čerpadiel, čím došlo takisto k eliminácii kontaktu obsluhy s chemickými látkami pri dávkovaní, t.j. plastové kontajnery s namiešaným oxidom

chrómovým a dvojjchromanom sodným sú uzatvorené a uzamknuté v plechovom kontajnery EC2. V hale ÚMD sa zabudovali nové kaloriféry pre vykurovanie pracovných priestorov, v kancelárii majstrov a v priestore jedáľenského kútika bola uskutočnená inštalácia novej klimatizácie. Pre opravárov, ktorí sa pohybujú po prevádzkach bola zabezpečená prenosná klimatizačná jednotka. V šatni č. 1 vo VS sa vymenili tlakové nádoby na vodu, opravili odtokové výtoky v sprchách, inštalovali sa nové sušiče vlasov, vymenili umývacie žľaby za umývadlá a vykonala hygienická maľba. Aj v ostatných šatniach a sprchách sa vykonali hygienické protiplesňové nátery. V mužskej šatni na JMD sa zvýšil objem prečerpaného vzduchu klimatizáciou. Výmena klimatizácie a osvetľovacích telies bola zabezpečená v dielni monitoringu CO. V kontrolovanom pásme so zdrojmi ionizujúceho žiarenia bola skrátená pracovná doba a na pracoviskách v horúcom prostredí je zabezpečené častejšie striedanie pracovných skupín.

V DZ Doprava je zamestnaných 825 zamestnancov, z toho 78 žien. 525 zamestnancov, z toho 5 žien je zaradených do kategórie rizikových prác. Na prevádzke **Expedičná železničná doprava** došlo k presťahovaniu vozňových disponentiek USSK z nevyhovujúcich priestorov technickej kancelárie ŽSR do zrekonštruovanej budovy ŽSR v Haniske. Oprava rozvodov teplovodného kúrenia bola zabezpečená v dielňach údržby vozňov a lokomotív, v hale Traťových mechanizmov TÚ 1 a zároveň sa v nich osadili nové teplovzdušné kaloriféry. Zriadili sa v administratívnej budove a v objekte TÚ 2 nové jedáľenské kútky. V prevádzke **Preprava surového železa a trosky** na stavadle č. 19 sa vybudoval nový jedáľenský kútik, vymenili sa na ňom vchodové dvere za plastové a dodali anatomické stoličky pre zamestnancov. Na 5-ich rušňoch sa inštalovali klimatizačné jednotky. Na 10-ich vozňoch radu Dumpcar sa vymenili stúpačky z dôvodu zlepšenia ergonomie státi vedúceho posunu na čele vozňa a bezpečnosti pri práci. Pre zamestnancov pre letné obdobie je zabezpečená termo bielizeň CARBON-X, ako náhrada blúzy Indura pod pokovovaný plášť, s cieľom zníženia záťaže teplom zamestnancov v posune. V prevádzke **Preprava brám a železného šrotu** bolo nainštalované ústredné kúrenie do sprchy a zariadenia na osobnú hygienu pre ženy. Je zabezpečené striedanie zamestnancov posunujúcich záloh v rámci zmeny po jednotlivých pracoviskách, v ktorých sú zamestnanci posunu vystavení sálavému teplu a zvýšenej prašnosti. V prevádzke **Preprava hromadných substrátov** bola zabezpečená generálna oprava meračov rádioaktivity na širokom rozchode, pre zlepšenie zachytenia kontaminovaných zásielok. V kancelárii disponentiek AB DÚ Veľká Ida bola namontovaná klimatizačná jednotka. V prevádzke **Cestná doprava** bola do skladu MTZ v AB namontovaná klimatizačná jednotka. Do elektrodiele CD sa dodalo prenosné odsávacie zariadenie výfukových plynov. Do kabíny autožerjavu GROVE sa namontovalo kúrenie. Do 8-ich kabín nákladných vozidiel Tatra 815 boli namontované klimatizačné jednotky.

V DZ Radiátory a rúry je zamestnaných 578 zamestnancov, z toho 88 žien. 397 zamestnancov, z toho 24 žien je zaradených do kategórie rizikových prác. V prevádzke **Radiátory a prevádzka Údržba Radiátory** inštaláciou čerpadla a rozvodov potrubia na dopĺňanie chemickej látky PREVOX do tlakových vaní je už vykonávané priamo z 1 000 l nádrže, čím sa odstránila fyzická záťaž a vylúčila ručná manipulácia s chemickou látkou. Aj na pracovisku Winter 1 sa inštalovalo čerpadlo a rozvody potrubia na dopĺňanie látky MULTAN zo suda do nádrže na rozrábanie roztoku z podlahy, bez výstupu po rebríku. Týmto úpravami sa odstránila fyzická záťaž a vylúčila ručná manipulácia s chemickými látkami samotnými zamestnancami. Na opravárenskom pracovisku linky L3 bolo namontované doplnkové osvetlenie čím došlo k zníženiu zrakovej námahy u zamestnancov a montážou odsávacieho zariadenia k zníženiu expozície zväračov, zväračskými pevnými aerosólmi. Zlepšenie pracovných podmienok vo výrobných hale sa dosiahlo doplnením zábradlí a okopových líšt na streche vypaľovacích pecí linky Eisenmann ako aj doplnením schodov z plošiny YORK ku klimatizačným jednotkám. V prevádzke **Rúrovňa, Údržba Rúrovne, Nedeštruktívna kontrola a kvalita** bola uskutočnená výmena skiel na bočnom obvodovom plášti čím sa opäť zlepšili klimatické podmienky na pracovisku. Zlepšené pracovné

podmienky sa dosiahli aj výrobou nových sklzov do bočného orezu pásu, vykonaním opravy osvetlenia skládky rúr, úpravou pohonov otáčania rúr, montážou klimatizačných jednotiek a výmenou zobrazovacej techniky za ploché panely.

V DZ Expedícia je zamestnaných 359 zamestnancov, z toho 100 žien. 290 zamestnancov, z toho 69 žien vykonáva činnosti zaradené do kategórie rizikových prác. V prevádzke **Expedícia TVA** naďalej sa uskutočňuje rekonštrukcia zariadení na osobnú hygienu pre zamestnancov a priestorov kancelárií, kde sa montujú odhlučnené okná, dvere. V roku 2013 bola zrekonštruovaná aj kancelária predákov skladu zväzkov tabúľ plechov a kancelária predákov skladu zvitkov. Inštalované boli proti hlukové vstupné dvere do zariadení na osobnú hygienu a do jedálenského kútika. V lodi BC na žeriav č. 47/2 bolo inštalované antivibračné kreslo. Inštalovali sa 2 elektromotorické preklápače zvitkov, nakoľko doteraz boli zvitky preklápané pomocou lanových kladkostrojov, pričom zamestnanci prevliekali ťažké laná cez vnútorný otvor zvitkov. Túto činnosť budú vykonávať elektromotorické preklápače ovládané žeriavníkmi pomocou dotykových tabletov inštalovaných v kabínach žeriavov. Na 18-ich žeriavoch a nad baliacimi poľami zväzkov tabúľ plechov v počte 24 ks boli staré svietidlá vymenené za LED svietidlá s vyššou svietivosťou. Na prevádzke **Expedícia SVa I.** organizáciou práce došlo k zníženiu expozície zamestnancov hluku a vibráciám. Na zdvíhacích zariadeniach žeriavov 07/10 a 07/11 boli celoplošne vymenené stoličky za tzv. kamiónové s ovládaním na vzduch, čím došlo k zníženiu expozície zamestnancov vibráciám a preklasifikovaniu z kategórie 4 na kategóriu 3. Uskutočnená bola oprava žeriavových dráh a vymenené poškodené sklá na kabínach žeriavov. Na prevádzke **Expedícia SVa II.** na pracovisku PZ3 boli vymenené na všetkých troch žeriavoch č. 08/29, 08/30 a 08/31 kreslá za antivibračné.

V DZ Energetika je zamestnaných 703 zamestnancov, z toho 49 žien. 656 zamestnancov, z toho 34 žien vykonáva pracovné činnosti zaradené do kategórie rizikových prác. V prevádzke **Kotolňa** boli vykonané opatrenia na zníženie expozície zamestnancov záťaži teplom na najnižšiu dosiahnuteľnú úroveň. Oddychová miestnosť kuričov, pochôdzkárov a plynárikov bola premiestnená do miestností s možnosťou ventilácie a výmeny objemu vzduchu z exteriéru a zabezpečenia ochladzovania priestoru klimatizačnou jednotkou. Zamestnanci majú k dispozícii chladiace vesty a iontové nápoje. Za účelom zníženia prašnosti v priestoroch kompresorovej stanice boli vykonané stavebné úpravy nasávacej šachty a vymenené filtračné vložky vzduchu. V priestore zauhľovacej veže č. 1 bolo opravené vykurovanie a boli doplnené vykurovacie telesá do obslužnej miestnosti. V prevádzke **Strojovňa** boli za účelom zníženia hluku v hale Strojovne zakrytované najhlučnejšie agregáty. Pravidelnou údržbou boli odstraňované úniky pary a opravené rotačné zariadenia. Zmenou technológie bol chemický prípravok klasifikovaný ako karcinogén používaný na deoxygenáciu napájacej vody kotlov teplárne nahradený iným, čím bolo eliminované riziko chemickej karcinogenity. Na pracoviskách, kde je to potrebné sú zabezpečené celotelové a očné sprchy. V prevádzke **Technické plyny** boli na všetkých kompresoroch inštalované kryty na zníženie hlučnosti. Vykonaná bola stavebná oprava v šatni manipulantom energorozvodov. V prevádzke **Vodné hospodárstvo** bol chemický prípravok klasifikovaný ako karcinogén používaný pri laboratórnych rozboroch nahradený iným klasifikovaným ako nie nebezpečný. V prevádzke **Údržba energetiky** bola realizovaná stavebná oprava sprchovacích kabín v šatni technikov AB teplárne.

V DZ Mechanika je zamestnaných 473 zamestnancov, z toho 53 žien. 384 zamestnancov, z toho 27 žien vykonáva pracovné činnosti zaradené do kategórie rizikových prác. V prevádzke **Obrobne** za účelom zníženia hlučnosti bola vykonaná oprava sústruhu SPR100 a frézy FA3. Montážou 13 kaloriférov došlo k zlepšeniu vykurovania na pracovisku. Na žeriav č. 11 bola vykonaná montáž diaľkového ovládania. Na vysokozdvížnom vozíku HYSTER bolo pevné sedadlo vymenené za odpružené. Pri brúsení dier na karuseli bolo zavedené používanie ochranných štítov. Žeriavníci boli vybavení novými ľahkými teplými vestami. V prevádzke **Metalurgia a Opravy** za účelom zníženia hlučnosti boli zakúpené

špeciálne vzduchové pištole. Pre uľahčenie práce boli zabezpečené nové náradia (uľahovačky, skrutkovače, rozbrúsovačky). Ručné odmasťovanie náhradných dielov bolo nahradené práčkou. Pri kovaní, vrtacích a brúsnych prácach boli zamestnanci vybavení Matalkaprálovými antivibračnými rukavicami. Pri pieskovaní boli dodané a používané celotvárové masky s filtrom. Pri kalení sú používané ochranné štíty proti tepelnému žiareniu. Pre čistenie uzlov a náhradných dielov bolo zriadené pracovisko s odsávaním. Na poschodí v hale s vyššou teplotou boli zriadené klimatizované miestnosti. V prevádzke **Opravy oceliarní** opravou horizontky, náhradou stroja SU50 za SUI40 a zabezpečením nového zväracieho agregátu sa dosiahlo zníženie hlučnosti. V prevádzke **Opravy valcovní, koksovni a vysokých pecí** bolo v dielni zabezpečené nové odsávacie zariadenie na brúskach. Vykonaná bola čiastočná rekonštrukcia, a to výmena okien, poškodených svetlíkov a nefunkčných žiaroviek a rekonštrukcia v zariadeniach na osobnú hygienu.

V **DZ Údržba** je zamestnaných 591 zamestnancov, z toho 49 žien. 420 zamestnancov, z toho 17 žien vykonáva pracovné činnosti zaradené do kategórie rizikových prác. V závode boli na zlepšenie stavu pracovného prostredia prijaté opatrenia na zníženie zdravotného rizika. Pri zväračských prácach používajú zamestnanci prenosné odsávacie zariadenia a pri opravách elektrických strojov sú používané priemyselné vysávače. V horúcich prevádzkach je zabezpečené častejšie striedanie pracovných skupín a zamestnanci používajú pri práci chladiace vesty a čelenky. V dielni CO monitoring, opráv prístrojov a vo zväracích boxoch bola zvýšená intenzita umelého osvetlenia. Pre opravárov na TŠP bola zabezpečená prenosná klimatizačná jednotka. Klimatizačné jednotky boli dodané aj do priestoru desiatového kútika nahradený iným a kancelárie majstrov v hale UMD. V hale UND boli zabudované 8 ks nových kaloriférov pre vykurovanie pracovných priestorov. V zariadeniach na osobnú hygienu bola vykonaná oprava a výmena poškodených častí za nové a boli uskutočnené protiplesňové nátery. Zamestnanci v teplých prevádzkach boli vybavení chladiacimi vestami a čelenkami a majú pri pracovnej činnosti zabezpečené častejšie striedanie pracovných skupín. Zamestnanci v kontrolovanom pásme so zdrojmi ionizujúceho žiarenia majú skrátenú pracovnú dobu.

Vedenie spoločnosti U. S. Steel Košice a spoľahlivosť zariadení

Celkový počet zamestnancov útvarov vedenia spoločnosti, spoľahlivosti zariadení a závodného hasičského útvaru je 1 638, z toho 924 žien. 566 zamestnancov, z toho 38 žien vykonáva pracovné činnosti zaradené do kategórie rizikových prác. Zamestnanci útvarov vedenia spoločnosti vykonávajú pracovnú činnosť na všetkých pracoviskách U. S. Steel Košice.

ENERGETIKA, PLYNÁRENSTVO A VODNÉ HOSPODÁRSTVO

Energetický priemysel - v tomto rezorte sú predmetom zvýšeného dozoru prevádzky:

Tepláreň Košice, a.s. (TEKO, a.s.), je zameraná na výrobu, distribúciu a predaj tepelnej a elektrickej energie. Z celkového počtu 471 zamestnancov, z toho 87 žien, 69 zamestnancov vykonáva pracovné činnosti zaradené do 3. kategórie práce pre faktor hluk a pevný aerosól. V roku 2013 boli v spoločnosti TEKO, a.s. vykonané opatrenia na zlepšenie pracovného prostredia, a to výmena starých unimobuniek, rekonštrukcia vnútorných priestorov remízy lokomotívy, modernizácia hydrauliky stieracích pluhov na páse, rekonštrukcia kotla PK3e, rekonštrukcia prívodných VT parovodov k TG1, rekonštrukcia podlahy strojovne a ďalšie. Boli vydané 2 záväzné stanoviska ku kolaudácii a 1 vyjadrenie k stavebnému konaniu stavby.

Tepelné hospodárstvo spoločnosť s ručením obmedzeným Košice (TEHO, s.r.o.) zabezpečuje zásobovanie teplom bytový a nebytový fond mesta Košice pre účely ústredného vykurovania a prípravu teplej úžitkovej vody. Zamestnáva celkom 167 zamestnancov, z toho 35 žien. V roku 2013 bol schválený prevádzkový poriadok pre prácu v expozícii hluku. Na základe objektivizácie hluku bolo vydané rozhodnutie na zaradenie pracovných činností 2 zamestnancov pracoviska Referátu strojnej údržby – obrobňa do 3. kategórie práce pre faktor

hluk.

Košická energetická spoločnosť a.s. (KES, a.s.) sa zaoberá architektonickou a inžinierskou činnosťou a poradenstvom súvisiacim s výrobou a dodávkou elektriny a tepla. V roku 2013 uviedla do prevádzky elektrárň na biomasu za účelom výroby elektriny a tepla v areáli VSS Košice, ktorá zamestnáva celkom 12 zamestnancov, z toho 2 ženy.

Východoslovenská energetika, a.s., (VSE, a.s.) zabezpečuje nákup a predaj elektrickej energie. Z celkového počtu 835 zamestnancov, z toho 333 žien, 114 zamestnancov vykonáva pracovné činnosti zaradené do 3. kategórie práce pre faktory hluk, vibrácie a elektromagnetické žiarenie. Ich činnosť je zameraná na výstavbu a rekonštrukciu VN a NN zariadení, opravy a údržbárske práce na elektrických staniciach. Na zníženie zdravotného rizika bolo zakúpené ručné elektrické náradie a príslušenstvo znižujúce vibrácie a boli vykonané organizačné opatrenia, ktoré spočívali v sústavnom striedaní zamestnancov pri práci a pod. V roku 2013 boli vykonané merania hluku a vibrácií.

Východoslovenská distribučná, a.s. (VSD, a.s.) je dcérskou spoločnosťou VSE, a.s. Jej činnosť je zameraná na distribúciu elektriny. Zamestnáva 87 zamestnancov, z toho 24 žien.

Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a.s. (SEPS, a.s.) je zameraná na prevádzku a údržbu elektrizačných sietí a zamestnáva 32 zamestnancov, z toho 2 ženy.

RWE IT Slovakia, s.r.o. je spoločnosť zameraná na administratívne práce v oblasti programového testovania. Zamestnáva 98 zamestnancov, z toho 31 žien.

Plynárenský priemysel - v rámci rezortu sú významnými prevádzky:

Slovenský plynárenský priemysel, a.s. (SPP, a.s.) je zameraný na výskum a vývoj plynárenského priemyslu, predaj plynu a zákaznícky servis. Na území mesta Košice zamestnáva 216 zamestnancov, z toho 93 žien.

SPP-distribúcia, a.s., ktorej činnosť je zameraná na rozvod a distribúciu plynu, zamestnáva celkom 1556 zamestnancov, z toho 150 žien. Na území mesta Košice je zamestnaných celkom 161 zamestnancov, z toho 8 žien. Ich činnosť je zameraná na prevádzkovanie regulačných staníc zemného plynu, v ktorých sa vykonáva zníženie tlaku a odorizácia zemného plynu. Zamestnanci nevykonávajú pracovné činnosti zaradené do kategórie rizikových prác.

Plynoinštala, s.r.o., je zameraná na plynofikáciu a montáž ústredných kúrení a kanalizácií. Spolu zamestnáva 16 zamestnancov, z toho 2 ženy. Ich pracovná činnosť nie je zaradená do kategórie rizikových prác.

Vodné hospodárstvo je zamerané na zásobovanie pitnou vodou, spravovanie vodovodnej a kanalizačnej siete v regióne. Dominantným a stabilným predstaviteľom v tomto rezorte je **Východoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s. (VVS, a.s.)**, ktorá zamestnáva 2102 zamestnancov, z toho 482 žien. Jednou z prevádzok je **Stredisko servisných činností (SSČ)** na Pereši, ktorého činnosť je zameraná na opravu vodomerných a výrobu plastových vodomerných a kanalizačných šácht. Z celkového počtu 20 zamestnancov, z toho 5 žien, sú 3 zamestnanci zaradení do 3. kategórie práce pre faktor hluk. V roku 2013 boli uvedené nové priestory prevádzkovej budovy do prevádzky a SSČ bolo presťahované do týchto priestorov. V súvislosti s uvedeným boli vykonané merania hluku v pracovnom prostredí. Ďalšími prevádzkami spoločnosti sú **Laboratórium pitných vôd Bukovec** s celkovým počtom zamestnancov 7, z toho 7 žien, **Špecializované laboratórium vôd Kokšov-Bakša** s celkovým počtom zamestnancov 15, z toho 14 žien a **Laboratórium odpadových vôd Kokšov-Bakša** s celkovým počtom zamestnancov 8, z toho 7 žien. Zamestnanci laboratórií sú pri svojej činnosti exponovaní veľmi toxickým látkam a zmesiam, chemickým karcinogénom a mutagénom.

Slovenský vodohospodársky podnik, š. p. Odštepny závod Košice vykonáva laboratórnu činnosť, pri ktorej analyzuje vodu z tokov Východoslovenského regiónu.

Zamestnáva 22 zamestnancov, z toho 13 žien. Zamestnanci sú pri svojej činnosti exponovaní veľmi toxickým látkam a zmesiam, chemickým karcinogénom a mutagénom.

V rezorte energetika, plynárenstvo a vodné hospodárstvo bolo vykonaných 13 kontrol, z toho 1 obhliadka na uvedenie priestorov do prevádzky, 6 obhliadok ku kolaudácii, 7 v rámci ŠZD, z čoho 2 boli zamerané na kontrolu rizikových prác a 5 na kontrolu laboratórnych činností spojených s manipuláciou s veľmi toxickými látkami a zmesami, chemickými karcinogénmi a mutagénmi. Bol schválený 1 prevádzkový poriadok pre prácu v expozícii hluku, bolo vydaných 5 vyjadrení k stavebnému konaniu, 1 rozhodnutie na uvedenie priestorov do prevádzky, 5 záväzných stanovísk ku kolaudácii a 1 záväzné stanovisko k územnému konaniu.

INÁ VÝROBA

Spoločnosť **KERKOTHERM a.s.**, ktorá má 2 divízie je najväčším výrobcom kachlí. **Divízia Kachle** pozostáva z 2 prevádzok: **Liate kachle** so zameraním na výrobu liatych kachlí a glazovanie, s celkovým počtom zamestnancov 15, z toho 6 žien, 4 zamestnanci vykonávajú pracovné činnosti zaradené do 3. kategórie práce pre faktor hluk a **Lisované kachle** so zameraním na výrobu lisovaných kachlí a glazovanie, s celkovým počtom zamestnancov 29, z toho 10 žien, 6 zamestnancov vykonáva pracovné činnosti zaradené do 3. kategórie práce pre chemický faktor, olovo a hluk. **Divízia Perlit** je zameraná na výrobu expandovaného perlitu a izolačných dosiek. Zamestnáva celkom 7 zamestnancov, z toho 2 ženy. V tejto prevádzke nie sú pracovné činnosti zaradené do kategórie rizikových prác.

V rámci ŠZD boli vykonané 2 previerky zamerané na kontrolu pracovných činností zaradených do kategórie rizikových prác, a to v prevádzkach Liate kachle a Lisované kachle.

STAVEBNÍCTVO

V rezorte stavebníctva evidujeme 116 podnikateľských subjektov.

Najväčšou stavebnou spoločnosťou sú **Inžinierske stavby a. s. Košice**, s počtom zamestnancov 925, z toho 127 žien. Časť z nich pracuje aj v iných regiónoch Slovenska. V Závode 03, Obal'ovacia súprava Trebejov pracuje 20 zamestnancov, z toho 4 zamestnanci v profesii obsluha pásov/údržbár sú zaradení do 3. kategórie práce pre faktor pevný aerosól a 12-ti zamestnanci v profesii obsluha finišera a pomocný robotník sú zaradení do 3. kategórie práce pre faktor hluk. V prevádzke PREFA Kysak, Závod 06 pracuje 35 zamestnancov, z toho 21 zamestnancov v profesii betonár a železiar je zaradených do 3. kategórie práce pre faktor hluk. V Závode Cestné staviteľstvo boli pracovné činnosti vykonávané 2 zamestnancami v profesii obsluha cestnej frézy Wirtgen W50 zaradené do 3. kategórie práce pre faktor vibrácie.

Spoločnosť **Skanska SK a. s.** zamestnáva 904 zamestnancov, z toho 112 žien. V prevádzke Stredisko výroby a pokládky asfaltových zmesí Veľká Ida sú pracovné činnosti vykonávané profesiami elektrikár, strojník obal'ovacej súpravy a stavebný strojník zaradené do 4. kategórie práce pre faktor pevný aerosól a profesiami obsluha finishera – vodič, obsluha finishera – výškar, obsluha vibračných valcov HD90 a HD 130 sú zaradené do 3. a 4. kategórie práce pre faktor hluk. Počet exponovaných zamestnancov bol 13.

TERMOSTAV – MRÁZ, spol. s r.o. Košice zamestnáva 178, z toho 20 žien. Zamestnanci spoločnosti vykonávajú v DZ Koksovňa v areáli U. S. Steel Košice, s.r.o. údržbu a kontrolu strojnotechnologického zariadenia, šamotárske práce, práce s ručným pracovným náradím, so zbíjacím pneumatickým kladivom, s elektrickým vrtacím kladivom, s uhlovou brúskou, s ponorným vibrátorom na zhutňovanie betónu v profesii murár, pri ktorých sú exponovaní faktorom pevnému aerosólu, hluku a vibráciám prenášaným na horné končatiny v 3. kategórii práce. Počet exponovaných bol 40 zamestnancov.

EUROVIA SK, a. s. zamestnáva 514 zamestnancov, z toho 52 žien. Hlavnou pracovnou činnosťou je vykonávanie dopravných stavieb, inžinierskych a priemyselných

stavieb. Pracovné činnosti spoločnosti na základe výsledkov objektivizácie hluku a pevného aerosólu nie sú zaradené do kategórie rizikových prác.

Do prevádzky boli uvedené priestory laboratória – defektoskopie pre spoločnosť **EUROVIA Services, s.r.o.**, ktoré sa nachádza v areáli EUROVIA SK, a.s. v Košiciach – Barci.

V spoločnosti **ŽPSV a.s. Čaña**, pracuje 65 zamestnancov, z toho 10 žien. Pracovná činnosť spoločnosti spočíva vo výrobe betónových výrobkov, prefabrikátov a konštrukcií, pri ktorej sú zamestnanci exponovaní faktorom hluk v 3. a 4. kategórii práce pre profesiu betonár stavebných dielcov. Počet exponovaných bol 46 zamestnancov.

Spoločnosť **BETAMONT, s.r.o.** zamestnáva 62 zamestnancov, z toho 8 žien. Pracovnou náplňou je výroba zabezpečovacej techniky pre železnice a diaľnice. V spoločnosti sú pracovné činnosti vo výrobnnej hale a stolárskej dielni zaradené do 3. kategórie práce pre profesiu zámočník (3) a stolár (1) pre faktor hluk.

Zamestnanci spoločnosti **Stavebná firma – BOLDA s.r.o.** vykonávajú rezanie a vrtanie do železobetónu pomocou diamantovej píly. Pri uvedených činnostiach sú zamestnanci exponovaní faktorom hluk a pevné aerosóly s prevažne fibrogénnym účinkom v 4. kategórii práce. Exponovaní boli 4 zamestnanci v profesii robotník.

V spoločnosti **IN VEST s.r.o.**, Závod Košice – Geča, v prevádzke výroba zámkovej dlažby pracuje celkom 29 zamestnancov, z toho 4 ženy. V roku 2013 boli pracovné činnosti pri výrobe zámkovej dlažby a pri otlkávaní betónových dlaždíc vykonávané profesiami manipulant, vodič VZV a robotník zaradené do 3. a 4. kategórie prác pre faktor hluk. Exponovaní boli 9-ti zamestnanci.

Spoločnosť **Premac, spol. s r.o.** sa zaoberá výrobou betónových dlaždíc. V prevádzke pracuje 16 zamestnancov, z toho 3 ženy. V roku 2013 boli pracovné činnosti vykonávané profesiami obsluha vysokozdvížných vozíkov a strojník zaradené do 3. kategórie práce pre faktor hluk. Exponovaní boli 9-ti zamestnanci.

Do prevádzky boli uvedené priestory na výrobu asfaltových zmesí v Geči patriace spoločnosti **STRABAG s.r.o.**, ktorá vznikla zlúčením spoločností Slovakia Asfalt s.r.o. a STRABAG s.r.o. V prevádzke pracujú 3 zamestnanci, z toho 1 žena.

UND – FRISCHBETÓN, s.r.o. sa zaoberá výrobou transportbetónu a zamestnáva 5 zamestnancov, z toho 2 ženy. V prevádzke nie sú zaradené pracovné činnosti do kategórie rizikových prác.

V roku 2013 došlo k zániku spoločnosti **ZIPP GEČA, spoločnosť s ručením obmedzeným**, s počtom zamestnancov 30, ktorej pracovnou činnosťou bola výroba a predaj prefabrikovaných nosných konštrukcií, železobetónových a oceľových konštrukcií. V prevádzke boli pracovné činnosti vykonávané profesiou stavebný robotník zaradené do 3. kategórie práce pre faktor hluk.

Spoločnosť **Východoslovenské stavebné hmoty a.s.** sa dňom 01. 01. 2013 stala novou spoločnosťou pod názvom **Holcim (Slovensko), a.s.** so sídlom v Rohožníku. Na území Košice-okolie má 3 prevádzky, a to **Štrkovňa Geča**, ktorej činnosť je zameraná na ťažbu a úpravu štrkopieskov, s celkovým počtom zamestnancov 36, z toho 3 ženy, **Betonáreň B3 Ludvikov dvor**, ktorej činnosť je zameraná na výrobu betónových zmesí, s celkovým počtom zamestnancov 3 a **Cementáreň Turňa nad Bodvou**, ktorej činnosť je zameraná na výrobu cementu, s celkovým počtom zamestnancov 274 zamestnancov, z toho 63 žien. Prevádzky Štrkovňa Geča a Cementáreň Turňa nad Bodvou boli z dôvodu potreby vykonania objektivizácie faktorov v pracovnom prostredí uvedené do skúšobnej prevádzky na dobu 1 roka a prevádzka Betonáreň B3 Ludvikov dvor bola uvedená do trvalej prevádzky. Pre túto spoločnosť boli v roku 2013 vydané 3 vyjadrenia k stavebnému konaniu, 5 záväzných stanovísk ku kolaudácii, 2 rozhodnutia na skúšobnú prevádzku a 1 rozhodnutie, ktorým boli uvedené priestory do prevádzky a schválené prevádzkové poriadky pre prácu v expozícii hluku a chemickým faktorom.

POLYGRAFICKÝ PRIEMYSEL

Na dozorovanom území evidujeme 30 tlačiarenských prevádzok, 22 reklamných prevádzok a 24 prevádzok na poskytovanie kopírovacích služieb. V rezorte bolo vykonaných 10 kontrol v rámci štátneho zdravotného dozoru a 8 obhliadok. V dvoch spoločnostiach Hi-Reklama, s. r. o. a SITAPRES, s. r. o. boli vykonané kontroly pokynov na odstránenie nedostatkov, pri ktorých bolo zistené ich odstránenie v plnom rozsahu. Prevádzky v polygrafickom priemysle sú zriadené vo väčšine prípadov v účelových priestoroch a s minimálnym počtom zamestnancov.

DOPRAVA

V tomto odvetví evidujeme 32 subjektov, ktorých činnosť je zameraná na osobnú, železničnú a nákladnú prepravu vrátane servisnej činnosti, špedičné, vykladkové a kuriérske služby, t. j. od minulého roku pribudlo 5 nových prevádzok. V priebehu roka boli vykonané 3 kontroly v rámci štátneho zdravotného dozoru na pracoviskách, na ktorých sú zaradené pracovné profesie do rizika v DPMK a. s. a v spol. TEMPUS Trans s. r. o. v Košiciach - Šaci.

V osobnej preprave evidujeme celkom 7 spoločností, z toho v jednej z nich sú zriadené 2 chránené pracoviská, ako dispečing taxislužby a pracuje v nich 8 zamestnancov – občanov so zníženou pracovnou schopnosťou.

Dopravný podnik mesta Košice, a. s. je naďalej najväčším zamestnávateľom v tejto oblasti. Zamestnáva spolu 1034 zamestnancov, z toho je 49 zamestnancov zaradených do 3. kategórie práce pre faktor hluk. Druhým najväčším zamestnávateľom je spoločnosť **EUROBUS a. s.**, ktorá zabezpečuje prepravu osôb po celom Slovensku aj v zahraničí. V ostatných organizáciách zaoberajúcich sa prepravou osôb sa pohybuje počet zamestnancov od 1 do 5.

Ďalšie spoločnosti zabezpečujú hlavne špedičné služby, medzinárodnú kamiónovú dopravu, prepravu a skladovanie v rámci Slovenska.

V oblasti dopravy nedošlo v poslednom období k podstatným zmenám.

UMELÉ HMOTY

Na dozorovanom území evidujeme 21 subjektov, z toho 4 subjekty sú zamerané na výrobu plastových okien a dverí, 1 na výrobu plastových výrobkov – stolov, stoličiek, lavičiek a 3 na výrobu sudov, nádrží a bazénov. V tejto oblasti došlo k útlmu, naďalej však prevažuje montáž okien, ktorých výroba prebieha mimo územia SR. V ďalších prevádzkach sa uskutočňuje len výroba a montáž menších výrobkov ako okenných žalúzií, malých umelohmotných výliskov. Naďalej evidujeme 1 pracovisko s postavením chránenej dielne a to v spoločnosti Kalvados s. r. o. Beniakovce, ktorá má v Beniakovciach prevádzku zameranú na montáž plastových dielov so 6 zamestnancami.

POTRAVINÁRSTVO

V rámci mesta Košíc evidujeme 7 subjektov zaoberajúcich sa potravinárskou výrobou, v ktorých sú pracovné činnosti zaradené do kategórie rizikových prác. Naďalej je to **TESCO STORES SR, a. s., Košice**, na pracovisku pekárne pre faktor rastlinný pevný aerosól – múka, **VAMEX a. s., Košice**, pracovisko pekárne pre faktor rastlinný pevný aerosól – múka, **GUBEK MAM Moldavský automatický mlyn s. r. o., Moldava nad Bodvou** pre faktor rastlinný pevný aerosól – múka, **METRO Cash & Carry SR, s. r. o., prevádzka Košice** pre faktor záťaž chladom, **HYDINA Slovensko s. r. o.**, pre faktor hluk, **FRUCONA Košice, a. s.**, v 4-och prevádzkach a to výroba nealko, výroba alko nápojov, výroba octu a výroba konzervárnských výrobkov pre faktor hluk, **Pekáreň COTTBUS** - faktor rastlinný pevný aerosól – múka

V roku 2013 bolo vykonaných 19 kontrol celkom, z toho 10 kontrol zameraných na rizikové práce a 9 obhliadok. Schválených bolo 7 prevádzkových poriadkov pre prácu v expozícii chemickým faktorom a interných oznámení pre odd. hygieny výživy bolo 6.

DREVOVÝROBA

V tomto odvetví sme koncom roku 2013 evidovali spolu 135 prevádzok. Z uvedeného počtu ide o 15 novozriadených prevádzok, z toho 3 chránené dielne, 3 skúšobné prevádzky a 2 subjekty boli po uplynutí skúšobnej prevádzky uvedené do trvalej prevádzky. 4 subjekty po uplynutí skúšobnej prevádzky požiadali o jej predĺženie.

V 5-tich prevádzkach sú zaradené pracovné činnosti do kategórie rizikových prác.

KVIST s. r. o., Moldava nad Bodvou sa zaoberá výrobou drevených stoličiek a nábytku a zamestnáva 97 zamestnancov. Do 3. kategórie prác je pre faktor hluk a pevný aerosól zaradených 9 zamestnancov, z toho 2 ženy.

Otília Smolnická – TEMPUS, Moldava nad Bodvou sa zaoberá výrobou nábytku z masívu a hodinových puzdier a zamestnáva 5 zamestnancov. K 31. 12. 2013 zamestnávala 1 zamestnanca, ktorý vykonával pracovné činnosti zaradené do 3. kategórie prác pre faktor hluk a pevný aerosól.

Ervín Gašpar LESY MIGLINC, Moldava nad Bodvou sa zaoberá spracovaním a skladovaním drevnej hmoty z mäkkého dreva a výrobou paliet. Zamestnáva 1 zamestnanca, pričom t. č. pracovnú činnosť zaradenú do 3. kategórie prác pre faktor hluk nevykonáva.

DYHA TIROLA s. r. o., Moldava nad Bodvou sa zaoberá výrobou dýh a nábytku a zamestnáva spolu 33 zamestnancov. Do 3. kategórie prác je pre faktor hluk zaradených 7 zamestnancov, z toho 7 žien.

Stavebno-obchodná firma Žabecký, s. r. o., Nižný Klátov sa zaoberá porezom guľatiny a stavebného reziva a zamestnáva 11 zamestnancov, z toho 2 zamestnancov, ktorí vykonávajú pracovné činnosti zaradené do 3. kategórie prác pre faktor hluk.

ATVYN, s. r. o., Košice sa zaoberá zákazkovou výrobou nábytkových dielcov, interiérových a posuvných dverí na vstavané skrine. Zamestnáva spolu 49 zamestnancov. Na prevádzke boli pracovné činnosti vykonávané profesiou stolár preradené z 3. kategórie práce do 2. kategórie práce pre faktor hluk.

V sledovanom období bolo vykonaných 43 previerok, z toho 5 bolo zameraných na kontrolu rizikových prác, 19 obhliadok a 19 kontrol v rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru. Boli vydané 3 záväzné stanoviská k zmene v užívaní stavby, 1 záväzné stanovisko ku kolaudácii stavby a 1 vyjadrenie k stavebnému konaniu.

Súčasťou posudzovania pracovných priestorov bolo aj schválenie prevádzkových poriadkov pre prácu v expozícii hluku (8) a chemickým faktorom (8) a súhlas na nakladanie s nebezpečným odpadom (1). V prevažnej miere sa v jednotlivých prevádzkach spracováva a pri výrobe nábytku používa mäkké drevo alebo drevotrieka.

V uplynulom roku bolo zrušených 6 prevádzok.

Sankčné opatrenie (pokuta) bola uložená fyzickej osobe – podnikateľovi Štefanovi Görcsösovi, podnikajúcemu pod obchodným menom Štefan Görcsös MON-DREV, IČO 40443370, a to z dôvodu prevádzkovania bez súhlasu na uvedenie priestorov do prevádzky.

VÝROBNÉ DRUŽSTVÁ

Na dozorovanom území evidujeme 3 výrobné družstvá: **VD Módna tvorba** zamerané na šitie ľahkej konfekcie s počtom zamestnancov 29, **VD Remesloslužba**, ktoré sa zaoberá knižárskou výrobou s počtom zamestnancov 33, z toho je 8 zamestnancov so zdravotným postihnutím a **VD Biogema** zamerané na výrobu, vývoj a distribúciu diagnostických súprav s počtom zamestnancov 10.

OBECNÉ, SOCIÁLNE A OSOBNÉ SLUŽBY

Kamenárstvo

Na dozorovanom území evidujeme 25 kamenárstiev, ktoré sa zaoberajú opracovaním, úpravou a montážou umelého a prírodného kameňa. V roku 2013 bola zrušená prevádzka **CASSASTONE, s.r.o.** s celkovým počtom zamestnancov 2, ktorí vykonávali pracovné činnosti zaradené do 3. kategórie práce pre faktor hluk. Zároveň vznikla nová spoločnosť na tej istej adrese pod názvom **KAMENÁRSTVO GROSKOP, s.r.o.**, ktorej činnosť vykonáva sám majiteľ a jeho činnosť nie je zaradená do kategórie rizikových prác. Kamenári vykonávajú svoju činnosť prevažne v teréne podľa požiadaviek zákazníkov.

V tejto oblasti bolo vydané 1 rozhodnutie na uvedenie priestorov do prevádzky a boli vykonané 4 kontroly v rámci ŠZD.

Zlatníctva

V tejto oblasti evidujeme spolu 93 zariadení, z toho 61 zlatníckych predajní, 8 predajní bižutérie a 24 záložní na výkup a predaj šperkov. Činnosť v prevádzkach je zameraná na výkup, predaj, opravy a výrobu šperkov z drahých kovov. V prevádzkach bolo vykonaných 10 kontrol v rámci štátneho zdravotného dozoru a 14 obhliadok. Prevádzky často zanikajú a vznikajú nové.

Práčovne a čistiarne

Na dozorovanom území evidujeme 19 práčovní a 7 čistiarní. Čistiarne sa nachádzajú hlavne v účelových priestoroch obchodných centier (OC CASSOVIA, OC OPTIMA, HM TESCO, OC Galéria, OC Malimex, NZC AUPARK Košice), kde sú inštalované nové čistiace stroje s uzavretým cyklom, čo nenarušuje pracovnú pohodu zamestnancov v samotnej prevádzke ani susediacich prevádzok a návštevníkov. Práčovne sú zamerané prevažne na pranie a žehlenie bielizne z reštaurácií, penziónov, wellness prevádzok a domácností. V 8 práčovniach sú zriadené chránené dielne. V prevádzkach boli vykonané 4 kontroly v rámci štátneho zdravotného dozoru a 7 obhliadok.

Upratovacie služby

V rámci dozorovaného územia evidujeme 18 prevádzok upratovacích služieb. Najväčšou spoločnosťou je **ČaSS spol. s r.o.** Zamestnáva 788 zamestnancov, z toho 680 žien, ktorí vykonávajú upratovacie práce v regiónoch celého Slovenska. Na pracovisku UNLP, Rastislavova 43 vykonáva upratovacie práce 63 zamestnancov, z toho 61 žien. Na Klinike pneumológie a ftizeológie sú pracovné činnosti zaradené do 3. kategórie práce pre biologický faktor a v Ústave patológie sú pracovné činnosti zaradené do 3. kategórie práce pre chemický faktor – formaldehyd pre profesiu upratovačka (4 ženy). Na pracovisku UNLP, Tr. SNP 1 pracuje 138 zamestnancov, z toho 104 žien. Na Klinike hematológie a onkohematológie sú pracovné činnosti v profesii upratovačka zaradené do 3. kategórie práce pre karcinogénne a mutagénne faktory - cytostatiká, rizikové práce vykonávajú 2 ženy.

Ďalšou veľkou spoločnosťou je **ISS Facility Services spol. s r.o.**, ktorá zamestnáva v trvalom pracovnom pomere 248 zamestnancov, z toho 160 žien vo VA U. S. Steel Košice, s.r.o. Zamestnanci vykonávajú čistiace práce administratívnych priestorov, zariadení na osobnú hygienu, výrobných zariadení vo výrobných halách, v DZ Energetika vykonávajú čistenie kotlov, ktoré majú výšku 9-poschodovej budovy, vykonávajú obsluhu a koordináciu chladenia koksu na rampe v DZ Koksovňa a čistenie dverí na batériách pri príprave vsádzky. V DZ Zušľachťovňa a Obalová vetva vykonávajú obsluhu šrotovej linky a obsluhu vysokozdvížných vozíkov, v DZ Radiátory a rúry vykonávajú naloženie hotových radiátorov na dopravníkové pásy, kde sa presúvajú na baliacu linku a kde ich spätne odoberajú z dopravníkového pásu a zabalia na paletu. V roku 2013 boli pracovné činnosti zamestnancov ISS Facility Services spol. s r.o. vykonávané profesiami prípravár vsádzky, obsluhovač rampy a operátor hrubej kondenzácie v DZ Koksovňa zaradené do 3. a 4. kategórie práce pre

karcinogénne a mutagénne faktory – PAU a hluk. V DZ Teplá valcovňa boli pracovné činnosti profesie čistič zaradené do 3. kategórie práce pre faktor hluk a fyzickú záťaž. V DZ Zušľachtovňa a obalová vetva a v DZ Radiátory a rúry boli pracovné činnosti profesií obsluhovač šrotovej linky a operátor na linkách Eisenmann, Schlatter 2 a 3 zaradené do 3. kategórie práce pre faktor hluk. V DZ Energetika boli pracovné činnosti profesie čistič zaradené do 3. kategórie práce pre faktor fyzická záťaž. Rizikovú prácu vykonáva 77 zamestnancov.

Došlo k zániku upratovacieho servisu MAGNOL SERVIS, s.r.o.

Krajčírstvo

Na území okresov mesta Košice evidujeme 111 krajčírskych dielní. V spoločnosti v 9-ich krajčírskych dielnach sú zriadené chránené pracoviská. Poväčšine sa jedná o malé krajčírskedielne, v ktorých pracuje buď sama majiteľka alebo max. 10 zamestnancov.

Na území okresu Košice - okolie evidujeme 36 malých krajčírskych dielní, z toho 2 subjekty majú pozastavenú činnosť. Oproti predchádzajúcemu roku bolo 8 prevádzok zrušených.

Kominárstvo

V uvedenom odvetví evidujeme 2 kominárske firmy: Tomáš **HALÁSZ - T.REX Kominárstvo**, Košice, v ktorej okrem majiteľa pracuje 1 zamestnanec a **František Tirpák**, Veľká Ida, v ktorej pracuje sám majiteľ.

Autoslužby

Koncom roku 2013 sme evidovali 569 prevádzok zameraných na poskytovanie automotoristických služieb, t. j. autoservisy, stanice technickej kontroly, autolakovne, pneuservisy, autoumyvárne, autobazáry, autosalóny, predajne náhradných dielov, autodoplnkov a autokozmetiky. Z uvedeného počtu ide o 47 novozriadených prevádzok, z toho 3 chránené dielne.

V sledovanom období bolo vykonaných 107 previerok, z toho bolo 60 obhliadok pri uvádzaní priestorov do prevádzky, pri schvaľovaní prevádzkových poriadkov, pri návrhoch na nakladanie s nebezpečnými odpadmi v predmetných prevádzkach, kolaudáciu a zmenu v užívaní stavieb a 47 kontrol v rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru. Vydané boli 3 záväzné stanoviská k zmene v užívaní stavby a 9 záväzných stanovísk ku kolaudácii stavby. Záväzných stanovísk k územnému konaniu, zlúčenému územnému a stavebnému konaniu a vyjadrení k stavebnému konaniu bolo spolu 11. Nesúhlasné záväzné stanovisko k územnému konaniu bolo vydané 1.

Súčasťou posudzovania pracovných priestorov bolo aj schválenie prevádzkových poriadkov pre prácu v expozícii hluku (17), chemickým faktorom (16) a vibráciám (1) a súhlas na nakladanie s nebezpečným odpadom (24).

V uplynulom roku bolo zrušených 40 prevádzok.

Obchod

Spoločnosť **BLACK RED WHITE Slovakia a. s.** koncom roka 2012 zrealizovala opatrenia na zabezpečenie prípustných mikroklimatických podmienok v chladnom období roka a dňa 12. 02. 2013 predložila výsledky objektivizácie, z ktorých vyplynulo, že celkové hodnoty tepelno-vlhkostnej mikroklimy namerané a vypočítané na pracovisku spoločnosti sú v súlade s požiadavkami na tepelno-vlhkostnú mikroklimu. Uvedené opatrenia boli uložené v roku 2012 rozhodnutím orgánu verejného zdravotníctva na základe opakovaných podnetov zamestnancov na nevhodné mikroklimatické podmienky na danom pracovisku v chladnom období roka.

Spoločnosti **HORNBACH Baumarkt SK spol. s r. o.** (ďalej len spoločnosť) boli v októbri 2012 rozhodnutím orgánu verejného zdravotníctva na základe podnetu uložené

opatrenia na zabezpečenie optimálnych, resp. prípustných mikroklimatických podmienok v chladnom a teplom období roka. Dňa 02. 04. 2013 spoločnosť predložila výsledky objektivizácie faktorov tepelno-vlhkostnej mikroklímy v pracovnom prostredí pre chladné obdobie roka a dňa 20. 09. 2013 pre teplé obdobie roka. V sledovanom období sa uskutočnil aj prieskum pracovných podmienok v priestoroch obchodného centra Hornbach Košice. Vykonaný bol dotazníkový prieskum prostredníctvom štandardizovaného dotazníka MM 040 na skrínigové zisťovanie vplyvu pracovného ovzdušia na zdravie zamestnancov. Jeho výsledky v obchodnom centre Hornbach Košice poukazovali na možnú nedostatočnú ventiláciu, t. j. prívod čerstvého vzduchu do priestorov haly.

ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Medzi najvýznamnejšie prevádzky v tejto oblasti patria:

Harsco Metals Slovensko, s.r.o. vo Vstupnom areáli USSK sa zaoberá spracovaním oceliarskej trosky a zamestnáva celkom 193 zamestnancov, z toho 7 žien. 182 zamestnancov vykonáva pracovné činnosti zaradené do 3. a 4. kategórie práce pre faktor hluk a pevný aerosól. V roku 2013 boli vykonané opatrenia, a to rekonštrukcia dielní v Závode údržba, bolo namontované dodatočné skrúpanie na výrobných linkách, trosková jama bola vybavená vodnými tryskami, rozbíjacie jamy boli modifikované, na Závode údržba bola osadená kyselinovzdorná podlaha a ďalšie. V prevádzke bola vykonaná objektivizácia chemických faktorov a následne vypracovaný nový posudok o riziku, ktorý bol podkladom pre vydanie nového rozhodnutia o pracovných činnostiach zaradených do kategórie rizikových prác.

V.O.D.S., a.s. Košice v Priemyselnom parku Kechnec vyrába gumený granulát z opotrebovaných pneumatík a finálne výrobky z gumeného granulátu. Z celkového počtu 31 zamestnancov, z toho 3 ženy, 14 zamestnancov vykonáva pracovné činnosti zaradené do 3. kategórie práce pre faktor hluk.

KOSIT, a.s., Spaľovňa odpadov – Termovalorizátor, Kokšov-Bakša, ktorého činnosť je zameraná na úpravu, zhodnocovanie a zneškodňovanie odpadu, zamestnáva celkom 356 zamestnancov, z toho 57 žien. Pracovné činnosti zaradené do 3. kategórie práce pre faktor hluk vykonávajú 3 zamestnanci na pracovisku Odškarovňa. Na tomto pracovisku bola v roku 2013 vykonaná objektivizácia hluku.

KBZ s.r.o. zabezpečuje zber, nakladanie a úpravu kovového odpadu. Zamestnáva celkom 15 zamestnancov, z toho 1 zamestnanec vykonáva pracovné činnosti zaradené do 3. kategórie práce pre faktor hluk.

DEMONT SLOVAKIA s.r.o. Bočiar, ktorého činnosť je zameraná na nákup, predaj a demoláciu kovového odpadu, zamestnáva celkom 4 zamestnancov, z toho 1 ženu. Pracovné činnosti zaradené do 3. kategórie práce pre faktor hluk vykonáva 1 zamestnanec zaradený .

Envirocentrum, s.r.o. sa zaoberá recykláciou stavebných odpadov a biotechnologickou degradáciou ropných odpadov. Zamestnáva celkom 20 zamestnancov, z toho 3 zamestnanci na Recyklačnom stredisku vykonávajú pracovné činnosti zaradené do 3. kategórie práce pre faktor hluk a pevný aerosól.

RDB, s.r.o. Moldava nad Bodvou, ktorej činnosť je zameraná na spracovanie odpadových plastov katalytickou depolymerizáciou, zamestnáva 55 zamestnancov, z toho 18 žien. Ich činnosť nie je zaradená do kategórie rizikových prác.

Zberné suroviny, a.s. sa zameriavajú na zber a výkup druhotných surovín. Zamestnávajú 9 zamestnancov, z toho 2 ženy. V prevádzke nie sú pracovné činnosti zaradené do kategórie rizikových prác.

Medzi novovzniknuté prevádzky patria:

ZBERKO s.r.o. je zameraný na výkup kovového odpadu a zamestnáva celkom 4 zamestnancov, z toho 2 ženy.

TZ KOVY, s.r.o. je zameraný na zber kovového odpadu, s celkovým počtom zamestnancov 2, z toho 1 žena.

KMGroup spol. s r.o. je zameraný na výkup, zhodnocovanie a nakladanie s kovovým odpadom a zamestnáva 3 zamestnancov.

TSR Slovakia, s.r.o., ktorej činnosť je zameraná na zber a triedenie železného šrotu a farebných kovov, zamestnáva celkom 11 zamestnancov, z toho 3 ženy. 2 zamestnanci vykonávajú pracovné činnosti zaradené do 3. kategórie práce pre faktor hluk a pevný aerosól.

KODAN, s.r.o. je zameraný na zber, triedenie a lisovanie plastových a papierových odpadov a obalov, ktorý bude vykonávať 1 zamestnanec.

KOVO-PLAST Košice, s.r.o. je zameraný na zber papiera a drevených paliet, na triedenie a úpravu plastového odpadu. Činnosť prevádzky vykonávajú 2 zamestnanci.

V roku 2013 bolo v tejto oblasti vykonaných 17 kontrol, z toho 9 bolo zameraných na kontrolu rizikových prác, bolo vydaných 11 rozhodnutí, z toho 1 na uvedenie priestorov do skúšobnej prevádzky, 4 do trvalej prevádzky, 2 na uvedenie priestorov do prevádzky súčasne so schválením prevádzkových poriadkov pre prácu v expozícii hluku a chemickým faktorom, 2 na schválenie prevádzkových poriadkov, 2 na zaradenie pracovných činností do kategórie rizikových prác. Ďalej bolo vydané 1 vyjadrenie k stavebnému konaniu, 2 záväzné stanoviská ku kolaudácii a 1 k zlúčenému územnému a stavebnému konaniu.

VYŠŠIE ŠKOLSTVO, VÝSKUM A VÝVOJ

Na Prírodovedeckej fakulte Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach (ďalej len UPJŠ v Košiciach) bolo uvedené do prevádzky nové výskumné laserové pracovisko, ktoré je súčasťou Laboratória magnetických, transportných a optických vlastností na Katedre fyziky. Pre nové pracovisko, ktoré patrí pod Ústav fyzikálnych vied bol zároveň schválený prevádzkový poriadok pre prácu so zdrojmi laserového žiarenia triedy 3B. Laserové pracovisko zabezpečuje v rámci vedecko-výskumnej a pedagogickej činnosti magnetické merania na špeciálnych laserových prístrojoch podľa požiadaviek zamestnancov ústavu zapojených do výskumných a vývojových projektov.

Na Lekárskej fakulte UPJŠ v Košiciach, došlo v priebehu roka 2013 k prehodnoteniu zdravotných rizík. Na Ústave anatómie bola profesia VŠ učiteľ pre chemický faktor – formaldehyd profesiou v 3. kategórii rizika. Na zníženie expozícii formaldehydu bola v priestoroch pitevní č. 1-8 a v suteréne v miestnosti uloženia kadáverov nainštalovaná vzduchotechnická jednotka s účinnosťou 80-90%.

Na **Univerzite veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach** bol vykonaný štátny zdravotný dozor na pracovisku Ústavu farmaceutickej chémie na Hlinkovej 1 v Košiciach, a to v súvislosti s oznámením o nebezpečnej udalosti, t. j. úniku toxickej látky, brómu v sklade chemických látok na Katedre chémie, biochémie a biofyziky v pavilóne č. 25. Pri kontrole bolo zistené, že zamestnávateľ zabezpečil pre exponovaných zamestnancov mimoriadne lekárske preventívne prehliadky. Písomné výsledky z vyšetrení, ktoré vykonala KPL a KT, UNLP v Košiciach, boli doručené zmluvnému lekárovi PZS MEDISON, s.r.o. Pri kontrole boli predložené zápisníky BP u dotknutých zamestnancov so záverom: schopný práce v príslušnom zaradení. Kvapalný bróm bol odovzdaný na likvidáciu firme Fecupral Prešov.

Na **Technickej Univerzite v Košiciach** (ďalej len TUKE) má zaradené práce v profesii remeselník do 3. kategórie rizika pre hluk na Stavebnej a Hutníckej fakulte. Pri výkone ŠZD na **Stavebnej fakulte** bolo zistené, že na pracovisku Laboratórium ÚIS na Popradskej 58 v Košiciach bolo v rámci EU projektov a štrukturálnych fondov podpory Centra excelentného integrovaného výskumu progresívnych stavebných konštrukcií, stavebných materiálov a technológií bolo zakúpené nové technologické zariadenie,

hydraulické pulzačné zariadenie zn. INOVA a prístrojové vybavenie video extenzo metria. V súčasnosti prebieha taktiež v rámci europrojektu rozsiahla stavebná rekonštrukcia hál v areáli TUKE na Komenského v Košiciach, kde bude predmetná prevádzka po kolaudácii hál presťahovaná.

Pri výkone ŠZD na **Hutníckej fakulte** bolo zistené, že zamestnávateľ na základe výsledkov lekárskej preventívnej prehliadky u jedného exponovaného zamestnanca zabezpečil preradenie do kategórie 2, a to na Katedre metalurgie železa a zlievarenstva - hala, Park Komenského 14 v Košiciach. T. č. evidujeme práce v riziku len na Katedre tvárnenia kovov.

Na Strojníckej fakulte boli uvedené do prevádzky nové priestory špeciálne vybaveného Laboratória chemických analýz na Katedre environmentalistiky so sídlom v Parku Komenského 5 v Košiciach. Zároveň bol daný súhlas na činnosti spojené s manipuláciou a skladovaním chemických karcinogénov a mutagénov, súhlas na dočasný zber a dočasné skladovanie nebezpečných odpadov a schválený bol prevádzkový poriadok pre prácu v expozícii chemickým faktorom v predmetnej prevádzke.

V sekcii **Výskum a vývoj** bolo vydané vyjadrenie k projektovej dokumentácii stavby „SAV – PAVILÓN MATERIÁLOVÝCH VIED – KOŠICE“ pre účely stavebného konania. PD rieši novostavbu 7-podlažného, nepodpivničeného objektu, ktorý sa bude nachádzať v uzatvorenom areáli budov SAV na Watsonovej ulici v Košiciach.

Spoločnosť **DB Biotech, spol. s r. o.** zabezpečuje výrobu antipeptidových protilátok najvyššieho stupňa čistoty a špecificity. Pre predmetnú spoločnosť v súlade s manipuláciou GMO a vzorkami krvi, séra, likvoru a bioptických tkanív bol vydaný súhlas na činnosti, ktoré môžu mať za následok vystavenie zamestnancov biologickým faktorom v prevádzke a zároveň bol schválený prevádzkový poriadok pre prácu v expozícii biologickým faktorom na predmetnom pracovisku plánuje rozšíriť činnosť o manipuláciu s GMO a vzorkami

KULTÚRNE ČINNOSTI

V **Štátnom divadle Košice** evidujeme práce v riziku hluku a to pre profesiu člen orchestra na pracovisku historickej budovy a pre profesiu stolár a zámočník na pracovisku Umelecko-dekoračné dielne, kde je profesia zámočník zaradená do 3. kategórie aj pre faktor pevný aerosól s možným fibrogénnym účinkom. Pri ŠZD bolo zistené, že zamestnávateľ v rámci opatrení na zníženie zdravotného rizika zabezpečil inštaláciu kompletného automatizovaného odsávania od väčších strojov prevádzky v stolárskej dielni. Ďalej zabezpečil v dielenských priestoroch výmenu okien za plastové a vytvorenie novej dennej miestnosti vedľa maliarskej dielne.

Pri výkone ŠZD v **Štátnej filharmónii Košice** (ďalej len ŠfK), kde evidujeme profesiu hudobník orchestra ŠfK v 3. kategórii rizika pre hluk bolo pri výkone ŠZD zistené, že zamestnávateľ zabezpečil zakúpenie protihlukových bariér, tzv. zvukových paravánov, a to v počte 12 ks. Exponovaní zamestnanci sa podrobujú pravidelným preventívnym lekárskeým prehliadkam s dôrazom na audiometrické vyšetrenie.

V roku 2013 požiadala verejnoprávna inštitúcia **Rozhlas a televízia Slovenska** o uvedenie priestorov **Štúdia RTVS Košice** do prevádzky. Súhlasným rozhodnutím RÚVZ KE boli uvedené do prevádzky priestory predmetného štúdia na Rastislavovej 13 a Moyzesovej 7 v Košiciach.

V roku 2013 boli uvedené do prevádzky zrekonštruované priestory **Bábkového divadla v Košiciach** na Tajovského 4 v Košiciach, súčasťou ktorých je aj experimentálna scéna JORIK pre dospelé publikum. Rekonštrukcia a vynovenie priestorov bolo zrealizované v rámci projektu „Európske hlavné mesto kultúry – Košice 2013“. Nakoľko zamestnanci v profesiách rezbár, technológ, maliarka-kašírka sú exponovaní chemickým faktorom bol

schválený prevádzkový poriadok pre prácu v expozícii chemickým faktorom v predmetnej prevádzke.

ZDRAVOTNÍCTVO A SOCIÁLNA STAROSTLIVOSŤ

Prevádzky uvedeného rezortu sú v dozore epidemiológie. Odbor PPL spolupracuje pri vypracovaní odborných stanovísk k prevádzkovým poriadkom a zastrešuje zaradenie pracovných činností do kategórie rizikových prác, prípadne preradenie do inej kategórie práce.

V **UNLP Košice** na pracovisku Rastislavova 43 sú zaradené do 3. kategórie práce pracovné činnosti na Ústave patológie pre chemický faktor, v čistiarni odpadových vôd pre biologický faktor a na Klinike pneumológie a ftizeológie pre biologický faktor. Na pracovisku Tr. SNP 1 sú zaradené do 3. kategórie pracovné činnosti vykonávané profesiou sestry a sanitár na Klinike hematológie a onkohematológie pre karcinogénne a mutagénne faktory, pracovné činnosti vykonávané profesiou lekár a sestry na ambulancii pneumológie a ftizeológie pre biologické faktory a pracovné činnosti vykonávané profesiou farmaceut a farmaceutický laborant na oddelení riedenia cytostatík nemocničnej lekárne pre karcinogénne a mutagénne faktory.

Vo **Východoslovenskom onkologickom ústave, a. s.**, (ďalej len VOÚ, a. s.) sú zaradené pracovné činnosti do 3. kategórie práce pre faktor optické žiarenie lasery na Onko ORL oddelení a Oddelení anesteziológie a intenzívnej medicíny a pre karcinogénne a mutagénne faktory na Oddelení klinickej onkológie, Oddelení radiačnej onkológie a na Oddelení riedenia cytostatík nemocničnej lekárne.

V **Detskej fakultnej nemocnici Košice** sú zaradené pracovné činnosti do 3. kategórie práce pre karcinogénne a mutagénne faktory na Oddelení detskej onkológie a hematológie.

V **Nemocnici Košice – Šaca a. s. – 1. súkromná nemocnica** sú zaradené pracovné činnosti do 3. kategórie práce pre faktor zvýšený tlak vzduchu na pracovisku hyperbarickej oxygenoterapie na Klinike popálenín a rekonštrukčnej chirurgie a pre biologický faktor na ambulancii tuberkulózy a respiračných chorôb polikliniky.

Na **Úrade pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou** na súdnolekárskom a patologickoanatomickom pracovisku, Rastislavova 43 sú zaradené do 3. kategórie práce pracovné činnosti vykonávané profesiou lekár a pitevný sanitár pre chemický a biologický faktor a na pracovisku Tr. SNP 1 sú zaradené do 3. kategórie práce pracovné činnosti vykonávané profesiami lekár, VŠ toxikológ, laborant, administratívny pracovník a dokumentačná pracovníčka, pitevný laborant a sanitár, umývačka skla a upratovačka pre biologický faktor.

Zubné techniky

V okrese Košice mesto a okolie evidujeme v dozore 119 zubných techník. Tohto roku boli uvedené do prevádzky len 2 nové zubné techniky, jedna z nich ako s. r. o., vznikla zlúčením dvoch zubných techník. Zároveň bol schválený prevádzkový poriadok pre prácu v expozícii chemickým faktorom v predmetných prevádzkach.

Veterinárne činnosti a služby súvisiace so starostlivosťou o zvieratá

Celkovo dozorujeme 39 veterinárnych ambulancií a 1 veterinárnu kliniku. V roku 2013 boli uvedené do prevádzky 2 nové veterinárne ambulancie. Zároveň boli schválené prevádzkové poriadky pre prácu v expozícii chemickým faktorom, biologickým faktorom, bol daný súhlas na činnosti, ktoré môžu mať za následok vystavenie zamestnancov biologickým faktorom a súhlas na nakladanie s nebezpečným odpadom na týchto pracoviskách.

V r. 2013 boli uvedené do prevádzky 4 nové salóny pre psov. Bolo vydané jedno záväzné stanovisko ku kolaudácii stavby „Hotel pre psov“ v k.ú. Paňovce. Činnosť a prevádzkovanie ubytovne psov ukončila spoločnosť Harmónia n. o. a boli zrušené 2 prevádzky salónu pre psov.

VEREJNÁ SPRÁVA A OBRANA

V roku 2013 boli uvedené do prevádzky priestory mestskej polície mesta Moldava nad Bodvou, mesta Medzev a novo zrekonštruované boli historické priestory kaštieľa pre administratívne a múzejné účely Mestskej časti Košice-Barca. **Mesto Košice**, Trieda SNP 48/A v Košiciach, má vyhlásené pracovné činnosti vykonávané profesiou policajt v priamom výkone služby v 3. kat. práce pre faktor psychická pracovná záťaž.

Tohto roku boli uvedené do prevádzky administratívne priestory **Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky** nachádzajúce sa v zrekonštruovanom murovanom objekte s prístavbou. Jedná sa o rohovú budovu na uliciach Zbrojničná a Mäsiarska so služobným vstupom z Mäsiarskej 59 v Košiciach.

Chránené dielne

V roku 2013 boli uvedené do prevádzky priestory 72 pracovísk, čo je podstatne vyšší počet ako v roku 2012 (43 pracovísk). Išlo prevažne o administratívne pracoviská. Pri štátnom zdravotnom dozore vykonanom u 7 zamestnávateľov boli skontrolované pracovné podmienky u 80 zamestnancov so zmenenou pracovnou schopnosťou.

Pri výkone štátneho zdravotného dozoru bolo zistené, že zamestnávatelia chránených dielní a chránených pracovísk prispôbovali pracovné podmienky charakteru zdravotného postihnutia zamestnancov. Pre zamestnancov zabezpečovali na pracoviskách podmienky v súlade s ergonomickými, fyziologickými a psychologickými požiadavkami práce, vytvorili vhodné pracovné podmienky zodpovedajúce ich zdravotnému stavu a dodržiavali osobitný režim práce. Pred zaradením na výkon pracovnej činnosti bola u zamestnancov v rámci lekárskej preventívnej prehliadky vo vzťahu k práci posúdená zdravotná spôsobilosť na výkon ich konkrétnej činnosti. Na overenie úrovne informovanosti o faktoroch pracovného prostredia zamestnanci vyplnili kontrolné listy.

Ani na jednom pracovisku nebolo zistené porušenie ustanovení zákona č. 355/2007 Z. z., všeobecne záväzných právnych predpisov vydaných na jeho vykonanie a iných všeobecne záväzných právnych predpisov upravujúcich ochranu verejného zdravia. Na základe toho neboli prevádzkovateľom nariadené žiadne opatrenia.

Správa o plnení úlohy bola našim pracoviskom v zmysle anotácie spracovaná za celý Košický kraj a v stanovenom termíne bola zaslaná na ÚVZ SR na celoslovenské spracovanie.

2. Rizikové práce

V sledovanom roku bol zaznamenaný permanentný pohyb týkajúci sa počtu právnych subjektov s prácami zaradenými do rizikových kategórií (ďalej RP), ako aj počtu exponovaných zamestnancov.

Štátny zdravotný dozor bol prioritne zameraný na kontrolu dodržiavania predpisov a opatrení na znižovanie rizík na týchto pracoviskách. V prevádzkach s RP bolo vykonaných **212 kontrol**, vydaných bolo **65 rozhodnutí na zaradenie pracovných činností do kategórie rizikových prác a 62 rozhodnutí bolo zrušených** z dôvodu prehodnotenia rizika, zmeny právnej subjektivity, ukončenia výrobnnej činnosti a zániku spoločnosti.

Evidencia rizikových prác bola v tomto období priebežne doplňovaná v programe ASTR_2011, ktorý bol v priebehu roka priebežne aktualizovaný.

Porovnanie rokov 2012 a 2013

Rok	2012	2013	trend
Nové rozhodnutia RP	18	16	- 02
Prehodnotenú rozhodnutia RP	47	49	+ 02
Vydané rozhodnutia spolu	65	65	0
Zrušené rozhodnutia RP	55	62	- 07
ŠZD – previerky RP	220	212	- 08

V roku 2013 bolo evidovaných u 106 právnych subjektov 12 263 exponovaných zamestnancov, z toho 1 107 žien.

Okres	Za rok 2013			Za rok 2012		
	Počet subjektov	Počet zamestnancov v riziku		Počet subjektov	Počet zamestnancov v riziku	
		celkom	z toho ženy		celkom	z toho ženy
Košice	106	12 263	1 107	102	12 386	1 069

Z prehľadov je zrejmé, že v priebehu roka 2013 došlo oproti minulému roku k zníženiu počtu zamestnancov zaradených do kategórie rizikových prác o 123, a to najmä v dôsledku prehodnotenia pracovných činností zaradených do kategórie rizikových prác v existujúcich prevádzkach, realizácie technických a organizačných zmien, znížením stavu zamestnancov a ukončením činnosti, resp. výroby.

Vývoj zmien exponovaných zamestnancov rizikovým faktorom v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi

Počet exponovaných rizikovým faktorom v rokoch 2009 - 2013

2013		2012		2011		2010		2009	
Spolu	ženy	spolu	ženy	spolu	ženy	spolu	ženy	spolu	ženy
12 263	1 107	12 386	1 069	12 076	1 043	12 274	1 024	13 263	1 150

Z celkového prehľadu za posledných 5 rokov je zrejmé, že počet zamestnancov zaradených do kategórie rizikových prác mal do roku 2011 evidentný klesajúci trend. V roku 2012 a 2013 došlo k nárastu počtu na úroveň roku 2010.

Stav po prehodnotení rizikových prác:

U 106 subjektov evidujeme 12 263 zamestnancov v riziku práce, z toho je 1 107 žien. Dominantné zastúpenie v počte exponovaných zamestnancov v riziku má spoločnosť U. S. Steel Košice, s.r.o. s počtom 7 977 zamestnancov, z toho 549 žien.

Jedná sa o subjekty s činnosťou, v ktorej prevažuje priemyselná výroba (8 128/528), dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu (880/32), doprava a skladovanie (870/65), administratívne a podporné služby (663/47), odborné, vedecké a technické činnosti (618/84), zdravotníctvo a sociálna pomoc (270/229), dodávka vody, čistenie a odvod odpadových vôd, odpady a služby odstraňovania odpadov (211/0), verejná správa a obrana, povinné sociálne zabezpečenie (211/46) stavebníctvo (163/0), umenie, zábava a rekreácia (143/48), ťažba a dobývanie (37/0), veľkoobchod a maloobchod, oprava motorových vozidiel a motocyklov (34/10), vzdelávanie (18/10), poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov (9/0) a ostatné činnosti (8/8).

Najviac zamestnancov je v riziku hluku (10 867/718), chemickým látkam a zmesiam (6 364/403), záťaži teplom a chladom (1 180/28), vibráciám (1 072/108), fyzickej záťaži (257/26), psychickej pracovnej záťaži (163/21), elektromagnetickému poľu (122/1), biologickým faktorom (112/74), optickému žiareniu (83/17), tlaku vzduchu (14/4) a ionizujúcemu žiareniu (1/0).

Samostatne hospodáriaci roľníci na našom území vykonávajú pracovné činnosti, ktoré nie sú zaradené do kategórie rizikových prác.

Trend vývoja faktora psychická pracovná záťaž Počet exponovaných faktorov psychická pracovná záťaž

2013		2012		2011		2010		2009	
spolu	ženy	spolu	ženy	spolu	ženy	spolu	ženy	spolu	ženy
163	21	163	21	5	0	3	0	3	0

Už v roku 2012 bolo zaradených do kategórie rizikových prác pre faktor psychická pracovná záťaž 158 zamestnancov Mesta Košice, Mestská polícia Košice v profesii príslušník Policajného zboru s tým, že tento stav pretrvával aj v uplynulom roku.

Stav po prehodnotení pracovísk, na ktorých sú zamestnanci exponovaní ionizujúcemu žiareniu.

V roku 2013 počet zamestnancov exponovaných ionizujúcemu žiareniu v porovnaní s rokom 2012 ostal nezmenený.

Porovnanie podľa rokov a ionizujúceho žiarenia

	2013		2012		2011		2010		2009	
	celkom	z toho ženy	celkom	z toho ženy	celkom	z toho ženy	celkom	z toho ženy	celkom	z toho ženy
Ionizujúce žiarenie v zdravotníctve	0	0	0	0	1	0	1	0	140	78
Ionizujúce žiarenie v priemysle	1	0	1	0	1	0	3	0	6	0
Spolu	1	0	1	0	2	0	4	0	146	78

Prehľad podľa subjektov

Subjekt	2013		2012		2011	
	celkom	z toho ženy	celkom	z toho ženy	celkom	z toho ženy
Juraj Žiga -Defektoskópia	1	0	1	0	1	0
UNLP Košice	0	0	0	0	1	0
Spolu	1	0	1	0	2	0

Informácie o výsledkoch hodnotenia zdravotných rizík

Podľa § 31 ods. 7 písm. c) zákona č. 355/2007 Z. z. predkladajú zamestnávateľa informácie o výsledkoch hodnotenia zdravotných rizík a opatreniach vykonaných na ich zníženie alebo odstránenie na pracoviskách, na ktorých zamestnanci vykonávajú rizikové práce. V správach sú uvedené aj plánované technické, organizačné a iné opatrenia na zníženie rizika na rok 2014. Za rok 2013 bolo predložených 96 hodnotiacich správ.

3. Zabezpečovanie pracovnej zdravotnej služby

Vlastnými odbornými zamestnancami sú PZS zabezpečované v týchto organizáciách: UN L. Pasteura Košice, U. S. Steel Košice s. r. o., Nemocnica Košice – Šaca a. s. 1. súkromná nemocnica a Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Košiciach. Vzhľadom na rozsiahlosť uvedených organizácií, ako aj rôznorodosť vykonávanej činnosti, najmä v spol. U. S. Steel Košice s.r.o., bolo vykonaných 107 kontrol na rôznych pracoviskách. Zistené bolo, že v 5 z nich s celkovým počtom 132 zamestnancov, z toho 71 žien, sa rizikové práce nevykonávajú. V ostatných prevádzkach s celkovým počtom zamestnancov 11496, z toho 1252 žien sú pracovné činnosti zaradené do kategórie rizikových prác. (Tab. č. 12a)

V prevádzkach, kde PZS zabezpečujú dodávateľské firmy, bolo vykonaných 424 kontrol. V 345 prevádzkach s celkovým počtom zamestnancov 10992, z toho 6516 žien sa rizikové práce nevykonávajú a v 79 prevádzkach s celkovým počtom 8167, z toho 2708 žien sú pracovné činnosti zaradené do kategórie rizikových prác. Ide o prevádzky výrobné, nevýrobné a potravinárske. (Tab. č. 12b)

V prevádzkach s celkovým počtom zamestnancov 6804, z toho 1184 žien, ktoré nemajú zabezpečenú PZS, bolo vykonaných 2623 kontrol. Pri týchto kontrolách bolo zistené, že pracovné činnosti nebili zaradené do kategórie rizikových prác. (Tab. č. 12c)

Najviac PZS dodávateľským spôsobom poskytujú spoločnosti: MEDISON s.r.o., ProCare, a.s., Nemocnica Košice–Šaca, a.s. 1. súkromná nemocnica, Ergomed Poliklinika, s.r.o., BE –SOFT a.s., Železničné zdravotníctvo Košice, s.r.o., Univerzitná nemocnica L. Pasteura Košice, ROMED s.r.o., Letecká vojenská nemocnica, a.s., TeamPrevent, s.r.o., Profmed, s.r.o., Pro Benefit, s.r.o., NOVAPHARM, s.r.o., MEDI RELAX M+M s.r.o., BOZPO, s.r.o. a MIOMED, s.r.o.

Pri kontrolách v dozorovaných prevádzkach bolo zistené, že lekárske preventívne prehliadky vo vzťahu k práci sú vykonávané v pravidelných intervaloch podľa zaradenia pracovnej činnosti do kategórie rizikových prác, a to u profesii zaradených do 3. kategórie 1 x 2 roky a do 4. kategórie 1 x za rok.

4. Prešetrovanie podozrení na chorobu z povolania

V sledovanom období bolo prešetrených v úhrne **106 prípadov v jednotlivých položkách**, t. j. o 19 viac oproti minulému roku. Prešetrenia sa uskutočnili u 67 zamestnancov, t. j. o 9 viac oproti minulému roku. V 64 prípadoch bola v závere hygienického šetrenia v jednotlivých položkách priznaná priama súvislosť.

Najčastejšie prešetrovanými boli podozrenia na CHzP v položkách č. 29 – choroba z DNJZ 44 prípadov (t.j. o 6 viac oproti r. 2012), č. 28 – choroba z vibrácií 28 prípadov (o 4 viac oproti r. 2012), č. 38 porucha sluchu z hluku 19 prípadov (o 9 viac oproti r. 2010), č. 47 – iné poškodenie zdravia z práce 7 prípadov (rovnako ako v r. 2012), č. 37 - bronchiálna astma 3 prípady (o 3 viac), č. 24 - infekčné choroby 2 prípady (o 2 viac) a č. 33 – zaprášenie pľúc 2 prípady (o 1 menej), č. 46 – nádorové choroby 1 prípad (o 1 menej).

Najviac prešetrovaných podozrení na chorobu z povolania bolo v spoločnosti **U. S. Steel Košice, s.r.o.**, a to u 24 zamestnancov (o 7 viac oproti r. 2012). Najčastejšie prešetrenia boli u profesie žeriavnik (6x), zámočník a obsluha linky (3x). Opakované šetrenia boli vykonané v spoločnosti **RMS, a.s. Košice** u 4 zamestnancov, z toho 2x u hutných murárov, UNLP Košice u 3 zdravotných sestier, a po dvoch prípadoch v spoločnostiach EuroCast s.r.o., Jobelsa Slovensko s.r.o. (u operátorov výroby), Tepelné hospodárstvo Košice s.r.o. (u profesie strojník – údržbár) a SZČO (piliar a zámočník).

Šetrenie bolo vykonané u širokého spektra najmä robotníckych profesií. Častejšie bolo šetrenie vykonané u žeriavnikov elektrických mostových žeriavov pre poškodenie podporno-pohybového aparátu (7x), zámočníkov (6x), zväračov, vodičov a zdravotných sestier (3x).

V súvislosti so šetrením ochorení z dlhodobého, jednostranného a nadmerného zaťaženia chýba na pracoviskách hodnotenie fyzickej záťaže, najmä lokálnej. Určovanie veľkosti svalovej sily je často opreté iba o kvalifikovaný odhad. Ostatné problémy, s ktorými sa stretávame pri šetrení chorôb na pracoviskách sú obdobné ako v predchádzajúcich rokoch, aj keď je možné konštatovať, že odborná úroveň posúdenia rizík v súvislosti s poskytovaním PZS sa postupne zvyšuje. V mnohých prípadoch chýbajú výsledky objektivizácie, a to najmä pri zaradení práce do 2. kategórie.

Náročné, resp. nemožné je prešetrovanie v prípadoch, keď zanikli organizácie alebo u stavebných firiem, ktoré majú v spádovom území iba sídlo, avšak práce realizujú po celej SR alebo aj v zahraničí. Náročné je aj šetrenie podozrení na chorobu z povolania u SZČO, nakoľko vychádza často len z údajov prešetrovaného. Ich objektivitu je možné preveriť len vo výnimočných prípadoch. V mnohých prípadoch nie je možné zabezpečiť pri šetrení účasť všetkých zainteresovaných zložiek, najmä dotknutého zamestnanca ak je PN. S tým sú spojené opakované šetrenia, časová zdĺhavosť a z toho vyplývajúce zvýšené prevádzkové náklady úradu.

V uplynulom roku nebola podaná ani jedna žiadosť sociálnej a zdravotnej poisťovne o súčinnosť za účelom uplatnenia nároku na úhradu za poskytnutú zdravotnú starostlivosť voči tretej osobe podľa zák. MZ SR č. 577/2004 Z. z. Pokles počtu žiadostí bol zaznamenaný už v uplynulom roku, kedy bolo pre poisťovne vydané iba 1 stanovisko, zatiaľ čo v r. 2011 celkom prišlo 17 žiadostí.

Podrobnejšie údaje o priznaných chorobách z povolania v r. 2013 sú uvedené v tabuľke č. 9.

5. Choroby z povolania

V roku 2013 bolo doručených na RÚVZ so sídlom v Košiciach **31 hlásení o priznaní choroby z povolania** (ďalej ChzP), t. j. rovnako ako v r. 2011 a **14 hlásení o ohrození chorobou z povolania, t. j. o 7 viac oproti r. 2012.**

Najčastejšie boli hlásené ochorenia v položke č. 29 – poškodenie z DNJZ (16 prípadov, o 2 viac ako v r. 2012, z toho 4x u žeriavnikov spoločnosti USS Košice, s. r. o., 2x u hutných murárov RMS, a. s. a 2x v spoločnosti EuroCast, s. r. o.), č. 38 – strata sluchu z hluku (7 prípadov, z toho 6x v spoločnosti USS Košice, s. r. o.), v položke č. 28 – poškodenie z vibrácií, č. 22 záprášenie pľúc a č. 47 iné poškodenie zdravia (2 prípady) a po jednom prípade v položkách č. 22 ekzém, č. 37 bronchiálna astma.

Najviac hlásených chorôb z povolania bolo v spoločnosti **U. S. Steel Košice, s. r. o.**, a to 12 prípadov, z toho u 6 žeriavnikov, v spoločnosti **RMS a. s. Košice, resp. predtým Vulkmont, a. s. Košice a Reliningserv, s. r. o.** 3 prípady, u hutného murára 2 prípady, EuroCast Košice, s. r. o. 2 prípady. V ostatných spoločnostiach boli v r. 2013 priznané choroby z povolania po 1 prípade.

V rámci **niekoľkoročných trendov** došlo k opätovnému nárastu priznaných ChzP v spoločnosti U. S. Steel Košice, s. r. o. a RMS, a. s., resp. predtým Vulkmont a. s. a Reliningserv, s. r. o. Jedná sa o spoločnosti, kde v uplynulých rokoch bolo priznaných najviac ChzP celkovo, ale aj u rovnakej profesie. Za roky 2006 – 2013 bolo priznaných v spoločnosti U. S. Steel Košice, s. r. o. v úhrne **31 ChzP u žeriavnikov** elektrických mostových žeriavov a v spoločnosti RMS, a. s., resp. predtým Vulkmont a. s. a Reliningserv, s. r. o. v úhrne **35 ChzP u hutných murárov**, a to najmä v súvislosti s poškodením podpornopohybového aparátu. Percentuálne zastúpenie zamestnancov s priznanou ChzP bolo v spoločnosti RMS, a. s., resp. v spoločnosti Reliningserv, s. r. o. najvyššie v r. 2006, kedy tvorilo viac ako 5%. Táto skutočnosť bola aj z prevádzkového a ekonomického hľadiska pre spoločnosť veľmi zaťažujúca, pričom sa jednalo predovšetkým o dlhoročných zamestnancov, ktorí si pravdepodobne z veľkej časti niesli poškodenie zdravia z minulosti, kedy nebola ochrane zdravia venovaná dostatočná pozornosť. Oproti tomu v spoločnosti U. S. Steel Košice, s. r. o. neprekračovalo celkové percento zamestnancov s priznanou ChzP za jednotlivé roky 0,2%.

Prehľad o počte priznaných chorôb z povolania v spoločnostiach U. S. Steel Košice, s.r.o. a RMS, a.s., (v minulosti Vulkmont Košice, a.s. a Reliningserv, s.r.o.)

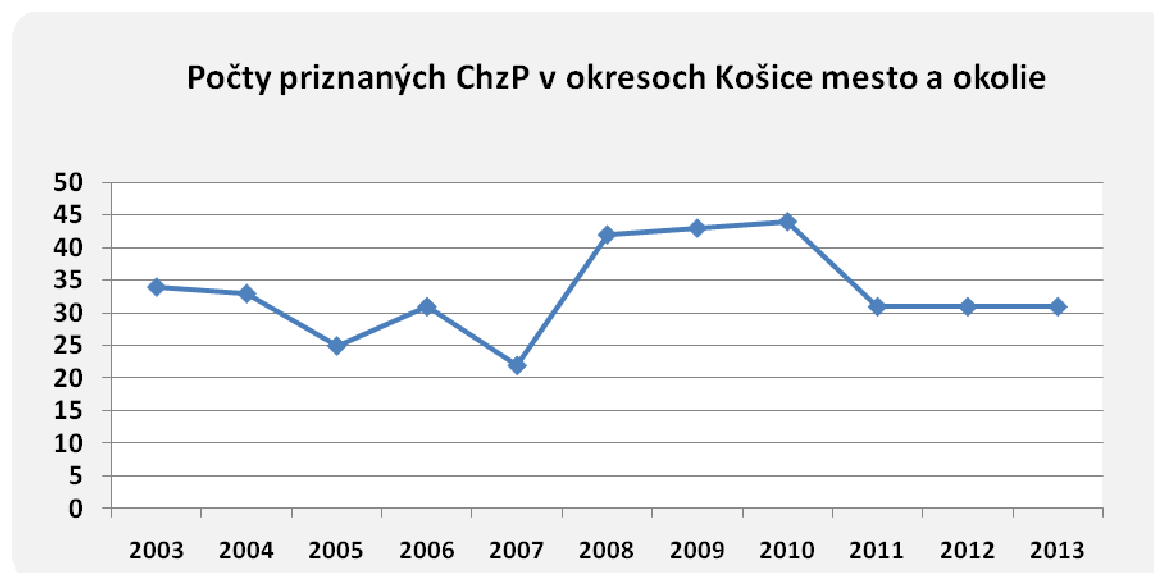
Roky	USS	RMS, a.s.
2006	12	12
2007	9	2
2008	15	10
2009	19	8
2010	12	3
2011	9	3
2012	4	1
2013	12	3

V spoločnosti **RMS a. s. Košice** sa v súčasnosti na prácach hutného murára začali vo väčšej miere podieľať zamestnanci iných spoločností, ktoré vykonávajú práce na dohodu. Spoločnosť vzhľadom na vysoký počet profesionálnych poškodení horných končatín z DNJZ vykonala opatrenia na zníženie expozície tak, aby došlo k redukcii najmä lokálnej svalovej záťaže horných končatín pod prípustné limity.

V súvislosti s hláseniami o priznaní choroby z povolania je vo všetkých spoločnostiach vykonávaný štátny zdravotný dozor, ktorý v konečnom dôsledku vedie k nariadeniu a následne výkonu opatrení na zníženie zdravotných rizík.

Tab. a graf: Prehľad počtov priznaných ChzP v okresoch Košice mesto a Košice okolie za roky 2003 - 2013

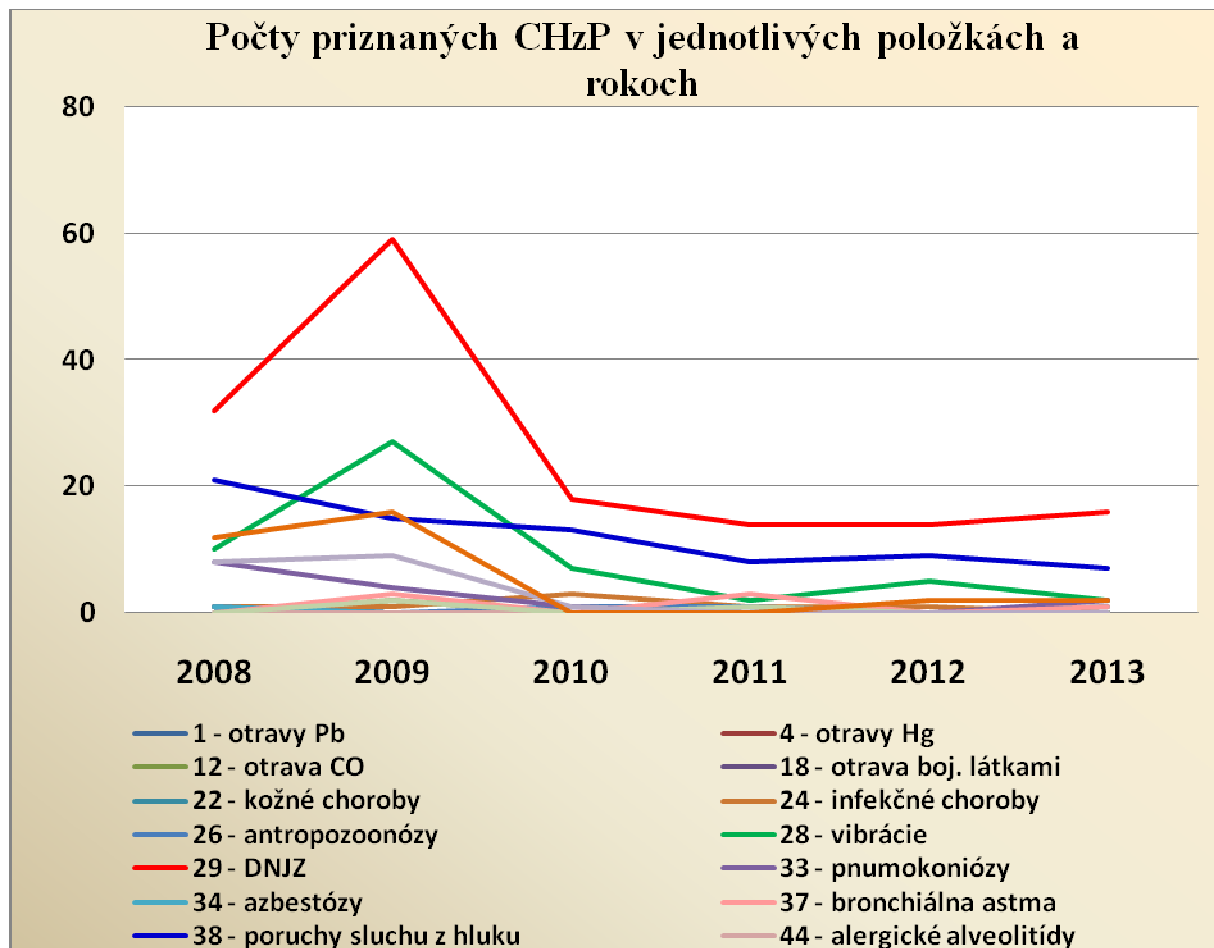
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
počty	34	33	25	31	22	42	43	44	31	31	31

Tab. a graf: Prehľad o počte hlásených chorôb z povolania podľa jednotlivých položiek za roky 2008 - 2013

Položky ChzP	2008	2009	2010	2011	2012	2013
1 - otravy Pb	1	0	0	0	0	0
4 - otravy Hg	1	0	0	0	0	0
12 - otrava CO	0	2	0	0	0	0
18 - otrava boj. látkami	0	0	0	1	0	0
22 - kožné choroby	1	0	0	0	0	1
24 - infekčné choroby	1	1	3	1	1	0
26 - antropozoonózy	1	0	1	1	0	0
28 – vibrácie	10	27	7	2	5	2
29 – DNJZ	32	59	18	14	14	16
33 - pneumokoniózy	8	4	1	0	0	2

34 - azbestózy	1	0	0	0	0	0
37 - bronchiálna astma	0	3	0	3	0	1
38 - poruchy sluchu z hluku	21	15	13	8	9	7
44 - alergické alveolítidy	0	0	0	0	0	0
45 - alergické ch. horných DC	0	2	0	1	0	0
46 – nádory	8	9	1	0	0	0
47 – iné	12	16	0	0	2	2
Celkom	97	138	44	31	31	31

Prehľad priznaných ChzP v okresoch Košice mesto a Košice okolie za r. 2013

P.č.	Položka	DIAGNÓZA	Organizácia	Profesia
1.	29	Impingement sy l.dx.	AUTOPALAZZO Košice s.r.o.	klampiar
2.	29	St. p. operácii pre syndróm karpálneho tunela vľavo (5/2007), Raynaudov sy HK incip., osteoartróza drobných kĺbov rúk., PHS I. sin.	Casspos, a.s., Košice	pomocník lakýrnik
3.	22	Eczema chronica contactum (po čistiacich prostriedkoch Incidin), pozitívny pri cielených testoch (parfémy mix, Izothiazolin (Kathon CG), pri rutínných epikutánných testoch Izothiazolin v čistiacich prostriedkoch, parfémy v čistiacich prostriedkoch, konkrétne dokázaná alergia na Incidin Oxy Dez, Incidin Rapid, Incidin Extra N.	ČaSS, spol. s r.o., Poproč	upratovačka
4.	37	Raynaudov sy. HK, Epicondylitis ulnaris humeri bilat., Impingement syndr. Subacromiale a dodatočne cestou klinického pracovného dňa konaného 24.1.2013 aj Asthma bronchiale persistens.	DN METALCHROM, s.r.o., Rozhanovce	zámočník - zvárač
5.	29	Impingement sy. II. podľa Neera, Epicondylitis radialis humeri l.dx.	EuroCast Košice s.r.o.	zlievač formovač
6.	29	Ochorenie HK z DNJZ - Impingement sy l.sin.gr. II. podľa Neera	EuroCast Košice s.r.o.	žeriavnik
7.	28	Ochorenie DK a HK z DNJZ a vibrácií: Coxarthrosis l. utq., gr. II-III, Gonarthrosis l.sin., Epicondylitis radialis et ulnaris humeri l.sin., testy negat, rtg pozit.	Inžinierske stavby, a.s.	frézar
8.	29	Ochorenie HK z DNJZ: Sy canalis carpi bilat., Impingement sy subacromiale bilat. Gr. II., laesio m. supraspinati part. Bilat., Artrosis ATC bilat. DK.	Jobelsa Slovensko, s.r.o.	šička
9.	29	Ochorenie HK z DNJZ: Poles saltans bilat., Epicondylitis radialis et ulnaris humeri bilat.	Nemocnica Košice-Šaca, a.s.	rehabilitačný pracovník
10.	38	porucha sluchu z hluku	Obec Štós	piliar
11.	29	Impingement sy ommae I.sin.gr.II,Epicondylitis radialis humeri bilat., ulnaris l.sin.	RMS, a.s. Košice	hutný murár
12.	29	Impingement sy ommae bilat., Epicondylitis radialis humeri bilat.	RMS, a.s. Košice	hutný murár
13.	28	Ochorenie HK z vibrácií ev. z DNJZ: Raynaudov sy HK, Impingement sy. I. utrq, susp. Sy canalis carpi l. utrq., Porucha sluchu z hluku: Hypacusis perc. Bilat.	RMS, a.s. Košice	troskár - žeriavník
14.	33	Pneumoconiosis susp.	SMZ Košice	baník
15.	33	Pneumopathia diffusa, Susp. Pneumoconiosis	Stavebná firma - BOLDA s.r.o.	stavebný robotník

16.	29	Ochorenie HK z DNJZ a z vibrácií: Sy canalis carpi bilat. praecip.l.sin. Epicondylitis rad.et ulnaris humeri bilat., PHS bilat., Arthrosis cubiti l.utrq. Incip., Arthrosis acromioclavicularis l.utrq.gravis, Arthrosis DIP, PIP man. bil. s deformitou 4. a 5. prsta pravej ruky.	Takáč František, 044 16 Bohdanovce ako SZČO	robotník- stavebný
17.	29	Ochorenie HK z DNJZ: Humeroscapulárna periartritída bilat., Chronické degeneratívne zmeny rotatorovej manžety bilat. Arthrosis acromioclavicularis l. utrq. (RTG známky), Epicondylitis radialis et ulnaris humeri bilat. (RTG známy), Sy. canalis carpi bilat., st. p. operácii vľavo v 9/2012, Sy. canalis cubiti l. sin., Arthrosis IP man. bilat. (RTG známky).	TUBE CITY IMS s.r.o. Košice	palič-rezač
18.	38	Porucha sluchu z hluku	USS Košice, s.r.o.	elektrikár
19.	29	Ochorenie HK z DNJZ, ev. z vibrácií: Impingement sy ommae bilat. II. st., Epicondylitis radialis humeri bilat., pr. L. dx.	USS Košice, s.r.o.	žeriavnik, operátor PVs, zlievač, prípravár vsádzky
20.	38	Porucha sluchu z hluku	USS Košice, s.r.o.	zámočník
21.	29	Ochorenie HK z DNJZ a vibrácií: Impingement syndróm II. stupňa podľa Neera bilat.	USS Košice, s.r.o.	žeriavnik
22.	38	Porucha sluchu z hluku	USS Košice, s.r.o.	výstupný kontrolór
23.	29	Impingement sy ommae bilat. gr. II, Tendinitis calcarea m. supraspinati l.sin.	USS Košice, s.r.o.	žeriavnik
24.	38	Porucha sluchu z hluku	USS Košice, s.r.o.	brúsič valcov
25.	47	Stp. hemilaminectomii L5/S1 l.dx. partialis pre herniu disci intervert. L5/S1 (11.5.2012).	USS Košice, s.r.o.	žeriavnik
26.	29	Ochorenie HK z DNJZ ev. vibrácií: Impingement sy bilat.gr.I.	USS Košice, s.r.o.	žeriavnik
27.	38	Porucha sluchu z hluku	USS Košice, s.r.o.	nebol šetrený - profesia neznáma
28.	38	Porucha sluchu z hluku	USS Košice, s.r.o.	predák, majster, manažér
29.	47	Stp. HLE L5/S1 vpravo s extirpáciou sekvestrov (14. 10. 2011) t.č. recid. radikul. irit. S1 l.dx. + ťažká porucha dynamiky LS chrbtice - st.p. reoperácii pre recid. hernie disku L5/S1 vpravo (30. 05. 2012).	USS Košice, s.r.o.	žeriavnik
30.	29	Epicondylitis rad.humeri bilat. aj incip.rtg známky, PHS bilat., susp. Impingement sy, Raynaudov sy HK incip. V dok.	VSS a.s. Košice	zlievárenský robotník - odlievač

31.	29	Ochorenie HK z DNJZ - Raynaudov sy HK. Sy canalis carpi et cubiti susp., Epicondylitis rad. et uln. hum. bilat., Impingement sy subacromiale susp., Arthrosis acromioclavicularis i.sin. incip.	VSS Trading, s.r.o.	žeriavnik
-----	----	---	---------------------	-----------

6. TOXICKÉ A VEĽMI TOXICKÉ CHEMICKÉ LÁTKY A ZMESI

V roku 2013 bolo vykonaných 17 kontrol so zameraním na plnenie opatrení na ochranu zdravia pri práci s veľmi toxickými a toxickými látkami a zmesami. Predmetom dozoru tak ako aj po minulé roky boli najmä laboratórne pracoviská rôznych inštitúcií, a to Východoslovenskej vodárenskej spoločnosti, a. s. (3 kontroly v laboratóriách pitných a odpadových vôd) a spoločností Tepláreň Košice, a. s., Frucona Košice, a. s., Hydina Slovensko, a. s. a v spoločnosti U. S. Steel Košice – Labortest s. r. o., kde boli vykonané previerky v Laboratóriu Koksovne, Laboratóriu Studenej valcovne a v Kvantometrickom laboratóriu.

Dve z kontrol boli vykonané aj v spoločnosti U. S. Steel Košice s.r.o., na DZ Energetika a DZ Zušľacht'ovne a obalová vetva. V areáli U. S. Steel Košice bola vykonaná aj kontrola na DZ Refrako spoločnosti RMS, a.s. Košice, v ktorej sa používajú toxické zmesi pri výrobe žiaruvzdorných šamotových a magnéziových výrobkov.

V oblasti vedy a školstva bolo používanie a skladovanie veľmi toxických látok preverované v Laboratóriu laserovej spektroskopie, čo je experimentálne pracovisko UPJŠ Košice a na Ústave farmaceutickej chémie UVLaF v Košiciach.

Štátny zdravotný dozor bol vykonaný aj v prevádzke spoločnosti Digital F a F s.r.o., v ktorej sa toxický prípravok používal pri výrobe fotografií. Uvedený prípravok bol vyradený z používania a nahradený bol iným prípravkom.

Nedostatky súvisiace so skladovaním a evidenciou neboli zistené.

Súhlas na používanie veľmi toxických látok a prípravkov bol vydaný iba v jednom prípade, a to pre spoločnosť EUROVIA SERVICES, s.r.o. pre pracovisko Laboratórium defektoskopie v Košiciach.

Predkladané prevádzkové poriadky a posudky rizika boli tak ako po uplynulé roky vypracované prevažne pracovnými zdravotnými službami.

Porušenie predpisov na ochranu verejného zdravia bolo zaznamenané len v jednom prípade. Na základe toho bolo začaté konanie vo veci uloženia opatrení na predchádzanie vzniku ochorení podmienených prácou voči spoločnosti Taylor – Wharton Slovakia s.r.o., v ktorej sa na čistenie nerezových častí tlakových nádob používal prípravok - moriaca pasta Antox 71 E s obsahom kyseliny fluorovodíkovej a dusičnej, ktorý je klasifikovaný ako jedovatý (R 23/24/25), pričom osvedčenie o odbornej spôsobilosti pre prácu s toxickými látkami a zmesami nebolo na pracovisku dokladované.

V sledovanom období bolo vydaných 52 osvedčení, z toho 51 na prácu s veľmi toxickými látkami a zmesami a toxickými látkami a zmesami (ďalej VTLaZ a TLaZ) a 1 osvedčenie na prácu s dezinfekčnými prípravkami na profesionálne použitie a na prácu s prípravkami na reguláciu živočíšnych škodcov na profesionálne použitie.

Komisia na preskúšanie odbornej spôsobilosti na prácu s VTLaZ a TLaZ zasadala v priebehu roka 1x a preskúšala 4 záujemcov.

Komisia na preskúšanie odbornej spôsobilosti na vydanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti na prácu s dezinfekčnými prípravkami na profesionálne použitie a na prácu s prípravkami na reguláciu živočíšnych škodcov na profesionálne použitie v priebehu roka 2013 nezasadala.

Mimoriadna situácia bola zaznamenaná na Ústave farmaceutickej chémie Univerzity veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach. Konkrétne išlo o únik toxickej látky –

presakovanie brómu v sklade chemických látok. Na základe toho bol vykonaných štátny zdravotný dozor, pri ktorom bolo zistené, že sklenená fľaša s kvapalným brómom bola hasičmi vložená do hermeticky uzavretej sklenenej nádoby a mala sa likvidovať. Zamestnávateľ v rámci opatrení zabezpečil mimoriadnu lekársku prehliadku potenciálne ohrozených zamestnancov. Únik brómu bol vyhodnotený ako nebezpečná udalosť, t.j. udalosť, pri ktorej bola ohrozená bezpečnosť alebo zdravie zamestnancov, ale nedošlo k poškodeniu ich zdravia. Pravdepodobnou príčinou bolo vystarnutie obalu.

	Počet
Previerky	17
Osvedčenia o odbornej spôsobilosti pre prácu s VTLaZ a TLaZ	51

Spolupráca s Územným spolkom Slovenského červeného kríža:

V uplynulom roku bolo v 1 kurze na získanie odbornej spôsobilosti na prácu s VTLaZ a TLaZ odprednášaných spolu 10 hodín prednášok. Kurz absolvovalo 14 záujemcov.

7. KARCINOGENNE A MUTAGENNE FAKTORY

Na sledovanom území evidujeme cca 70 subjektov, v ktorých sa používajú chemické karcinogény a mutagény, resp. v ktorých dochádza ku expozícii zamestnancov chemických karcinogénom a mutagénom.

V riziku chemickej karcinogenity evidujeme celkom 902 zamestnancov, z toho 237 žien (v 3. kategórii 693, z toho 237 žien a v 4. kategórii 209).

V roku 2013 bolo vydaných 5 súhlasných rozhodnutí na činnosti spojené s používaním, manipuláciou a skladovaním chemických karcinogénov a mutagénov. V troch prípadoch boli zároveň uvedené do prevádzky nové laboratória a to: Laboratórium pre chemické faktory na oddelení Fyzikálnych a chemických faktorov Útvary riaditeľa pre PZS U. S. Steel Košice, s. r. o., Laboratórium defektoskopie - EUROVIA Services, s. r. o. a Laboratórium chemických analýz na Katedre environmentalistiky, Strojníckej fakulty Technickej univerzity v Košiciach.

Zánikom spoločnosti Refrako s. r. o. a zlúčením so spoločnosťou RMS, a. s. Košice bol vydaný súhlas na činnosti spojené s manipuláciou a skladovaním chemických karcinogénov a mutagénov a schválené boli prevádzkové poriadky pre DZ Refrako predmetnej spoločnosti. Nakoľko zamestnanci spoločnosti RYBA Košice spol. s r. o. v profesii laborant manipulujú pri príprave a riedení roztokov, príprave a spracovaní vzoriek a analýz potravín s chemickými karcinogénmi, boli rozhodnutím schválené činnosti spojené s používaním, manipuláciou a skladovaním chemických karcinogénov a mutagénov a zároveň bol schválený prevádzkový poriadok pre prácu v expozícii chemickým faktorom na predmetnom pracovisku.

Spolu bolo vykonaných 37 previerok zameraných na používanie chemických karcinogénov a mutagénov, z toho 9 previerok bolo vykonaných na DZ Koksovňa spoločnosti U. S. Steel Košice, s. r. o.

Na Prírodovedeckej fakulte UPJŠ v Košiciach boli v septembri odovzdané na likvidáciu zmluvnej firme chemické karcinogény ako NO a na niektorých pracoviskách Ústavu chemických vied boli vyradené z používania, prípadne sú len skladované chemické karcinogény a mutagény ako napr. benzén, kyselina chromsírová, dvojchróman

draselný, octan olovnatý a iné. Ethídium bromid je postupne nahrádzaný farbivom Seiber-green, ktoré nie je klasifikované ako karcinogén.

V sledovanom období bolo vydaných 24 súhlasných rozhodnutí na činnosti spojené s manipuláciou s materiálmi obsahujúcimi azbest, pričom v dvoch prípadoch sa jednalo o výmeny azbestocementových kanalizačných potrubí. Práce s odstraňovaním azbestu v exteriéri (strechy a opláštenie) boli posudzované v 12-tich prípadoch a vo vnútorných priestoroch v 15-tich prípadoch.

Na základe žiadosti Inšpektorátu práce Košice bol vykonaný štátny zdravotný dozor na stavbe domu na Masarykovej 21 v Košiciach, kde bola vykonávaná demontáž azbestocementovej strešnej krytiny spoločnosťou DILMUN SYSTEM s. r. o., Pri Šajbách 1, Bratislava. V čase výkonu štátneho zdravotného dozoru nebolo zistené porušenie plánu práce, ktorý bol schválený rozhodnutím RÚVZ KE a neboli zistené iné nedostatky, resp. porušenia ustanovení súčasne platných predpisov.

Sankčné opatrenie bolo uložené spoločnosti STAVOTREND MI, s. r. o., Masarykova 60, 071 01 Michalovce, a to vo výške 300.- Eur za správny delikt podľa § 57 ods. 39 písm. f) zák. č. 355/2007 Z. z., ktorého sa dopustil zamestnávateľ tým, že nedodrжал plán práce pri demontáži eternitovej krytiny zo strechy bytového domu na Bulharskej 1 v Košiciach. Plán bol schválený rozhodnutím RÚVZ Košice pod č. 2012/06177-02/PPL-Tk zo dňa 26. 11. 2012 v bodoch č. 7a č. 8 Balenie a skladovanie odpadu a v bode č. 7.1, časť Havarijný stav.

Iné sankčné opatrenia súvisiace s chemických karcinogénmi a mutagénmi neboli v uplynulom roku uplatnené.

Komentár k tabuľke č.5a: Z tabuľky vypadli subjekty Lekáreň RADIX: chemické karcinogény boli vyradené z používania; Letecké opravovne Trenčín, a.s. - pobočka SLI sa presťahovala do iného regiónu a SMZ a.s. Bočiar, ktorá v uplynulom roku chemické karcinogény len skladovala.

8. VÝKONY V ŠTÁTNYM ZDRAVOTNOM DOZORE

Ťažisko práce sa na odbore za uplynulý rok nezmenilo. Vychádzalo z koncepcie odboru, plánu práce a požiadaviek kladených na odbor v súlade so zákonom NR SR č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Prednostne bol sledovaný stav pracovného prostredia a pracovných podmienok najmä v organizáciách s vyhlásenými rizikovými prácami.

V súvislosti s uplatňovaním novej legislatívy boli posudzované a kontrolované podmienky práce na rizikových pracoviskách a podmienky používania chemických látok a prípravkov, osobitne toxických látok, karcinogénov a biologických faktorov najmä v zdravotníckych zariadeniach. Boli odsúhlasené prevádzkové poriadky a kontrolované posudky rizika v dozorovaných zariadeniach.

Ukladali a sledovali sa opatrenia na predchádzanie vzniku ochorení podmienených prácou. Poskytovaná bola odborná poradenská činnosť.

Pri výkone dozoru sme spolupracovali okrem ostatných odborov na ústave po dohovore aj s inšpekciami práce a inšpekciami životného prostredia.

V prípade neplnenia povinností boli pripravované podklady pre ukladanie sankcií v zmysle zákona.

Bližšie pozri úvodná časť výročnej správy.

Komentár k tabuľke č. 2

V porovnaní s rokom 2012 sa počet vydaných rozhodnutí podľa § 13 ods. 4 znížil o 27, a to v prípade návrhov na uvedenie priestorov do prevádzky (menej o 21), návrhov na

používanie biologických faktorov, na skladovanie a manipuláciu s veľmi jedovatými látkami a prípravkami. Spolu bolo vydaných 584 rozhodnutí. Jedno nesúhlasné rozhodnutie bolo vydané na uvedenie priestorov spoločnosti ALAS Slovakia s.r.o. v Kechneci do prevádzky, ktoré bolo v rámci autoremedúry zrušené. Tak ako po minulé roky bol jedným rozhodnutím vydaný súhlas na uvedenie priestorov do prevádzky a zároveň boli schválené prevádzkové poriadky, prípadne bol vydaný súhlas na nakladanie s nebezpečným odpadom a tak údaj v tabuľke nezodpovedá skutočnému počtu schválených prevádzkových poriadkov a súhlasných rozhodnutí na nakladanie s nebezpečným odpadom. Počet vydaných rozhodnutí na zaradenie pracovných činností do kategórie rizikových prác bol rovnaký ako v roku 2012, t.j. 65.

Súhlasné rozhodnutia na používanie biologických faktorov a na činnosti, ktoré môžu mať za následok vystavenie zamestnancov biologickým faktorom, boli vydané 4 subjektom a to STOP RAT s.r.o. (regulácia živočíšnych škodcov), KOSIT a.s (likvidácia biologických odpadov v spaľovni v Kokšov – Bakši), MVDr. Zuzana Lacková (veterinárna ambulancia) a DB Biotech s.r.o. (manipulácia s GMO a vzorkami krvi, séra, likvoru a bioptických tkanív). Vo všetkých prípadoch boli zároveň schválené prevádzkové poriadky pre prácu v expozícii týmto faktorom.

Komentár k tabuľke č. 3

V uplynulom roku bolo vykonaných 1315 kontrol, čo je o 38 kontrol menej než v roku 2012.

Prešetrená bola jedna sťažnosť, na postup pri šetrení podozrenia na chorobu z povolania (sťažovateľ namietal, že šetrenie bolo vykonané iba vo vzťahu k poškodeniu ramena a nie vo vzťahu k poškodeniu chrčtice). Sťažnosť bola uzavretá ako neopodstatnená.

Počet doručených podnetov v porovnaní s rokom 2012 výrazne klesol, a to z 51 na 20. 13 z nich bolo prešetrených so záverom opodstatnený v 6 prípadoch, 4 boli neopodstatnené a v 3 prípadoch nebolo možné objektívne posúdiť opodstatnenosť alebo neopodstatnenosť podnetu. Ostatné podnety boli odstúpené na miestne príslušné RÚVZ, a to Inšpektorát práce v počte 5 podnetov.

Šetrený bol aj anonymný podnet na chlad a prievan vo výrobnej hale závodu VALEO (v súčasnosti U-SHIN) so záverom opodstatnený v čase podania podnetu. V čase kontroly boli už opatrenia vykonané a teploty sa pohybovali v rozsahu prípustných hodnôt operatívnej teploty.

Opodstatnený bol aj podnet týkajúci sa nevyhovujúcich pracovných podmienok (zima, zatečené steny) v spoločnosti KOVTECH s. r. o. na Železiarenskej 47 v Košiciach – Šaci. V súvislosti s tým bola uvedenému subjektu uložená sankcia.

V prípade podnetu na výskyt formaldehydu v pracovnom prostredí Finančnej správy v Košiciach v čase šetrenia nebolo možné vyjadriť sa k opodstatnenosti podnetu. V súvislosti s tým bola na tomto pracovisku vykonaná objektivizácia formaldehydu a amoniaku v pracovnom ovzduší a zamestnanci mali absolvovať preventívne lekárske prehliadky. Na základe výsledkov objektivizácie bolo možné konštatovať, že podnet nebol opodstatnený.

Ďalší podnet sa týkal prešetrenia postupu pri posudzovaní zdravotnej spôsobilosti, konkrétne nespôsobilosť pracovať v noci. Zasielateľovi podnetu bolo doporučené obrátiť sa na poskytovateľa zdravotnej starostlivosti s príslušnou špecializáciou, ktorého na tento účel určí Ministerstvo zdravotníctva SR, nakoľko sa nejedná o kompetencie RÚVZ Košice.

Mikroklimatických podmienok, konkrétne nízkej teploty, sa týkal aj podnet na prevádzku spoločnosti L&Š s. r. o. – predaj farieb a lakov na Južnej triede 74 v Košiciach. Nakoľko nám bol tento podnet odstúpený z Inšpektorátu práce Košice dňa 04. 04. 2013 a prešetrenie bolo vykonané po ukončení vykurovacieho obdobia, nebolo možné vyjadriť sa k jeho opodstatnenosti.

Na Inšpektorát práce Košice bol odstúpený podnet, predmetom ktorého bolo umiestenie toaletného papiera nie v záchode, ale na chodbe pri vstupe do tohto zariadenia na osobnú hygienu.

Ďalší podnet bol na prevádzkovateľa, prevádzkujúceho stolársku dielňu na Gelnickej ulici v Košiciach, ktorá nebola skolaudovaná. Podľa pisateľa podnetu v prevádzke nie sú zariadenia na osobnú hygienu. Podnet bol uzavretý ako opodstatnený len v časti týkajúcej sa kolaudácie predmetnej stolárskej dielne.

Podnet na nevyhovujúce hygienické podmienky v prevádzkach spoločnosti CAIS s. r. o. TRUCK Centrum – Červený rak 9 a autodielňa na Rastislavovej 98 v Košiciach bol uzavretý ako opodstatnený a voči vyššie uvedenej spoločnosti bolo zahájené správne konanie a uložené boli 2 pokuty.

Anonymný podnet na prevádzkovanie stavebnej firmy v obytnej štvrti nebolo možné prešetriť, nakoľko zasielateľ podnetu neuviedol adresu, na ktorej má táto stavebná firma pôsobiť.

Opodstatnený bol podnet obyvateľa na stavebnú firmu, ktorá zabezpečovala rekonštrukciu bytového domu na Bulharskej 1 a stavebný odpad, konkrétne časti eternitovej krytiny ponechala pod oknami tohto bytového domu. Pri šetrení bolo zistené, že sa jednalo o spoločnosť STAVOTREND MI s. r. o. a v súvislosti s nedodržaním predloženého a schváleného plánu práce pri demontáži tejto krytiny jej bola uložená sankcia.

Riešený bol aj podnet, predmetom ktorého mali byť bližšie nešpecifikované nedostatky na chránenom pracovisku spoločnosti COPYGRAF s. r. o. na Poštovej 20 v Košiciach. Podnet bol uzavretý ako neopodstatnený.

Neopodstatnený bol podnet aj na prevádzkovanie zariadenia na spracovanie dreva v záhradkárskej oblasti v lokalite Čaks, k. ú. obce Nižný Klátov. Nakoľko sa jednalo o súkromné vlastníctvo fyzickej osoby bol tento podnet zároveň postúpený príslušnej obci.

Ďalší podnet sa týkal nezabezpečenia zariadenia na osobnú hygienu a neposkytovania OOPP zamestnancom prevádzky zameranej na opravy a údržbu vozidiel. Bolo zistené, že sa podnet týkal fyzickej osoby, na ktorú sa povinnosti fyzických osôb – podnikateľov a právnických osôb nevzťahujú.

Neopodstatnený bol podnet na prešetrenie pracovných stiesnených podmienok na platobnej stanici pri výbere parkovného a na vrátnici Univerzitetnej nemocnice L. Pasteura na Rastislavovej 43 v Košiciach. Bolo zistené, že na platobnú stanicu sa požiadavky prílohy č. 1 nariadenia vlády SR č. 391/2006 Z. z., týkajúce sa podlahovej plochy nevzťahujú a preto bol podnet uzavretý ako neopodstatnený.

Podnet na pracovné podmienky, konkrétne vysokú teplotu na Pošte 1 v Košiciach bol odstúpený na Oddelenie oblastného hygienika Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja.

Ďalší z podnetov na vysokú teplotu na pracovisku sa týkal spoločnosti Howe Slovensko s. r. o. Nakoľko bol tento podnet odstúpený z Inšpektorátu práce v čase nízkych vonkajších teplôt, t.j. až dňa 19. 09. 2013, nebolo možné v čase kontroly z objektívnych príčin zistiť opodstatnenosť, resp. neopodstatnenosť podnetu.

Podnet občanov obce Hrabušice hluk z prevádzky píly bol z dôvodu miestnej príslušnosti odstúpený na RÚVZ so sídlom v Spišskej Novej Vsi.

Rovnako bol odstúpený aj podnet týkajúci sa zdraviu škodlivých pracovných podmienok na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny v Strede nad Bodrogom a to na miestne príslušný RÚVZ so sídlom v Trebišove.

Podnet vlastníkov bytov na Gorkého 4 v Košiciach na rušenie pokojného bývania v súvislosti s poskytovaním finančného poradenstva spoločnosťou ALLTRA, a. s. v suterénnych priestoroch tohto bytového domu bol uzavretý ako opodstatnený a voči uvedenej spoločnosti bolo začaté správne konanie.

Na Inšpektorát práce Košice bol odstúpený podnet na zamestnávateľa, ktorý zamestnancom počas pracovnej doby neumožňuje stravovanie a neposkytuje im stravné lístky.

Neopodstatnený bol podnet na neoprávnené podnikanie a využívanie dvojgaráže na podnikateľské účely, t.j. na autoopravovňu na Želiarskej 8 v Košiciach, nakoľko išlo o priestory, ktorý menovaný využíva na súkromné účely a teda nepodliehali výkonu štátneho zdravotného dozoru.

V rámci iných činností boli vykonané odbery 2 vzoriek na stanovenie mikrobiálnej kontaminácie predmetov a plôch sterovou metódou a na mykologické vyšetrenie, a to v prevádzke T-Systems, s.r.o. na Žriedlovej 3 v Košiciach.

Komentár k tabuľke č. 4: je uvedený v bode 6 výročnej správy.

Komentár k tabuľke č. 5a je uvedený v bode 7 výročnej správy.

Komentár k tabuľke č. 5b

V roku 2013 sme obdržali 48 oznámení o začatí činnosti s azbestom alebo s materiálmi obsahujúcimi azbest (v roku 2012 to bolo 72 oznámení). Prevažná časť týchto oznámení (31) sa týkala odstraňovania azbestocementových kanalizačných potrubí v bytových jadrách.

Vykonaná kontrola sa týkala odstraňovania azbestocementovej strešnej krytiny z domu na Masarykovej 21 v Košiciach. Realizátorom prác bola spoločnosť DILMUN SYSTEM s. r. o.

Komentár k tabuľke č. 6

V uplynulom roku nebola vykonaná žiadna kontrola na pracoviskách so zobrazovacími jednotkami.

Komentár k tabuľke č. 7

V uplynulom roku bolo spolu vyplnených 231 kontrolných listov. Najviac dotazníkov (179) bolo vyplnených v spoločnosti U. S. Steel Košice, s.r.o. Zamestnanci spoločnosti U. S. Steel Košice – Labortest s.r.o. vyplnili spolu 32 dotazníkov a v spoločnostiach ELTRA s.r.o. a GUBEK – Moldavský automatický mlyn s. r. o. bolo vyplnených po 10 dotazníkov.

Z ich vyhodnotenia vyplynulo, že zamestnanci boli dostatočne informovaní o vplyve jednotlivých rizikových faktorov na zdravie.

Komentár k tabuľke č. 8

V roku 2013 bolo spolu uložených 9 pokút v sume 3419.-€. V uvedenom počte je zahrnutá aj pokuta uložená ešte v roku 2012 spoločnosti PULA SK s. r. o., ktorá však nadobudla právoplatnosť až v roku 2013.

Dôvodom uloženia sankcií bolo predovšetkým vykonávanie činností bez kladného posudku na uvedenie priestorov do prevádzky, opomenutie povinnosti hodnotiť zdravotné riziká a porušenie povinnosti vypracovať a predložiť na schválenie prevádzkový poriadok. V jednom prípade bola uložená sankcia za nedodržanie plánu práce pri demontáži azbestocementovej strešnej krytiny.

Najvyššia pokuta (1659.- €) bola uložená spoločnosti ASPO a.s., Košice, zaoberajúcej sa priečnym a pozdĺžnym delením plechov, a to z dôvodu nesplnenia oznamovacej povinnosti podľa § 30 ods. 1 písm. c), t. j. predkladať RÚVZ návrhy na zaradenie pracovných činností do kategórie rizikových prác a zároveň nezhodnotenie zdravotných rizík podľa § 52 ods. 1 písm. e) zák. č. 355/2007 Z. z. (pokuta uložená podľa § 57 ods. 22, písm. e) a g) a ods. 39 písm. d).

Sankcia vo výške 500.- € bola uložená spoločnosti PULA SK s.r.o., ktorá nepredložila na posúdenie návrh na uvedenie priestorov na otryskávanie a lakovanie kovových konštrukcií

na Hraničnej 2 v Košiciach do prevádzky, ďalej opomenula povinnosť hodnotiť zdravotné riziká a nevypracovala a nepredložila na schválenie prevádzkový poriadok pre prácu v expozícii chemickým faktorom (§ 57 ods. 39 písm. b), d) a e) zák. č. 355/2007 Z. z.).

V rovnakej sume bola uložená aj pokuta spoločnosti WTEW – STAV s.r.o., zaoberajúcej sa stavebnou činnosťou, a to z dôvodu opomenutia povinnosti hodnotiť zdravotné riziká a predložiť na schválenie prevádzkový poriadok pre prácu v expozícii chemickým faktorom (§ 57 ods. 39 písm. b) a e)).

Spoločnosti STAVOTREND MI s.r.o., ktorá realizovala demontáž azbestocementovej strešnej krytiny z bytového domu na Bulharskej 1 v Košiciach, bola uložená sankcia vo výške 300 € za nedodržanie predloženého plánu práce pri demontáži tejto krytiny (pokuta podľa § 57 ods. 39 písm. f)).

Pokuty na dolnej hranici sadzby (165 €) boli uložené 5-tim subjektom, pričom dôvod bol vo všetkých prípadoch rovnaký, t. j. vykonávanie činnosti v priestoroch, ktoré neboli posúdené orgánom verejného zdravotníctva (§ 57 ods. 39 písm. b). Dve z týchto pokút boli uložené spoločnosti CAIS s.r.o. (servis a oprava nákladných motorových vozidiel v priestoroch na Rastislavovej 98 v Košiciach a TRUCK Centrum na adrese Červený Rak 9 v Košiciach). Ďalším subjektom bolo občianske združenie Únia vzájomnej pomoci ľudí a psov o.z., Oštepová 3, Košice (prevádzkovanie útulku pre zvieratá), spoločnosť KOVTECH s.r.o. (hala na spracovanie hutného materiálu zváraním na Železiarskej 47 v Košiciach) a Štefan Görös – MON – DREV, Fábryho 12, Moldava nad Bodvou (pílnica na Budulovskej 3403 v Moldave nad Bodvou).

Komentár k tabuľke č. 9 je uvedený v bode 4 výročnej správy.

Komentár k tabuľke č. 12 je uvedený v bode 10 výročnej správy.

Komentár k tabuľkám č. 13a, 13b a 13c je uvedený v bode 3 výročnej správy

Komentár k tabuľke č.14a:

Spoločné kontroly s orgánmi inšpekcie práce neboli v uplynulom roku vykonané.

Komentár k tabuľke č. 14b

V rámci spoločných dozorných aktivít boli predmetom výkonu štátneho zdravotného dozoru 4 subjekty. V jednom prípade išlo o subjekt kategórie A (Messer Tatragas s.r.o.) a v 3 prípadoch o subjekty kategórie B (TRANSPETROL a.s., Prečerpávacía stanica Moldava nad Bodvou, PROBUGAS a.s., prevádzka Haniska a U.S.Steel Košice, DZ Energetika). Nakoľko pri výkone týchto kontrol neboli zistené nedostatky, opatrenia neboli uplatnené.

Komentár k tabuľke č. 15a

Z 58 vydaných súhlasných rozhodnutí na uvedenie priestorov do prevádzky, súčasťou ktorých bolo aj schválenie prevádzkových poriadkov pre prácu v expozícii chemickým faktorom, sa v 3 prípadoch jednalo aj o súhlas na používanie chemických karcinogénov a mutagénov. Schválenie prevádzkového poriadku bolo tak ako v predchádzajúcich rokoch súčasťou každého posúdeného návrhu na činnosti spojené s manipuláciou a skladovaním chemických karcinogénov a mutagénov na pracovisku .

Komentár k tabuľke č. 15b

Počet oznámení o začatí vykonávanie dezinfekcie a regulácie živočíšnych škodcov v porovnaní s rokom 2012 klesol (99 oznámení v roku 2012, 73 oznámení v roku 2013).

Komentár k tabuľke č.15c

V prípade sankčných opatrení za správne delikty v oblasti chemických faktorov boli spolu uložené 2 pokuty v sume 800.-€. Konkrétne sa jednalo o tieto subjekty: PULA – SK

s.r.o. (pokuta podľa § 57 ods. 39 písm. d) a e)) a WTEW – STAV s.r.o. (podľa § 57 ods. 39 písm. b) a e)).

Išlo teda o opomenutie povinnosti zhodnotiť zdravotné rizika a predložiť na schválenie prevádzkových poriadkov pre prácu v expozícii chemickým faktorom.

Komentár k tabuľke č.15d

V uplynulom roku 2013 nebola predložená žiadna bezpečnostná správa a taktiež neboli vypracované žiadne odborné stanoviská, informácie, expertízy a vyjadrenia pre Centrum pre chemické látky a prípravky.

9. Podpora zdravia pri práci

V uplynulom roku bolo poskytnuté na viacerých pracoviskách poradenstvo účelovo zamerané na kvalitu vnútorného ovzdušia budov. Uvedené vyplynulo z podnetov a zistení v rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru. Na základe toho bol účelovo na troch pracoviskách vykonaný dotazníkový prieskum prostredníctvom štandardizovaného švédskeho dotazníka INDOOR CLIMATE a následne boli analyzované odpovede od 448 zamestnancov.

Jednalo sa o Daňový úrad Košice, kde sa vychádzalo z analýzy dotazníkov od 280 respondentov, o HM Tesco Košice, kde boli analyzované dotazníky od 114 zamestnancov a o obchodnú prevádzku Hornbach Košice, kde bolo odobratých a analyzovaných 54 dotazníkov.

Výsledky z dotazníkov, ako aj závery zo zistení pri kontrolách na týchto pracoviskách, boli v prípade Daňového úradu doplnené aj výsledkami objektivizácie chemických faktorov a mikrobiologických faktorov v pracovnom prostredí. Súčasne sa sledovali aj mikroklimatické podmienky na pracovisku. Výsledkom boli opakované jednania a intervencie zo strany nášho úradu zamerané na zlepšenie pracovných podmienok zamestnancov na tomto pracovisku.

Mikroklimatické podmienky, resp. kvalita vnútorného ovzdušia bola na základe opakovaných podnetov sledovaná aj na pracovisku Hornbach, kde súčasne prebiehali aj jednania s vedením zamerané na zlepšenie podmienok na tomto pracovisku.

Na pracovisku HM Tesco Košice, na ktorom prebehlo rozsiahle šetrenie aj v rámci úlohy 2.6.5, budú intervenčné aktivity vykonané až v priebehu roku 2014.

10. ŠPECIALIZOVANÉ ÚLOHY A INÁ ODBORNÁ ČINNOSŤ

Odbor PPL nemá zastúpenie v medzirezortných a medzinárodných pracovných skupinách a komisiách.

Špecializované a iné činnosti:

MUDr. Tarabčáková a MUDr. Šťastná boli členkami pracovných skupín na prípravu novely vyhlášky MZ SR č. 544/2007 o podrobnostiach o ochrane zdravia pred záťažou teplom a chladom pri práci a vyhlášky MZ SR č. 542/2007 Z. z. o podrobnostiach o ochrane zdravia pred fyzickou záťažou pri práci, psychickou záťažou a senzorickou záťažou pri práci.

V rámci roku sme sa priebežne zapájali do pripomienkovania všetkých pripravovaných noviel platnej legislatívy v oblasti verejného zdravotníctva, najmä zákona 355/2007. Spolupracovali sme aj na príprave národnej správy o praktickej aplikácii rámcovej smernice 89/391/EHS a jej samostatných smerníc v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a kompletizovali sme pripomienky za celý Košický kraj.

Na úrovni krajskej odborníčky a vedúcej odboru MUDr. Tarabčáková v minulom roku boli usporiadané 2 krajské pracovné porady pre pracovníkov preventívneho pracovného lekárstva v Košickom a Prešovskom kraji. 3 krát sa konal aj poradný zbor HO HH SR pre

PPLaT. Okrem toho boli vykonané metodické návštevy na všetkých oddeleniach preventívneho pracovného lekárstva RÚVZ v Košickom kraji.

Do inej odbornej činnosti odboru patrí aj zabezpečovanie pregraduálnej a postgraduálnej výučby. Odbornú stáž na odbore PPL absolvovalo 6 lekárov v rámci špecializačného štúdia v špecializačných odboroch všeobecné lekárstvo a pracovné lekárstvo.

MUDr. Tarabčáková bola lektorkou na školiaciach akciách – tematických kurzoch, organizovaných Klinikou pracovného lekárstva UN LP a LF UPJŠ v dňoch 03. 06. – 07. 06. 2013 a 04. 11. – 08. 11. 2013.

Komentár k tabuľke č.12:

Prednášková činnosť je uvedená v samostatnej prílohe

MUDr. D. Tarabčáková, MUDr. M. Šťastná, Mgr. S. Porubská: Psychosociálne riziká u vodičov nákladnej dopravy. VŠ seminár RÚVZ Košice, 23.05.2013

MUDr. M. Šťastná, MUDr. D. Tarabčáková, RNDr. Z. Szeghyová: Sick building syndróm. VŠ seminár RÚVZ Košice, 23.05.2013

E. Chovancová: Hygienické podmienky v zariadeniach na zber a spracovanie odpadov. SŠ seminár RÚVZ Košice, 26.06.2013

A. Takáčová: Požiadavky na výkon profesionálnej dezinfekcie, dezinfekcie a deratizácie. SŠ seminár RÚVZ Košice, 26.06.2013

MUDr. M. Šťastná, MUDr. D. Tarabčáková: Skríningové zisťovanie vplyvu pracovného ovzdušia v nevýrobných priestoroch a zdravie zamestnancov. XXI. Vedecko-odborná konferencia s medzinárodnou účasťou „Životné podmienky a zdravie“, Kúpele Nový Smokovec, 25.09.2013.

- **Pregraduálna výchova**

FVZ LF UPJŠ v Košiciach

Odbor Verejné zdravotníctvo – 2. ročník denného magisterského štúdia

Okruh špecializácie prednášok: Preventívne pracovné lekárstvo prednášky a cvičenia

Počet hodín: 42

- **Postgraduálna výchova**

Tematický kurz v špecializačnom odbore pracovné lekárstvo I., Klinika pracovného lekárstva a LF UPJŠ, Rastislavova 43, Košice

Tematický kurz v špecializačnom odbore pracovné lekárstvo II., Klinika pracovného lekárstva a LF UPJŠ, Rastislavova 43, Košice

Počet hodín: 12

- **Červený kríž**

Príprava na získanie odbornej spôsobilosti na prácu s toxickými a veľmi toxickými látkami a zmesami pre reguláciu živočíšnych škodcov.

Okruh prednášok: Platná legislatíva, toxikológia a prvá pomoc.

Počet hodín: 10

Iné činnosti:

MUDr. D. Tarabčáková: Interview na tému „Choroby z povolania a právomoci RÚVZ“. Rádio Regina, 26.03.2013

MUDr. D. Tarabčáková: Interview na tému „Povinnosti zamestnávateľa počas mimoriadne teplých dní. Rádio Regina, 26.07.2013.

11. Vyhodnotenie dohody o spolupráci a koordinácii činností v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci medzi MPSVaR SR a MZ SR

V priebehu tohto roku boli na úrovni ÚVZ SR spracované národné výsledky Európskej kampane SLIC „Posúdenie psychosociálnych rizík pri práci“. Výsledná správa bola zaslaná na všetky riešiteľské pracoviská regionálnych úradov verejného zdravotníctva s cieľom ich využitia pre komunikáciu so zamestnávateľmi a zamestnancami podnikov zúčastnených na kampani.

Praktickými výstupmi kampane, ktoré sú prístupné online, budú samohodnotiace dotazníky pre zamestnávateľov, ktoré budú slúžiť na posudzovanie rizík pri práci (metódy SLIC a HSE), ktoré plánuje NIP a ÚVZ SR najprv skúšobne otestovať v kampani OSHA 2014 – 2015.

Regionálne výsledky predmetnej úlohy boli čiastočne spracované a prezentované dňa 17. 04. 2013 na seminári Zdravé pracoviská, usporiadanom Inšpektorátom práce pri príležitosti kampane EU-OSHA: Spolupráca pri prevencii rizík. Súčasne boli čiastkové výsledky, ako aj informácia o realizácii celého projektu, prezentovaná na VŠ seminári pre zamestnancov Košického kraja.

Európska informačná kampaň BOZP za uplynulý rok mala za cieľ spoluprácu pri prevencii rizík. Na úrovni Poradného orgánu generálneho riaditeľa Národného inšpektorátu práce a Hlavného hygienika SR pre spoluprácu a koordináciu činností v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci na spoločnom zasadnutí 18. 04. 2013 bolo dohodnuté, že jedna zo spoločných kontrol bude zameraná na nebezpečné chemické faktory pri práci v rámci celoslovenskej previerky Chemické látky a prípravky – REACH a druhá na subjekt, v ktorom boli vyhlásené rizikové práce z hľadiska kategorizácie práce. Na krajskej porade Košického a Prešovského kraja konanej dňa 16. 04. 2013 na RÚVZ so sídlom v Prešove bola táto úloha riešená krajskou odborníčkou a dohodnutý bol postup pri vykonávaní spoločných kontrol ako aj účasť konkrétnych úradov na jej plnení. Spoločné previerky boli na základe toho realizované za Košický kraj v regiónoch: Rožňava, Michalovce a za Prešovský kraj v regiónoch Svidník a Stará Ľubovňa. Výber podnikov za Košický kraj, postupy pri riešení, ako aj závery z vykonaných kontrol boli prejednané so zástupcami IP Košice pri plánovaných štvrt'ročných pracovných stretnutiach.

V rámci týždňa BOZP sa na základe toho konal v mesiaci október na našom úrade deň otvorených dverí, ktorý bol zverejnený prostredníctvom webovej stránky nášho úradu. Vykonaných bolo 17 konzultácií zamestnávateľom v oblasti ochrany zdravia zamestnancov.

V rámci spolupráce s IP sa uskutočnili 4 pracovné stretnutia s cieľom vzájomného plánovania a plnenia spoločných úloh, poskytovania informácií o postupoch pri šetrení podnetov, o zmenách v legislatíve a ich uplatňovaní v praxi.

Zástupcovia nášho pracoviska sa v rámci roka pravidelne zúčastňovali na stretnutiach zástupcov Národnej siete bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, ktoré sa konali na NIP v Košiciach.

MUDr. Tarabčáková sa ďalej ako člen Riadiacej komisie programu „Bezpečný podnik“ zúčastňovala na riadnych zasadnutiach tejto komisie, ktorá zasadala na NIP v Košiciach.

12. Výkon štátneho zdravotného dozoru orgánmi verejného zdravotníctva v súvislosti s novou chemickou legislatívou

Pozri tabuľkový prehľad.

13. PERSONALISTIKA

V porovnaní s rokom 2012 sa počet zamestnancov na odbore nezmenil. Odbor aj naďalej pozostáva z 2 oddelení a to oddelenia hygieny práce (9 zamestnancov) a oddelenia fyziológie práce (2 zamestnanci). Číselný prehľad týkajúci sa personálneho obsadenia je uvedený v tabuľke č. 15.

Komentár:

MUDr. D. Tarabčáková (vedúca odboru a oddelenia hygieny práce) - nadstavbová atestácia v odbore hygiena práce a pracovné lekárstvo

Oddelenie hygieny práce a oddelenie sledovania zdravotného stavu fyziológie práce

MUDr. M. Šťastná (vedúca oddelenia sledovania zdravotného stavu obyvateľstva – absolvovala špecializačnú skúšku v subšpecializačnom odbore preventívne pracovné lekárstvo a toxikológia.

Mgr. M. Ludrovská – absolventka odboru Verejné zdravotníctvo na Jeseniovej lekárskej fakulte v Martine.

Mgr. S. Porubská – absolventka odboru Verejné zdravotníctvo na Katedre Verejného zdravotníctva a manažmentu v zdravotníctve Vysokej školy zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety v Bratislave.

Zo stredných zdravotníckych pracovníkov má 6 AHE a 1 DAHE PŠŠ z preventívneho pracovného lekárstva.

14. Tabuľky č. 1-16

Počet pracovníkov vykonávajúcich rizikové práce v roku 2013 podľa prevažujúcej činnosti a kategórie rizikového faktora (1. stupeň)

Tabuľka č. 1a

Kód	Prevažujúca činnosť (1. stupeň)	Počet exponovaných pracovníkov					
		3. kategória		4. kategória		spolu	
		celkom	žien	celkom	žien	celkom	žien
A	Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	7	0	2	0	9	0
B	Ťažba a dobývanie	28	0	9	0	37	0
C	Priemyselná výroba	5 807	433	2 321	95	8 128	528
D	Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	530	9	350	23	880	32
E	Dodávka vody, čistenie a odvod odp. vôd, odpady a služby odstraň. odpadov	185	0	26	0	211	0
F	Stavebníctvo	131	0	32	0	163	0
G	VO a MO, oprava motorových vozidiel	34	10	0	0	34	10
H	Doprava a skladovanie	787	63	83	2	870	65
I	Ubytovanie a stravovanie	0	0	0	0	0	0
J	Informácie a komunikácia	0	0	0	0	0	0
K	Finančné a poisťovacie služby	0	0	0	0	0	0
L	Činnosti v oblasti nehnuteľností	0	0	0	0	0	0
M	Odborné, vedecké a technické činnosti	532	83	86	1	618	84
N	Administratívne a podporné služby	632	47	31	0	663	47
O	Verejná správa, sociálne zabezpečenie	211	46	0	0	211	46
P	Vzdelávanie	18	10	0	0	18	10
Q	Zdravotníctvo a sociálna pomoc	270	229	0	0	270	229
R	Umenie zábava, rekreácia	143	48	0	0	143	48
S	Ostatné činnosti	8	8	0	0	8	8
s p o l u		9 323	986	2 940	121	12 263	1 107

**Počet pracovníkov vykonávajúcich rizikové práce v roku 2013
podľa prevažujúcej činnosti a kategórie rizikového faktora
(2. stupeň)**

Tabuľka č. 1b

Kód	Prevažujúca činnosť (2. stupeň)	Počet exponovaných pracovníkov					
		3. kategória		4. kategória		spolu	
		celkom	žien	celkom	žien	celkom	žien
02	Lesníctvo a ťažba dreva	7	0	2	0	9	0
08	Iná ťažba a dobývanie	28	0	9	0	37	0
10	Výroba potravín	56	33	29	8	85	41
15	Výroba kože a kožených výrobkov	10	0	0	0	10	0
16	Sprac. dreva a výr. výrobkov z dreva	14	0	0	0	14	0
19	Výroba koksu a rafin. ropných produktov	312	15	265	21	577	36
23	Výroba ostatných nekov. min. výrobkov	891	20	61	0	952	20
24	Výroba a spracovanie kovov	2 913	254	1 616	61	4 529	315
25	Výr. kov. konštr. okrem strojov a zariad.	793	43	165	4	958	47
27	Výroba elektrických zariadení	34	3	12	0	46	3
28	Výroba strojov a zariadení i. n.	73	9	11	0	84	9
29	Výroba motor.vozid., návesov a prívesov	6	0	3	0	9	0
31	Výroba nábytku	4	2	0	0	4	2
32	Iná výroba	35	0	3	0	38	0
33	Oprava a inštalácia strojov a prístrojov	666	54	156	1	822	55
35	Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	530	9	350	23	880	32
36	Zber, úprava a dodávka vody	3	0	0	0	3	0
37	Čistenie a odvod odpadových vôd	3	0	0	0	3	0
38	Zber, spracúvanie a likvidácia odpadov, recyklácia materiálov	179	0	26	0	205	0
41	Výstavba budov	0	0	4	0	4	0
42	Inžinierske stavby	9	0	9	0	18	0
43	Špecializované stavebné práce	122	0	19	0	141	0
46	VO, okrem motor. vozidiel a motocyklov	34	10	0	0	34	10
49	Pozemná doprava a doprava potrubím	507	5	63	2	570	7
51	Letecká doprava	8	0	0	0	8	0
52	Skladové a pomocné činnosti v doprave	272	58	20	0	292	58
74	Ostatné odborné, vedecké a technické činnosti	532	83	86	1	618	84
81	Činnosti súvisiace s údržbou zariadení a krajinou úpravou	106	0	31	0	137	0
82	Admin. kancel. a iné obchod. činnosti	526	47	0	0	526	47
84	Verejná správa, sociálne zabezpečenie	211	46	0	0	211	46
85	Vzdelávanie	18	10	0	0	18	10
86	Zdravotníctvo	270	229	0	0	270	229
90	Tvorivé, umelecké a zábavné činnosti	143	48	0	0	143	48
96	Ostatné osobné služby	8	8	0	0	8	8
S p o l u		9 323	986	2 940	121	12 263	1 107

**Počet pracovníkov vykonávajúcich rizikové práce v roku 2013
podľa druhu a kategórie rizikového faktora
(1. stupeň)**

Tabuľka č. 1c

Rizikový faktor (1. stupeň)	Počet exponovaných pracovníkov					
	3. kategória		4. kategória		spolu	
	celkom	žien	celkom	žien	celkom	žien
Biologický faktor	112	74	0	0	112	74
Elektromagnetické polia	122	1	0	0	122	1
Fyzická záťaž	239	16	18	10	257	26
Hluk	9 042	636	1 825	82	10 867	718
Chemické látky a zmesi	4 566	352	1 798	51	6 364	403
Ionizujúce žiarenie	1	0	0	0	1	0
Optické žiarenie	83	17	0	0	83	17
Psychická pracovná záťaž	163	21	0	0	163	21
Tlak vzduchu	14	4	0	0	14	4
Vibrácie	913	99	159	9	1 072	108
Záťaž teplom a chladom	1 180	28	0	0	1 180	28

**Počet pracovníkov vykonávajúcich rizikové práce v roku 2013
podľa druhu a kategórie rizikového faktora – okrem chemických látok a zmesí
(2. stupeň)**

Tabuľka č. 1d

Rizikový faktor (2. stupeň)	Počet exponovaných pracovníkov					
	3. kategória		4. kategória		spolu	
	celkom	žien	celkom	žien	celkom	žien
Biologické faktory spolu:	112	74	0	0	112	74
Mycobacterium tuberculosis	112	74	0	0	112	74
Elektromagnetické polia spolu:	122	1	0	0	122	1
Fyzická záťaž spolu:	239	16	18	10	257	26
dlhodobé nadmerné jednostranné zaťaženie	219	16	18	10	237	26
dynamická záťaž	20	0	0	0	20	0
Hluk spolu:	9 042	636	1 825	82	10 867	718
premenný	9 042	636	1 825	82	10 867	718
Ionizujúce žiarenie spolu:	1	0	0	0	1	0
v priemysle	1	0	0	0	1	0

Optické žiarenie spolu:	83	17	0	0	83	17
Laser 1. trieda	3	0	0	0	3	0
Laser 2. trieda	10	0	0	0	10	0
Laser 3B trieda	49	0	0	0	49	0
Laser 4. trieda	21	17	0	0	21	17
Psychická pracovná záťaž spolu:	163	21	0	0	163	21
Tlak vzduchu spolu:	14	4	0	0	14	4
zvýšený tlak vzduchu	14	4	0	0	14	4
Vibrácie spolu:	913	99	159	9	1 072	108
prenášané na ruky	399	8	97	0	496	8
prenášané na celé telo	514	91	62	9	576	100
Záťaž teplom a chladom spolu:	1 180	28	0	0	1 180	28
Záťaž teplom	1 151	19	0	0	1 151	19
Záťaž chladom	29	9	0	0	29	9

**Počet pracovníkov vykonávajúcich rizikové práce v roku 2013
podľa druhu a kategórie rizikového faktora – chemické látky a zmesi
(2. stupeň)**

Tabuľka č. 1e

Rizikový faktor: chemické látky a zmesi (2. stupeň)	Počet exponovaných pracovníkov					
	3. kategória		4. kategória		spolu	
	celkom	žien	celkom	žien	celkom	žien
alergén	127	32	12	0	139	33
dermatotropný	136	10	19	0	155	10
dráždivé	1 091	191	470	6	1 561	197
chemický karcinogén / mutagén	693	237	209	0	902	237
jedovaté - toxické	179	60	41	0	220	60
látky poškodzujúce reprodukciu	230	146	18	0	248	146
pevné aerosóly	3 742	110	1 455	45	5 197	155
veľmi jedovaté – veľmi toxické	9	0	0	0	9	0
žieravé	99	33	23	0	122	33

Tabuľka č. 2

Štátny zdravotný dozor (preventívne aktivity)	Počet		
	RÚVZ	ÚVZ SR	Spolu
A. Rozhodnutia súhlasné/nesúhlasné § 13 ods. 4 zákona č. 355/2007 Z. z.			
- o návrhoch na uvedenie priestorov do prevádzky vrátane návrhov na zmenu v ich prevádzkovaní a ak si to vyžaduje objektivizáciu faktorov životného prostredia alebo pracovného prostredia, o návrhoch na uvedenie priestorov do skúšobnej prevádzky	434/0		
- o návrhoch na schválenie prevádzkových poriadkov a návrhoch na ich zmenu	48/0		
- o návrhoch na používanie biologických faktorov, na zmenu ich použitia a na činnosti, ktoré môžu mať za následok vystavenie zamestnancov biologickým faktorom	4/0		
- o návrhoch na skladovanie a manipuláciu s veľmi jedovatými látkami a prípravkami na pracovisku vrátane ich použitia pri dezinfekcii, regulácii živočíšnych škodcov a na ochranu rastlín	1/0		
- o návrhoch na činnosti spojené s výrobou, spracovaním, manipuláciou, skladovaním, prepravou a zneškodňovaním chemických karcinogénov a mutagénov na pracovisku	4/0		
- o návrhoch na odstraňovanie azbestu a materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb	24/0		
- o návrhoch na nakladanie s nebezpečnými odpadmi a na prevádzkovanie zariadení na zneškodňovanie nebezpečných odpadov	4/0		
- o návrhoch na zaradenie pracovných činností do kategórie rizikových prác / o zrušení rizikových prác	65/0		
- o návrhoch na zriaďovanie a prevádzku pohrebiska, pohrebnej služby, krematória a na činnosti súvisiace s prevozom mŕtvych podľa osobitných predpisov	-		
- ostatné			
Spolu:	584		
B. Rozhodnutia - pokyny - opatrenia	3 -		
C. Vydané / odobraté oprávnenia na činnosti pracovnej zdravotnej služby	-		
D. Vydané / odobraté oprávnenia na odstraňovanie azbestových materiálov zo stavieb	-		
E. Záväzné stanoviská: § 13 ods. 2 zákona č. 355/2007 Z. z. s prihliadnutím na zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov a zákon č. 39/2013 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečistenia životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov	0		
§ 13 ods. 3 zákona č. 355/2007 Z. z.			

- k územným plánom a k návrhom na územné konanie	48/1		
- k návrhom na kolaudáciu stavieb a k návrhom na zmenu v užívaní stavieb	91/0		
- k návrhom na využívanie vodných zdrojov na zásobovanie pitnou vodou	1/0		

Tabuľka č. 3

Štátny zdravotný dozor	P o č e t
Kontrola - miestne zisťovanie (ukončená záznamom)	1315
Šetrenie sťažností (vykazuje odbor, ktorý je nositeľom úlohy)	1
Šetrenie petícií	0
Šetrenie podnetov na výkon ŠZD	13
Odborné stanoviská (expertízy)	0
Konzultácie	3142
Poradenstvo - individuálne	54
- skupinové	-
Iné činnosti*	2

Tabuľka č. 4

RÚVZ v sídle kraja	Počet vydaných osvedčení o odbornej spôsobilosti na prácu s toxickými a veľmi toxickými látkami a zmesami		
	Na základe skúšky pred komisiou	Na základe dĺžky odbornej praxe (bez skúšky)	Spolu
Košice	4	47	51

Tabuľka č.5a

Podnik Organizácia Spoločnosť	Chemický karcinogén, chem. mutagén, proces s rizikom chemickej karcinogenity	Klasifikácia NV SR č. 356/2006 Z. z., zák. č. 67/2010 Z. z.	Počet exponovaných		Výsl. merania/ množstvo spotrebovaných látok/rok
			celkom	žien	
UNLP Košice, Pracovisko Tr.SNP 1, Klinika hematológie a onkohematológie a ambulancia	cytostatiká	rôzne CHK	33	32	5115 ampuliek
UNLP Košice, Pracovisko Tr.SNP 1, Oddelenie laboratórnej medicíny, pododdelenie klinickej imunológie	cytostatiká	rôzne CHK	N	N	25 mg

Podnik Organizácia Spoločnosť	Chemický karcinogén, chem. mutagén, proces s rizikom chemickej karcinogenity	Klasifikácia NV SR č. 356/2006 Z. z., zák. č. 67/2010 Z. z.	Počet exponovaných celkom žien		Výsl. merania/ množstvo spotrebovaných látok/rok
UNLP Košice, Pracovisko Tr.SNP 1, Nemocničná lekáreň - oddelenie riadenia cytostatík	cytostatiká	rôzne CHK	2	2	6935 ampuliek
UNLP Košice, Pracovisko Tr.SNP 1, I. Klinika rádiológie a zobrazovacích metód	cytostatiká	rôzne CHK	N	N	200 mg
UNLP Košice, Pracovisko Tr.SNP 1, Klinika dermatovenerológie	cytostatiká	rôzne CHK	N	N	109 ampuliek
UNLP Košice, Pracovisko Tr.SNP 1, I. Interná klinika	cytostatiká	rôzne CHK	N	N	54 ampuliek
UNLP Košice, Pracovisko Tr.SNP 1, Urologická klinika	cytostatiká	rôzne CHK	N	N	40 ampuliek
UNLP Košice, Pracovisko Tr.SNP 1, Očná klinika	cytostatiká	rôzne CHK	N	N	13 ampuliek
UNLP Košice, Pracovisko Rastislavova 43, očné oddelenie	cytostatiká	rôzne CHK	N	N	10 ampuliek
Detská fakultná nemocnica Košice, oddelenie detskej onkológie a hematológie	cytostatiká	rôzne CHK	33	30	3506

Podnik Organizácia Spoločnosť	Chemický karcinogén, chem. mutagén, proces s rizikom chemickej karcinogenity	Klasifikácia NV SR č. 356/2006 Z. z., zák. č. 67/2010 Z. z.	Počet exponovaných celkom žien		Výsl. merania/ množstvo spotrebovaných látok/rok
UNLP Košice, Pracovisko Rastislavova 43, urologické oddelenie	cytostatiká	rôzne CHK	N	N	49 ampuliek
UNLP Košice, Pracovisko Rastislavova 43, Oddelenie patológie	dvojchróman draselný	Karc. 1B H350 Muta. 1B H340	10	8	4250 g
	oxid chromový	Karc. 1A H350 Muta. 1B H340	10	8	5 g
UNLP Košice, Pracovisko Rastislavova 43, Ústav patológie	dvojchróman draselný	Karc. 1B H350 Muta. 1B H340	N	N	320 g
UPJŠ v Košiciach, Prírodovedecká fakulta, Ústav chemických vied	akrylamid	Karc. 1B H350 Muta. 1B H340	N	N	400 g
	2-naftylamín	Karc. 1A H350	N	N	5 g
	arzeničnan sodný	Karc. 1A H350	N	N	18 g
	benzén	Karc. 1A H350 Muta. 1B H340	N	N	3590 ml
	benzidín	Karc. 1A H350	N	N	skladované 7,87 g
	benzylchloroformiát	Karc. 1B H350	N	N	3,5 g
	bromičnan draselný	Karc. 1B H350	N	N	137 g
	dichróman didraselný	Karc. 1B H350 Muta. 1B H340	N	N	50 g
	dimetylsulfát	Karc. 1B H350	N	N	10,1 ml
	dusičnan kobaltnatý	Karc. 1B H350i	N	N	skladované 4172,5 g
	fenolftaleín	Karc. 1B H350	N	N	9 g
	hydrazín hydrát	Karc. 1B H350	N	N	skladované 0,315 ml

	Chemický karcinogén, chem. mutagén, proces s rizikom chemickej karcinogenity	Klasifikácia NV SR č. 356/2006 Z. z., zák. č. 67/2010 Z. z.	Počet exponovaných celkom žien		Výsl. merania/ množstvo spotrebovaných látok/rok
	chlorid kobaltnatý hexahydrát	Karc. 1B H350i	N	N	751 g
	chlorid nikelnatý hexahydrát	Karc. 1A H350i	N	N	7,1g
	chróman amónny	Karc. 1A H350i	N	N	20 g
	chróman draselný	Karc. 1B H350 Muta. 1B H340	N	N	25 g
	kadmium gran.	Muta. 1B H340	N	N	3 g
	o-dianisidine	Karc. 1B H350	N	N	skladované 99 g
	oxid chromový	Karc. 1A H350 Muta. 1B H340	N	N	292,185 g
	p-Anizidín	Karc. 1B H350	N	N	0,250 g
	Pyridínium dichromát	Karc. 1B H350i	N	N	114,9 g
	pyridínium chlórchromát	Karc. 1B H350	N	N	0,9 g
	síran kademnatý	Karc. 1B H350 Muta. 1B H340	N	N	50 g
	síran nikelnatý	Karc. 1A H350i	N	N	skladované 30 g
	síran nikelnatý heptahydrát	Karc. 1A H350i	N	N	10 g
	zlúčeniny chrómu (VI.)	Karc. 1B H350	N	N	skladovaný 1212 g
	zlúčeniny kadmia	Karc. 1B H350 Muta. 1B H340	N	N	25 g
	zlúčeniny niklu	Karc. 1A H350i	N	N	skladované 10 g
	zlúčeniny niklu vo vode rozpustné	Karc. 1A H350i	N	N	145 g
UPJŠ v Košiciach, Prírodovedecká fakulta, Ústav biologických a ekologických vied	5-Bromo-2'-deoxyuridine	Muta. 1B H340	N	N	5,183 g
	N-Nitroso-N-methylurea (NMU)	Karc. 1B H350	N	N	5,09 g

Podnik Organizácia Spoločnosť	Chemický karcinogén, chem. mutagén, proces s rizikom chemickej karcinogenity	Klasifikácia NV SR č. 356/2006 Z. z., zák. č. 67/2010 Z. z.	Počet exponovaných celkom žien		Výsl. merania/ množstvo spotrebovaných látok/rok
UPJŠ v Košiciach, Prírodovedecká fakulta, Ústav biologických a ekologických vied	dimetylbenzen(A)antracén DMBA	Karc. 1B H350	N	N	2,53
	diaminobenzidín (DAB)	Karc. 1B H350	N	N	0,087 g
	terminal deoxynucleotidyl Transferase (TsT) pufer	Karc. 1B H350i	N	N	skladovaný 18 ml
	arzeničan sodný	Karc. 1A H350	N	N	0,15 g
	colchicine	Muta. 1B H340	N	N	skladovaný 0,3 g
	chlorid kademnatý	Karc. 1B H350	N	N	25 g
	petroleum ether	Karc. 1B H350 Muta. 1B H340	N	N	67000 ml
	doxorubicin hydrochloride	Karc. 1B H350	N	N	N
	akrylamid	Karc. 1B H350 Muta. 1B H340	N	N	200 ml
	cisplatina	Karc. 1B H350	N	N	10 ml
	akrylamid/bis-akrylamid	Karc. 1B H350 Muta. 1B H340	N	N	100 ml
	síran kademnatý	Karc. 1B H350 Muta. 1B H340	N	N	skladované 99,74 g
UPJŠ v Košiciach, Prírodovedecká fakulta, Ústav fyzikálnych vied	akrylamid	Karc. 1B H350 Muta. 1B H340	N	N	19,2 ml
	dichróman draselný	Karc. 1B H350 Muta. 1B H340	N	N	skladované 950 g
	kyselina chrómsírová	Karc. 1B H350 Muta. 1B H340	N	N	1000 ml
UPJŠ v Košiciach, Botanická záhrada UPJŠ	colchicine	Muta. 1B H340	N	N	0,2 g

Podnik Organizácia Spoločnosť	Chemický karcinogén, chem. mutagén, proces s rizikom chemickej karcinogenity	Klasifikácia NV SR č. 356/2006 Z. z., zák. č. 67/2010 Z. z.	Počet exponovaných celkom žien		Výsl. merania/ množstvo spotrebovaných látok/rok
UPJŠ v Košiciach, Lekárska fakulta, Ústav lekárskej a kl. mikrobiológie	Potassium dichromate	Karc. 1B H350 Muta. 1B H340	N	N	100 g
UPJŠ v Košiciach, Lekárska fakulta, Ústav histológie a embryológie	benzén	Karc. 1A H350 Muta. 1B H340	3	2	200 g
	o-dianisidine	Karc. 1B H350	1	0	1,3 g
UPJŠ v Košiciach, Lekárska fakulta, Ústav experimentálnej medicíny	dichróman draselný	Karc. 1B H350 Muta. 1B H340	N	N	300 g
UPJŠ v Košiciach, Lekárska fakulta, Ústav súdneho lekárstva	diaminobenzidín (DAB)	Karc. 1B H350	N	N	1,5 g
UPJŠ v Košiciach, Lekárska fakulta, Ústav farmakológie	akrylamid	Karc. 1B H350 Muta. 1B H340	N	N	29,2 g
UPJŠ v Košiciach, Lekárska fakulta, Ústav lekárskej a klinickej biofyziky	akrylamid	Karc. 1B H350 Muta. 1B H340	N	N	500 ml
	akrylamid	Karc. 1B H350 Muta. 1B H340	N	N	skladované 100 g
Ústav lekárskej a klinickej biochémie a LABMED, a. s.	chlorid kademnatý	Karc. 1B H350	N	N	skladované 145 g
	akrylamid	Karc. 1B H350 Muta. 1B H340	N	N	skladované 2 g
	estrone	Karc. H350	N	N	skladované 1 g
	dichróman draselný	Karc. 1B H350 Muta. 1B H340	N	N	skladované 230 g

Podnik Organizácia Spoločnosť	Chemický karcinogén, chem. mutagén, proces s rizikom chemickej karcinogenity	Klasifikácia NV SR č. 356/2006 Z. z., zák. č. 67/2010 Z. z.	Počet exponovaných celkom žien		Výsl. merania/ množstvo spotrebovaných látok/rok
Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, Súdnolekárske a patologickoanatomické pracovisko Košice	benzén	Karc. 1A H350 Muta. 1B H340	192	109	6000 ml
	dvojchróman draselný	Karc. 1B H350 Muta. 1B H340	192	109	1140 g
	kyselina chrómsírová	Karc. 1B H350 Muta. 1B H340	192	109	25000 ml
	oxid chromový	Karc. 1A H350 Muta. 1B H340	192	109	5 g
UVLF v Košiciach, Ústav fyziológie	benzén	Karc. 1A H350 Muta. 1B H340	7	7	700 ml
	o-toluidín	Karc. 1B H350	7	7	25 g
UVLF v Košiciach, Ústav patologickej anatómie	benzén	Karc. 1A H350 Muta. 1B H340	2	2	4000 ml
UVLF v Košiciach, Ústav hygieny mlieka	benzén	Karc. 1A H350 Muta. 1B H340	13	10	3100 ml
UVLF v Košiciach, Ústav histológie	benzén	Karc. 1A H350 Muta. 1B H340	2	2	1500 ml
UVLF v Košiciach, Ústav biochémie	akrylamid	Karc. 1B H350 Muta. 1B H340	9	7	29 g
UVLF v Košiciach, Ústav lekárskej chémie	chróman draselný	Karc. 1B H350 Muta. 1B H340	7	6	10 g
UVLF v Košiciach, Ústav farmaceutickej chémie	chróman draselný	Karc. 1B H350 Muta. 1B H340	4	2	80 g
	dichróman draselný	Karc. 1B H350 Muta. 1B H340	4	2	100 g
UVLF v Košiciach, Ústav anatómie	benzén	Karc. 1A H350 Muta. 1B H340	12	9	5000 ml

Podnik Organizácia Spoločnosť	Chemický karcinogén, chem. mutagén, proces s rizikom chemickej karcinogenity	Klasifikácia NV SR č. 356/2006 Z. z., zák. č. 67/2010 Z. z.	Počet exponovaných celkom žien		Výsl. merania/ množstvo spotrebovaných látok/rok
UVLF v Košiciach, Ústav farmácie a farmakológie	bromičnan draselný	Karc. 1B H350	0	0	100 g likvidácia NO 28. 10. 2013
	benzidín	Karc. 1A H350	0	0	52,26 g likvidácia NO 28. 10. 2013
Parazitologický ústav SAV	akrylamid-bis 40%	Karc. 1B H350 Muta. 1B H340	24	20	105 ml
	akrylamid 40 %	Karc. 1B H350 Muta. 1B H340	24	20	23 ml
Ústav materiálového výskumu SAV	dvojchróman draselný	Karc. 1B H350 Muta. 1B H340	1	1	45 g
USSK	chróman draselný	Karc. 1B H350 Muta. 1B H340	11	11	650 g
	dvojchróman draselný	Karc. 1B H350 Muta. 1B H340	16	8	1240 g
	PAU	rôzne CHK	465	30	0
	3,4 benzo(a)pyrén - výroba koksu	Karc. 1B H350	7	1	0
	benzén	Karc. 1A H350 Muta. 1B H340	95	1	0
	síran kademnatý	Karc. 1B H350 Muta. 1B H340	5	5	160 g
	oxid chromový	Karc. 1A H350 Muta. 1B H340	13	0	44500 kg
	epoxidové a polyesterové náterové hmoty obsahujúce chróman strontnatý	Karc. 1B	30	0	1395177 kg
Slovenský vodohospodársky podnik, š. p., OZ Košice, Odbor ekológie a vodohospodárskych laboratórií	dvojchróman draselný	Karc. 1B H350 Muta. 1B H340	2	1	120 g
	PAU	Karc. 1B H350	1	0	2 ml
	síran hydrazinia	Karc. 1B H350	1	0	3 g

Podnik Organizácia Spoločnosť	Chemický karcinogén, chem. mutagén, proces s rizikom chemickej karcinogenity	Klasifikácia NV SR č. 356/2006 Z. z., zák. č. 67/2010 Z. z.	Počet exponovaných celkom žien		Výsl. merania/ množstvo spotrebovaných látok/rok
Tepláreň Košice, a. s. Pracovisko: Laboratórium vôd	benzén	Karc. 1A H350 Muta. 1B H340	1	1	6000 ml
Ústav geotechniky SAV	kyselina chrómsírová	Karc. 1B H350 Muta. 1B H340	10	10	300 ml
	dihydrát dvojchrómanu draselného	Karc. 1B H350 Muta. 1B H340	10	10	9,24 g
	oxid arzenitý	Karc. 1A H350	10	10	2,0 g
Východoslovenský onkologický ústav, a.s.	cytostatiká	rôzne CHK	65	61	67936 amp. + tbl.
Východoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., LOV Košice	chlorid kobaltnatý hexahydrát	Karc. 1B H350i	4	4	N
Východoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., LPV Bukovec	dichroman didraselný	Karc. 1B H350 Muta. 1B H340	2	2	N
DB Biotech s. r. o.	akrylamid	Karc. 1B H350 Muta. 1B H340	5	3	1750 ml
GEOLAB s. r. o	benzén	Karc. 1A H350 Muta. 1B H340	5	5	0,0083 gl
	chróman draselný	Karc. 1B H350 Muta. 1B H340	5	5	115 g
USSK - Labortest, s.r.o., Laboratórium Koksovne	surový benzol	Karc. Kat. 1	28	23	150 l
	čiernouhoľný decht, decht.oleje s polyaromátmi	Karc. Kat. 2 Muta. Kat. 2	28	23	1400 l
	benzén	Karc. 1A H350 Muta. 1B H340	28	24	1 kg/l
	dvojchróman draselný	Karc. 1B H350 Muta. 1B H340	28	23	0,5 kg/l
	chróman draselný	Karc. 1B H350 Muta. 1B H340	28	23	0,1 kg/l
	síran hydrazinia	Karc. 1B H350	28	23	0,5 kg/l
	síran kademnatý	Karc. 1B H350 Muta. 1B H340	28	23	1,5 kg/l

Podnik Organizácia Spoločnosť	Chemický karcinogén, chem. mutagén, proces s rizikom chemickej karcinogenity	Klasifikácia NV SR č. 356/2006 Z. z., zák. č. 67/2010 Z. z.	Počet exponovaných celkom žien		Výsl. merania/ množstvo spotrebovaných látok/rok
USSK - Labortest, s.r.o., Laboratórium Studenej valcovne	dvojchróman draselný	Karc. 1B H350 Muta. 1B H340	9	6	0,02 kg
	síran hydrazinia	Karc. 1B H350	4	4	0,005 kg
Frucona Košice, a.s., laboratórium	o-toluidín	Karc. 1B H350	5	5	1 g
Albat, s.r.o.	olovo (zlúčeniny)	1	2	0	N
Bálint Vladimír	prach z tvrdého dreva	1	5	0	N
Balla Štefan	prach z tvrdého dreva	1	1	0	N
BGP s.r.o.	prach z tvrdého dreva	1	6	0	N
Eurovia - cesty a.s. Košice	3,4 benzo(a)pyrén	2	6	0	N
ČaSS s.r.o.	cytostatiká	rôzne CHK	2	2	N
Drevofinal plus, s.r.o.	prach z tvrdého dreva	1	9	0	N
Drevsting, spol. s.r.o.	prach z tvrdého dreva	1	4	0	N
Ekolife, s.r.o.	prach z tvrdého dreva	1	4	0	N
Jurko Pavol	prach z tvrdého dreva	1	2	0	N
Kerkotherm, a.s.	oxid olovnatý	1	6	1	N
Kopcsay Gabriel	prach z tvrdého dreva	1	1	0	N
Kordován Miroslav	prach z tvrdého dreva	1	1	0	N
Majcher Marko	prach z tvrdého dreva	1	1	0	N
RDM DREVO s.r.o.	prach z tvrdého dreva	1	3	0	N

Podnik Organizácia Spoločnosť	Chemický karcinogén, chem. mutagén, proces s rizikom chemickej karcinogenity	Klasifikácia NV SR č. 356/2006 Z. z., zák. č. 67/2010 Z. z.	Počet exponovaných celkom žien		Výsl. merania/ množstvo spotrebovaných látok/rok
SARG s.r.o.	prach z tvrdého dreva	1	5	0	N
Smolnická Otília - Tempus	prach z tvrdého dreva	1	6	0	N
Ronar s.r.o.	azbest	1	6	0	N
Ekostar s.r.o.	azbest	1	12	0	N
City Industry Services s.r.o.	azbest	1	4	0	N
Water Mont s.r.o.	azbest	1	2	0	N
Juraj Lemešani	azbest	1	8	0	N
Koksmont a.s.	PAU	rôzne CHK	8	1	N
Tepelné hospodárstvo	benzín lekársky	2	6	4	131
	benzén	1	6	4	11
Vrador s.r.o.	prach z tvrdého dreva	1	14	0	N
Pavol Andor	prach z tvrdého dreva	1	1	0	N
Leopold Horváth	prach z tvrdého dreva	1	1	0	N
ŠÚKL, Kontrolné laboratórium 5	bromičnan draselný	2	1	1	N
Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky	prípravky Bravo 500, Amistar Opti, BAS 512 16 F, NUB 065, BAS 504 00F a SIP 40876	2 Chlorothalonil*	3	2	N
	prípravok A 12306	2 Folpet*	2	1	N
	prípravok Premis Universal (s obsahom iprodionu)	2 Iprodione*	2	1	N
	dichróman draselný	2	7	7	N
Ústav experimentálnej fyziky SAV	1,2-dichlóretán	2	6	5	N
	akrylamid	2	6	5	N
Neurobiologický ústav SAV	propylénoxid	2	10	10	N
	toluén	2	10	10	N

Podnik Organizácia Spoločnosť	Chemický karcinogén, chem. mutagén, proces s rizikom chemickej karcinogenity	Klasifikácia NV SR č. 356/2006 Z. z., zák. č. 67/2010 Z. z.	Počet exponovaných celkom žien		Výsl. merania/ množstvo spotrebovaných látok/rok
Ústav fyziológie hospodárskych zvierat SAV	Akrylamid	2	6	6	N
	Benzén	1	1	1	N
	kyselina chrómsírová	2	1	1	N
	Dimetylformamid	2	1	1	N
Technická univerzita v KE	oxid arzenitý	1	2	2	N
	technický benzín	2	2	2	N
Juraj Šulík	prach z tvrdého dreva	1	12	0	N
Štefan Tarhanič	prach z tvrdého dreva	1	1	0	N
Linnex, s.r.o.	prach z tvrdého dreva	1	8	0	N
Neo Slovak, a.s.	oxid chrómový	1	11	0	N
T-REX kominárstvo	sadza	1	1	0	N
Cytolab s.r.o.	p-rosanilín hydrochlorid	2	2	1	N
EnviroTeam Slovakia s.r.o.	dichróman draselný 4% roztok	2	1	0	N
Jozef Csorba	azbest	1	1	0	N
Carmeuse Slovakia s.r.o.	fenoltaleín	2	5	5	N
Brenntag Slovakia s.r.o.	trichlóretylén	2	5	5	N
Inžinierske stavby, a.s.	trichlóretylén	2	4	1	N
RMS a.s. Košice	trichlóretylén	2	29	0	N
	Carbores P	2	4	0	N

Tabuľka č. 5b

Oznámenia o začatí činnosti s azbestom alebo s materiálmi obsahujúcimi azbest a výkon štátneho zdravotného dozoru podľa NV SR č. 253/2006 Z. z.	Počet
Oznámenia o začatí činnosti s azbestom alebo s materiálmi obsahujúcimi azbest	48
Kontrola – miestne zisťovanie (ukončená záznamom) vykonaná po oznámení o začatí činnosti s azbestom alebo s materiálmi obsahujúcimi azbest	1

Tabuľka č. 6

Štátny zdravotný dozor na pracoviskách so zobrazovacími jednotkami podľa NV SR č. 276/2006 Z. z.	P o č e t
Kontrola (ukončená záznamom)	0
Kontrolné listy	0
Pokyny na odstránenie nedostatkov	0
Sankčné opatrenia*	0

Tabuľka č. 7

Použitie kontrolných listov (dotazníkov informovanosti zamestnancov) pri výkone ŠZD										
RÚVZ	Počet kontrolných listov									
	A	B	C	H	K	N	P	R	V	Z
Košice			73	94	34				30	

Tabuľka č. 8

Sankčné opatrenia	Počet	V sume
Pokuty za priestupky – blokové konanie	0	0
Pokuty za priestupky – pokuty do 1659 € okrem blokových (§ 56 ods. 2 zákona č. 355/2007 Z. z.)	0	0
Pokuty za iné správne delikty (§ 57 ods. 46 zákona č. 355/2007 Z. z.)	9	3419.-
Iné sankcie / opatrenia – zákaz výroby, používania zariadení a prevádzky (§ 55 ods. 2 písm. a), f), g) zákona č. 355/2007 Z. z.)	0	-
Trestné oznámenie	0	-
Náhrada nákladov (§ 58 zákona č. 355/2007 Z. z.)	0	0
Zvýšenie poisťného (podľa zákona č. 461/2003 Z. z.)	0	0
Výkon rozhodnutia (§ 79 zákona č. 71/1967 Zb.)	0	-

Tabuľka č. 9

P.č.	Položka	Diagnóza	Organizácia	Profesia	Záver S/N
1	24	vírusová hepatitída typu A	UNLP Košice	sestra	nepriama
2	24	Tuberkulóza pľúc	UNLP Košice	sestra	nepriama
3	28	Raynadov syndróm horných končatín, Syndróm canalis cubiti bilat., PHS bilat., Impingement sy subacrom. Bilat., praecip. L. sin. Grad. II. Laesio m. supraspinai partialis i.sin., St.p.oper.ľavého ramena (5/2012), Epicondylitis radialis et ulnaris humeri bilat.	RMS, a.s. Košice	zámočník	nepriama
4	28	Raynaudov sy. HK, Epicondylitis radialis et ulnaris humeri bilat., PHS bilat. Typuimp. Syndróm subacromiale pr. L. sin. gr. II. laesio m. supraspinati bilateralis partialis, Sy canalis cubiti l.dx.incip., Sy canalis carpi l.sin., Arthrosis cubiti l.dx., Arthrosis DIP man. I. utrq., et art. MCP dig. III. man. I. dx.	Tepelné hospodárstvo s.r.o. Košice	zámočník zvärač	nepriama
5	28	Ochorenie HK z DNJZ, ev. z vibrácií: Impingement sy ommae bilat. II. st., Epicondylitis radialis humeri bilat., pr. L. dx.	USS Košice, s.r.o.	žeriavnik, operátor PVs, zlievač, prípravár vsádzky	priama
6	28	Impingement sy ommae bilat. Gr. II, Degeneratio RM bilat., Epicondylitis rad. et ulnaris bilat., SCC vľavo	USS Košice, s.r.o.	tavič	nepriama
7	28	Hypacusis perceptiva bilat. Gr. CSS 56,1%, Syndrom canalis carpi bilat., Raynaudov sy. HK, Arthrosis acromioclavicularis I. utrq. incip. precip. L.dx.	Tepelné hospodárstvo s.r.o. Košice	strojník-údržbár	nepriama
8	28	Sy canalis carpi bilat., Epicondylitis rad.humeri l.sin, PHS l.sin. chronica,	Steelkov s.r.o.	zvärač-zámočník	priama
9	28	Impingement sy ommae bilat. pr. l.dx., Epicondylitis radialis humeri l.dx.	USS Košice, s.r.o.	žeriavnik	priama
10	28	Humeroskapulárna periartritída bilat. Impingement sy subacromiale bilateralis pr. L. dx. I-II., Tendovaginitis capiti longi m. bicipitis brachii l.dx. (USG ramien 10/2012), RTG zn. incip. Omartrózy vpravo, Epicondylitis radialis et ulnaris humeri bilat., St. p. artroskopii zápästia pre degenerat. léziu disku triangularis vľavo, St. p. artroskopii wafer procedúra pre ulnokarpálny impakčný sy vpravo, artróza DRUJ vpravo, ulnokarpálny imingement, St. p. OP v 5/2011, Arthrosis DIP et PIP man. I. utrq.	USS Košice, s.r.o.	žeriavnik	priama

P.č.	Položka	Diagnóza	Organizácia	Profesia	Záver S/N
11	28	Raynaudov sy HK, Sy canalis cubiti l. sin. Gr. I., Incip.dist. Senzit. Demyel. neuropathia n. medianus l. sin., Epicondylitis radialis et	SZČO	piliar	Priama
12	28	Ochorenie HK z DNJZ ev. z vibrácií: Sy. canalis carpi bilat., aktuálne neuropathia n. medianus vľavo s léziou senzitivných vlákien v distálnom úseku a motorických vlákien nervu gr. I.-II. a vpravo sléziou senzitivných a motorických vlákien v distálnom úseku gr. I. a léziou motorických vlákien v kmeni nervu gr. I., Epicondylitis radialis et ulnaris humeri bilat., PHS bilat. simplex.	GaG stav s. r. o.	vodič+stavebný robotník	nepriama
13	28	Ochorenie HK a DK z DNJZ a vibrácií: Raynaudov sy HK, Sy canalis carpi bilat., Humeroskapulárna periartritída bilat., Epicondylitis radialis et ulnaris humeri bilat., Arthrosis art. acromioclavicularis bilat. Incip., Arthrosis cubiti bilat., Arthrosis IP man. bilat., Gonarthrosis bilat.,	SKP PLUS s.r.o.	klampiar	priama
14	28	Syndr. Canalis carpi bil., pr. L. dx., Sy canalis cubiti l. utrq., Arthrosis DIP et PIP man. L.utrq.	Trans Plus Slovensko s.r.o.	vodič NA	nepriama
15	28	Sy canalis carpi bilat., Poškodenie proximálneho úseku n.ulnaris l.sin., Raynaudov sy HK, Epicondylitis radialis humeri bilat., PHS bilat. simplexná forma, Impingement sy bilat. Vs. Neer 2, Arthrosis acromioclavicularis bilat., Artróza interfalangeálnych zhybov rúk bilat., viac vpravo (RTG známky), chronický VAS v LS obl. chrbtice, LIS l.sin. sradik. sy S1 l.sin.-spondylodiskogénnej etiológie (hernia disku L5/S1 + osteofyt, CT).	EuroCast Košice s.r.o.	tavič	nepriama
16	28	Epicondylitis radialis et ulnaris humeri bilat., PHS bilat., Impingement sy subacromiale bilat. gr. I., laesio m. supraspinati l. sin. Partialis sups., Sy. canalis carpi l.dx. ľahk.stupňa	Marcus Industry, a.s.	murár	priama
17	28	Impingement sy ommae bilat., Epicondylitis radialis humeri bilat.	RMS, a.s. Košice	hutný murár	priama

P.č.	Položka	Diagnóza	Organizácia	Profesia	Záver S/N
18	28	Susp. Ochorenie HK z DNJZ a vibrácií: Raynaudov syndróm HK, Sy canalis carpi gr. levis, epikondylitis rad. et uln. hum. bilat., Artritis acromioclavicularis I. dx., Artritis artic. cubiti I. utrč., incip., calcar olekrani bilat., Artritis art. DIP bilat., karpometakarpálnych zhybov palacov bilat., art. PIP dig. II. man. I. dx.	Tempus trans, s.r.o.	automechanik	nepriama
19	28	Impingement sy ommae bilat. gr. II, Tendinitis calcarea m. supraspinati I.sin.	USS Košice, s.r.o.	žeriavnik	priama
20	28	Ochorenie HK z vibrácií ev. z DNJZ: Raynaudov sy HK, Impingement sy. I. utrč, susp. Sy canalis carpi I. utrč., Porucha sluchu z hluku: Hypacusis perc. bilat.	RMS, a.s. Košice	troskár - žeriavník	priama
21	28	Sy canalis carpi I.dx., st. p. OP I.dx., St. p. operácii pre Sy canalis cubiti I.sin., Lézia senzitivn. vlákien n. medianus vľavo v distálnej časti mierneho st., Epikondylitis ulnaris humeri I. sin. RTG známky incip. Epikondylitídy	V.P. METAL, s.r.o.	vodič NA	nepriama
22	28	Ochorenie HK z DNJZ: Epikondylitis radialis et ulnaris humeri bilat., PHS bilat., Sy canalis carpi bilat., Arthrosis acromioclavicularis I.sin. Incip., Arthrosis art. cubiti I.utrč.	HALPO Svidník a ŽP Prakovce	kováč	priama
23	28	Raynaudov sy. HK, Epikondylitis ulnaris humeri bilat., Impingement syndr. Subacromiale a dodatočne cestou klinického pracovného dňa konaného 24.1.2013 aj Asthma bronchiale persistens.	DN METALCHROM, s.r.o., Rozhanovce	zámočník - zvárač	nepriama
24	28	Hypacusis perc. Bilat., Tinitus aurium bil. CSS 73,1%, Sy canalis carpi I.dx., PHS bilat.simplex, Epikondylitis radialis et ulnaris humeri bilat.	Obec Štós	lesný robotník	priama
25	28	Ochorenia HK z DNJZ ev. vibrácií: Sy. canalis carpi bilat., PHS bilat., pr. L. dx. Epikondylitis radialis at ulnaris humeri bilat., preac. L. dx., Arthrosis art. Acromioclavicularis I. utrč., Arthrosis IP man. L. utrč., Risarthrosis bilat.	SKANSKA SK a.s. predtým Klimavex	montér pracovných valcov	priama

P.č.	Položka	Diagnóza	Organizácia	Profesia	Záver S/N
26	28	Vertebrogénny algický syndróm chron. Polytopný s max. v Th, LS obl., Lumboischiadický syndr. Bil. St. p. hemilaminectomii part. L2/3 l.sin., exst., exst. Seg, (5/2012), Susp. Ryanaudov syndr. pravej HK, PHS bilat. susp., Epicondylitis radialis humeri l.sin et ulnaris humeri bilat.	Obal - servis, a.s., Košice	žeriavnik	priama
27	28	Stp. hemilaminectomii L5/S1 l.dx. partialis pre herniu disci intervert. L5/S1 (11.5.2012).	USS Košice, s.r.o.	žeriavnik	priama
28	28	Sup. Ochorenie HK z DNJZ: PHS l.utrq., Impingement sy subacromiale bilateralis gr. I.-II, Epicondylitis ulnaris humeri l.dx., Epicondylitis radialis humeri bilat., et ulnaris l. sin (RTG zn.)	USS Košice, s.r.o.	obsluha linky, obsluha lisov, žeriavnik,	nepriama
29	28	Ochorenie HK z DNJZ ev. vibrácií, ev. Porucha sluchu z hluku: Sy canalis carpi l.sin., neuropathia n. medianus l.dx., Incip. Raynaudov syndróm horných končatín, Epicondylitis ulnaris humeri bilat., PHS bilat. (klinicky), Artróza lakt'ových zhybov incip. (RTG známky).	Teide s.r.o.	zvárač	nepriama
30	28	Impingement sy ommae bilat., Epicondylitis radialis et ulnaris humeri bilat., Incip. Sy canalis carpi l.dx.	RMS, a.s. Košice	hutný murár	priama
31	29	Raynadov syndróm horných končatín, Syndróm canalis cubiti bilat., PHS bilat., Impingement sy subacrom. Bilat., praecip. L. sin. Grad. II. Laesio m. supraspinali partialis i.sin., St.p.oper.l'avého ramena (5/2012), Epicondylitis radialis et ulnaris humeri bilat.	RMS, a.s. Košice	zámočník	nepriama
32	29	Ochorenie HK z DNJZ: Sy canali carpi l. sin., st. p. OP pre sy canalis carpi l. dx., Epicondylitis ulnaris humeri l.dx., Epicondylitis radialis humeri bilat., - RTG známky, PHS bilat., st. p. ASK operácii art. Humeri l.dx. pre klin. prejavy frozen shoulder (08. 08. 2011) - dok. adhezívna kapsulitída ramena 3. st. podľa ASK klasif. Nevasier vpravo, tendinitída dlhej hlavy bicepsu vpravo, St. p. OP pre pollex saltans man. l.dx. (05. 06. 2012), l.sin. (04. 07. 2012), Dig.recellens II. manuum v dok., stp. p. OP digitus II. saltans l.sin.	ŠJ Belehradská, Košice	pracovníčka v prevádzke školskej jedálne	nepriama

P.č.	Položka	Diagnóza	Organizácia	Profesia	Záver S/N
33	29	Raynaudov sy. HK, Epicondylitis radialis et ulnaris humeri bilat., PHS bilat. Typuimp. Syndróm subacromiale pr. L. sin. gr. II. laesio m. supraspinati bilateralis partialis, Sy canalis cubiti l.dx.incip., Sy canalis carpi l.sin., Arthrosis cubiti l.dx., Arthrosis DIP man. I. utrq., et art. MCP dig. III. man. I. dx.	Tepelné hospodárstvo s.r.o. Košice	zámočník zvärač	nepriama
34	29	Ochorenie HK z DNJZ, ev. z vibrácií: Impingement sy ommae bilat. II. st., Epicondylitis radialis humeri bilat., pr. L. dx.	USS Košice, s.r.o.	žeriavnik, operátor PVs, zlievač, prípravár vsádzky	priama
35	29	Impingement sy ommae bilat. Gr. II, Degeneratio RM bilat., Epicondylitis rad. et ulnaris bilat., SCC vľavo	USS Košice, s.r.o.	tavič	nepriama
36	29	Hypacusis perceptiva bilat. Gr. CSS 56,1%, Syndrom canalis carpi bilat., Raynaudov sy. HK, Arthrosis acromioclavicularis I. utrq. incip. precip. L.dx.	Tepelné hospodárstvo s.r.o. Košice	strojník-údržbár	nepriama
37	29	Sy canalis carpi bilat., Epicondylitis rad.humeri l.sin, PHS l.sin. chronica,	Steelkov s.r.o.	zvärač-zámočník	priama
38	29	Ochorenie HK z DNJZ: Humeroscapulárna periartritída bilat., Chronické degeneratívne zmeny rotatorovej manžety bilat. Arthrosis acromioclavicularis I. utrq. (RTG známky), Epicondylitis radialis et ulnaris humeri bilat. (RTG známy), Sy. canalis carpi bilat., st. p. operácii vľavo v 9/2012, Sy. canalis cubiti l. sin., Arthrosis IP man. bilat. (RTG známky).	TUBE CITY IMS s.r.o. Košice	palič-rezač	priama
39	29	Epicondylitis radialis et ulnaris humeri bil., PHS bil., Impingement sy subacromiale bil. pr. l.sin. grad. II., Bursitis subacromialis I. sin. hypertroph.	FERONA Slovakia, a.s.	skladník	nepriama
40	29	Impingement sy l.dx.	AUTOPALAZZO Košice s.r.o.	klampiar	nepriama
41	29	Impingement syndrom ommae bilat. Gr. III, Kompletná lézia m. supraspinatus bilat., Epicondylitis rad.et ulnaris humeri bilat. Pr. L.dx.	USS Košice, s.r.o.	zmenový zámočník, mlynár prípravár a opravár	priama
42	29	Impingement sy ommae bilat. pr. l.dx., Epicondylitis radialis humeri l.dx.	USS Košice, s.r.o.	žeriavnik	priama

P.č.	Položka	Diagnóza	Organizácia	Profesia	Záver S/N
43	29	Humeroskapulárna periartritída bilat. Impingement sy subacromiale bilateralis pr. L. dx. I-II., Tendovaginitis capiti longi m. bicipitis brachii l.dx. (USG ramien 10/2012), RTG zn. incip. Omartrózy vpravo, Epicondylitis radialis et ulnaris humeri bilat., St. p. artroskopii zápästia pre degenerat. léziu disku triangularis vľavo, St. p. artroskopii wafer procedúra pre ulnokarpálny impakčný sy vpravo, artróza DRUJ vpravo, ulnokarpálny imingement, St. p. OP v 5/2011, Arthrosis DIP et PIP man. I. utrq.	USS Košice, s.r.o.	žeriavnik	priama
44	29	Raynaudov sy HK, Sy canalis cubiti l. sin. Gr. I., Incip.dist. Senzit. Demyel. neuropathia n. medianus l. sin., Epicondylitis radialis et	SZČO	piliar	priama
45	29	Ochorenie HK z DNJZ ev. z vibrácií: Sy. canalis carpi bilat., aktuálne neuropathia n. medianus vľavo s léziou senzitivných vlákien v distálnom úseku a motorických vlákien nervu gr. I-II. a vpravo sléziou senzitivných a motorických vlákien v distálnom úseku gr. I. a léziou motorických vlákien v kmeni nervu gr. I., Epicondylitis radialis et ulnaris humeri bilat., PHS bilat. simplex.	GaG stav s. r. o.	vodič+stavebný robotník	nepriama
46	29	Ochorenie HK a DK z DNJZ a vibrácií: Raynaudov sy HK, Sy canalis carpi bilat., Humeroskapulárna periartritída bilat., Epicondylitis radialis et ulnaris humeri bilat., Arthrosis art. acromioclavicularis bilat. Incip., Arthrosis cubiti bilat., Arthrosis IP man. bilat., Gonarthrosis bilat.,	SKP PLUS s.r.o.	klampiar	priama
47	29	Ochorenie HK z DNJZ: Sy canalis carpi bilat., Impingement sy subacromiale bilat. Gr. II., laesio m. supraspinati part. bilat., Artrosis ATC bilat. DK.	JOBELSA SLOVENSKO, s.r.o.	šička	priama

P.č.	Položka	Diagnóza	Organizácia	Profesia	Záver S/N
48	29	PHS I.sin. Typu Impingement ommae, i. sin. et incip. Impingement sy ommae I.dx., Epicondylitis ulnaris humeri bilat., et.rad. humeri I. sin. (klinicky)	MILK-AGRO, spol. s r.o.	predavačka	priama
49	29	Syndr. Canalis carpi bil., pr. L. dx., Sy canalis cubiti I. utrq., Arthrosis DIP et PIP man. L.utrq.	Trans Plus Slovensko s.r.o.	vodič NA	nepriama
50	29	Sy canali carpi bilat., Raynaudov syndrom Hk, Epicondylitis radialis et ulnaris humeri bilat., Omartróza bilat., incip. Arthrosis cubiti I.utrq. Incip.-stp. úraze ľavého lakt'a v minulosti, Impingement sy subacromiale bilat. gr. II.	Kúpele Štós, a.s.	časník	nepriama
51	29	Sy canalis carpi bilat., Poškodenie proximálneho úseku n.ulnaris I.sin., Raynaudov sy HK, Epicondylitis radialis humeri bilat., PHS bilat. simplexná forma, Impingement sy bilat. Vs. Neer 2, Arthrosis acromioclavicularis bilat., Artróza interfalangeálnych zhybov rúk bilat., viac vpravo (RTG známky), chronický VAS v LS obl. chrbtice, LIS I.sin. sradik. sy S1 I.sin.-spondylodiskogénnej etiológie (hernia disku L5/S1 + osteofyt, CT).	EuroCast Košice s.r.o.	tavič	nepriama
52	29	Sy canali cyrpi bilat., Raynaudov syndrom Hk, Epicondylitis radialis et ulnaris humeri bilat., Omartróza bilat., incip. Arthrosis cubiti I.utrq. Incip.-stp. úraze ľavého lakt'a v minulosti, Impingement sy subacromiale bilat. gr. II.	Marcus Industry, a.s.	murár	priama
53	29	Asthma bronchiale ťažkého stupňa nekontrolovaná, Rhinitis chronica allergica IgE mediovaná, PHS bilat., Epicondylitis radialis et ulnaris humeri bilat.	AGRO-MOLD a.s., závod Žarnov	dojička, kŕmička a ošetrovatel'ka teliat	nepriama
54	29	Impingement sy ommae bilat., Epicondylitis radialis humeri bilat.	RMS, a.s. Košice	hutný murár	priama
55	29	Susp. Ochorenie HK z DNJZ a vibrácií: Raynaudov syndróm HK, Sy canalis carpi gr. levis, epikondylitis rad. et uln. hum. bilat., Artrosis acromioclavicularis I. dx., Artosis artic. cubiti I. utrq., incip., calcar olekrani bilat., Artrosis art. DIP bilat., karpometakarpálnych zhybov palacov bilat., art. PIP dig. II. man. I. dx.	Tempus trans, s.r.o.	automechanik	nepriama
56	29	Impingement sy ommae bilat. gr. II, Tendinitis calcarea m. supraspinati I.sin.	USS Košice, s.r.o.	žeriavnik	priama

P.č.	Položka	Diagnóza	Organizácia	Profesia	Záver S/N
57	29	Ochorenie HK z vibrácií ev. z DNJZ: Raynaudov sy HK, Impingement sy. I. utrč., susp. Sy canalis carpi I. utrč., Porucha sluchu z hluku: Hypacusis perc. bilat.	RMS, a.s. Košice	troskár - žeriavník	priama
58	29	Sy canalis carpi I.dx., st. p. OP I.dx., St. p. operácii pre Sy canalis cubiti I.sin., Lézia senzitivn. vlákien n. medianus vľavo v distálnej časti mierneho st., Epicondylitis ulnaris humeri I. sin. RTG známky incip. Epikondylitídy	V.P. METAL, s.r.o.	vodič NA	nepriama
59	29	Ochorenie HK z DNJZ: Epicondylitis rad.et ulnaris humeri bilat. Syndrom canalis carpi I.dx.ľahk. až stredne ťažk. st., Pox saltans I.sin., vertebrogénny algický sy poltop. s max. v C a LS obl., Radikulárna irit. C6/7 I.dx., paramediálna protrúzia disku s lateralizáciou doprava s tlakom na pravý neurokmeň S1 (MR verif. 2008). Protrúzia disku c3/4, C4/5, C5/6 (MR verifik. 1/2012).	UNLP Košice	zdravotná sestra	nepriama
60	29	Ochorenie HK z DNJZ: Syndr.canalis carpi bil., St.p.oper. pre Syndr. canalis carpi I.dx.(28.7.2011), I.sin. (25.11.2011)	Molex Slovakia, a.s., Kechnec	operátorka výroby	nepriama
61	29	Epicondylitis radialis humeri bilat., Sy canalis carpi bilat.	USSK Labortest, s.r.o.	kontrolór pre hutnícku výrobu	nepriama
62	29	Ochorenie HK z DNJZ: Epicondylitis radialis et ulnaris humeri bilat., PHS bilat., Sy canalis carpi bilat., Arthrosis acromioclavicularis I.sin. Incip., Arthrosis art. cubiti I.utrq.	HALPO Svidník a ŽP Prakovce	kováč	priama
63	29	Raynaudov sy. HK, Epicondylitis ulnaris humeri bilat., Impingement syndr. Subacromiale a dodatočne cestou klinického pracovného dňa konaného 24.1.2013 aj Asthma bronchiale persistens.	DN METALCHROM, s.r.o., Rozhanovce	zámočník - zvärač	nepriama
64	29	Hypacusis perc. Bilat., Tinnitus aurium bil. CSS 73,1%, Sy canalis carpi I.dx., PHS bilat.simplex, Epicondylitis radialis et ulnaris humeri bilat.	Obec Štós	lesný robotník	priama
65	29	Ochorenia HK z DNJZ ev. vibrácií: Sy. canalis carpi bilat., PHS bilat., pr. L. dx. Epicondylitis radialis at ulnaris humeri bilat., preac. L. dx., Arthrosis art. Acromioclavicularis I. utrč., Arthrosis IP man. L. utrč., Risarthrosis bilat.	SKANSKA SK a.s. predtým Klimavex	montér pracovných valcov	priama

P.č.	Položka	Diagnóza	Organizácia	Profesia	Záver S/N
66	29	Vertebrogénny algický syndróm chron. Polytopný s max. v Th, LS obl., Lumboischiadický syndr. Bil. St. p. hemilaminectomie part. L2/3 I.sin., exst., exst. Seg, (5/2012), Susp. Ryanaudov syndr. pravej HK, PHS bilat. susp., Epicondylitis radialis humeri I.sin et ulnaris humeri bilat.	Obal - servis, a.s., Košice	žeriavnik	priama
67	29	Ochorenie HK z DNJZ: Sy canalis carpi bilat (EMG verf. 4/2013), vpravo predĺžená lézia senzitivných vlákien n. medianus, Epicondylitis rad. humeri bilat. (RTG zn.), Epicondylitis uln. humeri bilat., Impingement sy subacromiale I.dx.I.st., incip.I.sin	Lidl, Slovenská republika, v.o.s	predavač-pokladník	nepriama
68	29	Chron. polytop. VAS C-Th-LS chrbtice, precip. C, LS torpídny, HK z DNJZ	USS Košice, s.r.o.	obsluha linky tlaková kontrola, kontrolór UZ, obsluha TK L3, zoraďovač ZD, obsluha úpravní.značkovanie	nepriama
69	29	Sups. Ochorenie HK z DNJZ: PHS I.utrq., Impingement sy subacromiale bilateralis gr. I.-II, Epicondylitis ulnaris humeri I.dx., Epicondylitis radialis humeri bilat., et ulnaris I. sin (RTG zn.)	USS Košice, s.r.o.	obsluha linky, obsluha lisov, žeriavnik,	nepriama
70	29	Epicondylitis radialis humeri I.dx., st.p. OP pre rad. epik. L.dx. (2009), PHS I.dx., St. p. oper.pre tendovaginitis stenotisans poll. L.dx. (2007).	U-Shin Slovakia s.r.o.	team leader	nepriama
71	29	Ochorenie HK z DNJZ: Impingement syndróm ramena a parciálna ruptúra šľachy m. supraspinatus, Skalenový sy vpravo s parciálnou léziou dolného plexu	USS Košice, s.r.o.	žeriavnik	priama
72	29	Ochorenie HK z DNJZ ev. vibrácií, ev. Porucha sluchu z hluku: Sy canalis carpi I.sin., neuropathia n. medianus I.dx.,Incip. Raynaudov syndróm horných končatín, Epicondylitis ulnaris humeri bilat., PHS bilat. (klinicky), Artróza laktových zhybov incip. (RTG známky).	Teide s.r.o.	zvárač	priama
73	29	Impingement sy ommae bilat., Epicondylitis radialis et ulnaris humeri bilat., Incip. Sy canalis carpi I.dx.	RMS, a.s. Košice	hutný murár	Priama

P.č.	Položka	Diagnóza	Organizácia	Profesia	Záver S/N
74	29	Ochorenie HK z DNJZ: Sy canalis carpi bilat., I.sin. Lahk.st., i.dx.str.ťažk.st. Epicondylitis ulnaris humeri bilat. pr. I.dx.	JOBELSA SLOVENSKO, s.r.o.	šička	Nepriama
75	33	Pneumoconiosis susp.	RMS, a.s. Košice	palič II.	priama
76	33	Pneumoconiosis susp.	OCEKON Engineering, s.r.o.	zvárač	priama
77	37	Astma bronchiale stredne ťažká perzistujúca	Konzervatórium Košice	informátor	nepriama
78	37	Asthma bronchiale ťažkého stupňa nekontrolovaná, Rhinitis chronica allergica IgE mediovaná, PHS bilat., Epicondylitis radialis et ulnaris humeri bilat.	AGRO-MOLD a.s., závod Žarnov	dojička, kŕmička a ošetrovatelka teliat	priama
79	37	Raynaudov sy. HK, Epicondylitis ulnaris humeri bilat., Impingement syndr. Subacromiale a dodatočne cestou klinického pracovného dňa konaného 24.1.2013 aj Asthma bronchiale persistens.	DN METALCHROM, s.r.o., Rozhanovce	zámočník - zvárač	priama
80	38	Porucha sluchu z hluku	USS Košice, s.r.o.	elektrikár	priama
81	38	Ca bronchogenes I. dx. - skvamocelulárny typ - T2N2MO - IIIA kl. št., Hypacusis perceptiva bilat.	SZČO	zámočník, zvárač	priama
82	38	Porucha sluchu z hluku	USS Košice, s.r.o.	predák, majster, manažér	priama
83	38	Porucha sluchu z hluku	USS Košice, s.r.o.	opravár	priama
84	38	Porucha sluchu z hluku	USS Košice, s.r.o.	zámočník	priama
85	38	Hypacusis perceptiva bilat. Gr. CSS 56,1%, Syndrom canalis carpi bilat., Raynaudov sy. HK, Arthrosis acromioclavicularis I. utrq. incip. precip. L.dx.	Tepelné hospodárstvo s.r.o. Košice	strojník-údržbár	nepriama
86	38	Hypacusis perceptiva bilat., Ochorenie HK z DNJZ, vibrácií: Sy canalis carpi bilat. S akc. Vpr., sy canalis Guyoni vpr., Raynaudov sy HK incip., Epicondylitis radialis et ulnaris humeri bilat. pr.I.dx., PHS bilat.pr.I.dx.	HS-INGREAL a.s.	vtmajster	priama
87	38	Porucha sluchu z hluku	USS Košice, s.r.o.	mlynár-prípravár	nepriama
88	38	Porucha sluchu z hluku	USS Košice, s.r.o.	montážnik, obsluha linky, zoraďovač, palič, skladník	priama
89	38	Porucha sluchu z hluku	USS Košice, s.r.o.	elektromechanik-predák	priama

P.č.	Položka	Diagnóza	Organizácia	Profesia	Záver S/N
90	38	Porucha sluchu z hluku	USS Košice, s.r.o.	technolog spol'ahlivosti	priama
91	38	Porucha sluchu z hluku	USS Košice, s.r.o.	výstupný kontrolór	priama
92	38	Porucha sluchu z hluku	USS Košice, s.r.o.	evidentka	priama
93	38	Ochorenie HK z vibrácií ev. z DNJZ: Raynaudov sy HK, Impingement sy. I. utrq, susp. Sy canalis carpi I. utrq., Porucha sluchu z hluku: Hypacusis perc. bilat.	RMS, a.s. Košice	troskár - žeriavník	priama
94	38	Porucha sluchu z hluku	USS Košice, s.r.o.	zmenový predák expedície, predák skladu	priama
95	38	Porucha sluchu z hluku	USS Košice, s.r.o.	zámočník	priama
96	38	Hypacusis perc. Bilat., Tinitus aurium bil. CSS 73,1%, Sy canalis carpi I.dx., PHS bilat.simplex, Epicondylitis radialis et ulnaris humeri bilat.	Obec Štós	lesný robotník	priama
97	38	Porucha sluchu z hluku	USS Košice, s.r.o.	strojník HK3-operátor HK3 a operátor HK, strojník TD, operátor odsírenia	priama
98	38	Ochrenie HK z DNJZ ev. vibrácií, ev. Porucha sluchu z hluku: Sy canalis carpi I.sin., neuropathia n. medianus I.dx.,Incip. Raynaudov syndróm horných končatín, Epicondylitis ulnaris humeri bilat., PHS bilat. (klinicky), Artróza lakt'ových zhybov incip. (RTG známky).	Teide s.r.o.	zvárač	priama
99	46	Ca bronchogenes I. dx. - skvamocelulárny typ - T2N2MO - IIIA kl. št., Hypacusis perceptiva bilat.	SZČO	zámočník, zvárač	priama
100	47	Sy canalis carpi bilat., Poškodenie proximálneho úseku n.ulnaris I.sin., Raynaudov sy HK, Epicondylitis radialis humeri bilat., PHS bilat. simplexná forma, Impingement sy bilat. Vs. Neer 2, Arthrosis acromioclavicularis bilat., Artróza interfalangeálnych zhybov rúk bilat., viac vpravo (RTG známky), chronický VAS v LS obl. chrbtice, LIS I.sin. sradik. sy S1 I.sin.-spondylodiskogénnej etiológie (hernia disku L5/S1 + osteofyt, CT).	EuroCast Košice s.r.o.	tavič	nepriama

P.č.	Položka	Diagnóza	Organizácia	Profesia	Záver S/N
101	47	Ochorenie HK z DNJZ: Epicondylitis rad. et ulnaris humeri bilat. Syndrom canalis carpi l.dx.lahk. až stredne ťažk. st., Poles saltans l.sin., vertebrogénny algický syndr. s max. v C a LS obl., Radikulárna irit. C6/7 l.dx., paramediálna protrúzia disku s lateralizáciou doprava s tlakom na pravý neurokmeň S1 (MR verif. 2008). Protrúzia disku c3/4, C4/5, C5/6 (MR verifik. 1/2012).	UNLP Košice	zdravotná sestra	nepriama
102	47	Pneumoconiosis susp.	EuroCast Košice s.r.o.	vypaľovač odliatok	priama
103	47	Vertebrogénny algický syndróm chron. Polytopný s max. v Th, LS obl., Lumboischiadický syndr. Bil. St. p. hemilaminectomie part. L2/3 l.sin., exst., exst. Seg, (5/2012), Susp. Ryanudov syndr. pravej HK, PHS bilat. susp., Epicondylitis radialis humeri l.sin et ulnaris humeri bilat.	Obal - servis, a.s., Košice	žeriavnik	priama
104	47	Stp. hemilaminectomie L5/S1 l.dx. partialis pre herniu disci intervert. L5/S1 (11.5.2012).	USS Košice, s.r.o.	žeriavnik	priama
105	47	Chron. polytop. VAS C-Th-LS chrbtice, precip. C, LS torpídny, HK z DNJZ	USS Košice, s.r.o.	obsluha linky tlaková kontrola, kontrolór UZ, obsluha TK L3, zoraďovač ZD, obsluha úpravní	priama
106	47	Iné poškodenie zdravia z práce: VAS LS, LIS l.dx. s fr. radikulopatiou S1 (PM-ML hernia disci L5/S1 vľavo s tlakom na korene L5 a S1 vľavo a S1 vpravo.	USS Košice, s.r.o.	robotník, obsluha linky PÚ	priama

Tabuľka č. 10

Objektívizácia faktorov v pracovnom prostredí			
Druh vzorky	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov	Počet analýz
Ovzdušie ¹⁾ - pracovné	219	228	517
Biologický materiál	487	795	1844
Genetická toxikológia	90	90	9000
Hluk	36	144	720
Vibrácie	3	7	23
Optické žiarenie ²⁾	0	0	0
Elektromagnetické pole	12	192	276
Mikroklimatické podmienky	289	1476	4908
Ionizujúce žiarenie	-	-	-
S p o l u :	1136	2932	17288

Prehľad o počte kontrolovaných podnikateľských subjektov						
Právna forma subjektu	Počet kontrolovaných subjektov					
	rozdelenie podľa počtu zamestnancov v kontrolovanom subjekte					
	0	1 - 9	10 - 49	50 - 249	250 a viac	SPOLU
Podnikateľ-FO – nezapísaný v OR	-	-	-	-	-	-
Podnikateľ-FO – zapísaný v OR	18	350	4	-	-	372
FO – slobodné povolanie	-	-	-	-	-	-
FO – poľnohospodárska výroba	-	-	-	-	-	-
Fyzické osoby spolu	18	350	4	0	0	372
Verejná obchodná spoločnosť	-	1	-	-	-	1
Spoločnosť s ručením obmedzeným	4	393	146	60	26	629
Komanditná spoločnosť	-	-	-	-	-	-
Nadácia	-	-	-	-	-	-
Nezisková organizácia	-	4	-	-	-	4
Akčiová spoločnosť	-	52	32	13	7	104
Družstvo	-	1	3	-	-	4
Spoločenstvá vlastníkov pozemkov, bytov a pod.	-	-	-	-	-	-
Štátny podnik	-	-	-	-	-	-
Národná banka Slovenska	-	-	-	-	-	-
Banka – štátny peňažný ústav	-	-	-	-	-	-
Rozpočtová organizácia	-	3	3	2	-	8
Príspevková organizácia	-	7	11	2	-	20
Obecný podnik	-	1	2	-	-	3
Fondy	-	-	-	-	-	-
Verejnoprávna inštitúcia	-	1	1	2	-	4
Zahraničná osoba	-	-	-	-	-	-
Sociálna a zdravotné poisťovne	-	-	-	-	-	-
Odštepny závod	-	1	-	-	-	1
Združenie (zväz, spolok)	-	2	-	-	-	2
Politická strana, hnutie	-	-	-	-	-	-
Cirkevná organizácia	-	-	-	-	-	-
Organizačná jednotka združenia	-	1	-	-	-	1
Komora (s výnimkou profesných komôr)	-	-	-	-	-	-
Záujmové združenie právnických osôb	-	-	-	-	-	-
Obec (obecný úrad), mesto (mestský úrad)	-	7	1	-	-	8
Krajský a obvodný úrad	-	-	-	-	2	2
Samosprávny kraj (úrad samosprávneho kraja)	-	-	-	-	-	-
Právnické osoby spolu	4	474	199	79	35	791
S p o l u :	22	824	203	79	35	1163

Tabuľka č. 12

Špecializované úlohy a iná odborná činnosť					
Prednášky		Publikácie v odborných časopisoch a zborníkoch (počet)	Zahraniché pracovné a študijné cesty (počet)	Špecializované úlohy (počet)	Iné činnosti (počet)
na odborných podujatiach (počet prednášok)	Pregraduálna a postgraduálna výchova (počet hodín)				
5	54	0	0	0	2

Tabuľka č. 13a

PZS u zamestnávateľa – vlastnými odbornými zamestnancami						
	kde nie sú vyhlásené rizikové práce			s vyhlásenými rizikovými prácami		
	počet previerok	počet zamestnancov	z toho žien	počet previerok	počet zamestnancov	z toho žien
RÚVZ Košice	5	132	71	102	11496	1252

Tabuľka č. 13b

PZS u zamestnávateľa – dodávateľským spôsobom						
	kde nie sú vyhlásené rizikové práce			s vyhlásenými rizikovými prácami		
	počet previerok	počet zamestnancov	z toho žien	počet previerok	Počet zamestnancov	z toho žien
RÚVZ Košice	345	10992	6516	79	8167	2708

Tabuľka č. 13c

PZS u zamestnávateľa – nemajú						
	kde nie sú vyhlásené rizikové práce			s vyhlásenými rizikovými prácami		
	počet previerok	počet zamestnancov	z toho žien	počet previerok	počet zamestnancov	z toho žien
RÚVZ Košice	2623	6804	1184	0	0	0

Tabuľka č. 14a

Spoločné previerky orgánov verejného zdravotníctva a orgánov inšpekcie práce vo vybraných organizáciách*		
Kraj	Počet	Organizácia (firma)
Košický	-	-

Tabuľka č. 14b

Spoločné koordinované dozorné aktivity orgánov verejného zdravotníctva s inými orgánmi dozoru vo vybraných organizáciách (podľa zákona č. 261/2002 Z.z.)				
Kraj	Previerka vykonaná RÚVZ	Kontrolované subjekty	Kategória subjektu	Počet uložených opatrení
Košický	Košice	Messer Tatragas, spol. s r.o.	A	0
Košický	Košice	TRANSPETROL a.s., PS 2 Moldava nad Bodvou	B	0
Košický	Košice	PROBUGAS a.s. Prevádzka Haniska	B	0
Košický	Košice	U.S.Steel Košice s.r.o. DZ Energetika	B	0

Tabuľka č.15a

Rozhodnutia orgánov verejného zdravotníctva v oblasti chemických faktorov, karcinogénov, mutagénov a látok reprodukčne toxických § 13 ods. 4 písm. a) zákona č. 355/2007 Z.z.	P o č e t súhlasných/nesúhlasných rozhodnutí
Rozhodnutia o návrhoch na uviedenie priestorov do prevádzky* vrátane návrhov na zmenu v ich prevádzkovaní a ak si to vyžaduje objektivizáciu chemických faktorov (vrátane karcinogénov, mutagénov a látok reprodukčne toxických) pracovného prostredia, o návrhoch na uvedenie priestorov do skúšobnej prevádzky	58/0

Tabuľka č.15b

Nápravné a predbežné opatrenia, oznámenia týkajúce sa chemických faktorov	Počet
Zákaz alebo obmedzenie výroby, spracovania a používania chemických látok a prípravkov, ktoré zhoršujú pracovné prostredie, podmienky práce a ohrozujú zdravie zamestnancov (§ 12 ods. 4 písm. e) zákona č. 355/2007 Z. z.)	0
Oznámenie o začatí vykonávania dezinfekcie a regulácie živočíšnych škodcov ako profesionálnu činnosť fyzickými osobami - podnikateľmi alebo právnickými osobami (§ 52 ods. 4 písm. c) zákona č. 355/2007 Z. z.)	73
Zákaz výroby, manipulácie alebo uvádzania do obehu výrobkov, ktoré odporujú požiadavkám ustanoveným týmto zákonom a inými všeobecne záväznými právnymi predpismi upravujúcimi ochranu verejného zdravia (§ 55 ods. 2 písm. a) zákona č. 355/2007 Z. z.)	0

Nariadenie opatrení v prípade, že hrozí poškodenie zdravia alebo života alebo ak k nemu už došlo vplyvom expozície karcinogénnym látkam, mutagénnym látkam, látkam reprodukčne toxickým (§ 26 ods. 2 písm. b) zákona č. 67/2010 Z. z.)	0
Opatrenia prijaté na obmedzenie látky, látky v zmesi alebo látky vo výrobku, ak sa zistí, že na ochranu zdravia je nevyhnutný zásah. (§ 26 ods. 2 písm. c) zákona č. 67/2010 Z.z.)	0
Opatrenia prijaté v prípade, ak látka alebo zmes predstavuje vážne riziko pre zdravie ľudí z dôvodov klasifikácie, označovania alebo balenia *. (§ 26 ods. 3 písm. e) zákona č. 67/2010 Z.z.)	0

Tabuľka č. 15c

Sankčné opatrenia uložené orgánmi verejného zdravotníctva za správne delikty v oblasti chemických faktorov podľa zákona č. 355/2007 Z. z. a zákona č. 67/2010 Z.z.	Počet	V sume
Pokuty za iné správne delikty podľa § 57 ods. 22 písm. a), b), c), d), e), f) zákona č. 355/2007 Z. z.	0	0
Pokuty za iné správne delikty podľa § 57 ods. 28 písm. e), f), g), h), i) zákona č. 355/2007 Z. z.	0	0
Pokuty za iné správne delikty podľa § 57 ods. 39 písm. b), c), d) zákona č. 355/2007 Z. z.	2	800.-
Pokuty za iné správne delikty podľa § 57 ods. 41 písm. a), b) zákona č. 355/2007 Z. z.	0	0
Pokuty uložené podľa § 36 zákona č. 67/2010 Z. z. za správne delikty uvedené v §§ 33-35 zákona č. 67/2010 Z. z.	0	0
Poriadkové pokuty uložené podľa § 38 zákona č. 67/2010 Z.z.	0	0

Tabuľka č. 15d

Stanoviská, informácie, vyjadrenia a expertízy vypracované v oblasti chemických faktorov	Počet
Odborné stanoviská, informácie, expertízy a vyjadrenia pre Centrum pre chemické látky a prípravky (§ 26 ods. 3 písm. b) zákona č. 67/2010 Z. z.)	0
Vyjadrenie k bezpečnostnej správe (§ 9 ods. 6 zákona č. 261/2002 Z. z.)	0

Tabuľka č. 16

Personálne obsadenie odboru (oddelenia) preventívneho pracovného lekárstva							
Lekári	VŠ		DAHE	AHE	SŠ		S p o l u
	zdrav.	iní			zdrav.	ostatní	
2	2	0	2	5	0	0	11

Hygiena výživy

1. Personálne obsadenie odboru hygieny výživy RÚVZ Košice

Zamestnanci (celkový počet)	VŠ II. stupňa	VŠ I. stupňa	Úplné stredné vzdelanie	Vyššie odborné vzdelanie
15	9*	0	5	1

* z toho 2 pracovne na pozícii SŠ

2. Odborná činnosť a vzdelávanie zamestnancov

Zamestnanci odboru hygieny výživy sa v priebehu hodnoteného roka zúčastnili nasledovných vzdelávacích akcií týkajúcich sa problematiky hygieny výživy, prípadne súvisiacich aj s činnosťou odboru hygieny výživy

Názov vzdelávacej akcie	Druh vzdelávacej akcie	Dátum konania	Miesto konania	Organizátor	Počet zúčastnených zamestnancov
Seminár k novele zák. o odpadoch ZSS	seminár	3.4.2013	ÚVZ SR	ÚVZ SR	2
Seminár bezpečnosť potravín a ochrana spotrebiteľa	seminár	4.4.2013	SVPS Bratislava	SVPS Bratislava	1
Prac porada HO v HV a KO v HV	prac. porada	19.4.2013	Štrbské Pleso	ÚVZ SR	2
Celoslovenská prac. Porada KV	pracovná porada	9.4.2013	Ošadnica	ÚVZ SR	1
Vnútroústavné semináre Pre VŠ	seminár VŠ 6x	podľa vypracovaného harmonogramu	RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	54
Odborné semináre na odbore HV podľa plánu ÚKP	seminár	4x	Odbor HV RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	54

Vnútroústavné semináre pre SŠ	seminár 6x	podľa vyprac. harmonogramu	RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	58
Celoslovenská prac. porada	pracovná porada	29.5.-30.5. 2013	Terchová - Vrátna	ÚVZ SR	2
Celoslovenská prac. porada KV	pracovná porada	26.6.2013	Žilina	ÚVZ SR	1
Celoslovenský seminár k novele zákona na ochranu nefajč.	seminár	7.8.2013	RÚVZ Trenčín	ÚVZ SR	1
Prac. porada vedúcich oddelení HV KE kraj	pracovná porada KE kraj	23.09.2013	RÚVZ Košice	RÚVZ Košice	3
Prac porada HO v HV a KO v HV	prac. porada	29.-30.10.2013	Ošadnica	ÚVZ SR	1
Celoslovenská prac. porada	pracovná porada	27.-28.11. 2013	Košice	ÚVZ SR	5
Modul č. 1–1. časť Hodnotenie dopadov na zdravie	Vzdelávací modul	7.2.2013	RÚVZ Košice	ÚVZ SR	3
Modul č. 1-2. časť Hodnotenie dopadov na zdravie	Vzdelávací modul	14.02.2013	RÚVZ Košice	ÚVZ SR	4
Modul č. 18 Správne konanie	Vzdelávací modul	15.03.2013	RÚVZ Košice	ÚVZ SR	2
Modul č.14 Manažment vo verejnom zdravotníctve	Vzdelávací modul	09.04.2013	RÚVZ Košice	ÚVZ SR	4

Modul č. 5 Úlohy, ciele a kompetencie VZ	Vzdelávací modul	14.10.2013	RÚVZ Košice	ÚVZ SR	2
Modul č. 2 Úradná kontrola potravín	Vzdelávací modul	30.09.2013	RÚVZ Košice	ÚVZ SR	10

Zamestnanci odboru v roku 2013 pripravili odborné prednášky na VŠ a SŠ semináre v rámci úradu a semináre na pracovné porady odboru, v rámci ktorých bolo realizované vzdelávanie aj podľa ročného plánu ÚKP v celkovom počte: **12**

Zameranie prednášok:

Zdravotné a výživové tvrdenia o potravinách, prezentácia výsledkov mimoriadnych kontrol reštaurácií ázijského typu, novela zákona o potravinách, BRKO v ZSS – jeho odvoz a likvidácia, uplatňovanie novely zákona o ochrane nefajčiarov, výkon ŠZD a ÚKP podľa aktuálnej legislatívy

Aktivity v médiách: **14**

Iné odborné činnosti:

- konzultačná a poradenská činnosť: **2941**
- členstvo v skúšobnej komisii pre vydávanie osvedčení odbornej spôsobilosti pre výkon práce v potravinárstve, a pri predaji a spracovaní húb: **6**
- počet vydaných osvedčení na prácu v potravinárstve: **948**
- počet vydaných osvedčení na predaj húb: **4**

Hubárska poradňa poskytovala poradenskú činnosť **od júna 2013 do decembra 2013 1x** týždenne (celkom **27 x**), poradňu navštívilo **87** klientov, bolo identifikovaných húb: **224**. Rok 2013 bol mimoriadne suchý a nepriaznivý pre rast húb.

3. Rozbor činnosti

3.1. Štátny zdravotný dozor

Štátny zdravotný dozor bol v hodnotenom roku vykonávaný v zmysle zákona č. zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v zariadeniach spoločného stravovania, nad kozmetickými výrobkami a v rámci posudkovej činnosti.

Odbor hygieny výživy **RÚVZ so sídlom Košiciach** zabezpečuje štátny zdravotný dozor a úradnú kontrolu potravín v potravinárskych prevádzkach a zariadeniach spoločného stravovania na území okresov **Košice mesto a Košice okolie**.

3.1.1 Posudková činnosť (tabuľka č.3)

Počet **súhlasných rozhodnutí: 621**

Počet **nesúhlasných rozhodnutí: 3**

Nesúhlasné rozhodnutia boli vydané z dôvodu:

- nezabezpečenia oddeleného skladovania potravín od nepotravinárskeho tovaru a a vhodného odvetrania skladu v predajni nepotravinárskeho tovaru (zmena v prevádzkovaní priestorov predajne BauMax),

- nevyhovujúceho napojenia stánku na vodu a kanalizáciu určeného na výrobu a predaj zmrzliny vyrábanej studenou cestou,
- nevyhovujúceho dispozičného členenia zariadenia spoločného stravovania (nezabezpečenie šatne pre zamestnancov, skladu na uloženie nápojov a prepravných obalov, záchodov pre konzumentov, umývadla na ruky v barovom zápultí, vetrania v záchode pre zamestnancov)

Z vyššie uvedeného počtu vydaných rozhodnutí bolo podané **jedno odvolanie**.

Počet rozhodnutí na schválenie, resp. zmenu prevádzkových poriadkov: **1**

Prerušenie konania: **56**

Zastavenie konania: **26, z toho 9 rozhodnutím** a 17 vyznačením v spise

Počet **záväzných stanovísk**: **38**, z toho

- **k územnému konaniu**: **17**
- **ku kolaudácii** a k zmene v užívaní priestorov: spolu **21**
- **Výzvy k podaniu vyjadrenia** pred začatím správneho konania: **38**

Iné výkony (napr. **vyjadrenia** a **stanoviská** k projektovým dokumentáciám, resp. podnikateľským zámerom): **248**

K najčastejším problémom pri uvádzaní potravinárskych zariadení do prevádzky patrilo:

- predčasné podávanie žiadostí, keď pracovné priestory zariadení neboli pripravené k ich uvedeniu do prevádzky (pred ukončením stavebných úprav, resp. vybavenia prevádzok účelovým zariadením),
- nepredloženie príslušných dokladov ako napr. doklady o oprávnení na podnikanie (živnostenský list, výpis z obchodného registra), nájomnej zmluvy, resp. listu vlastníctva a v zariadeniach spoločného stravovania prevádzkové poriadky,
- nezabezpečenie dokladov o kvalite pitnej vody potravinárskych prevádzok zásobovaných z vlastného vodného zdroja a atestov o vodotesnosti žúmp, čo bolo dôvodom prerušenia konania, resp. predĺženie lehoty z dôvodu časovej a dôkazovej náročnosti nad 30 dní od začatia konania,
- nezabezpečenie členenia priestorov zariadení spoločného stravovania v zmysle platných právnych predpisov (napr. nebola riešená hrubá prípravovňa zemiakov a zeleniny, nebola zabezpečená predsieň vo WC ako pre zamestnancov, tak aj pre konzumentov, neboli riešené šatne pre zamestnancov zvlášť pre mužov a ženy), nezabezpečenie jednosmernosti výrobného procesu, pri zásobovaní tovarom (napr. nezabezpečenie samostatného vstupu pre zásobovanie potravinami), pri výdaji pokrmov a príjme použitého stolového riadu,

Z významnejších prevádzkarní, ktorých priestory boli uvedené do prevádzky na území mesta Košice možno uviesť zrekonštruovaný objekt Starej krytej plavárne, ktorý bude slúžiť aj na konanie kultúrno-spoločenských podujatí - **Kunsthalle**, s poskytovaním občerstvenia prostredníctvom cateringových spoločností, **DinoPark v ZOO Košice** - Kavečany, v rámci ktorého boli uvedené do prevádzky aj priestory potravinárskych zariadení a v súvislosti s mestom Košice – Európske hlavné mesto kultúry aj rozsiahla rekonštrukcia a prístavba **objektu bývalých kasární**, v ktorom bolo zriadené kultúrno-spoločenské centrum - **Kulturpark**, ktorého súčasťou sú aj zariadenia spoločného stravovania – reštaurácia s barom, kaviareň a kongresová hala s kuchyňou.

Na území okresu Košice - okolie nové prevádzky širšieho významu nevznikli.

3.1.2 Kontrolná činnosť

- kontroly podľa zákona č. 355/2007 Z. z.: **1527**
  - b) kontroly podľa zákona o ochrane nefajčiarov: **624**
  - **kontroly na základe podnetov/sťažností**
- celkový počet podnetov: **80**/počet opodstatnených: **16**, postúpených **13**,

neopodstatnených: **51**

z toho podľa zákona č. 355/2007 Z. z.: **63**   podľa zákona č.152/1995 Z. z.: **4**

podľa zákona č. 377/2004 Z.z.:**5**

Predmetom podnetov prešetrených podľa zák. č. 355/2007 Z.z. bolo nedodržanie hygienických požiadaviek pri výrobe pokrmov, podávania pokazených a nekvalitných pokrmov v ZSS, resp. cukrárskych výrobkov a šalátov po uplynutí dátumu spotreby, zdravotných problémov po konzumácii pokrmov a nekvalitného alkoholu, nedostatkov v prevádzkovej hygiene, nezabezpečenia tečúcej vody, resp. nezabezpečenia tečúcej teplej vody k umývadlám a drezom, nedostatkov v osobnej hygiene zamestnancov, nevyhovujúcich hygienických podmienok záchodov pre konzumentov, znečistenia pohárov na nápoje, výskyt škodcov – hlodavcov v prevádzkach, rušenia pohody bývania (produkcia hudby, z chladiacich zariadení), prevádzkovania potravinárskeho zariadenia bez súhlasného rozhodnutia a navyiac bez vytvorenia podmienok, **podnety** šetrené podľa zákona č.152/1995 Z.z. sa týkali nevyhovujúceho označenia pokrmov s ohľadom na alergénne zložky, predaja pokazených cukrárskych výrobkov, označenia bezlepkovej potravy, ktorá podľa udania obsahovala lepok, pridávania farbiva do baleného cukru trstinového používaného v ZSS.

3.2 Úradná kontrola

Úradné kontroly potravín boli v roku 2013 vykonávané v rozsahu kompetencií orgánov verejného zdravotníctva ustanovených zákonom č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov, podľa ustanovení nariadenia ES č. 882/2004 o úradných kontrolách, nariadenia ES č.852/2004 o hygiene potravín a v súlade s Plánom výkonu úradnej kontroly potravín vypracovaným na rok 2013 podľa Viacročného národného plánu pre úradnú kontrolu potravín.

Kontroly boli vykonávané **nad potravinami** z hľadiska ich zdravotnej bezpečnosti a označovania v zariadeniach spoločného stravovania, s výrobou a predajom zmrzliny, cukrárskych výrobkov a lahôdkárskych výrobkov (pokrmov studenej kuchyne) v zariadeniach s ich konzumom na mieste, nad potravinami na osobitné výživové účely a výživovými doplnkami, na základe hlásení RASFF z ÚVZ SR o zdravotnej škodlivosti potravín a **materiálov určených na styk s potravinami**, podnetov a pri plnení ďalších stanovených úloh. Kontrolami bolo zisťované, overované a hodnotené **plnenie povinností** prevádzkovateľmi kontrolovaných potravinárskych prevádzok vo vzťahu k **podmienkam** výroby, skladovania a umiestňovania potravín na trh, **zabezpečovania** prevádzkovej hygieny, osobnej hygieny zamestnancov, zabezpečovaniu a uplatňovaniu **dokumentácie** súvisiacej s potravinárskou činnosťou vrátane správnej výrobnéj praxe. Bol realizovaný **odber vzoriek potravín, pokrmov, materiálov a predmetov určených na styk s potravinami za účelom** sledovania a hodnotenia ich zdravotnej bezpečnosti. Tiež bola úradná kontrola vykonávaná nad epidemiologicky rizikovými činnosťami osôb.

Výsledky z úradných kontrol boli priebežne vkladané do informačného systému pre vytváranie databázy.

V roku 2013 bolo vykonaných celkom **2116** kontrol v **potravinárskych prevádzkach** a **7 kontrol nad materiálmi a predmetmi** určenými na styk s potravinami.

Z 2116 kontrol potravinárskych prevádzok bolo **1997 kontrol** vyhovujúcich a **119 kontrol** nevyhovujúcich, teda so zistením nezhôd, pričom v **99** prevádzkach bolo zistených celkom **192 nezhôd**.

3.2.1 Úradná kontrola v potravinárskych podnikoch vyrábajúcich a manipulujúcich s nebalenou zmrzlinou, minerálnymi a pramenitými vodami pre dojčatá, potravinami na osobitné výživové účely, výživovými doplnkami, prídavnými látkami, arómami doplnky

Na území okresov **Košice mesto a Košice okolie v roku 2013** nebola v prevádzke žiadna **plniareň** minerálnej a pramenitej vody pre dojčatá, až do decembra 2013 (nebola) **výrobňa výživových doplnkov** (v decembri vydaný súhlas na priestory výroby podľa objednávky **vitamínu B17**), **výrobňa potravín na osobitné výživové účely, prídavných látok a aróm**.

Frekvencia a typy nezhôd pri výrobe a manipulácii s nebalenou o zmrzlinou:

Frekvencia a typy nezhôd (celkový počet nezhôd): **16**

- SVP/HACCP: **2**
- vzdelávanie zamestnancov: **0**
- osobná hygiena: **2**
- odborná spôsobilosť: **0**
- zdravotná spôsobilosť: **0**
- označovanie: **2**
- výživové a zdravotné tvrdenia: **0**
- potraviny po dátume spotreby a dátume minimálnej trvanlivosti: **0**
- overovanie pôvodu potravín, výsledovateľnosť: **2**
- skladovanie potravín: **3**
- manipulácia s potravinami: **2**
- manipulácia s odpadom a jeho kategorizačným zatriedením: **0**
- iné: **3**

Najčastejšie zisťované nedostatky pri výrobe a manipulácii so zmrzlinou:

- **v prevádzkovej hygiene** – výrobný priestor bol založený tam nepatriacimi predmetmi (vedro so špinavou vodou a mopom, osobnými vecami), časť surovín na výrobu zmrzliny sa nachádzala priamo na podlahe, čím bola sťažená sanitácia, výskyt škodcov (mravce) vo výrobnom priestore (na pracovných plochách, výrobníku zmrzliny), znečistenie a poškodenie stien
- **osobnej hygiene** – nezabezpečenie účelového zariadenia na umytie a na osušanie rúk,
- **v overovaní pôvodu** – neboli predložené dodacie listy
- **dodržiavanie zásad SPV a HACCP** – nedostatočné vykonávanie monitoringu kritických kontrolných bodov, evidencie a nápravných opatrení zmysle zásad správnej výrobnéj praxe
- **v označení-** pri predaji zmrzlín nebolo zabezpečené označenie o zložkách (napr. AZO farbív, resp. alergénov)

Frekvencia a typy nezhôd pri manipulácii (predaj)s potravinami na osobitné výživové účely a výživovými doplnkami (celkový počet nezhôd): 18

- SVP/HACCP: **0**
- vzdelávanie zamestnancov: **0**
- osobná hygiena: **0**

- odborná spôsobilosť: **0**
- zdravotná spôsobilosť: **0**
- označovanie: **17**
- výživové a zdravotné tvrdenia: **0**
- potraviny po dátume spotreby a dátume minimálnej trvanlivosti: **0**
- overovanie pôvodu potravín, výsledovateľnosť: **0**
- skladovanie potravín: **0**
- manipulácia s potravinami: **0**
- manipulácia s odpadom a jeho kategorizačným zatriedením: **0**
- iné: **1**

3.2.2 Kontrola v ZSS vrátane výroby lahôdkárskych výrobkov, cukrárskych výrobkov a prípravy hotových pokrmov a jedál na predajných miestach

- Frekvencia a typy nezhôd (**celkový počet nezhôd**): **152**
- SVP/HACCP :**9**
- vzdelávanie zamestnancov: **2**
- osobná hygiena: **11**
- odborná spôsobilosť: **9**
- zdravotná spôsobilosť: **0**
- označovanie: **0**
- výživové a zdravotné tvrdenia: **0**
- potraviny po dátume spotreby a dátume minimálnej trvanlivosti: **0**
- overovanie pôvodu potravín, výsledovateľnosť: **0**
- skladovanie potravín: **26**
- manipulácia s potravinami: **20**
- manipulácia s odpadom a jeho kategorizačným zatriedením: **0**
- iné: **75**

Kontrola v ZSS - kontrola prevádzkovateľov (popis najčastejšie zisťovaných nezhôd):

- **v hygiene prevádzky** – znečistenie stien a stropov a narušenie ich povrchov v niektorých prípadoch strop i s plesňou, poškodenie podláh, nedostatočná údržba priestorov a účelového zariadenia, nezabezpečenie tečúcej studenej pitnej a teplej vody v kuchyni, uchovávanie vecí nesúvisiacich s výkonom činností v sklade potravín, výskyt hľadavcov,
- **v osobnej hygiene** – znečistenie pracovného odevu, nepoužívanie ochranného alebo vhodného pracovného odevu zamestnancov, nepoužívanie pokrývok hlavy, nepoužívanie rukavíc alebo pomôcok v konečnej fáze manipulácie s hotovými pokrmami, nezabezpečenie umývadla na umytie rúk a prostriedkov na ich osušenie alebo utretie v priestoroch slúžiacich na manipuláciu s potravinami, v priestoroch na osobnú hygienu zamestnancov a v záchodoch pre konzumentov nezabezpečenie tečúcej teplej vody,
- **v odbornej spôsobilosti** – nepredloženie dokladov o odbornej spôsobilosti zamestnancov,
- **v zdravotnej spôsobilosti** – chýbal doklad o zdravotnom stave zamestnancov
- **v priebežnom vzdelávaní** - neboli zabezpečené školenia zamestnancov vo veci hygieny potravín a nebola vedená evidencia o školeniach zamestnancov,
- **v overovaní pôvodu potravín** – pri kontrole neboli predložené nadobúdacie doklady, ktoré však boli dodatočne na tunajší úrad predložené
- **v skladovaní potravín** - uchovávanie vzájomne nezlúčiteľných druhov potravín (tepelne opracované s tepelne neopracovanými), uchovávanie potravín po uplynutí DS/DMT, nesprávne uchovávanie po otvorení obalu, uchovávanie potravín bez

- pôvodného obalu, zmrazovanie potravín a potravinových surovín určených na výrobu pokrmov, ktoré boli do zariadení dodané v nezmrazenom stave (najčastejšie kuchynsky opracovaného mäsa a mäsových výrobkov), zmrazovanie hotových pokrmov, uchovávanie potravín a potravinových surovín v rozpore s podmienkami uvádzanými výrobcom na obale výrobku,
- **v dodržiavaní zásad SVP, HACCP** - nedostatočné vykonávanie monitoringu kritických kontrolných bodov a evidencie získaných hodnôt, nerealizovanie nápravných opatrení a v pracovných postupov výroby pokrmov zmysle zásad správnej výrobnéj praxe
  - **v manipulácii s odpadom a jeho kat. zaradenie** – nezabezpečenie vhodných nádob, ich označenie, nepredloženie dohôd fyzickou osobou – podnikajúcou/právnickou osobou, ktorá je registrovaná, alebo má vydané povolenie príslušnou veterinárnou a potravinovou správou na manipuláciu, resp. likvidáciu

3.2.3 Audity podľa článku 5 nariadenia (ES) č. 882/2004

Na rok 2013 bol výkon auditov naplánovaný v **11 zariadeniach**, z toho **vo 8-ich zariadeniach spoločného stravovania, v 3 zariadeniach výroby a predaja zmrzliny.**

Počet vykonaných auditov – 8

Prevádzky, v ktorých boli audity vykonané:

ZSS verejné:

1. Reštaurácia Čížik, Alvinczyho 27, Košice
2. Reštaurácia, Národná trieda 56, Košice
3. Dobová reštaurácia, Kováčska 19, Košice
4. Reštaurácia Stará Sýpka, Fejova 1, Košice
5. Reštaurácia Panoráma, OC Galéria, Toryská 5, Košice
6. Reštaurácia v hoteli Ferum, Železiarenská 48, Košice
7. Reštaurácia Slamený Dom, Smreková 2, Malá Ida
8. Reštaurácia v penzióne Réva, Turňa nad Bodvou

Počet zistených nezhôd: **19**, z toho

- **1 systémová**
- **18 nesystémové**

Najčastejšie zisťované nezhody:

- neboli vedené záznamy v zmysle dokumentácie HACCP, napr. o príjme potravín, skladovaní potravín v chladiacich, mraziacich zariadeniach, suchom sklade potravín, o tepelnom opracovaní, uchovávaní a výdaji pokrmov,
- neboli vedené evidenčné karty meracích prístrojov,
- v HACCP nebola zabezpečená aktualizácia platnej legislatívy
- zhotovené prúdové diagramy neboli potvrdené na mieste
- neboli správne označené kritické kontrolné body
- nebola zabezpečená verifikácia v zmysle uplatňovanej dokumentácie,
- neboli vykonané nápravné opatrenia v prípade zistených odchýlok od stanovených kritických limitov pri skladovaní hlbokomrazených potravín používaných na prípravu pokrmov

Výroba a predaj zmrzlín:

Počet vykonaných auditov – 3

Prevádzky, v ktorých boli audity vykonané:

1. Výroba a predaj zmrzliny Štúrova 2, Košice
2. Výroba a predaj zmrzliny v OC Optima, Moldavská 32, Košice
3. Výroba a predaj zmrzliny, Skladná 1, Čaňa

Počet zistených nezhôd: **14**, z toho

- 8 systémové
- 6 nesystémové

- **Najčastejšie zisťované nezhody:**

- neboli vedené záznamy v zmysle dokumentácie HACCP, napr. o príjme surovín a ich skladovaní v suchom skade potravín,
- nebol stanovený spôsob vedenia evidencie teploty pri skladovaní zmrzlinovej zmesi a frekvencia jej sledovania ako aj frekvencia sledovania teploty pri predaji zmrzliny,
- nebol zhotovený prúdový diagram technologického procesu výroby, resp. prúdové diagramy neboli potvrdené priamo na mieste,
- neboli určené overovacie postupy, resp. vykonané overovacie činnosti (verifikácia) v zmysle vypracovanej dokumentácie systému HACCP,
- neboli identifikované všetky kritické kontrolné body, napr. chladenie zmrzlinovej zmesi a jej uchovávanie,
- nebol správne určený kritický limit – teplota schladenia zmrzlinovej zmesi,
- nebol určený spôsob vedenia dokumentácie určeného kritického kontrolného bodu – teplota pri skladovaní a predaji zmrzliny

3.3. Zdravotná neškodnosť potravín

3.3.1. Mikrobiologické hodnotenie potravín

Počet odobratých a laboratórne vyšetrených vzoriek potravín **celkom 863**, z ktorých bolo **mikrobiologicky vyšetrených 740 vzoriek**, z toho mikrobiologickým požiadavkám kritériám hygieny procesu výroby **nevyhovelo 87 vzoriek t. j. 11,75%**, a to podľa jednotlivých komodít nasledovne:

- **3 vzorky lahôdkárenských výrobkov:** pre prekročenie počtu koliformných baktérií, kvasiniek;
- **48 vzoriek zmrzlín:** pre vysoký počet Enterobacteriaceae, kvasiniek, koliformných baktérií a prekročenie počtu plesní;
- **2 vzorky cukrárskych výrobkov:** pre prekročenie počtu kvasiniek a koliformných baktérií v 1g;
- **33 vzoriek hotových pokrmov:** pre prekročenie počtu resp. prítomnosť koliformných baktérií, pre prekročenie počtu Kaugulázopozitívnych stafylokokov, *B. cereus* a *Escherichia coli* v 1g., (tab. č. 1).

3.3.2. Chemické hodnotenie potravín

Na kontrolu chemických kritérií bolo laboratórne vyšetrených **113 vzoriek**. Všetky vyšetrené vzorky **vyhoveli požiadavkám** príslušných právnych predpisov:

- **kontaminujúce látky (Pb, Cd, Hg)** boli sledované v dojčenskej a detskej výžive, vo výživových doplnkoch, v ostatných potravinách na osobitné výživové účely, v bylinách a koreninách, bylinných čajoch, v balených minerálnych vodách a

pramenitých vodách, pričom bolo **vyšetrených Pb 28 vzoriek, Cd 21 vzoriek, Hg 19 vzoriek- všetky vyhoveli** (tab. č. 5 – uvedené komodity);

- **kontaminanty As** - 11 vzoriek, **Cu** – 3 vzorky, **Ni** – 4 vzorky, boli vyšetované v pramenitých vodách, detskej a dojčenskej výžive, **všetky vyhoveli** (tab. č. 5 – uvedené komodity);
- **dušičnany** - vyšetrené 5 vzoriek potravín pre dojčatá a malé deti, priemerná hodnota 18,46mg/kg;
- **dušitany** – vyšetrené 5 vzoriek detskej výživy priemerná hodnota menej ako 2,0 mg/kg a 4 vzorky pramenitej vody priemerná hodnota menej ako 0,04 mg/kg.
- **aflatoxínu B₁ a patulínu, ochratoxínu** bolo vyšetrených - 7 vzoriek detskej a dojčenskej výživy;
- **obsah rezíduí pesticídov** v potravinách- vyšetrených 6 vzoriek detskej a dojčenskej výživy;
- **z prídavných látok** bola stanovená prítomnosť **farbív v 54 vzorkách** (z toho v 37 vzoriek zmrzlín, 3 výživové doplnky a pod.), **náhradné sladidlá** 6 vzoriek (4 výživové doplnky, 1 nealkoholický nápoj a 1 vzorka sladidla) **-nezhody neboli zistené**, (tab. č. 6)
- **kumarín** 2 vzorky – vyhoveli;
- **mentofurán** -2 vzorky – vyhoveli;
- **glutén** – 1 vzorka - výsledky do t. č. neboli k dispozícii.
- **radiačne ošetrené potraviny** 2 vzorky - **nevykazovali radiačné ošetrenie**.
- **prítomnosť GMO** - 1 vzorka - nebola zistená prítomnosť genetickej modifikácie.

V hodnotenom období bolo **v rámci platených služieb vyšetrených 17 vzoriek potravín**.

3.4. Turistická sezóna

3.4.1 Letná turistická sezóna

Na území mesta Košice a Košice-okolie sa nachádza niekoľko stredísk cestovného ruchu so zariadeniami poskytujúcimi stravovacie služby (mestské kúpaliská), Alpinka, areál Anička, ZOO Kavečany a oblasť prírodného plážového kúpaliska pri Sídlišku nad Jazerom, v rámci ktorého boli v r. 2013 do prevádzky uvedené priestory MAGIO pláže s barom a kaviarňou;

Na území **okresu Košice - okolie** sú to najmä **kúpaliská a prírodné vodné nádrže v obciach Čaňa, Geča, Ružín, Bukovec, Medzev, Moldava nad Bodvou**.

Pred začatím letnej turistickej sezóny boli vykonané kontroly v zariadeniach spoločného stravovania sezónneho charakteru. V hodnotenom období boli na základe usmernenia ÚVZ SR vykonané aj ciele mimoriadne kontroly zamerané na dodržiavanie hygienických požiadaviek a kvalitu pokrmov v stánkoch s rýchlym občerstvením na umelých sezónnych kúpaliskách významných pre kúpaciu sezónu. Nedostatky pri kontrolách neboli zistené. Vykonané boli aj ďalšie kontroly (28) podľa plánu ÚKP a na základe podaných podnetov, pri ktorých nedostatky, resp. neplnenie povinností prevádzkovateľmi skontrolovaných zariadení boli zistené v dvoch zariadeniach. V zmysle zákona č. 355/2007 Z. z. boli prevádzkovateľom týchto zariadení uložené pokuty. V ostatných skontrolovaných zariadeniach závažné nedostatky neboli zistené.

3.4.2 Zimná turistická sezóna

Na dozorovanom území sú zariadenia spoločného stravovania využívané v týchto zimných rekreačných strediskách:

Rekreačné stredisko **Jahodná**, rekreačné stredisko **Kavečany** a rekreačné stredisko **Zlatá Idka. Jedná o zariadenia s celoročnou prevádzkou.**

Rekreačné stredisko JAHODNÁ (reštaurácia a čajovňa)

Kontrolou neboli zistené nedostatky.

Športovorekreačné stredisko KAVEČANY

V tomto rekreačnom stredisku stravovacie služby poskytuje len **reštaurácia „Pod Hrešnou“**. Kontrolou zameranou na podmienky manipulácie s potravinami, prevádzkovú a osobnú hygienu zamestnancov a dokumentáciu súvisiacu s činnosťou neboli zistené nezhody s platnými predpismi.

Rekreačná lokalita Zlatá Idka

Čajovňa Lanovka Zlatá Idka – začiatkom januára a následne februára zariadenie nebolo prevádzkované, resp. bolo otvorené len počas víkendu nakoľko prevádzka nebola rentabilná a taktiež nepremával ani skibus pre zlé snehové podmienky. Bola vykonaná 1 kontrola (kedy už boli dobré snehové podmienky). Nedostatky pri kontrole neboli zistené.

3.5 Hromadné akcie

V roku 2013 sa uskutočnili na území mesta Košice (**17**) a okresu Košice okolie (**2**) **spolu 19** hromadných akcií konaných v rámci osláv mesta Košice, pri konaní kultúrnych a športových podujatiach, vianočných sviatkov, spojených s poskytovaním občerstvovacích služieb, ktoré boli usporiadateľmi ohlásené podľa § 52 zák. č.355/2007 Z. z.:

Jednalo sa o nasledovné hromadné akcie:

Kultúrne podujatia: 11

- Košice 2013- Európske hlavné mesto kultúry pred NZC Aupark Košice
- Dni mesta Košice, Hlavná ul., Košice . Vykonaných bolo 12 kontrol, nedostatky neboli zistené
- Tancujúce mesto Karička tanec priateľov
- Festival Cassovia Folk Fest pri Urbanovej veži v Košiciach
- EURO FOLK Rozhanovce
- 5.ročník GRAND PRIX ŠTÓS 2013
- FREE SUMMER hudobný festival, na Jazdeckom areáli v Košiciach
- FUNRADIO POHODA, Mestský park-lokalita Anička, Košice
- Leto v parku Košice 2013, v areáli Kulturparku
- Polievkový festival v areáli Kulturparku v Košiciach
- Family Safety Day – deň detí zamestnancov USS Košice

Športové podujatia: 3

- Hokejové mestečko Košice, Festivalové námestie v Košiciach
- MMM Košice
- Rally Myslava

V rámci vianočných sviatkov: 4 lokality

- Vianočné trhy na Hlavnej, Poštovej, pred NZC Aupark a pred OC Galéria

V rámci veľkonočných sviatkov:1

- Staromestské veľkonočné trhy, Dominikánske nám., Košice

Vykonaných bolo spolu 47 kontrol. V jednom zariadení boli zistené nedostatky v osobnej hygiene zamestnanca.

Iné: 3

- Košické slávnosti vína v Košiciach
- Košice Gurmanfest 2013 v areáli Botanickéj záhrady v Košiciach
- Festival pod mostom KVP v Košiciach

Vykonaných bolo spolu 47 kontrol. V jednom zariadení boli zistené nedostatky v osobnej hygiene zamestnanca.

4. Sankčné opatrenia

Sankčné opatrenia podľa zák. č. 355/2007 Z. z.

podľa § 12 ods.2 písm.e) a n) 1 opatrenie, ktorým bolo nariadené uzatvoriť zariadenie spoločného stravovania do doby preukázania účinnosti vykonanej dezinfekcie priestorov a účelového strojno-technologického zariadenia a vybavenia a vykonať mechanickú očistu a účinnú dezinfekciu všetkých priestorov a účelového strojno-technolog. zariadenia (dôvod- výskyt hnačkových ochorení u osôb, ktoré konzumovali stravu v predmetnom zariadení spoločného stravovania s potvrdeným nálezom Salmonella enteritidis)

podľa § 55 ods.2 písm. g) bolo vydaných 18 opatrení na mieste, ktorými bolo nariadené uzatvorenie potravinárskych prevádzok, z dôvodu možného rizika vážneho poškodenia zdravia ľudí,

podľa § 57 bolo uložených **21 pokút** v sume **10 615 €**;

podľa § 56 bolo uložených **8 blokových pokút** v sume **120 €**;

podľa § 6 ods. 3 písm. j) bolo uložených **11 pokynov** na odstránenie nedostatkov

Sankčné opatrenia podľa zák. NR SR č. 152/1995 Z. z. o potravinách v platnom znení:
uložené opatrenia

podľa § 19 ods.1, písm. e) a podľa čl. 54 nariadenia EP a Rady (ES) č.882/2004 bolo vydané **4 opatrenia**,

podľa § 29 boli uložené **4 pokuty** v celkovej sume **90 €**;

Ďalšie sankčné opatrenia:

podľa § 58 zák. č. 355/2007 Z. z. bolo uplatnených **9 náhrad nákladov** v hodnote **467,50 €**;

podľa § 20 ods. 4 zák. č. 152/1995 Z. z. boli uplatnené **uhrady nákladov prípadoch v celkovej sume 389 €**;

V zákonom stanovenej lehote bolo podaných 7 odvolaní voči rozhodnutiu

Z toho **4** proti uloženiu pokuty, **1** voči nesúhlasnému posudku, **1** proti zastaveniu konania, v **1** prípade podané námietky voči výkonu rozhodnutia.

Jedno odvolanie bolo **postúpené ÚVZ SR Bratislava**, **1 odvolanie** bolo **vzaté späť** ako bezpredmetné, ohľadom ďalších **4 odvolaní** bolo rozhodnuté v rámci autoremedúry a **1 odvolanie** je v štádiu riešenia (výkon rozhodnutia)

5. Epidemický výskyt alimenárnych ochorení

Celkový počet alimentárnych ochorení prebiehajúcich v epidémiach, na šetrení ktorých sa odbor hygieny výživy podieľal: **2**

1. V apríli vznikla **epidémia hnačkových ochorení** u **109** zamestnancov 3 priemyselných závodov, a to závod spoločnosti **Faurecia Slovakia s.r.o.**, Airport Industrial Park Košice (výroba čalúnenia pre interiéry áut) – **60 chorých**, **Magneti Marelli Slovakia s.r.o.**, Priemyselný park Kechnec (výroba vysoko-technologických systémov a komponentov pre automobilový sektor) – **9 chorých** a **SWEP Slovakia s.r.o.**, Priemyselný park Kechnec (prenos tepla, dodávky výmenníkov tepla a príslušenstva) – **40 chorých**.

Ochorenie vzniklo **po konzumácii obeda** (grilovaný hydinový plátok, dusená zelenina a ryža) **pripraveného v závodnej reštaurácii Rušňové depo** v Košiciach, v ktorej ŠZD vykonáva rezort Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR. Hotové teplé pokrmy do uvedených prevádzok pripravovala a dodávala spol. EUREST s.r.o., prevádzka Rušňové depo, ktorá expedovala do výdajní vyššie uvedených závodov **485 porcií** pokrmov z toho: 263 porcií spol. Faurecia, 130 porcií spol. Magneti Marelli a 92 porcií spol. Swep. ŠZD vo výdajniach uvedených priemyselných závodoch vykonáva RÚVZ Košice.

Kontrola vo výrobní pokrmov vykonaná zamestnancami RÚVZ Košice bola na základe požiadania oblastného hygienika Košice, Útvaru vedúceho hygienika rezortu MDVRR SR. Zamestnanci RÚVZ Košice odobrali na mikrobiologické vyšetrenie vzorky sterov z pracovného prostredia a vzorky pokrmov pripravených posledné 2 dni. Zamestnancom kuchyne, v ktorej boli pokrmy pripravené a vo výdajniach stravy dotknutých závodov boli odobraté výtery z rekta, hrdla a nosa a odber stolice. Výtery z rekta a stolice boli negatívne. Z výterov z hrdla a nosa bol u 7 zamestnancov kuchyne bol izolovaný *Staphylococcus aureus* neproduktujúci stafylokokový enterotoxín.

Vo vzorke podávaného obeda (grilovaný hydinový plátok) bol z pomnoženia izolovaný *Staphylococcus aureus* produkujúci **stafylokokový enterotoxín typ D** a *Bacillus cereus*.

Kontrolou v závodnej reštaurácii Rušňové depo bolo zistené nedodržanie pracovných postupov a požiadaviek na výrobu, prípravu a uchovávanie hotových teplých a schladzovaných pokrmov. Ďalej boli zistené nedostatky v zabezpečovaní ochrany hotových pokrmov pred ich znehodnotením.

Epidémia bola uzavretá ako **stafylokoková enterotoxikóza**.

2. V novembri boli hlásené ochorenia po konzumácii pokrmov v reštaurácii na Južnej triede č. 48 v Košiciach. **Ochorelo spolu 24 osôb, z ktorých 3 boli hospitalizovaní.** U 15 chorých bola z výteru z rekta potvrdená *S. enteritidis*. Zamestnancom reštaurácie boli vykonané výtery z rekta. Výsledky na *S. enteritidis* boli negatívne. V zariadení sa v čase kontroly nenachádzali suroviny používané na prípravu pokrmov, okrem slepačích vajec, z ktorých vzorka bola odobratá na izoláciu *S. enteritidis* s negatívnym výsledkom. Zároveň boli odobraté stery z pracovných plôch a účelového zariadenia. Výsledky na prítomnosť patogénnych mikroorganizmov boli negatívne.

6. Poradne správnej výživy

V poradni správnej výživy bola naďalej vykonávaná individuálna a skupinová poradenská činnosť s cieľom dosiahnuť u klientov akceptáciu zdravých stravovacích návykov podľa hlavných zásad správnej výživy a ich uplatňovanie v praxi. Individuálne navštívilo poradňu **100 osôb**. Skupinové poradenstvo bolo zamerané hlavne na skupiny pracovníkov, ktorí pracujú v potravinárskych prevádzkach a to prednáškovou činnosťou. Prednášok sa zúčastnilo **274 osôb**. V rámci poradne boli klienti informovaní aj o rizikách, ktoré vyplývajú z nesprávneho stravovania, preferovania nevhodných potravín a nápojov v celodennom

stravovaní. Oproti minulým rokom sa v r. 2013 zvýšil záujem klientov o informácie o výživových doplnkoch, potravinách na osobitné výživové účely a alternatívnych trendoch v stravovaní.

7. Projekty, mimoriadne úlohy

Odbor hygieny výživy sa v roku 2013 podieľal na plnení nasledujúcich programov a projektov úradov verejného zdravotníctva:

- **Sledovanie výživového stavu vybraných vekových skupín dospeljej populácie**
- **Monitoring jodácie jedlej soli, jodúria**
- **Bezpečnosť PET fliaš**
- **Bezpečnosť výrobkov určených pre deti**
- **Bezpečnosť papierových a kartónových obalových materiálov**
- **Monitoring spotreby vybraných prídavných látok v potravinách (farbivá, arómy)**

Monitoring bisfenolu A v materiáloch a predmetoch určených na styk s potravinami
(Správy z Programov a projektov boli samostatne spracované a zaslané)

Mimoriadne úlohy

Vo vyhodnocovacom období bolo odborom hygieny výživy plnených **6 mimoriadnych úloh podľa usmernení ÚVZ SR v Bratislave, a to:**

1. Mimoriadna cielená kontrola zameraná na dodržiavanie hygienických požiadaviek v ázijských reštauráciach v Slovenskej republike

Skontrolovaných bolo 20 zariadení, odobratých 52 vzoriek pokrmov a 45 sterov z prostredia, pracovných plôch, odevov. Nedostatky boli zistené v 10 zariadeniach (nedostatky v dodržiavaní osobnej hygieny zamestnancov, v manipulácii so surovinami, polotovarmi, potravinami, pokrmami (zámena pracovných plôch, resp. neoznačenie pracovných plôch podľa účelu ich využitia, zmrazovanie surovín dodaných do zariadenia chladené, resp. polotovarov vyrobených v prevádzke, nedodržiavanie teplotného reťazca, nevyhovujúca teplota uchovávaných pokrmov), v skladovaní surovín (napr. spoločné uchovávanie nezlučiteľných druhov potravín) a v nezabezpečení zdravotnej bezpečnosti vyrábaných pokrmov.

2. Kontrola mäsa v zariadeniach spoločného stravovania.

Mimoriadne kontroly boli zamerané na hygienu, označovanie a vysledovateľnosť mäsa používaného na prípravu hotových pokrmov. Vykonaných bolo 71 kontrol, odobratých 8 vzoriek surového mäsa. Nedostatky zistené v 3 zariadeniach. Prevádzkovateľom boli uložené pokuty (spolu 1 300 eur), v dvoch zariadeniach boli nariadené opatrenia na mieste o uzatvorení prevádzky. V rámci kontrol bolo odobratých 8 vzoriek surového mäsa.

3. Mimoriadna kontrola epidemiologicky rizikových činností osôb pri výrobe, manipulácii a umiestňovaní potravín na trh v prevádzkach supermarketov, hypermarketov a obchodných domoch

Kontroly (15) boli na úsekoch činností s epidemiologicky rizikovými potravinami (nebalené lahôdkárske a cukrárenské výrobky) zamerané na kontrolu dokumentácie zdravotnej a odbornej spôsobilosti zamestnancov, vstupnej a ďalších lekárskejších prehliadok,

kontrolu dokumentácie o školení zamestnancov, dodržiavania osobnej hygieny zamestnancov, hygienických požiadaviek na výrobu potravín, manipuláciu s nimi a ich umiestnenie na trh. Zároveň boli vykonané stery z rúk zamestnancov, ochranných pracovných odevov a pracovných plôch a účelového zariadenia. Pri kontrolách neboli zistené nedostatky.

4. Mimoriadna kontrola dodržiavania hygienických požiadaviek v cukrárskych výrobniach a v cukrárňach.

Kontroly (35) boli vykonané v cukrárskych výrobniach, ktoré sú súčasťou zariadení spoločného stravovania a v zariadeniach výroby a predaja nebalenej zmrzliny, zamerané na dodržiavanie osobnej hygieny zamestnancov, doklady o odbornej a zdravotnej spôsobilosti, podmienky manipulácie s potravinami, resp. finálnymi výrobkami, výsledovateľnosť potravín, označenie predávaných cukrárskych výrobkov a zmrzlín, prevádzkovú hygienu, námatkový odber sterov z prostredia, pracovných plôch, odevov a rúk zamestnancov, odber vzoriek cukrárskych výrobkov a zmrzlín. Odobratých bolo 16 vzoriek cukrárskych výrobkov a 24 vzoriek zmrzlín a 75 sterov.

Nedostatky boli zistené v manipulácii s cukrárskymi polovýrobnými a finálnymi výrobkami, v označovaní predávaných cukrárskych výrobkov a zmrzlín. Na mieste boli nariadené opatrenia o uzatvorení prevádzky.

5. Mimoriadna kontrola zariadení stánkového a ambulantného predaja potravín počas konania hromadných podujatí – vianočných trhov.

Vykonaných bolo 44 kontrol a skontrolovaných 23 stánkov rýchleho občerstvenia. Kontroly boli zamerané na hygienu predaja a označovania cukrárenských výrobkov, prípravu, manipuláciu a podávanie pokrmov. Nedostatky boli zistené v 2 zariadeniach v nedodržaní osobnej hygieny zamestnancom a v nezabezpečení výsledovateľnosti. Na laboratórne vyšetrenie bolo odobratých 30 vzoriek (29 vzoriek rýchleho občerstvenia a 1 vzorka cukrárskeho výrobku).

6. Mimoriadna cieľná kontrola zameraná na dodržiavanie hygienických požiadaviek a kvalitu pokrmov v stánkoch s rýchlym občerstvením na umelých sezónnych kúpaliskách významných pre kúpaciu sezónu

Kontroly boli zamerané na dodržiavanie prevádzkovej hygieny, osobnej hygieny zamestnancov, podmienky manipulácie s potravinami, potravinovými surovinami a pokrmami. Nedostatky pri kontrolách neboli zistené. Odobratých bolo 18 vzoriek pokrmov a 20 sterov.

Správy z plnenia jednotlivých mimoriadnych úloh boli zaslané ÚVZ SR v Bratislave v požadovanom rozsahu a v stanovenom termíne.

Tabuľky: č. 1 až 8 podľa spracovania v roku 2013 (+ využitie údajov z informačného systému v hygiene výživy)

Vyhodnotenie analýz odobratých vzoriek – RÚVZ KOŠICE - rok 2013

Tabuľka č. 1

P. č.	Komodita	Mikrobiologická kontaminácia	Iná kontaminácia	Zloženie výrobku	Označenie výrobku	Iné	Počet nevyhovujúcich vzoriek	Celkový počet vzoriek	% nevyhovujúcich vzoriek
1	Syry a bryndza zo Slovenska							0	
2	Ostatné mliečne výrobky							0	
3	Vajcia a výrobky z vajec							2	
4	Mäso a výrobky z mäsa, zverina a hydina							8	
5	Ryby a morské živočíchy							0	
6	Tuky a oleje							0	
7	Polievky, bujóny a omáčky							0	
8	Cereálie a pekárske výrobky							2	
9	Ovocie a zelenina							0	
10	Byliny a koreniny							1	
11	Nealkoholické nápoje							3	
12	Víno							0	
13	Alkoholické nápoje (iné ako víno)							0	
14	Zmrzlina a dezerty	48					48	184	26,09
15	Kakao, kakaové prípravky, káva, čaje (okrem 16)							0	
16	Ovocné a bylinné čaje							4	
17	Cukrovinky							5	
18	Orechy a výrobky z orechov							1	
19	Lahôdkárske výrobky	3					3	24	12,50
20	Cukrárske výrobky	3					3	39	5,13
21	Minerálne vody							0	
22	Praménité vody a balené pitné vody	1					1	10	10,0
23	Hotové pokrmy	33					33	450	7,33
24	Pokrmy rýchleho občerstvenia							42	
25	Detská a dojčenská výživa							25	
26	Výživové doplnky							10	
27	Ostatné potraviny na osobitné výživové účely							0	
28	Prídavné látky - farbivá							4	
29	Prídavné látky - sladidlá				1		1	1	100,0
30	Prídavné látky - konzervačné látky							0	
31	Iné prídavné látky							0	
32	Arómy							0	
33	Enzýmy							0	
34	Kuchynská soľ							24	
35	Obalové materiály							0	
36	Predmety prichádzajúce do styku s potravinami							4	
37	Ostatné							5	
	Spolu	87			1		88	863	10,20

Vyhodnotenie inšpekcií na mieste – RÚVZ KOŠICE - rok 2013

Tabuľka č. 2

	Primárni výrobcovia	Výrobcovia a baliarne	Distribútori a dopravcovia	Maloobchod	Sektor služieb	Výrobcovia predávajúci hlavne na maloobchodnej báze	Ostatné prevádzkarne	Spolu
Počet podnikateľských subjektov		3	14	183	2330	35		2565
Počet kontrolovaných subjektov		1	10	35	905	26		977
Počet kontrol		1	12	43	2362	59	251	2728
Počet subjektov s nevyhovujúcimi výsledkami			1	12	82	3		98
SVP/ HACCP				2	9			11
Vzdelávanie zamestnancov					2			2
Hygiena prevádzky					37	3		40
Osobná hygiena					11	2		13
Odborná spôsobilosť					9			9
Zdravotná spôsobilosť								0
Označovanie			1					11
Výživové a zdravotné tvrdenia								0
Potraviny po DS/DMT								0
Pôvod, výsledovateľnosť				2				2
Skladovanie				1	26	2		29
Manipulácia s potravinami				1	20	1		22
Manipulácia s odpadom a jeho kat. zaradenie								0
Iné				2	38			40

Prehľad výkonov posudkovej činnosti - RÚVZ KOŠICE - rok 2013

Tabuľka č. 3

P.č.	DRUH PODKLADOV PRE ROZHODOVACIU ČINNOSŤ	počet	ZSS	Výroba potravín	Výroba kozmet., tab., PBU a iné	Predaj potravín	Predaj kozmet., tab., PBU a iné	Sklady	Iné prevádzky	SPOLU
1.	Územné konanie	návrhy	3			10		2		15
		odvol.	0							0
2.	Kolaudačné konanie, zmena v užívaní stavieb	návrhy	11	1	1	10				23
		odvol.	0							0
3.	Schvaľovanie prev. poriadkov	návrhy	55							55
		odvol.	0							0
4.	Uvedenie do prevádzky, resp.do užívania	návrhy	388	8		175	9	8	14	602
		odvol.	0			2				2
5.	Umiestnenie nových potr. a výž. doplnkov na trh	návrhy	0							0
		odvol.	0							0
6.	Prerušenia konania		40	4		8			3	55
7.	Zastavenia konania		12			4			2	18
8.	Odborné konzultácie		687	128	4	439	12	28	13	1311
9.	Iné výkony		217	2		126	3	2	4	354

Počet vzoriek, v ktorých boli izolované patogénne a toxinogénne mikroorganizmy - RÚVZ KOŠICE - rok 2013

Tabuľka č. 4

P. č.	Komodita	Počet vyšetř. vzoriek	POČET VZORIEK S IZOLOVANÝMI KMEŇMI																			Počet nevyh. vzoriek
			Sal	Shi	Cam	Yer	Pse	Clo Per	Lis	Sta	Ple	Kva	Clo Bot	B hem	Vib	Kol	Ecol	Ent	Bac Cer	Cro-no B	Iné	
1	Syry a bryndza zo Slovenska	0																				
2	Ostatné mliečne výrobky	0																				
3	Vajcia a výrobky z vajec	4503																				
4	Mäso a výrobky z mäsa, zverina a hydina	532																				
5	Ryby a morské živočíchy	15																				
6	Tuky a oleje																					
7	Polievky, bujóny a omáčky																					
8	Cereálie a pekárske výrobky																					
9	Ovocie a zelenina																					
10	Byliny a koreniny																					
11	Nealkoholické nápoje																					
12	Víno																					
13	Alkoholické nápoje (iné ako víno)																					
14	Zmrzlina a dezerty	153									1	23					4					35
15	Kakao, kakaové prípravky, káva, čaje (okrem 16)																					
16	Ovocné a bylinné čaje	2																				
17	Cukrovinky																					
18	Orechy a výrobky z orechov																					
19	Lahôdkarské výrobky	87										6					4					10
20	Cukrárske výrobky	125										2					1					3

Počet vzoriek, v ktorých boli izolované patogénne a toxinogénne mikroorganizmy - RÚVZ KOŠICE - rok 2013

Tabuľka č. 4 - pokračovanie

P. č.	Komodita	Počet vyšetr. vzoriek	POČET VZORIEK S IZOLOVANÝMI KMEŇMI																		Počet nevyh. vzoriek	
			Sal	Shi	Cam	Yer	Pse	Clo Per	Lis	Sta	Ple	Kva	Clo Bot	B hem	Vib	Kol	Ecol	Ent	Bac Cer	Cro-no B		Iné
21	Minerálne vody																					
22	Praménité vody a balené pitné vody	4																				
23	Hotové pokrmy	453							3							20	5		6			34
24	Pokrmy rýchleho občerstvenia	10																				
25	Detská a dojčenská výživa	11																				
26	Výživové doplnky																					
27	Ostatné potraviny na osobitné výživové účely																					
28	Prídavné látky - farbivá																					
29	Prídavné látky - sladidlá																					
30	Prídavné látky - konzervačné látky																					
31	Iné prídavné látky																					
32	Arómy																					
33	Enzýmy																					
34	Kuchynská soľ																					
35	Obalové materiály																					
36	Predmety prichádzajúce do styku s potravinami																					
37	Ostatné	6								1												1
	Spolu	921							3	2	31					29	5		6		35	111

Vysvetlivky: **Sal** - Salmonella spp., **Shi** - Shigella spp., **Cam** - Campylobacter jejuni, **Yer** - Yersinia enterocolitica, **Pse** - Pseudomonas aeruginosa, **Clo Per** - Clostridium perfringens, **Lis** - Listeria monocytogenes, **Sta** - Stafylokoky, **Ple** - plesne, **Kva** - kvasinky, **CloBot** - Clostridium botulinum, **B hem** – B-hemolytické streptokoky, **Vib** - Vibrio parahaemolyticus, **Kol** - koliformné baktérie, **Ecol** – E. coli, **Ent** - enterokoky, **BacCer** - Bacillus cereus, **Crono B** - Cronobacter spp.

Kontaminanty vo vyšetrených vzorkách - RÚVZ KOŠICE - rok 2013

Tabuľka č. 5

P. č.	Komodita	Celk. poč. vz.			Pb			Cd			Hg			As			Cr			Al			Cu			Ni			Sn		
		vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%
1	Syry a bryndza zo Slovenska																														
2	Ostatné mliečne výrobky																														
3	Vajcia a výrobky z vajec																														
4	Mäso a výrobky z mäsa, zverina a hydina	5	0	0,0	5	0	0,0																								
5	Ryby a morské živočíchy																														
6	Tuky a oleje																														
7	Polievky, bujóny a omáčky																														
8	Cereálie a pekárske výrobky																														
9	Ovocie a zelenina																														
10	Byliny a koreniny																														
11	Nealkoholické nápoje	1	0	0,0																	1	0	0,0						1	0	0,0
12	Víno																														
13	Alkoholické nápoje (iné ako víno)																														
14	Zmrzlina a dezerty																														
15	Kakao, kakaové prípravky, káva, čaje (okrem 16)																														
16	Ovocné a bylinné čaje	2	0	0,0	2	0	0,0	2	0	0,0	2	0	0,0																		
17	Cukrovinky																														
18	Orechy a výrobky z orechov																														
19	Lahôdkarské výrobky																														
20	Cukrárske výrobky																														

Kontaminanty vo vyšetrených vzorkách – RÚVZ KOŠICE - rok 2013

Tabuľka č. 5 - pokračovanie

P. č.	Komodita	Celk. poč. vz.			Pb			Cd			Hg			As			Cr			Al			Cu			Ni			Sn							
		vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%					
21	Minerálne vody																																			
22	Praménité vody a balené pitné vody	4	0	0,0	4	0	0,0	4	0	0,0	4	0	0,0	4	0	0,0	2	0	0,0				2	0	0,0	4	0	0,0								
23	Hotové pokrmy																																			
24	Pokrmy rýchleho občerstvenia																																			
25	Deťská a dojčenská výživa	7	0	0,0	7	0	0,0	7	0	0,0	7	0	0,0	7	0	0,0																				
26	Výživové doplnky	8	0	0,0	8	0	0,0	6	0	0,0	4	0	0,0																							
27	Ostatné potraviny na osobitné výživové účely																																			
28	Prídavné látky - farbivá	4	0	0,0	4	0	0,0	4	0	0,0	4	0	0,0																							
29	Prídavné látky - sladidlá																																			
30	Prídavné látky - konzervačné látky																																			
31	Iné prídavné látky																																			
32	Arómy																																			
33	Enzýmy																																			
34	Kuchynská soľ																																			
35	Obalové materiály																																			
36	Predmety prichádzajúce do styku s potravinami																																			
37	Ostatné	7	0	0,0	5	0	0,0	5	0	0,0	2	0	0,0																							
	Spolu	38	0	0,0	35	0	0,0	28	0	0,0	23	0	0,0	11	0	0,0	2	0	0,0	0	0	0,0	3	0	0,0	4	0	0,0	1	0	0,0	1	0	0,0		

Vysvetlivky: **Pb** – olovo, **Cd** - kadmium, **Hg** - ortuť, **As** - arzén, **Cr** - chróm, **Al** - hliník, **Cu** - meď, **Ni** - nikel, **Sn** - cín

Kontaminanty vo vyšetrených vzorkách – RÚVZ KOŠICE - rok 2013

Tabuľka č. 5 - pokračovanie

P. č.	Komodita	NO3			_RP			_MT			NEL			PCB			_NZ			EKF			_HIS			_INE		
		vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%
1	Syry a bryndza zo Slovenska																											
2	Ostatné mliečne výrobky																											
3	Vajcia a výrobky z vajec																											
4	Mäso a výrobky z mäsa, zverina a hydina																											
5	Ryby a morské živočíchy																											
6	Tuky a oleje																											
7	Polievky, bujóny a omáčky																											
8	Cereálie a pekárske výrobky																											
9	Ovocie a zelenina																											
10	Byliny a koreniny																											
11	Nealkoholické nápoje																											
12	Víno																											
13	Alkoholické nápoje (iné ako víno)																											
14	Zmrzlina a dezerty																											
15	Kakao, kakaové prípravky, káva, čaje (okrem 16)																											
16	Ovocné a bylinné čaje																											
17	Cukrovinky																											
18	Orechy a výrobky z orechov																											
19	Lahôdkárske výrobky																											
20	Cukrárske výrobky																											

Kontaminanty vo vyšetrených vzorkách - RÚVZ KOŠICE - rok 2013

Tabuľka č. 5 - pokračovanie

P. č.	Komodita	NO3			_RP			_MT			NEL			PCB			_NZ			EKF			_HIS			_INE		
		vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%
21	Minerálne vody																											
22	Pramenité vody a balené pitné vody																											
23	Hotové pokrmy																											
24	Pokrmy rýchleho občerstvenia																											
25	Detická a dojčenská výživa	5	0	0,0	6	0	0,0	7	0	0,0				2	0	0,0												
26	Výživové doplnky																											
27	Ostatné potraviny na osobitné výživové účely																											
28	Prídavné látky - farbivá																											
29	Prídavné látky - sladidlá																											
30	Prídavné látky - konzervačné látky																											
31	Iné prídavné látky																											
32	Arómy																											
33	Enzýmy																											
34	Kuchynská soľ																											
35	Obalové materiály																											
36	Predmety prichádzajúce do styku s potravinami																											
37	Ostatné																											
	Spolu	5	0	0,0	6	0	0,0	7	0	0,0				2	0	0,0												

Vysvetlivky: NO3 - dusičnany, _RP – rezíduá pesticídov, _MT – mykotoxíny, NEL – polyaromatické uhľovodíky, PCB – polychlórované bifenylly, _NZ – nitrózamíny, EKF – estery kyseliny ftalovej, _HIS – histamín

Kontaminanty vo vyšetrených vzorkách – RÚVZ KOŠICE- rok 2013

Tabuľka č. 5 - pokračovanie

P. č.	Komodita	Sb			Ba			B			NO2			Fx			CN			Mn			Se		
		vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%
1	Syry a bryndza zo Slovenska																								
2	Ostatné mliečne výrobky																								
3	Vajcia a výrobky z vajec																								
4	Mäso a výrobky z mäsa, zverina a hydina																								
5	Ryby a morské živočíchy																								
6	Tuky a oleje																								
7	Polievky, bujóny a omáčky																								
8	Cereálie a pekárske výrobky																								
9	Ovocie a zelenina																								
10	Byliny a koreniny																								
11	Nealkoholické nápoje																								
12	Víno																								
13	Alkoholické nápoje (iné ako víno)																								
14	Zmrzlina a dezerty																								
15	Kakao, kakaové prípravky, káva, čaje (okrem 16)																								
16	Ovocné a bylinné čaje																								
17	Cukrovinky																								
18	Orechy a výrobky z orechov																								
19	Lahôdkarské výrobky																								
20	Cukrárske výrobky																								

Kontaminanty vo vyšetrených vzorkách - RÚVZ KOŠICE - rok 2013

Tabuľka č. 5 – pokračovanie

P. č.	Komodita	Sb			Ba			B			NO2			Fx			CN			Mn			Se		
		vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%
21	Minerálne vody																								
22	Praménité vody a balené pitné vody	4	0	0,0				4	0	0,0	4	0	0,0	4	0	0,0	4	0	0,0	4	0	0,0	2	0	0,0
23	Hotové pokrmy																								
24	Pokrmy rýchleho občerstvenia																								
25	Detská a dojčenská výživa										5	0	0,0												
26	Výživové doplnky																								
27	Ostatné potraviny na osobitné výživové účely																								
28	Prídavné látky - farbivá																								
29	Prídavné látky - sladidlá																								
30	Prídavné látky - konzervačné látky																								
31	Iné prídavné látky																								
32	Arómy																								
33	Enzýmy																								
34	Kuchynská soľ																								
35	Obalové materiály																								
36	Predmety prichádzajúce do styku s potravinami																								
37	Ostatné																								
	Spolu	4	0	0,0				4	0	0,0	9	0	0,0	4	0	0,0	4	0	0,0	4	0	0,0	2	0	0,0

Vysvetlivky: Sb - antimón, Ba - bárium, B - bór, NO2 - dusitany, Fx - fluoridy, CN - kyanidy, Mn - mangán, Se - selén

Kontaminanty vo vyšetrených vzorkách – RÚVZ Košice - rok 2013

Tabuľka č. 5 – pokračovanie

P. č.	Komodita	Ag			Cr6+			CML			form			mel			PAA			diizok			1-okt		
		vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%
35	Obalové materiály															1	0	0							
36	Predmety prichádzajúce do styku s potravinami																								

P. č.	Komodita	rozp			styr			mono_EG			di_EG			ac_ald			akr_nit			vin_ac			kapr		
		vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%
35	Obalové materiály																								
36	Predmety prichádzajúce do styku s potravinami																								

P. č.	Komodita	adip			BADGE			BFDE			NOGE			Bisf_A			Bisf_F			Bisf_S			odol_farb		
		vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%
35	Obalové materiály																								
36	Predmety prichádzajúce do styku s potravinami				1	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0									

P. č.	Komodita	UV_stab			fen			red_I			iony			odpar			prch_I			senz				
		vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%		
35	Obalové materiály																							
36	Predmety prichádzajúce do styku s potravinami																							

Vysvetlivky: **Ag** – striebro, **Cr6+** - šesťmocný chróm, **CML** - celková migrácia látok, **form** – formaldehyd, **mel** - melamin, **PAA** - primárne aromatické amíny, **diizok** – diizokyanáty, **1-okt** - 1-oktén, **rozp** - zvyškové rozpúšťadlá, **styr** – styrén, **mono_EG** – monoetylénglykol, **di_EG** – dietylénglykol, **ac_ald** – acetaldehyd, **akr_nit** – akrylonitril, **vin_ac** – vinylacetát, **kapr** – kaprolaktám, **adip** - bis-(2-etylhexyl)adipát, **Bisf_A** -Bisfenol A, **Bisf_F** - Bisfenol F, **Bisf_S** - Bisfenol S, **odol_farb** - odolnosť pigmentov a farbív, **UV_stab** - prítomnosť UV stabilizátora, **fen** – fenoly, **red_I** - redukujúce látky, **iony** - dôkaz iónov, **odpar** – odparok, **prch_I** - prchavé látky, **senz** - senzorické hodnotenie

Prídavné látky, osobitné prísady v potravinách a vybrané fyzikálno-chemické parametre vo vyšetrených vzorkách - RÚVZ KOŠICE - rok 2013

Tabuľka č. 6

P. č.	Komodita	Celkový počet vzoriek			Farbivá			Sladidlá			Chemické konzervačné látky			Iné prídavné látky			Kuchynská soľ			Kofeín			Chinín		
		vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%
1	Syry a bryndza zo Slovenska																								
2	Ostatné mliečne výrobky																								
3	Vajcia a výrobky z vajec																								
4	Mäso a výrobky z mäsa, zverina a hydina																								
5	Ryby a morské živočíchy																								
6	Tuky a oleje																								
7	Polievky, bujóny a omáčky																								
8	Cereálie a pekárske výrobky	1	0	0,0										1	0	0,0									
9	Ovocie a zelenina																								
10	Byliny a koreniny																								
11	Nealkoholické nápoje	4	0	0,0	2	0	0,0	1	0	0,0									1	0	0,0				
12	Víno																								
13	Alkoholické nápoje (iné ako víno)																								
14	Zmrzlina a dezerty	37	0	0,0	37	0	0,0																		
15	Kakao, kakaové prípravky, káva, čaj (okrem 16)																								
16	Ovocné a bylinné čaje																								
17	Cukrovinky	5	0	0,0	3	0	0,0							2	0	0,0									
18	Orechy a výrobky z orechov																								
19	Lahôdkarské výrobky																								
20	Cukrárske výrobky	2	0	0,0	2	0	0,0																		

Prídavné látky, osobitné prísady v potravinách a vybrané fyzikálno-chemické parametre vo vyšetrených vzorkách - RÚVZ KOŠICE- rok 2013

Tabuľka č. 6 - pokračovanie

P. č.	Komodita	Celkový počet vzoriek			Farbivá			Sladidlá			Chemické konzervačné látky			Iné prídavné látky			Kuchynská soľ			Kofeín			Chinín		
		vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%
21	Minerálne vody																								
22	Pramenité vody a balené pitné vody																								
23	Hotové pokrmy																								
24	Pokrmy rýchleho občerstvenia																								
25	Detská a dojčenská výživa																								
26	Výživové doplnky	8	0	0,0	3	0	0,0	4	0	0,0	1	0	0,0												
27	Ostatné potraviny na osobitné výživové účely																								
28	Prídavné látky - farbivá	4	0	0,0	4	0	0,0																		
29	Prídavné látky - sladidlá	1	0	0,0				1	0	0,0															
30	Prídavné látky - konzervačné látky																								
31	Iné prídavné látky																								
32	Arómy																								
33	Enzýmy																								
34	Kuchynská soľ																								
35	Obalové materiály																								
36	Predmety prichádzajúce do styku s potravinami																								
37	Ostatné				3	0	0,0							1	0	0,0									
	Spolu	65	0	0,0	54	0	0,0	6	0	0,0	1	0	0,0	4	0	0,0				1	0	0,0			

Prídavné látky, osobitné prísady v potravinách a vybrané fyzikálno-chemické parametre vo vyšetrených vzorkách - RÚVZ KOŠICE - rok 2013

Tabuľka č. 6 - pokračovanie

P. č.	Komodita	Feroxyanidy			Jodidy			Dusitany			Dusičnany			pH			CHS kyselina manganistanom			Celkový organický uhlík		
		vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%
1	Syry a bryndza zo Slovenska																					
2	Ostatné mliečne výrobky																					
3	Vajcia a výrobky z vajec																					
4	Mäso a výrobky z mäsa, zverina a hydina																					
5	Ryby a morské živočíchy																					
6	Tuky a oleje																					
7	Polievky, bujóny a omáčky																					
8	Cereálie a pekárske výrobky																					
9	Ovocie a zelenina																					
10	Byliny a koreniny																					
11	Nealkoholické nápoje																					
12	Víno																					
13	Alkoholické nápoje (iné ako víno)																					
14	Zmrzlina a dezerty																					
15	Kakao, kakaové prípravky, káva, čaje (okrem 16)																					
16	Ovocné a bylenné čaje																					
17	Cukrovinky																					
18	Orechy a výrobky z orechov																					
19	Lahôdkarské výrobky																					
20	Cukrárske výrobky																					

Prídavné látky, osobitné prísady v potravinách a vybrané fyzikálno-chemické parametre vo vyšetrených vzorkách - RÚVZ KOŠICE - rok 2013

Tabuľka č. 6 - pokračovanie

P. č.	Komodita	Feroxyanidy			Jodidy			Dusitany			Dusičnany			pH			CHS kyselina manganistanom			Celkový organický uhlík			
		vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	vyš.	nev.	%	
21	Minerálne vody																						
22	Prameníte vody a balené pitné vody													4	0	0,0							
23	Hotové pokrmy																						
24	Pokrmy rýchleho občerstvenia																						
25	Detská a dojčenská výživa																						
26	Výživové doplnky																						
27	Ostatné potraviny na osobitné výživové účely																						
28	Prídavné látky - farbivá																						
29	Prídavné látky - sladidlá																						
30	Prídavné látky - konzervačné látky																						
31	Iné prídavné látky																						
32	Arómy																						
33	Enzýmy																						
34	Kuchynská soľ	24	0	0,0	24	0	0,0																
35	Obalové materiály																						
36	Predmety prichádzajúce do styku s potravinami																						
37	Ostatné																						
	Spolu	24	0	0,0	24	0	0,0							4	0	0,0							

Hygienická situácia v potravinárskych zariadeniach - RÚVZ KOŠICE. - rok 2013

Tabuľka č. 7

Druh zariadenia	Počet zariadení	Počet kontrol		Počet vzoriek potravín			Počet vzoriek sterov - prostredie			Počet vzoriek sterov - osobná hygiena			Počet vzoriek vody		
		ÚK	ŠZD	odobr.	nevyh.	%	odobr.	nevyh.	%	odobr.	nevyh.	%	odobr.	nevyh.	%
2.01 lahôdkárska výroba	0	3	0	17	7	41,2									
2.02 cukrárska výroba	0	3	0	23	3	13,0	13	1	7,7	10	0	0,0			
2.03 výroba zmrzlíny	1	28	0	138	47	34,1	15	3	20,0	10	0	0,0			
2.04 výroba nových druhov potravín	0														
2.05 výroba potravín na výživu dojčiat a malých detí	0														
2.06 výroba potravín pre osobitné výživné účely	0														
2.07 výroba výživových doplnkov	1	0	1												
2.08 výroba prírodných minerálnych vôd															
2.09 výroba vôd - pramenitých a balených pitných vôd															
2.10 výroba bylinných čajov															
2.11 výroba hotových mrazených a chladených pokrmov															
2.12 výroba aditívnych látok															
2.14 baliareň lahôdkárskych výrobkov															
2.15 baliareň cukrárskych výrobkov															
2.16 baliareň zmrzlíny															
2.17 baliareň nových druhov potravín															
2.18 baliareň potravín na výživu dojčiat a malých detí															
2.19 baliareň potravín pre osobitné výživné účely															
2.20 baliareň výživových doplnkov															
2.23 baliareň bylinných čajov															
2.24 baliareň hotových mrazených a chladených pokrmov															
2.25 baliareň aditívnych látok															
2.27.1 výroba plastových/kombinovaných obalov															
2.27.2 výroba papierových/kartónových obalov															
2.27.3 výroba keramiky															
2.27.4 výroba skla															
2.27.5 výroba PET fliaš															
2.27.6 výroba predlískov															
2.27.7 výroba iných obalov	2														

Hygienická situácia v potravinárskych zariadeniach - RÚVZ KOŠICE - rok 2013

Tabuľka č. 7

Druh zariadenia	Počet zariadení	Počet kontrol		Počet vzoriek potravín			Počet vzoriek sterov - prostredie			Počet vzoriek sterov - osobná hygiena			Počet vzoriek vody		
		ÚK	ŠZD	odobr.	nevyh.	%	odobr.	nevyh.	%	odobr.	nevyh.	%	odobr.	nevyh.	%
3.1 špecializované sklady a distribúcia potravín	10	12	0												
3.3 sklady a distribúcia obalov a predmetov	4	0	0												
4.1 špecializované predajne potravín	56	7	26	23	1	4,3									
4.3 lekárne, drogérie	126	8	2	42	0	0,0									
4.5 predajne obalov a predmetov	1	0	0	1	0	0,0									
5.1.1 nemocnice - kuchyne	7	10	12	23	1	4,3									
5.1.2 nemocnice - výdajne stravy, čajové kuchynky	131	0	24												
5.1.3 nemocnice - bufety	18	11	4	21	0	0,0									
5.2.1 závodné stravovanie - kuchyne	53	80	89	69	4	6,5	6	0	0,0						
5.2.2 závodné stravovanie - výdajne stravy	120	0	20	2	0	0,0									
5.2.3 závodné stravovanie - bufety	60	22	30												
5.3.1 domovy sociálnej starostlivosti - kuchyne	27	17	19	8	0	0,0									
5.3.2 domovy sociálnej starostlivosti - výdajne stravy	41	1	28												
5.3.3 domovy sociálnej starostlivosti - bufety pre uzavretú skupinu	3	0	1												
5.4.1 rehabilitačné zariadenia - kuchyne	1	1													
5.4.2 rehabilitačné zariadenia - výdajne stravy	0														
5.4.3 rehabilitačné zariadenia - bufety	1														
5.6 zariadenia s prípravou jedál (reštaurácie, pizzérie...)	480	679	545	309	27	8,7	42	9	21,4	35	2	5,7			
5.7 zariadenia bez prípravy jedál (hostince, bary, kaviarne)	1011	181	351	201	0	0,0									
5.8 predaj občerstvenia (rýchle obč., bufety, sezónne zariadenia)	307	112	199	53	0	0,0	11	0	0,0	9	0	0,0			
5.9 krátkodobý stánkový predaj (pri hromadných akciách)	70	15	21	6	0	0,0									
6 Výrobcovia predávajúci hlavne na maloobchodnej báze	35	34	25												
Medzisúčet	2562	1190	1396	758	33	4,4	59	9	15,3	44	2	4,5			
1 Primárna výroba	0														
2.13 výroba ostatných výrobkov	98	2	20	7	0	0,0									
2.26 baliareň ostatných výrobkov	1														
3.2 ostatné prevádzkarne (ostatné sklady)	127	0	11	123	1	0,8	10	0	0,0	32	0	0,0			
4.2 ostatné potravinárske predajne	1354	19													
4.4 novinové stánky	204	23	228												
Medzisúčet	1784	44	259	130	1	0,7	10	0	0,0	32	0	0,0			
Súčet	4346	1234	1655	888	34	3,8	69	9	13,04	76	2	2,6	0	0	0,0

Hygienická situácia v potravinárskych zariadeniach - SR podľa krajov - rok 2013

Tabuľka č. 7a

P.č.	Kraje	Počet zariadení	Počet kontrol		Počet vzoriek potravín			Počet vzoriek sterov - prostredie			Počet vzoriek sterov - osobná hygiena			Počet vzoriek vody		
			ÚK	ŠZD	odobr.	nevyh.	%	odobr.	nevyh.	%	odobr.	nevyh.	%	odobr.	nevyh.	%
1.	Banskobystrický															
2.	Bratislavský															
3.	Košický	4346	1234	1655	888	34	3,8	69	9	13,04	76	2	2,6	0	0	0,0
4.	Nitriansky															
5.	Prešovský															
6.	Trenčiansky															
7.	Trnavský															
8.	Žilinský															
9.	S p o l u															

Prehľad vykonaných auditov v potravinárskych prevádzkach - RÚVZ Košice - rok 2013 Tabuľka č. 8

Druh zariadenia	Počet vykonaných auditov	Počet auditov s nezhodami	Počet zistených nezhôd
2.03 výroba zmrzliny	0	0	0
2.04 výroba nových druhov potravín	0	0	0
2.05 výroba potravín na výživu dojčiat a malých detí	0	0	0
2.06 výroba potravín pre osobitné výživné účely	0	0	0
2.07 výroba výživových doplnkov	0	0	0
2.10 výroba bylinných čajov	0	0	0
2.11 výroba hotových mrazených a chladených pokrmov	0	0	0
2.12 výroba aditívnych látok	0	0	0
2.16 baliareň zmrzliny	0	0	0
2.17 baliareň nových druhov potravín	0	0	0
2.18 baliareň potravín na výživu dojčiat a malých detí	0	0	0
2.19 baliareň potravín pre osobitné výživné účely	0	0	0
2.20 baliareň výživových doplnkov	0	0	0
2.23 baliareň bylinných čajov	0	0	0
2.24 baliareň hotových mrazených a chladených pokrmov	0	0	0
2.25 baliareň aditívnych látok	0	0	0
2.27.1 výroba plastových/kombinovaných obalov	0	0	0
2.27.2 výroba papierových/kartónových obalov	0	0	0
2.27.3 výroba keramiky	0	0	0
2.27.4 výroba skla	0	0	0
2.27.5 výroba PET fliaš	0	0	0
2.27.6 výroba predlískov	0	0	0
2.27.7 výroba iných obalov	0	0	0
3.1 špecializované sklady a distribúcia potravín	0	0	0
3.3 sklady a distribúcia obalov a predmetov	0	0	0
4.1 špecializované predajne potravín	0	0	0
4.3 lekárne, drogérie	0	0	0
4.5 predajne obalov a predmetov	0	0	0
5.1.1 nemocnice - kuchyne	0	0	0
5.1.2 nemocnice - výdajne stravy, čajové kuchynky	0	0	0
5.1.3 nemocnice - bufety	0	0	0
5.2.1 závodné stravovanie - kuchyne	0	0	0
5.2.2 závodné stravovanie - výdajne stravy	0	0	0
5.2.3 závodné stravovanie - bufety	0	0	0
5.3.1 domovy sociálnej starostlivosti - kuchyne	0	0	0
5.3.2 domovy sociálnej starostlivosti - výdajne stravy	0	0	0
5.3.3 domovy sociálnej starostlivosti - bufety pre uzavretú skupinu	0	0	0
5.4.1 rehabilitačné zariadenia - kuchyne	0	0	0
5.4.2 rehabilitačné zariadenia - výdajne stravy	0	0	0
5.4.3 rehabilitačné zariadenia - bufety	0	0	0
5.6 zariadenia s prípravou jedál (reštaurácie, pizzérie...)	8	8	19
5.7 zariadenia bez prípravy jedál (hostince, bary, kaviarne)	0	0	0
5.8 predaj občerstvenia (rýchle obč., bufety, sezónne zariadenia)	0	0	0
5.9 krátkodobý stánkový predaj (pri hromadných akciách)	0	0	0
6 Výrobcovia predávajúci hlavne na maloobchodnej báze	3	3	14
S p o l u	11	11	33

Kozmetické výrobky

I. Charakteristika RÚVZ Košice

tabuľka č. 1

1	2	3
RUVZ	Výdavky RUVZ na výkon dozoru nad kozmetickými výrobkami, vrátane miezd, školení, komunikačných aktivít, laboratórnych činností a podobne	Počet zamestnancov vykonávajúcich dozor nad kozmetickými výrobkami
KOŠICE	Cca 2.950 eur**	len KV:* 0 KV+ iné:* 2

** RÚVZ nesleduje samostatne, vypočítané cca na základe výkonov ŠZD a zohľadnenia priemernej hodinovej mzdy zamestnancov vykonávajúcich ŠZD nad k.v.

* Vysvetlivky

Stĺpec 3 - v riadku len KV je potrebné uviesť počet zamestnancov, ktorí vykonávajú len dozor nad kozmetickými výrobkami
- v riadku KV + iné: uviesť počet zamestnancov, ktorí vykonávajú dozor nad kozmetickými výrobkami kumulovane s inými činnosťami napr. potravinovým dozorom

II. Výkon ŠZD

tabuľka č. 2

Výkon ŠZD	Výroba vrátane Baliarní *	Dovoz *	Distribúcia predaj *	Sektor služieb *	Celkom
Počet fyzických a právnických osôb podliehajúcich ŠZD	2	2	1552**	796	2352
Počet fyzických a právnických osôb, u ktorých bol vykonaný ŠZD	2	2	29	58	91
Kontroly					
Počet vykonaných kontrol spolu	5	2	470	92	569
z toho:					
- počet kontrol na dodržiavanie Správnej výrobnjej praxe	2	0	0	0	2
- počet kontrol informačnej zložky podľa §15 NV SR 658/2005	2	0	0	0	2
- počet kontrol internetového predaja výrobkov	0	2	3	1	6
- počet kontrol vykonaných na základe podnetov	1	0	1		2
- počet kontrol vykonaných na základe hlásení zo systému RAPEX	0		420*	92	512
Výrobky					
Počet kontrolovaných výrobkov spolu (druhov výrobkov nie kusov)	3	3	50	0	56
z toho:			0		
- počet výrobkov predávaných cez internet	3	3	0	0	6
- počet výrobkov (vzoriek) analyzovaných v laboratóriách	0	0	16	0	16
Nevyhovujúce výrobky (vzorky)					
Počet nevyhovujúcich výrobkov spolu		0	1*		1*
z toho:					
- počet výrobkov s nedostatkami v označovaní podľa §6-13 nariadenia vlády SR 658/2005	0				
- počet výrobkov s nedostatkami v zložení podľa prílohy 2 – 8 nariadenia vlády SR 658/2005	0				
- počet výrobkov s nedostatkami v mikrobiológii	0				
- počet výrobkov, ktoré zavádzajú spotrebiteľa podľa §6 ods. 8 nariadenia vlády SR 658/2005	0				
- počet nebezpečných výrobkov s vážnym rizikom	0				
- počet výrobkov, ktoré majú nedostatky v informačnej zložke podľa §15 nariadenia vlády SR 658/2005	0				
Sankcie					
Počet opatrení (iných ako stiahnutie výrobkov z obehu/od spotrebiteľa) uložených RUVZ podľa § 12 ods. 3 zákona 355/2007 Z. z.	0				

Počet druhov výrobkov stiahnutých z obehu rozhodnutím RUVZ	0				
Počet druhov výrobkov stiahnutých od spotrebiteľa rozhodnutím RUVZ	0				
Počet žiadostí od colných orgánov na vydanie záväzného stanoviska	0				
Počet stanovísk k nebezpečným výrobkom vydaných pre colné orgány	0				
Počet druhov zničených výrobkov	0				
Počet dobrovoľných opatrení iných ako stiahnutie výrobkov z obehu/od spotrebiteľa prijatých fyzickou alebo právnickou osobou	0				
Počet druhov výrobkov dobrovoľne stiahnutých z obehu fyzickou a právnickou osobou	0				
Počet druhov výrobkov dobrovoľne stiahnutých od spotrebiteľov fyzickou a právnickou osobou	0				
Počet sankcií celkom (vrátane súdnych rozhodnutí) napríklad pokuty podľa § 56 ods.2 a §57 ods. 46 písm. c), zatvorenie zariadenia, zákaz výroby, zákaz používania prístrojov ... (okrem sankcií týkajúcich sa stiahnutí výrobkov z obehu a iné obmedzenie voľného pohybu tovaru) podľa § 54 ods. 2 zákona 355/2007 Z. z.	0				

** 1337 predajní potravín a 114 lekární

* 420 elektronicky z čoho sú k dispozícii záznamy

* Vysvetlivky:

Výroba a baliareň: sú všetky výrobné zariadenia, ktoré vyrábajú kozmetické výrobky. Patria sem i baliarne, ktoré sa zaoberajú len touto činnosťou a nie výrobou kozmetických výrobkov ako takých.

Dovoz – zahŕňa všetkých dovozcov, ktorí dovážajú priamo z tretích krajín (všetky krajiny okrem krajín EÚ) na územie Slovenska.

Distribúcia a predaj: zahŕňa sklady, predaj profesionálom a konečnému spotrebiteľovi vrátane predajných automatov, trhových stánkov, lekární, internetového a katalógového predaja a pod.

Sektor služieb: zariadenia starostlivosti o ľudské telo napr. kozmetické salóny, kaderníctva, pedikúry, manikúry a nechťový dizajn. **Pod ŠZD nad kozmetickými výrobkami sa rozumie kontrola v zmysle nariadenia vlády č. 658/2005 Z.z., preto kontroly v zmysle vyhlášky o starostlivosti o ľudské telo sa do výkonu nezarátavajú.**

Počet fyzických a právnických osôb podliehajúcich ŠZD: zahŕňa všetky miestne zariadenia, ktoré v zmysle svojej činnosti podliehajú štátnemu zdravotnému dozoru nad kozmetickými výrobkami, ktoré ohlásili svoju činnosť ale aj tie, ktoré ju neohlásili a vieme o nich, že existujú.

Počet fyzických a právnických osôb, u ktorých bol vykonaný ŠZD: zahŕňa počet zariadení, v ktorých bol vykonaný počas roka štátny zdravotný dozor, za ktorý sú predkladané výsledky. Každý podnik môže byť zarátaný len raz aj napriek tomu, že počas roka bolo v ňom vykonaných viacero kontrol.

Počet kontrol spolu: zahŕňa všetky fyzicky vykonané kontroly zo strany dozorného orgánu, z ktorých existuje zápis. „Kontrola“ je definovaná ako jedna alebo viac operácií /odber vzoriek, kontrola osobnej hygieny, prevádzkovej hygieny, dokumentácie, bezpečnosti./ za účelom zistenia skutkového stavu.

Poznámka:

Každá kontrola musí byť započítaná ako jedna kontrola aj keď boli v kontrolovanom subjekte podrobené kontrole rôzne činnosti, napríklad osobná hygiena, prevádzková hygiena,. Aj kontrola trvajúca niekoľko dní sa zarátava ako jedna kontrola. **Avšak, kontroly zamerané výlučne na odber vzoriek nesmú byť zarátané ako kontrola.**

Počet kontrol na základe podnetov – zahŕňa všetky kontroly, ktoré boli vykonané na základe podnetu/sťažnosti spotrebiteľa, odstúpenia podnetu iného RUVZ, UVZ SR alebo iného kontrolného orgánu.

Počet kontrol - zahŕňa všetky fyzicky vykonané kontroly. Do kontrol sa započítavajú aj kontroly vykonané e-mailovou a telefonickou formou. Podmienkou je vyhotovenie písomného zápisu.

III. Výsledky cielených sledovaní

Analýza vzoriek odobratých v rámci cielených sledovaní

tabuľka 3a

Cielené sledovania	analyzované vzorky	nevyhovujúce vzorky	porušenia			
			mikro-biologické	chemické zloženie	klamlivá reklama	označovanie
	počet	počet	počet	počet	počet	počet
ZAKÁZANÉ LÁTKY						
Olovo, Chróm 6+	3	0	-	-	-	-
Nitrózamíny	0	-				
Hormóny	0	-				
Farbivá + regulované I	0	0	-	-	-	-
REGULOVANÉ LÁTKY						
Konzervačné látky	3	0	-	-	-	-
p-fenyléndiamín	5	0				
UV filtre	0	-				
KTG	0	-	-		-	-
Fluór, DEG	3					
Peroxid vodíka	3	1		1*		
Neregulované látky						
AHA kyseliny	2**					

*zvýšený obsah v bieliacom štetci, avšak nie vyšší pre použitie profesionálom

** výsledky do t.č. nie sú k dispozícii, lab. Soušky vykonána RUVZ Hl. mesta Bratislava

Zoznam nevyhovujúcich vzoriek v rámci cielených sledovaní (okrem nebezpečných výrobkov)

tabuľka č. 3b

Názov výrobku	Krajina pôvodu	Názov cieleného sledovania
SAVE&WHITE – bieliaci štetček	Holandsko, distr. Profimed International Bratislava	Peroxid vodíka

Správna výrobná prax

tabuľka 3c

Výrobca	Zistené nedostatky
1907 s.r.o., výroba mydla	Neboli zistené
BOOS biologické substancie Tr. SNP 4, Košice	Neboli zistené

Dokumentárna kontrola

tabuľka č. 3d

Názov kontrolovaného subjektu a jeho adresa	Názov výrobku, ktorého dokumentácia bola kontrolovaná	Činnosť *		Zistené nedostatky *	
		Výroba	Dovoz	Bez dokumentácie	Neúplná dokumentácia
1907 s.r.o., výroba mydla, Petzvalova 4, Košice	Sprchový gél céder a graperfiut Krém na telo a ruky hrozno	x		–	–
BOOS biologické substancie Tr. SNP 4, Košice	REPAREX proti šediveniu pre mužov	x		–	–

* Vysvetlivky

V stĺpci činnosť sa symbolom „x“ označí, či ide o výrobu alebo dovoz.

V stĺpci zistené nedostatky sa symbolom „x“ uvedie či dokumentácia chýbala úplne alebo len čiastočne.

IV. Nebezpečné výrobky

Nebezpečné výrobky nájdené na území SR na základe výkonu ŠZD

tabuľka č. 4a

Názov výrobku	Krajina pôvodu	Počet kusov nebezpečných výrobkov, ktoré boli stiahnuté z obehu	Riziko *	Sankcie *	
				Opatrenie prijaté fyzickou/právnickou osobou dobrovoľne	Opatrenie/pokuta uložené RUVZ
Neboli zistené					

* Vysvetlivky

V stĺpci riziko uviesť druh rizika (chemické, mikrobiologické...), na základe ktorého bol výrobok posúdený ako nebezpečný.

V stĺpci sankcie stručne uviesť konkrétne opatrenie/pokutu.

Nebezpečné výrobky nájdené na území SR na základe hlásenia zo systému RAPEX

tabuľka č. 4b

Názov Výrobku	Krajina pôvodu	Počet kusov nebezpečných výrobkov, ktoré boli stiahnuté z obehu	Sankcie *	
			Opatrenie prijaté fyzickou/právnickou osobou dobrovoľne	Opatrenie/pokuta uložené RUVZ
Neboli zistené				

* Vysvetlivky

V stĺpci sankcie stručne uviesť konkrétne opatrenie/pokutu.

Hygiena dětí a mládeže

VŠEOBECNÁ ČASŤ

1. Celkové zhodnotenie činnosti odboru HDM

V roku 2013 pracovníci odboru vykonávali posudkovú činnosť, ŠZD a ÚKP v rámci svojích kompetencií. Zameriavali sa na riešenie Programov a projektov stanovených Úradom verejného zdravotníctva SR (ďalej len ÚVZ SR).

V rámci výkonu ŠZD bola venovaná pozornosť riešeniu problémov, ako je zásobovanie zdravotne bezpečnou pitnou vodou z individuálnych vodných zdrojov, kvalite bazénových vôd, podmienkam výchovno – vzdelávacieho procesu vrátane rozvrhov hodín, režimu dňa, podmienkam stravovania detí a mládeže a uplatňovaniu novej legislatívy v praxi.

V rámci odbornej a metodickej činnosti sa pracovníci podieľali aktívnymi účasťami na školeniach pracovníkov zariadení pre deti a mládež, poradách riaditeľov škôl, školských zariadení a pracovníkov zariadení školského stravovania.

Tak ako po minulé roky odborná a metodická činnosť sa zameriavala aj na zavedenie a kontrolu správnej výrobnéj praxe v zariadeniach školského stravovania pre deti a mládež. Pozornosť bola venovaná problematike výroby pokrmov v zariadeniach spoločného stravovania, hlavne na dodržiavanie odporúčaných výživových dávok, na dodržiavanie receptúr schválených pre zariadenia školského stravovania, ako aj na dodržiavanie zásad pri zostavovaní jedálnych lístkov s cieľom ozdravenia výživy detí.

2. Činnosť presahujúca rámec štátneho zdravotného dozoru, osobitná činnosť a agenda

(tab.č.1)

Úradom verejného zdravotníctva SR boli pre odbor HDM stanovené na rok 2013 nasledovné úlohy:

4.1 Prieskum telesného vývoja detí a mládeže v SR a zistenie trendov v ich telesnom raste a vývine,

4.2 Monitoring stravovacích zvyklostí a výživových preferencií vybranej populácie detí SR a hodnotenie expozície vybraných rizík spojených s konzumáciou jedál,

4.3 Monitoring spotreby vybraných aditívnych látok do potravín u detí,

4.4 Monitoring jodúrie u detí predškolského veku,

4.5 Monitoring telovýchovných podmienok žiakov základných a stredných škôl, využitie hodín TV.

V rámci spolupráce sme sa podieľali na úlohách ÚVZ SR, ktoré boli stanovené pre iné odbory:

odbor epidemiológie :

6.7. Prevencia HIV/AIDS na realizácii projektu na území mesta Košice a okresu Košice-okolie sa spolupodieľala jedna pracovníčka odboru. Projekt bol v sledovanom období prezentovaný na 14 školách. Zúčastnilo sa ho cca 700 žiakov.

odbor hygieny životného prostredia:

1.4 „Sledovanie vplyvu škodlivých látok vo vnútornom ovzduší škôl na zdravie detí v rôznych regiónoch Slovenska“ – v sledovanom období sa upresňovala metodika projektu.

Iné úlohy plnené v rámci programov a prieskumov RÚVZ SR v roku 2013:

1. Prieskum Global Youth Tobacco Survey a Global School personnel Survey
2. Mimoriadne kontroly zamerané na predaj cukrovínok z Poľska v bufetoch ZŠ a SŠ

3. Mimoriadne kontroly zamerané na prítomnosť konského mäsa vo výrobku – Lasagne Bolognese NOWACO
4. Mimoriadne kontroly zamerané na prítomnosť konského mäsa vo výrobku - Hovädzí Burger z Poľska
5. Mimoriadne kontroly vo vybraných zariadeniach školského stravovania zamerané na kontrolu hygieny, označovania a vysledovateľnosti mäsa používaného na prípravu hotových pokrmov
6. Mimoriadne cielené kontroly zamerané na dodržiavanie legislatívnych požiadaviek, týkajúcich sa priestorov určených na výučbu telesnej výchovy na základných a stredných školách
7. Mimoriadne cielené kontroly zamerané na dodržiavanie hygienických požiadaviek v ubytovacích zariadeniach pre deti a mládež v SR
8. Projekt „Propagácia medzinárodných spotrebných noriem a receptúr medzinárodných jedál v školskom stravovaní na Slovensku“
9. Mimoriadne cielené kontroly zamerané na zistenie prítomnosti výrobku „Mrazené kuracie prsia solené“ z Brazílie, v ktorých bola zistená prítomnosť rezíduá DOXOCYCLÍNU na MRL
10. Prieskum ESPAD u študentov VŠ v SR
11. Stanovenie alergénov - roztočov v ubytovacích zariadeniach pre deti a mládež.

Nadalej sa plnili úlohy vyplývajúce z aktualizácie **Programu ozdravenia výživy obyvateľov SR** za rezort zdravotníctva s cieľom uplatňovať princípy racionálnej výživy ako prevencie obezity u detí a stravovaním podmienených civilizačných ochorení.

Celá činnosť odboru HDM bola v rámci tohto programu v **edukačnej a prednáškovej činnosti**. Odborná a metodická činnosť bola zameraná na zavedenie a kontrolu správnej výrobnéj praxe v zariadeniach školského stravovania pre deti a mládež, na samotnú výrobu pokrmov v uvedených zariadeniach, hlavne na dodržiavanie noriem, receptúr a technologických postupov schválených pre zariadenia školského stravovania.

Pracovníci HDM sa v školských jedálňach ďalej zameriavali na hodnotenie jedálnych lístkov a posúdenie výživovej hodnoty hotových pokrmov za sledované obdobie. Výživová hodnota podávanej stravy bola sledovaná na základe vybraných výživových faktorov. Pri hodnotení sme vychádzali z podkladov o výživových hodnotách jednotlivých pokrmov uvedených v Materiálno-spotrebných normách a receptúrach, ktoré charakterizujú príslušnú územnú oblasť pre školské stravovanie. Sledovali energetickú hodnotu hotových pokrmov, množstvo hlavných živín v pokrmoch – bielkoviny, tuky, cukry; vedľajších živín - vitamíny A a C, minerálne látky – vápnik, železo a vlákninu. Zistené priemerné údaje (mesačné) boli porovnané s Odporúčanými výživovými dávkami pre obyvateľstvo SR (v súlade s vekovými kategóriami pre deti a mládež). Pestrosť stravy bola hodnotená formou bodovania jedálnych lístkov

Podpora konzumácie mlieka a mliečnych výrobkov v rámci školského stravovania je súčasťou **školského mliečného programu**, hodnotenie je v kapitole 2.1.

Pracovníci odboru HDM tiež v rámci programu zameriavali na zabezpečenie pitného režimu detí a mládeže. V materských školách sa pitný režim zabezpečuje cestou školských jedální, či už formou podávania čaju, ovocných štiav a tečúcej pitnej vody. V školách sa pitný režim žiakov zabezpečuje v rámci školského stravovania (pri obede), alebo prívodom tečúcej pitnej vody v triedach. V zabezpečovaní pitného režimu v školách neboli zistené nedostatky.

Napriek, pre školy nepriaznivej ekonomickej situácii, spoločné stravovanie detí a mládeže si zachováva svoj dobrý štandard. Uplatňujú sa naše odporúčania na zostavovanie jedálnych lístkov s cieľom obmedziť spotrebu živočíšnych tukov, tučného mäsa a pre deti nevhodných mäsových výrobkov. Na druhej strane sa prevádzkovatelia snažia pri zostavovaní

jedálnych lístkov zvýšiť spotrebu ovocia, strukovín, zeleniny hlavne v surovom stave napr. formou šalátov a pod.

Realizácia úlohy prebiehala aj priebežnými konzultáciami so zriaďovateľmi a prevádzkovateľmi školských stravovacích zariadení v rámci zavádzania správnej výrobnéj praxe, zostavovania jedálnych lístkov, sanitačných postupov, vypracovania prevádzkových poriadkov, zásad racionálnej výživy a pod.

Mesto Košice ako zriaďovateľ a prevádzkovateľ škôl na území mesta Košice sa na základe výzvy MZ SR aktívne prihlásilo ku **Kampani 2013 „Odstráň obezitu“**, ktorá prebiehala 16.10.2013 na školách a v školských jedálňach. Cieľom kampane bolo vybranými programami zamerať sa na zníženie počtu ochorení s obezitou a to napr. : na prvej vyučovacej hodine v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu zdôrazniť význam prevencie konzumáciou zdraviu prospešných produktov, v školskej jedálni na nástenkách sa zabezpečila propagácia Svetového dňa výživy, a na spoločnom jedálnom lístku všetkých základných a materských škôl bola hrachová polievka, nákyp z rybacieho filé, zemiaková kaša s petržlenovou vňaťou. Táto iniciatíva bola aktívne podporená aj pracovníkmi HDM.

Podiel zamestnancov odboru HDM na plnení mimoriadnych, alebo celospoločenských úloh v oblasti verejného zdravotníctva:

Pracovníci vykonávali aj v roku 2013 **kontroly dodržiavania zákona č. 377/2004 Z.z. o ochrane nefajčiarov a doplnení niektorých zákonov**. Mesačne boli podávané 7 informácie o počte vykonaných kontrol zameraných na dodržiavanie uvedeného zákona na odbor podpory zdravia. Za sledované obdobie bolo vykonaných **400 kontrol** fajčenia v školách a školských zariadeniach. Kontroly boli vykonané v rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru, pričom neboli zistené závažnejšie nedostatky v tomto smere.

Činnosť krajskej odborníčky:

- spolupráca na odbornom usmernení HH SR k problematike prevádzok DD rodinného typu v súvislosti so závermi z pracovného stretnutia pracovníkov ÚVZ SR a zástupcov Ústredia práce soc. vecí a rodiny,
- účasť na pracovných stretnutiach zameraných na riešenie celoplošného dlhodobého monitorovania jódurie u detí, ako indikátora nasýtenia biopozitívnym prvkom – jódom - v organizme dieťaťa, s cieľom zistiť aktuálny stav ale aj trendy v dlhodobom sledovaní tejto problematiky. V súvislosti s uvedeným účasť na X. konferencii „Zásobenie jódom ako prevencia tyreopatií a zdroj diétnej expozície“, ktorá sa uskutočnila v Českej republike - Juhočeská univerzita v Českých Budějoviciach,
- účasť ako lektorky v rámci vzdelávacieho projektu „Tvorba a realizácia systému vzdelávania pracovníkov RÚVZ v SR“.
- činnosť krajskej odborníčky bola zameraná v sledovanom období aj na metodické a odborné usmerňovanie pracovníkov odborov HDM v Košickom kraji. Uskutočnilo sa 1 pracovné stretnutie.
- účasť krajskej odborníčky a pracovníkov odboru HDM na pracovných stretnutiach prevádzkovateľov zariadení spoločného stravovania zameraných na povinnosti pri nakladaní s biologicky rozložiteľným kuchynským odpadom, pri zostavovaní jedálnych lístkov, pri zavádzaní správnej výrobnéj praxe, sanitačných postupov, vypracovaní prevádzkových poriadkov a pod.

Na úseku **výchovne vzdelávacích činností** pracovníci odboru HDM formou prednášok a školiacich kurzov realizovali v roku 2013 – **aktívna účasť**:

- prednášky v rámci školiacich kurzov (organizovaných SČK v Košiciach) pre pracovníkov pracujúcich v epidemiologicky závažných činnostiach pred získaním odbornej spôsobilosti na epidemiologicky závažné činnosti pri výrobe, manipulácii a uvádzaní do obehu potravín a pokrmov v zariadeniach spoločného stravovania pre deti a mládež. Témou školení boli aj základné zásady racionálnej výživy doporučenej pre deti a mládež.

- školenie vedúcich pracovníkov stravovacích zariadení na území Košického kraja, usporiadateľom bol Dr. Josef Raabe Slovensko, s.r.o. Trnavská cesta 84, 821 02 Bratislava, školenie bolo na tému – Hygienické kontroly v zariadeniach školského stravovania, miesto školenia: KŠÚ na Zádielskej č.1, Košice, termín: 16. 10. 2013, meno účastníka: MVDr. Viera Lešníková
- školenie vedúcich pracovníkov stravovacích zariadení na území Košického kraja, usporiadateľom bol zriaďovateľ škôl – bývali KŠÚ a VÚC Košice, na tému – Hygienické kontroly v zariadeniach školského stravovania, miesto akcie: KŠÚ Košice, termín: 29.11.2013, meno účastníka: MVDr. Viera Lešníková
- školenie vedúcich pracovníkov stravovacích zariadení na území Košického kraja, usporiadateľom bol zriaďovateľ škôl – bývali KŠÚ a VÚC Košice, na tému – Hygienické kontroly v zariadeniach školského stravovania, miesto akcie: KŠÚ Košice, termín: 4.12.2013, meno účastníka: MVDr. Viera Lešníková

Účasťou na poradách:

- pracovná porada vedúcich pracovníkov stravovacích zariadení na území Košického kraja, usporiadateľom bol zriaďovateľ škôl – bývali KŠÚ a VÚC Košice, miesto akcie: SOŠ automobilová, Moldavská cesta., Košice, termín: 31.01.2013, meno účastníka: MUDr. Katarína Strmenská, MPH
- pracovná porada vedúcich pracovníkov stravovacích zariadení TU Košice, usporiadateľom bola TU Košice, miesto akcie: ŠDaJ TU Košice, B.Nemcovej 1, Košice, termín: 5.03.2013, meno účastníka: MUDr. Katarína Strmenská, MPH
- pracovná porada vedúcich odborov a oddelení Hygieny detí a mládeže RÚVZ Košického kraja miesto konania: RÚVZ Košice, termín: 30.04.2013, organizátor: MUDr. Katarína Strmenská, MPH, krajská odborníčka pre HDaM, RÚVZ Košice, mená účastníkov: vedúci pracovníci oddelení HDaM RÚVZ Košice, RÚVZ Trebišov, RÚVZ Rožňava, RÚVZ Michalovce a RÚVZ Spišská Nová Ves
- pracovná porada vedúcich pracovníkov stravovacích zariadení na území košického samosprávneho kraja, usporiadateľom bol zriaďovateľ škôl – Úrad košického samosprávneho kraja, Nám.Martónu mieru 1, Košice, miesto akcie: Obchodná akadémia, Watsonova 61, Košice, termín: 5. 06. 2013, meno účastníka: MUDr. Katarína Strmenská, MPH
- pracovná porada riaditeľov stredných škôl a školských zariadení v zriaďovacej pôsobnosti košického samosprávneho kraja, usporiadateľom bol zriaďovateľ škôl – Úrad košického samosprávneho kraja, Nám. Martónu mieru 1, Košice, miesto akcie: stredisko Relax Center Plejisy, PLEJSY, termín: 21.06.2013, meno účastníka: MUDr. Katarína Strmenská, MPH
- pracovná porada vedúcich pracovníkov stravovacích zariadení na území Košice – mesto zameraná na problematiku diétného stravovania na ZŠ, usporiadateľom bol zriaďovateľ škôl – Mesto Košice, miesto akcie: ŠJ pri ZŠ J. Pavla II, Košice, termín: 1.07.2013, meno účastníka: MVDr. Viera Lešníková
- pracovná porada vedúcich pracovníkov stravovacích zariadení na území Košice – mesto zameraná na problematiku diétného stravovania na MŠ, usporiadateľom bol zriaďovateľ škôl – Mesto Košice, miesto akcie: ŠJ pri ZŠ J.Pavla II, Košice, termín: 2.07.2013, meno účastníka: MVDr. Viera Lešníková
- pracovná porada vedúcich pracovníkov stravovacích zariadení na území mesta Košice – mestská časť Staré mesto, usporiadateľom bol zriaďovateľ materských škôl Košice mestská časť Staré mesto, miesto akcie: mestská časť Staré mesto, termín: **12.09.2013**, meno účastníka: MUDr. Katarína Strmenská, MPH
- pracovná porada vedúcich odborov a oddelení Hygieny detí a mládeže RÚVZ SR, miesto konania Hotel Vyšehrad, Turčianske Teplice:, termín od 5.11. do 6.11.2013, organizátor:

ÚVZ SR - hlavná odborníčka HH SR MUDr. Jana Hamade, PhD., mená účastníkov: MUDr. Katarína Strmenská, MPH.

Účasť na konferenciách (pasívna účasť):

X. konferencia - Zásobenie jódom ako prevencia tyreopatií a zdroj diétnej expozície, usporiadateľom bola Juhočeská univerzita v Českých Budějoviciach, miesto konania: AULA Bobík v areály Juhočeskej univerzity v Českých Budějoviciach, termín: 15.05.2013, meno účastníka: MUDr. Katarína Strmenská, MPH

Účasť na odbornom seminári (pasívna účasť):

Dňa 17. júna 2013 sa zúčastnila MUDr. Katarína Strmenská, MPH semináru na tému „Nakladanie s vedľajšími živočíšnymi produktami a odvodenými produktami (VŽP/OP) - kuchynské odpady vrátane použitých potravinárskych olejov – zber, preprava, sklady, predbežné spracovanie“. Seminár bol určený pre prepravcov, prevádzkovateľov skladov a predbežné spracovanie vedľajších živočíšnych produktov (kuchynské odpady vrátane použitých potravinárskych olejov). Usporiadateľom bol Inštitút vzdelávania veterinárnych lekárov, Cesta pod Hradovou 13/A, Košice.

Aktívnymi prezentáciami v masmédiách:

29.01.2013 MUDr. Katarína Strmenská, MPH

TASR

Chrípková situácia v zariadeniach pre deti a mládež na území mesta Košice a okresu Košice

30.01.2013 MUDr. Katarína Strmenská, MPH

KORZÁR

Školy v Košiciach hromadne vyhlasujú chrípkové prázdniny

31.01.2013 MUDr. Katarína Strmenská, MPH

TA3

Chrípková situácia v zariadeniach pre deti a mládež na území mesta Košice a okresu Košice

8.02.2013 MUDr. Katarína Strmenská, MPH

KORZÁR

Chrípková situácia v zariadeniach pre deti a mládež na území mesta Košice a okresu Košice

15.02.2013 MUDr. Katarína Strmenská, MPH

KORZÁR

Chrípková situácia v zariadeniach pre deti a mládež na území mesta Košice a okresu Košice

1.03.2013 MUDr. Katarína Strmenská, MPH

KORZÁR

Hygienici kontrolujú stravu v jedálňach pre konské mäso

V období od septembra 2011 do decembra 2013 sa pracovníci odboru HDM zúčastňovali **na vzdelávacích moduloch**. Vzdelávanie organizoval ÚVZ SR v rámci projektu: Tvorba a realizácia systému vzdelávania pracovníkov RÚVZ v SR, miesto školenia: RÚVZ Košice. V roku 2013 sa pracovníci pasívne zúčastnili na 21 vzdelávacích moduloch (57x).

Vedúca odboru HDM je lektorkou 3 modulov venovaných problematike HDM a manažmentu vo verejnom zdravotníctve.

Vedúci pracovníci sa podieľali mimo iného aj na **výučbe študentov III. ročníka LF UPJŠ v Košiciach - Verejné zdravotníctvo**, ako aj na priebehu odbornej letnej praxe študentov I. ročníka.

2.1. Zhodnotenie školského mliečného programu

V roku 2013 sa do školského mliečného programu zapojilo z celkového počtu 34 školských jedální pri ZŠ len 17 a všetky materské školy (58) na území mesta Košice. V ZŠ sa školský mliečny program realizoval formou doplnkového stravovania - mliečne desiaty podávané v školských jedálňach. Realizáciu školského mliečného programu v týchto zariadeniach zabezpečujú zamestnanci stravovacieho zariadenia.

Oproti predošlým rokom došlo k značnému zlepšeniu v tejto oblasti (ale len na území mesta Košice), čo je vidieť hlavne na počte detí zúčastňujúcich sa mliečného programu. Z celkového počtu ZŠ (68) na území okresu Košice - okolie je do mliečného programu zapojených len 9 školských jedální pri ZŠ a 8 MŠ.

Zhodnotenie školského mliečného programu v roku 2013

Druh zariadenia	Počet škôl, zapojených do školského mliečného programu	Podmienky	
		vyhovujú (počet)	nevyhovujú (počet)
MŠ	66	66	0
ZŠ	26	26	0
SŠ	0	0	0
Iné	0	0	0
Spolu	92	92	0

2.2. Zhodnotenie stavu pieskovísk na území mesta Košice a okresu Košice – okolie

Odborom HDM sú kontrolované pieskoviská nachádzajúce sa v priestoroch materských škôl a na verejných priestranstvách mesta Košice a okresu Košice - okolie. Celkove v roku 2013 bolo odobratých **36 vzoriek** piesku.

Odoberali sa vzorky z pieskovísk materských škôl, detských ihrísk, jedna vzorka bola odobratá z kúpaliska Mágio pláž Košice – Jazero a 4 vzorky z areálu štrkopieskov BASK, Gravel, s.r.o., Palackého 27, Košice.

Na území mesta Košice bola jedna vzorka nevyhovujúca – Detské ihrisko Povstania českého ľudu 7-9, Košice. V predmetnej vzorke boli laboratórnym rozborom analyzované termotolerantné koliformné baktérie – 825 KTJ/1g načo bol prevádzkovateľ upozornený. Na základe uvedeného bola odobratá opakovaná vzorka piesku, ktorá bola v súlade s limitmi uvedenými vo vyhláške 521/2007 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na pieskoviská.

Na území okresu Košice – okolie boli z 3 odobratých vzoriek 2 nevyhovujúce – pieskovisko MŠ Veľká Ida a MŠ Perín – Chým. V uvedených vzorkách boli analyzované fekálne streptokoky, ktoré prevyšovali najvyššie prípustné množstvo kolónie tvoriacich jednotiek v 1 g vzorky. V obidvoch prípadoch bolo uložené opatrenie v zmysle § 55 ods. 2 písm. g) zák. č. 355/2007 Z.z., a to uzatvoriť prevádzku pieskoviska určeného na hranie detí a opätovnú prevádzku pieskoviska zahájiť až vtedy, keď výsledok laboratórneho rozboru vzorky piesku bude v súlade s limitmi vyššie citovanej vyhlášky.

Počet nevyhovujúcich vzoriek z celkového počtu vyšetrených vzoriek z dôvodu nálezů				
Miesto odberu	Poč.vyš.vzoriek	Termotoler. kolif. baktérie	Fekálne streptok.	Salmon.Sp. Geohelminty
Košice-mesto	33	1	0	0
Košice-okolie	3	0	2	0
Spolu :	36	1	2	0

Spolupráca so Slovenskou obchodnou inšpekciou, Inšpektorát Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v Košiciach pre Košický kraj, Vrátna 3, Košice

Listom č. j. 1411/2013 zo dňa 17.05.2013 bol RÚVZ Košice požiadaný Inšpektorátom Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v Košiciach pre Košický kraj, Vrátna 3, Košice o spoluprácu, ktorá mala byť zameraná na bezpečnosť zariadení detských ihrísk nachádzajúcich sa v areáloch MŠ. Cieľom spolupráce bolo zmapovanie bezpečnosti detských ihrísk a zdravotnej nezávadnosti piesku v detských pieskoviskách.

Výber lokalít na odber piesku bol predkladaný inšpektorátom SOI Košice. Odbery boli vykonávané v mesiaci jún. Celkove bolo odobratých 9 vzoriek piesku, ktoré spĺňali limity uvedené vo Vyhláske MZ SR č. 521/2007 Z.z. o podrobnostiach o požiadavkách na pieskoviská. Jednalo sa o nasledovné pieskoviská na území mesta Košice: MŠ Obrancov mieru 16, MŠ Čordákova 17, Anglická MŠ Kids, Čordákova 17, Súkr. MŠ Rozprávka. Záhrada, Cimborkova 27, MŠ Zádielska 4, MŠ Nešporova 28, MŠ Miškovecká 20, MŠ Muškátová 7 a MŠ Bernolákova 14. Informácia o výsledkoch analýz piesku z uvedených pieskovísk bola následne predkladaná „inšpektorátu“.

2.3. Zhodnotenie sortimentu v školských bufetoch:

V zariadeniach pre deti a mládež sa nachádza 63 bufetov, v ktorých v priebehu roka 2013 bolo vykonaných 80 kontrol. Kontroloval sa aj sortiment tovaru v bufetoch a v nápojových automatoch. Ten nesmel obsahovať najmä alkoholické nápoje, nápoje s obsahom kofeínu a chinínu a tabakové výrobky. Navyše sortiment v bufetoch školských zariadení mal byť v súlade s odporúčaniami racionálnej výživy s cieľom znížiť riziká civilizačných ochorení vrátane obezity.

V rámci výkonu ŠZD neboli zistené nedostatky v sortimente tovaru v bufetoch a v nápojových automatoch.

3. Štátny zdravotný dozor (tab č. 2 a 3)

V roku 2013 bol evidovaný celkový počet zariadení pre deti a mládež v počte 1537, z toho 455 bolo neštátnych zariadení. V rámci výkonu ŠZD bolo vykonaných **1036 kontrol**, bolo odobratých **258 vzoriek** (160 vzoriek bazénových vôd, 10 vzoriek pokrmov, 36 vzoriek piesku a 30 vzoriek prachu na stanovenie alergénov zo školských internátov).

Za sledované obdobie bolo vykonaných v rámci posudkovej činnosti 235 obhliadok, bolo vydaných **17** záväzných stanovísk, **154** rozhodnutí – z toho 3 nesúhlasne posudky. Na mieste bolo uložených 5 opatrení - zákazov, ktoré sa týkali používania zdraviu škodlivej vody ako pitnej a využívania vody na kúpanie. Vydané bolo **1** opatrenie a **16** pokynov na odstránenie nedostatkov v priestoroch určených na výučbu telesnej výchovy.

V rámci ÚKP bolo vykonaných **209 kontrol**.

Ďalej bolo vydaných **448 vyjadrení**, hodnotení a expertíz a bolo uskutočnených cca **2880 ústnych konzultácií**. V priebehu roka 2013 pracovníci odboru riešili **13** podnetov, z toho 3 boli opodstatnené.

Za správne delikty § 57 z. č. 355/2007 Z. z. boli uložené **2** sankcie v sume 2.500, Eur.

Oblasť výkonu štátneho zdravotného dozoru sa zameriavala najmä na:

- kontrolu účinnosti opatrení a rozhodnutí vydaných orgánom verejného zdravotníctva, vyšetrovaním príslušných parametrov prostredia a hodnotením ich efektu na zdravie a zdravý vývoj detí a mládeže

- kontrolu hygienického stavu a úrovne prevádzok kolektívnych zariadení pre deti a mládež, kontrolu dodržiavania hygienických zásad pri najrôznejších činnostiach detí a mládeže, najmä na sledovanie výchovne - vzdelávacej činnosti, režimu práce a odpočinku, pobytu vonku, psychickej a telesnej záťaže, ďalej na sledovanie dodržiavania opatrení na ochranu zdravia mladistvých pri práci, ale tiež na sledovanie spoločného stravovania detí a mládeže z hľadiska bezpečnosti podávaných pokrmov, ich energetickej a biologickej vhodnosti a podmienok prípravy a podávania jedál v zariadeniach spoločného stravovania

- kontrolu vlastných vodných zdrojov, hlavne s kolísavou kvalitou vody

- kontrolu kvality bazénovej vody v školských bazénoch (13 bazénov)

- kontrolu zariadení, na prevádzku ktorých bola podaná sťažnosť, resp. podnet na prešetrenie.

Odborná činnosť bola vykonávaná aj v zariadeniach, v ktorých prevádzkovateľ požiadal Inšpektorát práce v Košiciach o udelenie povolenia na výkon ľahkých prác pre fyzické osoby mladšie ako 15 rokov v zmysle Zákona č. 311/2001 Z. z. v znení neskorších predpisov.

Za najzávažnejšie problémy na úseku posudkovej činnosti je možné považovať tieto:

- posudzovanie reprofilizácie škôl a školských zariadení s minimálnymi stavebnými zásahmi do priestorového usporiadania a ich technického vybavenia,

- posudzovanie pracovísk praktického vyučovania žiakov SŠ v súkromnom sektore, ktoré boli riešené v spolupráci s príslušným odborom RÚVZ Košice, ktorému do dozornej činnosti prevádzka patrí,

- absencia hygienických kritérií na nové netradičné typy zariadení sociálnej starostlivosti. Problémy s vypracovávaním prevádzkových poriadkov,

- posudzovanie neúplných, odborne nesprávnych a neaktuálnych prevádzkových poriadkov školských zariadení.

V roku 2013 sa vedúci pracovníci odboru zúčastnili na **preskúšaní odbornej spôsobilosti** 42 pracovníkov pracujúcich v epidemiologicky závažných činnostiach v zariadeniach spoločného stravovania pre deti a mládež na území mesta Košice a okresu Košice - okolie.

ŠPECIÁLNA ČASŤ:

1. Analýza hygienickej situácie v zariadeniach pre deti a mládež:

(tab. č. 3 a 4)

Aj v roku 2013 boli prevádzkované školy a školské zariadenia, u ktorých je možné predpokladať nepriaznivý vplyv na zdravie detí (zásobovanie vodou z vlastného vodného zdroja, ktorý vykazuje kolísavú kvalitu pitnej vody, stavebné nedostatky v stravovacích zariadeniach, objekty postavené z drevotriekových materiálov a pod.).

V objektoch postavených z drevotriekových materiálov sú naďalej prevádzkované predškolské zariadenia v obci Jasov a Medzev (rómske osady). Zriaďovatelia a prevádzkovatelia týchto zariadení sledujú hodnoty formaldehydu v pracovných priestoroch predmetných MŠ. V meste Medzev prevádzkovateľ predmetnej MŠ vykonal v priebehu roka 2013 stavebné úpravy, čím docielil, že hodnoty formaldehydu v pracovných priestoroch MŠ boli v norme limitných hodnôt formaldehydu.

Na základe výsledkov merania formaldehydu vo vnútornom ovzduší MŠ Jasov (meranie uskutočnené dňa 20. 08. 2013 RÚVZ Košice (č. protokolu o skúške 5015) bolo zistené prekročenie limitných hodnôt, resp. niektoré výsledky meraní boli na hranici limitných hodnôt zdraviu škodlivého faktoru formaldehydu, preto prevádzkovateľovi predmetného zariadenia boli pokynom uložené povinnosti odstrániť nedostatok - škodlivý faktor – formaldehyd v ovzduší predmetného zariadenia a to:

- 1.čpavkovaním v termíne do 31. 12. 2013 a následným zabezpečením merania formaldehydu v ovzduší predmetného zariadenia, pričom o nameraných výsledkoch bezodkladne informovať orgán verejného zdravotníctva,
- 2.vykonaním takých stavebne – technických opatrení, ktoré zamedzia úniku formaldehydu do ovzdušia v termíne do 01. 09. 2014 a následne zabezpečenie merania formaldehydu v ovzduší predmetného zariadenia, pričom o nameraných výsledkoch bezodkladne informovať orgán verejného zdravotníctva,

Nepriaznivý technický stav škôl riešili zriaďovatelia a prevádzkovatelia škôl aj pozastavením prevádzky – a to v objekte ZŠ s MŠ v obci Budimír, kde kvôli statike bola zrušená prevádzka MŠ a deti z obce t. č. navštevujú predškolské zariadenie v obci na území okresu Prešov. Priestory ZŠ, ktoré sú v prevádzke t. č. nie sú ohrozené.

V rámci ŠZD pozornosť bola venovaná školám, kde bol v minulosti použitý stavebný materiál obsahujúci azbest (dupronitové priečky). V prípade zistených nedostatkov (poškodenie stien, narušenie celistvosti a pod.) boli zriaďovatelia, ako aj prevádzkovatelia uvedených zariadení písomne upozornení na vykonávanie takých opatrení, aby nedochádzalo k drobeniu stavebného materiálu a tým uvoľňovaniu azbestových vlákien do ovzdušia.

Došlo aj k pozitívnym zmenám, a to zlepšením technického stavu objektov škôl (zateplenie budov, výmena okien, opravy striech, výmena elektroinštalácie a pod.).

Pozitívne hodnotíme prístup prevádzkovateľov škôl a školských zariadení k zdravotne -výchovnému programu, v rámci ktorého uplatňujú prvky environmentálnej, ekologickej a zdravotnej výchovy v systéme vyučovania. Tento pozitívny trend spočíva v zapájaní sa škôl do projektu Školy podporujúce zdravie. Na školách sa rešpektujú naše odporúčenia pri maľovaní interiéru, na farebnú úpravu stien a ďalších plôch, so zvláštnym zameraním na zabránenie kontrastov a jasov na čelnej stene v učebniach. Sledovanie a hodnotenie pozitívnych a hlavne negatívnych vplyvov životných a pracovných podmienok na rozvoj organizmu a jeho zdravotný stav so zameraním na rizikové faktory sa vykonalo pri každej hygienickej previerke samostatne.

Na území mesta Košice naďalej pokračovala individuálna a skupinová integrácia žiakov v ZŠ, kde pri výchove a vzdelávaní žiakov so zdravotným znevýhodnením sa postupuje podľa vzdelávacích programov zameraných na konkrétny postih žiaka (ZŠ na Gemerskej ul. č.2 je školou so špeciálnymi triedami vybavenými kompenzačnými učebnými pomôckami a špeciálnymi pedagógmi pre deti so zrakovým postihom, ZŠ na Juhoslovanskej ul.č.2 – pre deti so sluchovým a rečovým postihom, pre ktorých predškolská príprava je zabezpečená v MŠ Budapeštianska č.1, ZŠ na ul. Jána Pavla II. č.1 je bezbariérovou školou). ZŠ na Krosnianskej ul. č. 4 v Košiciach je školou s triedami pre intelektovo nadaných žiakov.

Celkový počet ubytovacích zariadení na území mesta Košice a okresu Košice - okolie je 32. V roku 2013 na základe mimoriadnych cielených kontrol bolo zistené, že základným problémom ubytovacích zariadení hlavne v meste Košice je stanovenie a následné

dodržiavanie kapacity ubytovacích zariadení. Jednotlivé zariadenia v prevádzkových poriadkoch kapacitu síce stanovenú mali, avšak tak, že nerešpektovali požiadavky na ubytovacie zariadenia tohto typu v zmysle ustanovení vyhlášky MZ SR č.259 /2009 o podrobnostiach o požiadavkách na vnútorné prostredie budov a o minimálnych požiadavkách na byty nižšieho štandardu a na ubytovacie zariadenia (vyhláška). Ide hlavne o nedodržiavanie plochy izieb určenej na jednu posteľ, predimenzovanie izieb, buniek lôžkami, (dokonca v niektorých prípadoch sa v izbách nachádza 6 aj viac lôžok, s poschodovými posteľami). Podobná situácia je aj v počte, dispozícii a vybavení zariadení na osobnú hygienu (sprchy, WC) ale aj miestnosti napr. pre osobné pranie bielizne, kuchyniek a pod. Prevádzkové poriadky sú väčšinou vypracované tak, že odzrkadľujú skutkový stav a nie požiadavky určené vyhláškou. Aktualizáciu prevádzkového poriadku prevádzkovateľa účelovo nepredkladali, nakoľko by boli nútení v zmysle požiadaviek vyplývajúcich z vyhlášky radikálne znížiť kapacitu. Vzniknutá situácia bude riešená v priebehu roka 2014.

V súvislosti s nadobudnutím účinnosti zákona NR SR č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov došlo k presnej špecifikácii praktického vyučovania, ktoré je neoddeliteľnou súčasťou odborného vzdelávania a prípravy v stredných odborných školách a konzervatóriách. Na základe uvedeného aj v roku 2013 všetky stredné odborné školy a konzervatórium na území mesta Košice a okresu Košice – okolie podávali informácie, kde všade žiaci vykonávajú odbornú prax. Tieto údaje slúžili ako jeden z podkladov na prípadné posúdenie daných priestorov z hľadiska požiadaviek ustanovených na ochranu, podporu a rozvoj verejného zdravia, na vydanie rozhodnutia na zmenu v ich prevádzkovaní, ako aj na výkon ŠZD.

V priebehu roka 2013 bolo pracovníkmi odboru vykonaných 45 obhliadok priestorov elokovaných pracovísk, ktoré budú využívané základnými umeleckými školami, resp. centrami voľného času k zabezpečeniu záujmovej činnosti detí na základných školách.

2. Zhodnotenie zmennosti na školách (tab. č. 5)

Celkový počet žiakov ZŠ na území mesta Košice a Košice - okolie v školskom roku 2013/2014 je nižší o 2 205 žiakov oproti predchádzajúcemu školskému roku. Počet žiakov v základných školách, v ktorých prebieha dvojzmenné vyučovanie je 2245 žiakov. Dvojzmenného vyučovania sa fyzicky zúčastňuje 753 žiakov, čo je oproti šk. roku 2012/2013 o 256 žiakov menej. Jedná sa hlavne o školy s rómskymi žiakmi, kde kapacita škôl neumožňuje jednozmenné vyučovanie (ZŠ Kecerovce).

V šk .roku 2013/2014 sa žiaci 1.ročníka nezúčastňujú dvojzmenného vyučovania.

3. Zásobovanie vodou v zariadeniach pre deti a mládež (tab.č.6)

Zariadenia pre deti a mládež na území mesta Košice sú napojené na mestský vodovod so zdravotne bezchybnou pitnou vodou, až na jedno zariadenie ktorého prevádzkovateľom je CVC Orgovánová, Košice. Elokované pracovisko predmetného CVC má zásobovanie pitnou vodou zabezpečené z vlastného vodného zdroja, ktorý vykazuje zdravotne bezchybnú pitnú vodu.

V okrese Košice - okolie je napojených na individuálny vodný zdroj 57 zariadení, z toho v 30 zariadeniach je nevyhovujúca kvalita vody. V rámci štátneho zdravotného dozoru sa v tých zariadeniach aj naďalej vykonáva kontrola vydaných rozhodnutí orgánom verejného zdravotníctva vo veci nariadenia opatrení na predchádzanie vzniku a šírenia prenosných ochorení v záujme zabezpečenia zdravotne bezchybnej pitnej vody a zabezpečenia jej

prevádzkovej kontroly. Prevádzkovatelia sledujú zdravotnú bezpečnosť pitnej vody a dokladujú nám výsledky laboratórnych rozborov pitnej vody.

Priebežne dochádza k riešeniu zásobovania pitnou vodou v obciach napájaním sa na zdroje hromadného zásobovania – vodovody, čo sa odzrkadlilo aj v poklese zariadení napojených na individuálne vodné zdroje. V roku 2013 sa na obecný vodovod napojila ZUŠ v obci Valaliky.

4. Výskyt dusičnanovej methemoglobinémie (tab.č. 7)

V roku 2013 nebol zaznamenaný výskyt dusičnanovej methemoglobinémie.

5. Stravovanie detí a mládeže (tab.č. 8/a, 8/b, 8/c,8/d)

Spoločné stravovanie detí a mládeže v školských stravovacích zariadeniach si zachováva svoj dobrý štandard. Uplatňujú sa zásady správnej výrobnéj praxe a jedálne lístky sú zostavované tak, aby skladba jedál bola v súlade s plnením odporúčaných výživových dávok. Usmerňovali sme dodržiavanie vhodných podmienok pri zabezpečovaní pitného režimu. Aj napriek uvedenému, vyťaženosť stravovacích zariadení v roku 2013 je na 64,6 %. Najnižšie percento stravujúcich sa je zaznamenané na stredných školách, gymnáziách, na školách pre deti alebo žiakov so špeciálnymi výchovne- vzdelávacími potrebami, ako aj v študentských domovoch pri VŠ.

V zmysle záverov z pracovnej porady hlavnej odborníčky MZ SR pre hygienu výživy pracovníci odboru HDM vykonávali kategorizáciu zariadení spoločného stravovania do kategórií I. - V. Táto kategorizácia bola zameraná na rozsah poskytovaných služieb, veľkosť zariadenia, úroveň technologického zariadenia, cieľovú skupinu, dodržiavanie hygienických požiadaviek a dodržiavania HACCP s cieľom stanovenia frekvencie previerok. Z celkového počtu **854 zariadení** má len 222 zariadení k dispozícii vlastné zariadenia školského stravovania – školskú jedáleň, 74 zariadení má výdajne školské jedálne, 90 zariadení zabezpečuje stravovanie pre deti a mládež v inom zariadení školského stravovania. Školské stravovanie nemá zabezpečené 468 zariadení.

Z celkového počtu 222 zariadení školského stravovania je 29 zariadení v kategórii I. a v kategórii II. 193 zariadení. Výdajne školské jedálne v rámci kategorizácie bolo zaradené nasledovne: z celkového počtu 74 výdajných školských jedální bolo v I. kategórii 56 a v II. kategórii 18.

Kontroly v zariadeniach školského stravovania boli vykonávané podľa plánu a frekvencie kontrol vyplývajúcich zo zaradenia jednotlivých prevádzok do príslušnej kategórie rizika.

Sekcia regionálneho školstva podľa zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov s účinnosťou od 01. 09. 2013 vydala aktualizáciu materiálo-spotrebných noriem a receptúr pre školské stravovanie 2013 s dôrazom na jedlá medzinárodných kulinárskych umení (česká a talianska). Projekt sa realizoval aj za spolupráce nášho RÚVZ, a to v školských jedálňach (ŠJ) a to: ŠJ Kežmarská, ŠJ pri ZŠ L. Novomeského, ŠJ pri ZŠ Bruselská a ŠJ pri ZŠ Slobody.

6. Zotavovacie podujatia pre deti a mládež (tab.č, 9/a a 9/b)

Za sledované obdobie sa uskutočnilo na území mesta Košice a okresu Košice – okolie 12 zotavovacích podujatí pre deti a mládež. Previerky boli vykonané ako pred zahájením podujatia, tak aj počas samotných zotavovacích podujatí.

Zotavovacie podujatia prebiehali v čase letných a zimných prázdnin. Škola v prírode (Kysak) sa realizuje v priebehu celého roka, v sledovanom období bola uskutočnená 6x, počet odrekreovaných detí v ŠvP bol 284. Letné zotavovacie podujatia sa organizovali formou letných táborov a prímestských rekreácií. V rámci letného tábora bolo organizovaných 6 zotavovacích podujatí a zúčastnilo sa ich 1016 detí.

Celkove sa zotavovacích podujatí v roku 2013 zúčastnilo 1300 detí.

Nedostatky boli zistené v Detskom letnom tábore Kysak – Brezie, a to v rámci cielenej kontroly vykonanej dňa 21. 08. 2013 v rámci šetrenia podnetu . Kontrolou boli v stravovacom zariadení, ktoré je súčasťou Detského letného tábora Kysak – Brezie, zistené nedostatky na základe ktorých, bola v zmysle zák.č. 355/2007 Z.z. v spojení s vyhl. MZ SR č. 533/2007 Z.z. o podrobnostiach o požiadavkách na zariadenia spoločného stravovania uložená pokuta.

7. Zhodnotenie hygienickej situácie zariadení pre deti a mládež a životných a pracovných podmienok detí a mládeže

Tak, ako je uvedené podrobne v predchádzajúcich kapitolách, je hygienická situácia v zariadeniach pre deti a mládež na území mesta Košice a okresu Košice – okolie stabilizovaná.

V dôsledku naďalej pretrvávajúcej nepriaznivej finančnej situácie v školstve konštatujeme hrozivé zhoršenie technického stavu škôl a školských zariadení (objektov). Zatekajúce strechy, poškodené nátery a podlahy, nefungujúce vybavenie kuchýň atď. sú zisťované takmer pri všetkých kontrolách.

8. Mimoriadne protiepidemické opatrenia v zariadeniach pre deti a mládež

Vzhľadom na epidemiologickú situáciu - **chrípková epidémia** - boli v niektorých predškolských a školských zariadeniach v 1. štvrtroku vyhlásené „chrípkové prázdniny“. Riaditelia škôl vychádzali z celkovej chorobnosti detí, prázdniny sa vyhlasovali tam, kde chorobnosť dosahovala 30 a viac %.

V priebehu sledovaného obdobia pracovníci odboru vykonávali kontroly zamerané na plnenie nariadených protiepidemických opatrení pri výskyte vírusovej hepatitídy typu A v 13 školách na území mesta Košice a na území okresu Košice - okolie.

Hromadný výskyt ochorení v zariadeniach pre deti a mládež nebol zaznamenaný.

Tab. č. 1. Špecializované úlohy úradov verejného zdravotníctva (§10, §11 zák. č. 355/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov)

úlohy vyplývajúce z požiadaviek MZ SR, ÚVZ SR	Odborné stanoviská, expertízy	konceptná činnosť	riešené úlohy, programy a projekty/počet vyšetrených detí	odborná a metodická činnosť			účasť na odborných podujatiach	činnosť krajských odborníkov	publikačná činnosť	spolupráca s masovo-komunikačnými prostriedkami	výchova ku zdraviu	iné
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
16	448	0	3/852	2880	0	13	2	5	0	6	14/700	111

Legenda k tab. č. 1:

1. počet úloh vyplývajúcich z požiadaviek MZ SR, ÚVZ SR
2. počet odborných stanovísk, expertíz
3. počet konceptných materiálov
4. počet riešených úloh, programov a projektov
5. odborná a metodická činnosť – počet konzultácií
6. odborná a metodická činnosť – počet odborných usmernení
7. odborná a metodická činnosť – počet porád
8. počet účastí na odborných podujatiach
9. počet výkonov v nadväznosti na požiadavky HO HHSR
10. počet publikovaných materiálov
11. počet výkonov vykonaných v rámci spolupráce s masovokomunikačnými prostriedkami
12. počet výkonov v rámci výchovy k zdraviu
13. iné

Tab. č. 2 Štátny zdravotný dozor – kontrolná činnosť

Por. č.	Zariadenie	Počet zariadení		Celkový počet výkonov				
		1	2	3	4	5	6	7
1.	Prevádzkarne do 6 r. ^{a)}	18	17	16	0	0	0	0
2.	Materské školy	148	10	143	0	0	36	0
3.	Základné školy	118	15	100	0	0	0	0
4.	Gymnaziá	18	9	19	0	0	0	0
5.	SOŠ ^{b)}	33	10	27	0	0	0	0
6.	Jazykové školy	3	0	0	0	0	0	0
7.	PPV + SPV	45	6	10	0	0	0	0
8.	Špeciálne školy ^{c)}	12	3	6	0	0	0	0
9.	Fakulty vysokých škôl	17	2	6	0	0	0	0
10.	Zar. a prev. mimošk. vých. a vzdel. + ZUŠ	138	19	71	0	0	0	0
11.	Ubytovacie zariadenia ^{d)}	32	4	25	0	0	30	0
12.	ZSS + zar. soc. kurately	16	6	28	0	0	0	0
13.	Špeciálne vých. zariadenia	11	3	3	0	0	0	0
14.	Zot. poduj. + ŠvP	2	0	5	0	0	0	0
15.	Zar. školského stravovania ^{e)}	269	27	353	0	0	10	0
16.	Zar. rýchleho občerstvenia.	63	55	80	0	0	0	0
17.	Telocvične pri školách	149	14	44	0	0	0	0
18.	Ostatné	445	255	101	0	0	160	0
SPOLU:		1537	455	1037	0	0	236	0

Legenda k tabuľke č. 2:

1. celkový počet zariadení, z toho:
2. počet neštátnych zariadení
3. počet kontrol
4. počet hodnotených výsledkov analýz biologického materiálu, vrátane výkonov, ktoré nevykonali pracovníci odb. HDM (museli ich však vyhodnotiť)
5. počet hodnotených výsledkov analýz objektivizácie prostredia, vrátane výkonov, ktoré nevykonali pracovníci odb. HDM (museli ich však vyhodnotiť)
6. počet odobratých vzoriek (voda, strava, atď.)
7. počet iných výkonov

a) zaraďujeme sem všetky zariadenia do 6 rokov, vrátane detských jasí

b) zaraďujeme sem SOŠ, konzervatóriá a jazykové školy

c) zaraďujeme sem špeciálne MŠ, ZŠ, SŠ, praktické školy a OU

zaraďujeme sem všetky ubytovacie zariadenia pri SŠ, VŠ, špec. školách

d) a ostatných špecializovaných zariadeniach pre deti a mládež

e) zaraďujeme sem vývarovne a výdajne stravy

Tab. č. 3. Prehľad o základných stavebných podmienkach a o úrovni prevádzky zariadení pre deti a mládež

Por. č.	Zariadenie	Počet zariadení		Hodnotenie zariadení							
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Prevádzkarne do 6 r. ^{a)}	18	17	18	100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
2.	Materské školy	148	9	147	99,3	1	0,7	0	0,0	0	0,0
3.	Základné školy	118	14	118	100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
4.	Gymnázia	18	6	18	100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
5.	SOŠ ^{b)}	33	9	31	93,9	2	6,1	0	0,0	0	0,0
6.	Jazykové školy	3	0	3	100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
7.	PPV + SPV	45	16	39	86,7	6	13,3	0	0,0	0	0,0
8.	Špeciálne školy ^{c)}	12	3	12	100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
9.	Fakulty vysokých škôl	17	1	17	100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
10.	Zar. a prev. mimošk. vých. a vzdel. + ZUŠ	138	18	138	100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
11.	Ubytovacie zariadenia ^{d)}	32	0	9	28,1	23	71,9	0	0,0	0	0,0
12.	ZSS + zar. soc. kurately	16	9	16	100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
13.	Špeciálne vých. zariadenia	11	3	10	90,9	1	9,1	0	0,0	0	0,0
14.	Zot. poduj. + ŠvP	2	0	1	50,0	1	50,0	0	0,0	0	0,0
15.	Zar. školského stravov. ^{e)}	269	33	269	100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
16.	Zar. rýchleho občerstv.	63	55	63	100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
17.	Telocvične pri školách	149	9	132	88,6	17	11,4	0	0,0	0	0,0
18.	Ostatné	445	191	445	100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
S P O L U:		1537	393	1486	96,7	51	3,3	0	0,0	0	0,0

Legenda k tab. č.3:

1. celkový počet zariadení
  2. počet súkromných zariadení (z celkového počtu)
  3. počet zariadení zodpovedajúcich všetkým stanoveným požiadavkám
  4. počet zariadení zodpovedajúcich všetkým stanoveným požiadavkám v %
  5. počet zariadení s drobnými nedostatkami, ktoré pravdepodobne neovplyvňujú zdravie detí a mládeže
  6. počet zariadení s drobnými nedostatkami, ktoré pravdepodobne neovplyvňujú zdravie detí a mládeže v %
  7. počet zariadení s nedostatkami, u ktorých možno predpokladať nepriaznivý vplyv na zdravie detí a mládeže
  8. počet zariadení s nedostatkami, u ktorých možno predpokladať nepriaznivý vplyv na zdravie detí a mládeže v %
  9. počet zariadení so závažnými nedostatkami, ktoré ohrozujú zdravie detí a mládeže
  10. počet zariadení so závažnými nedostatkami, ktoré ohrozujú zdravie detí a mládeže v %
-
- a) zaradujeme sem všetky zariadenia do 6 rokov, vrátane detských jasí
  - b) zaradujeme sem SOŠ, konzervatóriá a jazykové školy
  - c) zaradujeme sem špeciálne MŠ, ZŠ, SŠ, praktické školy a OU
zaradujeme sem všetky ubytovacie zariadenia pri SŠ, VŠ, špec. školách a ostatných špecializovaných zariadeniach
  - d) pre detí a mládež
  - e) zaradujeme sem vývarovne a výtvarne stravy

Tab. č. 4. Vybrané ubytovacie zariadenia pre deti a mládež

Por. č.	Druh zariadenia		Celkový počet ubytovacích zariadení	Celková kapacita ubytovacích zariadení	Počet ubytovaných	Percento vyťaženia	Počet ubytovacích zariadení s prekročenou kapacitou	
			1	2	3	4	5	6
1.	Ubytovacie zariadenia	gymnázia	3	317	301	95,0	3	0
2.		SOŠ	11	2721	2468	90,7	11	0
3.		konzervatóriá	1	40	39	97,5	1	0
4.		VŠ	14	7315	6963	95,2	8	0
5.	Ubytovacie zariadenia pri špeciálnych školách	MŠ	0	0	0	0,0	0	0
6.		ZŠ	0	0	0	0,0	0	0
7.		SŠ	0	0	0	0,0	0	0
8.		praktické OU	0	0	0	0,0	0	0
9.	Ubytovacie zariadenia pri ostatných špecializovaných zariadeniach pre deti a mládež		3	177	157	88,7	0	0

Legenda k tab. č. 4:

1. celkový počet ubytovacích zariadení
2. uviesť celkovú kapacitu ubytovacích zariadení
3. uviesť počet ubytovaných detí a mládeže (bez iných ubytovaných)
4. uviesť percento, ktoré tvorí počet ubytovaných detí a mládeže (bez iných ubytovaných) vo vzťahu k celkovej kapacite ubytovacích zariadení
5. uviesť počet ubytovacích zariadení, ktoré majú prekročenú kapacitu z dôvodu vysokého záujmu o ubytovanie zo strany detí a mládeže
6. uviesť počet ubytovacích zariadení, ktoré majú prekročenú kapacitu z dôvodu vysokého záujmu o ubytovanie zo strany iných záujemcov

Tab. 5. Prehľad o zmennosti na základných školách

Okres	Počet základných škôl		Počet žiakov v základných školách		Počet žiakov v ZŠ s dvojjmenným vyučovaním			Percento zmennosti
	1	2	3	4	5	6	7	8
Košice	118	5	27676	3577	2245	753	0	2,7
spolu v šk. roku 2013/14	118	5	27676	3577	2245	753	0	2,7
spolu v šk. roku 2012/13	117	9	29881	3971	2276	1009	0	3,4

Legenda k tab. č. 5:

1. celkový počet ZŠ
2. počet ZŠ s dvojjmenným vyučovaním z celkového počtu
3. celkový počet žiakov v ZŠ
4. celkový počet žiakov v prvých ročníkoch v ZŠ
5. počet žiakov v ZŠ, kde je dvojjmenné vyučovanie
6. počet žiakov ZŠ, ktorí sa dvojjmenného vyučovania fyzicky zúčastňujú
7. počet žiakov prvých ročníkov ZŠ, ktorí sa dvojjmenného vyučovania fyzicky zúčastňujú
8. percento zmennosti žiakov (vrátane žiakov prvých ročníkov), ktorí sa dvojjmenného vyučovania fyzicky zúčastňujú

Tab.6. Prehľad o zásobovaní vodou v zariadeniach pre deti a mládež

Por. č.	Zariadenie	Počet zariadení				Kvalita vody				Množstvo vody	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Prevádzkarne do 6 r. ^{a)}	18	18	100,0	0	0	0,0	0	0,0	0	0
2.	Materské školy	148	133	89,9	15	0	0,0	10	66,7	0	0
3.	Základné školy	118	106	89,8	12	0	0,0	7	58,3	0	0
4.	Gymnázia	18	18	100,0	0	0	0,0	0	0,0	0	0
5.	SOŠ ^{b)}	33	33	100,0	0	0	0,0	0	0,0	0	0
6.	Jazykové školy	3	3	100,0	0	0	0,0	0	0,0	0	0
7.	PPV + SPV	45	45	100,0	0	0	0,0	0	0,0	0	0
8.	Špeciálne školy ^{c)}	12	11	91,7	1	0	0,0	0	0,0	0	0
9.	Fakulty vysokých škôl	17	17	100,0	0	0	0,0	0	0,0	0	0
10.	Zar. a prev. mimošk. vých. a vzdel. + ZUŠ	138	134	97,1	4	0	0,0	3	75,0	0	0
11.	Ubytovacie zariadenia ^{d)}	32	32		0	0		0	0,0	0	0
12.	ZSS + zar. soc. kurately	16	14	100,0	2	0	0,0	0	0,0	0	0
13.	Špeciálne vých. zariadenia	11	11	87,5	0	0	0,0	0	0,0	0	0
14.	Zot. poduj. + ŠvP	2	1	100,0	1	0	0,0	0	0,0	0	0
15.	Zar. školského stravov. ^{e)}	269	254	50,0	15	0	0,0	8	53,3	0	0
16.	Zar. rýchleho občerstv.	63	61	94,4	2	0	0,0	0	0,0	0	0
17.	Telocvične pri školách	149	145	96,8	4	0	0,0	2	50,0	0	0
18.	Ostatné	445	442	97,3	3	0	0,0	0	0,0	0	0
S P O L U:		1537	1478	96,2	59	0	0,0	30	50,8	0	0

Legenda k tab. č. 6:

1. celkový počet zariadení
  2. počet zariadení (z celkového počtu) napojených na verejný vodovod
  3. počet zariadení (z celkového počtu) napojených na verejný vodovod v percentách
  4. počet zariadení (z celkového počtu) napojených na individuálny vodný zdroj (rozvod vody)
  5. počet zariadení napojených na verejný vodovod s nevyhovujúcou kvalitou vody
  6. počet zariadení napojených na verejný vodovod s nevyhovujúcou kvalitou vody v percentách
  7. počet zariadení napojených na individuálny vodný zdroj s nevyhovujúcou kvalitou vody
  8. počet zariadení napojených na individuálny vodný zdroj s nevyhovujúcou kvalitou vody v percentách
  9. počet zariadení napojených na verejný vodovod s nedostatočným množstvom vody
  10. počet zariadení napojených na individ. vodný zdroj s nedostatočným množstvom vody
-
- a) zaraďujeme sem všetky zariadenia do 6 rokov, vrátane detských jasí
  - b) zaraďujeme sem SOŠ, konzervatóriá a jazykové školy
  - c) zaraďujeme sem špeciálne MŠ, ZŠ, SŠ, praktické školy a OU
  - d) zaraďujeme sem všetky ubytovacie zariadenia pri SŠ, VŠ, špec. školách a ostatných špecializovaných zariadeniach pre deti a mládež
  - e) zaraďujeme sem vývarovne a výdajne stravy

Tab.7. Prehľad o výskyte ochorení na dusičnanovú methemoglobinémiu

Kraj	Okres	Obec – miesto ochorenia:	Počet ochorení				Úmrtia
			1	2	3	4	5
Košický	Košice		0	0	0	0	0
Spolu kraj:	Košice		0	0	0	0	0

Legenda k tab. č. 7:

1. celkový počet ochorení
2. počet ochorení (z celkového počtu) z pitnej vody
3. počet ochorení (z celkového počtu) zo stravy
4. počet ochorení (z celkového počtu) nezisteného pôvodu
5. počet úmrtí

Pozn.: v prípade, že bol zvýšený obsah dusičnanov zistený aj vo vode, aj v strave, označte údaj hviezdikou

Tab. 8/a. Spôsob zabezpečenia stravovania detí a mládeže

Por. č.	Druh zariadenia	Počet zar.	Spôsob zabezpečenia stravovania									
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	Prevádzkarne do 6 r. ^{a)}	18	1	5,6	12	66,7	5	27,8	0	0,0	0	0,0
2.	Materské školy	148	102	68,9	40	27,0	6	4,1	0	0,0	0	0,0
3.	Základné školy	118	65	55,1	7	5,9	32	27,1	0	0,0	14	11,9
4.	Gymnaziá	18	9	50,0	1	5,6	8	44,4	0	0,0	0	0,0
5.	SOŠ ^{b)}	33	12	36,4	1	3,0	18	54,5	0	0,0	2	6,1
6.	Špeciálne školy ^{c)}	12	4	33,3	3	25,0	3	25,0	0	0,0	2	16,7
7.	Fakulty vysokých škôl	17	0	0,0	5	29,4	0	0,0	0	0,0	12	70,6
8.	Ubytovacie zariadenia ^{d)}	32	12	37,5	3	9,4	17	53,1	0	0,0	0	0,0
9.	Špeciálne vých. zariadenia	11	2	18,2	0	0,0	0	0,0	0	0,0	9	81,8
10.	Zot. poduj. + ŠvP	2	2	100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
11.	Ostatné	445	13	2,9	2	0,4	1	0,2	0	0,0	429	96,4
S P O L U:		854	222	26,0	74	8,7	90	10,5	0	0,0	468	54,8

Legenda k tabuľke č. 8/a:

1. celkový počet zariadení
2. celkový počet vlastných stravovacích zariadení
3. celkový počet vlastných stravovacích zariadení v %
4. počet zariadení s dovozom stravy
5. počet zariadení s dovozom stravy v %
6. počet zariadení, ktoré majú zabezpečené stravovanie v inom účelovom zar.
7. počet zariadení, ktoré majú zabezpečené stravovanie v inom účelovom zar. v %
8. počet zariadení, ktoré majú zabezpečené stravovanie v inom neúčelovom zar.
9. počet zariadení, ktoré majú zabezpečené stravovanie v inom neúčelovom zar. v %
10. počet zariadení, ktoré nemajú zabezpečené stravovanie
11. počet zariadení, ktoré nemajú zabezpečené stravovanie v %

- a) všetky zariadenia do 6 rokov, vrátane detských jasí
- b) SOŠ, konzervatóriá a jazykové školy
- c) špeciálne MŠ, ZŠ, SŠ, praktické školy a OU
- d) všetky ubytovacie zariadenia pri SŠ, VŠ, špec. školách a ostatných špecializ. zariadeniach pre deti a mládež

Tab.8/b Kategorizácia školských jedální pre deti a mládež

Por. č.	Druh zariadenia	Počet zariadení		Stravovacie zariadenia - vývarovne, zaradené do kategórií v zmysle Národného programu ÚKP									
		Celkom	Z toho vývarovní	Kategória I (□ ako 100bodov)		Kategória II (101 - 250 bodov)		Kategória III (251 - 350 bodov)		Kategória IV (351 - 450 bodov)		Kategória V (□ ako 451 bodov)	
				abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
1.	Prevádzkarne do 6 r. ^{a)}	18	1	1	100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
2.	Materské školy	148	102	18	17,6	84	82,4	0	0,0	0	0,0	0	0,0
3.	Základné školy	118	65	3	4,6	62	95,4	0	0,0	0	0,0	0	0,0
4.	Gymnáziá	18	9	0	0,0	9	100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
5.	SOŠ ^{b)}	33	12	0	0,0	12	100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
6.	Špeciálne školy ^{c)}	12	4	1	25,0	3	75,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
7.	Fakulty vysokých škôl	17	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
8.	Ubytovacie zariadenia ^{d)}	32	12	0	0,0	12	100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
9.	Špeciálne vých. zariadenia	11	2	0	0,0	2	100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
10.	Zot. poduj. + ŠvP	2	2	1	50,0	1	50,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
11.	Ostatné	445	13	5	38,5	8	61,5	0	0,0	0	0,0	0	0,0
S P O L U:		854	222	29	13,1	193	86,9	0	0,0	0	0,0	0	0,0

Legenda k tab. č. 8/b:

- všetky zariadenia do 6 rokov, vrátane detských jasí
- SOŠ, konzervatóriá a jazykové školy
- Špeciálne MŠ, ZŠ, SŠ, praktické školy a OU
- všetky ubytovacie zariadenia pri SŠ, VŠ, špeciálnych školách a ostatných špecializovaných zariadeniach pre deti a mládež

Tab. 8/c. Kategorizácia výdajných školských jedální pre deti a mládež

Por. č.	Druh zariadenia	Počet zariadení		Stravovacie zariadenia - výdajne stravy, zaradené do kategórií v zmysle Národného programu ÚKP									
		Celkom	Z toho výdajní	Kategória I (□ ako 100bodov)		Kategória II (101 - 250 bodov)		Kategória III (251 - 350 bodov)		Kategória IV (351 - 450 bodov)		Kategória V (□ ako 451 bodov)	
				abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
1.	Prevádzkarne do 6 r. ^{a)}	18	12	12	100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
2.	Materské školy	148	40	32	80,0	8	20,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
3.	Základné školy	118	7	3	42,9	4	57,1	0	0,0	0	0,0	0	0,0
4.	Gymnázia	18	1	1	100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
5.	SOŠ ^{b)}	33	1	1	100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
6.	Špeciálne školy ^{c)}	12	3	3	100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
7.	Fakulty vysokých škôl	17	5	1	20,0	4	80,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
8.	Ubytovacie zariadenia ^{d)}	32	3	1	33,3	2	66,7	0	0,0	0	0,0	0	0,0
9.	Špeciálne vých. zariadenia	11	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
10.	Zot. poduj. + ŠvP	2	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
11.	Ostatné	445	2	2	100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
S P O L U:		854	74	56	75,7	18	24,3	0	0,0	0	0,0	0	0,0

Legenda k tab. č. 8/c:

- a) všetky zariadenia do 6 rokov, vrátane detských jasí
- b) SOŠ, konzervatóriá a jazykové školy
- c) Špeciálne MŠ, ZŠ, SŠ, praktické školy a OU
- d) Všetky ubytovacie zariadenia pri SŠ, VŠ, špeciálnych školách a ostatných špecializovaných zariadeniach pre deti a mládež

Tab. 8/d. Vyt'azenosť zariadení spoločného stravovania pre deti a mládež a percentuálne zastúpenie stravujúcich sa detí a mládeže

Por. č.	Druh zariadenia	Počet detí a mládeže v zariadeniach	Počet stravujúcich sa detí a mládeže	Percento stravujúcich sa detí a mládeže
		1	2	3
1.	Prevádzkarne do 6 r. ^{a)}	443	443	100,0
2.	Materské školy	9302	9302	100,0
3.	Základné školy	27676	21685	78,4
4.	Gymnázia	6625	3664	55,3
5.	SOŠ ^{b)}	13049	4036	30,9
6.	Špeciálne školy ^{c)}	1554	492	31,7
7.	Fakulty vysokých škôl	23273	10524	45,2
8.	Ubytovacie zariadenia ^{d)}	9857	8276	84,0
9.	Špeciálne vých. zariadenia	152	152	100,0
10.	Zot. poduj. + ŠvP	1345	1345	100,0
11.	Ostatné	1144	1039	90,8
S P O L U:		94420	60958	64,6

Legenda k tab. č. 8/d:

- a) všetky zariadenia do 6 rokov, vrátane detských jasí
- b) SOŠ, konzervatóriá a jazykové školy
- c) špeciálne MŠ, ZŠ, SŠ, praktické školy a OU
- d) všetky ubytovacie zariadenia pri SŠ, VŠ, špeciálnych školách a ostatných špecializovaných zariadeniach pre deti a mládež

Tab. č. 9/a. Prehľad o letných zotavovacích podujatiach pre deti a mládež

Por. č.	Druh zotavovacieho podujatia	počet			
		1	2	3	4
1.	zotavovacie podujatie	6	6	0	1016
2.	školy v prírode	6	6	0	284
3.	Iné	0	0	0	0
SPOLU:		12	12	0	1300

Legenda k tab. č. 9/a:

1. celkový počet letných podujatí (nie turnusov)
2. počet letných podujatí schválených orgánom verejného zdravotníctva (§13 ods. 4 písm. d/ zák. č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov)
3. počet letných podujatí neschválených orgánom verejného zdravotníctva
4. počet rekreovaných detí

Tab. č. 9/b. Prehľad o zimných zotavovacích podujatiach pre deti a mládež

Por. č.	Druh zotavovacieho podujatia	počet			
		1	2	3	4
1.	zotavovacie podujatie	0	0	0	0
2.	školy v prírode	0	0	0	0
3.	Iné	0	0	0	0
SPOLU:		0	0	0	0

Legenda k tab. č. 9/b:

1. celkový počet zimných podujatí (nie turnusov)
  2. počet zimných podujatí schválených orgánom verejného zdravotníctva (§13 ods. 4 písm. d/ zák. č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov)
- počet zimných podujatí neschválených orgánom verejného zdravotníctva
počet rekreovaných detí

Epidemiológia

I. DEMOGRAFICKÉ TRENDY V OKRESOCH KOŠICE I - IV a KOŠICE OKOLIE

K 31.12.2012 mal *Košický kraj* 794 025 obyvateľov. Oproti roku 2011 je to nárast o 0,13 %.

V okresoch *Košice I-IV* bolo k 31.12.2012 spolu 240 164 obyvateľov, oproti roku 2011 je to pokles o 0,22 % (o 524 obyvateľov). Z toho bolo 115 232 mužov (47,98 %) a 124 932 žien (52,02 %). Okres *Košice okolie* mal k 31.12.2012 121 187 obyvateľov, oproti roku 2011 je to nárast o 1,01% (o 1214 obyvateľov). Z toho bolo 60 258 mužov (49,72%) a 60 929 žien (50,27%).

Tabuľka č. 1, 2, 3 a graf č. 1, 2

Prírodný prírastok (resp. úbytok) je rozdiel medzi počtom živonarodených detí a zomretých osôb prepočítaný na stredný stav obyvateľstva v danom roku. V rokoch 2012 mal prírodný prírastok obyvateľstva negatívnu hodnotu v okresoch *Košice I* (-1,24) a *Košice IV* (-1,23). Najvyšší prírodný prírastok 5,56 bol zaznamenaný v okrese *Košice III*. Prírodný prírastok je hrubou mierou obnovy populácie. V ostatných rokoch má až na mierne výkyvy klesajúci trend.

Tabuľka č. 1

Prírastky obyvateľstva v okresoch *Košice I-IV* a *Košice - okolie*, 2008 – 2012

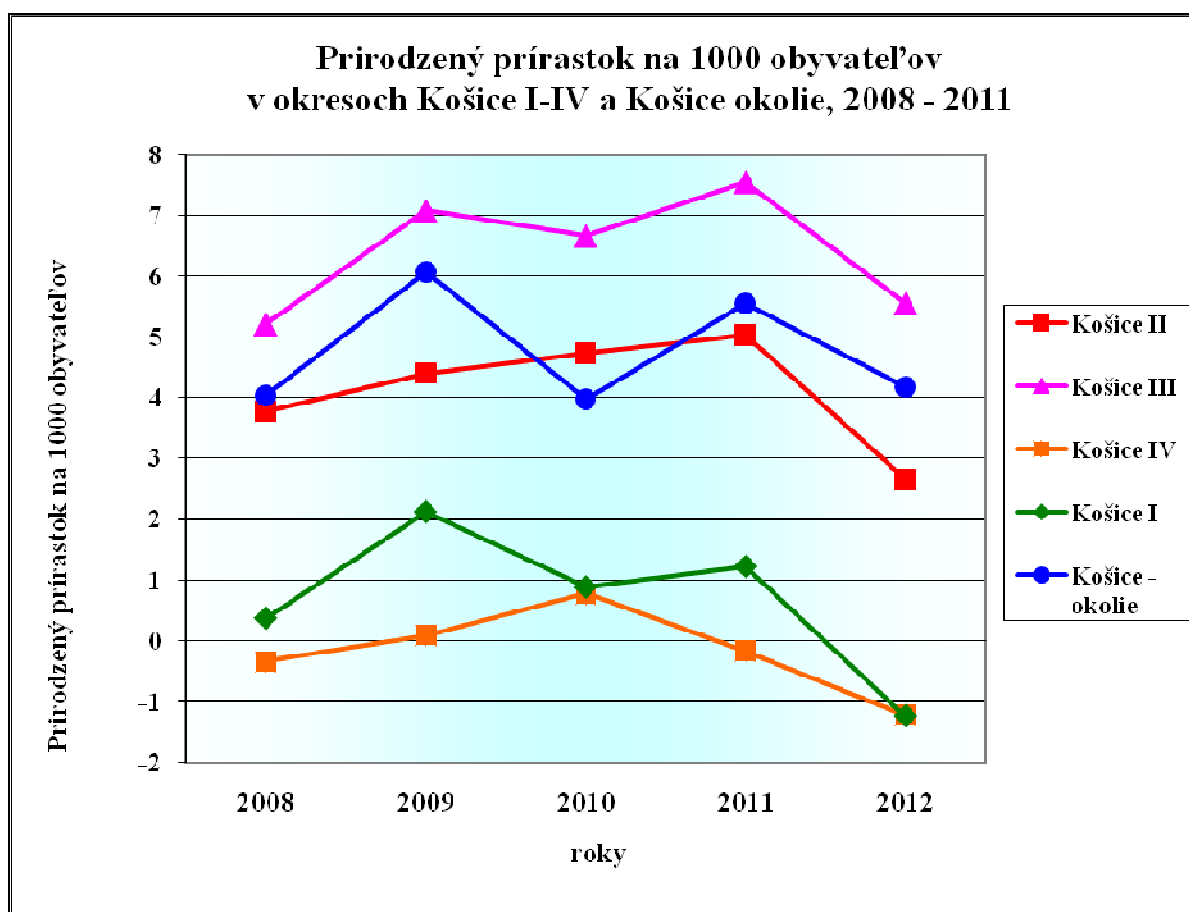
Okres	Prírodný prírastok (- úbytok) na 1000 obyvateľov					Celkový prírastok (- úbytok) na 1000 obyvateľov				
	2008	2009	2010	2011	2012	2008	2009	2010	2011	2012
Košice I	0,37	2,12	0,88	1,22	-1,24	-4,54	-0,09	-2,24	-0,99	-3,75
Košice II	3,79	4,41	4,74	5,04	2,67	-0,35	3,91	0,89	2,44	-0,85
Košice III	5,22	7,09	6,67	7,56	5,56	-4,65	-4,43	-2,69	-2,4	-7,57
Košice IV	-0,34	0,09	0,78	-0,17	-1,23	-1,87	0,78	2,94	1,85	0,49
Košice - okolie	4,04	6,08	3,98	5,56	4,18	9,78	10,65	9,75	10,72	10,08

Tabuľka č. 2

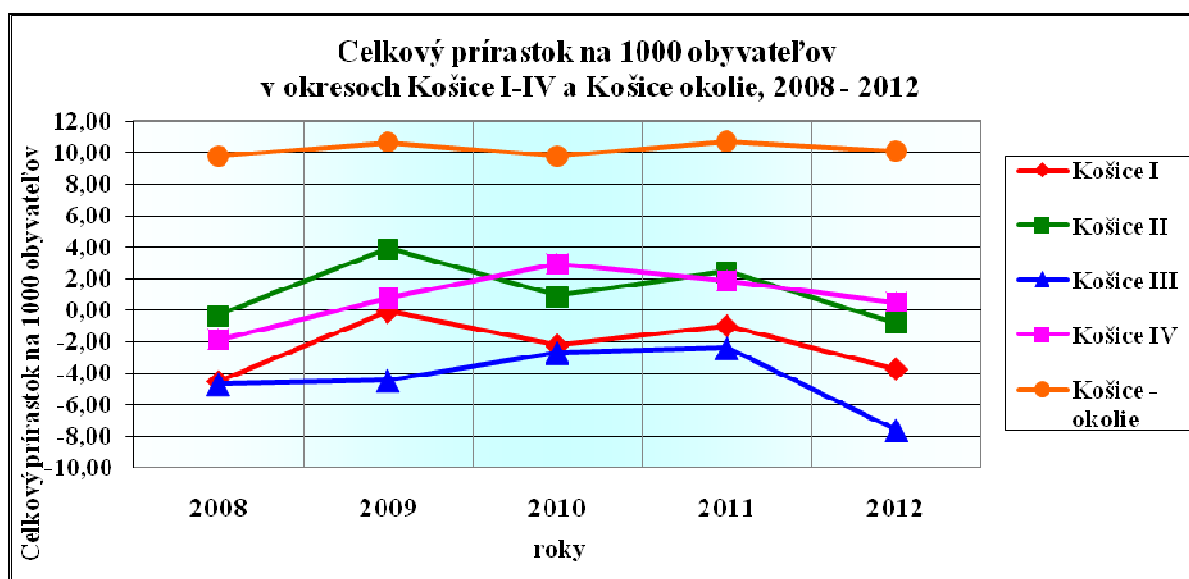
Pohyb obyvateľstva v okresoch *Košice I-IV* a *Košice okolie* 2008 – 2012

Okres	Počet živonarodených na 1000 obyvateľov					Počet zomretých na 1000 obyvateľov					
	2008	2009	2010	2011	2012	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Košice I	9,68	11,19	10,53	9,82	8,76	9,28	9,31	9,06	9,66	8,59	9,99
Košice II	11,39	11,78	11,85	12,19	10,04	7,19	7,60	7,37	7,11	7,15	7,37
Košice III	11,01	13,44	12,36	14,46	10,95	4,96	5,79	6,35	5,69	6,90	5,39
Košice IV	10,50	11,45	11,32	10,15	8,90	11,78	10,84	11,36	10,53	10,32	10,13
Košice - okolie	13,38	15,10	13,64	14,31	13,47	9,84	9,34	9,01	9,66	8,75	9,29

Graf č.2

**Prírastky obyvateľstva podľa pohlavia v okresoch Košice I-IV a Košice - okolie,
2008 – 2012**

Okres	Počet živonarodených					Počet zomretých					Prírodný prírastok (- úbytok) obyvateľstva					Celkový prírastok (-úbytok)				
	2008	2009	2010	2011	2012	2008	2009	2010	2011	2012	2008	2009	2010	2011	2012	2008	2009	2010	2011	2012

Košice I

Spolu	653	753	709	674	600	628	610	650	590	685	25	143	59	84	-85	-306	-6	-151	-69	-257
Muži	326	395	347	314	305	300	296	323	299	324	26	99	24	15	-19	-159	0	-95	-45	-90
Ženy	327	358	362	360	295	328	314	327	291	361	-1	44	35	69	-66	-147	-6	-56	-23	-167

Košice II

Spolu	916	950	958	1008	831	611	594	575	591	610	305	356	383	417	221	-28	315	72	202	-70
Muži	469	488	496	476	421	328	320	326	337	333	141	168	170	139	88	-3	118	34	0	-61
Ženy	447	462	462	532	410	283	274	249	254	277	164	188	213	278	133	-25	197	38	202	-9

Košice III

Spolu	329	400	367	434	327	173	189	169	207	161	156	211	198	227	166	-139	-132	-80	-72	-226
Muži	179	206	181	225	153	109	109	107	114	95	70	97	74	111	58	-81	-66	-49	-49	-147
Ženy	150	194	186	209	174	64	80	62	93	66	86	114	124	116	108	-58	-66	-31	-23	-79

Košice IV

Spolu	589	642	635	601	528	608	637	591	611	601	-19	5	44	-10	-73	-105	44	165	110	29
Muži	324	310	309	307	294	309	304	280	309	304	15	6	29	-2	-10	-45	-14	60	33	53
Ženy	265	332	326	294	234	299	333	311	302	297	-34	-1	15	-8	-63	-60	58	105	77	-24

Košice - okolie

Spolu	1 518	1 730	1 580	1 706	1 622	1 060	1 033	1 119	1 043	1 119	458	697	461	663	503	1 109	1 221	1 130	1 278	1 214
Muži	787	884	805	881	837	588	546	620	530	554	199	338	185	351	283	496	645	526	709	649
Ženy	731	846	775	825	785	472	487	499	513	565	259	359	276	312	220	613	576	604	569	565

Tabuľka č. 4, graf č. 3,4

Štruktúra obyvateľstva podľa základných vekových skupín v okresoch Košice I-IV k 31.12.2012:

- predproduktívny vek – 34 925 obyvateľov (14,54 %)
- produktívny vek – 173 355 obyvateľov (72,18 %)
- poproduktívny vek – 31 884 obyvateľov (13,27 %)

V okrese *Košice - okolie* bolo vekové zloženie podľa základných vekových skupín:

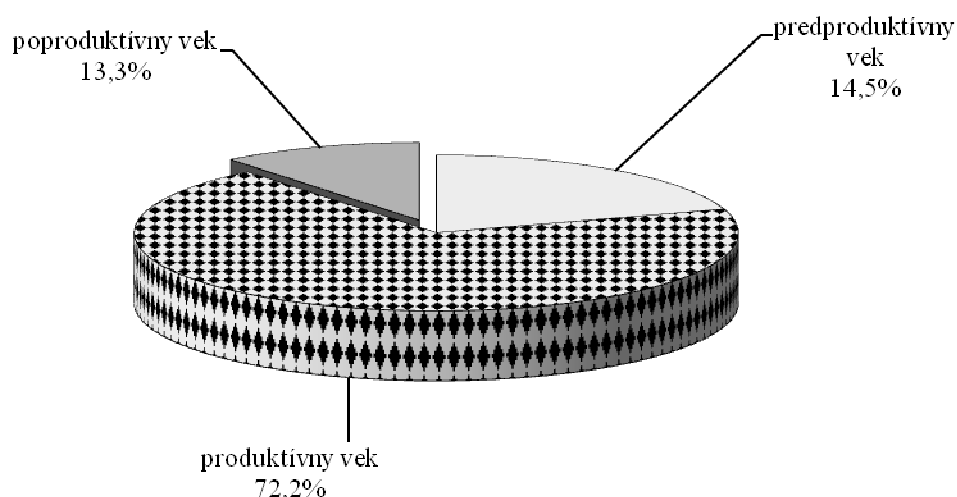
- predproduktívny vek – 24 220 obyvateľov (19,98 %)
- produktívny vek – 83 106 obyvateľov (68,58 %)
- poproduktívny vek – 13 015 obyvateľov (10,74 %).

**Vekové zloženie obyvateľstva v okresoch Košice I-IV a Košice okolie,
2008 - 2012**

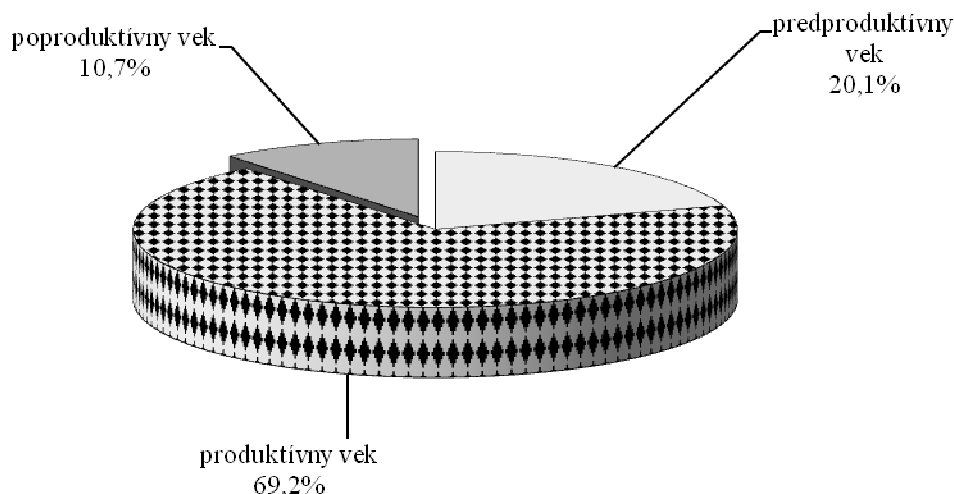
Okres	Hodnota	Vek														
		predproduktívny vek					produktívny					poproduktívny				
		0 - 14					15 - 64					65+				
		2008	2009	2010	2011	2012	2008	2009	2010	2011	2012	2008	2009	2010	2011	2012
Košice I	abs.	10 034	9 868	9 708	9 648	9 442	43 171	43 069	42 898	49 298	49 138	14 137	14 399	14 579	9 531	9 640
	%	14,90	14,65	14,45	14,09	13,84	64,11	63,96	63,85	71,99	72,03	20,99	21,38	21,7	13,92	14,13
Košice II	abs.	12 380	12 400	12 470	12 687	12 520	52 573	52 489	52 141	59 806	59 572	15 495	15 874	16 224	10 338	10 669
	%	15,39	15,35	15,43	15,32	15,13	65,35	64,99	64,50	72,20	71,98	19,26	19,66	20,07	12,48	12,89
Košice III	abs.	4 107	4 162	4 214	4 263	4 268	21 344	20 615	19 847	23 893	23 444	4 363	4 905	5 541	1 848	2 066
	%	13,78	14,02	14,24	14,21	14,33	71,59	69,45	67,05	79,63	78,72	14,63	16,53	18,72	6,16	6,94
Košice IV	abs.	8 039	8 142	8 232	8 747	8 695	32 718	32 246	31 945	41 841	41 201	15 299	15 711	16 087	8 788	9 509
	%	14,34	14,51	14,63	14,73	14,63	58,37	57,48	56,78	70,47	69,35	27,29	28,01	28,59	14,8	16,01
Košice - okolie	abs.	22 473	22 685	22 933	24 220	24 361	71 380	71 868	72 173	83 106	83 811	20 118	20 639	21 216	12 647	13 015
	%	19,72	19,69	19,72	20,19	20,1	62,63	62,39	62,05	69,27	69,16	17,65	17,92	18,24	10,54	10,74

Graf č. 3

Veková štruktúra obyvateľstva v meste Košice k 31.12.2012

**Veková štruktúra obyvateľstva v okrese Košice-okolie
k 31.12.2012**

Tabuľka č. 5, graf č. 5

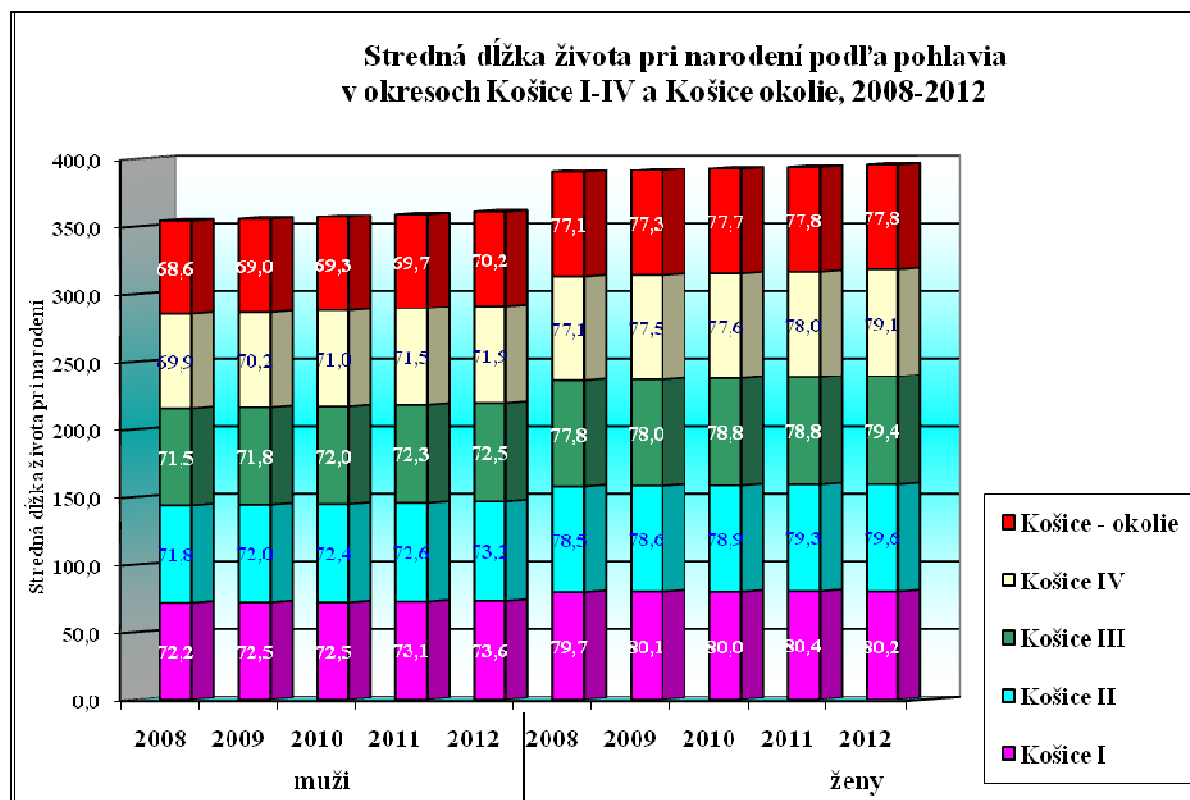
Základným ukazovateľom úrovne životných podmienok obyvateľstva a úmrtnostných pomerov je stredná dĺžka života, t.j. nádej na dožitie. Charakterizuje globálne úmrtnostné pomery v sledovanom období a je jedným z ukazovateľov zlepšenia alebo zhoršenia zdravotného stavu obyvateľstva.

Stredná dĺžka života po narodení (nádej na dožitie) má stúpajúci trend vo všetkých okresoch a u oboch pohlaví. Najnižšia stredná dĺžka života je u oboch pohlaví v okrese Košice okolie. Najvyššie hodnoty dosahujú muži a ženy v okresoch Košice I a II. Rozdiel medzi najvyššou a najnižšou hodnotou u mužov je 3,4 roka a u žien 2,4 roka.

Tabuľka č.5

**Stredná dĺžka života pri narodení podľa pohlavia
v okresoch Košice I-IV a Košice okolie,
2008 – 2012**

Okres	Muži					Ženy				
	2008	2009	2010	2011	2012	2008	2009	2010	2011	2012
Košice I	72,2	72,5	72,5	73,1	73,6	79,7	80,1	80,0	80,4	80,2
Košice II	71,8	72,0	72,4	72,6	73,2	78,5	78,6	78,9	79,3	79,6
Košice III	71,5	71,8	72,0	72,3	72,5	77,8	78,0	78,8	78,8	79,4
Košice IV	69,9	70,2	71,0	71,5	71,9	77,1	77,5	77,6	78,0	79,1
Košice - okolie	68,6	69,0	69,3	69,7	70,2	77,1	77,3	77,7	77,8	77,8

Dĺžka života obyvateľov Slovenska pomaly narastá. Súvisí to predovšetkým s poklesom dojčenskej, novorodeneckej a perinatálnej úmrtnosti, s miernym nárastom pôrodnosti v ostatných rokoch. Napriek tomu sa z európskeho hľadiska radíme medzi priemerné krajiny.

Tabuľka č.6, graf č. 6
Index starnutia a priemerný vek

Priemerný vek žijúcich obyvateľov sa postupne zvyšuje a v roku 2012 dosiahol hodnotu:

- v okrese Košice I	u mužov 38,28	u žien 41,78
- v okrese Košice II	u mužov 37,59	u žien 40,23
- v okrese Košice III	u mužov 37,89	u žien 40,00
- v okrese Košice IV	u mužov 39,19	u žien 43,33
- v okrese Košice okolie	u mužov 34,93	u žien 37,48

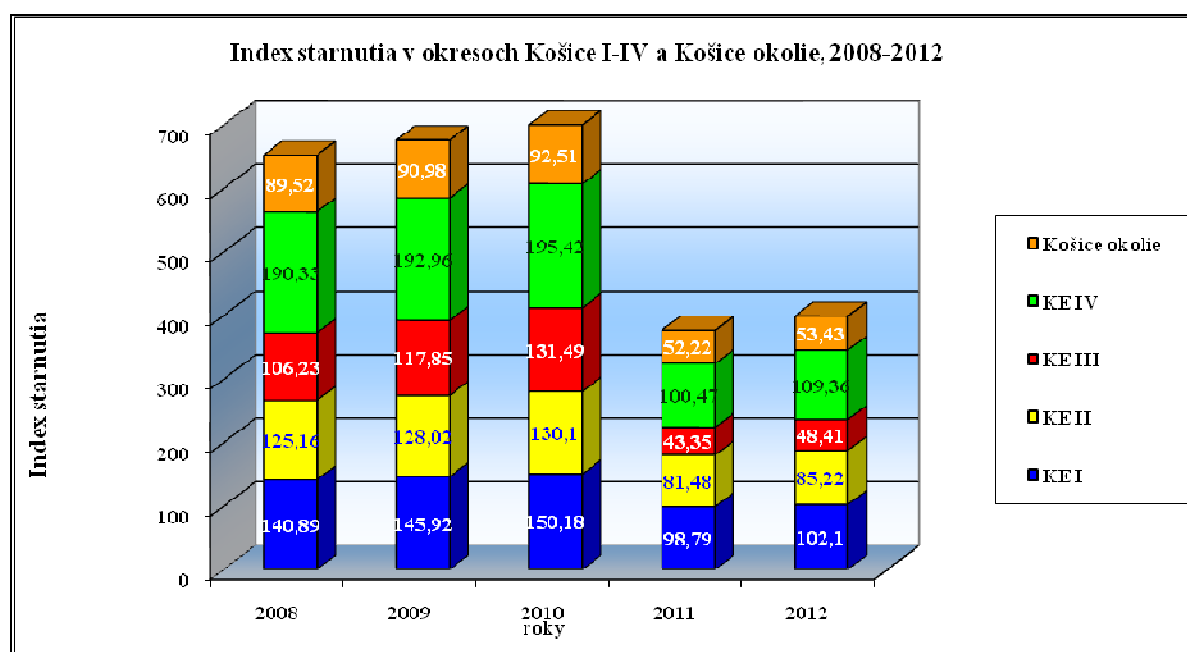
Index starnutia vyjadruje počet osôb v poproduktívnom veku pripadajúci na 100 osôb v predproduktívnom veku. Ako nepriaznivý pomer sa hodnotí index starnutia vyšší ako 100. V roku 2012 index starnutia dosahuje najnižšiu hodnotu u mužov v okrese Košice okolie 39,4. Najvyššiu hodnotu dosiahol index starnutia u žien v okrese Košice IV 138,22.

Znižovanie prirodzeného prírastku obyvateľstva, zhoršovanie indexu starnutia a zvyšovanie priemerného veku u oboch pohlaví sú dôkazom pokračujúceho procesu starnutia obyvateľstva.

Index starnutia a priemerný vek v okresoch Košice I-IV a Košice okolie, 2008 – 2012

Okres	Index starnutia					Priemerný vek					
	2008	2009	2010	2011	2012	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Košice I											
Spolu	140,89	145,92	150,18	98,79	102,10	38,37	38,69	38,98	39,30	39,81	40,12
Muži	86,54	90,36	93,19	70,27	72,88	36,37	36,70	36,98	37,31	37,94	38,28
Ženy	198,70	204,48	209,76	127,90	131,90	40,16	40,46	40,75	41,07	41,5	41,78
Košice II											
Spolu	125,16	128,02	130,10	81,48	85,22	37,17	37,52	37,80	38,11	38,57	38,96
Muži	84,03	85,50	86,95	64,47	66,62	35,81	36,13	36,41	36,66	37,24	37,59
Ženy	168,91	173,44	175,94	99,46	104,73	38,44	38,80	39,09	39,45	39,81	40,23
Košice III											
Spolu	106,23	117,85	131,49	43,35	48,41	36,58	37,07	37,46	37,86	38,45	38,97
Muži	57,60	65,34	74,24	36,20	41,08	35,55	35,98	36,31	36,65	37,36	37,89
Ženy	157,42	173,48	192,50	50,87	56,02	37,56	38,11	38,55	38,99	39,49	40
Košice IV											
Spolu	190,33	192,96	195,42	100,47	109,36	40,16	40,45	40,63	40,86	38,97	41,35
Muži	116,63	121,59	126,66	76,42	83,17	37,97	38,20	38,44	38,70	43,00	39,19
Ženy	272,13	271,67	269,60	126,50	138,22	42,12	42,47	42,59	42,79	41,08	43,33
Okres Košice - okolie											
Spolu	89,52	90,98	92,51	52,22	53,43	35,43	35,61	35,75	35,90	36,04	36,21
Muži	57,47	58,43	59,76	37,97	39,43	34,03	34,21	34,36	34,50	34,72	34,93
Ženy	123,51	125,66	127,28	67,37	68,26	36,80	36,97	37,12	37,27	37,36	37,48

Graf č. 6

Tabuľka č. 7, graf č. 7

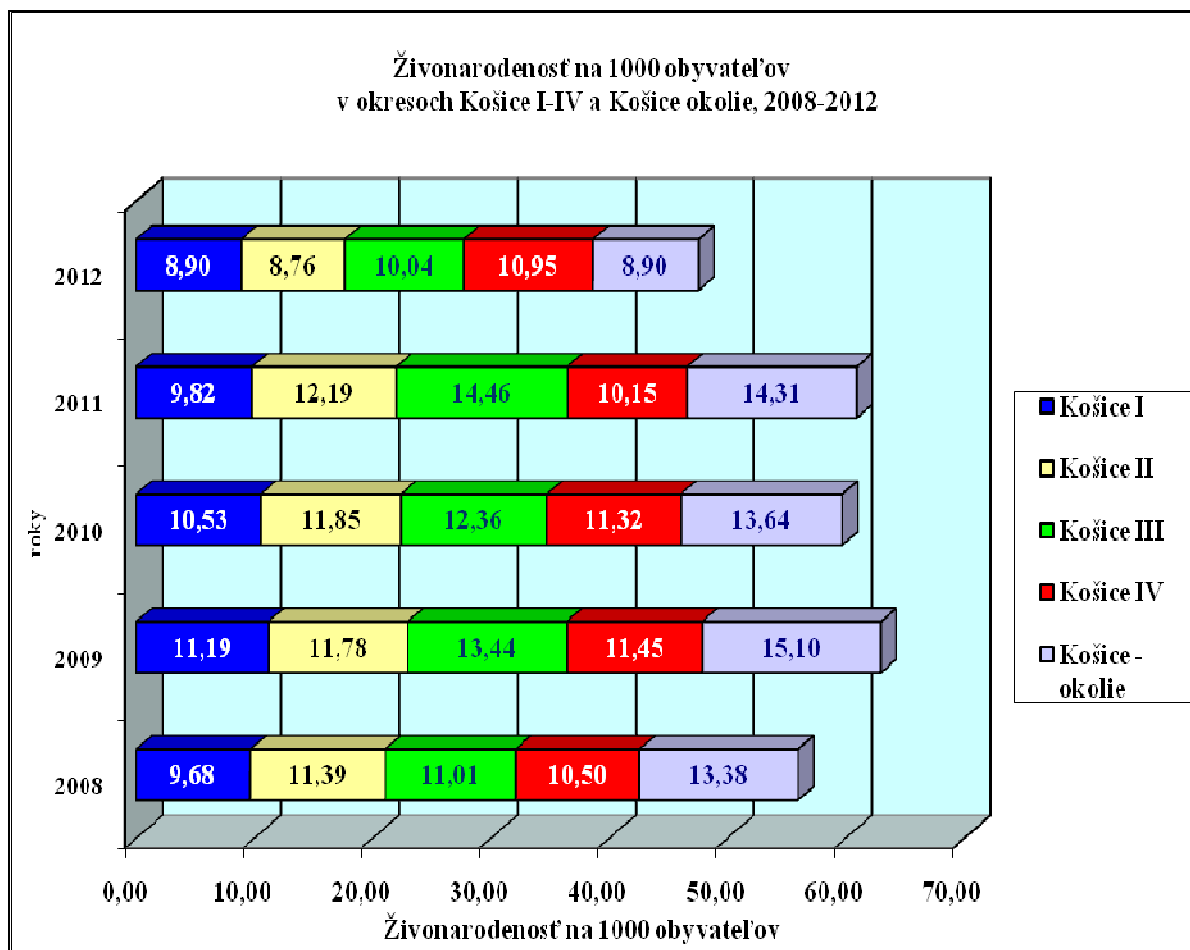
Živonarodenosť na 1000 obyvateľov = hrubá miera pôrodnosti predstavovala najvyššiu hodnotu 10,95/1 000 obyvateľov v okrese Košice IV. Vo všetkých ostatných okresoch došlo oproti roku 2011 k poklesu čistej pôrodnosti. K najväčšiemu poklesu došlo v okrese Košice okolie, z hodnoty 14,31 v roku 2011 na 8,9/1000 obyvateľov v roku 2012.

Tabuľka č.7

**Živonarodenosť v okresoch Košice I-IV a Košice okolie,
2008 - 2012**

Okres	Živonarodenosť na 1000 obyvateľov				
	2008	2009	2010	2011	2012
Košice I	9,68	11,19	10,53	9,82	8,9
Košice II	11,39	11,78	11,85	12,19	8,76
Košice III	11,01	13,44	12,36	14,46	10,04
Košice IV	10,50	11,45	11,32	10,15	10,95
Košice - okolie	13,38	15,10	13,64	14,31	8,9

Graf č. 7

Tabuľka č. 8, 9, graf č. 8,9

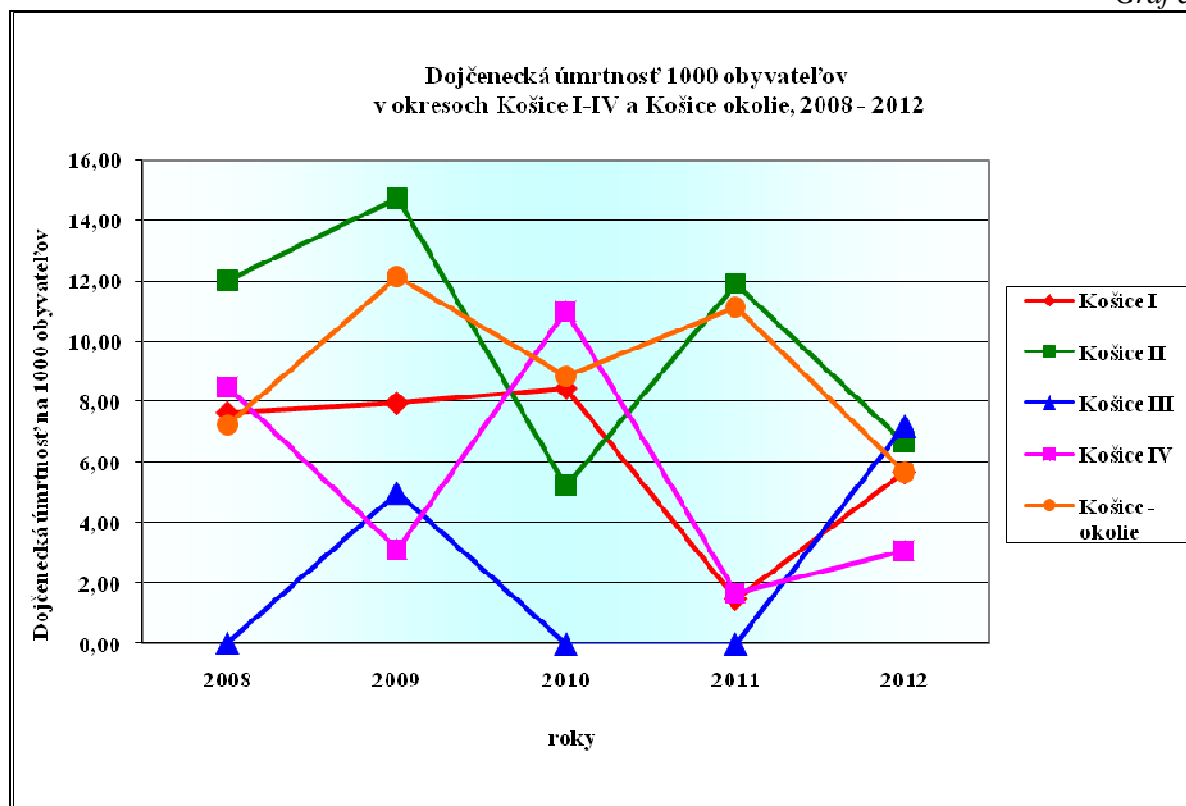
Dojčenská úmrtnosť vyjadruje podiel detí zomretých vo veku do jedného roku, prepočítaný na 1000 živonarodených detí. Je dôležitým ukazovateľom životnej úrovne, úrovne zdravotnej starostlivosti a zdravotného uvedomenia. Jej hodnoty sa v roku 2012 pohybujú 3,06 v okrese Košice IV po 7,22 v okrese Košice III.

Tabuľka č. 8

**Dojčenská úmrtnosť v okresoch Košice I-IV a Košice okolie,
2008 – 2012**

Okres	Dojčenská úmrtnosť				
	2008	2009	2010	2011	2012
Košice I	7,66	7,97	8,46	1,48	5,68
Košice II	12,01	14,74	5,22	11,91	6,67
Košice III	0,04	5,00	0,00	0,00	7,22
Košice IV	8,49	3,12	11,02	1,66	3,06
Košice - okolie	7,25	12,14	8,86	11,14	5,68

Graf č. 8

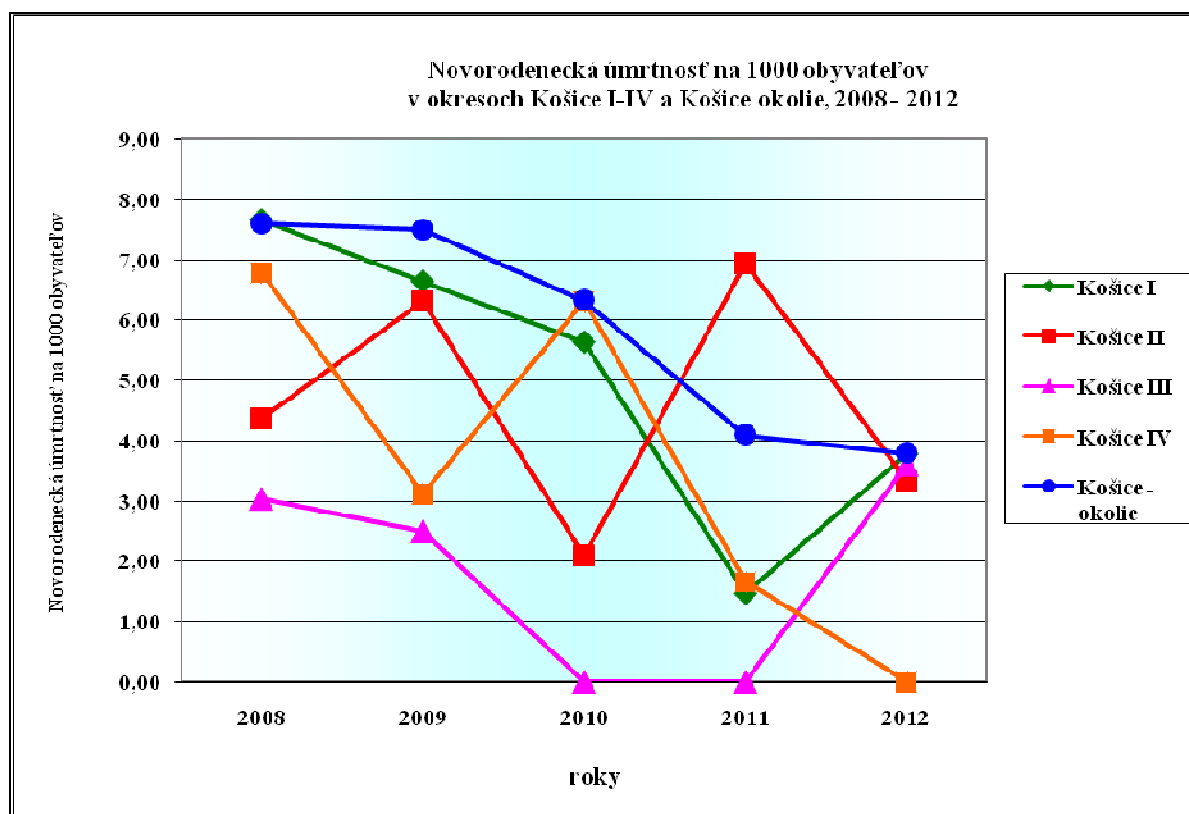
Najzávažnejšou zložkou dojčenskej úmrtnosti je *novorodenecká úmrtnosť*, t.j. počet detí zomretých do 28.dňa života. Novorodenecká úmrtnosť sa v roku 2012 pohybuje od nulovej hodnoty v okrese Košice IV po 3,79 na 1 000 obyvateľov v okresoch Košice I a Košice okolie.

Tabuľka č.9

Novorodenecká úmrtnosť v okresoch Košice I-IV a Košice okolie, 2008 – 2012

Okres	Novorodenecká úmrtnosť				
	2008	2009	2010	2011	2012
Košice I	7,66	6,64	5,64	1,48	3,79
Košice II	4,37	6,32	2,09	6,94	3,33
Košice III	3,04	2,50	0,00	0,00	3,61
Košice IV	6,79	3,12	6,30	1,66	0
Košice - okolie	7,61	7,51	6,33	4,1	3,79

Graf č. 9

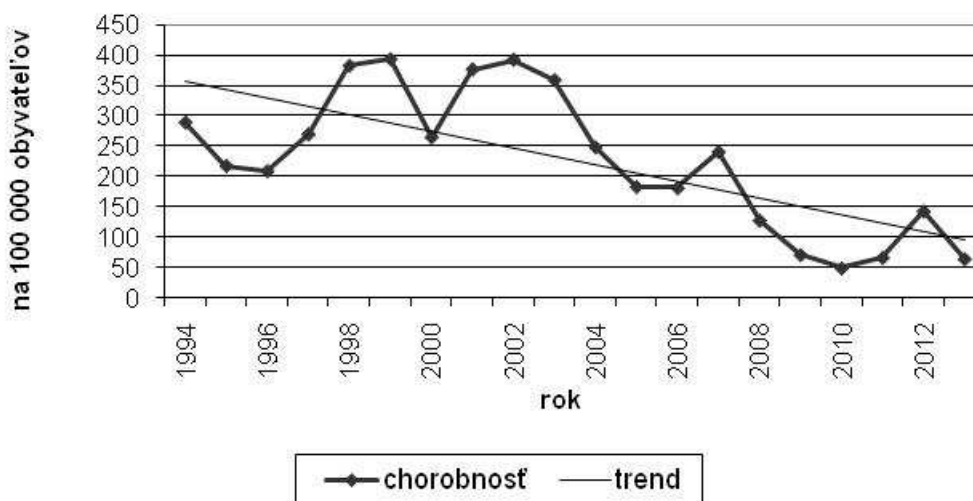

II. STRUČNÁ EPIDEMIOLOGICKÁ CHARAKTERISTIKA V OKRESOCH KOŠICE I - IV V ROKU 2013

Skupina alimentárnych infekcií

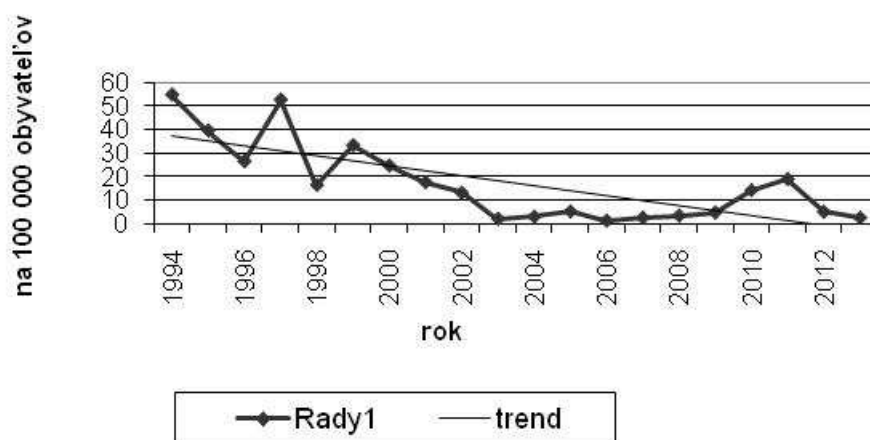
V skupine *salmonelóz* bolo hlásených 155 prípadov ochorení, chorobnosť 65,10/100 000 obyvateľov. Je to pokles o 55 % oproti roku 2012 a o 28 % oproti priemeru v predchádzajúcich 5 rokoch. Ochorenia sa vyskytovali formou sporadických prípadov, zaznamenaný bol jeden epidemický výskyt pri ktorom ochorelo 24 osôb (15,5 %). Prevládajúcim pôvodcom všetkých ochorení bola *S. enteritidis* – 67,7 % (105 prípadov) a *S. typhimurium* – 8,4 % (13 prípadov).

Výskyt salmonelóz v okresoch Košice I-IV,
1994-2013

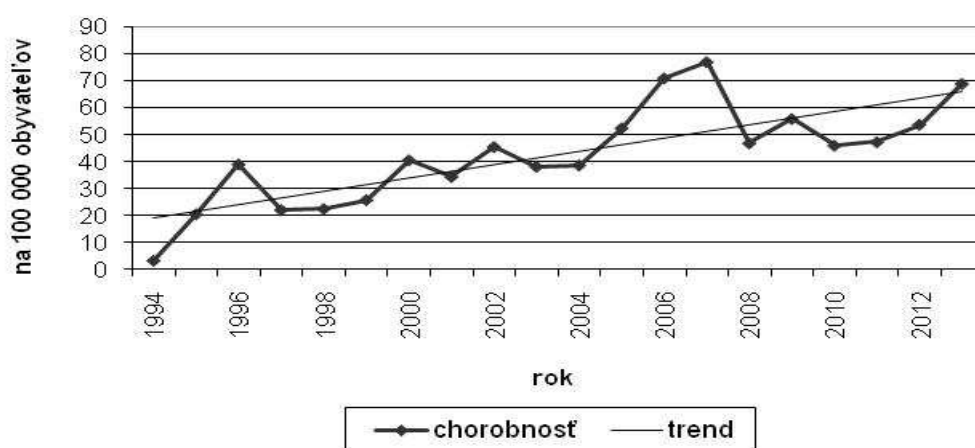
U *bacilovej dyzentérie* došlo k poklesu počtu hlásených prípadov oproti roku 2012 o 50 %. Hlásených bolo 6 ochorení, chorobnosť 2,52/100 000 obyvateľov. Priemer výskytu infekcií za predchádzajúcich 5 rokov je 21,60 ochorení, priemer chorobnosti 9,31/100 000 obyvateľov. Ochorenia boli sporadické. Vo všetkých prípadoch bola izolovaná *Sh. flexneri* 100 %.

Výskyt bacilovej dyzentérie v okresoch Košice I-IV, 1994-2013

K miernemu nárastu počtu hlásených prípadov došlo vo výskyte *iných bakteriálnych črevných infekcií* (A04). Priemer výskytu infekcií za predchádzajúcich 5 rokov je 116,80 ochorení, priemer chorobnosti 50,48/100 000 obyvateľov. Spolu sa vyskytlo 164 ochorení, čo predstavuje chorobnosť 68,88/100 000 obyvateľov. Z celkového počtu hlásených ochorení bolo 43 NN (v r. 2012- 7 NN). Dominovali kampylobakteriálne enteritídy, ktoré sa na celkovom počte ochorení podieľali 58,5 % (96 prípadov).

Výskyt iných bakteriálnych črevných infekcií v okresoch Košice I-IV, 1994-2013

V roku 2012 sa vyskytlo 196 prípadov *bakteriálnej otravy potravinami* v rámci epidemického výskytu, chorobnosť 82,32 /100 000 obyvateľov. Priemer výskytu infekcií za

predchádzajúcich 5 rokov je 0 ochorení. Zo vzoriek stravy bol po pomnožení izolovaný *Staphylococcus aureus* produkujúci enterotoxín typu D.

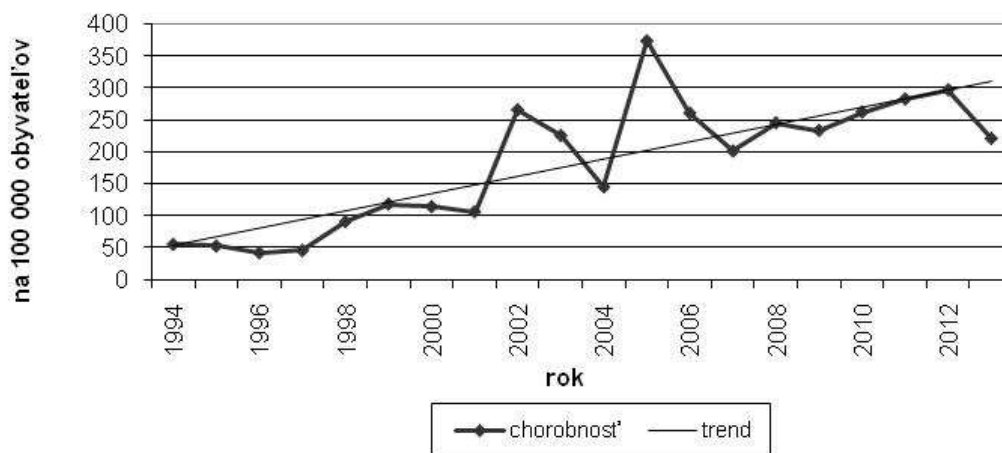
U *vírusových a špecifikovaných črevných infekcií (A08)* došlo k miernemu poklesu počtu hlásených ochorení oproti roku 2012 o 1 %, ale k nárastu oproti priemeru za posledných 5 rokov o 37 %. Hlásených bolo 245 ochorení, chorobnosť 102,90/100 000 obyvateľov. Priemer chorobnosti za predchádzajúcich 5 rokov je 77,29.

Na vzniku ochorení sa podieľal rotavírus v 132 prípadoch (53,9 %), norovírus v 63 prípadoch (25,7 %) a adenovírus v 16 prípadoch (6,5 %). V 10 prípadoch bola v biologickom materiáli laboratórne potvrdená prítomnosť dvoch vírusov (rotavírus a adenovírus 8x, norovírus a rotavírus 1x, norovírus a adenovírus 1x). Na základe epidemiologických súvislostí bolo potvrdených 24 prípadov (9,8 %).

Ochorenia sa vyskytovali sporadicky – 241x (98,4%) a 4 prípady (1,6 %) boli zaznamenané v rodinných výskytoch. Charakter NN malo z celkového počtu 66 ochorení (27,0 %), z toho bolo 38 sporadických prípadov a 28 prípadov bolo zaznamenaných v 2 epidémiách.

V skupine *hnačkových ochorení pravdepodobne infekčnej etiológie (A09)* došlo k poklesu oproti predchádzajúcemu roku o 26 % a súčasne k poklesu 15 % oproti 5 ročnému priemeru. V roku 2013 bolo hlásených 525 ochorení, chorobnosť 220,50/100 000 obyvateľov. Charakter NN mali 4 ochorenia. Ochorenia sa vyskytovali sporadicky, 4 prípady boli potvrdené v rámci rodinných výskytov.

Výskyt hnačky a gastroenteritídy v okresoch Košice I-IV, 1994-2013

V celej skupine alimentárnych nákaz úmrtie zaznamenané nebolo.

Skupina vírusových hepatítid

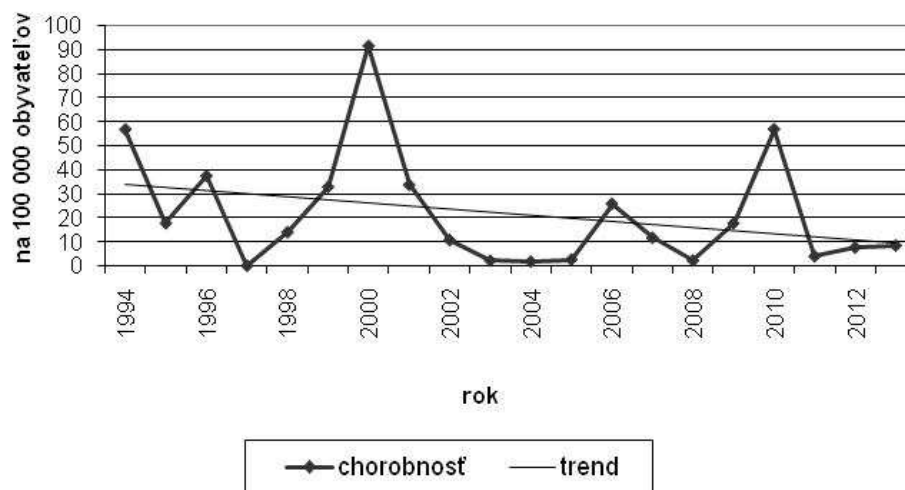
Epidemiologická situácia vo výskyte vírusových hepatítid bola v roku 2013 priaznivá. Zaznamenaných bolo 60 prípadov vírusovej hepatitídy (v roku 2012 43 prípadov), z toho 25 akútnych foriem a 35 chronických foriem. Okrem toho bolo hlásených 27 prípadov novozistených nosičov HBsAg.

V skupine akútnych VH došlo k nárastu počtu ochorení oproti minulému roku (o 2 prípady). Do tejto skupiny vírusových hepatítid boli zaradené tieto druhy vírusových hepatítid: VHA - 20 prípadov, VHB - 2 prípady, VHC - 1 prípad a VHE - 2 prípady.

V roku 2013 bolo hlásených 20 ochorení na akútnu *vírusovú hepatítidu typu A*, chorobnosť 8,40/100 000 obyvateľov, čo je 11 % nárast oproti roku 2012. Priemer výskytu infekcií za posledných 5 rokov je 41,00 ochorení, priemer chorobnosti za predchádzajúcich 5 rokov 17,67/100 000 obyvateľov.

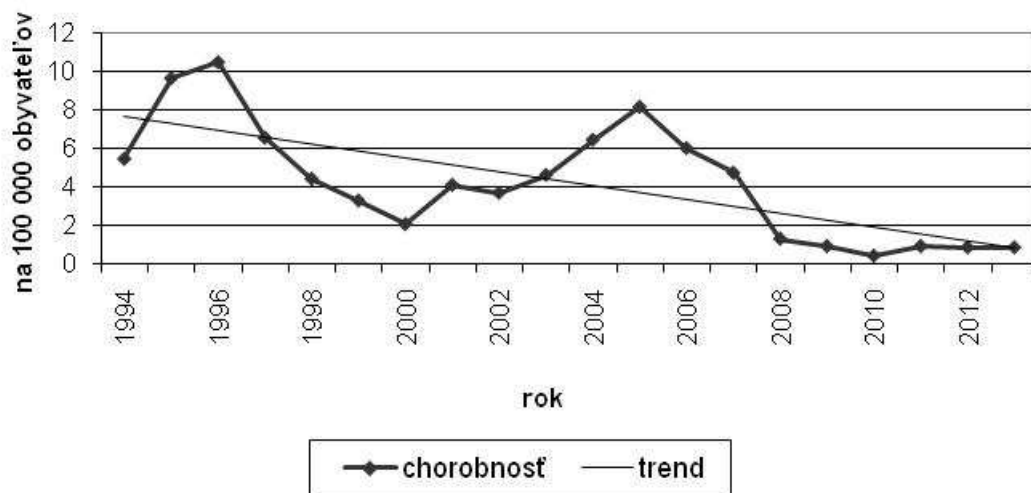
Najvyššia vekovo-spezifická chorobnosť 35,44/100 000 obyvateľov bola vo vekovej skupine 10-14 ročných (4 prípady) a vo vekovej skupine 5-9 ročných 35,32/100 000 obyvateľov (4 prípady). Ochorenia sa nevyskytli u 0 ročných detí.

Výskyt hepatitídy typu A v okresoch Košice I-IV, 1994-2013

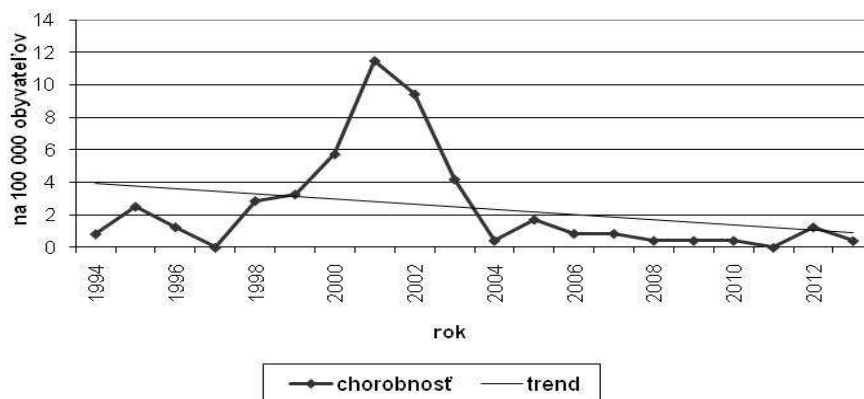
Výskyt akútnych ochorení na *vírusovú hepatítidu typu B* bol rovnaký ako v roku 2012. V roku 2013 boli hlásené 2 akútne ochorenia na vírusovú hepatítidu typu B, chorobnosť 0,84/100 000 obyvateľov. Priemer výskytu infekcií za predchádzajúcich 5 rokov sú 2 ochorenia, priemer chorobnosti je 0,86/100 000 obyvateľov.

Výskyt hepatitídy typu B v okrese Košice I-IV, 1994-2013

V roku 2013 bolo hlásené 1 ochorenie na *akútnu vírusovú hepatitídu typ C*. Priemer výskytu infekcií za predchádzajúcich 5 rokov je 1,40 ochorenia, priemer chorobnosti 0,61/100 000 obyvateľov.

Výskyt hepatitídy typu C v okresoch Košice I-IV, 199-2013

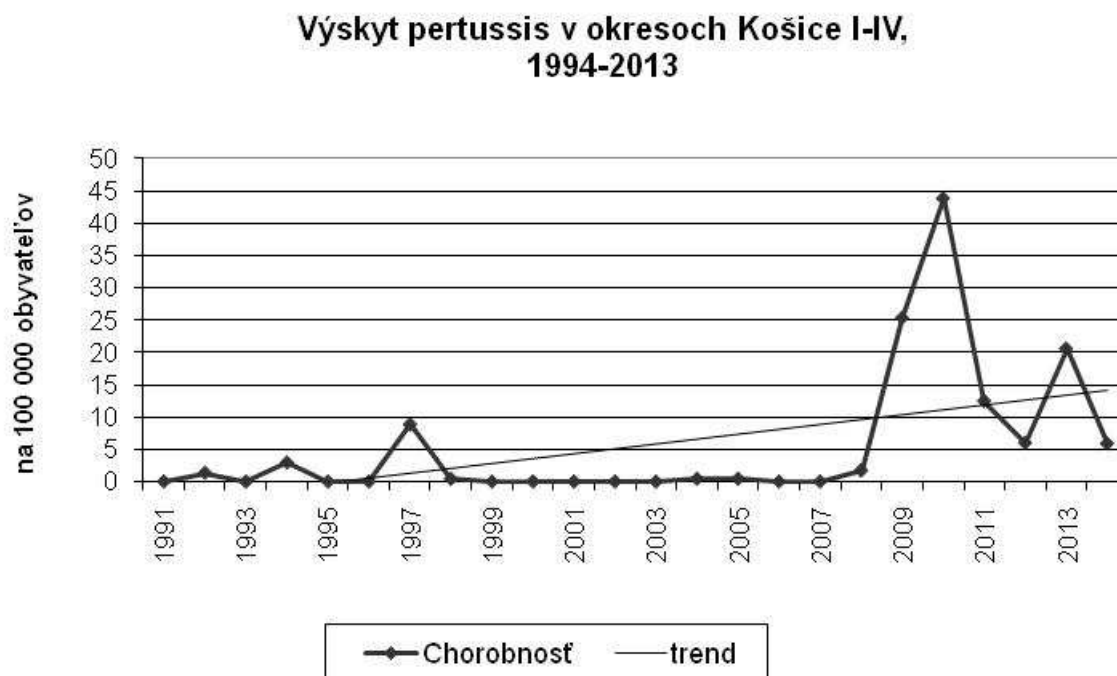

V roku 2013 bolo hlásených 5 prípadov *chronickej hepatitídy typ B*, chorobnosť 2,10/100 000 obyvateľov a 30 prípadov *chronickej hepatitídy typ C*, chorobnosť 12,60/100 000 obyvateľov. V skupine chronických VH došlo k nárastu oproti roku 2012 u VHC o 100 %, u VHB bol výskyt rovnaký ako v minulom roku.

Úmrtie zaznamenané nebolo.

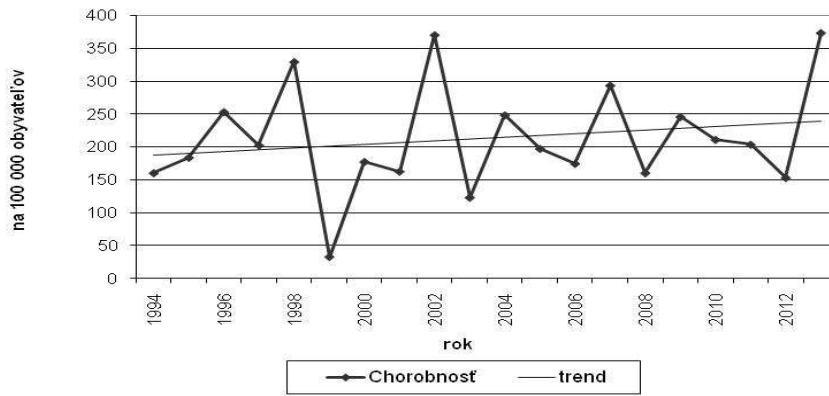
Skupina respiračných nákaz

V roku 2013 pokračoval priaznivý trend vo výskyte respiračných ochorení preventabilných očkovaním, hlásených bolo 14 prípadov ochorení na *pertussis*, chorobnosť 5,88/100 000 obyvateľov. Oproti roku 2012 je to pokles o 71%, oproti 5 ročnému priemeru pokles o 72 %.

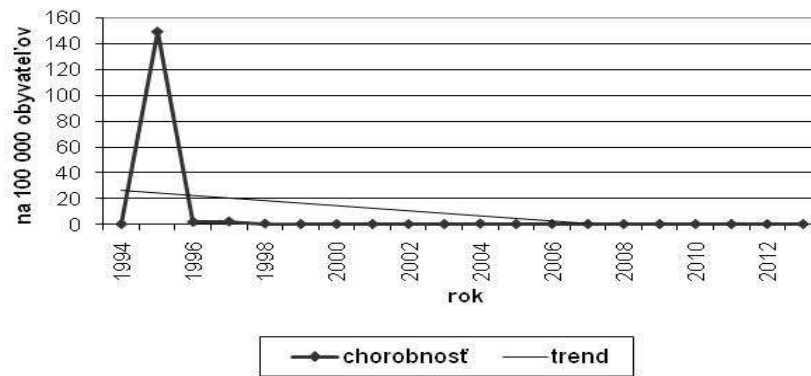

Z nákaz neovplyvnených očkovaním sa oproti roku 2012 zaznamenal nárast ochorení u *ovčích kiahní* o 144 %. U *infekčnej mononukleózy* bol výskyt rovnaký ako v predchádzajúcom roku, hlásených bolo 58 prípadov, chorobnosť 24,36/100 000 obyvateľov.

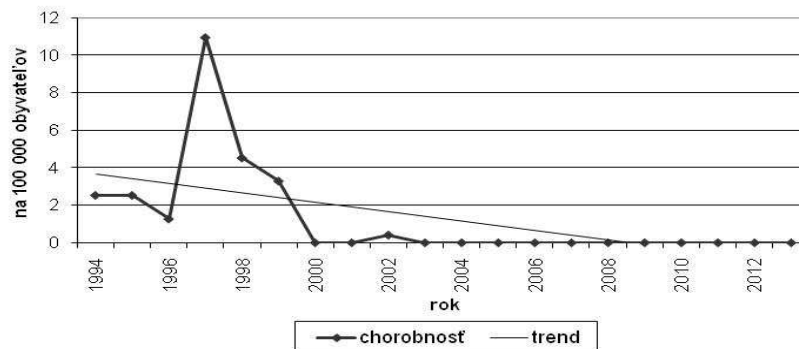
Výskyt varicelly v okresoch Košice I-IV,
1994-2013

Výskyt rubeoly v okresoch Košice I-IV,
1994-2013

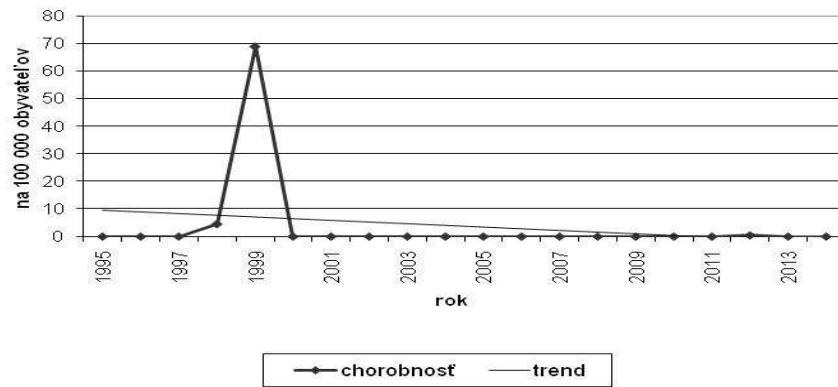

Výskyt mumpsu v okresoch Košice I-IV,
1994-2013

Výskyt morbill v okresoch Košice I-IV,
1994-2013

Vo výskyte *chrípky a chrípke napodobňujúcich ochorení* oproti roku 2012 bol zaznamenaný nárast počtu hlásených ochorení o 31,8%. Spolu hlásených 87 703 ochorení na *chrípku a chrípke* podobné ochorenia, z toho 4053 ochorení na chrípku, chorobnosť 3680,55 na 100 000 osôb v starostlivosti lekárov hlásiacich v jednotlivých kalendárnych týždňoch.

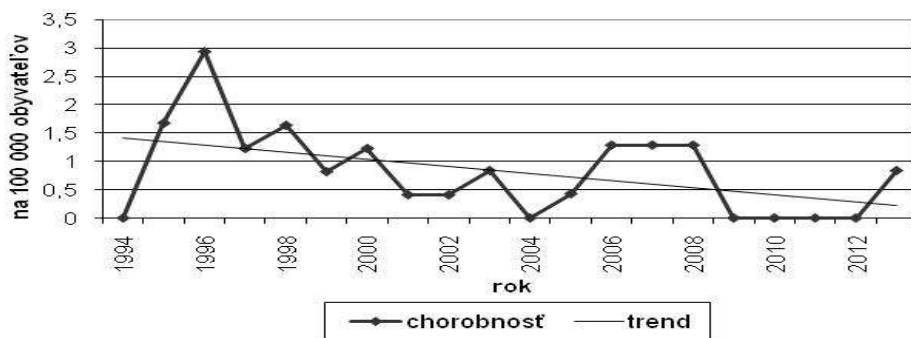
V tejto skupine ochorení boli hlásené laboratórne potvrdené ochorenia na *Chrípku A(H1N1)* 6 prípadov a 7 prípadov ochorení na *SARI*, z toho v jednom prípade došlo k úmrtiu

K poklesu počtu hlásených ochorení došlo u *tuberkulózy*. Spolu hlásených 7 prípadov ochorení, chorobnosť 2,94/100 000 obyvateľov, čo predstavuje pokles oproti roku 2012 o 65 % a oproti 5 ročnému priemeru 51 %.

Neuroinfekcie

V roku 2013 boli laboratórne potvrdené 2 prípady *meningokokových infekcií*, chorobnosť 0,84/100 000 obyvateľov. Priemer výskytu infekcií za predchádzajúcich 5 rokov je 0,60 ochorení, priemer chorobnosti 0,26/100 000 obyvateľov.

Výskyt meningokokovej infekcie v okresoch Košice I-IV,
1994-2013

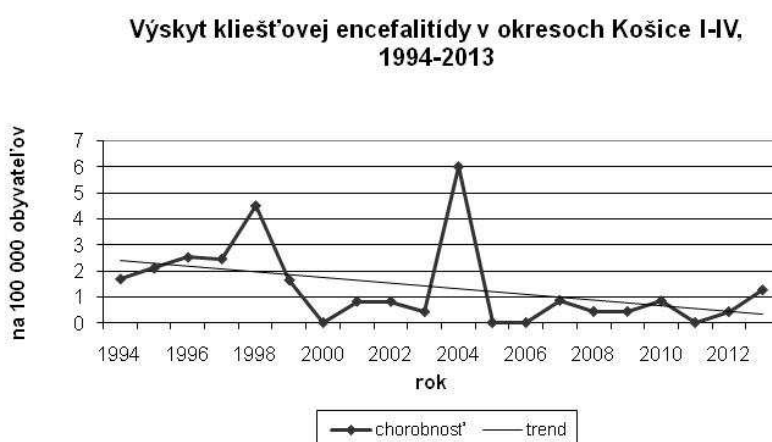
V skupine ostatných *bakteriálnych meningitíd (G00)* bolo hlásených 8 ochorení, chorobnosť 3,36/100 000 obyvateľov, čo predstavuje nárast pokles hlásených ochorení oproti roku 2012

o 11 %, oproti 5 ročnému priemeru je to nárast o 8 %. V skupine NN boli potvrdené 4 ochorenia.

Hlásených 20 prípadov *meningitídy vírusovej etiológie*, chorobnosť 8,40/100 000 obyvateľov, čo je oproti predchádzajúcemu roku nárast o 43 %. Priemer výskytu infekcií za predchádzajúcich 5 rokov je 6,60 ochorení, priemer chorobnosti 2,87/100 000 obyvateľov. Zaznamenaný bol jeden rodinný výskyt v rámci ktorého ochoreli 2 osoby. Ochorenia na *polyneuropatiu* neboli hlásené.

Zoonózy a nákazy s prírodnou ohniskovosťou

V roku 2013 nebol zaznamenaný výskyt leptospirózy, antraxu, tularémie, Q horúčky, brucelózy. Zaznamenali sme 3 prípady ochorenia na *kliešťovú encefalitídu* a 2 prípady na *toxoplazmózu*.

Nárast počtu ochorení bol zaznamenaný vo výskyte *Lymeskej choroby*. Hlásených bolo 26 ochorení, čo je o 117 % viac ako v roku 2012. Priemer výskytu infekcií za predchádzajúcich 5 rokov je 19,20 ochorenia, priemer chorobnosti 8,28/100 000 obyvateľov.

V súvislosti s *poranením alebo kontaktom so zvieratami podozrivými z besnoty* bolo vakcinovaných 28 osôb, čo je o 18 % menej ako v roku 2012. Priemer výskytu infekcií za predchádzajúcich 5 rokov je 31,80 ochorenia, priemer chorobnosti 13,76/100 000 obyvateľov. Besnota u zvierat, ktoré spôsobilo poranenie potvrdená nebola.

Nákazy kože a slizníc

V roku 2013 nebol zaznamenaný žiadny prípad ochorenia na *tetanus a plynovú flegmónu*.

Vo výskyte *svrabu* v porovnaní s minulým rokom došlo k poklesu počtu ochorení oproti roku 2012 o 5 %, oproti 5 ročnému priemeru k nárastu o 25 %.

Choroby vyvolané vírusom HIV

V roku 2012 hlásime 3 prípady novozistenej infekcie HIV a v 1 prípade nákaza prešla do štádia AIDS. Z celkového počtu nevidujeme prípady ochorení u cudzincov.

Spolu od roku 1985 evidujeme na území mesta 32 prípadov infekcie HIV, z toho v 5 prípadoch nákaza prešla do štádia AIDS a 1 nosič vírusu HIV zomrel.

Na infekčné ochorenie sme zaznamenali 1 úmrtie na SARI.

Nozokomiálne nákazy

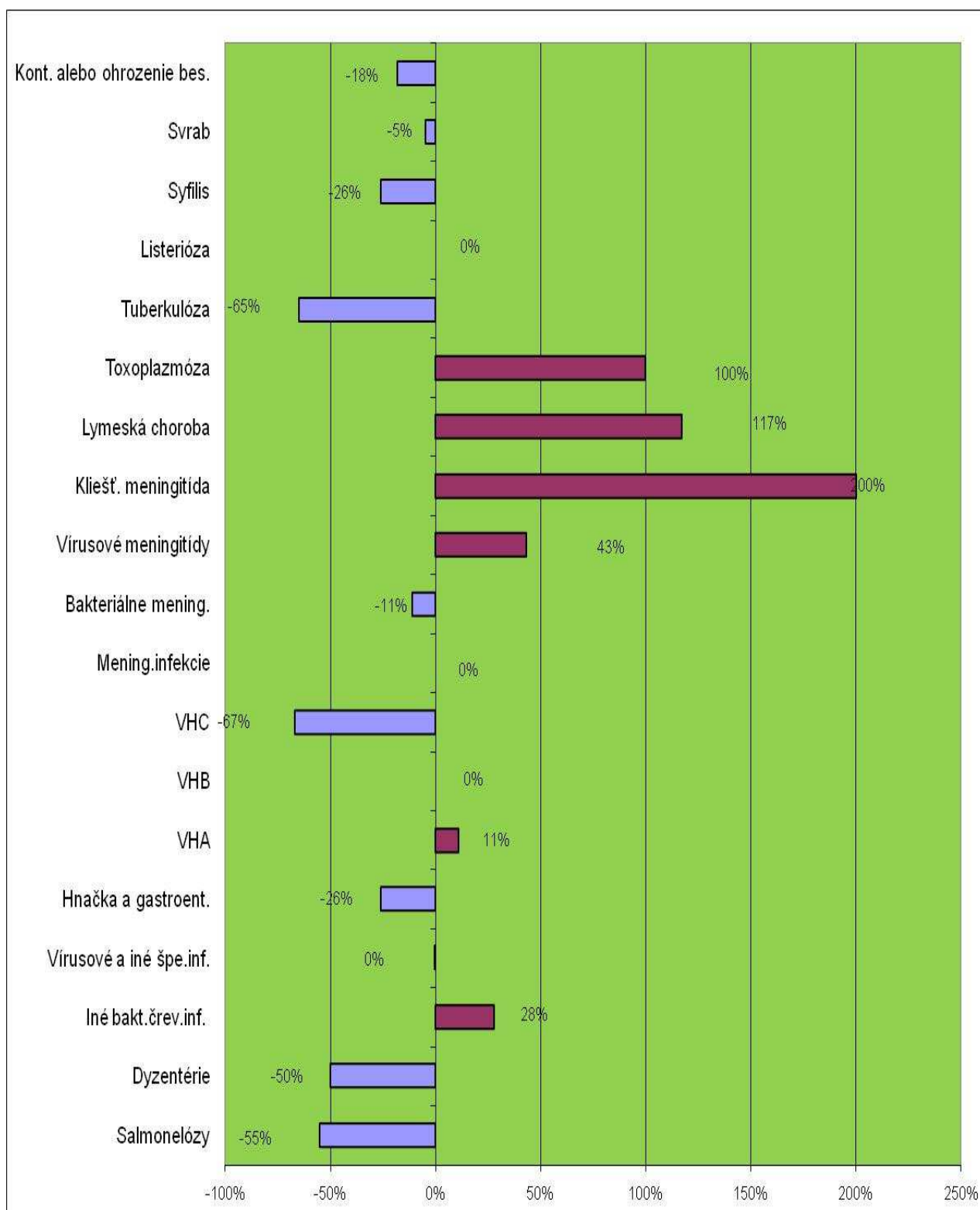
V roku 2013 bolo hlásených zo zdravotníckych zariadení spolu 461 nozokomiálnych nákaz, čo predstavuje nárast o 12,2 % hlásení oproti roku 2012 (411 NN). Proporcía výskytu nozokomiálnych nákaz (461) ku počtu hospitalizovaných pacientov (130 721) je 0,35%. Index je 1,12. V roku 2012 bola proporcía hlásených NN na počet hospitalizovaných pacientov 0,31%, index 0,97.

Výskyt vybraných prenosných ochorení v okresoch Košice I - IV v roku 2013 a porovnávacie indexy

Tabuľka I.1.

Kód MKCH	Ochorenie	Rok 2013	Rok 2012	Index 2013/12	Priemer 08/12	Index 2013/P	Chorobnosť v r.2013	Priemer chor.08-12
		abs.	abs.	rel.	abs.	rel.	na 100 000	na 100 000
1	2	3	4	5	6	7	8	9
A01	Brušný týfus a paratýfusy	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
A02	Iné infekcie salmonelami	155	341	0,45	215,60	0,72	65,10	93,39
A03	Bacilová dyzentéria	6	12	0,50	21,60	0,28	2,52	9,31
A04	Iné bakteriálne črevné inf.	164	128	1,28	116,80	1,40	68,88	50,48
A05	Iné bak.otravy potravinami	196	0	0,00	0,00	0,00	82,32	0,00
A08	Vír. a iné špecif. črevné inf.	245	247	0,99	178,60	1,37	102,90	77,29
A09	Hnačka a gastroent. pr.inf. pôv	525	706	0,74	616,60	0,85	220,50	266,55
A15-A19	Tuberkulóza	7	20	0,35	14,20	0,49	2,94	6,15
A27	Leptospiróza	0	0	0,00	0,40	0,00	0,00	0,17
A32	Listerióza	0	0	0,00	0,20	0,00	0,00	0,09
A37	Divý kašeľ	14	49	0,29	50,60	0,28	5,88	21,86
A38	Šarlach	2	3	0,67	2,80	0,71	0,84	1,21
A39	Meningokoková infekcia	2	0	0,00	0,60	3,33	0,84	0,26
A40	Streptokoková septikémia	6	5	1,20	4,40	1,36	2,52	1,90
A41	Iné septikémie	90	111	0,81	102,00	0,88	37,80	44,08
A48	Plynová gangréna	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
A50-A53	Syfilis	26	35	0,74	18,00	1,44	10,92	7,81
A69	Lymeská ch.+G63.0+M01.2	26	12	2,17	19,20	1,35	10,92	8,28
A70	Infekcie Chlamýdia psittaci	0	0	0,00	0,40	0,00	0,00	0,17
A84.1	Stredoeur.kliešť. encefalitída	3	1	3,00	1,00	3,00	1,26	0,43
A85+86	Iné a nešpec. vírus. encefalitídy	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
A87	Vírusová meningitída	20	14	1,43	6,60	3,03	8,40	2,87
B01	Ovčie kiahne	890	365	2,44	196,38	4,53	373,80	196,38
B02	Plazivec pásový	52	54	0,96	53,00	0,98	21,84	22,90
B05	Osýpky	0	0	0,00	0,20	0,00	0,00	0,09
B06	Ružienka	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
B15	Akútna hepatitída A	20	18	1,11	41,00	0,49	8,40	17,67
B16	Akútna hepatitída B	2	2	1,00	2,00	1,00	0,84	0,86
B17.1	Akútna hepatitída C	1	3	0,33	1,40	0,71	0,42	0,61
B18.1	Chronická vírus. hepatitída B	5	5	1,00	2,40	2,08	2,10	1,04
B18.2	Chronická vírus. hepatitída C	30	15	2,00	15,60	1,92	12,60	6,74
B26	Mumps	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
B27	Infekčná mononukleóza	58	58	1,00	67,00	0,87	24,36	28,93
B58	Toxoplazmóza	2	1	2,00	2,00	1,00	0,84	0,86
B68	Tenióza	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
B86	Svrab	19	20	0,95	15,20	1,25	7,98	6,58
G00	Bak.záp. mozg. plien nez.inde	8	9	0,89	7,40	1,08	3,36	3,20
G51	Poruchy spánkového nervu	4	1	4,00	12,40	0,32	1,68	5,33
G61	Zápalová polyneuropatia	0	0	0,00	0,60	0,00	0,00	0,26
Z20.3	Kontakt alebo ohr. besnotou	28	34	0,82	31,80	0,88	11,76	13,74
Z21	Bezpríznak. stav infekcie HIV	3	4	0,75	2,40	1,25	1,26	1,04

**Porovnanie výskytu vybraných prenosných ochorení v okresoch Košice I-IV
v roku 2013 oproti roku 2012
(pokles a vzostup v %)**

III. EPIDEMIOLOGICKÁ SITUÁCIA V OKRESOCH KOŠICE I - IV v ROKU 2013

III.1. SKUPINA ALIMENTÁRNYCH INFEKCIÍ

III.1.1. *Brušný týfus a paratýfus A01)*

Ochorenie ani podozrenie na brušný týfus alebo paratýfus nebolo hlásené.

K 31.12.2013 evidujeme na území mesta 1 bacilonosičku *S. typhi* fágotyp D1. u 96 r. ženy

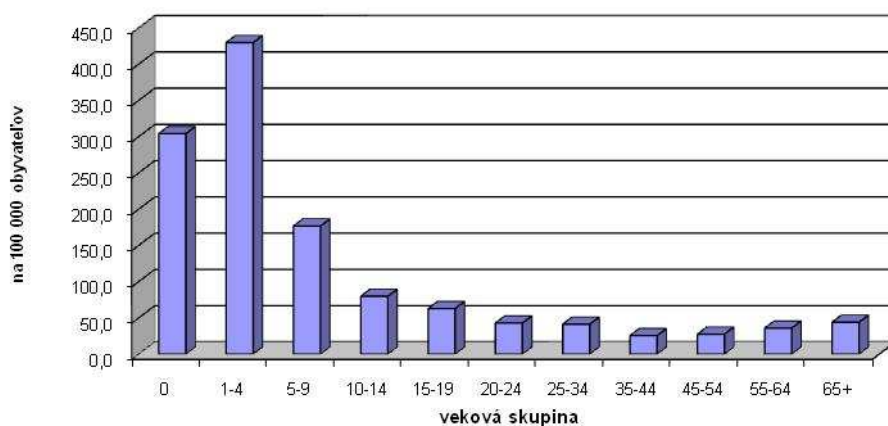
III.1.2. *Salmonelózy (A02)*

V roku 2013 bolo hlásených 155 ochorení, chorobnosť 65,10/100 000 obyvateľov. Oproti predchádzajúcemu roku je to pokles o 55 % a oproti 5 ročnému priemeru pokles o 28 %. Ochorelo 78 mužov a 77 žien.

Najvyššia vekovo-špecifická chorobnosť bola u 1-4 ročných detí – 429,57/100 000 obyvateľov (43 prípadov), na druhom mieste u 0 ročných detí – 304,08/100 000 obyvateľov (7 prípadov).

Najnižšia chorobnosť bola zaznamenaná u 35-44 ročných – 25,50/100 000 obyvateľov (10 prípadov).

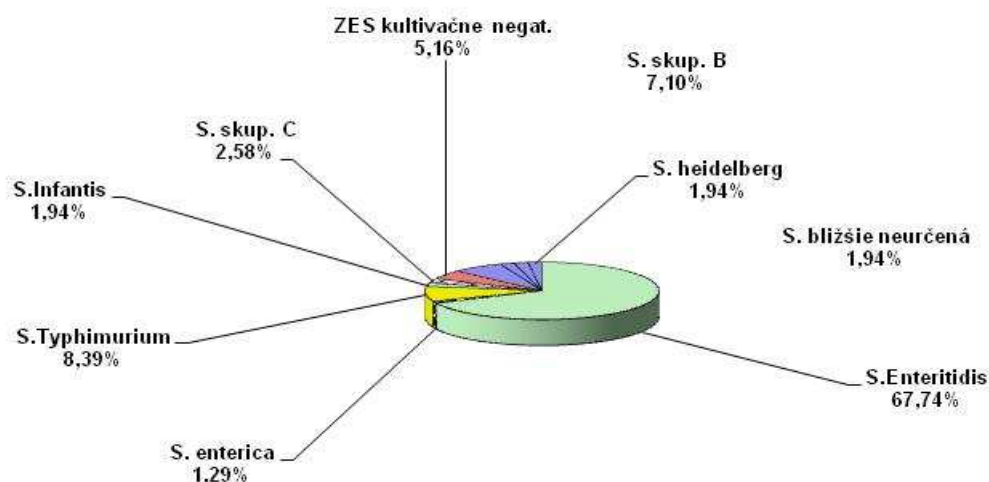
Vekovošpecifická chorobnosť na salmonelózu
v okresoch Košice I-IV v roku 2013

Ochorenia boli hlásené po celý rok, najviac od júla do októbra, kedy spolu ochorelo 85 osôb, čo je 54,8 % z celkového výskytu.

Na etiológii ochorení sa v tomto roku podieľalo 10 sérotypov salmonel. Najčastejšie sa ako agens uplatnila *S.enteritidis* – 67,74 % (105 prípadov) a *S.typhimurium* – 8,39 % (13 prípadov).

**Rozdelenie salmonelóz podľa etiológie
v okresoch Košice I-IV v roku 2013**

Tabuľka č.II.1.

**Salmonelózy - frekvencia izolovaných typov od chorých
a vylučovateľov v roku 2013 v okresoch Košice I - IV**

P. č.	Izolovaný typ salmonely	Spolu		z toho			
				u chorých		u vylučovateľov	
		abs.	%	abs.	%	abs.	%
1	2	3	4	5	6	7	8
2.	S. blížšie neurčená	3	1,94	0	0,00	0	0,00
3.	S. Enterica	2	1,29	0	0,00	0	0,00
4.	S. Enteritidis	105	67,74	0	0,00	0	0,00
5.	S. Heidelberg	3	1,94	0	0,00	0	0,00
6.	S. Infantis	3	1,94	0	0,00	0	0,00
7.	S. zo skupiny B	11	7,10	0	0,00	0	0,00
8.	S. skupiny C	4	2,58	0	0,00	0	0,00
9.	S. skupiny D	2	1,29	0	0,00	0	0,00
10.	S. Senftenberg	1	0,65	0	0,00	0	0,00
11.	S. Typhimurium	13	8,39	0	0,00	0	0,00
12.	ZES kult. negatívny	8	5,16	0	0,00	0	0,00
Spolu		155	100,0	0	0,00	0	0,00

Črevné vylučovanie nebolo v roku 2013 zaznamenané. Mimočrevné vylučovanie salmonel močom bolo hlásené u 68 ročnej ženy z okresu Košice II, ako etiologické agens bola potvrdená *S. enteritidis*.

Ochorenia sa vyskytovali formou sporadických prípadov, zaznamenaný bol jeden epidemický výskyt pri ktorom ochorelo 24 osôb (15,5 %). Hlásených bolo 7 rodinných výskytov, v 6 prípadoch ochoreli po 2 osoby a v jednom prípade boli potvrdené 3 ochorenia. Importované ochorenia zaznamenané neboli. Úmrtie hlásené nebolo.

Popis epidémií:

Dňa 04.11.2013 Klinika infektológie a cestovnej medicíny UNLP Košice nahlásila na odbor epidemiológie ošetrenie 6 pacientov s hnačkových ochorením, ktorí udávali konzumáciu stravy v reštaurácii v Košiciach. V ten istý deň bolo vykonané epidemiologické vyšetrenie spolu s odborom Hygieny výživy.

Epidemiologickým vyšetrením bolo zistené:

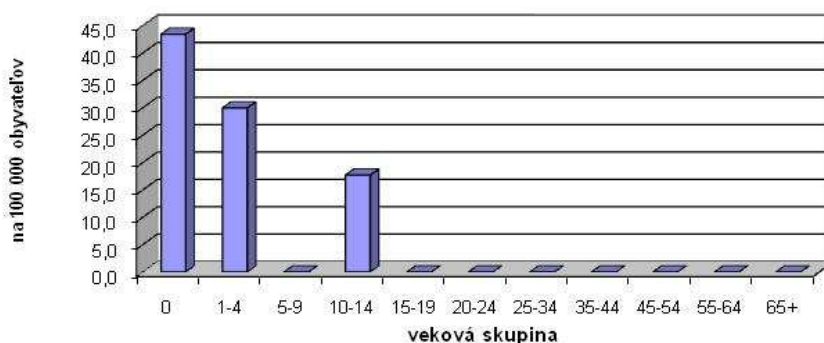
V čase od 29.10.2013 do 02.11.2013 ochorelo spolu 24 osôb, ktorí v uvedenom zariadení konzumovali samoobslužnou formou stravu. V klinickom obraze chorých prevládali vodnaté hnačky, zvracanie, kŕče, teplota do 40 st.C. Hospitalizovaní na Klinike infektológie a cestovnej medicíny UNLP Košice boli 3 chorí. U 15 chorých bola z výteru z rekta potvrdená *S. enteritidis*. Pravdepodobným faktorom prenosu pôvodcu nákazy bola strava podávaná v reštaurácii v dňoch 29.10 - 30.10.2013.

III.1.3. Bacilová dyzentéria (A03)

V roku 2013 bolo hlásených 6 ochorení, chorobnosť 2,52/100 000 obyvateľov. Oproti roku 2012 je to pokles o 50 %. Priemer výskytu infekcií za predchádzajúcich 5 rokov je 21,60 ochorení, priemer chorobnosti 9,31/100 000 obyvateľov.

Najvyššia vekovošpecifická chorobnosť bola zaznamenaná vo vekovej skupine 0 ročných detí – 43,44/100 000 obyvateľov (1 prípad) a vo vekovej skupine 1-4 ročných – 29,97/100 000 obyvateľov (3 prípady). Ochoreli len deti do 14 rokov, 3 chlapci a 3 dievčatá.

**Vekovošpecifická chorobnosť na dyzentériu
v okresoch Košice I-IV v roku 2013**

Ochorenia boli prevažne hlásené od júla do novembra (s maximálnym výskytom v auguste -2 ochorenia), kedy ochorelo 5 osôb, čo je 83,3 % z celkového výskytu.

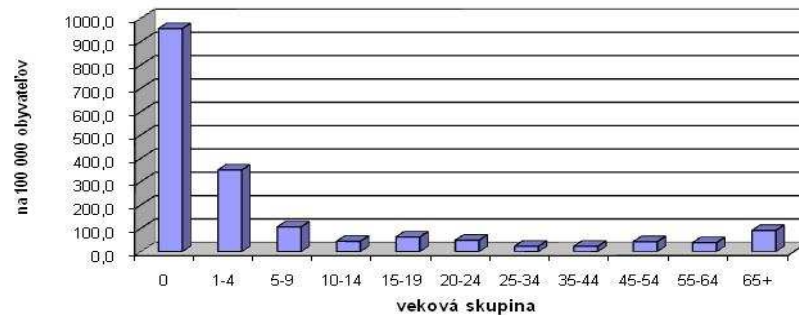
Vo všetkých prípadoch pôvodcom ochorení bola *Sh. flexneri* 100 %. Mimočrevná lokalizácia nebola hlásená.

III.1.4. Iné bakteriálne črevné infekcie (A04)

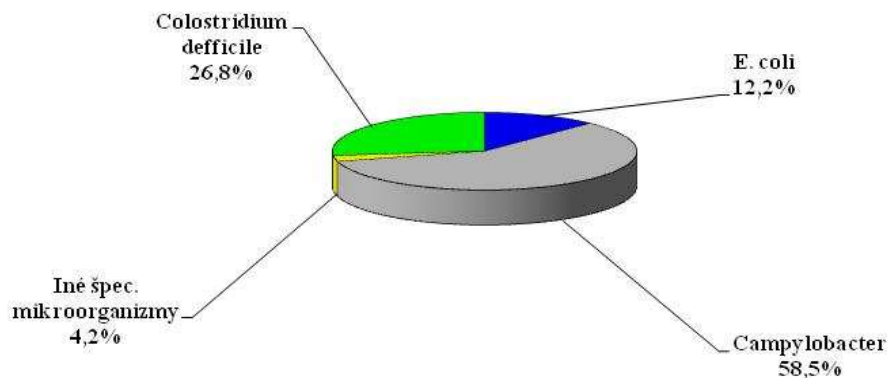
V roku 2013 bolo hlásených 164 ochorení, chorobnosť 67,88/100 000 obyvateľov. Je to nárast ochorení oproti roku 2012 o 28 %, priemer výskytu infekcií za posledných 5 rokov 116,80 ochorení, priemer chorobnosti 50,48/100 000 obyvateľov. Najvyššia vekovo-špecifická chorobnosť bola zaznamenaná vo vekovej skupine 0 ročných detí – 955,68/100 000 obyvateľov (22 prípadov). Ochorelo 92 mužov a 72 žien.

Vekovošpecifická chorobnosť na iné bakteriálne črevné infekcie v okresoch Košice I-IV v roku 2013

Ochorenia boli rovnomerne hlásené po celý rok. Najvyšší výskyt bol zaznamenaný v období apríl až júl - 79 prípadov (48,2 %). Na etiológii ochorení v tomto roku sa podieľal *Campylobacter* (96, t.j. 58,5 %), *Clostridium difficile* (44x, t.j. 26,8 %), *E.coli* (20x, t.j. 12,2 %), *Yersinia enterocolitica* (1x, t.j. 0,6 %), *Pseudomonas aeruginosa*, *Serratia marcescens* (1x, t.j. 0,6 %) a Nešpecifikované bakteriálne črevné infekcie (1x, t.j. 0,6 %).

Rozdelenie iných bakteriálnych črevných infekcií podľa etiológie v okresoch Košice I-IV v roku 2013

Ochorenia boli sporadické. Importované ochorenie nebolo hlásené.

Kampylobakteriálna enteritída (A04.5)

V roku 2013 bolo zaznamenaných 96 ochorení, čo je 58,5 % z celkového počtu iných bakteriálnych črevných infekcií, ktorých etiologickým agens bol *Campylobacter* sp.

Najvyššia vekovo-špecifická chorobnosť bola hlásená vo vekovej skupine 0 ročných detí - 347,52/100 000 obyvateľov (8 prípadov). Najnižšia vekovo-špecifická chorobnosť bola zaznamenaná vo vekovej skupine 55 až 64 ročných – 5,96/100 000 obyvateľov (2 prípady). Ochorenia detí do 15 rokov tvorilo 57 % (54,2 prípadov) z celkového počtu kampylobakteriálnych enteritíd. Ochorelo 57 mužov a 39 žien. Ochorenia boli hlásené po celý rok. Najvyšší výskyt bol zaznamenaný v mesiacoch apríl až júl, kedy bolo spolu hlásených 53 prípadov, t.j. 55,2 % celkového počtu.

III.1.5. Iné bakteriálne otravy potravinami (A05)

V roku 2013 bolo zaznamenaných 196 prípadov v rámci epidemického výskytu, chorobnosť 82,32 /100 000 obyvateľov. Priemer výskytu infekcií za predchádzajúcich 5 rokov je 0 ochorení.

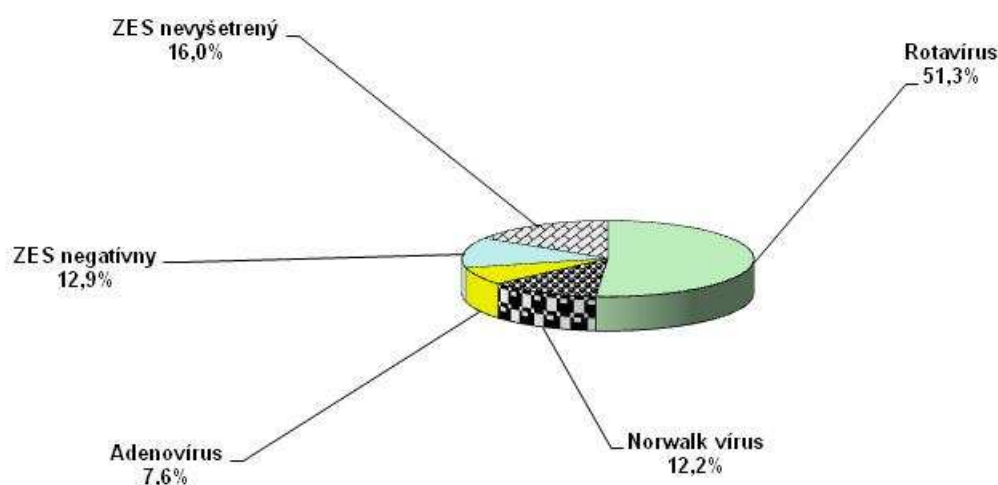
Popis epidémie:

Dňa 25.4.2013 bol hlásený zvýšený výskyt hnačkových ochorení u zamestnancov prevádzok v Košiciach. Spolu bolo zaznamenaných 196 ochorení. Chorí prvé príznaky ochorenia nevoľnosť, hnačky, bolesti brucha, ojedinele zvracanie udávali dňa 24.4.2013 - grilovaný hydínový plátok, dusená zelenina a ryža. Z celkového počtu chorých lekárske ošetrenie vyhládalo len 15 osôb. Vo vzorke stravy bol po pomnožení izolovaný *Staphylococcus aureus* produkujúci stafylokokový enterotoxín typ D a *Bacillus cereus*.

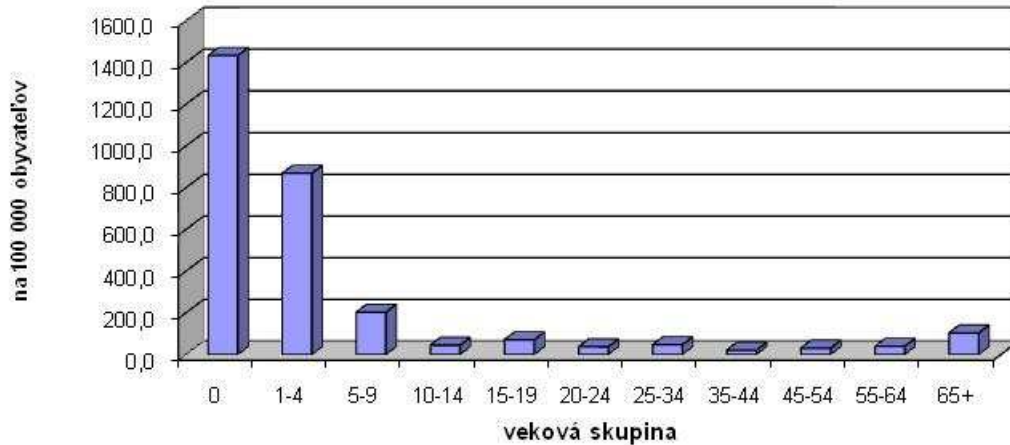
III.1.6. Vírusové a iné špecifikované črevné infekcie (A08)

V tejto skupine infekcií bolo spolu hlásených 245 ochorení, chorobnosť 102,90/100 000 obyvateľov. Priemer výskytu infekcií za predchádzajúcich 5 rokov je 178,60 ochorení, priemer chorobnosti 77,29/100 000 obyvateľov. Ochorenia sa vyskytovali sporadicky – 98,4 % (241 prípadov) a 4 prípady boli zaznamenané v rámci 2 rodinných výskytov. Na vzniku ochorení sa podieľal rotavírus v 132 prípadoch (53,9 %), norovírus v 63 prípadoch (25,7 %) a adenovírus v 16 prípadoch (6,5 %).

**Etiológia vírusových a iných špecifikovaných črevných infekcií
v okresoch Košice I-IV v roku 2011**

Vekovošpecifická chorobnosť na vírusové a iné špecifikované črevné infekcie v okresoch Košice I-IV v roku 2013

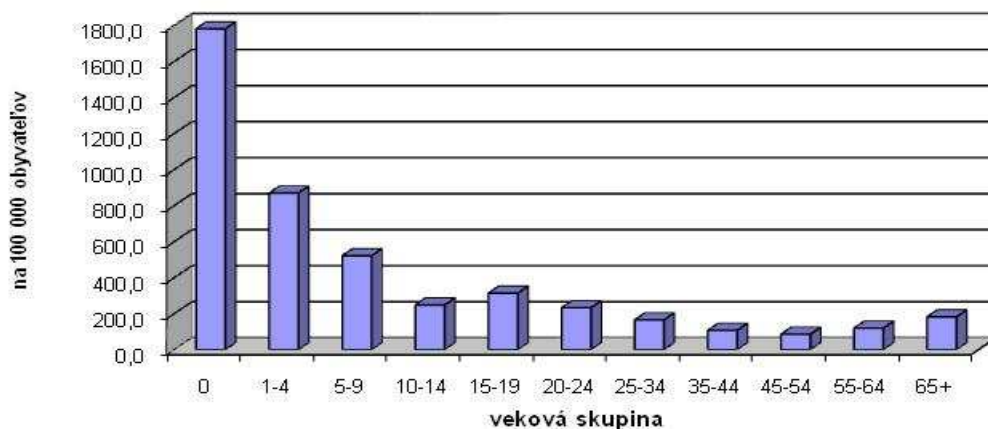
Najvyššia vekovo-špecifická chorobnosť bola hlásená vo vekovej skupine 0 ročných detí - 1433,52/100 000 obyvateľov (33 prípadov) a 1-4 ročných detí – 869,13/100 000 obyvateľov (87 prípadov). Ochorelo 129 mužov a 116 žien. Najviac ochorení bolo hlásených v mesiaci september (33 prípadov – 13,5 %) a december (40 prípadov – 16,3 %). Z celkového počtu hlásených ochorení bolo 1 ochorenie importované z Bulharska.

III.1.7. Hnačka a gastroenteritída pravdepodobne infekčného pôvodu (A09)

V roku 2013 bolo hlásených 525 ochorení, chorobnosť 220,50/100 000 obyvateľov, čo predstavuje pokles oproti predchádzajúcemu roku o 26% a oproti 5 ročnému priemeru o 15 %. Charakter NN mali 4 ochorenia, komentované v časti III.8. *Nozokomiálne nákazy.*

Najvyššia vekovo-špecifická chorobnosť bola zaznamenaná vo vekovej skupine 0-ročných detí – 1781,04/100 000 obyvateľov (41 prípadov) a 1-4 ročných detí – 869,13/100 000 obyvateľov (87 prípadov).

**Vekovošpecifická chorobnosť na hnačku a gastroenteritídu
v okresoch Košice I-IV v roku 2013**

Ochorelo 224 mužov a 301 žien. Najvyšší počet ochorení bol zaznamenaný v období máj-september - 295 prípadov (56,2%). Ochorenia sa vyskytovali sporadicky po celý rok. Z celkového počtu hlásených prípadov 5 ochorení bolo importovaných (Turecko 3x, Bulharsko 2x). 4 prípady boli hlásené v rámci dvoch rodinných výskytov.

III.1.8 Schistosomóza vyvolaná Schistosoma mansoni (črevná schistosomóza-B65.1):

Hlásené bolo 1 importované ochorenie, chorobnosť 0,42/100 000 obyvateľov u 27 ročnej ženy z okresu Košice I, ktorá bola od februára 2013 v Južnom Sudáne. Klinické príznaky udáva od februára 2013 - večerný výstup teploty nad 39 st.C, bolesti hlavy, myalgie, užívala ATB po ktorých problémy ustúpili. Hnačky udáva 3 mesiace. Ochorenie potvrdené sérologicky - Schistosomóza črevná a Schistosomóza bordier pozit.

III.2. SKUPINA VÍRUSOVÝCH HEPATITÍD

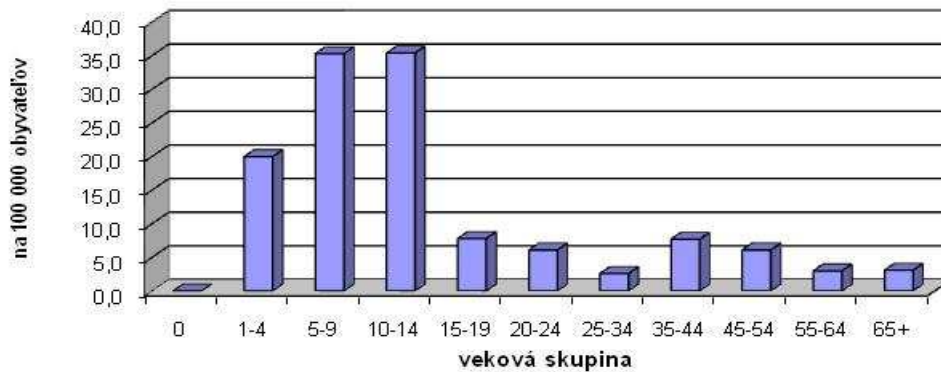
V roku 2013 bolo zaznamenaných 60 prípadov vírusovej hepatitídy (v roku 2012 43 prípadov), z toho 25 akútnych foriem a 35 chronických foriem. Okrem toho bolo hlásených 27 prípadov novozistených nosičov HBsAg.

V skupine akútnych VH došlo k nárastu počtu ochorení oproti minulému roku (o 2 prípady). Do tejto skupiny vírusových hepatitíd boli zaradené tieto druhy vírusových hepatitíd: VHA - 20 prípadov, VHB - 2 prípady, VHC - 1 prípad a VHE - 2 prípady.

III.2.1. Akútna hepatitída A (B15)

V roku 2013 bolo hlásených 20 prípadov ochorení, chorobnosť 8,40/100 000 obyvateľov, čo je nárast o 11 % oproti roku 2012. Priemer výskytu v posledných 5 rokoch je 41,0 ochorení, priemerná chorobnosť 17,67/100 000 obyvateľov.

**Vekovošpecifická chorobnosť na vírusovú hepatitídu A
v okresoch Košice I-IV v roku 2013**

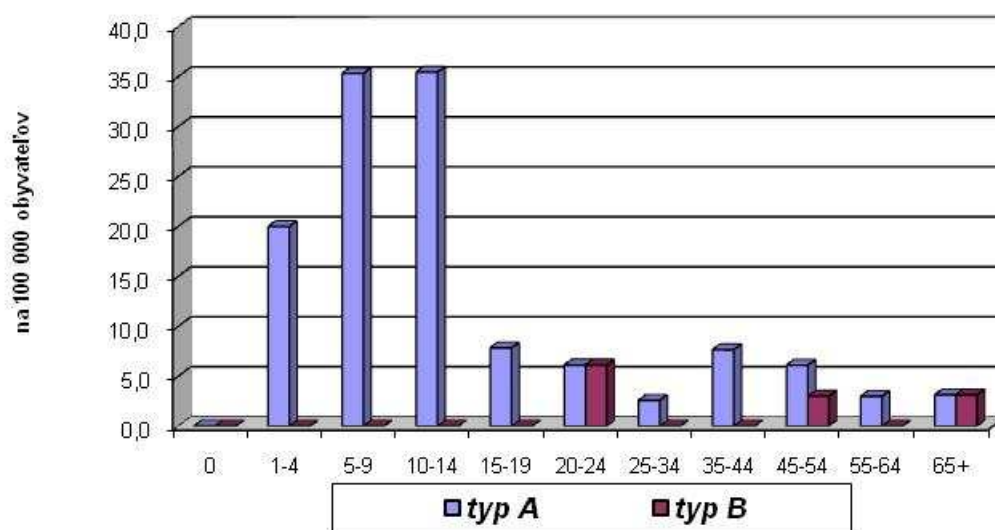

Ochorelo 12 mužov a 8 žien. Z hľadiska sezonality sa ochorenia vyskytovali počas celého roka s maximom v období október – november, kedy bolo hlásených 1 prípadov (70%). Najvyššia vekovo-špecifická chorobnosť bola zaznamenaná vo vekovej skupine 10-14 ročných detí 35,44/100 000 obyvateľov (4 prípady) a vo vekovej skupine 5-9 ročných 35,32/100 000 obyvateľov (4 prípady). Rozdelenie ochorení podľa kolektívu: 4 mimo kolektívu, 6x ZŠ, 1x SŠ, 1 x VŠ a 8 dospelých osôb. Zaznamenali sme 1 ochorenie u 42 ročnej zdravotnej sestry. Po očkovaní sme zaznamenali 1 ochorenie (5,0 %): na 22. deň po očkovaní. Výskyt ochorení *sporadický a rodinný*: 2 x 2 ochorenia. Úmrtie na VHA v roku 2013 zaznamenané nebolo. Hlásený bol jeden prípad importovaného ochorenia u 21 ročnej študentky , ktorá bola na študijnom pobyte v Líbyi.

III.2.2. Akútna hepatitída B (B16)

V roku 2013 boli hlásené iba 2 akútne ochorenia na *vírusovú hepatitídu typu B*, chorobnosť 0,84/100 000 obyvateľov, čo je rovnaký výskyt ako v roku 2012.

Vekovošpecifická chorobnosť na hepatitídu typu A a typu B v okresoch Košice I-IV v roku 2013

Priemer výskytu infekcií za predchádzajúcich 5 rokov je 2 ochorenia, priemer chorobnosti je 0,86/100 000 obyvateľov.

Ochorenia sa vyskytli vo vekovej skupine 20-24 ročných, chorobnosť 6,12/100 000 obyvateľov a 65 a viac ročných, chorobnosť 3,14/100 000 obyvateľov, obe z okresu Košice IV.

III.2.3. Akútna hepatitída C (B17)

V roku 2013 bolo hlásené 1 ochorenie, chorobnosť 0,42/100 000 obyvateľov na akútnu vírusovú hepatitídu typ C, v minulom roku boli hlásené 3 prípady. Priemer výskytu infekcií za predchádzajúcich 5 rokov je 1,40 ochorenia, priemer chorobnosti 0,61/100 000 obyvateľov. Ochorenie bolo hlásené u 20 ročného muža z okresu Košice II. Epidemiologická anamnéza vo vzťahu k parenterálnym zákrokom pozitívna - i. v užívanie drog, amatérske tetovanie.

III.2.4. Akútna hepatitída typ E (B17.2)

V roku 2013 boli hlásené 2 ochorenia u 20 ročného a 33 ročného muža.

Chronická vírusová hepatitída - B18.1, B18.2

V tejto skupine vírusových hepatítid bolo hlásených 5 prípadov chronickej vírusovej hepatitídy B, chorobnosť 2,10/100 000 obyvateľov a 30 prípadov chronickej vírusovej hepatitídy C, chorobnosť 12,60/100 000 obyvateľov.

III.2.5. Chronická vírusová hepatitída typu B: 5 prípadov, chorobnosť 2,10/100 000 obyvateľov, u 25, 51 a 56 ročných mužov a 21 a 22 ročných žien. V anamnéze chorých: 1x hospitalizácia s chirurgickým zákrokom, 1x užívanie drog a v 3 prípadoch bola anamnéza negatívna. V jednom prípade bola súčasne potvrdená chronická vírusová hepatitída typu C.

III.2.6. Chronická vírusová hepatitída C: spolu 30 prípadov, chorobnosť 12,60/100 000 obyvateľov. Najvyššia vekovo-špecifická chorobnosť bola zaznamenaná vo vekovej skupine 20-24 ročných – 136,72/100 000 obyvateľov (6 prípadov) a 25-34 ročných – 28,38/100 000

obyvateľov (11 prípadov). Najnižšia chorobnosť hlásená vo vekovej skupine 35-44 ročných - 2,55/100 000 obyvateľov (1 prípad).

Ochorenie bolo v 13 prípadoch zistené v rámci preventívnej prehliadky a v 2 prípadoch pri darcovstve krvi.

Z celkového počtu 30 prípadov ochorenia vzhľadom na anamnézu bola v 8 prípadoch udaná hospitalizácia, i.v. užívanie drog a tetovanie v 6 prípadoch, drogy 8x, tetovanie a piercing 3x, samostatný piercing 1x a v 4 prípadoch bola anamnéza na parenterálne zákroky negatívna.

Tabuľka č.III.2.6.

Analýza chronických hepatítid C vzhľadom na druh anamnézy V okresoch Košice I – IV za rok 2013

Veková skupina	VHC spolu	z toho						negatívna anamnéza
		pozitívna anamnéza					abs.	
		amb.	hospit.	kúpele	soc.zar.	*iné		
		abs.	abs.	abs.	abs.	abs.		
1	2	3	4	5	6	7	8	
0								
1 - 4								
5 - 9								
10 - 14							1	
15 - 19						2	1	
20 - 24						7		
25 - 34			1			9		
35 - 44			1					
45 - 54							1	
55 - 64			3				1	
65 +			3					
Spolu	0	0	8	0	0	18	4	

* iné-tetovanie, piercing, drogy

III.2.7. Nosič vírusovej hepatitídy (Z22.5)

V roku 2013 bolo hlásených 27 prípadov novo zisteného nosičstva HBsAg, chorobnosť 11,34/100 000 obyvateľov. Nosičstvo bolo zistené už u osôb od 15 rokov, z toho u 9 mužov a 18 žien. Najvyššia vekovo-špecifická chorobnosť bola zaznamenaná vo vekovej skupine 25-34 ročných – 23,22/100 000 obyvateľov (9 prípadov) a 35-44 ročných – 22,95/100 000 obyvateľov (9 prípadov).

Nosičstvo bolo zistené až v 15 prípadoch pri preventívnom vyšetrení, v 7 prípadoch pri vyšetrení v gravidite a v 5 prípadoch počas hospitalizácie. Anamnéza vo vzťahu k parenterálnym zákrokom bola v 19 prípadoch negatívna, 2x bol výskyt ochorenia v rodine, operácie v minulosti 3x, transfúzia krvi 2x, tetovanie 1x.

III.3. SKUPINA RESPIRAČNÝCH NÁKAZ

III.3.1. Tuberkulóza (A15-A19)

Sedem ochorení, chorobnosť 2,94/100 000 obyvateľov, čo predstavuje pokles oproti počtu hlásených ochorení v predchádzajúcom roku o 65 %, oproti 5 ročnému priemeru je to pokles o 51 %. Najviac ochorení bolo hlásených vo vekovej skupine 25-34 ročných (3 ochorenia, chorobnosť 7,84/100 000 obyvateľov). Ochorelo 5 mužov a 2 ženy. Podľa formy ochorení išlo vo všetkých prípadoch o tbc pľúc.

Ochorenia boli diagnostikované: mikroskopicky, RTG –5x, RTG - 1x, mikroskopicky -1x.

III.3.2. Diftéria-záškrt (A36)

Od roku 1980 nebol na Slovensku hlásený výskyt tohto ochorenia. V Košiciach sa posledné 2 ochorenia vyskytli v roku 1973.

V roku 2013 nebola zaznamenaná žiadna manifestná nákaza vyvolaná *C. diphteriae*.

Zaočkovanosť proti záškrtu, divému kašľu a tetanu u najmladšieho ročníka 2011 dosiahla 96,1 %, preočkovanie v 6. roku života (ročník 2006) 96,3 %.

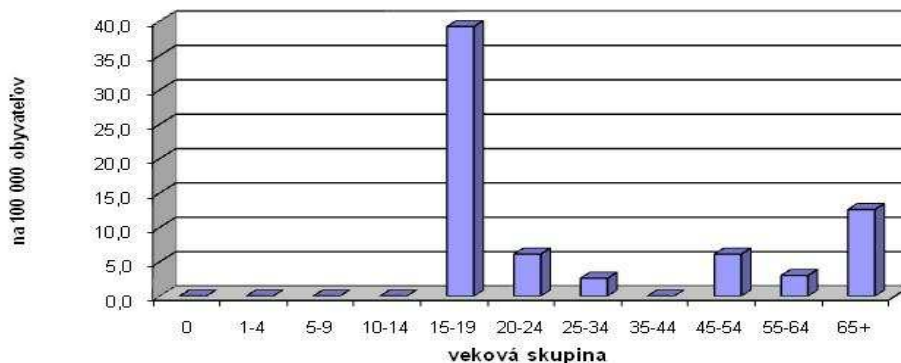
III.3.3. Pertussis-divý kašeľ (A37)

Divý kašeľ vyvolaný *Bordetella pertussis* - A37.0

Hlásených 14 ochorení, chorobnosť 5,88/100 000 obyvateľov, čo predstavuje pokles oproti roku 2012. Priemer výskytu infekcií za predchádzajúcich 5 rokov je 50,60 ochorení, priemer chorobnosti 21,86/100 000 obyvateľov.

Najvyššia vekovo-špecifická chorobnosť bola vo vekovej skupine 15-19 ročných – 39,20/100 000 (5 prípadov), ďalej vo vekovej skupine 65 rokov a viac – 12,56/100 000 (4 prípady).

**Vekovošpecifická chorobnosť na divý kašeľ
v okresoch Košice I-IV v roku 2013**

V 6 prípadoch sa jednalo o očkované a preočkované osoby, u 8 dospelých osôb sa údaje o očkovaní nepodarilo zistiť. V klinickom obraze chorých dominoval dlhotrvajúci kašeľ rôznej intenzity so záchvatmi cez deň aj v noci.

Ochorenia sa vyskytovali počas celého roka s maximom v mesiacoch január a september – po 4 prípady (28,6 %). Ochorelo 6 mužov a 8 žien. Všetky prípady ochorení boli laboratórne potvrdené a to pozitívitou IgM protilátok v ELISA teste. Očkovanie detskej populácie proti divému kašľu popísané v časti III.3.2.

III.3.4. Šarlach(A38)

V roku 2013 boli hlásené 2 ochorenia, chorobnosť 0,84/100 000 obyvateľov z okresov Košice I a II. Priemer za 5 rokov je 2,80 ochorení.

III.3.5. Erysipelas-Ruža (A46)

V roku 2013 bolo hlásených 35 ochorení, chorobnosť 14,70/100 000 obyvateľov. Oproti roku 2012 je to pokles o 23,9 %.

Ochorelo 21 mužov a 14 žien.

Najvyššia vekovo-špecifická chorobnosť bola vo vekových skupinách 55-64 ročných a 65 rokov a viac – po 13 prípadov, chorobnosť 38,74/100 000 obyvateľov.

Ochorenia sa vyskytovali počas celého roka s maximom výskytu v mesiacoch marec a máj – po 7 prípadov (23,33%). Výskyt ochorení mal sporadický charakter.

III.3.6. Infekcia herpes simplex – plazivec jednoduchý (B00)

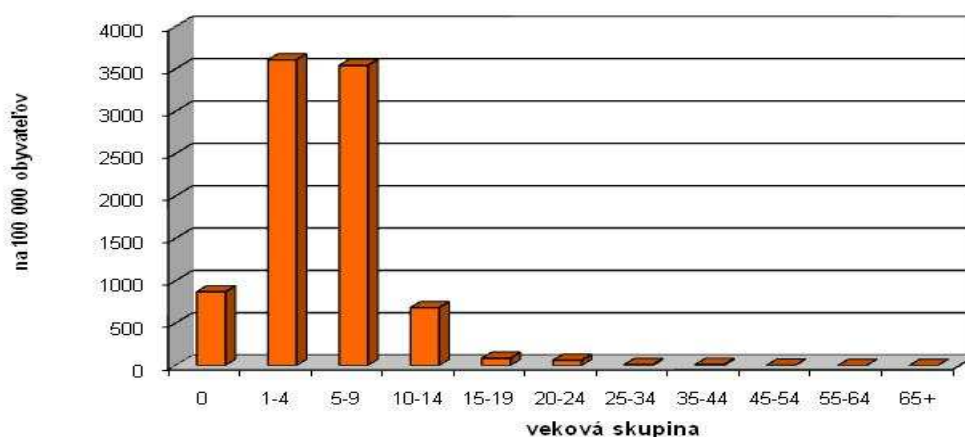
V roku 2013 ochorenie nebolo hlásené.

III.3.7. Varicella-Ovčie kiahne (B01)

V roku 2013 bolo hlásených 890 ochorení, chorobnosť 373,80/100 000 obyvateľov, čo je nárast o 144 % ako v predchádzajúcom roku a o 3,5 násobne viac ako v predchádzajúcom 5 ročnom priemere.

Najvyššia vekovo-špecifická chorobnosť bola vo vekovej skupine 1-4 ročných detí – 3606,39/100 000 obyvateľov (361 prípadov) a 5-9 ročných detí – 3540,83/100 000 obyvateľov (401). Ochorenia detí do 14 rokov tvorili 94,3 % (839) prípadov.

Vekovošpecifická chorobnosť na varicellu
v okresoch Košice I-IV v roku 2013

Ochorelo 463 mužov a 427 žien.

Najviac ochorení bolo hlásených v mesiacoch október – december (327 prípadov – 36,7 %).

Výskyt ochorení mal sporadický charakter, zaznamenali sa však aj menšie epidémie v predškolských a školských kolektívoch. V jednom prípade, u 11 ročného dieťaťa, ochorenie skomplikovalo pridružené varicellovej meningoencefalitídy.

III.3.8. Herpes zoster-Plazivec pásový (B02)

V roku 2013 bolo hlásených 52 ochorení, chorobnosť 21,84/100 000 obyvateľov, čo je pokles o 4 % oproti predchádzajúcemu roku a súčasne pokles o 2 % oproti predchádzajúcemu 5 ročnému priemeru.

Najvyššia vekovo-špecifická chorobnosť bola zaznamenaná vo vekovej skupine starších ako 65 rokov – 78,50/100 000 obyvateľov (25 prípadov) a 55-64 ročných – 26,82/100 000 obyvateľov (9 prípadov). Ochorelo 25 mužov a 27 žien. Vo všetkých prípadoch sa jednalo o kožnú formu ochorenia.

III.3.9. Morbilli-Osýpky (B05)

Naposledy bolo 168 ochorení hlásených v roku 1998 a v roku 2011 1 importované ochorenie z Francúzska. V roku 2013 ochorenie nebolo hlásené.

V kontrolovanom ročníku 2010 dosiahla zaočkovanosť v okresoch Košice I-IV 96,1 %, v kontrolovanom ročníku 2009 97,9 %. Celookresná zaočkovanosť v ročníku narodenia 2010 sa pohybuje od 94,45 % v okrese Košice II do 97,31 % v okrese Košice I, v ročníku narodenia 2009 od 96,67 % v okrese Košice II do 99,50 % v okrese Košice IV.

Zaočkovanosť v ročníku narodenia 2011 v okresoch Košice I-IV dosiahla 96,6 %. Celookresná zaočkovanosť v ročníku narodenia 2001 sa pohybuje od 96,01 % v okrese Košice IV do 97,9 % v okrese Košice I.

III.3.10. Rubeola-Ružienka (B06)

V roku 2013 ochorenie, ani podozrenie z ochorenia nebolo hlásené. Úroveň očkovania proti ružienke je popísaná v kapitole IV.3.9

III.3.11. Parotitis epidemica-Mumps (B26)

Po zavedení očkovania v roku 1987 nastúpil od roku 1990 klesajúci trend, posledné ochorenie bolo hlásené v r. 2001.

V roku 2013 ochorenie, ani podozrenie z ochorenia nebolo hlásené. Úroveň očkovania proti parotitíde je popísaná v časti IV.3.9.

III.3.12. Infekčná mononukleóza (B27)

V roku 2013 podobne ako v predchádzajúcom roku bolo hlásených 58 ochorení, chorobnosť 24,36/100 000 obyvateľov, oproti predchádzajúci 5 ročnému priemeru je to pokles o 13%.

Najvyššia vekovo-špecifická chorobnosť bola zaznamenaná vo vekovej skupine 15-19 ročných – 133,28/100 000 obyvateľov (17 prípadov) a 1-4 ročných – 79,92/100 000 obyvateľov (8 prípadov). Ochorenia sa vyskytovali po celý rok. Ochorelo 30 mužov a 28 žien. Vo všetkých prípadoch ochorenia mali uzlinovú formu.

III.3.13. Chrípka a akútne respiračné ochorenia (J10, J11)

V roku 2013 bolo spolu hlásených 87703 ochorení na chrípku a chrípke podobné ochorenia, z toho 4053 ochorení na chrípku, čo predstavuje nárast počtu ochorení oproti predchádzajúcemu roku o 31,7 %. Chorobnosť bola 79643,58 na 100 000 osôb v starostlivosti lekárov hlásiacich v jednotlivých kalendárnych týždňoch.

V tejto skupine ochorení v roku 2013 vykazujeme 6 ochorení na Chrípku A(H1N1), chorobnosť 2,52/100 000 a 7 prípadov ochorení na SARI, chorobnosť 2,94/100 000 obyvateľov, z toho v jednom prípade bolo skonštatované úmrtie, komentované v časti SARI (J10.7).

Najvyššia vekovo-špecifická chorobnosť na *chrípku a chrípke* podobné ochorenia bola aj v tomto roku vo vekovej kategórii 0-5 ročných detí (257814,5 na 100 000 osôb v starostlivosti lekárov hlásiacich v jednotlivých kalendárnych týždňoch - 19439 ochorení).

Chrípková sezóna 2012/2013 v okresoch Košice I-IV

Aktivitu chrípky v chrípkovej sezóne 2012/2013 v okresoch Košice I-IV a Košice okolie možno charakterizovať zvýšeným výskytom ochorení na ARO a chrípku oproti minulému roku a závažným výskytom SARI.

Priebeh sezóny:

V sezóne 2012/2013 bolo v okresoch Košice I-IV hlásených 67 473 všetkých ARO, čo predstavuje chorobnosť 55 352,6/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov. Z toho ako chrípka bolo hlásených 3716 ochorení, chorobnosť 3 074,4/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov. Z celkového počtu hlásených ARO tvorila chrípka 5,5%. Spolu bolo hlásených 816 komplikácií (1,2%).

V okresoch Košice I-IV bol zaznamenaný zvýšený výskyt ARO, chrípky a chrípke podobných ochorení od 4. do 7. KT (spolu 4 kalendárne týždne).

V 4. KT v okresoch Košice I-IV stúpol celkový počet ARO z 2556 (chorobnosť 2065,5/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov) hlásených v 3. KT na 3434 ochorení (chorobnosť 2512,9/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov) hlásených v 4. KT, t.j. o 34%. Z toho počet ochorení hlásených ako chrípka stúpol zo 178 v 3. KT na 350 hlásených v 4. KT (t.j. o 97 %).

Nárast ARO, chrípky a chrípke podobných ochorení bol zaznamenaný vo všetkých vekových skupinách.

KT	0 - 5		6 - 14		15 - 19		20 - 59		60 - +		Spolu	
4.	605	7154,64	525	3808,30	454	4421,59	1552	1836,02	168	783,05	3434	2512,95
5.	935	10544,8	1395	9650,35	618	5739,96	2157	2519,30	233	1072,21	5338	3856,61
6.	961	10513,4	1172	7864,75	723	6513,99	1949	2570,44	162	841,79	4967	4052,17
7.	601	8733,90	888	7915,63	578	6917,54	1838	2323,97	152	757,22	4057	3173,13

Spolu počas epidemického výskytu bolo zo zdravotníckych zariadení na území okresov Košice I-IV hlásených 17 796 ARO, z toho ako chrípka 1566 ochorení. Počet hlásených komplikácií v epidemickom období 212.

Najvyšší výskyt ochorení bol zaznamenaný v 5. KT, kedy bolo hlásených 5338 ARO, chorobnosť 3856,61/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov (z toho ako chrípka 409 ochorení, chorobnosť 295,50/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov).

Najviac komplikácií – 110 bolo hlásených taktiež 5. KT, čo tvorí 2,06% z celkového počtu hlásených ochorení v tomto KT. V chrípkovej sezóne 2012/13 zasadala Regionálna protiepidemická komisia pri RÚVZ v Košiciach dňa 5.2.2013.

K poklesu chorobnosti na ARO v okresoch Košice I-IV došlo v 8. KT a to o 32,7%, u chrípky o 27,3%. Z dôvodu viac ako 30% absencie žiakov bolo v okresoch Košice I-IV prerušené vyučovanie v 52 MŠ, 23 ZŠ a 9 SŠ.

V sledovanom období bol laboratórnou metódou Real time - PCR potvrdený vírus chrípky A (H1N1) v 6 prípadoch v okresoch Košice I 2x, Košice II 3x a Košice III 1x. Ochoreli deti vo veku 2 a 7 rokov a dospelé osoby vo veku 23, 25, 45 a 56 rokov. V chrípkovej sezóne 2012/2013 bolo zaznamenaných 7 prípadov ťažkého akútneho respiračného ochorenia s pneumóniou (SARI), z ktorých 1 prípad u 30 ročnej ženy z okresu Košice III končil úmrtím. Ostatné prípady sa vyskytli u dieťaťa vo veku 7 rokov a u dospelých vo veku 30, 46, 54, 61,

72 a 83 rokov. Ochorenia boli hlásené z okresov Košice I 1x, Košice II 2x, Košice III 2x a Košice IV 2x.

Okrem už uvedeného typu vírusu chrípky A(H1N1) boli v mikrobiologickom laboratóriu RÚVZ Košice izolované aj ďalšie typy vírusov a to: vírus chrípky A bez bližšieho určenia 3x, vírus chrípky B bez ďalšieho určenia 1x, vírus chrípky A/Victoria (H3N2) 3x a vírus chrípky B/Wisconsin 14x.

V období od 01.09.2012 do 31.8.2013 bolo proti chrípke u osôb umiestnených v zariadeniach sociálnych služieb zaočkovaných v okresoch Košice I a IV spolu 582 osôb z celkového počtu 667 (87,26 %) osôb umiestnených v týchto zariadeniach, z toho vakcínou Vaxigrip 42,3 % (246 osôb), Fluarix 33,3 % (194), Influvac 23,9 % (139 osôb) a AFLUA 5,15% (3 osoby). Zároveň sa pokračovalo v očkovaní proti pneumokokovým infekciám. Z celkového počtu 667 bolo proti pneumokokovým invazívnym ochoreniam zaočkovaných 108 osôb v zariadeniach sociálnych služieb (16,2%).

SARI (J10.7)

V roku 2013 bolo zaznamenaných 7 prípadov, chorobnosť 2,94/100 000 obyvateľov. Ochorelo 5 žien a 2 muži. Najvyššia vekovo-špecifická chorobnosť bola zaznamenaná vo vekovej skupine 45-54 ročných – 6,10/100 000 obyvateľov (2 prípady) a 65 rokov a viac ročných – 6,28/100 000 obyvateľov (2 prípady). Najviac prípadov bolo hlásených v mesiaci február - 4 prípady, (57,14%). Ani v jednom prípade nebol laboratórnym vyšetrením potvrdený vírus chrípky.

Chrípka A (H1N1) (J10.9)

V roku 2013 bolo potvrdených 6 prípadov, chorobnosť 2,52/100 000 obyvateľov. Ochoreli 4 muži a 2 ženy. Po jednom prípade boli nahlásené ochorenia v týchto vekových skupinách: 1-4 r., 5-9 r., 20-24 r., 25-34 r., 45-54r. a 55-64r. Všetky prípady boli zaznamenané v mesiaci január. Vo všetkých prípadoch bol vo výtere z nosohltana izolovaný vírus chrípky A/California/7/2009(H1N1).

III.3.13. Zápal pľúc vyvolaný Streptococcus pneumoniae (J13)

V roku 2013 neboli hlásené ochorenia.

III.3.14. Akútna bronchitída vyvolaná streptokokmi (J20.2)

V roku 2013 neboli hlásené ochorenie.

III.4. NEUROINFEKCIE

III.4.1. Meningokoková infekcia (A39)

V roku 2013 boli hlásené 2 suspektné ochorenia, chorobnosť 0,84/100 000 obyvateľov, v predchádzajúcom roku ochorenia potvrdené neboli, predchádzajúci 5 ročný priemer chorobnosti je 0,26/100 000 obyvateľov. Ochorenia boli potvrdené na základe klinického obrazu. Ochoreli:

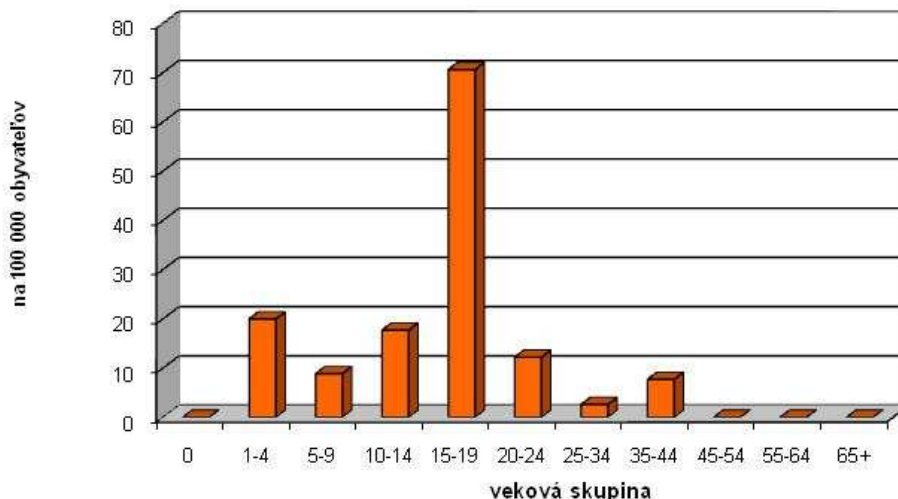
- 16 ročný študent z okresu Košice I. V klinickom obraze TT 40 st.C, zvracanie, bolesti hlavy, výsev petéchií na HK, neskôr aj na DK, pozitívne meningeálne príznaky. Kultivačne likvor sterilný.
- 50 ročný muž z okresu Košice I. V klinickom obraze TT 40,2 st.C, cefalea, petéchie, vomitus, zvracanie, kŕče žalúdka. Kultivačne likvor sterilný.

Ochorenia boli klasifikované ako možné.

III.4.2. Vírusová meningitída (A87)

V roku 2013 bolo hlásených 20 ochorení, chorobnosť 8,4/100 000 obyvateľov, čo je 43 % nárast oproti minulému roku, predchádzajúci 5 ročný priemer chorobnosti 2,87/100 000 obyvateľov. Ochorenia boli zaznamenané u osôb vo vekových skupinách od 1 - 4 do 34 – 44 ročných, pričom najvyššia vekovo- špecifická chorobnosť bola vo vekovej skupine 15-19 ročných (9 prípadov, chorobnosť 70,56/100 000 obyvateľov).

**Vekovošpecifická chorobnosť na vírusovú meningitídu
v okresoch Košice I-IV v roku 2013**

Zaznamenané v okresoch Košice I 3x, Košice II 9x, Košice III 1x a Košice IV 7x. Najvyšší výskyt bol v období jún – september (19 ochorení, 90,5% z celkového potu ochorení). Ochorenia potvrdené na základe klinického obrazu a biochemických vyšetrení likvoru. V 6 prípadoch bol v odobratých vzorkách stolice izolovaný echovírus 30, z toho dva prípady boli zaznamenané v rámci rodinného výskytu.

III.4.3. Bakt. zápal mozgových plien a mozgu nezatriedený inde (G00)

V roku 2013 bolo hlásených 8 ochorení, chorobnosť 3,36/100 000 obyvateľov, čo je pokles o 11 % oproti predchádzajúcemu roku, priemer chorobnosti za posledných 5 rokov 3,20/100 000 obyvateľov. Z celkového počtu ochorení mali 4 ochorenia charakter NN, popísané v časti III.8. *Nozokomiálne nákazy.*

Pneumokokový zápal mozgových plien (G00.1): 2 ochorenia.

Hlásené bolo 1 importované ochorenie zo Slovinska, u 40 ročného muža, ktorý cestoval cez našu krajinu a na letisku skolaboval. V klinickom obraze prítomné bolesti svalov, kĺbov, tela, hlavy, teplota a hnačka. Z hemokultúry a likvoru potvrdený *Str. pneumoniae*, sérotyp 22F.

V druhom prípade išlo o recidivujúce ochorenie u 16 ročného študenta SŠ, ktorý ochorenie prekonal aj v decembri 2012. V klinickom obraze silné bolesti hlavy, teplota, zvracanie, bolesti chrbta, svetloplachosť a pozitívne meningeálne príznaky. Nebol očkovaný proti pneumokokom. Z hemokultúry a likvoru potvrdený *Streptococcus pneumoniae*, sérotyp 7F.

Nešpecifikovaný bakteriálny zápal mozgových plien (G00.9): 2 ochorenia

Prvý prípad hlásený u 3 ročného dieťaťa. Ochorenie potvrdené na základe biochemického vyšetrenia likvoru a klinického obrazu. Druhé ochorenie zaznamenané u 55 ročného muža. V klinickom obraze porucha vedomia, tremor celého tela, pozitívne meningeálne príznaky. Kultivačne likvor sterilný.

III.4.4. Zápal mozgových plien pri bakteriálnych chorobách zatriedených inde (G01)

V roku 2013 nebolo hlásené ochorenie.

III.4.5. Zápal mozgu, miechy, mozgu aj miechy (G04)

V roku 2013 nebolo hlásené ochorenie.

III.4.6. Porucha spánkového nervu (G51)

V roku 2013 boli hlásené 4 ochorenia, chorobnosť 1,68/100 000 obyvateľov, čo predstavuje trojnásobný nárast oproti predchádzajúcemu roku o 90 % a pokles oproti predchádzajúcemu 5 ročnému priemeru o 68 %. Ochorenia sa vyskytli vo vekových skupinách 5-6 ročných (3 prípady, chorobnosť 26,49/100 000 obyvateľov) a 10-14 ročných (1 ochorenie, chorobnosť 8,86/100 000 obyvateľov).

III.4.7. Zápalová polyneuropatia (G61)

V roku 2013 neboli hlásené, v roku 2010 boli hlásené 2 ochorenia. Priemer chorobnosti za posledných 5 rokov 0,26/100 000 obyvateľov.

III.5. ZOONÓZY A NÁKAZY S PRÍRODNOU OHNISKOVOSŤOU

III.5.1. Brucelóza zapríčinená *Brucella abortus*(A23.1):

V roku 2013 neboli hlásené ochorenia.

III.5.2. Leptospiróza (A27)

V roku 2013 ochorenie hlásené nebolo, v roku 2010 bolo zaznamenané 1 ochorenie. Priemer chorobnosti za predchádzajúcich 5 rokov 0,17/100 000 obyvateľov.

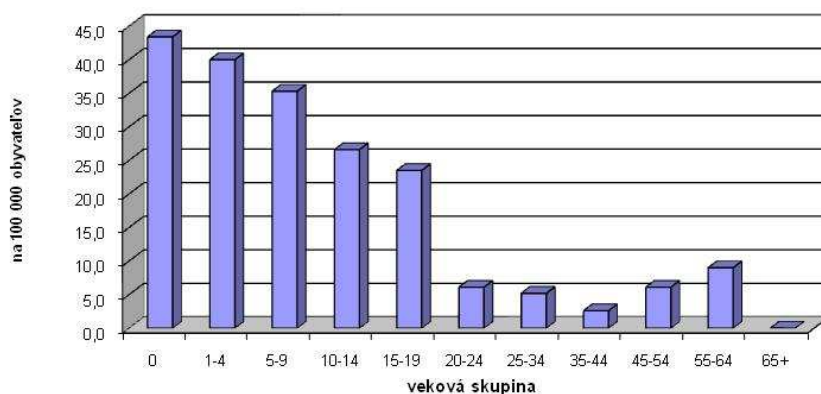
III.5.3. Listeriόza (A32)

V roku 2013 ochorenie hlásené nebolo, v roku 2011 bolo zaznamenané 1 ochorenie. Priemer chorobnosti za posledných 5 rokov 0,09/100 000 obyvateľov.

III.5.4. Lymeská choroba (A69.2, M01, G63.0)

Výskyt ochorení v roku 2013 predstavuje nárast počtu ochorení oproti predchádzajúcemu roku o 117 %, priemerná chorobnosť za posledných 5 rokov bola 8,28/100 000 obyvateľov. Spolu bolo hlásených 26 ochorení, chorobnosť bola 10,92/100 000 obyvateľov. V 24 prípadoch sa jednalo o ECM, v dvoch prípadoch o artritídu pri Lymsej borelióze. Najvyššia vekovo-špecifická chorobnosť bola vo vekovej skupine 1-4 ročných detí – 43,44/100 000 obyvateľov (1 prípad). Ochorelo 14 mužov a 12 žien.

Vekovošpecifická chorobnosť na Lymeskú chorobu
v okresoch Košice I-IV v roku 2013

Ochorenia sa vyskytli počas celého roka s maximom výskytu v období máj- júl 69,2 % (18 prípadov). Profesionálne ochorenie hlásené nebolo. V anamnéze chorých v 19 prípadoch udané poštípanie kliešťom, v 1 prípade poštípanie iným hmyzom a 6 prípadoch nezistené poštípanie kliešťom alebo iným hmyzom. Vo vzťahu k lokalite akvirácie chorých udaný v anamnéze vo všetkých prípadoch pobyt v lese a prírode. Ochorenia boli potvrdené v 16 prípadoch klinicky ako ECM a v 10 prípadoch laboratórnym vyšetrením.

III 5.5. *Infekcie Chlamydia psittaci – ornitóza (A70)*

Posledné 2 ochorenia boli hlásené v roku 2008. Priemerná chorobnosť za posledných 5 rokov bola 0,26/100 000 obyvateľov.

III.5.6. *Q-horúčka (A78)*

Ochorenie, ani podozrenie z ochorenia hlásené nebolo.

III.5.7. *Stredoeurópska kliešťová encefalitída (A84.1)*

V roku 2013 hlásené 3 ochorenia, chorobnosť 1,26/100 000, čo predstavuje nárast oproti predchádzajúcemu roku a predchádzajúcemu 5 ročnému priemeru o 200 %. Priemerná chorobnosť za posledných 5 rokov bola 0,43/100 000 obyvateľov. Zaznamenaný 1 rodinný prípad. Ochorenie potvrdené u 67 ročného muža. V epidemiologickej anamnéze poštípanie kliešťom v mesiaci máj v lokalite Vyšné Opátske. Ochorenie potvrdené sérologicky: Kl. encefalitída IgM pozit, IgG negat.

Druhý a tretí prípad hlásený u 45 ročnej ženy a jej 4 ročného syna. Epidemiologická anamnéza vo vzťahu k poštípaniu kliešťom negatívna. Ochorenie potvrdené sérologicky: Kl. encefalitída IgM pozit, IgG pozit.

III 5.8. *Horúčka Dengue (A90)*

V roku 2013 boli hlásené 2 importované sporadické ochorenia, chorobnosť 0,84/100 000 obyvateľov, z Thajska u žien vo veku 28 a 36 rokov.

Ochorenie hlásené u 28 ročnej nezamestnanej ženy, ktorá od 10.10.2012 sama cestovala po svete a navštívila Vietnam, Kambodžu, Laos a Thajsko, kde bola od 10.1.2013 do 26.2.2013. Pacientka bola hospitalizovaná v nemocnici v Kosamui, kde mala realizované testy na Dengue, ktoré ochorenie potvrdili.

Druhý prípad bol potvrdený u 36 roč. ženy, ktorá v cestovateľskej anamnéze udáva návštevu Thajska od 5.2.2013 do 20.2.2013. V Thajsku ošetrovaná v miestnej nemocnici v Samui, kde jej potvrdili horúčku Dengue.

III.5.9. Hemoragická horúčka s renálnym syndrómom (A98.5)

Hlásené boli 3 ochorenia, chorobnosť 1,26/100 000 obyvateľov. Ochoreli osoby vo veku 24, 30 a 36 rokov. V epidemiologickej anamnéze udaný v jednom prípade pobyt v Nízkych Tatrách a chov škrečka v byte, v druhom prípade pobyt na chate na Ružíne a 1x bola anamnéza negatívna. Ochorenia potvrdené sérologicky Hantaan vírus: sérotypy Puumala a Hantaan.

III.5.10. Toxoplazmóza (B58)

V roku 2013 hlásené 2 ochorenia 5 a 10 ročných detí, chorobnosť 0,84/100 000 obyvateľov, čo predstavuje nárast oproti predchádzajúcemu roku a predchádzajúcemu 5 ročnému priemeru o 100 %. Priemerná chorobnosť za posledných 5 rokov bola 0,86/100 000 obyvateľov.

III.5.11. Infekcia pečene Echinococcus granulosus (B67.0)

V roku 2013 bolo hlásené 1 ochorenie, chorobnosť 0,42/100 000 obyvateľov u 78 ročnej ženy z okresu Košice IV s carcinomom žalúdka. Počas hospitalizácie zistená skalcifikovaná echinokoková cysta v pečeni. Ochorenie potvrdené histologicky.

III.5.12. Tenióza (B68)

Ochorenie, ani podozrenie z ochorenia hlásené nebolo, posledný výskyt bol v r. 2002, kedy bolo hlásené 1 ochorenie.

III.5.13. Kontakt, alebo ohrozenie besnotou (Z20.3)

Spolu bolo v tomto roku hlásených 28 poranení, resp. kontaktov s neznámymi, besnými, alebo z besnoty podozrivými zvieratami, v roku 2012 34 poranení. Chorobnosť 11,76/100 000 obyvateľov, čo predstavuje pokles oproti predchádzajúcemu roku o 18 %. Priemerná chorobnosť za posledných 5 rokov bola 13,74/100 000 obyvateľov. Poranenia spôsobili 25x neznámy pes, 6x neznáma mačka, 1x potkan, 1x myš a 1x opica. Zaznamenané 1 importované ochorenie z Turecka u ročného dieťaťa, ktoré bolo poranené opicou. Besnota u zvierat nebola potvrdená. Poranenia boli lokalizované: 9x ruka, 7x predkolenie, 6x noha, 4x tvár, 1x lýtko, 1x predlaktie. Hlásené boli 2 importované prípady z Maďarska u 3 a 8 ročného dieťaťa. Vo všetkých 28 prípadoch išlo o pohryzenie.

III.6. NÁKAZY KOŽE A SLIZNÍC

III.6.1. Tetanus (A33- A35)

Ochorenie, ani podozrenie z ochorenia nebolo hlásené.

III.6.2 Scabies – svrab (B86)

Spolu bolo hlásených 19 ochorení, v roku 2012 20 prípadov. Chorobnosť bola 7,98/100 000 obyvateľov. Oproti predchádzajúcemu 5 ročnému priemeru je to pokles o 5%. Najvyššia vekovo-špecifická chorobnosť bola vo vekovej skupine 0 očných detí – 43,44/100 000 obyvateľov (1 prípad) a 20–24 ročných – 18,36/100 000 obyvateľov (3 prípady). Výskyt ochorení bol po celý rok sporadický s maximom výskytu v mesiaci september 31,58% (6 prípadov) a február 21,05 % (4 prípady).

III.7. INÉ INFEKČIE NEZARADENÉ

III.7.1. Streptokokové septikémie (A40)

V roku 2013 bolo podobne ako v predchádzajúcom roku do systému EPIS hlásených 5 ochorení, chorobnosť 2,10/100 000 obyvateľov. Priemer chorobnosti za 5 rokov je 1,90/100 000 obyvateľov. Tri ochorenia mali charakter NN a sú popísané v časti III.8. *Nozokomiálne nákazy*.

Septikémia vyvolaná streptokokom pneumónie (A40.3)

V roku 2013 boli potvrdené 3 prípady, čo je 50 % z celkového počtu.

Prvé ochorenie bolo hlásené v mesiaci september u 31 ročného muža. Pacient bol prijatý na Klinikum hematológie a onkohematológie UN LP, Košice s teplotami, triaškou, zimnicou, bolesťami hlavy. Z hemokultúry potvrdený *Streptococcus pneumoniae*, sérotyp 35A. Druhý prípad bol potvrdený v mesiaci január u 61 ročného muža. Z hemokultúry *Streptococcus pneumoniae*, séroskupina 7.

Posledný prípad streptokovej septikémie bol hlásený u 61 ročnej ženy. Pacientka bola prijatá na I. Internú kliniku v UNLP Košice. V odobratej vzorke hemokultúry izolovaný *Streptococcus pneumoniae*, sérotyp 6C. Pre progresiu zápalových parametrov, bilaterálnu bronchopneumóniu a pozitívnu hemokultúru nasadená cieleňá ATB terapia.

III.7.2. Iné sepikémie (A41)

V roku 2013 bolo hlásených spolu 90 ochorení, chorobnosť 37,80/100 000 obyvateľov. Oproti roku 2012 je to pokles 19 % a oproti predchádzajúcemu 5 ročnému obdobiu pokles 12 %. Vekovo-špecifická chorobnosť bola najvyššia vo vekovej skupine 0 ročných detí – 1303,20/100 000 obyvateľov (30 prípadov). Z celkového počtu hlásených septikémií všetky mali charakter NN bližšie popísané v časti III.8. *Nozokomiálne nákazy*.

III.8. SEXUÁLNE PRENOSNÉ OCHORENIA

III.8.1. Syfilis (A51-A53)

Spolu bolo hlásených 26 prípadov, chorobnosť 10,92/100 000 obyvateľov. Oproti roku 2012 došlo k poklesu počtu ochorení o 26 %, priemerná chorobnosť za posledných 5 rokov bola 7,81/100 000 obyvateľov. Ochorenia boli hlásené ako:

Sekundárny syfilis kože a slizníc (A51.3): 7 ochorení.

Epidemiologická anamnéza: v 6 prípadoch udaný nechránený pohlavný styk.

Latentný včasný syfilis (A51.5): 1 ochorenie 34 ročnej ženy. Mechanizmus prenosu neznámy

Nešpecifikovaný včasný syfilis (A51.9): 2 ochorenia.

Ochorel 20 roč. muž a 33 roč. žena. V epidemiologickej anamnéze udaný nechránený pohlavný styk s predchádzajúcim partnerom.

Neurosyfilis bez príznakov (A52.2): 1 ochorenie 79 roč. muža zistené pri prevencii.

Latentný syfilis nešpecifikovaný ako včasný alebo neskorý (A53.0): 14 ochorení.

Ochorenia boli vo vekových skupinách: 20-24 ročných – 3 ochorenia, 25-34 ročných – 1 ochorenie, 35-44 ročných – 4 ochorenia, 45-54 ročných – 1 ochorenie, 55-64 ročných – 2 ochorenia a 65 ročných viac - 3 ochorenia. Epidemiologická anamnéza: v 1 prípade zistené v rámci vstupného vyšetrenia pred nástupom do protialkolickej liečebne, 1x v rámci predoperačného vyšetrenia, 6x udaný nechránený pohlavný styk. U 4 žien ochorenie zistené v gravidite.

Nešpecifikovaný syfilis (A53.9): 1 ochorenie.

Ochorel 68 ročný muž, mechanizmus prenosu neznámy.

III.8.5. Bezpríznakový stav infekcie HIV (Z21)

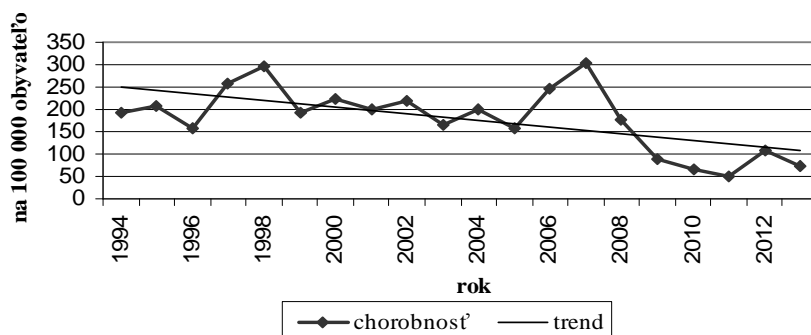
V roku 2013 boli v spádovej oblasti RÚVZ so sídlom v Košiciach zistené a laboratórne potvrdené 3 nové bezpríznakové nosičstvá HIV infekcie, chorobnosť 1,26/100 000 obyvateľov. Infekcie boli zistené u osôb vo veku 31 a 33 rokov (2x). V jednom prípade nosičstvo HIV infekcie u 50 ročného muža prešlo do štádia AIDS.

II. STRUČNÁ EPIDEMIOLOGICKÁ CHARAKTERISTIKA okresu KOŠICE okolie v roku 2013

Skupina alimentárnych infekcií

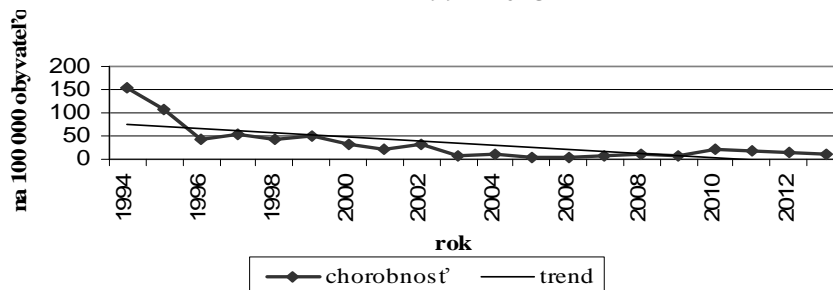
V skupine *salmonelóz* sa vyskytlo 89 prípadov ochorení, chorobnosť 73,9/100 000 obyvateľov, z toho 1 ako *salmonelová septikémia*. Je to 33 % pokles oproti roku 2012 a o 21% menej oproti priemeru v predchádzajúcich 5 rokoch. Prevládajúcim pôvodcom všetkých ochorení bola aj v tomto roku *S. enteritidis* (73 %).

Výskyt salmonelózy v okrese Košice okolie,
1994-2013

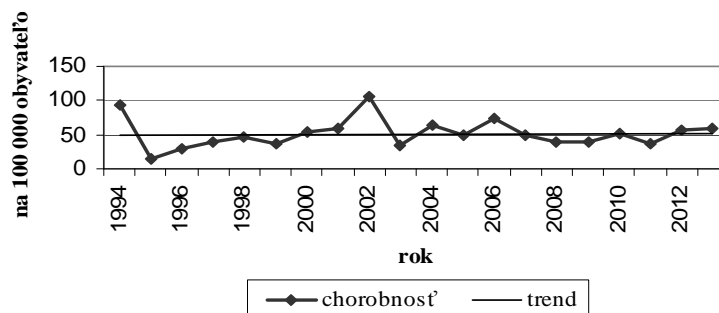
U *bacilovej dyzentérie* došlo k 37 % poklesu oproti roku 2012, hlásených bolo 12 ochorení, chorobnosť 9,96/100 000 obyvateľov. Priemer výskytu infekcií za predchádzajúcich 5 rokov je 16,8 ochorení, priemer chorobnosti za predchádzajúcich 5 rokov je 14,5/100 000 obyvateľov.

Výskyt bacilovej dyzentérie v okrese Košice okolie,
1994-2013

V skupine *iných bakteriálnych črevných infekcií* bolo hlásených 70 ochorení, chorobnosť 58,1/100 000 obyvateľov, čo je o 2 ochorenia viac ako v roku 2012 a 36 % vzostup oproti 5 ročnému priemeru.

Výskyt iných bakteriálnych črevných infekcií v okrese Košice okolie, 1994-2013

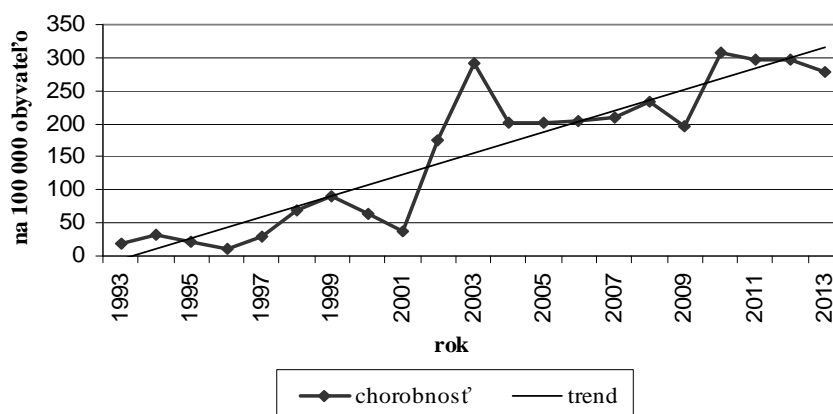

Bakteriálne otravy potravinami neboli hlásené.

V sledovanom roku bolo zaznamenaných 11 ochorení na *kryptosporidiózu*, chorobnosť 9,1/100 000 obyvateľov. U *vírusových a iných špecifikovaných črevných infekcií* bolo zaznamenaných 114 ochorení, chorobnosť 94,6/100 000 obyvateľov, čo je o 6 % menej ako v roku 2012.

V skupine *hnačkových ochorení pravdepodobne infekčného pôvodu* došlo k poklesu počtu ochorení o 7 % oproti roku 2012. Spolu bolo hlásených 334 ochorení, chorobnosť 277,2/100 000 obyvateľov, priemer chorobnosti za predchádzajúcich 5 rokov je 308,0/100 000 obyvateľov.

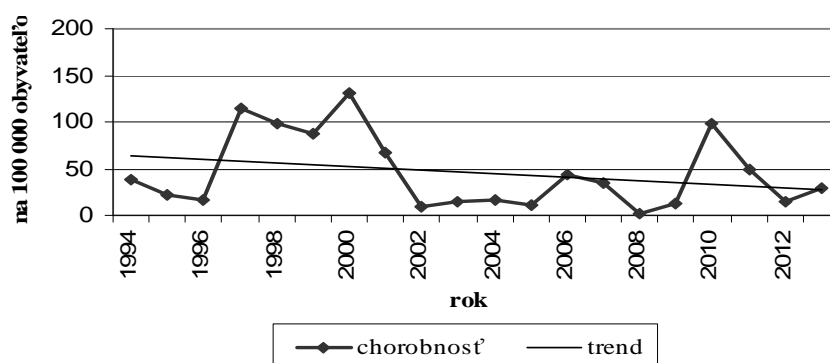
Výskyt hnačky a gastroenteritídy v okrese Košice okolie, 1994-2013

Skupina vírusových hepatítid

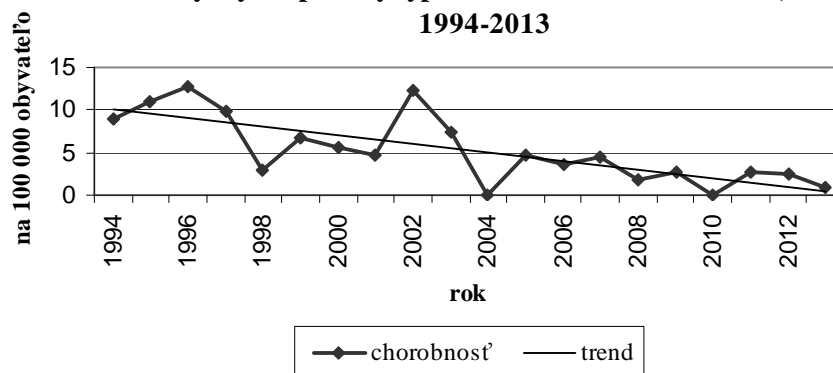
Hlásených bolo 36 akútnych vírusových *hepatítid typu A*, chorobnosť 29,9/100 000 obyvateľov, čo je viac ako 2-násobný nárast oproti roku 2012. Priemer výskytu infekcií za predchádzajúcich 5 rokov je 40,6 ochorení, priemer chorobnosti za predchádzajúcich 5 rokov je 35,1/100 000 obyvateľov. Zaznamenaný bol epidemický výskyt ochorení v obci Čaña a Geča.

Výskyt hepatítidy typu A v okrese Košice okolie, 1994-2013

V roku 2013 bolo zaznamenané 1 akútne ochorenie na *VHB*, chorobnosť 0,8/100 000 obyvateľov, ktoré skončilo úmrtím. Ochorenie na akútnu *VHC* nebolo zaznamenané.

Výskyt hepatítidy typu B v okrese Košice okolie, 1994-2013

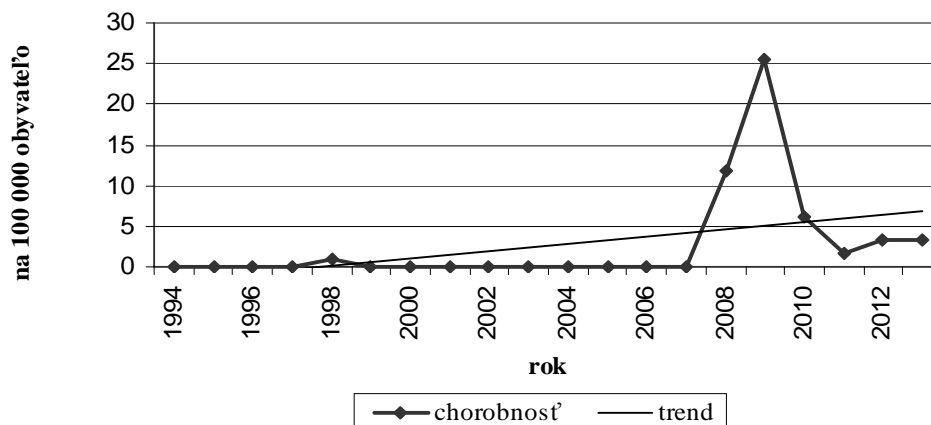
V sledovanom roku boli hlásené 3 prípady *chronickej VHB*, chorobnosť 2,5/100 000 obyvateľov, z toho 1 skončilo úmrtím, 5 prípadov *chronickej VHC*, chorobnosť 4,2/100 000 obyvateľov a 11 prípadov *nosičstva HBsAg*, chorobnosť 9,1/100 000 obyvateľov.

Skupina respiračných nákaz

V roku 2013 pokračoval priaznivý trend výskytu nákaz preventabilných očkovaním, s výnimkou ochorení na *pertussis*. V tejto skupine boli zaznamenané 4 ochorenia, chorobnosť

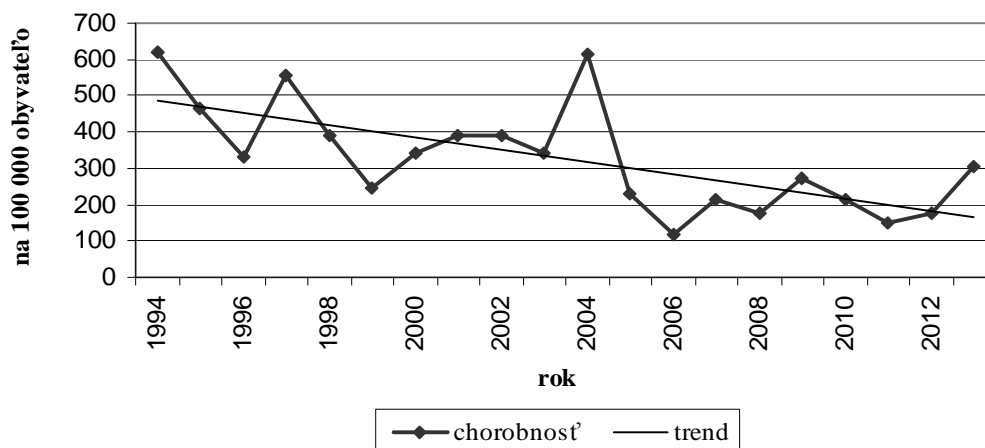
3,3/100 000 obyvateľov. Hlásené boli 2 prípady *tuberkulózy*, chorobnosť 1,7/100 000 obyvateľov a 1 prípad *legionárskej choroby*, chorobnosť 0,8/100 000 obyvateľov.

Výskyt pertussis v okrese Košice okolie, 1994-2013

Z nákaz neovplyvnených očkovaním bol oproti roku 2012 zaznamenaný vzostup *ovčích kiahní* o 72 % a vzostup *infekčnej mononukleózy* o 13 %. Hlásený bol 1 prípad *nešpecifikovanej parvovírusovej infekcie*, chorobnosť 0,8/100 000 obyvateľov.

Výskyt varicelly v okrese Košice okolie, 1994-2013

Osobitne boli po celý rok sledované *akútne respiračné ochorenia*. Spolu bolo hlásených 26 499 ochorení, z toho 1208 prípadov chrípky, čo je vzostup o 3 % oproti minulému roku. V sledovanom roku nebol zaznamenaný ani jeden prípad ochorenia na chrípku vyvolanú pandemickým vírusom A(H1N1). Hlásené boli 4 ochorenia na SARI, chorobnosť 3,3/100 000 obyvateľov.

Neuroinfekcie

V roku 2013 bolo zaznamenaných 15 ochorení na *vírusovú meningitídu*, chorobnosť 12,5/100 000 obyvateľov, čo je viac ako 3-násobný nárast oproti roku 2012.

Hlásené boli 3 ochorenia na *bakteriálny zápal mozgových plien*, chorobnosť 2,5/100 000 obyvateľov a 9 ochorení na *poruchy spánkového nervu*, chorobnosť 7,5/100 000 obyvateľov.

V sledovanom roku bolo hlásené 1 úmrtie na *Creutzfeldtovu-Jakobovu chorobu*.

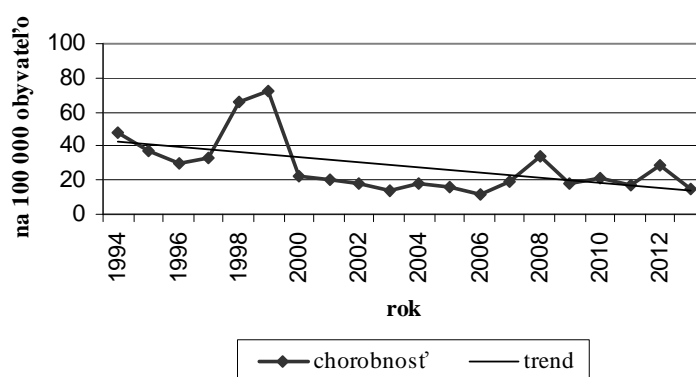
Zoonózy a nákazy s prírodnou ohniskovosťou

Nebolo hlásené ani jedno ochorenie na *listeriózu*, *Q-horúčku*, *antrax* a *tularémiu*.

Boli zaznamenané 2 ochorenia na *leptospirózu*, chorobnosť 1,7/100 000 obyvateľov, 4 ochorenia na *Lymesktú chorobu (ECM)*, chorobnosť 3,3/100 000 obyvateľov a 3 ochorenia na *hemoragickú horúčku s renálnym syndrómom*, chorobnosť 2,5/100 000 obyvateľov.

V roku 2013 bolo v súvislosti s *poranením alebo kontaktom so zvieratami podozrivými z besnoty* ošetrovaných a vakcinovaných 18 osôb, chorobnosť 14,9/100 000 obyvateľov, čo je pokles o 49 % oproti roku 2012.

**Kontakt alebo ohrozenie besnotou v okrese Košice okolie,
1994-2013**

Nákazy kože a slizníc

Ochorenie na *tetanus* nebolo hlásené.

Vo výskyte *svrabu* došlo k poklesu oproti roku 2012, hlásené boli 4 ochorenia. Priemer chorobnosti za posledných 5 rokov je 7,7/100 000 obyvateľov.

Nákazy prenášané pohlavným stykom

V roku 2013 bolo hlásených 12 ochorení na *syfilis*, chorobnosť 9,96/100 000 obyvateľov, čo je pokles o 40 % oproti roku 2012. Priemer výskytu infekcií za predchádzajúcich 5 rokov je 9,8 ochorení, priemer chorobnosti za predchádzajúcich 5 rokov je 8,4/100 000 obyvateľov. Zaznamenané boli 2 ochorenia na *gonokokovú infekciu*, chorobnosť 1,7/100 000 obyvateľov.

Choroby vyvolané vírusom HIV

V roku 2013 nebol zaznamenaný prípad HIV infekcie.

Spolu sú v okrese Košice okolie od roku 1985 evidované 2 prípady infekcie HIV, z toho v 1 prípade nákaza prešla do štádia AIDS.

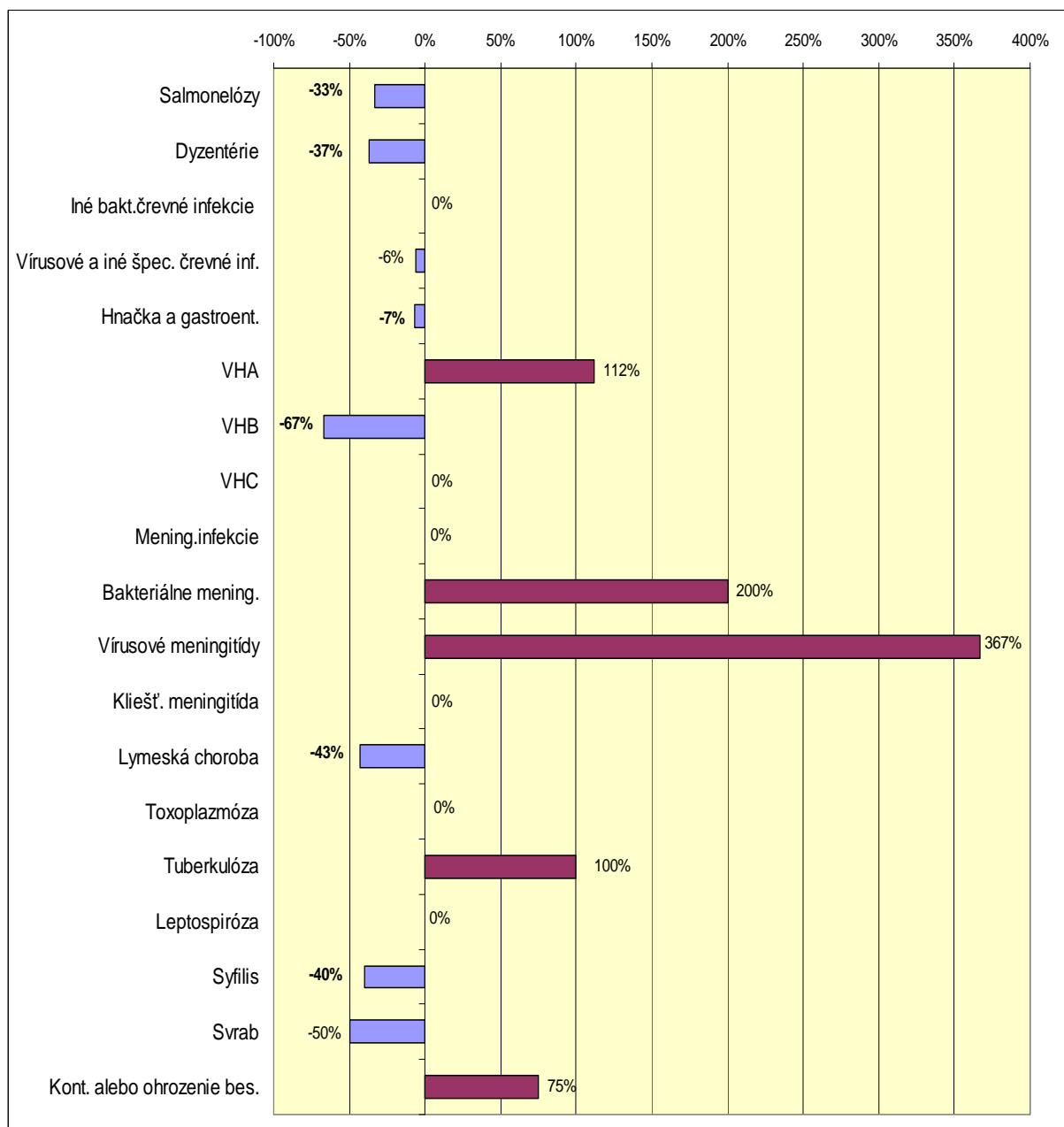
V roku 2013 boli v okrese Košice okolie zaznamenané 3 prípady úmrtia na infekčné ochorenia.

Výskyt vybraných prenosných ochorení v okrese Košice okolie v roku 2013 a porovnávacie indexy
tabuľka I.1

Kód MKCH	Ochorenie	Rok 2013	Rok 2012	Index 2013/12	Priemer 08/12	Index 2013/P	Chorobnosť v r. 2013	Priemer chor. 08/12
		abs.	abs.	rel.	abs.	rel.	na 100 000	na 100 000
1	2	3	4	5	6	7	8	9
A01	Brušný týfus a paratýfusy	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
A02	Iné infekcie salmonelami	89	132	0,67	112,60	0,79	73,87	98,17
A03	Bacilová dyzentéria	12	19	0,63	16,80	0,71	9,96	14,50
A04	Iné bakteriálne črevné inf.	70	68	1,03	51,60	1,36	58,10	44,61
A05	Iné bak.otravy potravinami	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
A08	Vírusové a iné špecif. črevné inf.	114	121	0,94	87,80	1,30	94,62	75,55
A09	Hnačka a gastroenter. pr. inf. pôvodu	334	359	0,93	308,00	1,08	277,22	266,40
A15-19	Tuberkulóza	2	1	2,00	5,60	0,36	1,66	4,93
A27	Leptospiróza	2	2	1,00	1,20	1,67	1,66	1,04
A32	Listerióza	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
A37	Divý kašeľ	4	4	1,00	11,00	0,36	3,32	9,67
A38	Šarlach	0	0	0,00	2,20	0,00	0,00	1,96
A39	Meningokoková infekcia	0	4	0,00	1,60	0,00	0,00	1,36
A50-53	Syfilis	12	20	0,60	9,80	1,22	9,96	8,39
A69	Lymeská choroba+G63.0+M01.2	4	7	0,57	6,60	0,61	3,32	5,73
A70	Infekcie Chlamýdia psittaci	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
A84.1	Stredoour. kliešťová encefalitída	0	2	0,00	0,40	0,00	0,00	0,33
A87	Vírusová meningitída	15	3	5,00	4,00	3,75	12,45	3,51
B01	Ovčie kiahne	369	215	1,72	228,80	1,61	306,27	198,78
B02	Plazivec pásový	21	23	0,91	24,00	0,88	17,43	20,88
B05	Osýpky	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
B06	Ružienka	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
B15	Akútna hepatitída A	36	17	2,12	40,60	0,89	29,88	35,12
B16	Akútna hepatitída B	1	3	0,33	2,20	0,45	0,83	1,90
B17.1	Akútna hepatitída C	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
B18.1	Chronická vírusová hepatitída B	3	2	1,50	2,20	1,36	2,49	1,91
B18.2	Chronická vírusová hepatitída C	5	1	5,00	4,40	1,14	4,15	3,87
B26	Mumps	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
B27	Infekčná mononukleóza	27	24	1,13	23,80	1,13	22,41	20,62
B58	Toxoplazmóza	0	1	0,00	0,60	0,00	0,00	0,51
B86	Svrab	4	8	0,50	8,80	0,45	3,32	7,69
G00	Bakt. zápal mozg. plien nez. inde	3	1	3,00	1,40	2,14	2,49	1,24
G51	Poruchy spánkového nervu	9	8	1,13	6,80	1,32	7,47	5,89
G61	Zápalová polyneuropatia	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Z20.3	Kontakt alebo ohrozenie besnotou	18	35	0,51	27,60	0,65	14,94	23,96

**Porovnanie výskytu prenosných ochorení v okrese Košice okolie
v roku 2013 oproti roku 2012
(pokles a vzostup v %)**

III . EPIDEMIOLOGICKÁ SITUÁCIA v okrese KOŠICE - okolie za rok 2013

III.1. SKUPINA ALIMENTÁRNYCH INFEKCIÍ

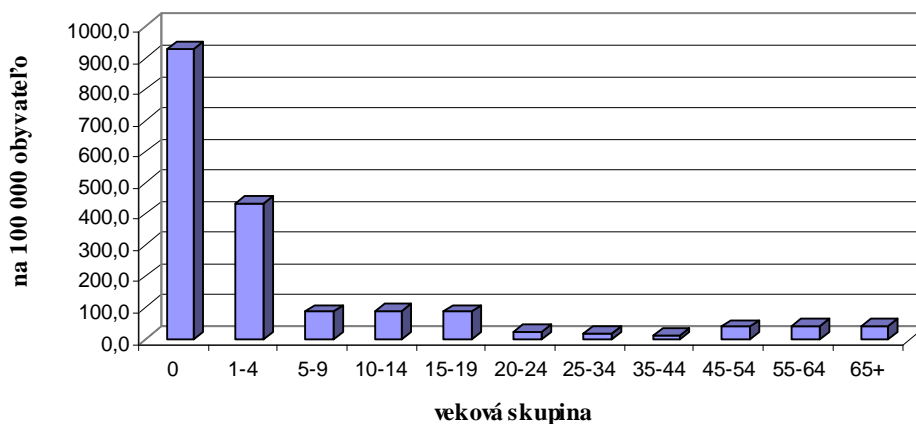
III.1.1. Brušný týfus a paratýfus (A01)

V roku 2013 nebolo hlásené ochorenie na brušný týfus a paratýfus. V okrese už nevidujeme žiadneho bacilonosiča brušného týfusu.

III.1.2. Iné infekcie salmonelami (A02)

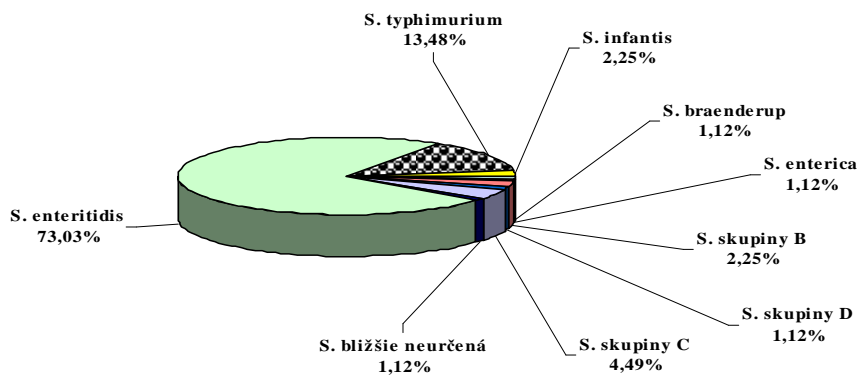
V roku 2013 bolo zaznamenaných 89 ochorení (chorobnosť 73,9/100 000 obyvateľov), z toho 1 ochorenie ako salmonelová septikémia. Oproti minulému roku je to pokles o 33 %, oproti 5 ročnému priemeru pokles o 21 %. Ochorelo 36 mužov a 53 žien. Najvyššia vekovo-špecifická chorobnosť bola vo vekovej skupine 0 ročných detí (928,2/100 000 obyvateľov – 15 prípadov) a v skupine 1–4 ročných detí (431,8/100 000 obyvateľov – 29 prípadov).

**Vekovošpecifická chorobnosť na salmonelózu
v okrese Košice okolie v roku 2013**

U 2 osôb bolo v roku 2013 zistené bezpríznakové nosičstvo salmonel. Ochorenia sa vyskytovali sporadicky po celý rok, najviac v mesiacoch január (13 prípadov), júl (11 prípadov) a november (10 prípadov). Ako etiologické agens ochorení sa najčastejšie uplatnila *S. enteritidis* 73 % a *S. typhimurium* 14 %.

**Rozdelenie salmonelóz podľa etiológie
v okrese Košice okolie v roku 2013**

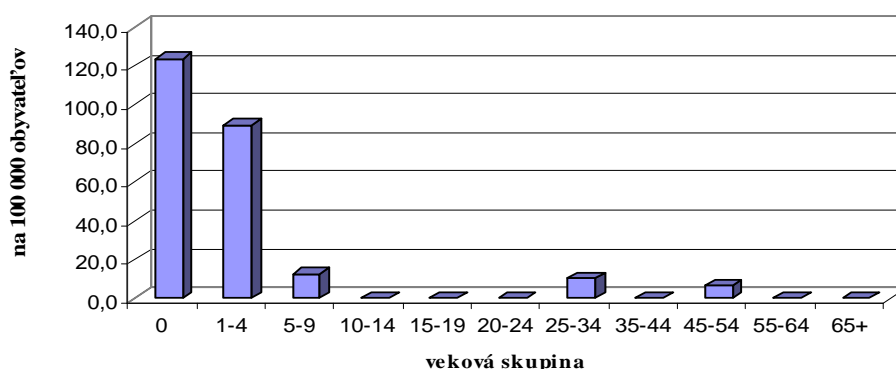
Salmonelová septikémia (A02.1)

1 ochorenie, chorobnosť 0,8/100 000 obyvateľov hlásené u 68 ročného muža. V klinickom obraze hnačky a teplota 39 st.C. Z hemokultúry kultivovaná *S. infantis*.

III.1.3. Bacilová dyzentéria (A03)

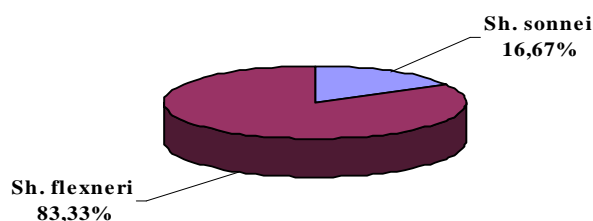
V roku 2013 bolo hlásených 12 ochorení, chorobnosť 9,96/100 000 obyvateľov. Oproti roku 2012 je to pokles o 37 % a oproti 5 ročnému priemeru pokles o 29 %. Ochorenia sa vyskytli u 4 mužov a 8 žien. Najvyššia vekovo-špecifická chorobnosť bola vo vekovej skupine 0 ročných detí (123,8/100 000 obyvateľov – 2 prípady) a v skupine 1-4 ročných detí (89,3/100 000 obyvateľov - 6 prípadov).

**Vekovošpecifická chorobnosť na dyzentériu
v okrese Košice okolie v roku 2013**

Ochorenia sa vyskytovali počas celého roka s maximom v mesiaci júl (4 prípady) a august a november (po 2 prípady). V etiológii sa uplatnila *Sh. flexneri* 83 % (10 prípadov) a *Sh. sonnei* 17 % (2 prípady).

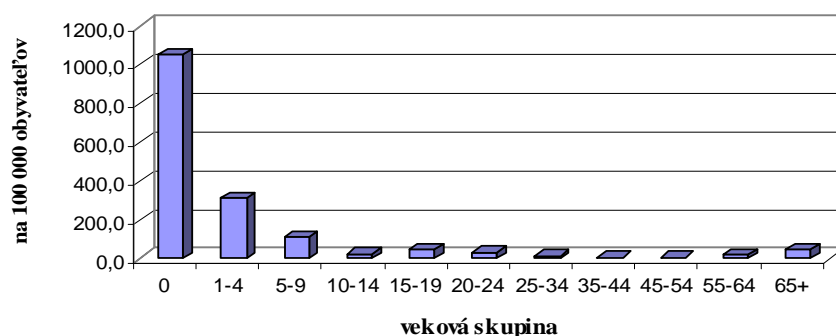
**Rozdelenie šigelóz podľa etiológie
v okrese Košice okolie v roku 2013**

III.1.4. Iné bakteriálne črevné infekcie (A04)

V roku 2013 bolo hlásených 70 ochorení (chorobnosť 58,1/100 000 obyvateľov), čo je o 2 ochorenia viac ako v roku 2012. Ochorelo 37 mužov a 33 žien. Vekovo-špecifická chorobnosť bola najvyššia u 0 ročných detí (1051,96/100 000 obyvateľov – 17 prípadov) a vo vekovej skupine 1–4 ročných detí (312,7/100 000 obyvateľov – 21 prípadov). Výskyt prípadov bol zaznamenaný priebežne počas celého roka, najviac v máji (10 prípadov) a v apríli, júni a júli (po 9 prípadov). Ako etiologické agens boli kultivované: *Campylobacter* sp.- 51x (t.j. 73 %), enteropatogénne *E. coli* - 15x (t.j. 21 %), *Cl. difficile* – 3x (t.j. 4 %) a *Y. enterocolitica* – 1x (t.j. 1 %).

**Vekovošpecifická chorobnosť na iné bakteriálne črevné infekcie
v okrese Košice okolie v roku 2013**

Kampylobakteriálna enteritída (A04.5)

V roku 2013 bolo zaznamenaných 51 prípadov, chorobnosť 40,8/100 000 obyvateľov, čo je vzostup o 11 % oproti minulému roku. Ochorenia sa vyskytli u 32 mužov a 19 žien. Vekovošpecifická chorobnosť bola najvyššia vo vekovej skupine 0 ročných detí (371,3/100 000 obyvateľov – 6 prípadov) a u 1-4 ročných detí (253,2/100 000 obyvateľov – 17 prípadov). Výskyt ochorení bol zaznamenaný priebežne počas celého roka s maximom v mesiacoch máj (9 prípadov), apríl a jún (po 7 prípadov).

III.1.5. Iné bakteriálne otravy potravinami (A05)

Ochorenia boli v okrese ostatný raz hlásené v roku 2003 (38 prípadov). Od roku 2004 nebol zaznamenaný ani jeden prípad.

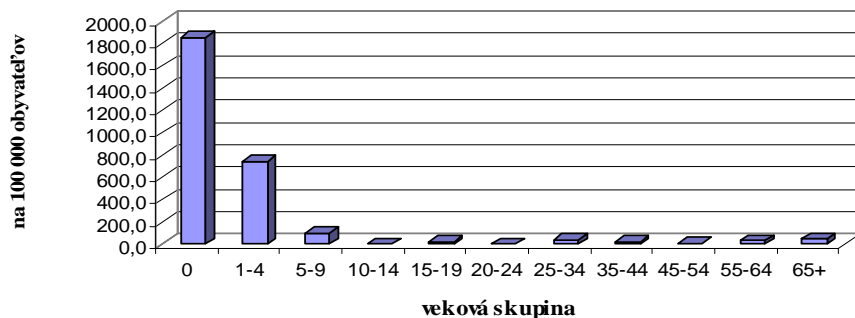
III.1.6. Kryptosporidióza (A07.2)

V sledovanom roku bolo hlásených 11 ochorení, chorobnosť 9,1/100 000 obyvateľov u detí z obce Medzev, ktoré boli aktívne vyhľadané v rámci projektu Parazitologického ústavu a obvodnej pediatričky. Ochorenia boli potvrdené mikroskopicky.

III.1.7. Vírusové a iné špecifikované črevné infekcie (A08)

V roku 2013 bolo zaznamenaných 114 prípadov, chorobnosť 94,6/100 000 obyvateľov hnačiek spôsobených vírusom, oproti predchádzajúcemu roku je to pokles o 6 %. Ochorelo 59 mužov a 55 žien. Najvyššia vekovošpecifická chorobnosť bola vo vekovej skupine 0 ročných (1856,4/100 000 obyvateľov pri 30 prípadoch). Ochorenia sa vyskytovali v priebehu celého roka s maximom v mesiacoch október (20 prípadov) a máj (14 prípadov). V etiológii ochorení sa uplatnili rotavírusy v 87 prípadoch, norovírusy v 18 prípadoch a adenovírusy v 9 prípadoch.

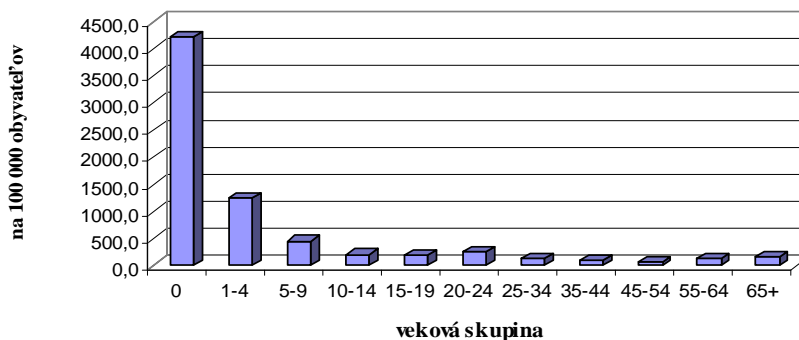
**Vekovošpecifická chorobnosť na vírusové črevné infekcie
v okrese Košice okolie v roku 2013**

III.1.8. *Hnačka a gastroenteritída pravdepodobne infekčného pôvodu (A09)*

V priebehu roka 2013 bolo hlásených 334 ochorení, chorobnosť 277,2/100 000 obyvateľov, čo je pokles oproti predchádzajúcemu roku o 7 %. Priemerný výskyt ochorení v predchádzajúcich 5 rokoch je 308,0, priemerná chorobnosť 266,4/100 000 obyvateľov. Ochorenia sa vyskytli u 162 mužov a 172 žien. Vekovo-špecifická chorobnosť bola najvyššia vo vekovej skupine detí do 1 roka (4207,8/100 000 obyvateľov pri 68 ochoreniach) a vo vekovej skupine 1–4 ročných (1235,9/100 000 obyvateľov pri 83 ochoreniach). Ochorenia sa vyskytovali sporadicky počas celého roka s maximom v mesiacoch júl (42 prípadov), september (38 prípadov) a august (37 prípadov).

**Vekovošpecifická chorobnosť na hnačku a gastroenteritídu
v okrese Košice okolie v roku 2013**

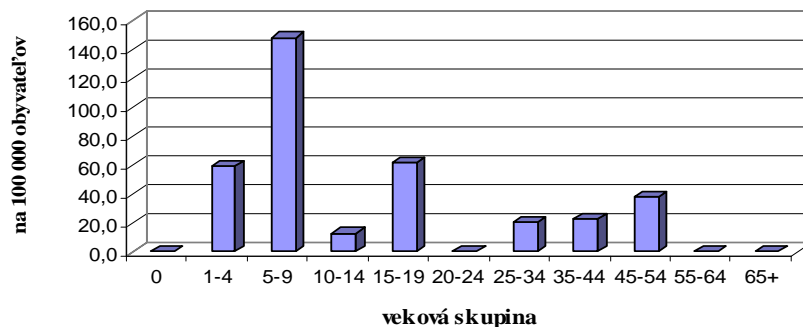
III.2. SKUPINA VÍRUSOVÝCH HEPATITÍD

V roku 2013 bolo zaznamenaných 36 akútnych vírusových hepatitíd typu A a 1 úmrtie na akútnu vírusovú hepatitídu typu B. Akútna vírusová hepatitída typu C nebola hlásená. V sledovanom roku boli zaznamenané aj 3 prípady chronickej vírusovej hepatitídy typu B, 5 prípadov chronickej vírusovej hepatitídy typu C a 11 prípadov nosičstva HBsAg.

III.2.1. Akútna hepatitída A (B15)

V roku 2013 bolo hlásených 36 prípadov ochorení, chorobnosť 29,9/100 000 obyvateľov, čo je vzostup o viac ako 100 % oproti roku 2012. Priemer výskytu v ostatných 5 rokoch je 40,6 ochorení, priemerná chorobnosť 35,1/100 000 obyvateľov. Ochorelo 15 mužov a 21 žien. Z hľadiska sezonality sa ochorenia vyskytovali počas celého roka s maximom v mesiaci september (18 prípadov), kedy bol zaznamenaný epidemický výskyt ochorení. Najvyššia vekovo-špecifická chorobnosť bola zaznamenaná vo vekovej skupine 5-9 ročných detí 148,4/100 000 obyvateľov (12 prípadov).

**Vekovošpecifická chorobnosť na vírusovú hepatitídu typu A
v okrese Košice okolie v roku 2013**

Z celkového počtu chorých bolo 7 detí mimo kolektívu, 10 žiakov ZŠ, 3 študenti SŠ a 16 dospelých osôb. V sledovanom roku boli zaznamenané 2 ochorenia u zdravotníckych pracovníkov proti VHA neboli očkované. Ochorenia boli hlásené z 12 obcí okresu. V ohniskách vírusových hepatitíd bol 650 kontaktom nariadený LD s podaním očkovacej látky. Všetky ochorenia boli potvrdené sérologicky testom ELISA (anti HAV IgM pozit.).

Epidemický výskyt:

V čase od 15.08.2013 do 12.10.2013 bol v obciach Geča a Čaña zaznamenaný epidemický výskyt ochorení na VHA. Spolu bolo potvrdených 25 prípadov VHA (u 10 mužov a 15 žien). V rámci epidémie VHA v obidvoch obciach bolo zaznamenaných 5 rodinných výskytov, pri ktorých ochorelo 13 osôb. Sedem prípadov VHA bolo aktívne vyhládaných v rámci nariadeného LD. Prameň pôvodcu nákazy sa nepodarilo dokázať.

III.2.2. Akútna hepatitída B (B16)

V roku 2013 bolo hlásené 1 úmrtie, komentované v kapitole „ÚMRTIA“.

III.2.3 Akútna hepatitída C (B17)

V roku 2013 nebol hlásený ani jeden prípad ochorenia.

III.2.4. Chronická vírusová hepatitída B (B18.1)

V roku 2013 boli zaznamenané 3 prípady, chorobnosť 2,5/100 000 obyvateľov, z ktorých 1 skončil úmrtím. Ochoreli 2 muži. Epidemiologická anamnéza vo vzťahu k parenterálnym zákrokom negatívna.

**Analýza chronických hepatítid B vzhľadom na druh anamnézy
v okrese Košice okolie v roku 2013**

Veková skupina	VHB spolu	z toho						negatívna anamnéza
		pozitívna anamnéza					abs.	
		amb.	hospit.	kúpele	soc.zar.	*iné		
abs.	abs.	abs.	abs.	abs.	abs.	abs.		
1	2	3	4	5	6	7	8	
0								
1 - 4								
5 - 9								
10 - 14								
15 - 19								
20 - 24								
25 - 34								
35 - 44								
45 - 54	2						2	
55 - 64	1	1						
65 +								
Spolu	3	1	0	0	0	0	2	

* iné-drogy, tetovanie, piercing

III.2.5. Chronická vírusová hepatitída C (B18.2)

V sledovanom roku bolo hlásených 5 prípadov chronickej VHC, chorobnosť 4,2/100 000 obyvateľov u osôb vo veku 20, 37, 2x 45 a 53 rokov.

**Analýza chronických hepatítid C vzhľadom na druh anamnézy
v okrese Košice okolie v roku 2013**

Veková skupina	VHC spolu	z toho						negatívna anamnéza
		pozitívna anamnéza					abs.	
		amb.	hospit.	kúpele	soc.zar.	*iné		
abs.	abs.	abs.	abs.	abs.	abs.	abs.		
1	2	3	4	5	6	7	8	
0								
1 - 4								
5 - 9								
10 - 14								
15 - 19								
20 - 24	1						1	
25 - 34								
35 - 44	1					1		
45 - 54	3		2				1	
55 - 64								
65 +								
Spolu	5	0	2	0	0	1	2	

* iné-drogy, tetovanie, piercing, nc

III.2.6. Novozistené nosičstvo HBsAg (Z22.5)

V roku 2013 bolo hlásených 11 prípadov novozisteného nosičstva HBsAg u 3 mužov a 8 žien vo veku 26 - 61 rokov. Nosičstvá boli zistené 6x pri preventívnej prehliadke, 1x pred darovaním krvi, 1x v rámci predoperačných vyšetrení a 3x počas gravidity.

III.3. SKUPINA RESPIRAČNÝCH NÁKAZ

III.3.1 Tuberkulóza (A15-A19)

V roku 2013 boli do systému EPIS hlásené 2 prípady (chorobnosť 1,7/100 000 obyvateľov). Ochorela 46 ročná žena a 49 ročný muž. Klinická forma – pľúcna (A15.0, A15.2), ochorenia boli potvrdené kultivačne, histologicky a RTG nálezom.

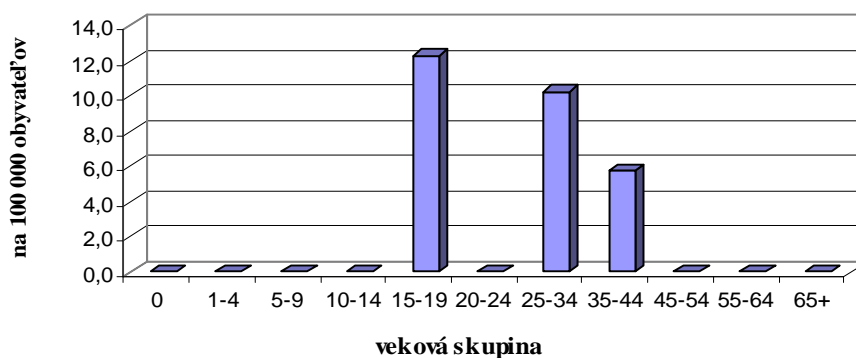
III.3.2. Diftéria - záškrt (A36)

V roku 2013 sa nevyskytla žiadna manifestná nákaza vyvolaná *Corynebacterium diphtheriae*. Zaočkovanosť jednotlivých kontrolovaných ročníkov k 31.8.2013 bola na vysokej úrovni, u najmladšieho ročníka 2011 dosiahla 98,2 %. Pri preočkovaní (ročník 2006) dosiahla zaočkovanosť 98,8 %.

III.3.3. Pertussis – divý kašeľ (A37)

V roku 2013 boli zaznamenané 4 ochorenia, chorobnosť 3,3/100 000 obyvateľov, čo je rovnaký počet ako v minulom roku. Ochoreli osoby vo veku 18, 29, 31, 36 rokov. Dvaja pacienti boli proti pertussis riadne očkovaní, u dvoch sa údaje o očkovaní nepodarilo zistiť. Ochorenia boli potvrdené sérologickým vyšetrením - pozitivitou IgA a IgG protilátok v ELISA teste. Očkovanie proti divému kašľu je popísané v kapitole III.3.2.

**Vekovošpecifická chorobnosť na pertussis
v okrese Košice okolie v roku 2013**

III.3.4. Scarlatina - šarlach (A38)

V roku 2013 neboli hlásené ochorenia.

III.3.5. Erysipelas – ruža (A46)

Hlásených bolo 34 ochorení, chorobnosť 28,2/100 000 obyvateľov. Najvyššia vekovošpecifická chorobnosť bola zaznamenaná vo vekovej skupine nad 65 rokov (92,2/100 000 obyvateľov – 12 prípadov) a vo vekovej skupine 55-64 rokov (86,4/100 000 obyvateľov – 12 prípadov). Ochorenia sa vyskytovali v priebehu celého roka, s maximom v októbri - 5 prípadov.

III.3.6. Legionárska choroba (A48.1)

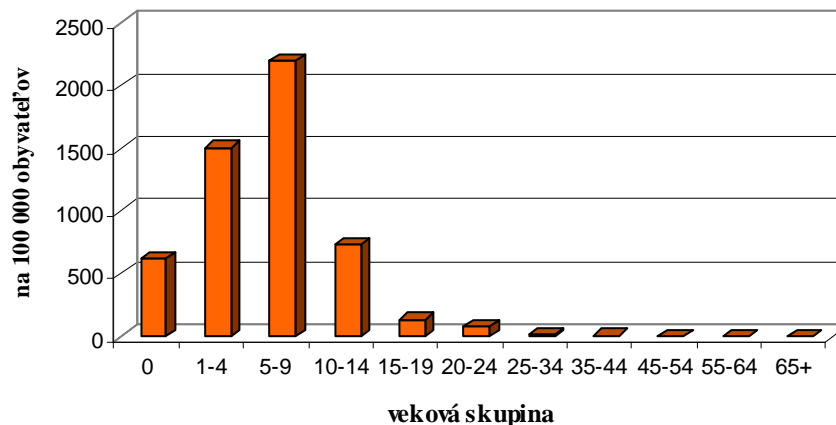
V sledovanom roku bolo zaznamenané 1 ochorenie (chorobnosť 0,8/100 000 obyvateľov) u 50 ročnej ženy. Mikrobiologickým vyšetrením moču potvrdený antigén *Legionella pneumónie*.

III.3.7. Varicella – ovčie kiahne (B01)

V roku 2013 bolo hlásených 369 ochorení (chorobnosť 306,3/100 000 obyvateľov), čo je vzostup oproti roku 2012 o 72 %. Ochorenia sa vyskytli u 180 mužov a 189 žien. Najvyššia vekovošpecifická chorobnosť bola zaznamenaná u 5–9 ročných detí (2201,9/100 000 obyvateľov – 178 prípadov) a u 1–4 ročných detí (1503,9/100 000 obyvateľov – 101 prípadov). Až 94 % ochorení sa vyskytlo u detí do 15 rokov veku.

Vekovošpecifická chorobnosť na varicellu v okrese Košice okolie v roku 2013

III.3.8. *Herpes zoster - plazivec pásový (B02)*

V roku 2013 bolo hlásených 21 prípadov ochorení, chorobnosť 17,4/100 000 obyvateľov, čo je pokles o 9 % oproti predchádzajúcemu roku. Najvyššia vekovo-špecifická chorobnosť bola zaznamenaná vo vekovej skupine 55-64 ročných (50,4/100 000 obyvateľov – 7 prípadov).

III.3.9. *Morbili - osýpky (B05)*

Ochorenie nebolo v okrese hlásené od roku 1999.

Stav zaočkovanosti k 31.8.2013 proti osýpkam, mumpsu a rubeole v sledovaných ročníkoch bol priaznivý.

III.3.10. *Rubeola – ružienka (B06)*

Od roku 1998 bol v okrese zaznamenaný nulový výskyt ochorení. Očkovanie proti rubeole je popísané v kapitole III.3.8.

III.3.11. *Parotitída – mumps (B26)*

V sledovanom roku nebolo zaznamenané ochorenie. Nulový výskyt trvá od roku 1998. Úroveň očkovania proti parotitíde je popísaná v kapitole III.3.8.

III.3.12. *Infekčná mononukleóza (B27)*

V roku 2013 bolo hlásených 27 ochorení, chorobnosť 22,4/100 000 obyvateľov, čo je o 13 % viac ako v predchádzajúcom roku. Najvyššia vekovo-špecifická chorobnosť bola zaznamenaná vo vekovej skupine 1-4 ročných detí (89,3/100 000 obyvateľov - 6 prípadov).

III.3.13. *Nešpecifikovaná parvovírusová infekcia (B34.3)*

V sledovanom roku bolo hlásené 1 ochorenie, chorobnosť 0,8/100 000 obyvateľov potvrdené sérologicky Parvovírus B19 IgM pozit., IgG negat.

III.3.14. *Chrípka a akútne respiračné ochorenia (J10, J11)*

Počet ochorení na chrípku a akútne respiračné ochorenia stúpol oproti roku 2012 o 3 % (z 25 777 na 26 499 ochorení). Najvyššia vekovo-špecifická chorobnosť na chrípku a ARO v roku 2013 bola vo vekovej skupine 0-5 ročných detí (198726,7/100 000 osôb v starostlivosti lekárov hlásiacich v jednotlivých kalendárnych týždňoch). Z celkového počtu ochorení bolo

hlásených 1208 prípadov chrípky, chorobnosť 3478,4/100 000 osôb v starostlivosti lekárov hlásiacich v jednotlivých kalendárnych týždňoch, počet komplikácií bol 85 (0,3 %).

V tejto skupine neboli v sledovanom roku hlásené ochorenia na chrípku vyvolanú pandemickým vírusom A(H1N1). Zaznamenané boli 4 ochorenia na SARI.

Chrípková sezóna 2012/2013

V okrese Košice – okolie bolo hlásených 21 852 všetkých ARO, čo predstavuje chorobnosť 57024,6/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov. Z toho ako chrípka bolo hlásených 1119 ochorení, chorobnosť 2920,1/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov. Z celkového počtu hlásených ARO tvorila chrípka 5,1%. Spolu bolo hlásených 61 komplikácií.

Zvýšený výskyt ochorení na ARO, chrípku a chrípke podobné ochorenia bol zaznamenaný od 3. do 7. KT, spolu 5 kalendárnych týždňov. Najvyšší výskyt ochorení bol zaznamenaný v 5. KT, kedy bolo hlásených 1820 ARO, chorobnosť 3190,9/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov (z toho 132 ochorení ako chrípka, chorobnosť 231,4/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov). Najviac komplikácií - 7 bolo hlásených v 4. KT, čo tvorí 0,4% z celkového počtu hlásených ochorení v tomto KT. Pre viac ako 30 % absenciu žiakov v kolektívnych zariadeniach bolo prerušené vyučovanie v 32 MŠ a 26 ZŠ. U klientov DD a DSS na území okresu bolo vykonané očkovanie proti sezónnej chrípke. Z celkového počtu 411 osôb bolo zaočkovaných 379, čo je 92,2 %. Zároveň bolo očkovanie vykonané aj u 509 detí do 15 rokov.

SARI (J10.7)

V sledovanom roku boli zaznamenané 4 prípady ťažkých akútnych respiračných ochorení s pneumóniou (SARI), ktoré si vyžiadali hospitalizáciu, chorobnosť 3,3/100 000 obyvateľov. Ochoreli deti vo veku 2x 1 mesiac a 2x 8 mesiacov. Ani v jednom prípade nebol laboratórnou metódou RT-PCR potvrdený vírus chrípky A(H1N1).

III.4. NEUROINFEKCIE

III.4.1. Creutzfeldtova – Jakobova choroba (A81.0)

V roku 2013 bolo zaznamenané 1úmrtie.

III.4.2. Vírusová meningitída (A87)

V roku 2013 bolo hlásených 15 ochorení, chorobnosť 12,5/100 000 obyvateľov u 8 mužov a 7 žien vo veku od 5 mesiacov do 30 rokov. Najvyššia vekovo-špecifická chorobnosť bola zaznamenaná vo vekovej skupine 0 ročných detí (123,8/100 000 obyvateľov - 2 prípady). Najviac ochorení sa vyskytlo v mesiacoch júl a august (po 4 prípady).

III.4.3. Bakteriálny zápal mozgových plien (G00)

V roku 2013 boli zaznamenané 3 ochorenia, chorobnosť 2,5/100 000 obyvateľov u osôb vo veku 3 mesiace, 46 a 47 rokov. Ochorenia sa vyskytli v mesiacoch január, máj a september.

Pneumokokový zápal mozgových plien (G00.1):

1 ochorenie 47 ročnej ženy z HK a likvoru: Str. pneumoniae sérotyp 8.

III.4.4. Poruchy spánkového nervu (G51)

V sledovanom roku bolo hlásených 9 ochorení, chorobnosť 7,5/100 000 obyvateľov, čo je o 1 ochorenie viac ako v roku 2012. Ochorenia sa vyskytli u 2 mužov a 7 žien vo veku 0-14 rokov. Najvyššia vekovo-špecifická chorobnosť bola v skupine 0 ročných detí (61,9/100 000

obyvateľov – 1 prípad) a v skupine 5-9 ročných detí (49,5/100 000 obyvateľov – 4 prípady). Všetci chorí boli proti poliomyelitíde riadne očkovaní.

III.5. ZOONÓZY A NÁKAZY S PRÍRODNOU OHNISKOVOSŤOU

III.5.1. Tularémia (A21)

V roku 2013 ochorenie nebolo hlásené.

III.5.2. Leptospiróza (A27)

V roku 2013 boli zaznamenané 2 ochorenia, chorobnosť 1,7/100 000 obyvateľov. Ochorel 40 ročný muž. V anamnéze udaný kontakt s domácimi zvieratami (ošípané, hovädzí dobytok, mačka), nie je vylúčená prítomnosť potkanov a myší. Výsledok sérologického vyšetrenia: *Leptospira grippotyphosa* 1:200. V duhom prípade ochorel 52 ročný muž. Ochorenie potvrdené: *Leptospira pomona*.

III.5.3. Listerióza (A32)

V roku 2013 ochorenie nebolo hlásené.

III.5.4. Lymeská choroba (A69.2, G63.0, M01.2)

V roku 2013 boli hlásené 4 prípady, chorobnosť 3,3/100 000 obyvateľov. Ochoreli 2 muži a 2 ženy v mesiacoch jún a júl. Vo všetkých prípadoch sa jednalo o I. štádium ochorenia – ECM.

III.5.5. Q - horúčka (A78)

Ochorenie v roku 2013 nebolo hlásené.

III.5.6. Stredoeurópska kliešťová encefalitída (A84)

V roku 2013 v okrese nebolo zaznamenané ochorenie.

III.5.7. Hemoragická horúčka s renálnym syndrómom (A98.5)

V sledovanom roku boli hlásené 3 ochorenia, chorobnosť 2,5/100 000 obyvateľov u mužov vo veku 35, 45 a 52 rokov. Všetci pacienti bývajú v rodinnom dome. Ochorenia potvrdené sérologicky.

III.5.8. Kontakt alebo ohrozenie besnotou (Z20.3)

Počet osôb, ktoré boli poranené zvieratami alebo ohrozené besnotou pre kontakt so zvierat'om z besnoty podozrivým oproti predchádzajúcemu roku klesol o 49 %, z 35 prípadov (chorobnosť 29,1/100 000 obyvateľov) v roku 2012 na 18 prípadov (chorobnosť 14,9/100 000 obyvateľov) v roku 2013. Najvyššia vekovo-špecifická chorobnosť bola vo vekovej skupine 5-9 ročných (61,9/100 000 obyvateľov pri 5 prípadoch). Poranenia u ľudí boli hlásené po celý rok s maximom v mesiacoch júl (4 prípady) a apríl (3 prípady) a spôsobilo ich 5 druhov zvierat. Najpočetnejšie boli zastúpené psy – 13x, t.j. 72 %. Vzhľadom na lokalizáciu poranenia išlo najčastejšie o ruku – 7 poranení, t.j. 39 %. Antirabická vakcinácia bola vykonaná u všetkých 18 osôb vakcínou VERORAB. Ani v jednom prípade nebolo podané antirabické sérum. Besnota nebola potvrdená u žiadneho zo zvierat, ktoré spôsobili poranenia ľudí.

III.6. NÁKAZY KOŽE A SLIZNÍC

III.6.1. Tetanus (A35)

V roku 2013 nebolo hlásené žiadne ochorenie.

III.6.2. Scabies - svrab (B86)

V roku 2013 boli hlásené 4 prípady, chorobnosť 3,3/100 000 obyvateľov, čo je pokles o 50 % oproti roku 2012. Ochoreli osoby vo veku 12, 24, 45 a 75 rokov.

III.7. INÉ INFEKČIE - NEZARADENÉ

III.7.1. Septikémia vyvolaná streptokokom pneumoniae (A40.3)

V sledovanom roku bolo hlásené 1 ochorenie, chorobnosť 0,8/100 000 obyvateľov u 3 týždňového dieťaťa. Z odobratej hemokultúry potvrdený Str. pneumoniae.

III.7.2. Septikémia vyvolaná inými gramnegatívnymi mikroorganizmami (A 41.5)

V roku 2013 bolo zaznamenané 1 ochorenie, chorobnosť 0,8/100 000 obyvateľov u 79 ročnej ženy. Z hemokultúry izolovaná E. coli.

III.7.3. Brušná aktinomykóza (A42.1)

V sledovanom roku bolo hlásené 1 ochorenie, chorobnosť 0,8/100 000 obyvateľov u 49 ročnej ženy. Pacientka prijatá na Klinikum infektológie a cestovnej medicíny UNLP Košice po náhlej brušnej príhode s ileom pre aktinomykózu za účelom iniciácie antibiotickej liečby. Histologickým vyšetrením bol verifikovaný patogén Actinomyces israeli.

III.8. SEXUÁLNE PRENOSNÉ OCHORENIA

III.8.1. Choroby vyvolané vírusom HIV (B20 - B24)

V roku 2013 nebol zaznamenaný prípad HIV infekcie.

Spolu sú v okrese Košice okolie od roku 1985 evidované 2 prípady infekcie HIV, z toho v 1 prípade nákaza prešla do štádia AIDS.

III.8.2. Syfilis (A50-A53)

V roku 2013 bolo hlásených 12 ochorení, chorobnosť 9,96/100 000 obyvateľov u 4 mužov a 8 žien, čo je pokles o 40 % oproti minulému roku. Ochorenia boli zaznamenané u osôb vo veku 16 - 77 rokov a boli hlásené ako:

- primárny včasný syfilis (A51.0) – 2x
- sekundárny syfilis kože a slizníc (A51.3) – 2x
- latentný syfilis nešpecifikovaný ako včasný alebo neskorý (A53.0) – 7x
- nešpecifikovaný syfilis (A53.9) – 1x

III.9. NOZOKOMIÁLNE NÁKAZY

V roku 2013 bolo hlásených **461** nozokomiálnych nákaz (NN). Nebolo zaznamenané ani jedno úmrtie v príčinnej súvislosti s NN. NN boli hlásené z týchto lôžkových zariadení. **Proporcia hlásených NN na počet hospitalizovaných pacientov je 0,35%** (v r. 2012 – 0,31%). **Index 1,12** (v r. 2012 – 0,97).

Analýza výskytu nozokomiálnych nákaz

Najčastejšie izolovaným etiologickým agensom boli baktérie (Tab. III.8.5 a Tab. III.8.7): Pseudomonas aeruginosa 46x, Clostridium difficile 41x, Staphylococcus aureus 38x (z toho 15x MRSA), Staphylococcus epidermidis 38x (z toho 26x MRSE), Rotavírusy 30x, E.coli 27x a Acinetobacter calcoaceticus 23x. Z iných to boli rotavírusy 30x a norovírusy 19x.

Počty hlásených NN z podľa systémovej lokalizácie infekcie (Tab. III. 8.6 a Tab. III.8.7):

	rok 2013	rok 2012
1. Respiračné infekcie	149 (32,3%)	97 (23,6%)
2. Urogenitálne infekcie	24 (5,2%)	45 (10,9%)
3. Infekcie v mieste operačného výkonu	64 (13,9%)	51 (12,4%)
4. Infekcie krvného riečiska	95 (20,6%)	121 (29,4%)
5. Iné	129 (28,0%)	97 (23,6%)

Najčastejšie boli zastúpené diagnózy: septikémia - 93 NN 20,2%, pneumónia - 90 NN 19,5%, enterokolitída zapríčinená Clostridium difficile – 41 NN (8,9%), Infekcia po výkone nezatriedená inde – 33NN (7,2%) a rotavírusová enteritída – 30 NN (6,5%). (Tab. III.8.3)

V priebehu roku boli zaznamenané v zdravotníckych zariadeniach 2 epidémie infekcií gastrointestinálneho traktu:

Analýza rezistencie mikroorganizmov v zdravotníckych zariadeniach

v roku 2013 bolo z 461 hlásených NN **107 (23,2%)** vyvolaných polyrezistentnými mikroorganizmami:

I. Skupina nákaz „Septikémia – infekcia krvného riečišťa“ – z 13 pracovísk hlásených 35 prípadov sepsy vyvolanej polyrezistentnými kmeňmi:

Staphylococcus aureus MRSA 7x, Staphylococcus epidermidis MRSE 6x, Staphylococcus haemolyticus MRSH 4x, Acinetobacter calcoaceticus 4x, Pseudomonas aeruginosa 3x, Klebsiella species 1x, Staphylococcus hominis 1x, Staphylococcus hominis MRSH 1x, Corynebacterium sp. 1x, Staphylococcus haemolyticus 1x, Staphylococcus auricularis 1x, Enterobacter cloacae 1x, Achromobacter sp. 1x, Klebsiella pneumoniae 1x, Citrobacter freundii ESBL pozit. 1x, Staphylococcus epidermidis 1x.

II. Skupina „Respiračné nákazy“ – z 10 pracovísk hlásených 42 ochorení u pacientov s kultivačným nálezom polyrezistentných mikrobiálnych kmeňov, a to:

Klebsiella sp. 8x, Pseudomonas aeruginosa 7x, Staphylococcus epidermidis MRSE 6x, Acinetobacter calcoaceticus 3x, Enterococcus faecium 3x, Klebsiella pneumoniae 3x, Klebsiella pneumoniae ESBL pozit. 3x, Staphylococcus aureus MRSA 3x, Staphylococcus haemolyticus MRSH 2x, E. coli 1x, E coli ESBL pozit. 1x, Staphylococcus haemolyticus 1x, Staphylococcus epidermidis 1x.

III. Skupina „Infekcie v mieste chirurgického výkonu“ – z 11 pracovísk hlásených 16 ochorení vyvolaných polyrezistentnými mikrobiálnymi kmeňmi:

Staphylococcus epidermidis MRSE 9x, Staphylococcus aureus MRSA 2x, Klebsiella pneumoniae 1x, Klebsiella pneumoniae ESBL pozit. 1x, Staphylococcus haemolyticus MRSH 1x, Pseudomonas aeruginosa 1x, Staphylococcus haemolyticus 1x.

IV. Skupina „Infekcie močového traktu“ – z 3 pracovísk hlásených 5 ochorení vyvolaných polyrezistentnými mikrobiálnymi kmeňmi:

Proteus mirabilis 1x, Enterococcus faecium 1x, Escherichia coli 1x, Staphylococcus epidermidis MRSE 1x a Enterococcus faecium 1x.

V. Skupina „Nákazy kože a slizníc“ – z 3 pracovísk hlásené 3 ochorenia vyvolané polyrezistentnými mikrobiálnymi kmeňmi:

Pseudomonas aeruginosa 1x, Staphylococcus epidermidis MRSE 1x, Enterococ. faecalis 1x.

VI. Skupina „Iné nozokomiálne nákazy“ – z 5 pracovísk hlásených 6 ochorení vyvolaných polyrezistentnými mikrobiálnymi kmeňmi: Pseudomonas aeruginosa 2x, Staphylococcus aureus MRSA 2x, Staphylococcus haemolyticus MRSB 1x, Staphylococcus aureus 1x, Staphylococcus epidermidis MRSE 1x.

IV. Výkon štátneho zdravotného dozoru a posudková činnosť

a. IV.I. ŠZD v zdravotníckych zariadeniach

Na území okresov Košice I–IV a okresu Košice okolie je **8 ústavných zdravotníckych zariadení** s počtom lôžok 2525 s danou stavebno – technickou charakteristikou:

- **monoblokový typ** – UNLP Košice, pracovisko Tr. SNP 1, Nemocnica Košice-Šaca, VÚSCH Košice, VŠOÚG
- **pavilónový typ** - UNLP Košice, pracovisko Rastislavova 43, VOÚ, Inštitút nukleárnej a molekulárnej medicíny
- **zmiešaný typ** – DFN Košice a LVN Košice.

Charakteristika ambulantnej zdravotnej starostlivosti

K 31.12.2013 na území okresov Košice I-IV a okresu Košice okolie evidujeme tieto **neštátne zdravotnícke zariadenia**:

8 ambulancií anesteziológie a intenzívnej medicíny, **14** ADOS, **3** ambulancie akupunktúry, **2** algeziologické ambulancie, **1** ambulanciu funkčnej diagnostiky, **5** ambulancií klinickej a dopravnej psychológie, **1** ambulanciu klinickej psychológie, **2** ambulancie liečebného pedagóga, **9** ambulancií plastickej chirurgie (z toho 3x JZS), **2** ambulancie pracovného lekárstva, **1** ambulanciu pre liečbu závislostí, **6** angiologických ambulancií, **311** ambulancií praktického lekára (**207** ambulancií praktického lekára pre dospelých, **104** ambulancií praktického lekára pre deti a dorast), **1** centrum dopravnej psychológie, **1** centrum hemostázy, **1** centrum alternatívnej medicíny, **2** cievné ambulancie z toho 12 JZS, **2** črevné sprchy, **1** dermatokozmetické centrum, **3** dermatologické ambulancie, **24** dermatovenerologických ambulancií, **1** detskú endokrinologickú a diabetologickú ambulanciu, **1** detskú nefrologickú ambulanciu, **1** detskú ortopedickú ambulanciu, **17** diabetologických ambulancií, **4** dialyzačné pracoviská, **1** denzitometrické pracovisko, **12** endokrinologických ambulancií, **33** FRO ambulancií, **9** gastroenterologických ambulancií, **56** gynekologických ambulancií (z toho 2 JZS), **6** hematologických ambulancií, **1** hospic, **14** chirurgických ambulancií, **5** chránených dielní, **20** imunoalergologických ambulancií, **28** interných ambulancií, **8** JZS, **16** kardiologických ambulancií, **1** laserové centrum, **6** logopedických ambulancií, **5** nefrologických ambulancií, **36** neurologických ambulancií, **1** neurologickú a ortopedickú ambulanciu, **23** očných ambulancií, **8** onkologických ambulancií, **25** ORL ambulancií, **29** ortopedických ambulancií, **1** plazmatické centrum, **12** pneumologických ambulancií, **1** pracovisko alternatívnych vyšetrovacích metód, **39** psychiatrických ambulancií, **24** psychologických ambulancií, **11** RDG pracovísk z toho 3 zubné RDG, **12** reumatologických ambulancií, **1** sanatórium pre liečbu neplodnosti, **278** stomatologických ambulancií, **1**

špeciálne – pedagogickú ambulanciu, 1 traumatologickú ambulanciu, 3 urogynekologické ambulancie z toho 1 JZS), 17 urologických ambulancií, 6 USG ambulancií, 17 staníc záchranej služby, 1 LSPP, 1 vrtuľníková záchranná služba a 37 laboratórií - 2 mikrobiologické pracoviská, 3 cytologické pracoviská, 11 OKB, 1 OKB a klinická mikrobiológia, 1 močové laboratórium, 1 pracovisko magnetickej rezonancie 1 pracovisko molekulárnej biológie, 1 RIA laboratórium, 15 laboratórnych pracovísk (MEDY, synlab, LABMED, MEDICENTRUM, HPL, BIO-HEM, Schneider Laboratories, Alpha Medical, ANATOMY, Centrum preventívnej cytológie, CUMULUS, Gendiagnostika, HIS-DG, Malá Praha, Taupal).

Neštátne zdravotnícke zariadenia poliklinického typu:

Medicínske centrum Košice s. r.o., Brigádnická 2, s 2 ambulanciami praktického lekára pre dospelých, 1 ambulanciou praktického lekára pre deti a dorast, 1 stomatologickou, 1 gynekologickou, s odbornými ambulanciami (kardiologická, interná, gastroenterologická, endokrinologická, ORL, očná, urologická, reumatologická, ortopedicko - osteologická) a so SVALZ: rádiodiagnostika 2x, denzitometria 1x, magnetická rezonancia 1x.

Poliklinika Procure a.s. Košice, ul. Jána Pavla II., s pracoviskom jednodňovej zdravotnej starostlivosti, s ambulanciami všeobecného lekára pre dospelých 3x, ambulanciami všeobecného lekára pre deti 2x, a s 23 odbornými ambulanciami (2x stomatologická, 2x gynekologická, interná, kardiologická, imunoalergologická, endokrinologická, diabetologická, gastroenterologická, neurologická, psychiatrická, psychologická, dermatologická, pracovného lekárstva, chirurgická, plastickej chirurgie, urologická, ortopedická, ORL, 2x očná, algeziologická), SVALZ: rádiológia.

Poliklinika TERASA s.r.o. Toryská 1, Košice s ambulanciou všeobecného lekára pre dospelých a všeobecného lekára pre deti, s biochemickým laboratóriom, s 8 odbornými ambulanciami (ORL, očná, telovýchovného lekárstva a preventívnej medicíny, funkčná diagnostika, interná a gastroenterologická, 2x gynekologická a stomatologická).

Poliklinika Moldava nad Bodvou, ul. ČSA 35, s 5 ambulanciami praktického lekára pre dospelých, 5 ambulanciami praktického lekára pre deti a dorast, 7 stomatologickými ambulanciami, 3 internými, 2 ORL, 2 chirurgickými, 3 ortopedickými, s rádiodiagnostickým pracoviskom, 1 endokrinologickou ambulanciou, 2 neurologickými, detskou alergologickou ambulanciou, 2 dermatovenerologickými, 2 gynekologickými, očnou, 2 psychiatrickými, 2 pľúcny, psychologickou, urologickou ambulanciou, s bio-laboratóriom, s ambulanciou FRO.

Ergomed poliklinika s.r.o. Moldavská 21/A s jednodňovou zdravotnou starostlivosťou, ambulanciou všeobecného lekára, odberovým laboratóriom, ADOS, rehabilitačným pracoviskom a 10 odbornými ambulanciami (kožná a imunoalergologická, neurologická, očná, interná a kardiologická, pracovné lekárstvo, ORL, ortopedická, psychologické pracovisko, psychiatrická a ambulancia dopravnej psychológie).

V okrese Košice – okolie sú zriadené **liečebné kúpele Štós**.

V prevádzke je **143 verejných lekární a 23 výdajní zdravotníckych pomôcok**.

Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou so sídlom v Bratislave má v Košiciach zriadené patologicko - anatomické pracovisko na Rastislavovej 43.

V rámci ŠZD bolo vykonaných **455** kontrol, ktoré boli zamerané na kontrolu dodržiavania hygienicko – epidemiologického režimu, mikrobiálny monitoring, kontrolu dodržiavania zákona o ochrane nefajčiarov, kontrolu účinnosti sterilizátorov.

Kontrola dodržiavania zákona o ochrane nefajčiarov bola vykonaná v UNLP Košice a v NZZ – pracovisko JZS. Porušovanie zákona nebolo zistené.

Kontrola účinnosti sterilizačných prístrojov bola vykonaná v rámci platených služieb v štátnych a neštátnych zdravotníckych zariadeniach.

V. OSTATNÉ ČINNOSTI

a) Preventívne programy a projekty

6.1. NÁRODNÝ IMUNIZAČNÝ PROGRAM SR (NIP SR)

Plnenie:

Zabezpečenie prioritných úloh pre rok 2013

Prípisom ÚVZ SR HH SR č. OE/9106/2012, RZ-25533/2012 zo dňa 17.12.2012 bol aktualizovaný očkovací kalendár pre povinné pravidelné očkovanie detí a dospelých na rok 2013. Na povinné očkovanie dojčiat proti pneumokokovým invazívnym ochoreniam je určená 13-valentná alebo 10-valentná konjugovaná vakcína. Všetky dávky základného očkovania sa majú vykonať rovnakou očkovačou látkou. Preočkovanie dospelých sa vykoná kombinovanou očkovačou látkou proti záškrtu a tetanu každých 15 rokov. Prvé preočkovanie je vo veku 30 rokov. Aktualizovaný očkovací kalendár bol uverejnený na web stránke RÚVZ.

Surveillance a kontrola ochorení preventabilných očkovaním, manažment očkovania

Priebežne je vykonávaný monitoring ochorení preventabilných očkovaním, vrátane sledovania laboratórnej diagnostiky. Výskyt ochorení, proti ktorým sa vykonáva pravidelné povinné očkovanie je nulový s výnimkou ochorení na **pertussis**, ktorých sme zaznamenali spolu 18 ochorení: okr. Košice I – 7, Košice II - 2, Košice III - 1, Košice IV – 4, Košice okolie – 4. Dňa 28.01.2013 bolo pod č. OE/196/2013 vydané Odborné usmernenie MZ SR na zabezpečenie surveillance pertussis v SR. Na Odbore lekárskej mikrobiológie RÚVZ Košice bolo vyšetrených v roku 2013 126 biologických materiálov na susp. osýpky (I. polrok 74, II. polrok 52). Ani v jednom prípade nebolo potvrdené ochorenie na osýpky.

V súlade s listom ÚVZ SR č. OE/1699/2013 zo dňa 02.04.2013 boli dňa 23.05.2013 vyhodnotené aktivity **Európskeho imunizačného týždňa** 2013 (EIW), ktoré boli realizované pracovníkmi odboru v týždni od 22. - 27.04.2013. Tohtoročná kampaň SZO bola pod sloganom „Chrňte svoj svet – dajte sa zaočkovať“. Cieľom bol nárast zaočkovanosti, eliminácia tzv. vakcinačných dier, zlepšenie informovanosti o očkovaní proti nákazám, ktorým sa dá vďaka očkovaniu úspešne predchádzať ako odpoveď na antivakcinačné aktivity, ktoré sú problémom všetkých krajín európskeho regiónu SZO. V rámci EIW boli realizované aktivity pre laickú verejnosť a zdravotníckych pracovníkov s využitím printových médií (KORZÁR), webovej stránky úradu, letákov, informačných panelov. Spolu bolo zrealizovaných 28 aktivít, z toho určených pre laickú verejnosť 10 a 18 pre zdravotníckych pracovníkov. Leták bol distribuovaný na ambulancie a vybrané lôžkové zdravotnícke zariadenia. Aktivity na zvýšenie povedomia o dôležitosti očkovania sú realizované v priebehu celého roka pre laickú verejnosť v rámci Poradne očkovania, pre zdravotníckych pracovníkov organizovaním seminárov, aktuálnymi informáciami na webovej stránke úradu.

Na organizácii každoročného **Východoslovenského vakcinačného dňa**, ktorý sa konal 04.06.2013, sa podieľalo 7 zamestnancov odboru epidemiológie, z toho 1 lekár s odbornou prednáškou. Podobne ako v predchádzajúcom roku aj v roku 2013 sme sa aktívne podieľali na projekte „Hodnota očkovania“, ktorého odbornými garantmi boli SEVS a SLS. Pre zdravotné sestry a pôrodné asistentky bolo na 4 podujatiach spolu odprednášaných 16 prednášok so zameraním na prevenciu prenosných ochorení preventabilných očkovaním a význam očkovania.

Kontrola očkovania

V období september - november bola vykonaná kontrola povinného pravidelného očkovania detí, ktoré dosiahli určený vek v zmysle Odborného usmernenia ÚVZ SR č.OE/5403/2013,RZ-13188/2013 zo dňa 24.06.2013 vrátane spracovania a vyhodnotenia výsledkov na okresnej a krajskej úrovni. Výsledky kontroly u všetkých druhov pravidelného očkovania oproti roku 2012 sú menej priaznivé na celookresnej, kde došlo v 5 okresoch – Košice I, II, IV, Spišská N. Ves a Trebišov k poklesu zaočkovanosti pod 95 %. Spolu v 43 ambulantných zdravotníckych zariadeniach. Na celokrajскеj úrovni sú výsledky kontroly u všetkých druhov pravidelného očkovania priaznivé nad 95 % (od 95,3 % do 97,7 %). Na požiadanie pediatrov boli u 45 detí schválené návrhy očkovacích schém na dodatočné doočkovanie detí v rámci povinného pravidelného očkovania detí, ktoré dosiahli určený vek.

6.2. SURVEILLANCE INFEKČNÝCH CHORÔB

Plnenie:

V zmysle pokynov ÚVZ SR boli spracované podklady a vypracovali sa *výročné správy* za rok 2012 za okr. Košice I-IV, Košice okolie a Košický kraj v termíne a požadovanej kvalite a rozsahu. Pravidelne a podľa potreby sa vypracovávali analýzy aktuálnej *epidemiologickej situácie* v spádovom území RÚVZ. Cielene podľa aktuálnej epidemiologickej situácie sa sledoval stav *zaočkovanosti u nákaz* zaradených do NIP. V sledovanom období nebolo hlásené ochorenie na rubeolu a mumps. Pretrváva výskyt ochorení na pertussis. V okr. Košice I-IV bolo v sledovanom období 14 ochorení na pertussis a v okr. Košice okolie 4 ochorenia.

Pravidelne sa uverejňovali na webových stránkach RÚVZ aktuálne informácie o rizikách infekčných ochorení a aktuálne informovalo obyvateľstvo prostredníctvom masmédií. V súlade s listom ÚVZ SR pod č. OE/2460/2013, RZ-4181/2013 zo dňa 22.02.2013 bolo posilnené hlásenie ochorení a úmrtí na SARI v SR – z čoho vyplynulo aj pravidelné hlásenie 2x do týždňa (utorok a piatok) o počte hlásených prípadov. Následne 07.05.2013 bolo prípisom č. OE/2460/2013, RZ-9842/2013 nariadené pokračovať v sledovaní ochorení a úmrtí na SARI.

Vyhodnotenie chrípkovej sezóny 2012/2013

Aktivitu chrípky v chrípkovej sezóne 2012/2013 v okr. Košice I-IV a Košice okolie možno charakterizovať epidemickým výskytom ochorení na ARO a chrípku. Oproti minulému roku zvýšeným výskytom SARI.

Priebeh sezóny v okresoch Košice I-IV

Hlásených bolo spolu 67 473 ARO chorobnosť 55 352,6/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov. Z toho ako chrípka bolo hlásených 3 716 ochorení, chorobnosť 3 074,4. Z celkového počtu hlásených ARO tvorila chrípka 5,5%. Spolu bolo hlásených 816 komplikácií (1,2%). Zvýšený výskyt ARO, chrípky a chrípke podobných ochorení bol zaznamenaný od 4. - 7. KT (spolu 4 kalendárne týždne). V 4. KT stúpol celkový počet ARO z 2 556 chorobnosť 2 065,5 hlásených v 3. KT na 3 434 ochorení chorobnosť 2512,9 hlásených v 4. KT, t.j. o 34%. Z toho počet ochorení hlásených ako chrípka stúpol zo 178 v 3. KT na 350 v 4. KT t.j. o 97 %. Nárast ARO, chrípky a chrípke podobných ochorení bol zaznamenaný vo všetkých vekových skupinách.

Tab 1 Počet ochorení a chorobnosť v čase epidémie podľa vekových skupín a kalendárnych týždňov v okresoch Košice I-IV

Vek sk.	0 - 5		6 - 14		15 - 19		20 - 59		60 +		Spolu	
KT	Abs.	Chor.	Abs.	Chor.	Abs.	Chor.	Abs.	Chor.	Abs.	Chor.	Abs.	Chor.
4.	60 5	7154, 6	525	3808,3	454	4421,6	155 2	1836,0	168	783,1	3434	2512,9
5.	93 5	1054 4,8	139 5	9650,4	618	5739,9	215 7	2519,3	233	1072, 2	5338	3856,6
6.	96 1	1051 3,4	117 2	7864,8	723	6514,0	194 9	2570,4	162	841,8	4967	4052,2
7.	60 1	8733, 90	888	7915,6	578	6917,5	183 8	2323,9	152	757,2	4057	3173,1

Spolu počas epidémie bolo zo zdravotníckych zariadení na území okr. Košice I-IV hlásených 17 796 ARO, z toho ako chrípka 1 566 ochorení a 212 komplikácií. Najvyšší výskyt ochorení bol zaznamenaný v 5 KT, kedy bolo hlásených 5 338 ARO, chorobnosť 3856,6, z toho ako chrípka 409 ochorení, chorobnosť 295,5 a 110 komplikácií, čo tvorí 2,1% z celkového počtu hlásených ochorení v tomto KT. Najvyššia vekovošpecifická chorobnosť bola vo vekovej skupine 0-5 ročných. Pohybovala sa od 7 154,6 pri počte 605 ochorení v 4. KT do 10 544,9 pri počte 935 ochorení v 5. KT. K poklesu chorobnosti došlo v 8. KT a to o 32,7% u ARO a o 27,3% u chrípky. Hlásených bolo 2 727 ochorení, chorobnosť 1 987,1.

Priebeh sezóny v okrese Košice okolie

Hlásených bolo spolu 21 852 ARO, chorobnosť 57 024,6/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov. Z toho ako chrípka bolo hlásených 1 119 ochorení, chorobnosť 2 920,1, čo je 5,1% z celkového počtu hlásených ARO. Spolu bolo hlásených 61 komplikácií. Zvýšený výskyt ochorení na ARO a chrípku a chrípke podobné ochorenia bol od 3. - 7. KT (spolu 5 kalendárnych týždňov). V 3. KT stúpol celkový počet ARO zo 708 chorobnosť 1 565,1 hlásených v 2. KT na 1 372 chorobnosť 2 491,4 hlásených v 3. KT, t.j. o 93,7%. Z toho počet ochorení hlásených ako chrípka stúpol z 31 v 2. KT na 86 v 3. KT t.j. o 177,4%. Počet komplikácií - 6 bol rovnaký v oboch týždňoch. Nárast ARO, chrípky a chrípke podobných ochorení bol zaznamenaný vo všetkých vekových skupinách okrem vekovej skupiny 60+, kde sme zaznamenali mierny pokles ochorení (z 98 v 2. KT na 77 v 3. KT, t.j. o 21,4%).

Tab 2 Počet ochorení a chorobnosť v čase epidémie podľa vekových skupín v okrese Košice okolie

Vek sk.	0 - 5		6 - 14		15 - 19		20 - 59		60 +		Spolu	
KT	Abs.	Chor.	Abs.	Chor.	Abs.	Chor.	Abs.	Chor.	Abs.	Chor.	Abs.	Chor.
3.	27 4	5331, 5	402	5441,1	232	5444,0	387	1383,7	77	1015,3	1372	2491 ,4
4.	28 6	5962, 4	491	7120,4	255	6411,1	570	1655,9	113	1210,6	1715	2906 ,6
5.	30 6	5954, 1	553	7484,8	344	8072,2	475	1577,0	142	1738,7	1820	3190 ,9
6.	20 4	4961, 8	437	7393,5	240	7039,7	414	1749,4	73	1137,6	1368	3024 ,2
7.	17 0	4961, 8	326	6618,6	163	5737,3	288	1673,3	77	1649,9	1024	2892 ,5

Spolu počas epidémie bolo zo zdravotníckych zariadení hlásených 7 299 ARO, z toho ako chrípka 476 ochorení. Počet komplikácií 22. Najvyšší výskyt ochorení bol zaznamenaný v 5. KT 1 820 ARO, chorobnosť 3 190,9, z toho 132 ochorení ako chrípka, chorobnosť 231,4. Najviac komplikácií - 7 bolo hlásených v 4. KT, čo je 0,4% z celkového počtu hlásených ochorení v tomto KT. Najvyššia vekovošpecifická chorobnosť bola vo vekovej skupine 15-19 ročných. Pohybovala sa od 5 444,0 pri 232 ochoreniach v 3. KT do 8 072,2 pri 344 ochoreniach v 5. KT. Vo vek. skupine 0-5 ročných sa chorobnosť pohybovala od 5 331,5 pri počte 274 ochorení v 3. KT do 5 962,4 pri počte 286 ochorení v 4. KT. K poklesu ochorení došlo v 8. KT o 29,5% u ARO a o 29,5% u chrípky. Hlásených bolo 721 ochorení, chorobnosť 1 833,0.

V tejto chrípkovej sezóne 1x zasadala **Regionálna protiepidemická komisia** pri RÚVZ Košice dňa 05.02.2013, ktorá prijala príslušné protiepidemické opatrenia.

1. Zákaz návštev v lôžkových zdravotníckych zariadeniach na území okr. Košice I-IV.
2. Izolovať chorých na chrípku od ostatných pacientov, zabezpečenie bariérovej ošetrovateľskej techniky a vylúčenie chorých zdravotnícky personál z pracovných činností.
3. Sledovať výskyt ARO a chrípke podobných ochorení na oddeleniach lôžkových zariadení.
Vzniknuté nozokomiálne nákazy, príp. úmrtia hlásiť na RÚVZ Košice.
4. Obmedziť činnosť detských poradní a preventívnych prehliadok u detí aj dospelých.
5. Prerušiť výchovno-vzdelávací proces v školských zariadeniach na vyššie uvedenom území, ak absencia žiakov dosiahne viac ako 30%.
6. Obmedziť konanie hromadných školských akcií.
7. Zákaz návštev v zariadeniach sociálnych služieb s pobytovou formou.

V okresoch Košice I-IV bolo z dôvodu viac ako 30% absencie žiakov prerušené vyučovanie v 52 MŠ, 23 ZŠ a 9 SŠ a v okrese Košice okolie v 32 MŠ a 26 ZŠ.

Laboratórne vyšetrenia

Metódou Real time - PCR bol potvrdený vírus chrípky

- 6x A (H1N1) California v okresoch Košice I 2x, Košice II 3x a Košice III 1x, ochoreli deti vo veku 2 a 7 rokov a dospelé osoby vo veku 23, 25, 45 a 56 rokov
- 3x A/Victoria (H3N2)
- 3x vírus chrípky A bez bližšieho určenia
- 14x B/Wisconsin

- 1x vírus chrípky B bez ďalšieho určenia.

Všetky izolované kmene sa nachádzali aj v sezónnej vakcíne proti chrípke.

Zaznamenaných bolo 11 prípadov ťažkého akútneho respiračného ochorenia (**SARI**) s pneumóniou, z ktorých 1 ochorenie 30 ročnej ženy z okr. Košice III končilo úmrtím. Ostatné prípady sa vyskytli u detí vo veku 1 mesiac 2x, 8 mesiacov 2x a 7 rokov. U dospelých sa ochorenia vyskytli vo veku 30, 46, 54, 61, 72 a 83 rokov a boli hlásené z okresov Košice I 1x, Košice II 2x, Košice III 2x, Košice IV 2x a Košice okolie 4x.

6.3. INFORMAČNÝ SYSTÉM PRENOSNÝCH OCHORENÍ

Plnenie:

Do systému EPIS sa zadávajú všetky hlásené prípady infekčných ochorení. Dokumentujú sa všetky druhy protiepidemických opatrení pre pacienta, kontakty, v ohnisku. Pre zabezpečenie rozšírených údajov v EPIS a posúdenie objemu práce v ohnisku nákaz sa komplexne spracovávali ohniska nákaz vírusových hepatítid, meningokokovej meningitídy a pertussis.

V r. 2013 bolo spracovaných a do systému EPIS:

1. vložených a potvrdených prípadov: 4377
2. počet spracovaných ohnísk: 62 (Košice I-IV 29, Košice okolie 33 - VH, meningitídy)
3. epidémie:

Okresy Košice I-IV:

1. Dg. A02.0 24 prípadov, etiologický agens *S. enteritidis*
2. Dg. A05.0 196 prípadov, etiologický agens *Staphylococcus aureus*
3. Dg. A08.1 17 prípadov, etiologický agens Norovírus
4. Dg. A08.1 11 prípadov, etiologický agens Norovírus

Okres Košice okolie:

1. Dg. B15 VH Čaňa 2013 – 25 prípadov.

V rámci epidemiologického vyšetovania a prijatých opatrení bolo vydaných 159 rozhodnutí (74 v okresoch Košice I-IV a 85 v okrese Košice okolie), z toho 17 rozhodnutí na výkon dezinfekcie a 142 rozhodnutí osobám podrobeným lekárskej dohode. Úplnosť a validita povinných údajov zadávaných DAHE do programu EPIS je kontrolovaná vedúcim pracovníkom oddelenia.

Vďaka IS EPIS sa zrýchlila spätná informovanosť a využitie aktuálnych informácií o výskyte ochorení, čo sa využilo pri vypracovaní *výročných správ* za r. 2012 za okr. Košice I-IV, Košice okolie a Košický kraj. Pravidelne sa vykonávali analýzy a vyhodnocovala *epidemiologická situácia* v spádovom území RÚVZ. Naďalej priebežne pri metodických návštevách lekárov I. kontaktu a v rámci odborných seminárov boli zdravotnícki pracovníci informovaní o možnosti *využívania systému EPIS* v lekárskej praxi. Dosiaľ túto možnosť využívajú naďalej len 7 praktickí lekári, z toho 2 z okresu Košice okolie.

6.4. NOZOKOMIÁLNE NÁKAZY

Plnenie:

Nozokomiálne nákazy (NN) ako infekčné ochorenia sa spracovávajú a zadávajú do programu EPIS. Sú hlásené takmer zo všetkých oddelení a kliník na území okresov Košice I-IV. V r. 2013 bolo spolu zo zdr. zariadení hlásených **461 NN**: UN L. Pasteura Košice hlásila

234 nemocničných nákaz (r. 2012-230x), DFN Košice 147 ochorení (r. 2012-122x), Nemocnica Košice-Šaca, a.s., 1.súkromná nemocnica, Lúčna 57 v Košiciach-Šaci 34 ochorení (r. 2012-30x), Vysokošpecializovaný odborný ústav geriatrický n.o. sv. Lukáša (VŠOÚG) v Košiciach 6 prípadov (r. 2012-3x), VOÚ a.s. Košice 4 prípady (r. 2012-3x), VÚSCH a.s. Košice hlásil 32 ochorení (r.2012-4x), Letecká vojenská nemocnica, a.s. Košice 4 prípady (r.2012-1x) a Centrum pre liečbu drogových závislostí nehlásilo ani jeden prípad (r. 2012 – 18x).

Počet nozokomiálnych nákaz a seps hlásených v rokoch 2008-2013

Rok	celkový počet NN	z toho počet seps	%
2013	461	95	20,61
2012	411	121	29,44
2011	421	112	26,60
2010	414	134	32,36
2009	365	95	26,02
2008	341	98	28,73

Podľa klinického rozdelenia sú boli NN zastúpené: **sepsy** boli zastúpené **95x** (t.j. 20,61%), **črevné náказы** **113x** (t.j. 24,51%), **respiračné náказы** **149x** (t.j. 32,32%), **infekcie močového traktu** **24x** (t.j. 5,20%), **infekcie kože a slizníc** **7x** (1,52 %), **infekcie v mieste chirurgického výkonu** **64x** (t.j. 13,88%), **iné infekcie** **9x** (1,95%). Počet hlásených nozokomiálnych nákaz má od roku 2008 mierne stúpajúci trend.

V roku 2013 bolo z 461 hlásených NN 107 (23,2%) vyvolaných polyrezistentnými mikroorganizmami:

I. Skupina nákaz „Septikémia – infekcia krvného riečišťa“ – z 13 pracovísk hlásených 35 prípadov sepsy vyvolanej polyrezistentnými kmeňmi:

Acinetobacter calcoaceticus 4x, Pseudomonas aeruginosa 3x, Staphylococcus aureus MRSA 7x, Staphylococcus epidermidis MRSE 6x, Staphylococcus haemolyticus MRSH 4x, Klebsiella species 1x, Staphylococcus hominis 1x, Staphylococcus hominis MRSH 1x, Corynebacterium sp. 1x, Staphylococcus haemolyticus 1x, Staphylococcus auricularis 1x, Enterobacter cloacae 1x, Achromobacter sp. 1x, Klebsiella pneumoniae 1x, Citrobacter freundii ESBL pozit. 1x, Staphylococcus epidermidis 1x.

II. Skupina „Respiračné náказы“ - z 10 pracovísk hlásených 42 ochorení u pacientov s kultivačným nálezom polyrezistentných mikrobiálnych kmeňov, a to:

Acinetobacter calcoaceticus 3x, E. coli 1x, E coli ESBL pozit. 1x, Enterococcus faecium 3x, Klebsiella pneumoniae 3x, Klebsiella pneumoniae ESBL pozit. 3x, Klebsiella sp. 8x, Staphylococcus aureus MRSA 3x, Staphylococcus epidermidis MRSE 6x, Staphylococcus haemolyticus MRSH 2x, Pseudomonas aeruginosa 7x, Staphylococcus haemolyticus 1x, Staphylococcus epidermidis 1x.

III. Skupina „Infekcie v mieste chirurgického výkonu“ - z 11 pracovísk hlásených 16 ochorení vyvolaných polyrezistentnými mikrobiálnymi kmeňmi:

Klebsiella pneumoniae 1x, Klebsiella pneumoniae ESBL pozit. 1x, Staphylococcus aureus MRSA 2x, Staphylococcus epidermidis MRSE 9x, Staphylococcus haemolyticus MRSH 1x, Pseudomonas aeruginosa 1x, Staphylococcus haemolyticus 1x.

IV. Skupina „Infekcie močového traktu“ - z 3 pracovísk hlásených 5 ochorení vyvolaných polyrezistentnými mikrobiálnymi kmeňmi:

Proteus mirabilis 1x, Enterococcus faecium 1x, Escherichia coli 1x, Staphylococcus epidermidis MRSE 1x a Enterococcus faecium 1x.

V. Skupina „Nákazy kože a slizníc“ - z 3 pracovísk hlásené 3 ochorenia vyvolané polyrezistentnými mikrobiálnymi kmeňmi:

Pseudomonas aeruginosa 1x, Staphylococcus epidermidis MRSE 1x, Enterococcus faecalis 1x.

VI. Skupina „Iné nozokomiálne nákazy“ - z 5 pracovísk hlásených 6 ochorení vyvolaných polyrezistentnými mikrobiálnymi kmeňmi:

Pseudomonas aeruginosa 2x, Staphylococcus haemolyticus MRSH 1x, Staphylococcus aureus 1x, Staphylococcus aureus MRSA 2x, Staphylococcus epidermidis MRSE 1x.

Za uvedené obdobie nebol v zdravotníckych zariadeniach zaznamenaný epidemický výskyt septických infekcií spôsobených meticilín – rezistentným mikrobiálnym kmeňom. Ochorenia sa vyskytovali sporadicky. Účinnými nariadenými opatreniami (včasná izolácia chorého, dodržiavanie barierovej ošetrovacej techniky) sa predišlo ďalšiemu šíreniu ochorení medzi pacientmi. V steroch odobratých na vybraných pracoviskách z prostredia, predmetov a plôch neboli izolované polyrezistentné kmene mikroorganizmov. V rámci ŠZD bol zdravotnícky personál upozorňovaný na správny postup vykonávania hygienickej a chirurgickej dezinfekcie rúk za použitia alkoholových dezinfekčných prípravkov.

V rámci **Európskeho prevalenčného sledovania NN a užívania ATB** sme sa zúčastnili realizácie bodovej prevalenčnej štúdie sledovania NN v SR na akútnych lôžkových oddeleniach vybranej nemocnice – v rámci RÚVZ Košice bola vybraná UN L. Pasteura Košice so svojimi pracoviskami na Tr. SNP 1 a na Rastislavovej 43. Prevalenčné sledovanie sa uskutočnilo v mesiacoch apríl - september 2012. Sledovanie bolo vykonávané podľa štandardného protokolu vypracovaného ECDC za spolupráce pracovníkov lôžkových oddelení UN L. Pasteura Košice. Celkovo bolo vyplnených a zanalyzovaných 667 protokolov pacientov. Zistené údaje boli zaslané na RÚVZ Trenčín. Ten ako gestor štúdie protokoly zozbieral a zanalyzoval za SR. Zo 667 protokolov pacientov bola len u 9 zistená nozokomiálna infekcia. Prevalencia NN bola 1,3%. Najvyšší počet NN bol zistený na oddeleniach intenzívnej medicíny 4 NN, nasledovali chirurgické oddelenia 3 NN, interné oddelenie 1 NN a gynekologicko – pôrodnické oddelenie 1 NN. Najčastejším typom boli infekcie v mieste chirurgického výkonu 5x, pneumónie 3x a infekcie močového traktu 1x. Vyvolavateľom NN boli Pseudomonas aeruginosa 3x, Acinetobacter spp., Proteus spp., Klebsiella spp., Escherichia coli, Streptococcus spp. a Staphylococcus koagul. negat. Antibiotiká z dôvodu liečby alebo profylaxie užívalo 246 pacientov (36,9 %).

6.5. MIMORIADNE EPIDEMIOLOGICKÉ SITUÁCIE

Plnenie:

V rámci plnenia úlohy sa priebežne sledovali odozvy správy v SRV s využitím filtra „vlastné hlásenie“. Pre posilnenie surveillancie a kontroly infekčných ochorení sa využíval (denne a týždenne) systém rýchleho varovania SR. Do SRV bolo v roku 2013 daných za okresy Košice I-IV a Košice okolie 78 hlásení. V týždenných intervaloch sa spracovávali hlásenia o mimoriadnych epidemiologických situáciách za Košický kraj. Informácie z ÚVZ SR ako kontaktného bodu o výskyte infekčných ochorení boli sprístupnené na webovej stránke úradu resp. boli postúpené ďalej lekárom resp. zdravotníckym zariadeniam.

Z dôvodu mimoriadnej epidemiologickej situácie vo výskyte akútnych respiračných ochorení a chrípke podobných ochorení zasadala dňa 05.02.2013 Regionálna protiepidemická komisia RÚVZ Košice, ktorá odporučila príslušné protiepidemické opatrenia.

Dňa 25.06.2013 sa uskutočnilo pracovné rokovanie Pandemického strediska pri Krízovom štábe Obvodného úradu Košice, na ktorom sa riešila otázka aktuálnej epidemiologickej situácie, nákazovej situácie a pripravenosti jednotlivých rezortov v prípade vzniku pandémie chrípky. V novembri sa vedúca odboru epidemiológie zúčastnila odbornej prípravy členov krízových štábov okresných úradov Košického kraja v oblasti krízového riadenia v zdravotníctve pri vzniku hromadného ochorenia osôb (pandémie).

6.6. ENVIRONMENTÁLNA SURVEILLANCE POLIOMYELITÍDY A SLEDOVANIE VDPV

Plnenie:

V rámci plnenia úlohy sa v hodnotenom období vykonali odbery odpadových vôd v lokalitách spádového územia v zmysle harmonogramu, ktorý vypracovalo Oddelenie virológie odboru Lekárskej mikrobiológie RÚVZ Košice. Spolu bolo odobratých v lokalitách spádového územia ČOV Kokšov - Bakša a ČOV Moldava nad Bodvou 12 vzoriek odpadových vôd. Výsledky vyšetrení zo šiestich odberov, ktoré boli vykonané v r. 2013: 06.03., 15.05., 03.07., 21.08., 16.10 a 04.12 boli na prítomnosť enterálnych vírusov negatívne. Počas celého roka sa sledoval výskyt polio like ochorení - akútnych chabých obrn hlavne u detí do 15 rokov. Ochorenie nebolo hlásené. V okresoch Košice I-IV boli zaznamenané 4 ochorenia s dg. Paréza nervu facialis (G51) do 15 rokov a v okr. Košice okolie 9 ochorení u detí do 15 rokov.

6.7. PREVENCIA HIV/AIDS

Plnenie:

Projekt vychádza z prijatých programov a aktivít HIV/AIDS v SR a z interaktívneho projektu „Hrou proti AIDS“, ktorý je ťažiskom tejto úlohy. Na plnení sa podieľali pracovníci rôznych pracovísk RÚVZ v SR, predovšetkým z oddelení epidemiológie, podpory zdravia, lekárskej mikrobiológie a hygieny detí a mládeže.

Cieľom projektu je, aby mladí ľudia, predovšetkým žiaci 9. ročníkov základných škôl a stredných škôl diskutovali o problematike pohlavne prenosných ochorení, vrátane AIDS a účasťou na tomto projekte netradičným spôsobom (hrou) získali a osvojili si čo najviac vedomostí o problematike HIV/AIDS, iných pohlavne prenosných ochorení, antikoncepcii, sexuálnom správaní, až po formovanie humánneho prístupu a podpore sociálneho citenia k ľuďom HIV pozitívnym a chorým na AIDS. Dôslednou realizáciou projektu sa očakáva zmena postojov a správania sa mladých ľudí.

Edukačné aktivity v rámci projektu „Hrou proti AIDS“ realizované RÚVZ v SR a iné edukačné aktivity:

P. č.	RÚVZ	Hrou proti AIDS			Besedy/prednášky	Iné aktivity
		Počet aktivít/ počet edukov.	ZŠ/ počet žiakov	SŠ/počet študentov		
1.	Bardejov	25/712	10/194	15/518		1x média
2.	B. Bystrica	7/158	4/82	3/76		1x média, 1x panel,
3.	Bratislava hl. mesto	4/109	0	4/109	2 odborné konferencie (1/23 lekárov, 1/65 poslanci, média...)	4x média, tlačová beseda s prednáškou, článok v odb. tlači
4.	Čadca	8/367	3/130	5/237		1x panel, informačný materiál/72
5.	Dolný Kubín	2/140	0	2/140	9/286 (8 ZŠ/256, 1 ČK/30)	1 leták
6.	Dunajská Streda	0	0	0	8/180 (8 ZŠ/180)	1x média
7.	Galanta	4/120	2/60	2/60	1/14 verejnosť, 15x v rámci školenia o odb. spôsob.	1x média, 1x panel
8.	Humenné	0	0	0	30/622 (19 ZŠ/356, 11 SŠ/266)	1x média, edukačný materiál pre ZŠ a SŠ, akcia „Červená stužka“
9.	Komárno	4/306	2 /127	2/179	1 SŠ/30	
10.	Košice	17/892	6/285	11/607	6/75(4 ZŠ/60, 2 Det.D/15)	1x média, 1x panel
11.	Levice	0	0	0	11/151 (3 ZŠ/45, 8 SŠ/106)	4x média, 3x panel
12.	L. Mikuláš	1/47	0	1/47	17/494 (4 ZŠ/88, 13 SŠ/406)	1x panel, 1x edukačný materiál, 1x plagát
13.	Lučenec	0	0	0	4/120 (4SŠ/120)	1x panel
14.	Martin	0	0	0		
15.	Michalovce	4/125	2/60	2/65	5/80 (2SŠ/65, 3/15 rómske matky)	2x média, 78x panel, 1x edukačný materiál/95 subjektov
16.	Nitra	0	0	0		
17.	Nové Zámky	0	0	0	4/199 (3 ZŠ/164, 1 SŠ/35)	1x edukačný materiál/40 subjektov, 1x panel
18.	Poprad	0	0	0	15/432 (15 ZŠ/432), dotaz. akcia na 1 ZŠ a 1 SŠ	Edukač. materiál pre 99 subjektov -72 ZŠ,27 SŠ, 6x média, nástenky
19.	Považská Bystrica	0	0	0	8/161 (4 ZŠ/76, 4 SŠ/85)	1x média
20.	Prešov	0	0	0	1/73 (1 ZŠ/73)	
21.	Prievidza	4/410	0	4/410	5/83 /ZŠ	1x panel, 1x média
22.	Rimavská Sobota	0	0	0	dotazníková akcia 2 ZŠ/150	Akcia „Červená stužka“
23.	Rožňava	9/605	4/298	5/307		1x média

24.	Senica	4/252	2/145	2/107		1x média, nástenky, plagáty
25.	Spišská Nová Ves	6/341	1/55	5/286	9/238 (2 ZŠ/54,5 SŠ/126, 2 SŠ internáty/58)	3x média, 1x panel, workshop /118 spojený so sviečkovým pochodom
26.	Stará Ľubovňa	0	0	0	14/383 (12 ZŠ/333, 2 SŠ/50), dotaz. akcia	1x leták pre 106 subjektov, 1x panel
27.	Svidník	3/157	1/48	2/109	1/25 (1 ZŠ/25)	3x média, 1x panel
28.	Trebišov	18/129	12/69	6/60	11/231 (6 ZŠ/144, 5 SŠ/87)	4x média, 1x panel
29.	Trenčín	4/196	4/196	0	13/593 (11 ZŠ/481, 2 SŠ/112)	
30.	Topoľčany	0	0	0	4/88 (4 SŠ/88)	2 panely, sviečkový pochod a beseda s dospelými /41
31.	Trnava	1/36	0	1/36	11/313 (5 ZŠ/194, 6 SŠ/119)	1x workshop/38, média
32.	Vranov nad Topľou	0	0	0	4/370 (2 ZŠ/106, 2 SŠ/264)	3x média, 1x panel
33.	Zvolen	0	0	0	4/155 (4 SŠ 155)	Nástenka, ed. aktivity v rámci dní Zdravé mesto Zvolen
34.	Žiar nad Hronom	5/98	0	5/98	15/ 428 (6 ZŠ/173, 4 SŠ/183, 5 dospelí/72)	1 leták pre 47 subjektov, výroba červenej stužky špec. ZŠ
35.	Žilina	7/275	0	7/275	7 SŠ/275	0
	SPOLU	137/5475	53/1749	84/3726		

V rámci projektu „Hrou proti AIDS“ bolo pre žiakov a študentov v rámci SR realizovaných 5 475 aktivít.

1. Projekt plní očakávaný cieľ a pomáha mladým ľuďom získať nové informácie. V priebehu panelových diskusií nastáva výrazná zmena najmä postoja a správania sa k chorým na AIDS a nosičom HIV pred edukáciou a po nej. Zamestnanci RÚVZ v SR podieľajúci sa na projekte „Hrou proti AIDS“ overujú vedomostnú úroveň žiakov základných a stredných škôl už počas realizácie projektu na školách.

Vedenie škôl a študenti pozitívne hodnotia túto formu vzdelávania. Žiaci a študenti preukazujú dobré vedomosti a záujem o problematiku prevencie HIV/AIDS, zapájajú sa aktívne a cielene do diskusií, projekt plní očakávaný cieľ a pomáha mladým ľuďom získať nové informácie.

2. Prieskum na overenie vedomostnej úrovne o HIV/AIDS realizovali tieto okresy:

RÚVZ Žilina: Kontrolovaná skupina 35 (I. ročník DOT č. 1, DOT č. 2), exponovaná skupina 35 (II. roč. DOT. Č. 1 A, DOT č. 1B)

RÚVZ Stará Ľubovňa: 10x prieskum vedomostí – ZŠ/173 a SŠ/50 účastníkov, 2x prieskum v ZŠ s výlučne rómskymi deťmi (fotodokumentácia)

RÚVZ Rimavská Sobota: dotazníková akcia o znalostiach, postojoch a rizikovitom správaní vo vzťahu k HIV/AIDS pred uskutočnením programu “Hrou proti AIDS“ na 2 ZŠ v 6 triedach, ktorej sa zúčastnilo 150 žiakov

RÚVZ Poprad: dotazníková akcia TAD2 na SOŠ Svit Štefánikova s účasťou 159 študentov a TAD1 ZŠ s MŠ Poprad Veľká s počtom 161 žiakov. Na ZŠ bolo zároveň prezentovaných 15 prednášok za účasti 432 žiakov.

3. Zamestnanci RÚVZ realizovali edukačné aktivity v priebehu celého roku a v rámci workshopov a aktivít peer aktivistami realizovali besedy i na ďalšie témy týkajúce sa drog a primárnej prevencie, prevencie iných sexuálne prenosných ochorení, duševného zdravia vo vzťahu k stresu a i.

4. Poskytnutím odborných poznatkov v problematike boja proti HIV/AIDS a podporou kampane na školách sa zamestnanci niektorých RÚVZ zapojili do celoslovenskej preventívnej školskej kampane „Červené stužky“ .

5. Na edukáciu a informačnú kampaň boli využité médiá, webové stránky jednotlivých RÚVZ a distribúcia zdravotno-výchovných materiálov na školské a zdravotnícke zariadenia, nástenky, panely, verejné tabule.

6. Na RÚVZ priebežne pracovali poradne prevencie HIV/AIDS, resp. telefonické linky pomoci AIDS.

6.8. PORADENSTVO V OČKOVANÍ

Plnenie:

Priebežne sa realizuje vzdelávanie zdravotníckeho personálu i rodičov o význame očkovania vzhľadom na opakované antivakcinačné aktivity a zabezpečení dôslednej dokumentácie o odmietnutí očkovania.

Od 21.09.2012 je súčasťou Poradenského centra ochrany a podpory zdravia na úrade Poradňa očkovania, ktorú za rok 2013 navštívilo 100 osôb, riešilo sa 96 prípadov odmietnutia povinného pravidelného očkovania detí ktoré dosiahli určený vek zo strany rodičov a v jednom prípade bolo odmietnutie odstúpené územne príslušnému RÚVZ. Po ústnej konzultácii na odbore epidemiológie boli prípady odmietnutia postúpené odboru dokumentačno-právnomu k ďalšiemu riešeniu. V dvoch prípadoch bola do zdravotnej dokumentácie a na RÚVZ písomne doložená kontraindikácia od odborného lekára a v 3 prípadoch sa očkovanie pre kontraindikáciu odložilo. Každoročne sa zamestnanci odboru epidemiológie zúčastňujú tréningu komunikačných zručností pri pohovoroch s rodičmi odmietajúcimi očkovanie svojich detí, ktoré organizuje SZU Bratislava a odborného seminára Škola vakcinológie. V poradni sa pracujú dve lekárky a jedna DAHE.

6.9 IDENTIFIKÁCIA NAJČASTEJŠÍCH FAKTOROV OVPLYVŇUJÚCICH POSTOJ RODIČOV A BUDÚCICH RODIČOV K OČKOVANIU

Plnenie:

V termíne od 10. - 21. 06. 2013 sme sa zúčastnili na realizácii projektu „Identifikácia najčastejších faktorov ovplyvňujúcich postoj rodičov a budúcich rodičov k očkovaniu“ dotazníkovou metódou v dvoch cieľových skupinách – budúci rodičia (študentky stredných škôl) a súčasní rodičia (na pediatrických ambulanciách). Boli realizované tieto úlohy:

- z registra pediatrických obvodov bolo náhodným výberom vybratých 14 ambulancií podľa okresov (Tab 1),

- lekári dotknutých ambulancií boli listom informovaní o projekte a požiadaní o súhlas s realizáciou výskumu v čakárni svojej ambulancie
- v čakárňach vybraných ambulancií bola zabezpečená distribúcia a zber dotazníkov od matiek, vybraných bolo prvých 5 matiek, ktoré navštívili ambulanciu v daný deň.
- gestorom výskumu vo vopred vybraných 7 stredných školách podľa veľkosti okresov bol na každej škole realizovaný náhodný výber 10 študentiek nad 18 rokov, ktoré vyplnili dotazník (Tab 2). V rámci projektu bolo na vopred vybraných stredných školách a náhodne vybraných pediatrických ambulanciách vyplnených 140 dotazníkov, ktoré boli následne zaslané za účelom vyhodnotenia a prijatia ďalších opatrení na RÚVZ so sídlom v Komárne.

Tab.1

Okres	Počet ambulancií	Ambulancia pre detí a dorast	Počet detí ošetrených v deň prieskumu
Košice I	3	MUDr.Slávková	7
		MUDr.Bednárová	10
		MUDr.Igodnová	8
Košice II	3	MUDr.Kočiková	7
		MUDr.Snopková	9
Košice II		MUDr.Lišková	6
Košice III	1	MUDr. Demečová	7
Košice IV	2	MUDr.Fričová	8
		MUDr.Džunková	7
Košice okolie	5	MUDr.Kováčsová	7
		MUDr.Vavreková	5
		MUDr.Pirická	5
		MUDr.Šeňová	6
		MUDr. Harichová	7

Tab. 2

Okres	Počet škôl	Názov škôl	Počet študentov v triede	Počet dievčat
Košice I	1	SOŠ Košice Grešákova 1	25	12
Košice II	2	Súkř.str. umel. škola filKošice-Západ, Petzvalova 2,	18	11
		Súkřomné gymnázium Sídľisko KVP, Čordákova 50	28	13
Košice III	1	Konzervatórium Košice Exnárova 8	20	13
Košice IV	1	Katolícka str. pedag. škola .Košice Južná trieda 48	24	24
Košice okolie	2	SOŠ Moldava nad Bodvou, Hlavná 54	20	12
		Gymnázium s VJM Moldava nad Bodvou ČSA 15	18	10

b) Špecializované činnosti

Odbor epidemiológie v roku 2013 nevykonával špecializované činnosti.

c) Poradenstvo v prevencii prenosných ochorení

Súčasťou poradenského centra na RÚVZ so sídlom v Košiciach je Poradňa očkovania. Poradenstvo a konzultácie vykonáva 1x mesačne vo vyhradených hodinách po predchádzajúcej telefonickú objednávke resp. na základe dohody.

d) Zdravotnovýchovné aktivity v prevencii prenosných ochorení

▪ Účasť zamestnancov odboru na vzdelávacích aktivitách

P. č.	Dátum a miesto absolvovania	Názov vzdelávacej aktivity (obsahová náplň)	Účastníci	Spôsob finančného zabezpečenia
1.	28.01.2013 - 31.01.2013 Bratislava	Tematický kurz o nových poznatkoch v epidemiológii	M. Fecsuová	RÚVZ Košice
2.	12. 03. 2013 Bratislava	Tematický kurz - nácvik komunik. zručností pri pohovore s rodičmi odmietajúcimi očkovanie	MUDr. J. Seligová, PhD.	SEVS*
3.	21. 05. 2013 RÚVZ Košice	Odborný seminár pre všeobecných lekárov pre dospelých a všeobecných lekárov pre deti a dorast	MUDr. J. Seligová, PhD. (A)	
4.	04. 06. 2013 Košice	XVI. Východoslovenský vakcinačný deň L. Pasteura	MUDr. J. Seligová (A), PhD., M. Fecsuová, M. Kriššová, J. Gazdová, M. Tatičová	
5.	10. - 11. 06. 2013 Raztočno	Škola vakcinológie III	MUDr. J. Seligová, PhD.	SEVS*
6.	17. - 19. 06. 2013 Nový Smokovec	Manažment miest a obcí - právne aspekty súvisiace so spoločenskými, domácimi a voľne žijúcimi živočíchmi	MVDr. T. Molčányi (A), MUDr. J. Seligová, PhD.	
7.	25. 06. 2013 Košice	Odborno - metodické zamestnanie zástupcov zdrav. zariadení, RÚVZ, KOS ZSS k úlohám Podrobného plánu opatrení pre prípad pandémie chrípky	MUDr. J. Seligová, PhD. (A)	
8.	26. 06. 2013 Košice	Umývaj si ruky - zachrániš si život - seminár pre VŠ PZS LVN, a.s.	MUDr. V. Tarkovská (A)	
9.	25. 09. 2013 Košice	Klinická prax vo všeobecnej lekárske, odborný seminár	MUDr. J. Seligová, PhD. (A)	
10.	17. 10. 2013 Košice	Klinická prax v pediatrii, odborný seminár	MUDr. J. Seligová, PhD. (A)	
11.	30. 10. 2013 RÚVZ Košice	Odborný seminár pre sestry a pôrodné asistentky - Projekt Hodnota očkovania	MUDr. J. Seligová, PhD. (A), MUDr. V. Tarkovská (A)	
12.	06. 11. 2013 RÚVZ Košice	Odborný seminár pre sestry a pôrodné asistentky - Projekt Hodnota očkovania	MUDr. J. Seligová, PhD. (A), MUDr. V. Tarkovská (A)	
13.	08. 11. 2013 RÚVZ Košice	Odborný seminár pre sestry a pôrodné asistentky - Projekt Hodnota očkovania	MUDr. J. Seligová, PhD. (A), MUDr. V. Tarkovská (A)	
14.	14. - 15. 11. 2013 Podbanské	Celoslovenská porada epidemiológov	MUDr. J. Seligová, PhD.	RÚVZ Košice
15.	16. 10. 2013 Košice	I. diskusia z cyklu Universitatis disputatione 2013	MUDr. J. Seligová, PhD., M. Fecsuová	
16.	21. 11. 2013 Spišská Nová Ves	Odborná príprava predsedov a členov krízových štábov OÚ	MUDr. J. Seligová, PhD. (A)	OU Košice
17.	26. 11. 2013 - Nemocnica Košice - Šaca, a.s., 1.súkromná nemocnica	Odborný seminár pre sestry a pôrodné asistentky - Projekt Hodnota očkovania	MUDr. J. Seligová, PhD. (A), MUDr. V. Tarkovská (A)	

Účasť zamestnancov odboru epidemiológie na seminároch RÚVZ so sídlom v Košiciach:

- semináre pre pracovníkov s VŠ vzdelaním 6x (aktívne MUDr. Seligová, PhD)
- semináre pre pracovníkov so SŠ vzdelaním 6x (aktívne Kriššová, Tatičová, Fecsuová)

▪ Zdravotnovýchovné aktivity pre zdravotníckych pracovníkov

1. V roku 2013 prebiehal 5. ročník kampane „Umývaj si ruky - zachrániš život“, ktorý je súčasťou programu WHO. Hlavným cieľom kampane bolo poukázať, že správna hygiena a dezinfekcia rúk zdravotníckych pracovníkov, zlepšenie a udržiavanie postupov umývania

rúk v správny čas a správnym spôsobom výrazne zníži šírenie potenciálne život ohrozujúcich infekcií v zdravotníckych zariadeniach.

Zdravotnícke zariadenia na území okresov Košice v SR sa opakovane zapojili do kampane, ktorej 5. ročník bol zameraný na 5 hlavných momentov v hygiene a dezinfekcii rúk: pred kontaktom s pacientom, pred aseptickým výkonom u pacienta, po kontakte s biologickým materiálom, po kontakte s pacientom a po kontakte s okolím pacienta.

Vyhodnotenie aktivít regionálnej kampane zameranej na hygienu a dezinfekciu rúk v rámci projektu „**CLEAN CARE IS SAFER CARE**“ 2013 pre SR, bolo zaslané RÚVZ so sídlom v Trenčíne.

2. Aktivity realizované v rámci Európskeho imunizačného týždňa 2013 realizované v od 22. 04. 2013 – do 27. 04. 2013.

3. Aktivity v rámci Národného programu prevencie HIV/AIDS a Svetového dňa boja proti AIDS, vyhodnotené v rámci osobitnej správy.

▪ **Zdravotnovýchovné aktivity pre laickú verejnosť**

1. Hrou proti AIDS pre ZŠ a SŠ v Košiciach (MUDr. Babíková, MPH, Fecsuová, Najmíková, Tatičová)
2. Školiace akcie v rámci kurzov pre získanie odbornej spôsobilosti v epidemiologicky závažných činnostiach, organizovaných Slovenským červeným krížom – územný spolok Košice mesto (MUDr. Seligová, MUDr. Mináriková)
3. Aktivity realizované v rámci Európskeho imunizačného týždňa 2012 realizované v od 22. 04. 2012 – do 27. 04. 2012.
4. Aktivity v rámci Národného programu prevencie HIV/AIDS a Svetového dňa boja proti AIDS
5. Laická verejnosť bola edukovaná aj prostredníctvom médií (92) a webových stránok RÚVZ Košice.

Príloha

**PREDNÁŠKOVÁ A PUBLIKAČNÁ ČINNOSŤ ODBORU EPIDEMIOLOGIE RÚVZ
SO SÍDLOM V KOŠICIACH**

Publikačná činnosť: 0

Prednášková činnosť:

1. **MUDr. Seligová J., PhD.**, Výskyt pneumokokových a meningokokových ochorení v spádovej oblasti RÚVZ Košice, Odborný seminár pre všeobecných lekárov pre dospelých a všeobecných lekárov pre deti a dorast, RÚVZ Košice, 21.05.2013
2. **MUDr. Seligová J., PhD.**, Očkovanie v praxi, XVI.Východoslovenský vakcinačný deň L. Pasteura. Košice, 04. 06. 2013
3. **MUDr. Seligová, PhD.**, Úloha RÚVZ v mimoriadných situáciách, Odborno – metodické zamestnanie zástupcov zdrav. zariadení, RÚVZ, KOS ZSS k úlohám Podrobného plánu opatrení pre prípad pandémie chrípky, Košice, 25.06.2013
4. **MUDr. Tarkovská**, Umývaj si ruky – zachrániš si život. Seminár pre VŠ PZS LVN, a.s. Košice, 26. 06. 2013
5. **MUDr. Seligová J., PhD.**, Dôležitosť očkovania proti chrípke a pneumokokom v sezóne 2013/2014, Klinická prax vo všeobecnom lekárstve, odborný seminár, Košice, 25.09.2013

6. **MUDr. Seligová J., PhD.**, Dôležitosť očkovania proti chrípke a pneumokokom v sezóne 2013/2014, Klinická prax v pediatrii, odborný seminár, Košice, 17.10.2013
7. **MUDr. Seligová J., PhD.**, Prídavné látky vo vakcínach. Morbili – parotitída - rubeola. Projekt Hodnota očkovania. Odborný seminár pre sestry a pôrodné asistentky. RÚVZ Košice, 30.10.2013
8. **MUDr. Tarkovská**, Diftéria, tetanus, pertussis. Vírusová hepatitída typu B- Poliomyelitída - Infekcie vyvolané H.influenzae typu B - Pneumokokové infekcie. Projekt Hodnota očkovania. Odborný seminár pre sestry a pôrodné asistentky. RÚVZ Košice, 30.10.2013
9. **MUDr. Seligová J., PhD.**, Prídavné látky vo vakcínach. Morbili – parotitída - rubeola. Projekt Hodnota očkovania. Odborný seminár pre sestry a pôrodné asistentky. RÚVZ Košice, 06.11.2013
10. **MUDr. Tarkovská**, Diftéria, tetanus, pertussis. Vírusová hepatitída typu B- Poliomyelitída - Infekcie vyvolané H.influenzae typu B - Pneumokokové infekcie. Projekt Hodnota očkovania. Odborný seminár pre sestry a pôrodné asistentky. RÚVZ Košice, 06.11.2013
11. **MUDr. Seligová J., PhD.**, Prídavné látky vo vakcínach. Morbili – parotitída - rubeola. Projekt Hodnota očkovania. Odborný seminár pre sestry a pôrodné asistentky. RÚVZ Košice, 08.11.2013
12. **MUDr. Tarkovská**, Diftéria, tetanus, pertussis. Vírusová hepatitída typu B- Poliomyelitída - Infekcie vyvolané H.influenzae typu B - Pneumokokové infekcie. Projekt Hodnota očkovania. Odborný seminár pre sestry a pôrodné asistentky. RÚVZ Košice, 08.11.2013
13. **MUDr.Seligová J.,PhD.**, Úloha RÚVZ v mimoriadných situáciach, Odborná príprava predsedov a členov krízových štábov OÚ, Spišská Nová ves, 21.11.2013
14. **MUDr. Seligová J., PhD.**, Prídavné látky vo vakcínach. Morbili – parotitída - rubeola. Projekt Hodnota očkovania. Odborný seminár pre sestry a pôrodné asistentky. Nemocnica Košice-Šaca, a.s., 1.súkromná nemocnica, 26.11.2013
15. **MUDr. Tarkovská**, Diftéria, tetanus, pertussis. Vírusová hepatitída typu B- Poliomyelitída - Infekcie vyvolané H.influenzae typu B - Pneumokokové infekcie. Projekt Hodnota očkovania. Odborný seminár pre sestry a pôrodné asistentky. Nemocnica Košice-Šaca, a.s., 1.súkromná nemocnica, 26.11.2013

e) **Mimoriadne úlohy**

V mesiaci september 2013 bola realizovaná prevalenčná štúdia sledovania NN na 3 klinikách VÚSCH. Sledovanie bolo vykonávané podľa vypracovaného protokolu Európskeho centra pre prevenciu a kontrolu chorôb (ECDC) za účasti zodpovedných pracovníkov kliník a zamestnancov RÚVZ Košice. Celkovo bolo vyplnených 31 štandardných protokolov pacientov. Zistené boli 3 nozkomieľne nákazy- infekcie v mieste chirurgického výkonu, v jednom prípade bol izolovaný *Pseudomonas aeruginosa*, v dvoch prípadoch nebol etiologický agens zistený.

V.10. Tabuľka- číselný prehľad výkonov

Oddelenie epidemiológie RÚVZ Košice			Počet
1.	Epidemiologické vyšetrenie v ohniskách nákazy (okrem NN)	prvá. návšteva v ohnisku	2289
		opakované návštevy v ohnisku	116
		počet vyšetrených osôb	1089
		zvýšený zdravotný dozor	7
		lekársky dohľad	983
		iné protiepidemické opatrenia	159
		spolu:	4643
2.	Odber vzoriek na mikrobiologické vyšetrenie (okrem NN):	vzorky biologického materiálu celkom	41
		vzorky materiálu z vonkajšieho prostredia:	
		voda	16
		potraviny	
		iné	
spolu:	57		
3.	Doplňovanie epidemiologických údajov k spracovaniu nákaz, ev. analýz	z chorobopisov	2046
		zo zdravotných záznamov	233
		z laboratórnych protokolov	364
		iné	55
		spolu:	2698
4.	Imunizačný program	metodické návštevy lekárov	163
		kontrola očkovania (počet očkovaných) 1	18301
		kontrola skladovania očkovacích látok	53
		prejednanie neúčasti na očkovaní	75
		priestupkové konanie	0
		iné	0
		spolu:	18592
5.	Práca v EPIS-e	preberanie hlásení (OKM,NRC,PZS, prípady z iných RÚVZ)	419
		zadávanie prípadov	4377
		kontrola a uzatváranie prípadov	4377
		spracovanie dotazníkov k epidémii	247
		SRV	80
		Chrípka	5398
		spolu:	14898
6.	Analýza epidemiologickej situácie (uviest' počet)	Denná	249
		Týždenná	312
		Mesačná	84
		Ročná	7
		na požiadanie	65
		príprava podkladov	467
		spolu:	1184

7.	poradenstvo a podávanie informácií	v zdravotníctve	289
		v ohniskách rodinných	
		v ohniskách rodinných	750
		v ohniskách kolektívnych	170
		pre verejnosť	352
		v médiach	92
		Iné	0
	spolu:	1653	
8.	Odborné analýzy (okrem uvedených v bode 6.)	Správa	510
		Rozbor	0
		Podklad	8
		Stanovisko	166
	spolu:	684	
9.	Prednášková činnosť	prednášky pre verejnosť	32
		prednášky pre ZP	20
		spolu:	52
10.	Publikácie pre verejnosť (uviest' miesto a názov v prílohe)	1. autor	
		Spoluautor	
		spolu:	0
11.	Publikačná činnosť v odborných a vedeckých časopisoch (uviest' názov a miesto v prílohe)	1. autor	
		Spoluautor	
		vypísať názov a miesto*	
		spolu:	0
12.	Účasť na konferenciách (uviest' miesto a názov v prílohe)	Aktívna	16
		Pasívna	11
		vypísať názov a miesto*	
		spolu:	27
13.	Práca na osobitných štúdiách a programoch (názov programu v prílohe)	príprava zadania	
		zber podkladov	
		Sumarizácia	
		Analýza	
		iné (príprava)	
		spolu:	
	*názov projektu: HELICS, PROHIBIT, EHES	0	
14.	Vydané certifikáty (AIDS), medzinárodný očkovací preukaz, osvedčenie o odbornej spôsobilosti		
Odbor/oddelenie epidemiológie			Počet
15.	Plánovaný ŠZD v ZZ -	kontroly pracoviska 2	455

	kontrola HER a BOT	opakované návštevy	
		odber vzoriek zo sterilných materiálov	924
		odber vzoriek z prostredia	735
		odber vzoriek z ovzdušia	16
		odber vzoriek dezinfekčných prostriedkov	4
		odber iných vzoriek	17
		počet testovaných HVS	316
		počet testovaných AUT	104
		počet testovaných EO	1
		počet testovaných FS	1
		iná sterilizačná technika	11
		spolu:	2584
16.		NN – cieleňá kontrola HER a BOT v súvislosti s výskytom NN	kontroly pracoviska
		opakované návštevy	
		odber vzoriek zo sterilných materiálov	
		odber vzoriek z prostredia	
		odber vzoriek z ovzdušia	
		odber vzoriek dezinfekčných prostriedkov	
		odber iných vzoriek	
		počet testovaných HVS	
		počet testovaných AUT	
		počet testovaných EO	
		počet testovaných FS	
		iná sterilizačná technika	
		spolu:	3
17.	Epidemiologické vyšetovanie v súvislosti s chorobou z povolania	počet osôb	3
18.		štúdie projektov	
	Posudková činnosť	Konzultácie	
		Spracovanie	5
		Kolaudácia	
		vydanie posudkov	5
		spolu:	10
19.	Podnety a sťažnosti	Počet	7
20.	Sankcie	Podľa § 12 odsek 2 opatrenia počet	
21.	Rozhodnutia	Počet	138
22.	Odvolania	Počet	1

Epidémie alimentárnych nákaz - rodinné a iné menšie (2-5 prípadov)			RÚVZ so sídlom v Košiciach			
Dg.			Počet epidémii	Počet prípadov	Počet hospitalizovaných	Počet úmrtí
Salmonella		S. typhimurium	1	2	1	
	A02	S. enteritidis	5	33	5	
		Iné sérovary	2	5		
Kampylobakter	A04.5					
Listéria	A32	Listéria monocytogenes				
		Iné listérie				
Yersinia	A04.6					
Escherichia coli (patogénna)	A04.4	Verotoxín produkujúca E. coli (VTEC)				
Bacillus	A05.4	B. cereus				
		Iný bacillus				
Stafylokokové enterotoxíny	A05.0		1	196	0	
Clostridium	A05.1	Cl. Botulinum				
	A05.2	Cl. perfringens				
		Iné clostrídium				
Iné bakteriálne agens	A23	Brucella				
	A03	Shigella				
	A04.8	Iné bakteriálne agens				
Parazity	B75	Trichinella				
	A07.1	Giardia				
	A07.2	Cryptosporidium				
		Anisakis				
		Iné parazity				
Vírusy	A08.1	Norovirus	2	28	22	
	B15	Hepatitída A	1	2	2	
	A08 0,2,3,4.8	Iné vírusy /Rota	3	6	4	
Iné agens		Histamín				
		Morské biotoxíny				
		Iné agens				
Neznámy agens	A09		3	6	6	

Špecifická chorobnosť viazaná na pohlavie v okresoch Košice I - IV v roku 2013

Tabuľka I.2.

Kód MKCH	Ochorenie	Chorobnosť v roku 2013		z toho			
				muži		ženy	
		abs.	na 100000	abs.	na 100000	abs.	na 100000
1	2	3	4	5	6	7	8
A02	Iné infekcie salmonelami	155	65,10	78	67,86	77	61,60
A03	Bacilová dyzentéria	6	2,52	3	2,61	3	2,40
A04	Iné bakteriálne črevné inf.	164	68,88	92	80,04	72	57,60
A05.0	Alimentárna stafylokoková infekcia	196	82,32	108	93,96	88	70,40
A08	Vírusové a iné špecif. črevné infekcie	245	102,90	129	112,23	116	92,80
A09	Hnačka a gastroenteritída pravdepod. inf. pôvodu	525	220,50	224	194,88	301	240,80
A15-19	Tuberkulóza	7	2,94	5	4,35	2	1,60
A37	Divý kašeľ	14	5,88	6	5,22	8	6,40
A38	Šarlach	2	0,84	1	0,87	1	0,80
39	Meningokoková infekcia	2	0,84	2	1,74	0	0,00
A40	Streptokoková septikémia	6	2,52	6	5,22	0	0,00
A41	Iné septikémie	90	37,80	58	50,46	32	25,60
A46	Ruža	35	14,70	21	18,27	14	11,20
A50-A53	Syfilis	26	10,92	11	9,57	15	12,00
A54	Gonokoková infekcia	1	0,42	1	0,87	0	0,00
A60.0	Infekcia genit. a močovopohl. syst. herepet. vírusom	1	0,42	0	0,00	1	0,80
A63.0	Anogenitálne bradavice	1	0,42	1	0,87	0	0,00
A69.2	Lymeská choroba	24	10,08	13	11,31	11	8,80
A84.1	Stredo európska kliešťová encefalitída	2	0,84	2	1,74	1	0,80
A87	Vírusová meningitída	20	8,40	14	12,18	6	4,80
A90	Horúčka DENGUE	2	0,84	0	0,00	2	1,60
A98.5	Hemoragická horúčka s renálnym syndrómom	3	1,26	2	1,74	1	0,80
B01	Ovčie kiahne	890	373,80	463	402,81	427	341,60
B02	Plazivec pásový	52	21,84	25	21,75	27	21,60
B15	Akútna hepatitída A	20	8,40	12	10,44	8	6,40
B16	Akútna hepatitída B	2	0,84	0	0,00	2	1,60
B17.1	Akútna hepatitída C	1	0,42	0	0,00	1	0,80
B17.2	Akútna hepatitída E	2	0,84	2	1,74	0	0,00
B18.1	Chronická vírusová hepatitída B	5	2,10	3	2,61	2	1,60
B18.2	Chronická vírusová hepatitída C	30	12,60	21	18,27	9	7,20
B20.4	Choroba HIV vyúsťujúca do kandidózy	1	0,42	1	0,87	0	0,00
B27	Infekčná mononukleóza	58	24,36	30	26,10	28	22,40
B37	Kandidóza	2	0,84	1	0,87	1	0,80
B58	Toxoplazmóza	2	0,84	1	0,87	1	0,80
B65.1	Schistosomóza vyvolaná Scistosoma mansoni	1	0,42	0	0,00	1	0,80
B67.0	Infekcia pečene Echinococcus granulosus	1	0,42	0	0,00	1	0,80
B86	Svrab	19	7,98	16	13,92	3	2,40
G00	Bakteriálny zápal mozg. plien	8	3,36	4	3,48	4	3,20
G51	Poruchy spánkového nervu	4	1,68	0	0,00	4	3,20
J10.7	SARI	7	2,94	2	1,74	5	4,00
J10.9	Chrípka A (H1N1)	6	2,52	4	3,48	2	1,60
M01.2	Artritída pri Lymeskej borelióze	2	0,84	1	0,87	1	0,80
Z20.3	Kont. alebo ohroz. besnotou	28	11,76	16	13,92	12	9,60
Z21	Bezpríznakový stav infekcie HIV	3	1,26	2	1,74	1	0,80
Z22.5	Nosič vírusovej hepatitídy	27	11,34	9	7,83	18	14,40

Vekovo špecifická chorobnosť na prenosné choroby v okresoch Košice I - IV v roku 2013

Kód MKCH	Ochorenie	Hodnota	Vekové skupiny											Spolu
			0	1 - 4	5 - 9	10 - 14	15 - 19	20 - 24	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55 - 64	65 +	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
A02	Iné infekcie salmonelami	abs.	7	43	20	9	8	7	16	10	9	12	14	155
		rel.	304,08	429,57	176,60	79,74	62,72	42,84	41,28	25,50	27,45	35,76	43,96	65,10
A03	Bacilová dyzentéria	abs.	1	3	0	2	0	0	0	0	0	0	0	6
		rel.	43,44	29,97	0,00	17,72	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2,52
A04	Iné bakteriálne črevné infekcie	abs.	22	35	12	5	8	8	9	9	14	13	29	164
		rel.	955,68	349,65	105,96	44,30	62,72	48,96	23,22	22,95	42,70	38,74	91,06	68,88
A05.0	Alimentárna stafylokoková infekcia	abs.	0	0	0	0	6	45	71	49	22	3	0	196
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	47,04	275,40	183,18	124,95	67,10	8,94	0,00	82,32
A08	Vírusové a iné špecifick. črevné infekcie	abs.	33	87	23	5	9	6	18	8	10	13	33	245
		rel.	1433,52	869,13	203,09	44,30	70,56	36,72	46,44	20,40	30,50	38,74	103,62	102,90
A09	Hnačka a gastroent. pravdep. inf.pôvodu	abs.	41	87	59	28	40	38	64	42	28	40	58	525
		rel.	1781,04	869,13	520,97	248,08	313,60	232,56	165,12	107,10	85,40	119,20	182,12	220,50
A15-A19	Tubekulóza	abs.	0	0	0	0	1	0	3	0	2	0	1	7
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	7,84	0,00	7,74	0,00	6,10	0,00	3,14	2,94
A37	Divý kašeľ	abs.	0	0	0	0	5	1	1	0	2	1	4	14
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	39,20	6,12	2,58	0,00	6,10	2,98	12,56	5,88
A38	Šarlach	abs.	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	2
		rel.	0,00	9,99	0,00	8,86	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,84
A39	Meningokoková infekcia	abs.	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	2
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	7,84	0,00	0,00	0,00	3,05	0,00	0,00	0,84
A40	Streptokoková septikémia	abs.	0	0	0	0	0	0	1	0	3	2	0	6
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2,58	0,00	9,15	5,96	0,00	2,52
A41	Iné septikémie	abs.	30	4	2	1	4	5	6	10	9	10	9	90
		rel.	1303,20	39,96	17,66	8,86	31,36	30,60	15,48	25,50	27,45	29,80	28,26	37,80
A46	Ruža	abs.	0	0	0	0	0	0	1	3	5	13	13	35
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2,58	7,65	15,25	38,74	40,82	14,70
A50-A53	Syfílís	abs.	0	0	0	0	2	4	5	5	3	2	5	26
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	15,68	24,48	12,90	12,75	9,15	5,96	15,70	10,92
A54	Gonokoková infekcia	abs.	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2,58	0,00	0,00	0,00	0,00	0,42
A60.0	Infekcia genitálií a močovopohl.syst.herepet. vírusom	abs.	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	7,84	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,42
A63.0	Anogenitálne bradavice	abs.	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	6,12	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,42
A69.2	Lymeská choroba	abs.	1	4	4	3	3	1	2	1	2	3	0	24
		rel.	43,44	39,96	35,32	26,58	23,52	6,12	5,16	2,55	6,10	8,94	0,00	10,08
A84.1	Stredo európska kliešťová encefalitída	abs.	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	1	3
		rel.	0,00	9,99	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2,55	0,00	0,00	3,14	1,26
A87	Vírusová meningitída	abs.	0	2	1	2	9	2	1	3	0	0	0	20
		rel.	0,00	19,98	8,83	17,72	70,56	12,24	2,58	7,65	0,00	0,00	0,00	8,40
A90	Horúčka DENGUE	abs.	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	2
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2,58	2,55	0,00	0,00	0,00	0,84
A98.5	Hemoragická horúčka s renálnym syndrómom	abs.	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	3
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	6,12	2,58	2,55	0,00	0,00	0,00	1,26

Vekovo špecifická chorobnosť na prenosné choroby v okresoch Košice I - IV v roku 2012

Kód MKCH	Ochorenie	Hodnota	Vekové skupiny											Spolu
			0	1 - 4	5 - 9	10 - 14	15 - 19	20 - 24	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55 - 64	65 +	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
B01	Ovčie kiahne	abs.	20	361	401	77	11	10	4	5	1	0	0	890
		rel.	868,80	3606,39	3540,83	682,22	86,24	61,20	10,32	12,75	3,05	0,00	0,00	373,80
B02	Plazivec pásový	abs.	0	1	3	1	0	1	6	2	4	9	25	52
		rel.	0,00	9,99	26,49	8,86	0,00	6,12	15,48	5,10	12,20	26,82	78,50	21,84
B15	Akútna hepatitída A	abs.	0	2	4	4	1	1	1	3	2	1	1	20
		rel.	0,00	19,98	35,32	35,44	7,84	6,12	2,58	7,65	6,10	2,98	3,14	8,40
B16	Akútna hepatitída B	abs.	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	2
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	6,12	0,00	0,00	0,00	0,00	3,14	0,84
B17.1	Akútna hepatitída C	abs.	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	6,12	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,42
B17.2	Akútna hepatitída E	abs.	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	2
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	6,12	2,58	0,00	0,00	0,00	0,00	0,84
B18.1	Chronická vírusová hepatitída B	abs.	0	0	0	0	0	2	1	0	1	1	0	5
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	12,24	2,58	0,00	3,05	2,98	0,00	2,10
B18.2	Chronická vírusová hepatitída C	abs.	0	0	0	1	3	6	11	1	1	4	3	30
		rel.	0,00	0,00	0,00	8,86	23,52	36,72	28,38	2,55	3,05	11,92	9,42	12,60
B20.4	Choroba HIV vyúsťujúca do kandidózy	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3,05	0,00	0,00	0,42
B27	Infekčná mononukleóza	abs.	0	8	9	5	17	13	4	1	0	1	0	58
		rel.	0,00	79,92	79,47	44,30	133,28	79,56	10,32	2,55	0,00	2,98	0,00	24,36
B37	Kandidóza	abs.	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
		rel.	43,44	9,99	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,84
B58	Toxoplazmóza	abs.	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	2
		rel.	0,00	9,99	8,83	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,84
B65.1	Schistosomóza vyvolaná Scistosoma mansoni	abs.	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2,58	0,00	0,00	0,00	0,00	0,42
B67.0	Infekcia pečene Echinococcus granulosus	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3,14	0,42
B86	Svrab	abs.	1	1	2	1	2	3	3	0	2	1	3	19
		rel.	43,44	9,99	17,66	8,86	15,68	18,36	7,74	0,00	6,10	2,98	9,42	7,98
G00	Bakteriálny zápal mozgových plien	abs.	2	1	0	0	1	0	0	1	0	1	2	8
		rel.	86,88	9,99	0,00	0,00	7,84	0,00	0,00	2,55	0,00	2,98	6,28	3,36
G51	Poruchy spánkového nervu	abs.	0	0	3	1	0	0	0	0	0	0	0	4
		rel.	0,00	0,00	26,49	8,86	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,68
J10.7	SARI	abs.	0	0	1	0	0	0	1	0	2	1	2	7
		rel.	0,00	0,00	8,83	0,00	0,00	0,00	2,58	0,00	6,10	2,98	6,28	2,94
J10.9	Chripka A (H1N1)	abs.	0	1	1	0	0	1	1	0	1	1	0	6
		rel.	0,00	9,99	8,83	0,00	0,00	6,12	2,58	0,00	3,05	2,98	0,00	2,52
M01.2	Artritída pri Lymeskej borelióze	abs.	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	2
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	6,12	0,00	2,55	0,00	0,00	0,00	0,84
Z20.3	Kontakt alebo ohroz.besnotou	abs.	0	1	11	3	5	0	1	2	3	2	0	28
		rel.	0,00	9,99	97,13	26,58	39,20	0,00	2,58	5,10	9,15	5,96	0,00	11,76
Z21	Bezpríznakový stav infekcie HIV	abs.	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	3
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	7,74	0,00	0,00	0,00	0,00	1,26
Z22.5	Nosič vírusovej hepatitídy	abs.	0	0	0	0	0	0	9	9	4	2	3	27
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	23,22	22,95	12,20	5,96	9,42	11,34

Sezónnosť výskytu prenosných chorôb v okresoch Košice I - IV v roku 2013

Kód MKCH	Ochorenie	Hodnota	Mesiac												Spolu
			Január	Február	Marec	Apríl	Máj	Jún	Júl	August	September	Október	November	December	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
A02	Iné infekcie salmonelami	abs.	15	5	5	12	9	9	15	13	16	41	13	2	155
		%	9,68	3,23	3,23	7,74	5,81	5,81	9,68	8,39	10,32	26,45	8,39	1,29	100,00
A03	Bacilová dyzentéria	abs.	0	1	0	0	0	0	1	2	0	1	1	0	6
		%	0,00	16,67	0,00	0,00	0,00	0,00	16,67	33,33	0,00	16,67	16,67	0,00	100,00
A04	Iné bakteriálne črevné infekcie	abs.	12	6	9	24	21	19	15	6	14	15	8	15	164
		%	7,32	3,66	5,49	14,63	12,80	11,59	9,15	3,66	8,54	9,15	4,88	9,15	100,00
A05.0	Alimentárna stafylokoková infekcia	abs.	0	0	0	196	0	0	0	0	0	0	0	0	196
		%	0,00	0,00	0,00	100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00
A08	Virusové a iné špecif. črevné infekcie	abs.	19	15	16	25	10	17	13	21	33	25	11	40	245
		%	7,76	6,12	6,53	10,20	4,08	6,94	5,31	8,57	13,47	10,20	4,49	16,33	100,00
A09	Hnačka a gastroent. pravdep. inf.pôvodu	abs.	32	25	33	43	52	56	63	61	63	38	31	28	525
		%	6,10	4,76	6,29	8,19	9,90	10,67	12,00	11,62	12,00	7,24	5,90	5,33	100,00
A15-A19	Tuberkulóza	abs.	3	1	0	0	1	0	0	0	1	1	0	0	7
		%	42,86	14,29	0,00	0,00	14,29	0,00	0,00	0,00	14,29	14,29	0,00	0,00	100,00
A37	Divý kašeľ	abs.	4	0	0	0	1	1	1	0	4	2	1	0	14
		%	28,57	0,00	0,00	0,00	7,14	7,14	7,14	0,00	28,57	14,29	7,14	0,00	100,00
A38	Šarlach	abs.	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	2
		%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	50,00	50,00	0,00	0,00	0,00	100,00
A39	Meningokoková infekcia	abs.	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
		%	100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00
A40	Streptokoková septikémia	abs.	1	1	0	0	0	0	1	1	0	1	1	0	6
		%	16,67	16,67	0,00	0,00	0,00	0,00	16,67	16,67	0,00	16,67	16,67	0,00	100,00
A41	Iné septikémie	abs.	16	4	1	7	6	7	14	9	5	10	10	1	90
		%	17,78	4,44	1,11	7,78	6,67	7,78	15,56	10,00	5,56	11,11	11,11	1,11	100,00
A46	Ruža	abs.	2	0	7	0	7	5	3	6	0	0	0	0	30
		%	6,67	0,00	23,33	0,00	23,33	16,67	10,00	20,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00
A50-A53	Syfilis	abs.	11	0	4	2	1	2	0	2	3	1	0	0	26
		%	42,31	0,00	15,38	7,69	3,85	7,69	0,00	7,69	11,54	3,85	0,00	0,00	100,00
A54	Gonokoková infekcia	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
		%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00	0,00	0,00	0,00	100,00
A60.0	Infekcia genitálie a močovopohl.syst.herepet.virusom	abs.	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
		%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00
A63.0	Anogenitálne bradavice	abs.	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
		%	100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00
A69.2	Lymeská choroba	abs.	0	0	0	1	4	5	9	3	0	0	2	0	24
		%	0,00	0,00	0,00	4,17	16,67	20,83	37,50	12,50	0,00	0,00	8,33	0,00	100,00
A84.1	Stredo európska kliešťová encefalitída	abs.	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	2	0	3
		%	0,00	0,00	0,00	0,00	33,33	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	66,67	0,00	100,00
A87	Virusová meningitída	abs.	0	0	0	0	0	3	5	5	6	1	0	0	20
		%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	15,00	25,00	25,00	30,00	5,00	0,00	0,00	100,00
A90	Horúčka DENGUE	abs.	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
		%	0,00	100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00
A98.5	Hemoragická horúčka s renálnym syndrómom	abs.	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1	0	3
		%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	33,33	0,00	33,33	33,33	0,00	100,00
B01	Ovčie kiahne	abs.	141	81	58	53	98	80	25	6	21	95	158	74	890
		%	15,84	9,10	6,52	5,96	11,01	8,99	2,81	0,67	2,36	10,67	17,75	8,31	100,00

Sezónnosť výskytu prenosných chorôb v okresoch Košice I - IV v roku 2013

Kód MKCH	Ochorenie	Hodnota	Mesiac												Spolu
			Január	Február	Marec	Apríl	Máj	Jún	Júl	August	September	Október	November	December	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
B02	Plazivec pásový	abs.	2	0	2	6	8	4	3	5	3	7	6	6	52
		%	3,85	0,00	3,85	11,54	15,38	7,69	5,77	9,62	5,77	13,46	11,54	11,54	100,00
B15	Akútna hepatitída A	abs.	1	0	0	1	0	1	0	1	2	10	4	0	20
		%	5,00	0,00	0,00	5,00	0,00	5,00	0,00	5,00	10,00	50,00	20,00	0,00	100,00
B16	Akútna hepatitída B	abs.	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	2
		%	0,00	0,00	50,00	0,00	0,00	50,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00
B17.1	Akútna hepatitída C	abs.	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
		%	100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00
B17.2	Akútna hepatitída E	abs.	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
		%	50,00	50,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00
B18.1	Chronická vírusová hepatitída B	abs.	1	1	0	0	0	2	1	0	0	0	0	0	5
		%	20,00	20,00	0,00	0,00	0,00	40,00	20,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00
B18.2	Chronická vírusová hepatitída C	abs.	6	3	6	3	1	2	2	1	3	1	2	0	30
		%	20,00	10,00	20,00	10,00	3,33	6,67	6,67	3,33	10,00	3,33	6,67	0,00	100,00
B20.4	Choroba HIV vyúsťujúca do kandidózy	abs.	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
		%	100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00
B27	Infekčná mononukleóza	abs.	6	3	4	5	7	7	4	2	7	5	7	1	58
		%	10,34	5,17	6,90	8,62	12,07	12,07	6,90	3,45	12,07	8,62	12,07	1,72	100,00
B37	Kandidóza	abs.	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	2
		%	0,00	50,00	0,00	0,00	0,00	0,00	50,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00
B58	Toxoplazmóza	abs.	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	2
		%	0,00	0,00	0,00	0,00	50,00	50,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00
B65.1	Schistosomóza vyvolaná Scistosoma mansoni	abs.	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
		%	0,00	100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00
B67.0	Infekcia pečene Echinococcus granulosus	abs.	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
		%	100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00
B86	Svrab	abs.	2	4	1	2	1	0	0	1	6	0	2	0	19
		%	10,53	21,05	5,26	10,53	5,26	0,00	0,00	5,26	31,58	0,00	10,53	0,00	100,00
G00	Bakteriálny zápal mozgových plien	abs.	2	1	0	1	0	1	0	0	2	1	0	0	8
		%	25,00	12,50	0,00	12,50	0,00	12,50	0,00	0,00	25,00	12,50	0,00	0,00	100,00
G51	Poruchy spánkového nervu	abs.	0	0	1	1	1	0	1	0	0	0	0	0	4
		%	0,00	0,00	25,00	25,00	25,00	0,00	25,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00
J10.7	SARI	abs.	2	4	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	7
		%	28,57	57,14	0,00	14,29	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00
J10.9	Chríпка A (H1N1)	abs.	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6
		%	100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00
M01.2	Artridída pri Lymeskej borelióze	abs.	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	2
		%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	50,00	0,00	50,00	0,00	0,00	0,00	100,00
Z20.3	Kontakt alebo ohroz.besnotou	abs.	3	0	1	5	6	1	3	4	1	2	2	0	28
		%	10,71	0,00	3,57	17,86	21,43	3,57	10,71	14,29	3,57	7,14	7,14	0,00	100,00
Z21	Bezpriznakový stav infekcie HIV	abs.	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	3
		%	0,00	33,33	0,00	0,00	33,33	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	33,33	100,00
Z22.5	Nosič vírusovej hepatitídy	abs.	5	1	5	3	1	0	2	0	3	4	3	0	27
		%	18,52	3,70	18,52	11,11	3,70	0,00	7,41	0,00	11,11	14,81	11,11	0,00	100,00

Výskyt akútnych respiračných ochorení a chrípky v okresoch Košice I-IV v roku 2013

KT	ARO/ CHPO	Veková skupina												Spolu		Komplikácie		Úmrtia
		0-5		6 - 14		15-19		20 - 59		60+		abs.	rel.	abs.	%			
		abs.	rel.	abs.	rel.	abs.	rel.	abs.	rel.	abs.	rel.							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17		
1.	ARO	479	4759,02	344	2096,43	197	1611,90	741	899,78	55	263,13	1816	1364,05	5	0,28	0		
	CHPO	27	268,25	15	91,41	1	8,18	15	18,21	0	0,00	58	43,57			0		
2.	ARO	410	5031,95	322	2424,08	225	2274,18	1095	1501,62	91	491,68	2143	1817,88	11	0,51	0		
	CHPO	11	135,00	5	37,64	7	70,75	47	64,45	3	16,21	73	61,93			0		
3.	ARO	427	6599,27	494	4683,10	314	3996,57	1237	1615,95	84	432,35	2556	2065,46	48	1,88	0		
	CHPO	24	370,92	33	312,84	42	534,57	75	97,98	4	20,59	178	143,84			0		
4.	ARO	605	7154,64	525	3808,30	454	4421,59	1552	1836,02	168	783,05	3434	2512,95	36	1,05	0		
	CHPO	56	662,25	74	536,79	52	506,44	161	190,46	7	32,63	350	256,12			0		
5.	ARO	935	10544,88	1395	9650,35	618	5739,96	2157	2519,30	233	1072,21	5338	3856,61	110	2,06	0		
	CHPO	62	699,23	101	698,70	58	538,70	182	212,57	5	23,01	409	295,50			0		
6.	ARO	961	10513,37	1172	7864,75	723	6513,99	1949	2570,44	162	841,79	4967	4052,17	29	0,58	0		
	CHPO	72	787,68	105	704,61	67	603,65	216	284,87	7	36,37	467	380,99			0		
7.	ARO	601	8733,90	888	7915,63	578	6917,54	1838	2323,97	152	757,22	4057	3173,13	37	0,91	0		
	CHPO	46	668,48	76	677,46	46	550,53	163	206,10	9	44,84	340	265,93			0		
8.	ARO	429	5199,60	413	3070,45	252	2515,38	1464	1724,51	169	784,34	2727	1987,05	37	1,36	0		
	CHPO	29	351,49	45	334,55	36	359,34	127	149,60	10	46,41	247	179,98			0		
9.	ARO	384	6337,06	508	5142,32	302	4104,44	1147	1838,13	116	732,43	2457	2435,66	17	0,69	0		
	CHPO	16	264,04	39	394,78	34	462,09	103	165,06	2	12,63	194	192,31			0		
10.	ARO	346	4593,92	408	3322,81	269	2941,37	885	1347,74	85	510,01	1993	1877,45	83	4,16	0		
	CHPO	22	292,10	49	399,06	26	284,30	87	132,49	2	12,00	186	175,22			0		
11.	ARO	336	6134,07	385	4311,31	208	3127,26	939	1171,16	99	486,49	1967	1517,58	25	1,27	0		
	CHPO	36	657,22	59	660,69	23	345,80	52	64,86	2	9,83	172	132,70			0		
12.	ARO	373	4842,35	465	3702,87	266	2843,93	1157	1456,23	122	604,99	2383	1855,32	23	0,97	0		
	CHPO	17	220,70	37	294,64	15	160,37	61	76,78	0	0,00	130	101,21			0		
13.	ARO	411	5827,80	344	2991,99	221	2580,74	608	813,54	82	432,30	1666	1378,95	25	1,50	0		
	CHPO	7	99,26	15	130,46	12	140,13	14	18,73	0	0,00	48	39,73			0		
14.	ARO	292	3660,64	401	3083,59	218	1676,37	910	1114,81	94	453,71	1915	1451,19	37	1,93	0		
	CHPO	18	225,66	22	169,17	11	84,59	19	23,28	2	9,65	72	54,56			0		
15.	ARO	400	7055,52	359	3884,21	214	2315,38	636	1380,37	90	769,61	1699	2281,02	8	0,47	0		
	CHPO	12	211,67	17	183,93	8	86,56	3	6,51	0	0,00	40	53,70			0		
16.	ARO	452	5715,52	349	2706,96	215	1667,61	579	862,68	82	481,37	1677	1545,61	11	0,66	0		
	CHPO	14	177,03	15	116,35	6	46,54	9	13,41	0	0,00	44	40,55			0		
17.	ARO	361	4564,83	292	2264,85	208	1613,32	524	711,50	75	401,24	1460	1226,30	14	0,96	0		
	CHPO	6	75,87	12	93,08	7	54,29	4	5,43	0	0,00	29	24,36			0		
18.	ARO	349	4654,91	265	2168,05	185	1513,55	429	582,51	46	246,09	1274	1070,07	9	0,71	0		
	CHPO	12	160,05	13	106,36	9	73,63	2	2,72	0	0,00	36	30,24			0		
19.	ARO	142	2411,51	237	2468,81	113	1177,11	294	595,87	36	287,47	822	1030,56	19	2,31	0		
	CHPO	13	220,77	15	156,25	9	93,75	3	6,08	0	0,00	40	50,15			0		
20.	ARO	286	3867,60	231	1916,14	133	1103,23	398	562,59	43	239,48	1091	953,96	22	2,02	0		
	CHPO	10	135,23	8	66,36	2	16,59	3	4,24	0	0,00	23	20,11			0		
21.	ARO	333	4266,18	261	2051,04	152	1194,48	429	660,61	47	285,15	1222	1164,01	10	0,82	0		
	CHPO	10	128,11	9	70,73	9	70,73	3	4,62	0	0,00	31	29,53			0		
22.	ARO	293	4056,16	265	2250,26	162	1375,63	370	589,52	42	263,66	1132	1115,68	0	0,00	0		
	CHPO	5	69,22	12	101,90	7	59,44	1	1,59	0	0,00	25	24,64			0		
23.	ARO	374	4648,72	291	2218,67	164	1250,39	483	704,41	47	270,07	1359	1226,02	1	0,07	0		
	CHPO	8	99,44	15	114,36	16	121,99	11	16,04	0	0,00	50	45,11			0		
24.	ARO	435	5500,56	269	2086,45	180	1396,14	344	581,72	44	293,16	1272	1330,57	1	0,08	0		
	CHPO	10	126,45	8	62,05	10	77,56	3	5,07	0	0,00	31	32,43			0		
25.	ARO	334	4099,20	245	1844,41	140	1053,95	366	539,49	39	226,49	1124	1024,86	6	0,53	0		
	CHPO	1	12,27	8	60,23	4	30,11	6	8,84	0	0,00	19	17,32			0		
26.	ARO	335	4349,03	229	1823,57	135	1075,03	284	474,43	43	283,02	1026	1060,24	7	0,68	0		
	CHPO	0	0,00	1	7,96	0	0,00	2	3,34	0	0,00	3	3,10			0		

Tabuľka č. I.5.

Výskyt akútnych respiračných ochorení a chrípky v okresoch Košice I-IV v roku 2012

KT	ARO/ CHPO	Veková skupina										Spolu		Komplikácie		Úmrtia
		0-5		6 - 14		15-19		20 - 59		60+		abs.	rel.	abs.	%	
		abs.	rel.	abs.	rel.	abs.	rel.	abs.	rel.	abs.	rel.					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
27.	ARO	212	2680,73	112	868,71	53	411,09	296	414,16	30	165,38	703	608,46	0	0,00	0
	CHPO	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0
28.	ARO	332	4162,09	199	1530,26	102	784,36	299	433,77	38	217,20	970	870,48	1	0,10	0
	CHPO	8	100,29	6	46,14	5	38,45	3	4,35	0	0,00	22	19,74	0	0,00	0
29.	ARO	302	3255,12	181	1196,68	102	674,37	375	549,81	44	254,17	1004	910,57	2	0,20	0
	CHPO	0	0,00	1	6,61	0	0,00	20	29,32	0	0,00	21	19,05	0	0,00	0
30.	ARO	179	2334,18	103	823,87	70	559,91	211	501,38	26	243,42	589	865,76	10	1,70	0
	CHPO	1	13,04	0	0,00	1	8,00	0	0,00	0	0,00	2	2,94	0	0,00	0
31.	ARO	235	2997,52	137	1071,90	81	633,75	305	426,75	34	187,43	792	685,49	0	0,00	0
	CHPO	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0
32.	ARO	118	1758,55	62	566,77	37	338,23	193	338,84	12	83,01	422	458,30	0	0,00	0
	CHPO	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0
33.	ARO	88	2008,18	121	1693,73	66	923,85	176	394,41	39	344,35	490	679,25	3	0,61	0
	CHPO	5	114,10	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	5	6,93	0	0,00	0
34.	ARO	86	1732,45	141	1742,29	72	889,68	158	332,45	25	207,25	482	627,36	7	1,45	0
	CHPO	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0
35.	ARO	185	2251,59	84	627,10	50	373,27	187	286,36	18	108,60	524	496,36	0	0,00	0
	CHPO	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0
36.	ARO	201	2769,43	116	980,37	63	532,44	264	495,03	24	177,31	668	774,82	0	0,00	0
	CHPO	1	13,78	0	0,00	0	0,00	1	1,88	0	0,00	2	2,32	0	0,00	0
37.	ARO	342	4420,26	199	1577,66	112	887,93	414	600,60	55	314,37	1122	1006,88	7	0,62	0
	CHPO	5	64,62	8	63,42	2	15,86	3	4,35	0	0,00	18	16,15	0	0,00	0
38.	ARO	440	5289,03	313	2307,84	167	1231,34	358	680,54	44	329,55	1322	1554,54	18	1,36	0
	CHPO	9	108,18	10	73,73	8	58,99	6	11,41	1	7,49	34	39,98	0	0,00	0
39.	ARO	357	5347,65	413	3794,76	195	1791,71	728	1374,42	76	565,32	1769	2065,92	20	1,13	0
	CHPO	13	194,73	8	73,51	10	91,88	9	16,99	2	14,88	42	49,05	0	0,00	0
40.	ARO	490	6142,85	643	4944,51	362	2783,69	1002	1302,79	127	650,58	2624	2110,41	31	1,18	0
	CHPO	17	213,12	25	192,24	20	153,80	24	31,20	3	15,37	89	71,58	0	0,00	0
41.	ARO	525	7517,25	414	3636,12	251	2204,51	778	1105,40	94	526,21	2062	1812,28	8	0,39	0
	CHPO	12	171,82	15	131,74	11	96,61	12	17,05	0	0,00	50	43,94	0	0,00	0
42.	ARO	493	6154,05	423	3238,87	277	2120,96	813	1155,13	81	453,44	2087	1834,26	15	0,72	0
	CHPO	11	137,31	16	122,51	10	76,57	19	27,00	0	0,00	56	49,22	0	0,00	0
43.	ARO	281	5162,25	360	4056,71	223	2512,91	702	1422,79	50	399,27	1616	2026,01	19	1,18	0
	CHPO	18	330,68	22	247,91	10	112,69	18	36,48	0	0,00	68	85,25	0	0,00	0
44.	ARO	413	4694,04	265	1847,49	162	1129,41	362	514,34	39	218,32	1241	1090,71	0	0,00	0
	CHPO	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0
45.	ARO	452	5841,97	412	3266,31	247	1958,20	438	689,89	49	304,08	1598	1556,96	12	0,75	0
	CHPO	5	64,62	8	63,42	4	31,71	4	6,30	1	6,21	22	21,44	0	0,00	0
46.	ARO	425	5668,58	345	2822,56	198	1619,91	644	878,77	63	338,71	1675	1413,85	16	0,96	0
	CHPO	8	106,70	8	65,45	3	24,54	9	12,28	2	10,75	30	25,32	0	0,00	0
47.	ARO	332	6926,91	441	5643,90	216	2764,36	494	945,60	57	429,88	1540	1823,47	36	2,34	0
	CHPO	5	104,32	9	115,18	5	63,99	27	51,68	5	37,71	51	60,39	0	0,00	0
48.	ARO	458	6401,02	436	3737,74	270	2314,65	581	812,93	64	352,82	1809	1565,71	28	1,55	0
	CHPO	17	237,59	25	214,32	10	85,73	25	34,98	5	27,56	82	70,97	0	0,00	0
49.	ARO	542	5996,88	536	3637,72	328	2226,07	723	1043,39	97	551,53	2226	1987,15	11	0,49	0
	CHPO	8	88,51	8	54,29	2	13,57	13	18,76	0	0,00	31	27,67	0	0,00	0
50.	ARO	495	9151,19	436	4944,22	287	3254,57	653	1294,91	62	484,41	1933	2371,14	24	1,24	0
	CHPO	18	332,77	13	147,42	12	136,08	17	33,71	0	0,00	60	73,60	0	0,00	0
51.	ARO	224	4775,92	323	4224,26	187	2445,62	575	1165,39	104	830,48	1413	1771,51	13	0,92	0
	CHPO	13	277,17	25	326,95	13	170,02	21	42,56	1	7,99	73	91,52	0	0,00	0
52.	ARO	149	1969,35	70	567,51	53	429,69	161	247,92	12	72,81	445	423,88	0	0,00	0
	CHPO	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0
Spolu	ARO	19439	257814,53	18772	152715,41	11077	90114,46	34705	50948,41	3710	21458,80	87703	79643,58	922	1,05	0
	CHPO	718	9522,65	1015	8257,31	643	5230,98	1603	2353,27	74	428,02	4053	3680,55	0	0,00	0

Vývoj vybraných prenosných ochorení na území okresov Košice I - IV za posledných 20 rokov

Kód MKCH	Ochorenie	Hodnota	ROK																			
			1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
<i>Črevné nákazy</i>																						
A01	Brušný týfus a paratýfus	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
A02	Iné infekcie salmonelami	abs.	688	518	498	657	931	957	645	917	955	853	577	426	422	559	298	167	116	156	341	155
		rel.	288,96	217,56	209,16	269,37	381,71	392,37	264,45	375,97	391,55	358,26	248,11	183,18	181,46	240,37	128,14	71,81	49,88	67,08	150,04	65,10
A03	Bacilová dyzentéria	abs.	130	94	63	128	40	81	60	43	32	5	7	12	3	6	8	11	33	44	12	6
		rel.	54,60	39,48	26,46	52,48	16,40	33,21	24,60	17,63	13,12	2,1	3,01	5,16	1,29	2,58	3,44	4,73	14,19	18,92	5,28	2,52
A04	Iné bakt. črevné inf.	abs.	8	49	93	54	55	63	99	84	111	91	90	122	165	179	109	130	107	110	128	164
		rel.	3,36	20,58	39,06	22,14	22,55	25,83	40,59	34,44	45,51	38,22	38,7	52,46	70,95	76,97	46,87	55,90	46,01	47,30	56,32	68,88
A05	Iné bakt. otravy potravinami	abs.	8	103	130	110	73	13	200	33	0	0	0	0	0	31	0	0	0	0	0	196
		rel.	3,36	43,26	54,60	45,10	29,93	5,33	82,00	13,53	0,00	0	0	0,00	0,00	13,33	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	82,32
A09	Hnačky a gastr.pr.inf.pôvodu	abs.	131	125	100	111	221	288	278	259	647	536	337	867	605	467	570	542	609	656	706	525
		rel.	55,02	52,50	42,00	45,51	90,61	118,08	113,98	106,19	265,27	225,12	144,91	372,81	260,15	200,81	245,10	233,06	261,87	282,08	310,64	220,50
<i>Vírusové hepatitídy</i>																						
B15	Akútna hepatitída A	abs.	135	42	89	59	34	80	223	82	26	5	4	6	60	27	5	41	132	9	18	20
		rel.	56,70	17,64	37,38	24,19	13,94	32,80	91,43	33,62	10,66	2,1	1,72	2,58	25,80	11,61	2,15	17,63	56,76	3,87	7,92	8,40
B16	Akútna hepatitída B	abs.	13	23	25	16	11	8	5	10	9	11	15	19	14	11	3	2	1	2	2	2
		rel.	5,46	9,66	10,50	6,56	4,41	3,28	2,05	4,1	3,69	4,62	6,45	8,17	6,02	4,73	1,29	0,86	0,43	0,86	0,88	0,84
B17.1	Akútna hepatitída C	abs.	2	6	3	6	7	8	14	28	23	10	1	4	2	2	1	1	1	0	3	1
		rel.	0,84	2,52	1,26	2,52	2,87	3,28	5,74	11,48	9,43	4,2	0,43	1,72	0,86	0,86	0,43	0,43	0,43	0,00	1,32	0,42
B19	Nešpecifikovaná vírusová hepatitída	abs.	22	23	30	26	23	22	18	13	4	11	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		rel.	9,24	9,66	12,60	10,92	9,43	9,02	7,38	5,33	1,64	4,62	2,15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Vzdušné nákazy</i>																						
A15- A19	Tuberkulóza	abs.	*	*	*	*	*	*	*	52	26	40	40	25	31	19	14	13	11	13	20	7
		rel.	*	*	*	*	*	*	*	21,32	10,66	16,8	17,2	10,75	13,33	8,17	6,02	5,59	4,73	5,59	8,80	2,94
A36	Diftéria	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
A37	Divý kašeľ	abs.	0	0	2	1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	4	59	102	29	14	49	14
		rel.	0,00	0,00	0,84	0,41	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,42	0,43	0,00	0,00	1,72	25,37	43,86	12,47	6,02	21,56	5,88
A38	Šarlach	abs.	22	15	12	4	12	3	11	10	14	4	7	9	3	14	5	3	0	3	3	2
		rel.	9,24	6,30	5,04	1,64	4,92	1,23	4,51	4,1	5,74	1,68	3,01	3,87	1,29	6,02	2,15	1,29	0,00	1,29	1,32	0,84
B01	Ovčie kiahne	abs.	382	438	603	494	804	80	433	397	904	293	578	459	406	683	373	572	491	474	365	890
		rel.	160,44	183,96	253,26	202,54	329,64	32,80	177,53	162,77	370,64	123,06	248,54	197,37	174,58	293,69	160,39	245,96	211,13	203,82	160,60	373,80
B02	Plazivec pásový	abs.	53	81	76	40	33	44	49	56	66	64	98	57	76	67	54	46	47	64	54	52
		rel.	22,26	34,02	31,92	16,40	13,53	18,04	20,09	22,96	27,06	26,88	42,14	24,51	32,68	28,81	23,22	19,78	20,21	27,52	23,76	21,84
B05	Osýpky	abs.	0	0	0	11	168	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
		rel.	0,00	0,00	0,00	4,51	68,88	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,43	0,00	0,00
B06	Ružienka	abs.	0	356	4	5	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		rel.	0,00	149,52	1,68	2,05	0,41	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,43	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
B26	Mumps	abs.	6	3	26	12	8	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		rel.	2,52	1,26	10,92	4,51	3,28	0,00	0,41	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
J10- J11	Chripka a akútne respiračné ochorenia	abs.	107535	108871	67108	96072	83356	80576	64656	60459	43027	76182	67283	66677	73689	83139	79648	97270	78055	73072	66577	87703
		rel.	45164,70	45725,80	28185,30	39389,50	34175,90	33036,10	26508,96	24788,2	17641,1	31996,4	28931,7	28671,11	31686,27	35749,77	34248,64	41826,10	33563,65	31420,96	29293,88	36835,26

Vývoj vybraných prenosných ochorení na území okresov Košice I - IV za posledných 20 rokov

Kód MKCH	Ochorenie	Hodnota	ROK																			
			1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
<i>Neuroinfekcie</i>																						
A39	Meningokoková infekcia	abs.	0	4	7	3	4	2	3	1	1	2	0	1	3	3	3	0	0	0	0	2
		rel.	0,00	1,68	2,94	1,23	1,64	0,82	1,23	0,41	0,41	0,84	0,00	0,43	1,29	1,29	1,29	0,00	0,00	0,00	0,00	0,84
A87	Virusová meningitída	abs.	1	2	10	15	2	4	4	3	5	2	5	2	9	1	8	1	3	7	14	20
		rel.	0,42	0,84	4,20	6,15	0,82	1,64	6,56	1,23	2,05	0,84	2,15	0,86	3,87	0,43	3,44	0,43	1,29	3,01	6,16	8,40
A85-A86	Iné a nešpecifikované encefalitidy	abs.	4	1	2	1	0	6	1	3	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		rel.	1,68	0,42	0,84	0,41	0,00	2,46	0,41	1,23	0,41	0,00	0,43	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
G00	Bakter. zápal mozg.plien nezatr.inde	abs.	7	7	5	9	13	4	6	8	2	5	4	8	6	11	6	9	7	6	9	8
		rel.	2,94	2,94	2,1	3,69	5,33	1,64	2,46	3,28	0,82	2,1	1,72	3,44	2,58	4,73	2,58	3,87	3,01	2,58	3,96	3,36
G61	Zápalová polyneuropatia	abs.	2	1	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1	1	0	0	1	2	0	0	0
		rel.	0,84	0,42	0,42	0,41	0,00	0,00	0,41	0,41	0,00	0,00	0,43	0,43	0,43	0,00	0,00	0,43	0,86	0,00	0,00	0,00
<i>Zoonózy a nákazy s prírodnou ohniskovosťou</i>																						
A27	Leptospiroza	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0,00
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,41	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,43	0,00	0,43	0,00	0,00	0,00
A32	Listerióza	abs.	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,41	0,00	0,41	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,43	0,00	0,00	0,00	0,00	0,43	0,00	0,00
A69,G63,0,M01.2	Lymeská choroba	abs.	12	17	25	26	22	27	13	8	12	19	40	53	18	13	24	19	28	13	12	26
		rel.	5,40	7,14	10,05	10,66	9,02	11,07	5,33	3,28	4,92	7,98	17,2	22,79	7,74	5,59	10,32	8,17	12,04	5,59	5,28	10,92
A78	Q - horúčka	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
A84.1	Stredo európska kliešťová encefalitída	abs.	4	5	6	6	11	4	0	2	2	1	14	0	0	2	1	1	2	0	1	3
		rel.	1,68	2,10	2,52	2,46	4,51	1,64	0,00	0,82	0,82	0,42	6,02	0,00	0,00	0,86	0,43	0,43	0,86	0,00	0,44	1,26
B58	Toxoplazmóza	abs.	9	6	12	7	3	5	8	7	3	6	1	5	5	1	1	5	3	0	1	2
		rel.	3,78	2,52	5,04	2,87	1,23	2,05	3,28	2,87	1,23	2,52	0,43	2,15	2,15	0,43	0,43	2,15	1,29	0,00	0,44	0,84
B68	Tenióza	abs.	0	1	0	0	2	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		rel.	0,00	0,42	0,00	0,00	0,82	0,41	0,00	0,00	0,41	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Z20.3	Kontakt alebo ohrozenie besnotou	abs.	107	55	70	67	80	68	74	57	55	36	32	35	32	38	27	32	42	24	34	28
		rel.	44,94	23,10	29,40	27,47	32,8	27,88	30,34	23,37	22,55	15,12	13,76	15,05	13,76	16,34	11,61	13,76	18,06	10,32	14,96	11,76
<i>Nákazy kože a slizníc</i>																						
A33 - 35	Tetanus	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
A48.0	Plytnová flegmóna	abs.	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,41	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
B86	Svrab Scabies	abs.	206	138	147	103	69	79	63	108	95	83	81	57	23	23	11	10	17	18	20	19
		rel.	86,52	57,96	61,74	42,23	28,26	32,39	25,83	44,28	38,95	34,86	34,83	24,51	9,89	9,89	4,73	4,30	7,31	7,74	8,80	7,98
<i>Iné</i>																						
A41	Iné septikémie	abs.	11	39	75	105	59	77	72	61	97	105	86	118	100	122	92	87	119	101	111	90
		rel.	4,62	16,38	31,50	43,05	24,19	31,57	29,52	25,01	39,77	44,1	36,98	50,74	43,00	52,46	39,56	37,41	51,17	43,43	48,84	37,80
A50-53	Syfilis	abs.	*	*	*	*	*	*	*	*	17	4	11	0	2	2	15	8	12	20	35	26
		rel.	*	*	*	*	*	*	*	*	6,97	1,68	4,73	0,00	0,86	0,86	6,45	3,44	5,16	8,60	15,40	10,92
Z21	Bezprizn. stav infekcie HIV	abs.	0	0	0	2	0	1	3	0	0	0	2	2	2	2	3	3	1	1	4	3
		rel.	4,62	0,00	0,00	0,82	0,00	0,41	1,23	0,00	0,00	0,00	0,86	0,86	0,86	0,86	1,29	1,29	0,43	0,43	1,76	1,26

* nesledovalo sa

Tabuľka I.2.

Špecifická chorobnosť' viazaná na pohlavie v okrese Košice okolie v roku 2013

Kód MKCH	Ochorenie	Chorobnosť' v roku 2013		z toho			
		abs.	na 100000	muži		ženy	
				abs.	na 100000	abs.	na 100000
1	2	3	4	5	6	7	8
A02	Iné infekcie salmonelami	89	73,87	36	59,76	53	86,92
A03	Bacilová dyzentéria	12	9,96	4	6,64	8	13,12
A04	Iné bakteriálne črevné inf.	70	58,10	37	61,42	33	54,12
A07.2	Kryptosporidióza	11	9,13	7	11,62	4	6,56
A08	Vírusové a iné špecifikované črevné infekcie	114	94,62	59	97,94	55	90,20
A09	Hnačka a gastroent. pravdepod. inf. pôvodu	334	277,22	162	268,92	172	282,08
A15-19	Tuberkulóza	2	1,66	1	1,66	1	1,64
A27	Leptospiróza	2	1,66	2	3,32	0	0,00
A37	Divý kašeľ	4	3,32	1	1,66	3	4,92
A40.3	Septikémia vyvolaná streptokokom pneumónie	2	1,66	2	3,32	0	0,00
A41.5	Septikémia vyvolaná inými gramnegat. organizmami	1	0,83	0	0,00	1	1,64
A42.1	Brušná aktinomykóza	1	0,83	0	0,00	0	0,00
A46	Ruža	34	28,22	11	18,26	23	37,72
A48.1	Legionárska choroba	1	0,83	0	0,00	1	1,64
A50-53	Syfilis	12	9,96	4	6,64	8	13,12
A54	Gonokoková infekcia	2	1,66	2	3,32	0	0,00
A69.2	Lymeská choroba	4	3,32	2	3,32	2	3,28
A81.0	Creuzfeldtova-Jakobova choroba	1	0,83	0	0,00	1	1,64
A87	Vírusová meningitída	15	12,45	8	13,28	7	11,48
A98.5	Hemoragická horúčka s renálnym syndrómom	3	2,49	3	4,98	0	0,00
B01	Ovčie kiahne	369	306,27	180	298,80	189	309,96
B02	Plazivec pásový	21	17,43	3	4,98	18	29,52
B15	Akútna hepatitída A	36	29,88	15	24,90	21	34,44
B16	Akútna hepatitída B	1	0,83	1	1,66	0	0,00
B18.1	Chronická vírusová hepatitída B	3	2,49	3	4,98	0	0,00
B18.2	Chronická vírusová hepatitída C	5	4,15	2	3,32	3	4,92
B27	Infekčná mononukleóza	27	22,41	16	26,56	11	18,04
B34.3	Nešpecifikovaná parvovírusová infekcia	1	0,83	0	0,00	1	1,64
B86	Svrab	4	3,32	1	1,66	3	4,92
G00	Bakteriálny zápal mozgových plien	3	2,49	1	1,66	2	3,28
G51	Poruchy spánkového nervu	9	7,47	2	3,32	7	11,48
J10.7	SARI	4	3,32	2	3,32	2	3,28
Z20.3	Kontakt alebo ohrozenie besnotou	18	14,94	10	16,60	8	13,12
Z22.5	Nosič vírusovej hepatitídy	11	9,13	3	4,98	8	13,12

Vekovo špecifická chorobnosť na prenosné choroby v okrese Košice okolie v roku 2013

Kód MKCH	Ochorenie	Hodnota	V e k o v é s k u p i n y											Spolu
			0	1 - 4	5 - 9	10 - 14	15 - 19	20 - 24	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55 - 64	65 +	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
A02	Iné infekcie salmonelami	abs.	15	29	7	7	7	2	3	2	6	6	5	89
		rel.	928,20	431,81	86,59	88,13	85,96	21,60	15,39	11,52	38,34	43,20	38,40	73,87
A03	Bacilová dyzentéria	abs.	2	6	1	0	0	0	2	0	1	0	0	12
		rel.	123,76	89,34	12,37	0,00	0,00	0,00	10,26	0,00	6,39	0,00	0,00	9,96
A04	Iné bakteriálne črevné infekcie	abs.	17	21	9	2	4	3	3	1	1	3	6	70
		rel.	1051,96	312,69	111,33	25,18	49,12	32,40	15,39	5,76	6,39	21,60	46,08	58,10
A07.2	Kryptosporidióza	abs.	1	8	1	1	0	0	0	0	0	0	0	11
		rel.	61,88	119,12	12,37	12,59	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	9,13
A08	Vírusové a iné špecifik. črevné infekcie	abs.	30	50	8	0	2	0	8	4	1	5	6	114
		rel.	1856,40	744,50	98,96	0,00	24,56	0,00	41,04	23,04	6,39	36,00	46,08	94,62
A09	Hnačka a gastroenteritída pravdep. inf. pôvodu	abs.	68	83	37	17	16	23	25	17	11	17	20	334
		rel.	4207,84	1235,87	457,69	214,03	196,48	248,40	128,25	97,92	70,29	122,40	153,60	277,22
A15-19	Tubekulóza	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	2
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	6,39	7,20	0,00	1,66
A27	Leptospiróza	abs.	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	2
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5,76	6,39	0,00	0,00	1,66
A37	Divý kašeľ	abs.	0	0	0	0	1	0	2	1	0	0	0	4
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	12,28	0,00	10,26	5,76	0,00	0,00	0,00	3,32
A40.3	Septikémia vyvolaná streptokokom pneumónie	abs.	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
		rel.	123,76	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,66
A41.5	Septikémia vyvolaná inými gramnegat. organizmami	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	7,68	0,83
A42.1	Brušná aktinomykóza	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	6,39	0,00	0,00	0,83
A46	Ruža	abs.	0	1	1	0	0	2	1	1	4	12	12	34
		rel.	0,00	14,89	12,37	0,00	0,00	21,60	5,13	5,76	25,56	86,40	92,16	28,22
A48.1	Legionárska choroba	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	6,39	0,00	0,00	0,83
A50-53	Syfilis	abs.	0	0	0	0	2	1	4	1	1	1	2	12
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	24,56	10,80	20,52	5,76	6,39	7,20	15,36	9,96
A54	Gonokoková infekcia	abs.	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	2
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	10,80	0,00	5,76	0,00	0,00	0,00	1,66
A69.2	Lymeská choroba	abs.	0	1	0	1	0	0	0	0	0	2	0	4
		rel.	0,00	14,89	0,00	12,59	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	14,40	0,00	3,32
A81.0	Creutzfeldtova-Jakobova choroba	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	7,68	0,83

Vekovo špecifická chorobnosť na prenosné choroby v okrese Košice okolie v roku 2013

Kód MKCH	Ochorenie	Hodnota	V e k o v é s k u p i n y											Spolu
			0	1 - 4	5 - 9	10 - 14	15 - 19	20 - 24	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55 - 64	65 +	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
A87	Vírusová meningitída	abs.	2	0	4	2	1	4	2	0	0	0	0	15
		rel.	123,76	0,00	49,48	25,18	12,28	43,20	10,26	0,00	0,00	0,00	0,00	12,45
A98.5	Hemoragická horúčka s ren. syndrómom	abs.	0	0	0	0	0	0	0	1	2	0	0	3
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5,76	12,78	0,00	0,00	2,49
B01	Ovčie kiahne	abs.	10	101	178	58	11	7	3	1	0	0	0	369
		rel.	618,80	1503,89	2201,86	730,22	135,08	75,60	15,39	5,76	0,00	0,00	0,00	306,27
B02	Plazivec pásový	abs.	0	0	1	1	1	2	1	0	3	7	5	21
		rel.	0,00	0,00	12,37	12,59	12,28	21,60	5,13	0,00	19,17	50,40	38,40	17,43
B15	Akútna hepatitída A	abs.	0	4	12	1	5	0	4	4	6	0	0	36
		rel.	0,00	59,56	148,44	12,59	61,40	0,00	20,52	23,04	38,34	0,00	0,00	29,88
B16	Akútna hepatitída B	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	7,20	0,00	0,83
B18.1	Chronická vírusová hepatitída B	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1	0	3
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	12,78	7,20	0,00	2,49
B18.2	Chronická vírusová hepatitída C	abs.	0	0	0	0	0	1	0	1	3	0	0	5
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	10,80	0,00	5,76	19,17	0,00	0,00	4,15
B27	Infekčná mononukleóza	abs.	0	6	7	2	7	4	0	0	0	1	0	27
		rel.	0,00	89,34	86,59	25,18	85,96	43,20	0,00	0,00	0,00	7,20	0,00	22,41
B34.3	Nešpecifikovaná parvovírusová infekcia	abs.	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
		rel.	0,00	0,00	12,37	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,83
B86	Svrab	abs.	0	0	0	1	0	1	0	0	1	0	1	4
		rel.	0,00	0,00	0,00	12,59	0,00	10,80	0,00	0,00	6,39	0,00	7,68	3,32
G00	Bakteriálny zápal mozgových plien	abs.	1	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	3
		rel.	61,88	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	12,78	0,00	0,00	2,49
G51	Poruchy spánkového nervu	abs.	1	1	4	3	0	0	0	0	0	0	0	9
		rel.	61,88	14,89	49,48	37,77	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	7,47
J10.7	SARI	abs.	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4
		rel.	247,52	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3,32
Z20.3	Kontakt alebo ohrozenie besnotou	abs.	0	1	5	2	3	0	1	1	1	1	3	18
		rel.	0,00	14,89	61,85	25,18	36,84	0,00	5,13	5,76	6,39	7,20	23,04	14,94
Z22.5	Nosič vírusovej hepatitídy	abs.	0	0	1	0	0	0	7	1	1	1	0	11
		rel.	0,00	0,00	12,37	0,00	0,00	0,00	35,91	5,76	6,39	7,20	0,00	9,13

Sezónnosť výskytu prenosných chorôb v okrese Košice okolie v roku 2013

Kód MKCH	Ochorenie	Hodnota	Mesiac												Spolu
			Január	Február	Marec	Apríl	Máj	Jún	Júl	August	September	Október	November	December	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
A02	Iné infekcie salmonelami	abs.	12	5	5	8	6	8	11	9	9	3	10	3	89
		%	13,48	5,62	5,62	8,99	6,74	8,99	12,36	10,11	10,11	3,37	11,24	3,37	100,00
A03	Bacilová dyzentéria	abs.	1	1	0	0	0	0	4	2	1	1	2	0	12
		%	8,33	8,33	0,00	0,00	0,00	0,00	33,33	16,67	8,33	8,33	16,67	0,00	100,00
A04	Iné bakteriálne črevné infekcie	abs.	5	5	2	9	10	9	9	2	4	3	7	5	70
		%	7,14	7,14	2,86	12,86	14,29	12,86	2,86	5,71	4,29	10,00	7,14	100,00	
A07.2	Kryptosporidióza	abs.	11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	11
		%	100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00
A08	Vírusové a iné špecifik. črevné infekcie	abs.	11	5	9	7	14	5	3	11	11	20	8	10	114
		%	9,65	4,39	7,89	6,14	12,28	4,39	2,63	9,65	9,65	17,54	7,02	8,77	100,00
A09	Hnačka a gastroenteritída pravdep. inf. pôvodu	abs.	10	19	21	25	32	33	42	37	38	29	27	21	334
		%	2,99	5,69	6,29	7,49	9,58	9,88	12,57	11,08	11,38	8,68	8,08	6,29	100,00
A15-19	Tubekulóza	abs.	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
		%	50,00	0,00	50,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00
A27	Leptospiróza	abs.	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	2
		%	50,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	50,00	0,00	0,00	100,00
A37	Divý kašeľ	abs.	2	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	4
		%	50,00	0,00	0,00	0,00	25,00	0,00	0,00	0,00	25,00	0,00	0,00	0,00	100,00
A40.3	Septikémia vyvolaná streptokokom pneumónie	abs.	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	2
		%	0,00	50,00	0,00	0,00	0,00	0,00	50,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00
A41.5	Septikémia vyvolaná inými gramnegat. organizmami	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
		%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00	0,00	0,00	100,00
A42.1	Brušná aktinomykóza	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
		%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00	0,00	100,00
A46	Ruža	abs.	4	1	3	2	3	2	4	4	4	5	2	0	34
		%	11,76	2,94	8,82	5,88	8,82	5,88	11,76	11,76	11,76	14,71	5,88	0,00	100,00
A48.1	Legionárska choroba	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
		%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00	0,00	100,00
A50-53	Syfilis	abs.	4	1	0	0	2	2	0	0	1	1	1	0	12
		%	33,33	8,33	0,00	0,00	16,67	16,67	0,00	0,00	8,33	8,33	8,33	0,00	100,00
A54	Gonokoková infekcia	abs.	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	2
		%	50,00	0,00	0,00	0,00	0,00	50,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00
A69.2	Lymeská choroba	abs.	0	0	0	0	0	1	3	0	0	0	0	0	4
		%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	25,00	75,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00
A81.0	Creutzfeldtova-Jakobova choroba	abs.	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1
		%	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00

Sezónnosť výskytu prenosných chorôb v okrese Košice okolie v roku 2013

Kód MKCH	Ochorenie	Hodnota	Mesiac												Spolu
			Január	Február	Marec	Apríl	Máj	Jún	Júl	August	September	Október	November	December	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
	Vírusová meningitída	abs.	1	0	1	0	0	1	4	4	1	2	1	0	15
		%	6,67	0,00	6,67	0,00	0,00	6,67	26,67	26,67	6,67	13,33	6,67	0,00	100,00
A98.5	Hemoragická horúčka s renálnym syndrómom	abs.	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1	0	0	3
		%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	33,33	0,00	33,33	33,33	0,00	0,00	100,00
B01	Ovčie kiahne	abs.	62	16	8	31	27	48	16	11	6	32	59	53	369
		%	16,80	4,34	2,17	8,40	7,32	13,01	4,34	2,98	1,63	8,67	15,99	14,36	100,00
B02	Plazivec pásový	abs.	0	0	3	2	0	3	1	2	1	2	5	2	21
		%	0,00	0,00	14,29	9,52	0,00	14,29	4,76	9,52	4,76	9,52	23,81	9,52	100,00
B15	Akútna hepatitída A	abs.	2	0	0	0	0	0	0	3	18	10	3	0	36
		%	5,56	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	8,33	50,00	27,78	8,33	0,00	100,00
B16		abs.	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
		%	100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00
B18.1	Chronická vírusová hepatitída B	abs.	1	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	3
		%	33,33	0,00	33,33	0,00	0,00	0,00	0,00	33,33	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00
B18.2	Chronická vírusová hepatitída C	abs.	1	1	0	0	1	1	0	0	0	1	0	0	5
		%	20,00	20,00	0,00	0,00	20,00	20,00	0,00	0,00	0,00	20,00	0,00	0,00	100,00
B27	Infekčná mononukleóza	abs.	2	0	1	2	2	2	7	2	2	0	6	1	27
		%	7,41	0,00	3,70	7,41	7,41	7,41	25,93	7,41	7,41	0,00	22,22	3,70	100,00
B34.3	Nešpecifikovaná parvovírusová infekcia	abs.	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
		%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00
B86	Svrab	abs.	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	2	0	4
		%	25,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	25,00	0,00	0,00	50,00	0,00	100,00
G00	Bakteriálny zápal mozgových plien	abs.	1	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	3
		%	33,33	0,00	0,00	0,00	33,33	0,00	0,00	0,00	33,33	0,00	0,00	0,00	100,00
G51	Poruchy spánkového nervu	abs.	2	0	2	0	0	1	0	0	0	3	1	0	9
		%	22,22	0,00	22,22	0,00	0,00	11,11	0,00	0,00	0,00	33,33	11,11	0,00	100,00
J10.7	SARI	abs.	0	1	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	4
		%	0,00	25,00	50,00	25,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100,00
Z20.3	Kontakt alebo ohrozenie besnotou	abs.	2	1	2	3	2	1	4	2	0	0	1	0	18
		%	11,11	5,56	11,11	16,67	11,11	5,56	22,22	11,11	0,00	0,00	5,56	0,00	100,00
Z22.5	Nosič vírusovej hepatitídy	abs.	1	1	0	3	0	1	1	0	1	1	2	0	11
		%	9,09	9,09	0,00	27,27	0,00	9,09	9,09	0,00	9,09	9,09	18,18	0,00	100,00

Výskyt akútnych respiračných ochorení a chrípky v okrese Košice okolie v roku 2013

KT	ARO/ CHPO	Veková skupina										Spolu		Komplikácie	
		0-5		6 - 14		15-19		20 - 59		60+		abs.	rel.	abs.	%
		abs.	rel.	abs.	rel.	abs.	rel.	abs.	rel.	abs.	rel.				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1.	ARO	51	2480,9	54	1827,2	31	1818,6	173	1340,2	65	1857,0	374	1584,7	0	0,0
	CHPO	0	0,0	0	0,0	0	0,0	8	62,0	1	28,6	9	38,1		
2.	ARO	136	3608,5	146	2694,7	76	2431,9	252	976,1	98	1399,9	708	1565,1	6	0,8
	CHPO	8	212,3	6	110,7	3	96,0	11	42,6	3	42,9	31	68,5		
3.	ARO	274	5331,5	402	5441,1	232	5444,0	387	1383,7	77	1015,3	1372	2491,4	6	0,4
	CHPO	6	116,7	21	284,2	5	117,3	38	135,9	16	211,0	86	156,2		
4.	ARO	286	5962,4	491	7120,4	255	6411,1	570	1655,9	113	1210,6	1715	2906,6	7	0,4
	CHPO	13	271,0	17	246,5	11	276,6	27	78,4	2	21,4	70	118,6		
5.	ARO	306	5954,1	553	7484,8	344	8072,2	475	1577,0	142	1738,7	1820	3190,9	2	0,1
	CHPO	28	544,8	53	717,4	21	492,8	26	86,3	4	49,0	132	231,4		
6.	ARO	204	4961,8	437	7393,5	240	7039,7	414	1749,4	73	1137,6	1368	3024,2	5	0,4
	CHPO	12	291,9	41	693,7	27	792,0	37	156,3	0	0,0	117	258,6		
7.	ARO	170	4961,8	326	6618,6	163	5737,3	288	1673,3	77	1649,9	1024	2892,5	2	0,2
	CHPO	10	291,9	25	507,6	13	457,6	18	104,6	5	107,1	71	200,6		
8.	ARO	179	5224,4	175	3552,9	73	2569,5	249	1157,4	45	771,4	721	1833,0	0	0,0
	CHPO	11	321,1	19	385,7	6	211,2	13	60,4	1	17,1	50	127,1		
9.	ARO	196	4767,2	293	4957,2	168	4927,8	164	847,0	40	761,9	861	2084,6	4	0,5
	CHPO	18	437,8	38	642,9	8	234,7	10	51,6	0	0,0	74	179,2		
10.	ARO	136	4410,4	186	4195,8	94	3676,3	98	759,2	45	1285,6	559	1894,8	0	0,0
	CHPO	0	0,0	10	225,6	3	117,3	4	31,0	8	228,6	25	84,7		
11.	ARO	83	3028,1	132	3349,9	56	2463,9	126	585,7	33	565,7	430	1214,6	1	0,2
	CHPO	2	73,0	5	126,9	4	176,0	10	46,5	1	17,1	22	62,1		
12.	ARO	180	5253,6	259	5258,3	158	5561,4	135	1045,8	33	942,8	765	2431,0	0	0,0
	CHPO	7	204,3	11	223,3	14	492,8	13	100,7	7	200,0	52	165,2		
13.	ARO	119	3157,5	223	4115,9	112	3583,8	196	700,8	52	685,7	702	1487,2	8	1,1
	CHPO	21	557,2	16	295,3	10	320,0	30	107,3	10	131,9	87	184,3		

Výskyt akútnych respiračných ochorení a chrípky v okrese Košice okolie v roku 2013

KT	ARO/ CHPO	Veková skupina										Spolu		Komplikácie	
		0-5		6 - 14		15-19		20 - 59		60+		abs.	rel.	abs.	%
		abs.	rel.	abs.	rel.	abs.	rel.	abs.	rel.	abs.	rel.				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
14.	ARO	127	3706,7	140	2842,3	66	2323,1	187	724,3	45	642,8	565	1305,8	3	0,5
	CHPO	3	87,6	6	121,8	3	105,6	8	31,0	0	0,0	20	46,2		
15.	ARO	125	4560,4	156	3959,0	61	2683,9	123	571,7	19	325,7	484	1367,2	0	0,0
	CHPO	0	0,0	4	101,5	1	44,0	2	9,3	0	0,0	7	19,8		
16.	ARO	128	4151,0	139	3135,6	73	2855,0	101	469,5	33	565,7	474	1268,4	0	0,0
	CHPO	6	194,6	5	112,8	2	78,2	2	9,3	0	0,0	15	40,1		
17.	ARO	97	4044,5	118	3422,4	41	2061,6	86	571,0	23	563,2	365	1325,6	0	0,0
	CHPO	1	41,7	4	116,0	1	50,3	3	19,9	0	0,0	9	32,7		
18.	ARO	112	4086,2	117	2969,2	56	2463,9	79	408,0	26	495,2	390	1166,4	3	0,8
	CHPO	2	73,0	3	76,1	0	0,0	2	10,3	0	0,0	7	20,9		
19.	ARO	97	4718,5	97	3282,2	50	2933,2	67	519,0	13	371,4	324	1372,8	0	0,0
	CHPO	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	7,7	0	0,0	1	4,2		
20.	ARO	107	3123,0	105	2131,8	61	2147,1	75	435,8	8	171,4	356	1005,6	2	0,6
	CHPO	0	0,0	0	0,0	0	0,0	4	23,2	0	0,0	4	11,3		
21.	ARO	66	2140,4	120	2707,0	51	1994,6	79	459,0	23	492,8	339	1013,9	2	0,6
	CHPO	4	129,7	6	135,3	2	78,2	6	34,9	3	64,3	21	62,8		
22.	ARO	73	3043,8	132	3828,5	57	2866,2	66	383,5	12	257,1	340	1152,5	0	0,0
	CHPO	0	0,0	3	87,0	1	50,3	0	0,0	0	0,0	4	13,6		
23.	ARO	62	3016,0	68	2300,9	34	1994,6	79	459,0	17	364,3	260	944,3	1	0,4
	CHPO	0	0,0	2	67,7	1	58,7	0	0,0	0	0,0	3	10,9		
24.	ARO	80	2594,4	76	1714,4	40	1564,4	62	288,2	18	308,5	276	738,6	0	0,0
	CHPO	4	129,7	4	90,2	1	39,1	0	0,0	0	0,0	9	24,1		
25.	ARO	42	1114,4	76	1402,7	34	1088,0	53	273,7	19	361,9	224	569,5	3	1,3
	CHPO	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0		
26.	ARO	64	2334,9	47	1192,8	25	1100,0	60	398,4	21	514,2	217	735,6	0	0,0
	CHPO	0	0,0	1	25,4	0	0,0	2	13,3	1	24,5	4	13,6		

Výskyt akútnych respiračných ochorení a chrípky v okrese Košice okolie v roku 2013

KT	ARO/ CHPO	Veková skupina										Spolu		Komplikácie	
		0-5		6 - 14		15-19		20 - 59		60+		abs.	rel.	abs.	%
		abs.	rel.	abs.	rel.	abs.	rel.	abs.	rel.	abs.	rel.				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
27.	ARO	24	1000,7	26	754,1	18	905,1	47	312,1	19	465,3	134	486,7	0	0,0
	CHPO	0	0,0	1	29,0	1	50,3	3	19,9	0	0,0	5	18,2		
28.	ARO	38	2218,2	39	1583,6	18	1267,1	50	387,3	8	228,6	153	707,2	0	0,0
	CHPO	0	0,0	0	0,0	1	70,4	0	0,0	1	28,6	2	9,2		
29.	ARO	49	2043,1	48	1392,2	21	1056,0	39	302,1	12	342,8	169	661,0	0	0,0
	CHPO	2	83,4	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	2	7,8		
30.	ARO	28	1021,5	55	1395,8	23	1012,0	42	278,9	12	293,9	160	542,3	1	0,6
	CHPO	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0		
31.	ARO	67	2444,4	37	939,0	25	1100,0	34	158,0	9	154,3	172	485,9	0	0,0
	CHPO	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0		
32.	ARO	57	2079,6	30	761,3	16	704,0	42	216,9	16	304,7	161	481,5	0	0,0
	CHPO	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0		
33.	ARO	58	2116,0	32	812,1	10	440,0	49	284,7	19	407,1	168	533,9	0	0,0
	CHPO	1	36,5	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	3,2		
34.	ARO	25	1024,4	44	1276,2	14	704,0	34	225,8	15	367,3	132	479,4	1	0,8
	CHPO	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0		
35.	ARO	29	1058,0	39	989,7	24	1056,0	43	285,5	16	391,8	151	511,8	4	2,6
	CHPO	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0		
36.	ARO	58	2418,3	44	1276,2	29	1458,2	46	305,4	22	538,7	199	722,7	0	0,0
	CHPO	2	83,4	0	0,0	1	50,3	0	0,0	0	0,0	3	10,9		
37.	ARO	96	3502,4	84	2131,8	35	1539,9	68	526,8	9	257,1	292	1060,5	1	0,3
	CHPO	2	73,0	3	76,1	0	0,0	2	15,5	0	0,0	7	25,4		
38.	ARO	131	3823,5	170	3451,4	66	2323,1	84	488,0	25	535,7	476	1344,6	3	0,6
	CHPO	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0		
39.	ARO	160	5188,8	194	4376,3	105	4106,5	84	488,0	19	407,1	562	1680,9	4	0,7
	CHPO	8	259,4	14	315,8	10	391,1	10	58,1	0	0,0	42	125,6		

Výskyt akútnych respiračných ochorení a chrípky v okrese Košice okolie v roku 2013

KT	ARO/ CHPO	Veková skupina										Spolu		Komplikácie	
		0-5		6 - 14		15-19		20 - 59		60+		abs.	rel.	abs.	%
		abs.	rel.	abs.	rel.	abs.	rel.	abs.	rel.	abs.	rel.				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
40.	ARO	214	5678,2	299	5518,6	155	4959,8	135	1045,8	36	1028,5	839	2509,3	0	0,0
	CHPO	1	26,5	3	55,4	3	96,0	0	0,0	0	0,0	7	20,9		
41.	ARO	143	5962,4	142	4118,5	82	4123,2	183	850,6	53	908,5	603	1803,5	3	0,5
	CHPO	1	41,7	7	203,0	3	150,9	2	9,3	0	0,0	13	38,9		
42.	ARO	129	4706,4	144	3654,4	58	2551,9	103	435,2	26	405,2	460	1231,0	1	0,2
	CHPO	1	36,5	7	177,6	1	44,0	2	8,5	0	0,0	11	29,4		
43.	ARO	133	4852,3	177	4491,9	69	3035,9	98	650,7	18	440,8	495	1677,9	0	0,0
	CHPO	1	36,5	4	101,5	1	44,0	2	13,3	0	0,0	8	27,1		
44.	ARO	55	1783,6	91	2052,8	58	2268,3	113	583,6	46	876,1	363	1025,4	0	0,0
	CHPO	0	0,0	3	67,7	1	39,1	4	20,7	0	0,0	8	22,6		
45.	ARO	103	4294,6	125	3625,4	59	2966,7	137	909,7	73	1787,6	497	1805,0	1	0,2
	CHPO	2	83,4	11	319,0	2	100,6	18	119,5	1	24,5	34	123,5		
46.	ARO	123	5128,5	91	2639,3	43	2162,2	72	557,8	16	457,1	345	1349,3	0	0,0
	CHPO	2	83,4	0	0,0	0	0,0	4	31,0	0	0,0	6	23,5		
47.	ARO	148	6170,9	146	4234,5	64	3218,1	133	686,9	36	685,7	527	1674,7	2	0,4
	CHPO	9	375,3	16	464,1	5	251,4	3	15,5	0	0,0	33	104,9		
48.	ARO	107	3470,0	128	2887,5	64	2503,0	103	531,9	27	514,2	429	1211,8	4	0,9
	CHPO	4	129,7	6	135,3	3	117,3	3	15,5	0	0	16	45,2		
49.	ARO	168	4903,4	201	4080,8	124	4364,6	116	674,0	20	428,5	629	1776,7	2	0,3
	CHPO	11	321,1	5	101,5	2	70,4	5	29,1	0	0,0	23	65,0		
50.	ARO	173	7213,3	197	5713,7	103	5179,2	104	537,1	44	838,0	621	1973,4	2	0,3
	CHPO	11	458,6	12	348,0	5	251,4	9	46,5	0	0,0	37	117,6		
51.	ARO	183	4855,6	169	3119,2	106	3391,9	99	511,3	35	666,6	592	1505	1	0,2
	CHPO	4	106,1	6	110,7	2	64	8	41,3	0	0,00	20	50,8		
52.	ARO	61	1618,5	52	959,8	13	416	11	127,8	0	0	137	464,4	0	0
	CHPO	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00		
Spolu	ARO	6060	198726,7	7872	178645,9	4053	162730,5	6713	36105,7	1801	34924,3	26499	76303,2	85	0,3
	CHPO	218	7148,9	398	9032,1	178	7146,8	350	1882,5	64	1241,1	1208	3478,4		

Vývoj vybraných prenosných ochorení na území okresu Košice okolie za posledných 20 rokov

Kód MKCH	Ochorenie	Hodnota	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
			4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
<i>Črevné nákazy</i>																						
A01	Brušný týfus a paratyfus	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
A02	Iné infekcie salmonelami	abs.	191	210	159	260	300	200	235	210	231	177	219	174	274	337	198	100	73	60	132	89
		rel.	190,39	207,27	156,57	255,84	295,20	192,06	224,14	199,08	219,45	164,61	199,29	158,34	246,6	303,30	178,20	88,00	63,51	51,60	109,56	73,87
A03	Bacilová dyzentéria	abs.	153	107	43	56	44	51	34	23	35	7	13	4	5	6	10	9	26	20	19	12
		rel.	152,51	105,61	42,34	55,10	43,30	48,98	32,43	21,80	33,25	6,51	11,83	3,64	4,50	5,40	9,00	7,92	22,62	17,20	15,77	9,96
A04	Iné bakt. črevné infekcie	abs.	93	15	30	40	48	38	56	62	112	38	70	53	81	55	44	44	59	43	68	70
		rel.	92,70	14,81	29,54	39,36	47,23	36,49	53,41	58,78	106,40	35,34	63,70	48,23	72,90	49,50	39,60	38,72	51,33	36,98	56,44	58,10
A05	Iné bakt. otravy potravinami	abs.	31	25	62	35	52	3	11	14	10	38	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		rel.	30,90	24,68	61,05	34,44	51,17	2,88	10,49	13,27	9,50	35,34	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
A09	Hnačka a gastroent. pravdepod.inf.pôvodu	abs.	33	22	12	29	69	93	66	40	184	315	222	222	227	233	259	223	353	346	359	334
		rel.	32,89	21,71	11,82	28,54	67,90	89,31	62,95	37,92	174,80	292,95	202,02	202,02	204,30	209,70	233,10	196,24	307,11	297,56	297,97	277,22
<i>Vírusové hepatitidy</i>																						
B15	Akútna hepatitída A	abs.	38	22	16	117	100	90	137	71	9	15	18	13	48	39	3	14	112	57	17	36
		rel.	37,88	21,71	15,76	115,13	98,40	86,43	130,67	67,31	8,55	13,95	16,38	11,83	43,20	35,10	2,70	12,32	97,44	49,02	14,11	29,88
B16	Akútna hepatitída B	abs.	9	11	13	10	3	7	6	5	13	8	0	5	4	5	2	3	0	3	3	1
		rel.	8,97	10,86	12,80	9,84	2,95	6,72	5,72	4,74	12,35	7,44	0,00	4,55	3,60	4,50	1,80	2,64	0,00	2,58	2,49	0,83
B17.1	Akútna hepatitída C	abs.	0	1	2	0	0	0	1	4	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		rel.	0,00	0,99	1,98	0,00	0,00	0,00	0,95	3,79	6,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
B19	Nešpecifikovaná vírusová hepatitída	abs.	7	9	8	14	9	7	5	5	1	3	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		rel.	6,98	8,91	7,92	13,78	8,90	6,70	4,75	4,74	0,95	2,79	0,91	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Vzdušné nákazy</i>																						
A15-19	Tuberkulóza	abs.	*	*	*	*	*	*	*	*	*	27	3	12	1	16	13	1	8	5	1	2
		rel.	*	*	*	*	*	*	*	*	*	25,11	2,73	10,92	0,90	14,40	11,70	0,88	6,96	4,30	0,83	1,66
A36	Diftéria	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
A37	Divý kašeľ	abs.	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	13	29	7	2	4	4
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,98	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	11,70	25,52	6,09	1,72	3,32	3,32
A38	Šarlach	abs.	6	6	4	4	4	29	1	11	11	3	2	0	3	4	7	0	4	0	0	0
		rel.	5,98	5,92	3,94	3,94	3,94	27,85	0,95	10,43	10,45	2,79	1,82	0,00	2,70	3,60	6,30	0,00	3,48	0,00	0,00	0,00
B01	Ovčie kiahne	abs.	620	470	335	564	395	258	360	414	412	370	673	255	130	237	196	309	247	177	215	369
		rel.	618,02	463,89	329,87	554,97	388,68	247,76	343,37	392,47	391,40	344,10	612,43	232,05	117,00	213,30	176,40	271,92	214,89	152,22	178,45	306,27
B02	Plazivec pásový	abs.	36	30	50	49	41	21	48	42	40	34	43	37	25	32	34	18	18	27	23	21
		rel.	35,88	29,61	49,23	48,21	40,34	20,17	45,78	39,82	38,00	31,62	39,13	33,67	22,50	28,80	30,60	15,84	15,66	23,22	19,09	17,43
B05	Osýpky	abs.	0	0	0	26	74	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		rel.	0,00	0,00	0,00	25,58	72,82	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
B06	Ružienka	abs.	0	135	9	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		rel.	0,00	133,25	8,86	0,98	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
B26	Mumps	abs.	5	5	2	7	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		rel.	4,98	4,94	1,97	6,89	0,98	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
J10-11	Chríпка a akútne respiračné ochorenia	abs.	26 800	31 505	21 717	30 890	33 076	28 128	23 380	25 852	19 084	33 624	36 965	36 484	36 898	31 879	36 249	39 800	25 808	29 769	25 777	26 499
		rel.	26714,20	31095,40	21384,70	30395,80	32545,50	27011,30	22299,80	24507,70	18129,80	31270,3	33638,2	33200,4	33208,2	28691,10	32624,10	35024,00	22711,04	25601,34	21394,9	21994,17

Vývoj vybraných prenosných ochorení na území okresu Košice okolie za posledných 20 rokov

Kód MKCH	Ochorenie	Hodnota	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
			4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
<i>Neuroinfekcie</i>																						
A39	Meningokoková infekcia	abs.	5	3	8	5	1	5	4	6	2	1	0	2	2	3	0	2	0	2	4	0
		rel.	4,98	2,96	7,88	4,92	0,98	4,80	3,82	5,69	1,90	0,93	0,00	1,82	1,80	2,70	0,00	1,76	0,00	1,72	3,32	0,00
A87	Vírusová meningitída	abs.	4	0	1	2	3	4	5	2	1	2	1	4	4	5	9	5	0	3	3	15
		rel.	3,99	0,00	0,98	1,97	2,95	3,84	4,77	1,90	0,95	1,86	0,91	3,64	3,60	4,50	8,10	4,40	0,00	2,58	2,49	12,45
A85-86	Iné a nešpecifikované encefalitídy	abs.	86	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		rel.	86,00	0,00	0,00	0,98	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
G00	Bakter. zápal mozg. plien nezatr. inde	abs.	1	2	2	5	3	4	1	0	4	4	2	0	2	6	5	0	0	1	1	3
		rel.	1,00	1,97	1,97	4,92	2,95	3,84	0,95	0,00	3,79	3,72	1,82	0,00	1,80	5,40	4,50	0,00	0,00	0,86	0,83	2,49
G61	Zápalová polyneuropatia	abs.	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,95	0,00	0,00	0,91	0,91	0,00	0,90	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Zoonózy a nákazy s prírodnou ohniskovosťou</i>																						
A27	Leptospiroza	abs.	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	2	0	2	0	2	2
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,96	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,91	0,00	0,00	0,00	1,80	0,00	1,74	0,00	1,66
A32	Listerióza	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,90	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
A69+G63+M01.2	Lymeska choroba	abs.	8	10	13	26	15	20	18	6	6	17	11	15	7	4	8	3	11	4	7	4
		rel.	7,97	9,87	12,80	25,58	14,80	19,21	17,17	5,69	5,70	15,81	10,01	13,65	6,30	3,60	7,20	2,64	9,57	3,44	5,81	3,32
A78	Q - horúčka	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
A84.1	StredoEurópska kliešťová encefalitída	abs.	1	0	0	1	1	0	2	1	2	1	2	1	0	0	0	0	0	0	2	0
		rel.	1,00	0,00	0,00	0,98	0,98	0,00	1,91	0,95	1,90	0,93	1,82	0,91	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,66	0,00
B58	Toxoplazmóza	abs.	6	9	4	6	7	6	7	5	2	0	3	2	3	5	0	0	2	0	1	0
		rel.	5,98	8,88	3,94	5,90	6,89	5,76	6,68	4,74	1,90	0,00	2,73	1,82	2,70	4,50	0,00	0,00	1,74	0,00	0,83	0,00
B68	Tenióza	abs.	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		rel.	0,99	0,99	0,00	0,98	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Z20.3	Kontakt alebo ohrozenie besnotou	abs.	48	38	30	34	67	75	23	21	19	15	20	17	13	21	38	21	24	20	35	18
		rel.	47,85	37,51	29,54	33,46	65,93	72,02	21,94	19,91	18,05	13,95	18,20	15,47	11,70	18,90	34,20	18,48	20,88	17,20	29,05	14,94
<i>Nákazy kože a sliznic</i>																						
A33-35	Tetanus	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
A48.0	Plynová flegmóna	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
A50-53	Syfilis	abs.	*	*	*	*	*	*	*	*	3	3,00	1	0	0	0	3	8	11	7	20	12
		rel.	*	*	*	*	*	*	*	*	2,85	2,79	0,91	0,00	0,00	0,00	2,70	7,04	9,57	6,02	16,6	9,96
B86	Svrab	abs.	401	349	60	53	30	16	65	52	38	21	27	23	18	11	10	19	6	1	8	4
		rel.	399,72	344,46	59,08	52,15	29,52	15,37	62,00	49,30	36,10	19,53	24,57	20,93	16,20	9,90	9,00	16,72	5,22	0,86	6,64	3,32
A41	Iné septikémie	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	2	0	1
		rel.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,91	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,72	0,00	0,83
Z22.5	Nosič HTLV - 1	abs.	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
		rel.	0,00	0,99	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,91	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

* nesledovalo sa

Tab. III.8.1 Porovnania výskytu NN v lôžkových zariadeniach na území okresov Košice I–IV a okresu Košice – okolie za rok 2013

Názov zariadenia	Počet hlásených nákaz		Počet hospit.	Proporcia %
	2013 abs.	2012 abs.	2013 abs.	
UN L. Pasteura Košice Rastislavova 43	234	230	55861	0,42
DFN Košice Tr. SNP 1	147	122	9061	1,62
Nemocnica Košice-Šaca a.s., 1.súkr.nemocnica	34	30	17419	0,20
Vých. onkologický ústav Košice a.s.	4	3	6073	0,07
Vých. ústav srdcových a cievnych chorôb a.s. Košice	32	4	10591	0,30
Letecká vojenská Nemocnica a.s., Košice	4	1	1613	0,25
VŠOÚ geriatrický sv. Lukáša n.o. Košice	6	3	1418	0,42
CPLDZ	0	18	425	0,00
LOGMAN a.s.	0	0	14067	0,00
FMC - dialyz. služby	0	0	10853	0,00
MEDIALYZ, s.r.o.	0	0	3027	0,00
Inštitút nukleárnej a molekulárnej medicíny	0	0	313	0,00
Spolu	461	411	130721	0,35

Tab. III.8.2 Porovnanie výskytu NN podľa oddelení v lôžkových zariadeniach na území okresov Košice I–IV a okresu Košice – okolie za rok 2013

Oddelenie	Počet hlásených nákaz		Počet hospit.	Proporcia %
	2013 abs.	2012 abs.	2013 abs.	
chirurgické	26	39	12213	9,34
urologické	10	20	3086	2,36
ortopedické	13	6	4837	3,70
neurochirurgia	21	11	1983	1,52
úrazová chirurgia	6	9	3571	2,73
popáleniny	5	4	658	0,50
cievna chirurgia	0	4	1459	1,12
kardiochirurgia	3	0	1427	1,09
kardiológia	1	0	6373	4,88
neonatólogia	37	41	4902	3,75
OAIM	110	86	3360	2,57
gyn.- pôrodnice	10	1	10217	7,82
interné	32	40	8789	6,72
infekčné	24	11	2673	2,04
detské	50	28	3842	2,94
neurologické	12	13	5290	4,05
ORL	4	3	4062	3,11
geriatria	0	1	1107	0,85
dlhodobo chorých	14	3	2260	1,73
psychiatrické	26	12	2819	2,16
rádioterapia	0	0	0	0,00
detská onkológia	8	16	731	0,56
hematologické	37	41	620	0,47
očné	0	0	2172	1,66
onkologické	0	3	3773	2,89
hospic	0	0	58	0,04
kožné	0	1	1392	1,06
plast. a rekonštr. chir.	0	0	1468	1,12
stomatológia	4	0	1506	1,15
pneumológia	2	0	1360	1,04
pracovné lekárstvo	3	0	1173	0,90
FRO	3	0	3168	2,42
dialýza	0	0	27947	21,38
CPLDZ	0	18	425	0,33
Spolu	461	411	130721	100,00

Tab.III.8.3 Výpis hlásených NN podľa diagnózy na území okresov Košice I–IV a okresu Košice – okolie za rok 2013

Diagnóza MKCH	Diagnóza – slovom	Počet abs.	Proporcia %
A 04.7	Enterokolitída zapríčinená Clostridium difficile	41	8,89
A 04.8	Iné špecifikované bakteriálne infekcie	2	0,43
A 08.0	Rotavírusová enteritída	30	6,51
A 08.1	Akútna gastroenteropatia zapríčinená vírusom Norwalk	36	7,81
A 09	Gastroenteritída pravdepodobne infekčného pôvodu	4	0,87
A 40.0	Septikémia vyvolaná streptokokom zo skupiny A	1	0,22
A 40.2	Septikémia vyvolaná Streptokokom zo skup. D	1	0,22
A 40.8	Iná streptokoková septikémia	1	0,22
A 41.0	Septikémia vyvolaná Staphylococcus aureus	15	3,25
A 41.1	Septikémia vyvolaná inými špecifikovanými stafylokokmi	24	5,21
A 41.5	Septikémia vyvolaná inými gramnegatívnymi mikroorganizmami.	35	7,59
A 41.8	Iná špecifikovaná septikémia	7	1,52
A 41.9	Nešpecifikovaná septikémia	9	1,95
A 46	Ruža- Erysipelas	1	0,22
B 37.7	Kandidová septikémia	2	0,43
G 00.3	Stafylokoková meningitída	3	0,65
G 00.8	Iný bakteriálny zápal mozg. plien	1	0,22
H10	Zápal spojovky- conjunctivitis	1	0,22
J 00	Akútny zápal nosohltana	12	2,60
J 02	Akútny zápal hltana	12	2,60
J 03	Akútny zápal mandlí- tonsillitis acuta	3	0,65
J 04.0	Akútny zápal hrtana	2	0,43
J 04.2	Akútny zápal hrtana a priedušnice	2	0,43
J 06	Akútna laryngofaryngitída	4	0,87
J 06.9	Nešpecifikovaná akútna infekcia horných dýchacích ciest	9	1,95
J 11.1	Chríпка s inými prejavmi na dých. orgánoch, vírus neidentifikovaný	2	0,43
J 12.1	Pneumónia vyvolaná respiračným syncyciálnym vírusom	1	0,22
J 15.0	Pneumónia vyvolaná Klebsiella pneumoniae	12	2,60
J 15.1	Pneumónia vyvolaná Pseudomonas	16	3,47
J 15.2	Pneumónia vyvolaná Staphylococcus	15	3,25
J 15.4	Pneumónia vyvolaná inými streptokokmi	1	0,22
J 15.5	Pneumónia vyvolaná Escherichia coli	7	1,52
J 15.6	Pneumónia vyvolaná inými aeróbnymi gram-negatívnymi baktériami	20	4,34
J 15.8	Iná bakteriálna pneumónia	8	1,74
J 16.8	Zápal pľúc vyvolaný inými mikroorganizmami.	4	0,87
J 18	Zápal pľúc vyvolaný nešpecifikovaným mikroorganizmom	2	0,43
J 18.0	Bližšie neurčená pneumónia	4	0,87

J 20.5	Akútna bronchitída vyvolaná respiračným syncyriálnym vírusom	2	0,43
J 20.8	Akútna bronchitída vyvolaná inými špecifik. organizmami	2	0,43
J 20.9	Bližšie neurčená akútna bronchitída	9	1,95
J 86	Pyothorax	1	0,22
K 65	Zápal pobrušnice	2	0,43
L 00	Syndróm obarenej kože vyvolaný stafylokokmi	1	0,22
L 02	Kožný absces, furunkul a karbunkul	1	0,22
L 03	Celulitída – flegmóma	1	0,22
L 08	Iné lokálne infekcie kože a podkožného tkaniva	1	0,22
L 89	Dekubitálny vred	2	0,43
N10	Akútna tubuloinstersticiálna nefritída	4	0,87
N 30	Cystitída	1	0,22
N 30.0	Akútna cystitída	19	4,12
N 76	Iný špecifikovaný zápal pošvy a vulvy	1	0,22
O 86.0	Infekcia rany po pôrodníckej operácii	1	0,22
T 81.3	Rozpad operačnej rany nezatriedený inde	26	5,64
T 81.4	Infekcia po výkone nezatriedená inde	33	7,16
T 84.5	Infekcia a zápalová reakcia zapríčinená vnútornou kĺbovou protézou	4	0,87
Spolu		461	100

Tab. III.8.5 Výpis hlásených NN podľa diagnózy a EA v okresoch Košice I–IV a okresu Košice – okolie za rok 2013
1. časť

Etiolog. Agens	Diagnóza MKCH																														
	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	G	G	H	J	J	J	J	J	J	J	J	J	J			
	0	0	0	0	0	4	4	4	4	4	4	4	4	4	3	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1		
	4	4	8	8	9	0	0	0	1	1	1	1	1	6	7	0	0	0	0	2	3	4	4	6	6	1	2	5	5		
	7	8	0	1		0	2	8	0	1	5	8	9		7	3	8	0			0	2		0	2		9	1	1	0	1
Acinetobacter sp.																															
Acinetobacter calcoaceticus											6																				
Achromobacter sp.											1	3																			
Candida albicans															2																
Candida crusei																															
Citrobacter freundii ESBL pozit.											1																				
Citrobacter sp.																															
Clostridium difficile	41																														
Corynebacterium jeikeium												1																			
Corynebacterium sp.												1																			
E. coli											5																				
Enterococcus faecium																				1	1		1								
Enterobacter species																															
Enterobacter cloacae											3																				
Enterococcus faecalis							1																								

Etiolog. Agens	Diagnóza MKCH																													
	A 0 4 7	A 0 4 8	A 0 8 0	A 0 8 1	A 0 9	A 4 0	A 4 0	A 4 0	A 4 0	A 4 1	A 4 1	A 4 1	A 4 1	A 4 1	A 4 6	B 3 7	G 0 0	G 0 0	H 1 0	J 0 0	J 0 2	J 0 3	J 0 4	J 0 4	J 0 6	J 0 6	J 1 1	J 1 2	J 1 5	J 1 5
Fusarium species												2																		
Klebsiella pneumoniae											7														1					5
Klebsiella pneumoniae ESBL+																														3
Klebsiella species											1										4	1		1					4	
Morganella morganii																														
Norwalk vírus				19																										
Proteus mirabilis											1																			
Pseudomonas aeruginosa		1									10						1				1	1			3				16	
Rotavírusy			30																											
RS vírus																												1		
Serratia marcescens		1																												
Staphylococcus aureus									7										1				1							
Staphylococcus aureus MRSA								8																						
Staphylococcus agalacticae																														
Staphylococcus auricularis										1																				
Staphylococcus epidermidis										6											1									

Etiolog. Agens	Diagnóza MKCH																												
	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	G	G	H	J	J	J	J	J	J	J	J	J	J	J
	0	0	0	0	0	4	4	4	4	4	4	4	4	4	3	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1
Staphylococcus epidermidis MRSE										6						2													
Staphylococcus haemolyt.										2																			
Staphylococcus haemolyt. MRSH										4						1													
Staphylococcus hominis										3																			
Staphylococcus hominis MRS										1																			
Staphylococcus sp.										1																			
Stenotrophomonas maltophilia																													
Streptococcus gallolyticus									1																				
Streptococcus agalactiae																													
Streptococcus massiliensis																													
Streptococcus pyogenes sk.A							1																						
Streptococcus sp.																													
streptokoky viridujúce																													
Bez agens				17	4								9	1					11	6		1			9	2			
SPOLU	41	2	30	36	4	1	1	1	15	24	35	7	9	1	2	3	1	1	12	12	3	2	2	4	9	2	1	12	16

**Tab. III.8.5 Výpis hlásených NN podľa diagnózy a EA v okresoch Košice I–IV a okresu Košice – okolie za rok 2013
2. časť**

Etiolog. Agens	Diagnóza MKCH																									
	J	J	J	J	J	J	J	J	J	J	J	J	K	L	L	L	L	L	N	N	N	N	O	T	T	T
	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	8	6	0	0	0	0	8	1	3	3	7	8	8	8	8
Acinetobacter sp.	5	4	5	6	8	8	8	0	5	8	9	6	5	0	2	3	8	9	0	0	0	6	0	3	4	5
Acinetobacter calcoaceticus				12	4																				1	
Achromobacter sp.																										
Candida albicans						3																				
Candida crusei						1																				
Citrobacter freundii ESBL pozit.																										
Citrobacter sp.				1																						
Clostridium difficile																										
Corynebacterium jeikeium																								1		
Corynebacterium sp.																										
E. coli			7																2		9			2	2	
Enterococcus faecium		1			1														1		1				1	
Enterobacter species				1																						
Enterobacter cloacae				2																					2	
Enterococcus faecalis																		1	1		1		1	1	2	1

Etiolog. Agens	Diagnóza MKCH																									
	J	J	J	J	J	J	J	J	J	J	J	J	K	L	L	L	L	L	N	N	N	N	O	T	T	T
	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	8	6	0	0	0	0	8	1	3	3	7	8	8	8	8
	5	5	5	5	5	6	8	8	0	0	0	6	5	0	2	3	8	9	0	0	0	6	6	1	1	1
	2	4	5	6	8	8			5	8	9										0	0	3	4	5	
Fusarium species																										
Klebsiella pneumoniae													1											1		
Klebsiella pneumoniae ESBL+																								1		
Klebsiella species				1														1			2			2		
Morganella morganii				1	1																			1		
Norwalk vírus																										
Proteus mirabilis					1															1	3					
Pseudomonas aeruginosa																1					2			4	6	
Rotavírusy																										
RS vírus									2	1																
Serratia marcescens					1																					
Staphylococcus aureus	1									1			1					1						5	5	
Staphylococcus aureus MRSA	3										1											1			2	
Staphylococcus agalacticae																								1		
Staphylococcus auricularis																										
Staphylococcus epidermidis	1													1										2	1	
Staphylococcus epidermidis MRSE	7														1							1		3	4	2

Etiolog. Agens	Diagnóza MKCH																									
	J	J	J	J	J	J	J	J	J	J	J	J	K	L	L	L	L	L	N	N	N	N	O	T	T	T
	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	8	6	0	0	0	0	8	1	3	3	7	8	8	8	8
	5	5	5	5	5	6	8	8	0	0	0	6	5	0	2	3	8	9	0	0	0	6	6	1	1	1
	2	4	5	6	8	8		0	5	8	9												3	4	5	
Staphylococcus haemolyt.	1																						1	1		
Staphylococcus haemolyt. MRSH	2																						1			
Staphylococcus hominis																										
Staphylococcus hominis MRS																										
Staphylococcus sp.																										
Stenotrophomonas maltophilia				1																						
Streptococcus gallolyticus																										
Streptococcus agalactiae																								1		
Streptococcus massiliensis																								1		
Streptococcus pyogenes sk.A																										
Streptococcus sp.																								1		
streptokoky viridujúce																								1		
Bez agens							2	4			9													2	1	
SPOLU	15	1	7	20	8	4	2	4	2	2	9	1	2	1	1	1	1	2	4	1	19	1	1	26	33	4

Tab. III.8.6 Výskyt NN podľa oddelenia a lokalizácie infekcie v okresoch Košice I–IV a okresu Košice – okolie za rok 2013

Druh oddelenia	Lokalizácia infekcie															
	črevná		respiračná		urogenitálna		kože a slizníc		infekcie v mieste chir. výkonu a pop.		Sepsy		ostatné		SPOLU	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
chirurgické	1	3,85	1	3,85	5	19,23	0	0	16	61,54	3	11,54	0	0	26	5,64
urologické	0	0	0	0	7	70	0	0	3	30	0	0	0	0	10	2,17
ortopedické	2	15,38	1	7,69	0	0	0	0	10	76,92	0	0	0	0	13	2,82
neurochirurgia	11	52,38	1	4,76	0	0	0	0	7	33,33	0	0	2	9,52	21	4,56
OAIM	3	2,73	76	69,09	1	0,91	1	0,91	10	9,09	17	15,45	2	1,82	110	23,86
Gynekolog.-pôrodnice	1	10	0	0	0	0	0	0	4	40	4	40	1	10	10	2,17
interné	15	46,88	9	28,13	2	6,25	1	3,13	0	0	5	15,63	0	0	32	6,94
infekčné	20	83,33	0	0	0	0	0	0	0	0	4	16,67	0	0	24	5,21
detské	32	64	8	16	5	10	0	0	0	0	3	6	2	4	50	10,85
neurologické	2	16,67	9	75	1	8,33	0	0	0	0	0	0	0	0	12	2,60
ORL	0	0	0	0	0	0	0	0	4	100	0	0	0	0	4	0,87
úrazová chirurgia	3	50	0	0	0	0	1	16,67	2	33,33	0	0	0	0	6	1,30
popáleniny	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	100	0	0	5	1,08
cievna chirurgia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
odd. detskej onkológie	1	12,5	0	0	0	0	0	0	0	0	7	87,5	0	0	8	1,74
neonatológia	3	8,11	8	21,62	0	0	1	2,7	1	2,7	23	62,16	1	2,7	37	8,03
geriatria	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
odd. dlhodobochorých	1	7,14	6	42,86	2	14,29	1	7,14	0	0	3	21,43	1	7,14	14	3,04
hematológia	0	0	16	43,24	0	0	1	2,7	0	0	20	54,05	0	0	37	8,03
plast. a rek. chir.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
psychiatria	11	42,31	13	50	1	3,85	1	3,85	0	0	0	0	0	0	26	5,64
CPLDZ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
hospic	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
kožné	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
kardiochirurgia	0	0	0	0	0	0	0	0	3	100	0	0	0	0	3	0,65

kardiológia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	100	0	0	1	0,22
stomatológia	0	0	0	0	0	0	0	0	4	100	0	0	0	0	4	0,87
pneumológia	1	50	1	50	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0,43
pracovné lekárstvo	3	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0,65
FRO	3	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0,65
Spolu	113	24,51	149	32,32	24	5,21	7	1,52	64	13,88	95	20,67	9	1,95	461	100

Tab. III.8.7 Výskyt NN podľa EA a lokalizácie v okresoch Košice I–IV a okresu Košice – okolie za rok 2013

Etiologický agens	Lokalizácia infekcie															
	črevná		respiračná		urogenitálna		kože a slizníc		infekcie v mieste chir. výkonu a popáleniny		sepsy		ostatné		SPOLU	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Acinetobacter sp.	0	0	1	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0,2
Acinetobacter Calcoaceticus	0	0	16	69,6	0	0	0	0	1	4,3	6	26,1	0	0	23	5
Achromobacter sp.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	100	0	0	4	0,9
Candida albicans	0	0	3	60	0	0	0	0	0	0	2	40	0	0	5	1,1
Candida crusei	0	0	1	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0,2
Citrobacter freundii ESBL pozit.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	100	0	0	1	0,2
Citrobacter sp.	0	0	1	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0,2
Clostridium difficile	41	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	41	8,9
Corynebacterium jeikeium	0	0	0	0	0	0	0	0	1	50	1	50	0	0	2	0,4
Corynebacterium sp.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	100	0	0	1	0,2
E. coli	0	0	7	25,9	11	40,7	0	0	4	14,8	5	18,5	0	0	27	5,9
Enterococcus faecium	0	0	5	62,5	2	25	0	0	1	12,5	0	0	0	0	8	1,7
Enterobacter species	0	0	1	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0,2
Enterobacter cloacae	0	0	2	28,6	0	0	0	0	2	28,6	3	42,9	0	0	7	1,5
Enterococcus faecalis	0	0	0	0	2	22,2	1	11,1	5	55,6	1	11,1	0	0	9	2
Fusarium species	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	100	0	0	2	0,4
Klebsiella pneumoniae	0	0	6	40	0	0	0	0	1	6,7	7	46,7	1	6,7	15	3,3
Klebsiella pneumoniae ESBL+	0	0	3	75	0	0	0	0	1	25	0	0	0	0	4	0,9
Klebsiella species	0	0	11	64,7	2	11,8	1	5,9	2	11,8	1	5,9	0	0	17	3,7
Morganella morganii	0	0	2	66,7	0	0	0	0	1	33,3	0	0	0	0	3	0,7
Norwalk vírus	19	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	19	4,1
Proteus mirabilis	0	0	1	16,7	4	66,7	0	0	0	0	1	16,7	0	0	6	1,3
Pseudomonas aeruginosa	1	2,2	21	45,7	2	4,3	1	2,2	10	21,7	10	21,7	1	2,2	46	10
Rotavírusy	30	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	30	6,5
RS vírus	0	0	4	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	0,9
Serratia marcescens	1	50	1	50	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0,4
Staphylococcus aureus	0	0	3	13	0	0	1	4,3	10	43,5	7	30,4	2	8,7	23	5

Staphylococcus aureus MRSA	0	0	3	20	0	0	0	0	2	13,3	8	53,3	2	13,3	15	3,3
Staphylococcus agalactiae	0	0	0	0	0	0	0	0	1	100	0	0	0	0	1	0,2
Staphylococcus auricularis	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	100	0	0	1	0,2
Staphylococcus epidermidis	0	0	2	16,7	0	0	1	8,3	3	25	6	50	0	0	12	2,6
Staphylococcus epidermidis MRSE	0	0	7	26,9	1	3,8	1	3,8	9	34,6	6	23,1	2	7,7	26	5,6
Staphylococcus Haemolyticus	0	0	1	20	0	0	0	0	2	40	2	40	0	0	5	1,1
Staphylococcus haemolyt. MRSH	0	0	2	25	0	0	0	0	1	12,5	4	50	1	12,5	8	1,7
Staphylococcus hominis	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	100	0	0	3	0,7
Staphylococcus hominis MRS	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	100	0	0	1	0,2
Staphylococcus sp.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	100	0	0	1	0,2
Stenotrophomonas maltophilia	0	0	1	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0,2
Streptococcus gallolyticus	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	100	0	0	1	0,2
Streptococcus agalactiae	0	0	0	0	0	0	0	0	1	100	0	0	0	0	1	0,2
Streptococcus massiliensis	0	0	0	0	0	0	0	0	1	100	0	0	0	0	1	0,2
Streptococcus pyogenes sk.A	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	100	0	0	1	0,2
Streptococcus sp.	0	0	0	0	0	0	0	0	1	100	0	0	0	0	1	0,2
streptokoky viridujúce	0	0	0	0	0	0	0	0	1	100	0	0	0	0	1	0,2
Bez agens	21	26,9	44	56,4	0	0	1	1,3	3	3,8	9	11,5	0	0	78	16,9
SPOLU	113	24,5	149	32,3	24	5,2	7	1,5	64	13,9	95	20,6	9	1,9	461	100

Tab. III.8.8 Prehľad o operáciách, operačných ranách a infekciách v mieste chirurgického výkonu v okresoch Košice I–IV a okrese Košice – okolie za rok 2013

Oddelenie (útvár)	Počet		
	Operácií	operačných rán bez komplikácií	Infekcií v mieste chirurgického výkonu
Chirurgické	7561	7377	119
Urologické	3172	3169	3
Očné	6226	6226	0
Úrazová chirurgia	2803	2800	3
Gynekologicko-pôrodnice	6651	6646	5
Odd. detskej chirurgie	0	0	0
Kl. srdcovej chirurgie	945	924	19
Kl. cievnej chirurgie	1417	1342	14
Onko chirurgia	0	0	0
ORL	4809	4793	14
Kl. popálenín a rek. chirurgie	2107	1907	195
Kl. plastickej a rek. chirurgie	1896	1869	27
Ortopédia	4127	4090	37
Neurochirurgická kl.	2360	2352	8
Stomatochirurgia	3789	3783	6
Kl. maxilofaciálnej chirurgie	0	0	0
Jednodňová zdrav. starostlivosť	6274	6274	0
Kardiológia	909	909	0
SPOLU	55046	54461	450

Tab. IV.1.1 Prehľad o výkone ŠZD v zdravotníckych zariadeniach v okresoch Košice I-IV a Košice – okolie za rok 2013

Zdravotnícke zariadenie/oddelenie	Celkový počet ZZ	vykonaný ŠZD				SPOLU
		komplex. previerky	V súvislosti s NN	Kontrola náprav. opatrení	Iba mikrobiálny monitoring	
Lôžk. odd. - OIKM/JIS	6/16	2/0	0	0	3/3	5/3
Lôžk. odd.- chirurg. smer	36	17	0	0	15	32
Lôžk. odd. - nechirurg. smer	38	19	2	0	22	43
Amb. všeobecní lekári	301	0	0	0	0	0
Amb. odborní lekári	650	0	0	0	70	70
Stomatológovia	278	0	0	0	76	76
Iné*	212	0	0	0	221	221
SPOLU	1537	38	2	0	410	450

* lekárne (počet v r. 2013 - 143), RÚVZ so sídlom v Košiciach, ŠÚKL, Ústav na výkon trestu odňatia slobody Košice – Šaca, Ústav na výkon väzby a Ústav na výkon trestu odňatia slobody, Floriánska 18 v Košiciach, laboratóriá, stanice záchranej služby, ADOS, CPLDZ Košice, výdajne zdravotníckych pomôcok atď.

V tabuľke nie sú uvedené nelôžkové oddelenia ústavných zdravotníckych zariadení (napr. oddelenia centrálnej sterilizácie, centrálné operačné sály, a pod.).

Tab. IV.1.2 Výsledky biologického testovania sterov zo sterilného materiálu a z prostredia v okresoch Košice I-IV a Košice okolie za rok 2013

Oddelenie	sterilný materiál			prostredie		
	Počet	z toho pozit.		počet	z toho pozit.	
	abs.	abs.	%	abs.	abs.	%
endoskopické	0	0	0,00	10	0	0,00
plastická a rekonštrukčná chir.	0	0	0,00	15	3	20,00
dialýza	0	0	0,00	40	2	5,00
ORL	0	0	0,00	13	3	23,08
neonatológia	0	0	0,00	19	2	10,53
chirurgické	0	0	0,00	52	8	15,38
hematológia	0	0	0,00	15	2	13,33
kožné	0	0	0,00	23	2	8,70
neurologické	0	0	0,00	12	3	25,00
interné	0	0	0,00	63	13	20,63
tkanivová banka	0	0	0,00	10	1	10,00
neurochirurgické	0	0	0,00	15	2	13,33
psychiatrické	0	0	0,00	32	12	37,50
RTG, RDG	0	0	0,00	20	0	0,00
pneumologické	0	0	0,00	20	0	0,00
urologické	0	0	0,00	30	0	0,00
FRBaLR	0	0	0,00	73	14	19,18
mikrobiologické	0	0	0,00	12	4	33,33
laboratórnej medicíny	0	0	0,00	17	3	17,65
klinickej farmakológie	0	0	0,00	7	0	0,00
OAIM	0	0	0,00	42	5	11,90
gynekologicko – pôrodnice	0	0	0,00	14	0	0,00
stomatologické	0	0	0,00	32	0	0,00
očné	0	0	0,00	28	1	3,57
JZS	0	0	0,00	20	0	0
infekčné	0	0	0,00	16	1	6,25
úrazová chirurgia	0	0	0,00	20	1	5,00
krvná banka	0	0	0,00	7	0	0
centrálna sterilizácia	0	0	0,00	13	0	0,00
CPO a urgentný príjem	0	0	0,00	23	4	17,39
ambulancie	0	0	0,00	22	1	4,55
SPOLU	0	0	0,00	735	87	11,84

Tab. IV.1.3 Kontrola efektu sterilizácie podľa typu materiálu a obalu v okresoch Košice I-IV a Košice okolie za rok 2013

Názov zdravot. pomôcky	Vzorky sterilizované v												% pozit.	
	jednoráz. kombin. obaloch		Kazetá chdóza ch		kontajn e- roch		kazetách , dózach		v inom obale		voľne			
	V	P	V	P	V	P	V	P	V	P	V	P		
Kov	558	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,18
Sklo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00
Guma	42	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00
Textil	138	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00
Plasty	76	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00
Liečivá	0	0	0	0	0	0	0	0	6	0	0	0	0	0,00
endoskopy kateg.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00
Šitie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00
Roztoky	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00
Iné	74	0	0	0	0	0	0	0	30	0	0	0	0	0,00
SPOLU	888	1	0	0	0	0	0	0	36	0	0	0	0	0,11
% pozit		0,11		0		0		0		0,00		0		

Tab. IV.1.4 Kontrola efektu sterilizácie podľa typu materiálu a druhu sterilizácie v okresoch Košice I-IV a Košice okolie v roku 2013

názov zdravot. pomôcky	Vzorky sterilizované v														SPOLU		% pozit.
	HVS		autokláv		chemicky		fyzikálne chemicky		plazma		inak		VSD				
	V	P	V	P	V	P	V	P	V	P	V	P	V	P			
Kov	0	0	450	1	0	0	0	0	108	0	0	0	0	0	558	1	0,18
Sklo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00
Guma	0	0	33	0	0	0	0	0	9	0	0	0	0	0	42	0	0,00
Textil	0	0	138	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	138	0	0,00
Plasty	0	0	10	0	20	0	0	0	46	0	0	0	0	0	76	0	0,00
Liečivá	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	0	0	0	6	0	0,00
Endoskopy I. kat	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00
Šitie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00
Roztoky	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00
Iné	0	0	74	0	0	0	0	0	0	0	30	0	0	0	104	0	0,00
SPOLU	0	0	705	1	20	0	0	0	163	0	36	0	0	0	924	1	0,11

Tab. IV.1.5 Inventarizácia sterilizačných prístrojov a kontrola ich funkčnosti v okresoch Košice I-IV a Košice okolie za rok 2013

	Výsledky testovania						
	počet kontrolovaných	% kontrolovaných	počet pozitívnych	% pozit. z počtu kontrolovaných	opakovane kontrolované	počet opakovane pozit.	počet vyradených
AUT	104	100	0	0,00	0	0	0
HVZ	316	100	1	0,32	1	0	0
FS	1	0	0	0,00	0	0	0
Plazma	11	100	0	0,00	0	0	0
EO	0	0	0	0,00	0	0	0
Iný	1	100	0	0,00	0	0	0
SPOLU	433	100	1	0,23	1	0	0

Tab. IV.1.6 Výsledky mikrobiologickej kontroly dezinfekcie a dezinfekčných roztokov v okresoch Košice I-IV a Košice - okolie za rok 2013

Miesto odberu vzoriek	Počet odobratých vzoriek			Druhy a počet izolovaných mikroorganizmov		
	Celkom	Pozit.		Grampozitívna mikroflóra	Gramnegatívna mikroflóra	Plesne a kandidy
		abs.	%			
Ruky personálu	0	0	0	0	0	0
Pokožka a ruky pac.	0	0	0	0	0	0
Prístroje na udržiavanie vitálnych funkcií	0	0	0	0	0	0
Inkubátory	0	0	0	0	0	0
Prostredie endoskopických pracovísk s endoskopmi II. kategórie	10	0	0,00	0	0	0
Nástroje a pomôcky so suchým prostredím	20	1	5,00	1	0	0
Nástroje a pomôcky s vlhkým prostredím	42	4	9,52	1	3	0
Dezinfekčné roztoky	4	1	25,00	1	0	0
Lekárske roztoky a H ₂ O	0	0	0	0	0	0
Masti a gély	0	0	0	0	0	0
Pomôcky na stravovanie pacientov	0	0	0	0	0	0
Lôžkoviny a bielizeň	0	0	0	0	0	0
Pomôcky na upratovanie a toaletu pac.	41	9	21,95	4	5	0
Maloplošná dezinfekcia (odd.,lekárne, ambulancie)	391	45	11,50	17	28	0
Maloplošná dezinfekcia (operačný trakt)	0	0	0	0	0	0
Veľkoplošná dezinfekcia (oddelenia a ambulancie)	217	27	12,44	13	14	0
Veľkoplošná dezinfekcia (operačný trakt)	0	0	0	0	0	0
Výšetrenie ovzdušia (aeroskop, sedimentácia)	16	11	68,75	0	0	0
OOPP	10	1	10,00	1	0	0
SPOLU	751	99	13,18	38	50	11

Lekárska mikrobiológia

Personálne obsadenie OLM

Tabuľka č. 2: Personálne obsadenie OLM v SR v roku 2013

	ÚVZ SR	RÚVZ Banská Bystrica	RÚVZ Košice	CELKOM
Lekári bez špecializácie			0	
Lekári so špecializáciou			3	
Laborant s VŠ			4	
Laborant s VOV			0	
Lab. bez špecializácie			1	
Lab. so špecializáciou			8	
AHS			0	
Zdravot. prac. spolu			16	
VŠ – nelekári – špec.			1	
VŠ – nelekári – bez špec.			1	
Iní zdr.zam.ÚSV– so špec.			0	
Iní zdr.zam.ÚSV– bez špec.			0	
Iní zdr. prac. spolu:			2	
Odb. zamestnanci ÚSV			0	
Pomocní zamestnanci			2	
Upratovačky			0	
Iní			0	
PRACOVNÍCI SPOLU			20	

Organizačné členenie OLM:

Vedúca OLM – MUDr. Viera Lengyelová

Národné referenčné centrá (NRC):

NRC pre diftériu - MUDr. Viera Lengyelová

NRC pre črevné parazitózy - RNDr. Igor Masica

NRC pre syfilis - MUDr. Mária Vargová

Oddelenia:

Oddelenie bakteriológie, bioterorizmu a molekulárnej biológie - MUDr. Beáta Nadzonová

Oddelenie virológie a antiinfekčnej imunológie - MUDr. Viera Lengyelová

Oddelenie laboratórnej diagnostiky epidemiologicky významných sexuálne prenosných chorôb - MUDr. Mária Vargová

Ťažiskové úlohy OLM

V rámci laboratórnej diagnostiky súvisiacej s kontrolou prenosných ochorení odbor lekárskej mikrobiológie vykonáva nadstavbovú mikrobiologickú diagnostiku vybraných nákaz, venuje sa štandardizácii a overovaniu laboratórnych postupov akreditovaných vyšetrení, čím prispieva ku zvyšovaniu kvality preventívnych programov.

Laboratóriá odboru lekárskej mikrobiológie pracujú podľa požiadaviek normy STN EN ISO/EIC 17025:2005. Majú vydané osvedčenie o akreditácii na 9 skúšok a 12 ukazovateľov mikrobiologického vyšetrenia biologických materiálov ľudského tela a odpadových vôd na dôkaz prítomnosti patogénnych mikroorganizmov a vírusov, ich identifikáciu a stanovenie hladiny ochranných a diagnostických protilátok vo vzorkách sér. Osvedčenie o akreditácii bolo udelené Slovenskou národnou akreditačnou službou 19.8.2013 a platí do 19.8.2018.

Laboratóriá všetkých NRC a oddelení prijali a vyšetřili 10 398 vzoriek, vykonali 28 808 vyšetrení - ukazovateľov a 229 235 analýz. Laboratóriá ďalej vykonávali testovania na zabezpečenie kvality výkonu vyšetrení v počte 431 ukazovateľov a 5307 analýz.

Odbor lekárskej mikrobiológie sa podieľa na riešení významných celospoločenských programov a projektov MZ SR.

Plní nasledovné úlohy:

a) Prostredníctvom svojich Národných referenčných centier (NRC), ktoré pracujú v celoslovenskej pôsobnosti vykonáva:

- národnú laboratórnu surveillance difterie – NRC pre diftériu

- národnú laboratórnu surveillance syfilisu – NRC pre syfilis

- národnú laboratórnu surveillance črevných parazitóz – NRC pre črevné parazitózy

Zabezpečuje medzinárodnú spoluprácu vrátane požadovaných analýz a hlásení do regionálnych pracovísk ECDC a WHO.

Metodicky a odborne usmerňuje a koordinuje ostatné regionálne úrady verejného zdravotníctva v SR pri plnení celoštátnych aj medzinárodných programov ochrany a podpory zdravia.

b) V spolupráci s NRC pre poliomyelitídu ÚVZ SR sa podieľa na surveillance ľudských enterovírusov plnením úlohy č.6.6. PP ÚVZ v SR: Environmentálna surveillance poliomyelitídy a sledovanie VDPV - aktívna účasť v programe na udržanie stavu bez poliomyelitídy v Slovenskej republike a úloh SZO v rámci celosvetového programu eradikácie poliomyelitídy.

c) V spolupráci s NRC pre chrípku ÚVZ SR sa podieľa na surveillance respiračných vírusov plnením úlohy č. 8.2. PP ÚVZ v SR: Diferenciálna diagnostika respiračných ochorení

- aktívna účasť pri plnení úloh vyplývajúcich z členstva v EISN-European Influenza Surveillance Network.

d) V spolupráci s NRC pre morbilli, rubeolu a parotitídu na ÚVZ SR sa podieľa na surveillance morbíl aktívnou účasťou pri plnení úlohy č.8.6. PP ÚVZ v SR: Diagnostika exantémových ochorení – aktívna účasť pri plnení úloh vyplývajúcich z procesu eliminácie osýpok v Slovenskej republike a vo svete.

e) V spolupráci s odborními epidemiológii a odborními podpory zdravia RÚVZ Košického a Prešovského kraja sa podieľa na komplexnom riešení prevencie HIV/AIDS účasťou na plnení úlohy: Prevencia HIV/AIDS - úloha č.6.7. z PP ÚVZ v SR.

Tabuľka č. 3: Akreditácia pracovísk OLM v SR a účasť na externej kontrole kvality skúšok v roku 2013

	ÚVZ SR	RÚVZ BB	RÚVZ KE
Akreditácia od/do			19.08.2013 19.08.2018
Počet akreditovaných skúšok			9
Počet akreditovaných ukazovateľov			12
Počet absolvovaných medzilaboratórnych porovnávacích testov			17

Tabuľka č. 4: Prehľad druhov vyšetrení a inej laboratórnej činnosti, počtu vyšetrených vzoriek a analýz v laboratóriách OLM v SR v roku 2013

Druh vyšetrenia	Počet	2013		
		ÚVZ	BB	KE
Rizikové zásielky	vzoriek			10
	analýz			96
Bakteriológia	vzoriek			559
	analýz			3986
Viroológia	vzoriek			2094
	analýz			75033
Antiinfekčná imunológia	vzoriek			7481
	analýz			147229
Parazitológia	vzoriek			85
	analýz			1725
MŽP	vzoriek			-
	analýz			-
Mykológia	vzoriek			-
	analýz			-
BŽP	vzoriek			-
	analýz			-
Laboratórium molekulárnej diagnostiky	vzoriek			169
	analýz			1166
SPOLU	vzoriek			10398
	analýz			229235
Laboratórium bunkových kultúr	počet bunkových línií			-
	množstvo pripravenej bunkovej susp. x 10 ⁶			
Prípravňa pôd a tekutých médií	Pevné pôdy, l			-
	Tekuté pôdy, l			-
	Roztoky, l			-
SPOLU				-

Analýza činnosti jednotlivých pracovísk OLM

NRC pre diftériu

1. Národné referenčné centrum (NRC) pre diftériu bolo rozhodnutím Ministerstva zdravotníctva SR v zmysle zákona č. 518/1990 zriadené 15. februára 1996. Od zriadenia plní úlohy dané v zmysle uvedeného zákona.

2. Personálne obsadenie

MUDr. Viera Lengyelová – vedúca NRC

Mgr. Anna Belyová – zdravotnícky laborant s VŠ vzdelaním II. stupňa

Mária Suleňová – zdravotnícky laborant so špecializáciou

3. Akreditácia

- podľa STN EN ISO/IEC 17 025: 2005
- od roku 2006 s platnosťou do roku 2018
- počet skúšok: 2
- počet ukazovateľov: 2

4. Činnosť NRC

4.1 Odborná činnosť

4.1.1 Ťažiskové úlohy

V rámci nadstavbovej diagnostiky diftérie v celoslovenskej pôsobnosti zabezpečuje:

- overovanie a potvrdzovanie kmeňov *Corynebacterium diphtheriae*
- stanovovanie toxicity u potvrdených kmeňov *Corynebacterium diphtheriae*
- identifikáciu koryneformných baktérií
- stanovovanie hladiny difterického antitoxínu v ľudských sérach
- uchovávanie referenčných materiálov pre diagnostiku diftérie pre vlastnú potrebu a pre potrebu laboratórií OLM v SR, uchovávanie vzácnych izolácií z oblasti koryneformných baktérií
- odbornú, metodickú a expertíznu činnosť
- informácie z oblasti laboratórnej diagnostiky diftérie
- informácie o epidemiologickej situácii v oblasti diftérie

Výsledky:

V roku 2013 bolo v laboratóriu NRC pre diftériu vyšetrených 5 materiálov od 4 pacientov na overenie a potvrdenie kmeňa *Corynebacterium diphtheriae*. Ani jeden z nich nebol identifikovaný ako difterický kmeň. Na vyšetrenie hladiny difterického antitoxínu boli vyšetrené 3 séra od 3 pacientov.

Vyhodnotenie:

Relatívne nízky počet identifikácií difterických kmeňov je dôsledkom priaznivej situácie v oblasti imunity populácie na diftériu. V poslednom prehľade imunity populácie bola dokázaná 88% odolnosť. Toto pomerne vysoké percento odolnosti nevyklučuje výskyt toxických kmeňov zavlečením na územie SR. Snahou spoločného postupu štátov Európskej únie je rýchle a včasné rozpoznanie a diagnostika diftérie, ktorá je základným komponentom pri stanovovaní diagnózy pre dnes relatívne neznáme ochorenie, akým je záškrt.

Difteria je akútne infekčné ochorenie vyvolané kmeňmi *Corynebacterium diphtheriae* produkujúcimi toxín. S ohľadom na možné dôsledky infekcie (myokarditída, periférna neuritída a nefritída) aj napriek skutočnosti, že patrí medzi vakcinované ochorenia, je potrebný permanentný dohľad nad stavom imunity populácie a cirkuláciou toxických kmeňov. Napriek doplneniu očkovacej schémy o ďalšiu revakcinačnú dávku vo veku

dospelosti, je potrebné pokračovať v sledovaní výskytu toxických kmeňov *Corynebacterium diphtheriae* v SR. Posledný prehľad imunity populácie na diftériu bol vykonaný pred jedenástimi rokmi. Je potrebné zväziť vykonanie ďalšieho, za účelom kontroly stavu imunity populácie, ako aj za účelom kontroly účinnosti tretej revakcinačnej dávky zavedenej v roku 2004 u 13- ročných detí, rovnako účinnosť revakcinácie dospelých, ktorí sú od roku 2007 preočkovávaní v 10 – 15 - ročných intervaloch.

4.1.2. Novozavedené metódy

V roku 2013 neboli zavedené nové metódy.

4.1.3. Medzilaboratórne porovnanie – v roku 2013 sme sa zúčastnili 1 medzinárodného medzilaboratórneho porovnania, v rámci ktorého bolo vyšetrených 6 kmeňov.

4.1.4. Iná odborná činnosť

NRC pre diftériu vstúpilo v marci 2010 do európskeho projektu: EU DIP-LabNet, ktorý organizovalo WHO pod kontinuálnou záštitou a finančným zabezpečením ECDC. Cieľom projektu bola mikrobiologická laboratórna surveillance diftérie. Program projektu bol rozvrhnutý na tri roky.

Prvý rok prebiehali aktivity týkajúce sa bakteriologickej časti diagnostiky diftérie v jednotlivých národných laboratóriách krajín EU. Zúčastnili sme sa na prvom pracovnom stretnutí organizačného výboru a zástupcov zúčastnených krajín EUDIPLab-Net v Larnake na Cypre (jún 2010), aj druhého stretnutia v centrále ECDC v Štokholme (marec 2011). Toto stretnutie bolo zamerané na zavedenie európskeho epidemiologického informačného programu TESSY do praxe a jeho porovnanie s už existujúcim systémom EPIS. V novembri 2011 sme sa aktívne zúčastnili ďalšieho stretnutia v laboratóriách školy National School of Public Health v Aténach. Tu sme mali možnosť prakticky si precvičiť laboratórne diagnostické metódy pre skrining a diagnostiku koryneformných baktérií, ktoré sú používané v mikrobiologických laboratóriách v Európe.

V roku 2012 sme sa v rámci externej kontroly kvality týkajúcej sa stanovenia hladín difterického antitoxínu v 150 sérach, zároveň zúčastnili aj medzinárodnej štúdie, ktorá bola zameraná na posúdenie novo navrhovaného medzinárodného štandardu, čiže nového referenčného difterického séra. Výsledky boli zahrnuté do správy pripravenej NIBSC (The National Institute for Biological Standards and Control), ktorá bola predložená výboru WHO pre biologickú normalizáciu. Tejto štúdie sa zúčastnilo 16 laboratórií členských štátov EÚ.

NRC spolupracuje s odborom epidemiológie ÚVZ SR, s epidemiologickými pracoviskami RÚVZ v SR a oddeleniami klinickej mikrobiológie v SR.

5. Legislatívna činnosť – nevykonáva.

6. Metodická, konzultačná a výuková činnosť

- telefonické konzultácie
- dotazníky v rámci spätnej väzby so zákazníkmi využívajúcimi služby NRC
- študenti LF UPJŠ v Košiciach, odbor Verejné zdravotníctvo, letná prázdninová prax

7. Členstvá

Pracovníci NRC pre diftériu neboli vyzvaní k účasti v pracovných skupinách či výboroch.

8. Účasť na zahraničných pracovných cestách a odborných podujatiach

V roku 2013 sme sa nezúčastnili na žiadnej zahraničnej pracovnej ceste.

NRC pre črevné parazitózy

1. NRC zriadené Ministerstvom zdravotníctva SR rozhodnutím v zmysle zákona č.518/1990. Dátum zriadenia – 1.3.1997.

2. Personálne obsadenie

RNDr. Igor Masica – vedúci NRC

Mária Kopejtková – zdravotnícky laborant so špecializáciou

Eva Andrasiová – zdravotnícky laborant so špecializáciou

Jozefína Hricová - zdravotnícky laborant so špecializáciou

3. Akreditácia

NRC pre črevné parazitózy je akreditované podľa normy STN EN ISO/17 025:2005 od roku 2006 s platnosťou do roku 2018

počet skúšok – 2

počet ukazovateľov – 2

4. Činnosť NRC

4.1 Odborná činnosť

4.1.1 Ťažiskové úlohy

Národné referenčné centrum pre črevné parazitózy v rámci celoslovenskej pôsobnosti vykonáva:

- nastavbovú diagnostiku črevných parazitóz
- expertíznu a metodickú činnosť
- zabezpečuje záchvat a výučbu v metódach danej problematiky
- poskytuje konzultačnú a diagnostickú činnosť pre epidemiologicky závažné situácie
- konfirmačné vyšetrenia pre laboratóriá oddelení lekárskej mikrobiológie (OLM) v SR v danej problematike
- uchováva referenčné materiály pre diagnostiku črevných parazitóz pre vlastnú potrebu a pre potrebu laboratórií OLM v SR, uchováva vzácne izolácie z oblasti črevných parazitov
- zabezpečuje laboratórnu časť surveillancie črevných parazitóz
- zavádza a optimalizuje nové diagnostické postupy
- zabezpečuje záchvat v metódach danej problematiky
- zabezpečuje odborné stáže, semináre a predatestačné školenia
- zúčastňuje sa na medzinárodnej externej kontrole kvality.

4.2. Novozavedené metódy

NRC pre črevné parazitózy v roku 2013 nezaviedlo žiadne nové metódy.

4.3. Medzilaboratórne porovnania

NRC pre črevné parazitózy sa v roku 2013 zúčastnilo medzinárodného medzilaboratórneho porovnávacieho vyšetrenia s Inštitútom INSTAND e.V. Dusseldorf, Nemecko, odkiaľ obdržalo 2 vzorky séra na zistenie protilátok proti E. histolytica.

4.4. Iná odborná činnosť

V roku 2013 NRC pre črevné parazitózy vyšetřilo 85 vzoriek, u ktorých bolo vykonaných 207 vyšetření, 61 vzoriek došlo s požiadavkou na koprologické vyšetřenie. Laboratórium vyšetřilo 11 vzoriek sér na protilátky proti E.histolytica a 13 vzoriek stolíc na dôkaz prítomnosti antigénu E. histolytica.

5. Legislatívna činnosť

NRC pre črevné parazitózy v roku 2013 nebolo požiadané o účasť na legislatívnej činnosti.

6. Metodická, konzultačná a výuková činnosť

NRC pre črevné parazitózy zabezpečuje zácvik a výučbu v metódach danej problematiky, poskytuje konzultačnú a diagnostickú činnosť pre epidemiologicky závažné situácie, zabezpečuje odborné stáže a predatestačné školenia.

7. Členstvo a zastupovanie v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách

Pracovníci NRC nie sú členmi pracovných skupín odborných spoločností.

8. Účasť na zahraničných pracovných cestách a odborných podujatiach

Pracovníci NRC sa nezúčastnili žiadnej zahraničnej pracovnej cesty ani na odborných podujatiach.

NRC pre syfilis

1. NRC bolo zriadené Ministerstvom zdravotníctva SR rozhodnutím zo dňa 3. 9. 2001, SOČ – 4554/2001/N.

2. Personálne obsadenie

MUDr. Mária Vargová – vedúci NRC

Mgr. Jana Uhliariková – zdravotnícky laborant s VŠ vzdelaním II.stupňa

Bc. Mária Demčišáková – zdravotnícky laborant s VŠ vzdelaním I.stupňa

Nadežda Semančíková - zdravotnícky laborant bez špecializácie

3. Akreditácia

Od roku 2007 s platnosťou do 19.8.2018 je akreditovaným pracoviskom podľa normy STN EN ISO / IEC 17025:2005

- 4 skúšky

- 7 ukazovateľov

4. Činnosť NRC

4.1. Odborná činnosť

4.1.1 Ťažiskové úlohy:

- vykonáva nadstavbovú sérologickú diagnostiku syfilisu na potvrdenie ochorenia,
- konfirmuje falošne pozitívne a negatívne výsledky sérologických vyšetrení,
- konfirmuje sérologické vyšetrenia pri pozitívnom skríningu pre oddelenia lekárskej mikrobiológie - OLM, hematologické a transfúzne oddelenia - HTO a Národnú transfúznú službu – NTS,
- zabezpečuje laboratórnu surveillancu syfilisu v rámci SR,
- overuje nové diagnostické súpravy určené na skríningové vyšetrenie v oblasti diagnostiky syfilisu,
- vyhodnocuje testy v súčinnosti s anamnézou pacienta a diagnostickými závermi (deti, dospelí, gravidné ženy, darcovia krvi),
- zavádza nové diagnostické postupy.

Vyhodnotenie:

V roku 2013 sme vyšetřili celkom 2647 vzoriek sér a likvoru, z toho konfirmovaných pacientov bolo 1173, z nich 634 (54%) bolo pozitívnych. Pri porovnaní s rokom 2012, kedy bolo celkove vyšetřených 2672 vzoriek, z toho konfirmovaných pacientov bolo 1288, z nich 665 (51,6%) bolo pozitívnych, sme zaznamenali mierny pokles konfirmovaných pacientov o 25 a počet pozitívnych poklesol o 31 oproti hodnotenému obdobiu v roku 2012.

Skonfirmovali sme 133 novorodencov, z ktorých 109 malo prenesené materské protilátky, u 3 sme Westernblot testom dokázali tvorbu IgM protilátok. Boli to deti matiek v štádiu včasného syfilisu, ktoré neboli liečené, prenátalnu poradňu navštevovali nepravidelne (rizikové pacientky). Negatívne netreponemové a treponemové testy malo 21 detí.

Z NTS a HTO bolo zaslaných na konfirmáciu 281 darcov krvi, z tohto počtu sme u 41(14,5%) potvrdili ochorenie na syfilis.

V NRC pre syfilis bolo v roku 2013 vykonaných 9904 vyšetrení (v roku 2012 bolo 12 240 vyšetrení), čo predstavuje pokles o 2336 vyšetrení oproti hodnotenému obdobiu minulého roku. Príčinou tohto poklesu bolo vylúčenie špecifického TPHA testu zo škály konfirmačných testov z finančných dôvodov (tab.1,2).

Počet vyšetrených dispenzarizovaných pacientov bol 1474. V porovnaní s rokom 2012, kedy sme vyšetrili 1384 pacientov, sme zaznamenali nárast o 90 vyšetrení (tab.3).

Najvyšší počet pozitívnych vzoriek, čo sa týka krajov, bol zaznamenaný v Bratislavskom kraji 202 (32%), na druhom mieste bol Košický kraj 184 (29%), na treťom mieste Prešovský a Trnavský 59 (9,3%), na štvrtom mieste Nitriansky 43 (6,8%) pozitívnych vzoriek (tab.4).

Záver:

S ohľadom na aktuálnu slovenskú i celosvetovú epidemiologickú situáciu je potrebné naďalej vykonávať dôslednú surveillance syfilisu, predovšetkým v oblasti laboratórnej diagnostiky, s dôrazom vylúčenia falošne pozitívnych skriningových vyšetrení u diagnóz (malignity, autoimúnné ochorenia, vakcinácia, transplantácie, darcovia, tehotné, narkomanov, HIV pozitívnych).

Tab. č.1 Počet vzoriek a vyšetrení za rok 2013 a 2012

Rok	2013	2012
Počet vzoriek	2647	2672
Počet ukazovateľov	9904	12240

Tab. č. 2 Počet vyšetrených vzoriek u konfirmovaných pacientov za rok 2013

Konfirmovaní pacienti	vzorky		
	pozitívne	negatívne	spolu
dospelí	333	199	532
gravidné	25	17	42
deti	109	21	130
deti s IgM	3	0	3
NTS/HTO	41	240	281
OKM	123	62	185
spolu	634	539	1173

Tab. č. 3 Počet vyšetrených vzoriek u dispenzarizovaných pacientov za rok 2013

Dispenzarizovaní pacienti	vzorky		
	pozitívne	negatívne	spolu
dospelí	1034	164	1198
gravidné	63	10	73
deti	105	98	203
spolu	1202	272	1474

Tab. č. 4 Celkový počet vzoriek a počet pozitívnych vzoriek konfirmovaných pacientov v jednotlivých krajoch SR za rok 2013.

	BA	TT	TR	NR	ZA	BB	PO	KE	spolu
Počet vzoriek	332	91	50	72	68	123	119	318	1173
Pozitívne	202	59	29	43	26	32	59	184	634
%	(32%)	(9,3%)	(4,5%)	(6,8%)	(4,1%)	(5,0%)	(9,3%)	(29,0%)	(54%)

4.1.2 Novozavedené metódy

V roku 2013 nebola zavedená žiadna nová metóda. Z finančných dôvodov NRC pre syfilis muselo vylúčiť špecifický TPHA test zo škály konfirmačných testov a ešte stále nemá zavedenú metódu PCR na priamy dôkaz *T. pallidum* spp. *pallidum* v biologickom materiáli.

4.1.3 Medzilaboratórne testy

Účasť: INSTANTD e.V, Nemecko – pracovisko sa od roku 2008 zúčastňuje na EKK s udelením „Certifikátu externej kontroly kvality“.

4.1.4 Iná odborná činnosť

Vedúca NRC pre syfilis bola nominovaná za experta – špecialistu pre európsku surveillance sexuálne prenosných infekcií (STI) v programe TESSY pri European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC) v Štokholme a podľa potreby sa zúčastňuje na zasadaní tejto organizácie.

Pracovisko udržiava odborný kontakt a spolupracuje s odbornými inštitúciami a pracoviskami (WHO, ECDC a NRC pre diagnostiku syfilisu v ČR).

5. Legislatívna činnosť:

neboli sme požiadaní o účasť na legislatívnej činnosti.

6. Metodická, konzultačná a výuková činnosť

- vykonáva odbornú, metodickú a expertíznu činnosť. Na požiadanie výrobcov sérologických súprav testuje diagnostické súpravy na stanovenie špecifických a nešpecifických antitreponémových protilátok, vyjadruje sa ku kvalite a možnosti ich využitia na skriningové vyšetrenie pre OLM, NTS a HTO.

- vykonáva konzultácie s ošetrojúcimi lekármi konfirmovaných a dispenzarizovaných pacientov, ktoré sa týkajú štádia ochorenia, interpretácie výsledkov sérologických vyšetrení, interpretácie falošne pozitívnych a negatívnych výsledkov vyšetrení, liečebného a dispenzárneho postupu dospelých, novorodencov, chorých pri koinfekcii s HIV, narkomanov a iných rizikových pacientov, odporúčania časových intervalov ďalších potrebných odberov, zákonných možností pri zvládnutí nedisciplinovaných a neprispôsobivých pacientov (nedostavenie sa na vyšetrenie, opakovaný útek počas hospitalizácie, ignorovanie dispenzárnych kontrol po liečbe).

- zabezpečuje odborné stáže študentov a lekárov a stáže v rámci postgraduálnej prípravy.

7. Členstvo a zastúpenie v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách

- Slovenská spoločnosť lekárskej mikrobiológie Slovenskej lekárskej spoločnosti

- Slovenská dermatovenerologická spoločnosť Slovenskej lekárskej spoločnosti

- registrácia v Slovenskej lekárskej komore.

8. Účasť na zahraničných pracovných cestách a odborných podujatiach

Vedúci lekár NRC pre syfilis sa nezúčastnil na zahraničnej pracovnej ceste.

Oddelenie virológie a antiinfekčnej imunológie

1. Oddelenie virológie a antiinfekčnej imunológie patrí k najstarším pracoviskám odboru lekárskej mikrobiológie. Antiinfekčná imunológia bola zriadená v päťdesiatych rokoch a kultivačná virológia v sedemdesiatych rokoch 20.storočia.

2. Personálne obsadenie

MUDr. Viera Lengyelová - vedúca oddelenia

Mgr. Anna Belyová - zdravotnícky laborant s VŠ vzdelaním II. stupňa

Mgr. Daniela Slimáková - zdravotnícky laborant s VŠ vzdelaním II. stupňa

Mária Suleňová - zdravotnícky laborant so špecializáciou

Jozefína Hricová - zdravotnícky laborant so špecializáciou

Renáta Poláková - zdravotnícky laborant so špecializáciou

3. Akreditácia:

áno

Od apríla 2008 je akreditovaným pracoviskom podľa normy STN EN ISO/IEC 17025:2005 s platnosťou do 19.8.2018.

Počet skúšok : 1

Počet ukazovateľov: 1

4. Činnosť oddelenia:

4.1 Odborná činnosť

Oddelenie virológie pri RÚVZ so sídlom v Košiciach je subnárodným virologickým laboratóriom pre celý Východoslovenský región, ktorého činnosť metodicky riadi NRC pre poliomyelitídu a NRC pre chrípku pri ÚVZ SR v Bratislave.

Laboratórium antiinfekčnej imunológie je nadstavbovým sérologickým laboratóriom pre mesto Košice a Košický kraj.

4.1.1 Ťažiskové úlohy:

- Aktívna účasť v programe na udržanie stavu bez poliomyelitídy v Slovenskej republike a úloh SZO v rámci celosvetového programu eradikácie poliomyelitídy – plnenie úlohy 6.6. PP ÚVZ SR – Environmentálna surveillanca poliomyelitídy a sledovanie VDPV.

Z tejto úlohy vyplývajú nasledujúce činnosti:

- environmentálna surveillanca poliomyelitídy a sledovanie VDPV (Vaccine Derived Polio Viruses) – vyšetovanie odpadových vôd vo VS regióne na prítomnosť poliovírusov a iných enterálnych vírusov

- surveillanca akútnych chabých obŕn – vyšetovanie stolíc a iného biologického materiálu na prítomnosť poliovírusov a iných enterálnych vírusov od pacientov s výskytom ochorení napodobňujúcich poliomyelitídu, predovšetkým akútne chabé obrny (ACHO)

- sérologické vyšetovanie protilátok proti vybraným enterálnym vírusom

Výsledky:

V roku 2013 bolo vyšetrených 91 vzoriek odpadových vôd. U 1 vzorky vyšetovanie ešte nie je ukončené, 5 vzoriek bolo pozitívnych na prítomnosť enterovírusov:

- ČOV Moldava n. Bodvou (RÚVZ Košice) – ECHOvírus 6,

- 2x ČOV Stročin (RÚVZ Stará Ľubovňa) - 1x- ECHOvírus 11, Coxsackievírus sk. B

- 1x - non-polio enterovírus, Coxsackievírus B2,

- ČOV Veľká Lomnica (RÚVZ Poprad) – ECHOvírus 30,

- ČOV Sečovce (RÚVZ Trebišov) – Coxsackievírus B5.

Ostatné vzorky odpadových vôd sú negatívne.

V hodnotenom období sme vyšetrili 501 klinických materiálov na prítomnosť enterovírusov. Pozitívnych bolo 16 materiálov od 10 pacientov (7x ECHO 2, 9x ECHO 30), z toho zo stolíc: 5x ECHO 2 a 8x ECHO 30, z liquorov: 2x ECHO 2 a 1x ECHO 30.

S diagnózou suspektná akútna chabá obrna (ACHO) sme vyšetrili 2 stolice a 2 liquory od 1 pacienta s negatívnym výsledkom.

Protilátky proti vybraným enterovírusom (Coxsackievírus B1-B6) sme vyšetrili v 482 vzorkách sér s negatívnym výsledkom.

- Diferenciálna diagnostika respiračných ochorení – úloha č.8.2. PP ÚVZ SR - aktívna účasť pri plnení úloh vyplývajúcich z členstva v EISN - European Influenza Surveillance Network:
- surveillance chrípky a chrípke podobných akútnych respiračných ochorení – laboratórna diagnostika chrípky – izolačné pokusy na bunkových kultúrach, laboratórna diagnostika chrípky metódami molekulárnej biológie (RT-PCR), dôkaz protilátok proti vybraným respiračným vírusom.

Výsledky:

Priamy dôkaz: pokus o izoláciu vírusov na bunkových kultúrach a metóda PCR.

V roku 2013 bolo vyšetrených 769 materiálov od pacientov s ochorením horných ciest dýchacích, z toho 92 odberov od sentinelových lekárov a 50 pitevných materiálov od 10 pacientov. S diagnózou SARI bolo vyšetrených 21 materiálov.

U pacientov s diagnózou SARI bol dokázaný 2x vírus chrípky (vírus chrípky typu B/Wisconsin/1/2010-like a vírus chrípky typu A bez bližšej identifikácie).

V pitevnom materiáli nebol dokázaný vírus chrípky.

V 76 materiáloch, ktoré boli za účelom bližšej identifikácie zaslané do NRC pre chrípku na ÚVZ SR v Bratislave bol dokázaný vírus chrípky:

- typu A /California/7/2009(H1N1)pdm-like - 13-krát
- typu A/Victoria/361/2007(H3N2)-like - 7-krát
- typu B/Wisconsin/1/2010-like - 45-krát
- typu A bez bližšej identifikácie - 5-krát
- typu B bez bližšej identifikácie - 5-krát

V jednom materiáli nebol potvrdený vírus chrípky.

Rýchlotestom bolo vyšetrených na chrípku A a B 125 materiálov, z nich bolo 10 pozitívnych na chrípku A a 6 pozitívnych na chrípku B.

Nepriamy dôkaz: dôkaz protilátok.

V roku 2013 bolo na dôkaz protilátok proti respiračným vírusom vykonaných 6 585 sérologických vyšetrení. Štandardná sada vyšetrení obsahuje 5 antigénov: vírusy chrípky A a B, adenovírusy, RS - vírus a Mykoplazma pneumoniae, z čoho na každé etiologické agens pripadá 1 317 vyšetrení. Chrípka A bola potvrdená v 40 prípadoch, chrípka B v 14 prípadoch, RS-vírus v 5 prípadoch, Mykoplazma pneumoniae bola diagnostikovaná v 4 prípadoch, adenovírusy v 3 prípadoch.

Materiál na vyšetrenie od pacientov s akútnym respiračným ochorením odoberajú ošetrojúci lekári v spolupráci s pracovníkmi odborov epidemiológie jednotlivých RÚVZ Košického a Prešovského kraja. Laboratórium pripravuje odberové médiá a v priebehu celého roka vykonáva laboratórnu diagnostiku chrípky a chrípke podobných ochorení metódou PCR, pokusom o izoláciu vírusov na bunkových kultúrach, rýchlotestom a nepriamym dôkazom – sérologicky. Hlásenie o výsledkoch posiela v týždenných intervaloch do NRC pre chrípku.

- Diferenciálna diagnostika hnačkových ochorení vírusovej etiológie metódou latexovej aglutinácie (Rota, Adeno).

Výsledky:

V roku 2013 bola požiadavka na vyšetrenie 13 vzoriek stolíc od pacientov s diagnózou hnačkové ochorenie suspektne vírusového pôvodu s negatívnym výsledkom na adeno, rota a norovírusy.

- Aktívna účasť pri plnení úloh vyplývajúcich z procesu eliminácie osýpok v Slovenskej republike a vo svete – plnenie úlohy č.8.6. – Diagnostika exantémových ochorení.

Vyhodnotenie:

Laboratórium vykonáva vyšetrenie protilátok triedy IgM a IgG u vzoriek sér dodaných od ošetrojúcich lekárov Košického a Prešovského kraja. V mesačných intervaloch k 20.dňu bežného mesiaca spracováva hlásenie v tabuľkovej forme o počte vyšetrených materiálov v stanovených vekových skupinách a zasiela elektronickou formou do NRC pre MRP ÚVZ SR

V roku 2013 bolo vyšetrených 126 vzoriek sér na prítomnosť protilátok triedy IgM a IgG u osýpok, celkovo 126 vyšetrení na IgM s negatívnym výsledkom.

Záver:

Osýpky (morbilli) je infekčné ochorenie, ktoré spôsobuje epidémie najmä v detskom veku. Očkovaním sa výskyt tohto ochorenia znížil na minimum, ale v porovnaní s ostatnými vakcinovanými nákazami sa osýpky sporadicky stále v modifikovanej forme vyskytujú. Je potrebné sledovať výskyt tohto ochorenia vyšetrením protilátok triedy IgM a tým zabrániť vzniku lokálnych epidémií v detskej populácii. Je žiadúce preto pokračovať v spolupráci s lekármi Košického a Prešovského kraja, s pracovníkmi jednotlivých oddelení epidemiológie RÚVZ a s NRC pre MRP na zabezpečení eliminácie osýpok v Slovenskej republike.

4.1.2 Novozavedené metódy

V roku 2013 nebola zavedená žiadna nová metóda.

4.1.3 Medzilaboratórne porovnania

V roku 2013 sa oddelenie virológie a antiinfekčnej imunológie zúčastnilo na jednom medzilaboratórnom porovnávacom teste.

4.1.4 Iná odborná činnosť

Účasť na riešení projektov.

Oddelenie virológie a antiinfekčnej imunológie plní tri úlohy vyplývajúce z PP RÚVZ v SR

Úloha č. 8.2. Diferenciálna diagnostika respiračných ochorení (Aktívna účasť pri plnení úloh vyplývajúcich z členstva v EISN - European Influenza Surveillance Network).

Úloha č. 8.6. Diagnostika exantémových ochorení. (Aktívna účasť pri plnení úloh vyplývajúcich z procesu eliminácie osýpok v Slovenskej republike a vo svete).

Úloha č.6.6. Environmentálna surveillance poliomyelitídy a sledovanie VDPV.(Aktívna účasť v programe na udržanie stavu bez poliomyelitídy v Slovenskej republike a úloh SZO v rámci celosvetového programu eradikácie poliomyelitídy).

Laboratórium ďalej vykonávalo:

- stanovenie titra protilátok u vybraných druhov neurotrópných vírusov komplement - fixačnou metódou (KFR).

Vyhodnotenie:

V KFR reakcii proti vybraným druhom neurotrópných vírusov bolo vyšetrených 859 vzoriek. Na herpesvírus 260 vzoriek, z toho bolo 84 pozitívnych, na varicelu 448 vzoriek, z toho bolo 52 pozitívnych, na CMV 28 vzoriek, z toho bolo 16 pozitívnych, na parotitídu 123 vzoriek, žiadna nebola pozitívna.

5. Legislatívna činnosť

Neboli sme požiadaní o účasť na legislatívnej činnosti.

6. Metodická, konzultačná a výuková činnosť

Oddelenie virológie a antiinfekčnej imunológie zabezpečuje pre lekárov Východoslovenského regiónu predatestačnú prípravu vo virológii a antiinfekčnej imunológii. V roku 2013 sa predatestačnej prípravy na našom pracovisku zúčastnili 3 lekári.

Spokojnosť s úrovňou práce predmetného laboratória bola zisťovaná dotazníkmi v rámci spätnej väzby so zákazníkmi využívajúcimi služby oddelenia.

7. Členstvo a zastupovanie v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách

Hodnotené oddelenie spolupracuje s pracoviskami v rezorte Ministerstva zdravotníctva SR, s medzinárodnými inštitúciami spolupracuje prostredníctvom NRC pre poliomyelitídu, NRC pre chrípku a NRC pre MRP ÚVZ SR v Bratislave.

8. Účasť na zahraničných pracovných cestách a odborných podujatiach

Jedna pracovníčka oddelenia virológie a antiinfekčnej imunológie sa – 29.4. - 2.5.2013 v Londýne v Health Protection Agency sa zúčastnila kurzu - CNRL Influenza Virus Culture and Characterisation Training Course.

Oddelenie bakteriológie, bioterorizmu a molekulárnej biológie

1. Oddelenie bakteriológie odboru lekárskej mikrobiológie bolo v roku 2006 rozšírené o časť „bakteriologické zbrane a bioterorizmus“ a 1.5.2011 o laboratórium molekulárnej biológie. Od zriadenia kontinuálne plní úlohy vyplývajúce z epidemiologickej situácie v meste Košice a úlohy, ktoré vyplývajú z oznámení zásielok a materiálov podozrivých z obsahu B.anthraxis v Košickom a Prešovskom kraji.

2. Personálne obsadenie

MUDr. Beáta Nadzonová - vedúca oddelenia, lekár so špecializáciou

RNDr. Róbert Seliga PhD - iný odborný pracovník

Mária Kopejtková - zdravotnícky laborant so špecializáciou

Mária Babková - zdravotnícky laborant so špecializáciou

Mária Nitkulincová - zdravotnícky laborant so špecializáciou

Eva Sýkorová - zdravotnícky laborant so špecializáciou

Maščíková Helena - sanitárka

3. Akreditácia: nie

4. Činnosť oddelenia

4.1 Odborná činnosť

Oddelenie bakteriológie, bioterorizmu a molekulárnej biológie v **pôsobnosti Košického a Prešovského kraja** vykonáva:

- laboratórnu diagnostiku B.anthraxis metódou polymerázovej reťazovej reakcie (PCR)

v pôsobnosti mesta Košice vykonáva:

- bakteriologickú diagnostiku pre Stredisko pre cudzokrajné choroby, teda pre cudzích štátnych príslušníkov a našich občanov vracajúcich sa z cudziny

- bakteriologickú diagnostiku respiračných a hnačkových ochorení pre potreby odboru epidemiológie RÚVZ so sídlom v Košiciach

- laboratórnu diagnostiku chrípky metódou PCR

4.1.1 Ťažiskové úlohy

Z poverenia hlavného hygienika zo dňa 28.12.2004 s účinnosťou od 15.01.2005 pracovisko vykonáva laboratórnu diagnostiku antraxu pre Košický a Prešovský kraj. Priebežne podľa potreby vykonáva pre odbor epidemiológie nášho úradu laboratórnu diagnostiku respiračných a hnačkových ochorení.

Výsledky:

V roku 2013 bolo do laboratória na stanovenie prítomnosti antigénov B.anthraxis doručených 10 podozrivých zásielok. Ani v jednej z uvedených vyšetrených vzoriek nebola dokázaná prítomnosť antigénov Bacillus anthracis.

Pre Oddelenie pre cudzokrajné choroby Infekčnej kliniky UN LP Košice bolo vykonaných 492 vyšetrení výterov z rekta, všetky bez prítomnosti patogénov.

V hodnotenom období bolo vyšetrených 25 epidemiologických vzoriek výterov z rekta, všetky bez prítomnosti patogénov. Ďalej bolo vyšetrených 16 epidemiologických vzoriek výterov z hrdla, 7 - krát izolovaný Staphylococcus aureus, ostatné s negatívnym výsledkom.

4.1.2 Novozavedené metódy

V roku 2013 nebola zavedená žiadna nová metóda.

4.1.3 Medzilaboratórne porovnania

V roku 2013 sa oddelenie nezúčastnilo na medzilaboratórnych porovnávacích testoch.

4.1.4 Iná odborná činnosť

Predmetné pracovisko sa venuje iba hore uvedenej odbornej činnosti.

5. Legislatívna činnosť

Neboli sme požiadaní o účasť na legislatívnej činnosti.

6. Metodická, konzultačná a výuková činnosť

V roku 2013 sa predatestačnej prípravy zúčastnili 3 lekári.

7. Členstvo a zastupovanie v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách

Spolupráca s mimorezortnými pracoviskami:

- Krajské riaditeľstvo HaZZ

- Krajské riaditeľstvo PZ

Informáciu o výsledku vyšetrení, okrem hore uvedených inštitúcií, ďalej dostávajú:

- Hlavný hygienik Slovenskej republiky

- Regionálny hygienik RÚVZ so sídlom v Košiciach

- Regionálny hygienik príslušného RÚVZ, z lokality ktorého pochádza podozrivá zásielka

8. Účasť na zahraničných pracovných cestách a odborných podujatiach

Pracovníci oddelenia v roku 2013 neabsolvovali zahraničné služobné cesty.

Oddelenie laboratórnej diagnostiky epidemiologicky významných sexuálne prenosných chorôb

1. Oddelenie laboratórnej diagnostiky epidemiologicky významných sexuálne prenosných chorôb vzniklo v dôsledku zmeny organizačnej štruktúry odboru lekárskej mikrobiológie 1.5.2011. Do tohto oddelenia je začlenené NRC pre syfilis a pracovisko HIV/AIDS. Hodnotenie činnosti NRC pre syfilis je samostatnou kapitolou tejto výročnej správy.

Pracovisko HIV/AIDS bolo zriadené Ministerstvom zdravotníctva – Hlavným hygienikom SR, v roku 1988.

2. Personálne obsadenie

RNDr. Igor Masica - iný odborný pracovník so špecializáciou
Eva Andrasyová, - zdravotnícky laborant so špecializáciou
Eva Drabiková - sanitárka

3. Akreditácia: nie

4. Činnosť pracoviska:

4.1 Odborná činnosť

Účasť na plnení úlohy č. 6.7. PP ÚVZ SR - Prevencia HIV/AIDS.

Pracovisko HIV/AIDS pre potreby Košického a Prešovského kraja vykonáva:

- vyšetrenia na anti - HIV protilátky a antigén metódou ELISA
- vydáva certifikáty o HIV negativite
- vykonáva poradenskú činnosť v rámci poradne HIV/AIDS
- zabezpečuje zcvik a výučbu v metódach danej problematiky
- vykonáva konzultačnú činnosť v oblasti HIV/AIDS pre zdravotnícke pracoviská

4.1.1 Ťažiskové úlohy:

Vyšetrovanie cestujúcich do zahraničia a vydávanie certifikátov o HIV negativite.

Vykonávanie vyšetrení na vlastnú žiadosť.

Vyšetrovanie anonymných žiadateľov.

Zdravotno - výchovná činnosť v oblasti prevencie HIV/AIDS.

Vyhodnotenie:

V roku 2013 pracovisko vykonalo 1182 vyšetrení, z ktorých 2 reaktívne výsledky boli v NRC pre HIV/AIDS potvrdené ako pozitívne. Z uvedeného počtu bolo 95 vyšetrení pre cestujúcich do zahraničia, ktorým bol vydaný certifikát o HIV – negativite. Laboratórium vyšetřilo 682 vzoriek krvi od príslušníkov Slovenskej armády, ktorí odchádzajú na misiu v zahraničí. V rámci fungovania Poradne pre HIV/AIDS bolo vykonaných 310 odberov krvi a vyšetrení na vlastnú žiadosť od anonymných žiadateľov. U všetkých bolo zároveň vykonané poradenstvo (predtestové a potestové). Pre pracoviská RÚVZ vo Východoslovenskom regióne bolo vyšetřených 12 vzoriek. Pre skvalitnenie diagnostiky v rámci špecializácie pre OLM vo Vs regióne bolo vykonaných 83 vyšetření.

4.1.2 Novozavedené metódy

V roku 2013 nebola zavedená žiadna nová metóda.

4.1.3 Medzilaboratórne porovnania

V roku 2013 sa pracovisko nezúčastnilo na medzilaboratórnych porovnávacích testoch.

4.1.4 Iná odborná činnosť

Účasť na plnení úlohy č. 6.7 z PP - Prevencia HIV/AIDS.

Vyhodnotenie:

V rámci projektu bolo vykonaných 6 stretnutí so žiakmi základných škôl a 11 stretnutí so študentmi stredných škôl, na ktorých sa zúčastnilo 892 študentov.

Na týchto stretnutiach získavajú študenti potrebné vedomosti a informácie v danej problematike netradičnými metódami. Súčasťou projektu je aj formou dotazníkov zisťovanie vedomostnej úrovne a zmeny postojov študentov pred účasťou na stretnutí a po stretnutí.

Potrebu realizovať tento projekt v čo najširšom meradle potvrdzujú aj najnovšie prieskumy Eurobarometru, v ktorom Slováci patria k národom s najslabšími informáciami v tejto problematike.

5. Legislatívna činnosť

V roku 2013 sme neboli požiadaní o účasť na legislatívnej činnosti.

6. Metodická, konzultačná a výuková činnosť

V roku 2013 sa predatestačnej prípravy zúčastnili 3 lekári.

7. Členstvo a zastupovanie v pracovných skupinách a výboroch, v odborných spoločnostiach, technických a skúšobných komisiách

- RÚVZ v SR (pracoviská odborov epidemiológie, hygieny detí a mládeže, podpory zdravia)
- klinické a laboratórne pracoviská zdravotníckych zariadení Východoslovenského regiónu
- NRC pre HIV/AIDS

8. Účasť na zahraničných pracovných cestách a odborných podujatiach

Pracovníci oddelenia v roku 2013 neabsolvovali zahraničné služobné cesty.

Tabuľka č.1: Činnosť NRC a špecializovaných laboratórií OLM RÚVZ so sídlom v Košiciach v roku 2013

Názov pracoviska	Oblasť pôsobnosti	Spektrum vyšetrení	
RÚVZ so sídlom v Košiciach	SR	NRC pre diftériu	<ul style="list-style-type: none"> - overovanie a potvrdzovanie kmeňov <i>Corynebacterium diphtheriae</i> - stanovovanie typu a toxicity u potvrdených kmeňov <i>Corynebacterium diphtheriae</i> - identifikácia koryneformných baktérií - stanovovanie hladiny difterického antitoxínu v ľudských sérach - odborná, metodická a expertízna činnosť - prehľady imunity populácie na diftériu
	SR	NRC pre črevné parazitózy	<ul style="list-style-type: none"> - dôkaz prítomnosti cýst prvokov a vajícok helmintov - dôkaz antigénu a protilátok proti <i>E.histolytica</i> - kultivácia prvokov, ktoré netvorí cysty
	SR	NRC pre syfilis	<ul style="list-style-type: none"> - nešpecifická a špecifická diagnostika syfilisu - potvrdzujúce testy na potvrdenie diagnózy syfilisu - konfirmačné testy pri falošne pozitívnych alebo negatívnych skriningových vyšetreniach v teréne pre OLM - hodnotenie testov v súčinnosti s anamnézou pacienta a diagnostické závery (deti, dospelí a gravidné ženy) - konzultácie s odborníkmi v teréne o štádiách ochorenia, liečbe a algoritmoch vyšetrenia, odporúčanie ďalších postupov

Názov pracoviska	Oblasť pôsobnosti	Spektrum vyšetrení	
RÚVZ so sídlom v Košiciach	Košický a Prešovský kraj	Oddelenie virológie a antiinfekčnej imunológie	<ul style="list-style-type: none"> - virologické kultivačné vyšetrenie odpadových vôd, stolíc a iných biologických materiálov na prítomnosť poliovírusov a iných enterálnych vírusov - sérologické vyšetrenie na prítomnosť protilátok proti vybraným enterálnym vírusom - laboratórna diagnostika chrípky: izolačné pokusy na bunkových kultúrach, rýchlotesty, laboratórna diagnostika metódou RT-PCR - diferenciálna diagnostika hnačkových ochorení metódou latexovej aglutinácie - komplement - fixačná metóda na stanovenie protilátok proti respiračným a neurotrópnym vírusom - dôkaz protilátok proti VHC - confirmácia protilátok proti VHC metódou Western - Blott - dôkaz protilátok proti osýpkam triedy IgM a IgG

Názov pracoviska	Oblasť pôsobnosti	Spektrum vyšetrení	
RÚVZ so sídlom v Košiciach	Košický a Prešovský kraj SR	Oddelenie laboratórnej diagnostiky epidemiologicky významných sexuálne prenosných chorôb - pracovisko HIV/AIDS - NRC pre syfilis	- dôkaz protilátok HIV/AIDS metódou ELISA - dokaz protilátok HIV/AIDS rýchlotestom - dôkaz antigénu HIV metódou ELISA pozri tabuľku č.1
	Košický a Prešovský kraj, mesto Košice	Oddelenie bakteriológie, bioterorizmu a molekulárnej biológie	- laboratórna diagnostika B. anthracis metódou polymerázovej reťazovej reakcie pre Košický a Prešovský kraj - bakteriologická diagnostika pre Stredisko pre cudzokrajné choroby, teda pre cudzích štátnych príslušníkov a občanov vracajúcich sa z cudziny - bakteriologická diagnostika respiračných a hnačkových ochorení pre potreby odboru epidemiológie RÚVZ so sídlom v Košiciach

Podpora zdravia

A. Organizácia a podmienky činnosti Odboru podpory zdravia vrátane Poradenského centra ochrany a podpory zdravia

1. Organizačná štruktúra

Podľa organizačnej štruktúry RÚVZ Košice sa Odbor podpory zdravia člení na dve oddelenia: Oddelenie epidemiológie chronických ochorení, Oddelenie výchovy k zdraviu a Poradenské centrum ochrany a podpory zdravia, ktoré zastrešuje a koordinuje činnosť všetkých poradní regionálneho úradu.

2. Personálne obsadenie odboru

Oddelenie epidemiológie chronických ochorení

1 lekár – vedúci odboru a oddelenia (zlúčená funkcia od marca 2013)

1 magister verejného zdravotníctva, 1 AHE.

Oddelenie výchovy k zdraviu

1 iný vysokoškolač (prírodovedný smer) – vedúci oddelenia

1 magister sociálnej práce, 1 magister verejného zdravotníctva, 1 iný zdravotnícky pracovník (na MD).

Poradne zdravia

Na činnosti Poradenského centra ochrany a podpory zdravia sa podieľali všetci zamestnanci odboru podpory zdravia ako aj iné odbory RÚVZ Košice (odbor hygieny výživy, odbor epidemiológie, odbor lekárskej mikrobiológie a odbor chemických analýz).

B. Vzdelávanie pracovníkov

P. č.	Vzdelávacie a odborné aktivity - zameranie	dátum a miesto absolvovania	mená účastníkov
1.	Prezenčné vzdelávanie – Modul 11 – Postupy v oblasti podpory zdravia (Program podpory zdravia znevýhodnených komunit – I. etapa) (v rámci projektu ÚVZ SR „Tvorba a realizácia systému vzdelávania pracovníkov RÚVZ v SR“, z prostriedkov EÚ a ŠR SR)	10. 1. 2013 Hotel Centrum - Dom techniky ZSVTS KE s.r.o Južná trieda 2A, Košice	Mgr. Mária Holovková
2.	3-3022 Tematický kurz – Základy adiktológie vo verejnom zdravotníctve (organizátor: SZU v Bratislave, Fakulta verejného zdravotníctva)	10. 1. - 11. 1. 2013 SZU v Bratislave, Limbová ul. č. 12, Bratislava	Mgr. Soňa Gregová
3.	Prezenčné vzdelávanie – Modul 9 – Aktuálna problematika hygieny životného prostredia (v rámci projektu ÚVZ SR „Tvorba a realizácia systému vzdelávania pracovníkov RÚVZ v SR“, z prostriedkov EÚ a ŠR SR)	15. 1. 2013 Hotel Centrum - Dom techniky ZSVTS KE s.r.o Južná trieda 2A, Košice	Mgr. Mária Holovková

4.	3-3007- Diskusné sústreďenie v epidemiológii a poradenstve chronických chorôb (organizátor: SZU v Bratislave, Fakulta verejného zdravotníctva)	23. 1. 2013 SZU v Bratislave, Limbová ul. č. 12, Bratislava	Mgr. Mária Holovková
5.	3. zasadnutie pracovnej skupiny na podporu zdravia seniorov (organizátori: ÚVZ SR, Bratislava; Centrum Memory, n. o., Bratislava)	6. 2. 2013 Centrum MEMORY n.o. ul. Mlynarovičova č. 21, Bratislava	RNDr. Eva Schnitzerová
6.	Prezenčné vzdelávanie – Modul 1 – Hodnotenie dopadov na zdravie I (v rámci projektu ÚVZ SR „Tvorba a realizácia systému vzdelávania pracovníkov RÚVZ v SR“, z prostriedkov EÚ a ŠR SR)	7. 2. 2013 Hotel Centrum - Dom techniky ZSVTS KE s.r.o Južná trieda 2A, Košice	Agnesa Zajacová Mgr. Mária Holovková
7.	Prezenčné vzdelávanie – Modul 1 – Hodnotenie dopadov na zdravie II (v rámci projektu ÚVZ SR „Tvorba a realizácia systému vzdelávania pracovníkov RÚVZ v SR“, z prostriedkov EÚ a ŠR SR)	14. 2. 2013 Hotel Centrum - Dom techniky ZSVTS KE s.r.o Južná trieda 2A, Košice	Agnesa Zajacová Mgr. Mária Holovková
8.	Prezenčné vzdelávanie – Modul 3 – Stravovanie detí a mládeže (v rámci projektu ÚVZ SR „Tvorba a realizácia systému vzdelávania pracovníkov RÚVZ v SR“, z prostriedkov EÚ a ŠR SR)	21. 2. 2013 Hotel Centrum - Dom techniky ZSVTS KE s.r.o Južná trieda 2A, Košice	Agnesa Zajacová Mgr. Mária Holovková
9.	Open space konferencia <i>Inkluzívna spoločnosť. Vieme, kam smerujeme?</i> (organizátor: Nadácia Milana Šimečku)	28. 2. 2013 Hotel Dália, Löfflerova ul. č. 1, Košice	Mgr. Soňa Gregová Mgr. Mária Holovková
10.	Prezenčné vzdelávanie – Modul 12 – Dôchodkové poistenie v zmysle Zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení zmien a doplnkov (v rámci projektu ÚVZ SR „Tvorba a realizácia systému vzdelávania pracovníkov RÚVZ v SR“, z prostriedkov EÚ a ŠR SR)	3. 3. 2013 Hotel Centrum - Dom techniky ZSVTS KE s.r.o Južná trieda 2A, Košice	Bc. Monika Fabianová
11.	Prezenčné vzdelávanie – Modul 11 – Postupy v oblasti podpory zdravia (Test "Zdravé srdce" I) (v rámci projektu ÚVZ SR „Tvorba a realizácia systému vzdelávania pracovníkov RÚVZ v SR“, z prostriedkov EÚ a ŠR SR)	7. 3. 2013 hotel Centrum Dom techniky ZSVTS KE s.r.o Južná trieda 2A, Košice	Agnesa Zajacová Mgr. Mária Holovková
12.	Prezenčné vzdelávanie – Modul 11 – Postupy v oblasti podpory zdravia (Test "Zdravé srdce" II) (v rámci projektu ÚVZ SR „Tvorba a realizácia systému vzdelávania pracovníkov RÚVZ v SR“, z prostriedkov EÚ a ŠR SR)	8. 3. 2013 Hotel Centrum - Dom techniky ZSVTS KE s.r.o., Južná trieda 2A, Košice	Agnesa Zajacová Mgr. Mária Holovková Bc. Monika Fabianová
13.	Open space konferencia <i>Rozmanitá spoločnosť. Vieme, kam smerujeme?</i> (organizátori: Nadácia Milana Šimečku s finančnou podporou Úradu vlády SR v rámci dotačného programu Podpora a ochrana ľudských práv a slobôd)	19. 3. 2013 Hotel Barónka Mudrochova 2, Bratislava	Mgr. Soňa Gregová Mgr. Mária Holovková

14.	Odborný seminár pre MTP pracovníkov (organizátor: RÚVZ so sídlom v Košiciach) Aktívna účasť – prednáška: Zajacová, A. <i>Vplyv konzumácie ovocia a zeleniny na výskyt metabolického syndrómu u klientov poradne zdravia</i>	9. 4. 2013 RÚVZ so sídlom v Košiciach Rooseveltova 8, Košice	Agnesa Zajacová
15.	Prezenčné vzdelávanie – Modul 5 – Verejné zdravotníctvo včera, dnes a zajtra (v rámci projektu ÚVZ SR „Tvorba a realizácia systému vzdelávania pracovníkov RÚVZ v SR“, z prostriedkov EÚ a ŠR SR)	25. 4. 2013 hotel Centrum Dom techniky ZSVTS KE s.r.o Južná trieda 2A, Košice	Agnesa Zajacová Mgr. Mária Holovková
16.	<i>Zasadnutie pracovnej skupiny „Prevencia fajčenia“ – s celoslovenskou pôsobnosťou (organizátor: ÚVZ SR, Odbor podpory zdravia)</i>	29. 4. 2013 ÚVZ SR, Bratislava	Mgr. Mária Holovková (v zastúpení)
17.	Zhromaždenie členov SKIZP z regiónu Košice a okolie (organizátor: Slovenská komora iných zdravotníckych pracovníkov)	23. 5. 2013 UN L. Pasteura, Trieda SNP č. 1, Košice	RNDr. Eva Schnitzerová
18.	Podujatie na vysokej úrovni o príspevku štrukturálnych fondov Európskej únie k integrácii Rómov na Slovensku (organizátor: Nadácia Milana Šimečku z prostriedkov Európskej komisie a Úradu splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity)	23. 5. 2013 Hotel Yasmin, Tyršovo nábrevie 1, Košice	Mgr. Soňa Gregová Mgr. Mária Holovková
19.	XVI. východoslovenský vakcinačný deň Louisa Pasteura (organizátori: Univerzitná nemocnica Louisa Pasteura, Košice, Lekárska fakulta UPJŠ v Košiciach, RÚVZ so sídlom v Košiciach, Slovenská pediatrická spoločnosť SLS, Slovenská epidemiologická a vakcinologická spoločnosť SLS)	4. 6. 2013 Lekárska fakulta UPJŠ v Košiciach, Trieda SNP č. 1, Košice	Agnesa Zajacová Mgr. Mária Holovková
20.	Regionálne konzultácie k Stratégii štátnej politiky Slovenskej republiky pre mládež na roky 2014-2020 „Dva milióny budúcnosti“ (organizátor: IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže, Bratislava)	14. 6. 2013 Výmenník – ul. Obrody, MČ Košice-Západ, Košice	RNDr. Eva Schnitzerová
21.	Odborný seminár pre pracovníkov s VŠ vzdelaním (organizátor: RÚVZ so sídlom v Košiciach) Aktívna účasť – prednáška: Schnitzerová, E., Gregová, S., Fabianová, M. <i>Týždeň mozgu – charakteristika celonárodnej kampane a participácie RÚVZ Košice</i>	20. 6. 2013 RÚVZ so sídlom v Košiciach Rooseveltova 8, Košice	RNDr. Eva Schnitzerová Mgr. Soňa Gregová Mgr. Monika Fabianová
22.	Odborný seminár pre pracovníkov s VŠ vzdelaním (organizátor: RÚVZ so sídlom v Košiciach) Aktívna účasť – prednáška: Kollárová, J. <i>Fiškálna politika v prevencii rizikových faktorov chronických ochorení</i>	20. 6. 2013 RÚVZ so sídlom v Košiciach Rooseveltova 8, Košice	MUDr. Jana Kollárová
23.	Krajská porada vedúcich odboru a oddelení podpory zdravia RÚVZ v Košickom kraji (organizátor: RÚVZ so sídlom v Košiciach, Odbor podpory zdravia)	20. 6. 2016 RÚVZ so sídlom v Košiciach, Rooseveltova ul. č. 8, Košice	MUDr. Jana Kollárová RNDr. Eva Schnitzerová
24.	Celoslovenská porada vedúcich odboru/oddelení podpory zdravia RUVZ v SR (organizátor: ÚVZ SR, Odbor podpory zdravia)	26. 6. - 27. 6. 2013 Grand hotel Strand, Kúpele V.Ružbachy	MUDr. Jana Kollárová RNDr. Eva Schnitzerová

25.	4. zasadnutie pracovnej skupiny na podporu zdravia seniorov (organizátori: ÚVZ SR v spolupráci s RÚVZ so sídlom v Žiari nad Hronom)	27. 8. 2013 RÚVZ so sídlom v Žiari nad Hronom, Cyrila a Metoda 357/23, Žiar nad Hronom	Mgr. Mária Holovková (v zastúpení)
26.	Odborný seminár pre MTP pracovníkov (organizátor: RÚVZ so sídlom v Košiciach) Aktívna účasť – prednáška: Fabianová, M., Gregová, S., Schnitzerová, E. <i>Týždeň mozgu – charakteristika celonárodnej kampane a participácie RÚVZ Košice</i>	17. 9. 2013 RÚVZ so sídlom v Košiciach Rooseveltova 8, Košice	RNDr. Eva Schnitzerová, Mgr. Monika Fabianová, Mgr. Soňa Gregová
27.	XXI. vedecko-odborná konferencia s medzinárodnou účasťou „Životné podmienky a zdravie“ (organizátori: Slovenská spoločnosť hygienikov SLS, Ústav hygieny LF UK Bratislava, RÚVZ so sídlom v Poprade, Slovenská spoločnosť pracovného lekárstva SLS)	24. 9. 2013 Kúpele Nový Smokovec, a. s. (kongresové centrum), Vysoké Tatry	Mgr. Mária Holovková
28.	3. zasadnutie pracovnej skupiny Duševné zdravie a prevencia drogových závislostí (organizátori: ÚVZ SR v spolupráci s RÚVZ so sídlom v Trnave)	8. 10. 2013 RÚVZ so sídlom v Trnave, Halenárska ul. 23, Trnava	RNDr. Eva Schnitzerová
29.	VIII. krajský seminár medicínsko-technických pracovníkov (organizátor: Regionálna komora MTP v Košiciach) Aktívna účasť – prednáška: Zajacová, A. <i>Vplyv konzumácie ovocia a zeleniny na metabolický syndróm u klientov Poradenského centra ochrany a podpory zdravia</i>	13. 11. 2013 Lekárska fakulta Univerzity P. J. Šafárika (aula), Tr. SNP 1, Košice	Mgr. Mária Holovková Agnesa Zajacová
30.	Prezenčné vzdelávanie – Modul 6 – Aktuálne témy v oblasti hygieny výživy (v rámci projektu ÚVZ SR „Tvorba a realizácia systému vzdelávania pracovníkov RÚVZ v SR“, z prostriedkov EÚ a ŠR SR)	25. 11. 2013 RÚVZ so sídlom v Košiciach, Rooseveltova 8, Košice	Mgr. Soňa Gregová
31.	Odborná konferencia „10 rokov od ratifikácie Rámcového dohovoru o kontrole tabaku na Slovensku“ pod záštitou ministerky zdravotníctva SR JUDr. Z. Zvolenskej a hlavného hygienika SR prof. MUDr. I. Rovného, PhD., MPH (organizátori: ÚVZ SR, MZ SR, SZO na Slovensku)	26. 11. 2013 penzión Čierna pani, Kuzmányho ul. č. 24, Martin	RNDr. Eva Schnitzerová
32.	Konferencia edukačného charakteru s medzinárodnou účasťou – IX. patientsky seminár v rámci XVII. košických chemoterapeutických dní (organizátori: Slovenská chemoterapeutická spoločnosť, Slovenská onkologická spoločnosť, SLS – Sekcia onkologických sestier, Východoslovenský onkologický ústav, a. s. Košice, Slovenská komora sestier a pôrodných asistentiek, LF UPJŠ Košice, Liga proti rakovine – pobočka Košice) Aktívna účasť – prezentácia mobilnej Poradne zdravia a Poradne na odvykanie od fajčenia – ponuka služieb účastníkom konferencie	30. 11. 2013 Magistrát mesta Košice, Tr. SNP 48/A, Košice	Mgr. Monika Fabianová Mgr. Soňa Gregová
33.	Prezenčné vzdelávanie – Modul 2 – Úradná kontrola potravín (v rámci projektu ÚVZ SR „Tvorba a realizácia systému vzdelávania pracovníkov RÚVZ v SR“, z prostriedkov EÚ a ŠR SR)	2. 12. 2013 RÚVZ so sídlom v Košiciach, Rooseveltova 8, Košice	Mgr. Monika Fabianová Mgr. Soňa Gregová Mgr. Mária Holovková Agnesa Zajacová

34.	Prezenčné vzdelávanie – Modul 22 – Biocenóza prírodných kúpalísk (v rámci projektu ÚVZ SR „Tvorba a realizácia systému vzdelávania pracovníkov RÚVZ v SR“, z prostriedkov EÚ a ŠR SR)	4. 12. 2013 RÚVZ so sídlom v Košiciach, Rooseveltova 8, Košice	Mgr. Monika Fabianová
35.	Prezenčné vzdelávanie – Modul 11 – Postupy v oblasti podpory zdravia (v rámci projektu ÚVZ SR „Tvorba a realizácia systému vzdelávania pracovníkov RÚVZ v SR“, z prostriedkov EÚ a ŠR SR)	5. 12. 2013 RÚVZ so sídlom v Košiciach, Rooseveltova 8, Košice	Mgr. Monika Fabianová Mgr. Soňa Gregová
36.	Prezenčné vzdelávanie – Modul 13 – Vývojové trendy v zdravotnom stave obyvateľstva (v rámci projektu ÚVZ SR „Tvorba a realizácia systému vzdelávania pracovníkov RÚVZ v SR“, z prostriedkov EÚ a ŠR SR)	11. 12. 2013 RÚVZ so sídlom v Košiciach, Rooseveltova 8, Košice	Mgr. Monika Fabianová Agnesa Zajacová
37.	Prezenčné vzdelávanie – Modul 14 – Manažment vo verejnom zdravotníctve (v rámci projektu ÚVZ SR „Tvorba a realizácia systému vzdelávania pracovníkov RÚVZ v SR“, z prostriedkov EÚ a ŠR SR)	13. 12. 2013 RÚVZ so sídlom v Košiciach, Rooseveltova 8, Košice	Mgr. Monika Fabianová Mgr. Soňa Gregová

C. Rozbor činnosti

1. Prioritné celospoločenské intervenčné aktivity podpory zdravia

Zvýšenie pohybovej aktivity

Na podporu a propagáciu pohybovej aktivity (odporúčanej, primeranej) vo vzťahu k obyvateľstvu (školskej mládeži, dospeljej populácii, seniorom) využívame najmä edukáciu, poradenstvo, výstupy cez médiá.

Uvedená priorita Národného programu podpory zdravia (ďalej len *NPPZ*) úzko súvisí aj s úlohou pod názvom *"Vyzvi srdce k pohybu"*, ktorá sa realizuje bez časového obmedzenia, každé dva roky. V roku 2013 sme sa zapojili do 5. ročníka tejto celoštátnej a medzinárodne koordinovanej kampane zameranej na zvýšenie pohybovej aktivity dospeljej populácie. Gestorom kampane na národnej úrovni je RÚVZ v Banskej Bystrici v rámci CINDI programu SR. Naša účasť na danej kampani zahŕňala propagačné a intervenčné aktivity rôzneho cieľového určenia, realizované aj v spolupráci s inými regionálnymi inštitúciami a médiami. Z hľadiska prehľadu, v úvode intervenčnej fázy sme oslovili a požiadali o spoluprácu v oblasti propagácie viaceré inštitúcie. *Sprievodný list s metodickým usmernením doložený propozíciami súťaže (2 plagáty) a účastníckym listom (prihláškou) sme v Košiciach a okolí zaslali školám rôzneho stupňa (ZŠ, SŠ, VŠ), študentským domovom, vybraným samosprávam (Úradu Košického samosprávneho kraja, Magistrátu mesta Košice, miestnym úradom MČ v Košiciach a vybraným obecným a mestským úradom v okrese Košice-okolie), mestským kultúrnym strediskám v Medzeve a Moldave nad Bodvou, vybraným športovým útvarom v regióne Košíc, denným centrám seniorov, materským centrám a i. S cieľom prezentovať kampaň širokej verejnosti, sme v regióne písomnou cestou – zaslaním oznamu kontaktovali 7 médií (denník Košický Korzár, Rádio Regina – štúdio Košice, Slovenský rozhlas 2, Rádio Košice, Rádio Šport, Rádio Lumen, lokálnu TV Naša, miestnu káblovú TV v Moldave nad Bodvou). Navyše sme informáciu o kampani spolu s prihláškou a plagátmi „Vyzvi srdce k pohybu“ a „Pomôž dospelým členom svojej rodiny k zdraviu“ umiestnili na internetovú stránku RÚVZ Košice (do položky Aktuality).*

V spolupráci s Ligou proti rakovine – pobočkou Košice, pracoviskom Klinickej

onkológie a rádioterapie pri UN L. Pasteura v Košiciach, Klubom turistov „Medicína“ Košice, Klubom turistov mesta Košice, ZO SOZ – Východoslovenským onkologickým ústavom, a. s. Košice sme sa tohto roku podieľali na usporiadaní troch turisticko-osvetových akcií s určením pre onkologických pacientov, príbuzných, turistov. Prvou bol zimný pochod na Hrešnú – 50. zimný zraz turistov mesta Košice a okolia v Kavečanoch (dňa 16. 1. 2013). O ponúkané služby mobilnej Poradne zdravia (individuálne konzultácie, stanovenie celkového cholesterolu z kapilárnej krvi, meranie krvného tlaku, pulzu, výpočet BMI, WHR) prejavilo záujem celkovo 29 účastníkov podujatia, z toho 1 žena aj o protifajčiarske poradenstvo. V poradí druhou akciou bola Onkokardioturistika (26. ročník – jarná časť) na Hornom Bankove dňa 28. 4. 2013, kde poradenstvo a vyšetrenia absolvovalo 59 účastníkov, z toho 7 osôb využilo aj protifajčiarske poradenstvo. Treťou akciou bola jesenná časť daného ročníka Onkokardioturistiky. V jej ciele – Alpinke sme dňa 20. 10. 2013 poskytli poradenstvo a vyšetrenia účastníkom v počte 44, z toho 2 osoby využili aj protifajčiarske poradenstvo.

Ďalším príkladom spolupráce s *Ligou proti rakovine – pobočkou Košice*, pracoviskom Klinickej onkológie a rádioterapie pri UN L. Pasteura v Košiciach, Všeobecnou zdravotnou poisťovňou, a. s., krajskou pobočkou Košice a Univerzitou P. J. Šafárika Košice bol 2. ročník športovo-osvetovej akcie „Radosť zo života víťazí nad chorobou“ usporiadaný pre onkologických pacientov, ich rodinných príslušníkov a priateľov. Akcia sa konala v priestoroch Botanickej záhrady v Košiciach dňa 26. 5. 2013. Služby mobilnej Poradne zdravia (vybrané vyšetrenia) boli poskytnuté 78 účastníkom akcie.

Pre zamestnancov RÚVZ Košice sme zorganizovali *Športový deň* (18. 6. 2013), ktorého hlavným zámerom bolo poukázať na význam pohybovej aktivity, jej priaznivý vplyv na zdravie, ak je pravidelnou súčasťou spôsobu života. Ťažiskom Športového dňa bola pešia turistika. Účastníci mali na výber spôsob dostavenia sa do cieľa túry – Horný Bankov (pešo z Čermel'ského údolia, resp. zo sídliska KVP; v prípade zdravotných dôvodov autobusom MHD, autom). V ciele každý z účastníkov mal možnosť dať si odmerať tlak krvi, pulzovú frekvenciu a realizovať vybrané voľné športové disciplíny (kolektívneho charakteru, ako volejbal, futbal, bedminton), resp. priniesť si vlastné športové potreby. Zároveň bol v ciele aktivity (v exteriéri miestneho bistra) podávaný guláš s nealkoholickým nápojom. Podujatia sa celkovo zúčastnilo 110 zamestnancov (z toho bolo 10 mužov).

Ozdravenie výživy

V problematike zdravej výživy sme pôsobili najmä edukačne a poradensky vo vzťahu k rôznym cieľovým skupinám. Otázkam zdravého životného štýlu vrátane racionálnej výživy sme sa venovali pri akciách určených všetkým vekovým kategóriám populácie, ktoré sme v roku 2013 oslovili.

Prehľad intervenčných a zdravotno-výchovných aktivít uvádza **tab. č. 2a**.

Rizikové faktory výživy obyvateľstva sledujeme hlavne pomocou analýzy anamnestických dát od klientov poradenského centra ochrany a podpory zdravia, vkladanych do Testu zdravé srdce. Zrozumiteľnou edukáciou a propagáciou zásad správnej výživy sa snažíme zvyšovať celkové uvedomenie obyvateľstva a snahu zlepšiť zaužívané stravovacie návyky vo všetkých vekových skupinách.

Téma ozdravenia výživy je v súlade s celoeurópskymi princípmi zahrnutými v dokumente „Zdravie 21. storočia“ a na národnej úrovni s aktualizáciou Programu ozdravenia výživy obyvateľov SR z roku 2008. V nadväznosti na to sme sa v spolupráci s Odborom hygieny výživy podieľali na plnení úlohy pod názvom „*Sledovanie výživového stavu vybraných vekových skupín dospelaj populácie*“ prostredníctvom vybraných aktivít PCOPZ, t. j. Poradne zdravia (stabilnej aj mobilnej zložky) a Poradne správnej výživy. Uvedená úloha si kladie za cieľ vplývať na zlepšenie stravovacích návykov vo vybraných

populačných skupinách (so zameraním na ľahkú prácu), realizovať monitoring a intervencie a tiež zisťovať ich výživový stav.

Ďalším príkladom činnosti je dvojročný projekt Európskej komisie „*Viac chuti*“, nad ktorým prevzali odbornú záštitu Kancelária WHO na Slovensku a RÚVZ so sídlom v Košiciach. Projekt je súčasťou Stratégie riešenia zdravotných problémov súvisiacich s výživou, nadhmotnosťou a obezitou, ktorú Európska komisia prijala v roku 2007. Je zameraný na zdravé stravovanie, podporu konzumácie čerstvého ovocia a zeleniny formou vzdelávania v oblasti výživy. Projekt prebieha v dvoch mestách na Slovensku, v Poprade a Košiciach. Jeho cieľom je zvýšiť motiváciu a spotrebu ovocia a zeleniny najmä u detí, tehotných žien a seniorov. V každom z miest sú do projektu zapojené vybrané centrá voľného času, materské centrá, denné centrá seniorov, resp. krízové centrá. V týchto partnerských centrách sa od októbra 2012 realizujú v pravidelných intervaloch (cca mesačne) interaktívne lekcie zdravej výživy (praktické hodiny varenia, nadväzujúce prednášky).

V roku 2013 sme v rámci doplnkovej participácie na danom projekte – v edukačnej oblasti, ponúkli spoluprácu Dennému centru seniorov pri MČ Košice-Juh na ul. Milosrdenstva č. 4. Pripravili sme *časový a obsahový harmonogram vzdelávacích seminárov pre seniorov* vyššie zmieneného centra (šesť stretnutí v období január – september 2013), na organizácii ktorých sa aktívne podieľali Oddelenie kultúry, mládeže a športu pri Miestnom úrade MČ Košice –Juh (ako spoluorganizátor) a RÚVZ Košice – odborný garant. Zdravotno-výchovný charakter má z našej strany i podpora Národnej stratégie SR pre program „*Ovocie a zelenina do škôl*“, ktorej ciele majú napomôcť zvýšiť konzumáciu ovocia a zeleniny u detí, vplývať na zmenu ich stravovacích návykov a predchádzať chorobám z nadhmotnosti a obezity. Z hľadiska celkového prehľadu, sme v kalendárnom roku 2013 v spádovom území realizovali skupinové edukačné aktivity so zameraním na racionálnu výživu v kontexte zdravého spôsobu života na 8 základných školách (I. a II. stupeň), na niektorých opakovane. Intervenovaných bolo spolu 347 žiakov. Edukačne sme spolupracovali aj s výchovnými zariadeniami, navštívili sme 2 detské domovy (DeD Štós – elokované pracoviská v Medzeve a Jasove – intervenovaných bolo 24 detí; DeD v Košickej Novej Vsi – s účasťou 58 detí a 35 zamestnancov, najmä vychovávateľov). Pre propagačné účely – ako doplnok edukácie – sme využili tri letáky z našej edície (na témy: Správna výživa, Cholesterol a jeho vplyv na zdravie, Leto a strava).

V súvislosti s predmetným programom, sme v reakcii na požiadavku ÚVZ SR zaslali odpočet sprievodných edukačných aktivít za školský rok 2012/2013 – sumárny prehľad za RÚVZ v Košickom kraji (t. j. RÚVZ so sídlom v Košiciach, Michalovciach, Rožňave, Spišskej Novej Vsi a Trebišove). Príslušné RÚVZ naplňali ciele programu na regionálnej úrovni prostredníctvom činnosti dvoch odborných útvarov, t. j. Podpory zdravia a Hygieny detí a mládeže. Cieľovými skupinami intervencií boli deti materských škôl, žiaci základných a stredných škôl ako aj personál školských jedální. Uplatňované boli dve formy aktivít: *skupinová edukácia* pre deti a mládež (ako výklad s besedou, aplikujúc prvky zážitkového učenia, panelová diskusia, ponuka informačno-propagačných materiálov), uskutočnená na vybraných MŠ, ZŠ, SŠ (spolu cca 98 akcií). Ďalšou aktivitou bol *štátny zdravotný dozor* vo vybraných zariadeniach predškolského a školského stravovania. Jeho účelom bolo sledovanie podmienok skladovania a manipulácie s ovocím, zeleninou, kvality spoločného stravovania; informovanie o význame dodržiavania zásad správnej výživy, o potrebe zaraďovania ovocia, zeleniny do jedálnych lístkov ako aj edukácia personálu.

Zdravá rodina

V roku 2013 sme distribuovali materiál „*Ponuka na spoluprácu pri realizácii zdravotno-edukačných aktivít*“ všetkým materským centrom, centrom voľného času, predškolským zariadeniam, základným a stredným školám, ako aj iným inštitúciám v územných obvodoch Košice-mesto a Košice-okolie.

V rámci informačno-propagačnej činnosti sme vybrané inštitúcie ešte cielene intervenovali prostredníctvom zasielania oznamov a zdravotno-výchovných materiálov o všetkých dôležitých aktivitách súvisiacich so zdravým celej populácie. Ďalej sme na požiadanie a podľa aktuálnosti poskytovali poradensko-konzultačnú činnosť, informačno-propagačný materiál (letáky, plagáty, brožúry) a výpožičky videofilmov z našej filmotéky.

Medzi vybrané skupiny adresného pôsobenia, so zámerom vytvárania odborného potenciálu pre ďalšie rozširovanie informácií, patrili pedagógovia, dobrovoľníci z radov matiek, seniorov, rómski aktivisti, ale i poslucháči vysokoškolského štúdia, odboru VZ na LF UPJŠ v Košiciach, u ktorých sa spája záujem o danú problematiku s potrebou prispieť k riešeniu celospoločensky naliehavých úloh. Zo strany odborných škôl bol záujem o exkurzie s inštruktážou v Poradenskom centre ochrany a podpory zdravia.

Projektová úloha „*Stomatohygiena u detí predškolského veku – zdravotno-výchovné pôsobenie a monitorovanie stavu orálneho zdravia*“, so začiatkom realizácie na regionálnej úrovni v roku 2008, sa stala komponentom celoslovensky riešeného projektu od roku 2009. Na základe požiadavky ÚVZ SR, sme začiatkom roka aktualizovali anotáciu predmetnej úlohy č. 9.7.2 (predtým 9.3.2) „Zdravotno-výchovné pôsobenie u detí predškolského veku – stomatohygiena“, ktorá je súčasťou dokumentu Programy a projekty ÚVZ v SR na rok 2013 a ďalšie roky (kapitoly 9 Podpora zdravia). Zároveň bola zaslaná charakteristika plnenia tejto úlohy (odpočet ku dňu 31. 12. 2012).

Spoluriešiteľmi sú vybrané materské školy (ďalej len MŠ) z Košíc a okolia (v celkovom počte 19, t. j. 9 mestských a 10 vidieckych, z toho 3 MŠ s deťmi zo sociálne znevýhodneného prostredia), ďalej príslušná samospráva podľa miestne spadajúcich MŠ (11 samosprávnych orgánov – zriaďovateľov škôl) a iné oslovené subjekty (partneri a donori) v celkovom počte 14, menovite Union zdravotná poisťovňa, a. s.; Všeobecná zdravotná poisťovňa, a. s.; Interpharm Slovakia, a. s.; EuDent, s. s r. o.; MČ Košice – Staré Mesto; KK Dent, s. s r. o. Prešov; Listerine®; Zdravé zuby – franšízová predajňa spoločnosti Profimed International, s. s r. o. Košice; Anežka centrum, s. s r. o.; Magistrát mesta Košice; Mesto Medzev a od roku 2010 aj PROFIMED International, s. s r. o.; GC EUROPE N.V. Slovakia a stomatológ MUDr. Milan Tomka.

Projekt zahŕňa edukačné pôsobenie, dotazníkový prieskum (realizované cez RÚVZ Košice) a monitorovanie stavu orálneho zdravia (zabezpečené stomatológmi spolupracujúcimi na úlohe). Podľa metodického plánu, hlavnou cieľovou skupinou sú deti vo veku 3 – 6 rokov, ďalšou cieľovou skupinou sú rodičia a učiteľky MŠ. Vytvorené sú dve intervenčné skupiny škôl s odlišne načasovanou intervenčnou etapou vzhľadom ku vstupnej a výstupnej kontrole stavu chrupu. *Cieľom tejto klinickej časti projektu je zhodnotiť súčasný stav v kazovosti chrupu detí a posúdiť efektívnosť intervenčno-edukačného pôsobenia (s odstupom dvoch rokov). Cieľom dotazníkového prieskumu, ktorého respondentmi sú rodičia detí a učiteľky MŠ, je získať informácie o úrovni starostlivosti o chrup a skladbe stravy, z hľadiska jej relevantnosti pre ústne zdravie. Získané údaje sa využijú pre konkretizáciu prospektívneho zdravotno-edukačného pôsobenia.*

Vyhodnocovanie projektu je prolongované z dôvodu rozšírenia skúmaného súboru o sociálne znevýhodnenú časť detskej populácie, ktorá pre komparatívne účely sa nachádza vo vekovej skupine 4, 6 a 12 rokov.

Retrospektívne môžeme činnosť v rámci úlohy charakterizovať takto:

Obe *priekumno-výskumné aktivity* sa súbežne na všetkých MŠ vykonali cca po dvoch rokoch.

Vstupnú *prehliadku chrupu* v roku 2008 absolvovalo 471 detí (z toho 68 bolo rómskych) vo veku v priemere 4 rokov. Výstupnej prehliadky sa v rokoch 2010-2011 zúčastnilo 441 detí (z toho 68 rómskych) vo veku cca 6 rokov. Na základe vybraných zistení je možné konštatovať, že v priemere 50,74 % 4-ročných detí má intaktný chrup. (u nerómskych detí je to 54,84 % a u rómskych 26,47 %). Sanovanosť chrupu je na nízkej úrovni, v priemere 5,44 % (u rómskych detí takmer nulová). S odstupom dvoch rokov sa intaktný mliečny chrup vyskytol u 30,84 % 6-ročných detí (u majoritnej skupiny s podielom 32,98 % a u rómskych detí 19,12 %). Z hľadiska porovnania, bol skúmaný súbor detí rozšírený aj o vekovú skupinu 12-ročných detí (neintervenované).

Dotazníkového šetrenia sa vo vstupnej fáze zúčastnilo 443 respondentov – rodičov detí a 118 učiteľiek, vo výstupnej fáze (v roku 2010) to bolo 369 rodičov a 95 pedagógov. Distribuované boli tri druhy dotazníkov, zostavené a modifikované podľa predlohy ÚVZ SR.

Preventívne aktivity vzdelávacieho charakteru zahájené v roku 2008 boli určené trom cieľovým skupinám – deťom, učiteľkám a rodičom.

Z hľadiska sumárneho prehľadu, v priebehu dvoch rokov (t. j. 2008 – 2010) sa v rámci *prvej intervenčnej skupiny* (9 MŠ), medzi vstupnou a výstupnou prehliadkou chrupu a ústnej dutiny, uskutočnilo u detí spolu 65 stretnutí (opakovaná edukácia). *Intervencie vo vzťahu k učiteľkám a rodičom* sa vykonali zväčša jednorazovo.

U druhej intervenčnej skupiny (10 MŠ) sa zdravotno-edukačné pôsobenie ukončilo v I. polroku 2011. Edukácia detí sa začala realizovať po výstupnej prehliadke chrupu v roku 2010. Na všetkých 10 MŠ sa realizovalo spolu 34 edukačných hodín s určením pre deti, 11 intervencií pre pedagógov a 6 pre rodičov.

Z hľadiska metodického prístupu, bol preferovaný interaktívny a hravý spôsob (zahrňujúci výklad, besedu) s využitím rôznych výučbových pomôcok, ako magnetická tabuľa Flipchart s použitím symbolov a piktogramov (znázorňujúcich zdravé a pokazené zuby, ovocie, zeleninu, sladkosti), DVD, maľovanky, detské zubné pasty, kefky, modely chrupu, ústne zrkadielka, tablety na detekciu zubného povlaku a i.

O výsledkoch a záveroch pilotného projektu bude prostredníctvom publikačných výstupov oboznámená odborná i laická verejnosť vrátane participujúcich subjektov.

Ďalšie informácie k plneniu projektovej úlohy:

V územnej pôsobnosti RÚVZ Košice, o osvetu v oblasti ústneho zdravia prejavujú záujem okrem materských škôl aj základné školy, podľa možností na ich požiadavky reflektujeme. V roku 2013 sme intervenovali 10 základných škôl (s účasťou 1006 žiakov), 7 materských škôl (s účasťou 161 detí), Detský domov v Štóse a elokované pracovisko v Jasove (s účasťou 23 detí). Navyše bola problematika stomatohygiény prezentovaná aj dospelaj populácii, konkrétne rodičom detí v MŠ Košické Olšany, zamestnancov v Detskom domove v Košickej Novej Vsi a napokon seniorom v Dennom centre MČ Košice - Juh. Pri príležitosti významného termínu *Európsky deň ústneho zdravia – 12. september* sme realizovali edukačné a informačno-propagačné aktivity, primárne určené pre cieľovú skupinu deti a mládeže. Činnosť a propagácia uvedeného termínu bola rozvrhnutá na dlhší časový úsek, t. j. od 9. 9. do 22. 10. 2013, dôvodom čoho bolo vyhovenie záujmu a požiadavkám viacerých inštitúcií a oslovenie početnejšej klientely v rámci spádového územia (územných obvodov okresov Košice - mesto a Košice - okolie). Edukačné aktivity so zameraním na Ústne zdravie sa konali na 13 školách, z toho 7 ZŠ a 6 MŠ; intervenovaných bolo spolu 615 žiakov ZŠ a 161 detí MŠ,

12 rodičov z 1 MŠ. Korešpondenčne sme oslovili všetky materské, základné a stredné školy v Košiciach a okolí vo veci daného termínu a spolupráce v propagačnej oblasti. Spolu so sprievodným listom boli adresátom distribuované informačné materiály (dva letáky: 1. *Čo robiť pre zdravý chrup?* 2. *Viete si správne umyť zuby?* – reedície RÚVZ Košice). Informovanie verejnosti bolo zabezpečené prostredníctvom materiálu umiestneného na webovej stránke RÚVZ so sídlom v Košiciach (t. j. sprievodnej informácie k termínu a vyššie zmienených letákov).

Na požiadanie sme poskytli konzultáciu (ústnou i písomnou formou) k predmetnej projektovej úlohe a vybrané publikačné odkazy (ako poznatkový zdroj pre účely záverečnej práce) pre študentku zubného lekárstva LF UPJŠ v Košiciach.

Rozsiahla je prednášková činnosť, orientovaná prioritne na školskú mládež, v rámci ktorej sú najviac preferované témy zdravý životný štýl a prevencia závislostí. V roku 2013 dominovali skupinové intervenčné metódy – prednášková činnosť doplnená o aktivizačné metódy, uskutočnená k hlavným témam, ako zdravý životný štýl a zdravá výživa, hygiena životného prostredia, prevencia drogových závislostí, prevencia fajčenia, prvá pomoc a prevencia úrazov, výchova k zodpovednému partnerstvu, manželstvu a rodičovstvu, prevencia pohlavne prenosných ochorení a infekcia HIV/AIDS, stomatohygiena, prevencia infekčných ochorení – chrípky, vírusovej hepatitídy typu A, prevencia cukrovky a iné. Kvôli zvýšeniu účinnosti nášho vplyvu tvoríme a distribuujeme propagačno-náučný materiál najmä letáky a plagáty, využívame videoprojekciu, uplatňujeme rôzne formy skupinovej práce, spätnej väzby a pod. **Tradičné skupinové edukačné aktivity** boli vykonané na 14 základných školách (I. a II. stupeň) a 11 stredných školách – gymnáziách, SZŠ, SOŠ a i. (na niektorých opakované) a v 2 detských domovoch. Intervenovaných v rámci vyššie uvedených tém a navštívených škôl bolo spolu 3603 žiakov a študentov.

Projekt „**Hrou proti AIDS**“ (interaktívna panelová diskusia) – hromadná vzdelávacia aktivita, bola prezentovaná na 6 základných školách a 11 stredných školách, s celkovou účasťou 892 žiakov.

Poradensko-konzultačnú činnosť v oblasti zdravotno-výchovnej metodiky, práce s informačno-propagačným materiálom (letáky, plagáty, brožúry) a v oblasti výpožičky videofilmov z našej filmotéky, poskytujeme na požiadanie, resp. podľa aktuálnosti.

V rámci informačno-propagačnej činnosti sme distribuovali materiál „**Ponuka na spoluprácu pri realizácii zdravotno-edukačných aktivít**“ rôznym inštitúciám v územných obvodoch Košice-mesto a Košice-okolie).

Zúčastnili sme sa regionálnych konzultácií k Stratégii štátnej politiky Slovenskej republiky pre mládež na roky 2014 – 2020 „Dva milióny budúcností“ (organizátorom podujatia bola IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže, Bratislava) s konaním v Košiciach dňa 14. 6. 2013.

Vybraným skupinám obyvateľstva, ktoré sú vystavené zvýšenému riziku poškodenia zdravia v dôsledku užívania návykových látok (prioritne deťom a mládeži, ženám v reprodukčnom veku a sociálne znevýhodneným skupinám obyvateľstva) venujeme **v rámci primárnej prevencie drogových závislostí** zvýšenú pozornosť.

Často využívanými formami sú:

- výchovno-vzdelávacia a poradenská činnosť,
- propagačná a edičná činnosť – tvorba informačných materiálov pre školskú mládež, kontaktné dospelé osoby (učitelia, rodičia a i.) a iné cieľové skupiny,
- participácia na preventívnych programoch zameraných na škodlivosť návykových látok a na zmysluplné využívanie voľného času v spolupráci s inými subjektmi,

- pôsobenie cez mienkotvorné médiá v oblasti propagácie aktivít a spôsobu života bez drog.

Edukačná činnosť vo vzťahu k školám je zameraná všeobecne na prevenciu drogových závislostí ako aj na oblasť prevencie tabakizmu. Za hodnotené obdobie sme uskutočnili vzdelávacie akcie na 10 základných a 10 stredných školách (na viacerých opakovane) a v 2 detských domovoch (Štós a Košická Nová Ves), s celkovou účasťou 1521 žiakov. V Detskom domove Košická Nová Ves bol intervenovaný aj personál (v počte 35). Z didaktického hľadiska, podujatia pozostávali zväčša z teoretického výkladu, individuálnej i skupinovej práce. Rešpektujúc vekové kritérium, žiakom boli v rámci intervencií premietnuté videofilmy a distribuované zdravotno-výchovné materiály. Na prvom stupni ZŠ sa z hľadiska edukačných cieľov volila hravá forma oboznamovania sa s danou problematikou (využívanie prostriedkov, ako mimická bábka Adamko, maľovanky a i.). U žiakov druhého stupňa ZŠ a na SŠ sa zisťovali, napr. prostredníctvom dotazníkovej metódy, názory, postoje a poznatková úroveň z problematiky drog, drogových závislostí a špeciálne tabakizmu. Študenti – fajčiari (na báze dobrovoľnosti) mali možnosť si otestovať na prístroji Smokerlyzer percentuálne množstvo alveolárneho CO vo vydychovanom vzduchu.

Na základe požiadavky z Ústavu verejného zdravotníctva Lekárskej fakulty UPJŠ v Košiciach, ohľadom spolupráce v rámci praktickej časti doktorandskej práce (na tému Podpora zdravého životného štýlu adolescentov ako súčasť stredoškolského všeobecného vzdelávania), poskytli sme konzultácie a lektorskú výpomoc pri realizácii edukačných aktivít. Tie sa konali na Evanjelickom gymnáziu J. A. Komenského, ul. Škultétyho č. 10 v Košiciach, pre študentov z vybraného ročníka (v počte 120). Zorganizované boli prednášky k dvom témam (k prevencii užívania návykových látok, spolu 4 akcie, k správnej výžive a prevencii metabolického syndrómu, taktiež 4 akcie) pre rovnakú skupinu študentov.

K informačno-propagačným a edukačným aktivitám, realizovaným na regionálnej a lokálnej úrovni *v spolupráci s inými subjektmi*, môžeme zaradiť napríklad viacročnú spoluprácu – v oblasti prevencie kriminality a inej protispoločenskej činnosti – s Krajským riaditeľstvom Policajného zboru v Košiciach, menovite napr. s kpt. Mgr. D. Šemegdovou, z Oddelenia komunikácie a prevencie. V hodnotenom roku sme spoločne uskutočnili dve edukačné podujatia s protidrogovou tematikou. Prvé sa konalo na Strednej zdravotníckej škole, Moyzesova 17 v Košiciach, s určením pre študentov prvého ročníka (v počte cca 100) dňa 8. 10. 2013. Druhé v poradí bolo na Technickej univerzite v Košiciach, ul. B. Němcovej č. 7 (v priestoroch Univerzitnej knižnice) dňa 20. 11. 2013, pri príležitosti Európskeho týždňa boja proti drogám a Medzinárodného dňa bez fajčenia. Akcia mala názov „Spoločne proti drogám“ a zúčastnili sa jej poslucháči i verejnosť – záujemcovia o štúdium (v počte cca 200). Náš príspevok bol zameraný na prevenciu tabakizmu a ponuku služieb mobilného poradenstva. Z návštevníkov sa o vybrané vyšetrenia (stanovenie celkového cholesterolu, tlaku krvi, pulzu, BMI, percenta telesného tuku) a konzultáciu zaujímalo 36 osôb a o poradenstvo na odvykanie od fajčenia 7 osôb.

Program týchto podujatí vo všeobecnosti pozostáva zo vzdelávacích blokov, kde na skladbe interaktívnych prednášok sa podieľajú lektori z rôznych inštitúcií, a ich súčasťou bývajú aj ukážky činnosti služobnej kynológie pri vyhľadávaní drog.

V tomto roku sme opätovne participovali na nadnárodnom preventívnom projekte „*Tvoja správna voľba*“ (schválenom v rámci programu Európskej komisie „Predchádzanie a boj proti trestnej činnosti“), v gescii Prezídia Policajného zboru SR, Odboru komunikácie a prevencie. Projekt je zameraný na prevenciu závislostí od tabaku, alkoholu a marihuany – formou putovnej výstavy – skupinovej vzdelávacej aktivity – interaktívnej tvorivej dielne (tri tematické panely: tabak, alkohol, marihuana; pracovný stôl a koberec s hracím plánom). Je určený pre deti vo veku 9 – 10 rokov (t. j. žiakov 3. ročníka ZŠ). Cieľom projektu je prispieť k eliminácii trestnej činnosti pod vplyvom návykových látok, zvýšiť informovanosť

o škodlivosti návykových látok a v nadväznosti na to zvýšiť právne povedomie u detí. Inovatívne prístupy (zážitkové učenie) poskytujú deťom dostatočný priestor na vyjadrenie vlastných názorov a postojov k danej problematike. Program je flexibilný, zahŕňa, napr. prácu v skupinách, panelovú diskusiu, výcvik zručností orientovaných na predchádzanie nežiaducim javom a identifikovanie prejavov správania ľudí pod vplyvom návykových látok.

Do prvotnej realizácie projektu v časovom období 2009 – 2011 bolo zapojených 40 miest v rámci Slovenska a 20 miest Moravskosliezskeho a Olomouckého kraja v Českej republike. V Košiciach v roku 2010 bola predmetná výstava inštalovaná v priestoroch Východoslovenskej galérie na Hlavnej ul. č. 27. Na jej prezentácii sa podieľali animátori z Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Košiciach, Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Košiciach, Okresného riaditeľstva Policajného zboru Košice-okolie a RÚVZ Košice. Podľa vyhodnotenia návštevnosti výstavy, intervenovaných bolo spolu 29 ZŠ s celkovou účasťou 899 žiakov I. stupňa.

Na základe plánu pokračovať v uvedenom projekte sa jeho 2. ročník v Košiciach uskutočnil v čase od 5. 4. do 30. 4. 2013 v priestoroch Centra voľného času na Orgovánovej ul. č. 5. Edukácia žiakov bola, tak ako v minulosti, organizovaná podľa zostaveného harmonogramu návštevnosti škôl, ktoré boli o akcii vopred oboznámené a svoju účasť potvrdili. Projekt prebiehal pod odborným vedením lektorov – pracovníkov z KR PZ v Košiciach, OR PZ v Košiciach a Košice-okolie, z ÚEaPS, vysunuté pracovisko Košice a RÚVZ Košice. Projektu sa zúčastnilo celkovo 1654 žiakov z 20 ZŠ (z toho 1497 žiakov zo 17 ZŠ v Košiciach a 157 žiakov z 3 ZŠ z okresu Košice-okolie). Reportáž zo zahájenia 2. ročníka projektu v Košiciach bola uverejnená v TV REGION, s. s. r.o., televízii východného Slovenska (Správy zo dňa 5. 4. 2013). Počas projektu, zúčastnení žiaci mali možnosť svoje názory na aktivitu písomne vyjadriť, tie potom v záverečný deň (30. 4. 2013) sa stali predmetom žrebovania – 10 žiakov bolo odmenených vecnými cenami.

K „Medzinárodnému dňu proti zneužívaniu drog a nezákonnému obchodovaniu s nimi“ (26. jún) sme sa zapojili do celoslovenskej zdravotno-výchovnej kampane s názvom „Deň zodpovednosti“ (iniciátor ÚVZ SR) s určením pre verejnosť. Kampaň sa uskutočnila 2. 7. 2013 v 36 mestách v SR v čase od 12:00 – 16:00 hod. V Košiciach sme ju organizovali v OC Atrium OPTIMA na Moldavskej ceste 32, kde bolo lokalizované meracie miesto mobilnej Poradne zdravia s ponukou vyšetrenia jedného z pečenejých testov hladiny gama glutamyltransferázy (GGT) z kapilárnej krvi a merania tlaku krvi. Poradenstvo s vyšetrením absolvovalo 55 osôb – návštevníkov centra. Cieľom akcie bola prevencia nadmerného užívania alkoholických nápojov a zvýšenie povedomia verejnosti o rozsahu a povahe zdravotných problémov spôsobených škodlivým užívaním alkoholu. Údaje z dotazníkov, ktoré vyplnili vyšetruvaní boli zadané do programu EpiData (do formy elektronického dotazníka). Kompletná databáza bola zaslaná na ÚVZ SR.

Do kampane sa zapojil aj Policajný zbor SR prostredníctvom svojich dopravných hliadok na cestách, ktoré kontrolovali vodičov, či nie sú počas vedenia vozidla pod vplyvom alkoholických nápojov.

V súvislosti s „Európskym týždňom boja proti drogám“ – 47. kalendárny týždeň sme okrem už zmienenej spolupráce s KR PZ v Košiciach (pozri vyššie), uskutočnili ďalšie osvetové aktivity na školách. Napríklad na Gymnáziu M. R. Štefánika, Nám. L. Novomeského 4 v Košiciach sme dňa 18. 11. 2013 vykonali 3 interaktívne prednášky pre vybrané skupiny študentov (v celkovom počte 120), s následnou DVD projekciou filmu „Kým stúpa dym“ a besedou. O vyšetrenie pomocou prístroja Smokerlyzer prejavilo záujem 10 študentov (fajčiarov).

Všetkým ZŠ v Košiciach a okolí sme spropagovali celoslovenskú súťaž pre žiakov 7. ročníka pod názvom "Najlepšia protidrogová nástenka" (iniciátorom je ÚVZ SR).

Termínom vyhlásenia súťaže bol 20. november 2013, uzávierka je 20. januára 2014. Podmienky a pravidlá súťaže sú na stránke www.uvzsr.sk. Jej cieľom je poukázať na význam primárnej prevencie a pôsobiť na vytváranie aktívneho protidrogového postoja u žiakov.

V Poradni na odvykanie od fajčenia sme v hodnotenom období poskytli poradenstvo individuálnou formou (vrátane telefonických konzultácií) pre 255 klientov (118 mužov, 137 žien). Výrazne dominoval produktívny vek a záujem o jednorazovú intervenciu. V rámci edukačnej činnosti – skupinové poradenstvo využilo celkovo 1498 žiakov (zo ZŠ a SŠ).

Z *hľadiska masmediálneho pôsobenia*, sme významné termíny, problematiku prevencie fajčenia a informácie o nami organizovaných aktivitách, prezentovali cez webovú stránku RÚVZ Košice, informačný portál mesta Košice a regionálne médiá – rozhlas a televíziu, ako Rádio Regina – štúdio Košice, Slovenský rozhlas 2; Rádio Lumen; TV REGION, s. s. r. o., televíziu východného Slovenska.

Odbor *hygieny detí a mládeže* participoval na prieskume **Global Youth Tobacco Survey (ďalej len GYTS) a Global School personnel Survey (ďalej len GSPS)**.

GSPS (prieskum fajčiarskych návykov a faktorov s ním spojených u pedagógov základných škôl) nadväzuje na prieskum z roka 2011 (GYTS – u žiakov) a vykonal sa v mesiacoch máj a jún na tých istých školách ako pred 2 rokmi. Do prieskumu boli podľa rozdeľovníka zaradené 2 školy v meste a 2 na vidieku. Spolu sa zúčastnilo a dotazníky vyplnilo 125 pedagogických zamestnancov. Po skompletizovaní materiálov boli tieto podľa inštrukcií osobne odovzdané gestorovi projektu.

Z informačno-propagačnej činnosti môžeme spomenúť účasť na *edukačnom programe BECEP* (využívajúci formu edukačnej kampane a výchovných opatrení). Realizuje sa na základe Národného plánu SR pre bezpečnosť cestnej premávky na roky 2011 – 2020 a Národného programu starostlivosti o deti a dorast v Slovenskej republike na roky 2008 – 2015, t. j. znenia úlohy č. 6.3.7 Podporiť programy zamerané proti negatívnym javom (agresivita, suicidálne činy, užívanie návykových látok, šikanovanie atď.) na zlepšenie mentálneho zdravia detskej populácie a dorastu. Aktivity v rámci programu BECEP sú zamerané na prevenciu rizika požitia alkoholu, omamných látok, liečiv počas vedenia vozidla, na používanie reflexných a ochranných prvkov, cyklistických prilieb a na prevenciu dopravných úrazov prioritne u detí a mládeže.

V oblasti primárnej prevencie závislostí a prevencie užívania alkoholu aktuálne dominuje edukačno-poradenská a informačno-propagačná činnosť, pri ktorej spolupracujeme s regionálnou štátnou správou, samosprávou, školami a inými inštitúciami, organizáciami. Edukačnú činnosť orientujeme na *skupinové intervenčné metódy* (teoretický výklad spojený s besedou doplnený o aktivizačné prvky, ako práca v skupinách, panelová diskusia, premietnutie videofilmu, tvorba a distribúcia propagačno-náučných materiálov a i.).

Z ostatnej činnosti (poradensko-konzultačnej) sme, napr. zaslali odpoveď na žiadosť o poskytnutie informácií pre účely vypracovania diplomovej práce v študijnom odbore Verejné zdravotníctvo na Univerzite Komenského v Bratislave, Jesseniova lekárska fakulta v Martine, na tému „Podpora nefajčenia v rámci primárnej zdravotnej starostlivosti a poradenskej činnosti orgánov na ochranu zdravia na Slovensku“.

Na podporu stratégie aktívneho starnutia sme zdravotno-výchovnú činnosť (poradenskú spojenú s edukáciou) *vo vzťahu k seniorom* v denných centrách (ďalej len DC), resp. ostatných zariadeniach upriamili najmä na oblasť zdravého životného štýlu.

Propagačnou formou sme podporili nasledovné *informačné kampane a významné termíny*:

1. *Informačnú kampaň „Týždeň mozgu – Brain Awareness Week“ (11. 3. – 17. 3. 2013)*, celosvetovo organizovanú od roku 1996, na Slovensku po šiestykrát. Iniciátormi na národnej úrovni boli Slovenská Alzheimerova spoločnosť, Nadácia MEMORY, Centrum

MEMORY a Neuroimunologický ústav SAV. Záštitu nad kampaňou prevzal ÚVZ SR. Jej hlavným zámerom bolo zvýšiť záujem verejnosti a najmä starších ľudí o zdravé starnutie, prevenciu mozgových ochorení a o tréning pamäťových a kognitívnych schopností človeka. Pre seniorov sme zorganizovali *prednášky* na tému „Žijeme život prosperujúci mozgu?“ s ukázkou tréningu pamäti v troch DC, konkrétne v MČ Košice-Juh, ul. Milosrdenstva č. 4, dňa 12. 3. 2013 (s počtom účastníkov 12); v MČ Košice-Sever, ul. Obrancov mieru č. 2, dňa 21. 3. 2013 (s počtom účastníkov 19); v DC na ul. Hlavná 81, v Moldave nad Bodvou, dňa 14. 3. 2013 (s počtom účastníkov 9) – posledne menovaná akcia bola spojená s *ponukou služieb mobilnej Poradne zdravia*. Širokú verejnosť sme oslovili *cestou masmédií* (cez viaceré webové stránky, napr. RÚVZ Košice, Obecného úradu Kysak, MČ Košice-Staré Mesto, Knižnice pre mládež mesta Košice, Slovenskej Alzheimerovej spoločnosti, the Dana Foundation; zaslaním tlačovej správy s popisom akcií regionálnym médiám v počte 6 – denníku Košický Korzár, Rádiu Regina – štúdiu Košice, Slovenský rozhlas, Rádiu Lumen, Rádiu Šport, Rádiu Košice, Mestskej televízii Moldava nad Bodvou). Za účelom intervencie a spolupráce v propagácii boli oslovené (písomne – e-mailovou cestou) inštitúcie v spádovom území RÚVZ Košice (t. j. v meste Košice a okrese Košice-okolie). Kontaktované boli všetky denné centrá seniorov (spolu 27) prostredníctvom miestnej samosprávy (miestnych, obecných resp. mestských úradov). Uvedeným adresátom sme zaslali list a tri prílohy: leták „Alzheimerova choroba“ (produkcie RÚVZ Košice), leták¹ „Týždeň mozgu – Nedovoľ svojmu mozgu zostarnúť!“ a Dotazník porúch pamäti² (^{1,2}edícia Slovenskej Alzheimerovej spoločnosti, Nadácie Memory, Centra Memory a spoločnosti Lundbeck Slovensko, s. r. o.). O aktivity tohto zamerania je záujem, preto v informovaní verejnosti pokračujeme i mimo kampane.

Uvedenú problematiku sme prezentovali na seminári pre pracovníkov s VŠ vzdelaním (RÚVZ Košice, dňa 20. 6. 2013) formou prednášky: Schnitzerová, E., Gregová, S., Fabianová, M. *Týždeň mozgu – charakteristika celonárodnej kampane a participácie RÚVZ Košice*. Uvedenej téme bol venovaný priestor aj na seminári pre MTP pracovníkov (RÚVZ Košice, dňa 17. 9. 2013).

2. Svetový deň Alzheimerovej choroby – 21. september a Svetový mesiac Alzheimerovej choroby – september v roku 2013 s upriamením na skupinu príbuzných a priateľov ľudí s týmto postihom a v rámci prevencie na vekovú kategóriu detí a mládeže. K danej problematike sme vykázali túto činnosť:

- informačno-propagačné aktivity – písomne sme oslovili vybrané inštitúcie, t. j. všetky základné a stredné školy ako aj denné centrá seniorov, domovy dôchodcov, domovy sociálnych služieb v pôsobnosti príslušnej miestnej samosprávy v územných obvodoch Košice-mesto a Košice-okolie, vo veci zamerania významných termínov a spolupráce v propagačnej oblasti. Spolu so sprievodným listom boli adresátom distribuované aj informačné materiály. Informovanie širokej verejnosti bolo zabezpečené prostredníctvom kontaktu s masmédiami a cez webovú stránku RÚVZ so sídlom v Košiciach a ÚVZ SR;
- edukačné aktivity zamerané na Alzheimerovu chorobu sa realizovali v časovom období od 12. 9. do 8. 10. 2013 na 8 inštitúciách, konkrétne na: ZŠ, Školská 10, Malá Ida (pre 61 žiakov 8. – 9. ročníka); MŠ, Školská 5, Malá Ida (pre 28 predškolákov); MŠ, Košické Olšany 133 (pre 12 rodičov, 15 predškolákov); ZŠ, Belehradská 21, Košice (pre 23 žiakov 9. ročníka); Denné centrum seniorov MČ Košice-Juh, ul. Milosrdenstva č. 4 (pre 17 seniorov); ZŠ Ľ. Fullu, Maurerova 21, Košice (pre 32 žiakov 7. ročníka); v Knižnici pre mládež mesta Košice, Tajovského 9 (pre 81 študentov 2. ročníka z dvoch SŠ – SZŠ, Moyzesova ul. č. 17, Košice

a Gymnázia M. R. Štefánika, Nám. L. Novomeského 4, Košice); ZŠ Krosnianska 4, Košice (pre 21 žiakov 8. ročníka);

- poradensko-edukačné aktivity (ponuka služieb Poradne zdravia a Poradne na odvykanie od fajčenia, edukácia na tému Alzheimerova choroba) sa uskutočnili na ZŠ L. Fullu, Maurerova 21, Košice pre zamestnancov školy a rodičov (dňa 10. 10. 2013); na Miestnom úrade Košice-Dargovských hrdinov, Jegorovovo nám. 5, Košice – Denné centrum seniorov (v spolupráci so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou – pobočkou Košice a Národnou transfúznou službou SR – Košice) pre zamestnancov samosprávy a seniorov (dňa 18. 10. 2013). Ostatné súbežne s niektorými akciami k Medzinárodnému dňu starších (1. október), pozri nižšie.

3. Aktivity pri príležitosti *Medzinárodného dňa starších (1. október)* mali poradenský a informačný charakter s určením pre seniorov. Uskutočnili sa v dňoch 1. 10. až 3. 10. 2013, spolu na 4 meracích miestach. Program pozostával z prezentácie poradenských služieb stabilnej a mobilnej Poradne zdravia a Poradne na odvykanie od fajčenia pre seniorskú verejnosť z mesta a vidieka.

- Poradenstva sa zúčastnilo celkovo 65 seniorov (záujemcov), z toho 9 v stabilnej Poradni zdravia na RÚVZ Košice v rámci Dňa otvorených dverí pre seniorov; 17 v Dennom centre seniorov pri MČ Košice-Barca; 22 na Obecnom úrade vo Vyšnej Myšli a 17 v Dennom centre seniorov v Čani.
- O termíne a akciách realizovaných RÚVZ Košice boli vopred informované regionálne médiá, ako Rádio Regina – štúdio Košice, Slovenský rozhlas; Rádio Lumen; Rádio Košice; Rádio Šport; Košický Korzár – denník; Regfilm, s. r. o., Moldava nad Bodvou (prostredníctvom sprievodnej informácie, upútavky na Deň otvorených dverí pre seniorov v Poradni zdravia RÚVZ Košice). Daný materiál bol umiestnený aj na web RÚVZ Košice v položke Aktuality. Dňa 1. 10. bolo poskytnuté interview (naživo) pre Rádio Regina – štúdio Košice, Slovenský rozhlas v relácii Magazín Rádia Regina.
- Korešpondenčnou cestou (e-mailom) sme oslovili miestnu samosprávu, denné centrá seniorov a domovy sociálnych služieb (v územných obvodoch Košice-mesto a Košice-okolie). Zaslali sme im zmienenú upútavku spolu so sprievodným listom.
- V zmysle výzvy ÚVZ SR, postúpili sme 5 informačných materiálov z našej edície (4 letáky a 1 poster) zameraných na podporu zdravia seniorov k ich uverejneniu na webovej stránke ÚVZ SR v priečinku Podpora zdravia. Išlo o nasledovné tituly: 1. Evidence-based guidelines on health promotion for older people (poster), 2. Pohyb – prevencia osteoporózy, 3. Výživa v starobe, 4. Životospráva v staršom veku – význam pohybu, 5. Životospráva v staršom veku – stravovanie.

V hodnotenom období sme uskutočnili návštevu v šiestich denných centrách seniorov, náplňou ktorej bolo poskytnutie služieb mobilnej Poradne zdravia a ponuka tlačných zdravotno-výchovných informácií. Navštívili sme štyri DC v Košiciach, t. j. pri MČ Košice-Juh, na ul. Milosrdenstva č. 4 a spádovo MČ Košice-Barca; MČ Košice-Západ, na Laboreckej ul. č. 2; MČ Košice-Šaca, na Železiarenskej ul. č. 7, a dve v okrese Košice-okolie, t. j. DC v Moldave nad Bodvou na Hlavnej ul. č. 81; DC pri Obecnom úrade v Čani, Osloboditeľov 22. Poradenstvo sme poskytli celkovo 108 záujemcom (prevažovali ženy). V piatich z uvedených centier boli u klientov uskutočnené štandardné kompletne vyšetrenia vrátane poradenstva so zhodnotením rizika výskytu MS.

Nadväzujúc na cyklické vzdelávanie seniorov z DC pri Miestnom úrade MČ Košice-

Sever a DC pri Miestnom úrade MČ Košice-Staré Mesto v rokoch 2011 – 2012 a na dobrú odozvu z ich strany, v obdobnej činnosti pokračujeme. Projekt EK „Viac chuti“, do ktorého je zainteresované DC pri MČ Košice-Juh na ul. Milosrdenstva 4 v Košiciach, na ktorom participuje aj RÚVZ Košice, sa stal stimulom pre ďalšiu spoluprácu. Začali sme organizovať (ako odborní garanti) vzdelávacie semináre pre seniorov z menovaného centra. Spolupracujúcou inštitúciou v tomto smere bol Miestny úrad MČ Košice-Juh. V zmysle nami zostaveného obsahovo-časového harmonogramu, sa stretnutia realizovali s cca mesačnou periodicitou od januára do septembra 2013. Tematické bloky boli zamerané, napr. na prezentáciu služieb Poradne zdravia a Poradne na odvykanie od fajčenia, „Vybrané zdravotné problémy u seniorov a ich prevencia“, „Aktívne využívanie voľného času“, „Správna výživa a pitný režim seniorov“, „Metabolický syndróm“ a i.

Z hľadiska celoslovenského a regionálneho pôsobenia, zúčastnili sme sa ako členovia, dvoch zasadnutí pracovnej skupiny na podporu zdravia seniorov, ktorých organizátorom bol ÚVZ SR, Odbor podpory zdravia. Prvé stretnutie sa konalo v Centre Memory, n. o., na Mlynarovičovej ul. č. 21 v Bratislave, dňa 6. 2. 2013. Následné na RÚVZ so sídlom v Žiari nad Hronom, dňa 27. 8. 2013.

Na požiadanie sme poskytli písomnú konzultáciu v oblasti podpory zdravia seniorov, k zameraniu doktorandskej práce študentky externej formy štúdia na SZU v Bratislave, FOaZOŠ.

Znevýhodnené skupiny

V roku 2013 i v predchádzajúcom roku sa „Program podpory zdravia znevýhodnených komunit na Slovensku na roky 2009 – 2015“ v zmysle dokumentu Programy a projekty úradov verejného zdravotníctva v SR (t. j. predošlej i aktuálnej verzie) na celom Slovensku neplnil z finančných dôvodov.

V regióne Košíc do roku 2011 (počnúc rokom 2007) sa program realizoval najmä prostredníctvom činnosti troch komunitných pracovníkov zdravotnej výchovy (ďalej len KPZV). Ich pôsobenie sa videlo hlavne v systematicky vykonávanej elementárnej zdravotnej výchove, a to primeranou formou vo vzťahu k vzdelanostnej úrovni cieľovej skupiny. Tou boli obyvatelia vybraných segregovaných a separovaných rómskych osídlení a lokalít v spádovom území RÚVZ Košice. Intervenčná činnosť, toho času pozastavená, spočívala v spolupráci medzi RÚVZ, školami, miestnou samosprávou, lekármi I. kontaktu a KPZV.

Z iných aktivít, súvisiacich s marginalizovanými skupinami, na ktorých sme participovali, môžeme menovať tieto:

- účasť na prezenčnom vzdelávaní – module 11 – Postupy v oblasti podpory zdravia (Program podpory zdravia znevýhodnených komunit – I. etapa), realizovanom v rámci projektu ÚVZ SR „Tvorba a realizácia systému vzdelávania pracovníkov RÚVZ v SR“, z prostriedkov EÚ a ŠR SR, s miestom konania v hoteli Centrum – Dom techniky ZSVTS KE, s. s. r. o., Južná trieda 2A, Košice, dňa 10. 1. 2013;
- účasť na Open space konferencii *Inkluzívna spoločnosť. Vieme, kam smerujeme?* (organizátor: Nadácia Milana Šimečku) s miestom konania v hoteli Dália, Löfflerova ul. č. 1, Košice, dňa 28. 2. 2013;
- účasť na Open space konferencii *Rozmanitá spoločnosť. Vieme, kam smerujeme?* (organizátor: Nadácia Milana Šimečku s finančnou podporou Úradu vlády SR v rámci dotačného programu Podpora a ochrana ľudských práv a slobôd) s miestom konania v hoteli Barónka, Mudrochova 2, Bratislava, dňa 19. 3. 2013;
- účasť na Podujatí na vysokej úrovni o príspevku štrukturálnych fondov Európskej únie k integrácii Rómov na Slovensku (organizátor: Nadácia Milana Šimečku z prostriedkov Európskej komisie a Úradu splnomocnenca vlády SR pre rómske

komunity), s miestom konania v hoteli Yasmin, Tyršovo nábrežie 1, Košice, dňa 23. 5. 2013;

- v rámci edukačných aktivít sa dlhoročne spolupracuje so školami s vyššou koncentráciou žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia, príkladom toho sú aktivity na Špeciálnej základnej škole, Inžinierska ulica č. 24 v Košiciach, resp. ZŠ v Jasove, kde boli žiaci opakovane intervenovaní, napr. v otázkach, ako zdravý spôsob života a hygiena životného prostredia, stomatohygiena, prvá pomoc a prevencia úrazov, výchova k zodpovednému partnerstvu, manželstvu, rodičovstvu. Spolupráca sa nadviazala s Detským domovom v Štose č. 125 a Detským domovom v Košickej Novej Vsi na Mliečnej ul. č. 20 v Košiciach – vo veci realizácie zdravotno-edukačných aktivít pre deti a mládež ako aj zamestnancov zariadení.

2. Aktivity pri príležitosti významných dní

Aktivity iniciované a organizované v rámci kalendára významných dní majú hlavný cieľ – informovať verejnosť (laickú aj odbornú) o prioritných problémoch týkajúcich sa zdravia. Ich realizácia v roku 2013 spočívala najmä v organizovaní dní otvorených dverí v poradni zdravia alebo v priamej účasti poradní zdravia na rôznych kampaniach, vo využití rôznych edukačno-intervenčných prístupov, masmediálneho priestoru a edičnej činnosti.

Participovali sme na *informačnej kampani* „*Týždeň mozgu – Brain Awareness Week*“ (11. 3. – 17. 3. 2013), celosvetovo organizovanej od roku 1996, na Slovensku po šiestykrát. Iniciátormi na národnej úrovni boli Slovenská Alzheimerova spoločnosť, Nadácia MEMORY, Centrum MEMORY a Neuroimunologický ústav SAV. Záštitu nad kampaňou prevzal ÚVZ SR. Jej hlavným zámerom bolo zvýšiť záujem verejnosti a najmä starších ľudí o zdravé starnutie, prevenciu mozgových ochorení a o tréning pamäťových a kognitívnych schopností človeka. V rámci našej účasti sme akciu verejnosti pripomenuli viacerými druhmi aktivít:

- Pre seniorov sme zorganizovali *prednášky* na tému „Žijeme život prosperujúci mozgu?“ s ukázkou tréningu pamäti v troch DC, konkrétne v MČ Košice-Juh, ul. Milosrdenstva č. 4, dňa 12. 3. 2013 (s počtom účastníkov 12); v MČ Košice-Sever, ul. Obrancov mieru č. 2, dňa 21. 3. 2013 (s počtom účastníkov 19); v DC na ul. Hlavná 81, v Moldave nad Bodvou, dňa 14. 3. 2013 (s počtom účastníkov 9) – posledne menovaná akcia bola spojená s *ponukou služieb mobilnej Poradne zdravia*.
- Deťom a mládeži boli venované *edukačné aktivity* v dvoch knižniciach. *Mládeži* (v počte 24) bola prezentovaná téma „Žijeme život prosperujúci mozgu?“ s ukázkami tréningu pamäti, v Knižnici pre mládež mesta Košice, ul. Tajovského č. 9, dňa 15. 3. 2013; *deťom a školákom* (v počte 46) bola venovaná beseda na tému „Mozog náš každodenný“ v Mestskej knižnici na Školskej ul. č. 5 v Moldave nad Bodvou, dňa 14. 3. 2013.
- Širokú verejnosť sme oslovili *cestou masmédií* (cez viaceré webové stránky, napr. RÚVZ Košice, Obecného úradu Kysak, MČ Košice-Staré Mesto, Knižnice pre mládež mesta Košice, Slovenskej Alzheimerovej spoločnosti, the Dana Foundation; zaslaním tlačovej správy s popisom akcií regionálnym médiám v počte 6 – denníku Košický Korzár, Rádiu Regina – štúdiu Košice, Slovenský rozhlas, Rádiu Lumen, Rádiu Šport, Rádiu Košice, Mestskej televízii Moldava nad Bodvou).
- Za účelom intervencie a spolupráce v propagácii boli oslovené (písomne – e-mailovou cestou) inštitúcie v spádovom území RÚVZ Košice (t. j. v meste Košice a okrese Košice-okolie). Kontaktované boli všetky denné centrá seniorov (spolu 27) prostredníctvom miestnej samosprávy (miestnych, obecných resp. mestských úradov), ďalej základné školy (spolu 117), stredné školy (spolu 53), centrá voľného času (4),

materské centrá (9) a vybrané zdravotnícke zariadenia (celkom 6), Územné spolky Slovenského Červeného kríža – Košice-mesto a Košice-okolie (celkom 2), Knižnice pre deti a mládež v Košiciach a Moldave nad Bodvou (celkom 2). Uvedeným adresátom sme zaslali list a tri prílohy: leták „Alzheimerova choroba“ (produkcie RÚVZ Košice), leták¹ „Týždeň mozgu – Nedovoľ svojmu mozgu zostarnúť!“ a Dotazník porúch pamäti² (^{1,2}edícia Slovenskej Alzheimerovej spoločnosti, Nadácie Memory, Centra Memory a spoločnosti Lundbeck Slovensko, s. r. o.).

O našich aktivitách k Týždňu mozgu sme v zmysle požiadavky súhrnne informovali (dotazníkovou formou) Slovenskú Alzheimerovú spoločnosť.

V zmysle usmernenia ÚVZ SR sme sa zapojili do jarnej kampane projektu **MOST „Dni srdca“ (15. a 16. marca 2013)**, ktorá bola zameraná na informovanie občanov o závažných rizikových faktoroch srdcovo-cievnych ochorení. Hlavnými organizátormi kampane boli Slovenská nadácia srdca, Slovenská kardiologická spoločnosť a RÚVZ v SR. Na meracom mieste v Košiciach – OC Optima sme dňa 16. 3. 2013 verejnosti poskytovali vyšetrenie tlaku krvi, pulzu, celkového cholesterolu, výpočet BMI a ďalšie parametre s následným poradenstvom v otázkach zdravého spôsobu života. Intervenovaných bolo spolu 90 klientov (45 mužov a 45 žien), z toho 14 fajčiarov (5 mužov a 9 žien).

Pri príležitosti významného termínu SZO – **Svetový deň zdravia (7. apríl)**, tohto roku zameraného na zvýšený tlak krvi, hypertenziu, sme zorganizovali 4 akcie. Konkrétne: Deň otvorených dverí v stabilnej Poradni zdravia s určením pre verejnosť (5. 4. 2013). Služby mobilnej Poradne zdravia sme prezentovali na dvoch akciách, jedna s určením pre zamestnancov Miestneho úradu MČ Košice-Juh, Smetanova ul. č. 4, dňa 9. 4. 2013; druhá pre seniorov Denného centra MČ Košice-Západ, Laborecká ul. č. 2, dňa 11. 4. 2013 (obe realizované v spolupráci so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou, a. s., krajskou pobočkou v Košiciach). Náplňou vyššie uvedených aktivít bola ponuka štandardného kompletného vyšetrenia vrátane poradenstva a zhodnotenie rizika MS. Súbežne boli poskytované konzultácie k odvykaniu od fajčenia. Poradensky bolo intervenovaných spolu 88 klientov. Edukačný charakter mala akcia pre seniorov (prednáška na tému Metabolický syndróm) v Dennom centre MČ Košice-Juh, ul. Milosrdenstva č. 4, dňa 9. 4. 2013 (s účasťou 15 seniorov). Téma svetového dňa a plán našich aktivít boli medializované.

V súvislosti s **Európskym imunizačným týždňom (22. – 27. apríl)** – 7. ročníkom kampane WHO pre zvýšenie povedomia o dôležitosti očkovania, s heslom „Predchádzaj – Chráň – Imunizuj“ / „Chráňte svoj svet – dajte sa zaočkovať“, sme v spolupráci s Odborom epidemiológie zostavili dva informačné materiály, t. j. rovnomennú prezentáciu (umiestnenú na webovej stránke RÚVZ Košice) a leták „Očkovanie = ochrana pred nákazami“ s informáciami o špecializovanej Poradni očkovania.

V súvislosti s významným termínom **Svetový deň „Pohybom ku zdraviu“ (10. máj)** a plnením Národného programu prevencie nadhmotnosti a obezity, boli realizované tri formy aktivít:

1. Edukácia žiakov (teoretický výklad doplnený o besedu) na tému Zdravý životný štýl, s konaním na ZŠ Hroncova ul. č. 23 v Košiciach, dňa 26. 4. 2013;
2. Ponuka služieb mobilnej Poradne zdravia na 5 miestach:
  1. *GETRAG FORD Transmissions Slovakia, s. s r. o., Perínska cesta 282, Kechnec* – dňa 25. 4. 2013 (aktivita v spolupráci s Ergomed Poliklinikou v Košiciach) – *vybrané vyšetrenia a poradenstvo*¹, cieľová skupina: zamestnanci spoločnosti;
  2. *Turistická akcia Onkokardioturistika (26. ročník – jarná časť), Horný Bankov, Košice* – dňa 28. 4. 2013 (organizátori akcie: Klub turistov Medicína Košice, Liga proti rakovine, pobočka Košice, RÚVZ so sídlom v Košiciach, Klub turistov mesta Košice, ZO SOZ – Východoslovenský onkologický ústav, a. s. Košice) – *vybrané vyšetrenia a poradenstvo*¹, cieľová skupina: onkologickí pacienti, príbuzní, turisti;

3. *Knižnica pre mládež mesta Košice, Tajovského ul. č. 9, Košice* – dňa 2. 5. 2013 (aktivita v spolupráci so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou, a. s., krajskou pobočkou Košice) – *štandardné kompletne vyšetrenie klientov vrátane poradenstva*², cieľová skupina: zamestnanci centrálnej požičovne a šiestich pobočiek knižnice;
4. *Základná škola, Krosnianska ul. č. 4, Košice* – dňa 15. 5. 2013 (aktivita v spolupráci so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou, a. s., krajskou pobočkou Košice) – *štandardné kompletne vyšetrenie klientov vrátane poradenstva*², cieľová skupina: zamestnanci školy;
5. *Všeobecná zdravotná poisťovňa, a. s., krajská pobočka Košice, Senný trh č. 1, Košice* – dňa 16. 5. 2013 – *štandardné kompletne vyšetrenie klientov vrátane poradenstva*², cieľová skupina: zamestnanci poisťovne.

¹*Vybrané vyšetrenia a poradenstvo* zahŕňali vyšetrenie jedného biochemického parametra – celkového cholesterolu z kapilárnej krvi a ostatné položky z nižšie uvedenej štandardnej ponuky.

²*Štandardné kompletne vyšetrenie vrátane poradenstva* zahŕňalo vyšetrenie biochemických parametrov z kapilárnej krvi, ako celkový cholesterol, HDL, triglyceridy, glukóza; meranie vybraných antropometrických parametrov (výška, hmotnosť, obvod pásu, bokov), výpočet indexu telesnej hmotnosti (BMI) a indexu centrálnej obezity (WHR); stanovenie percenta telesného tuku; meranie tlaku krvi, pulzu; u fajčiarov stanovenie hladiny oxidu uhoľnatého (CO) a karboxyhemoglobínu (COHb) vo výdychu prístrojom Smokerlyzer a zistenie stupňa závislosti prostredníctvom dotazníkových metód; individuálne poradenstvo k jednotlivým zložkám spôsobu života vrátane podpory pohybovej aktivity (vyplnenie anamnestických dotazníkov a rozhovor), distribúcia tlačených zdravotno-výchovných materiálov a i.

3. Oslovenie vybraných inštitúcií (písomnou cestou) ohľadom spolupráce pri propagácii svetového dňa. Adresátom, ako školy rôzneho stupňa, samospráva, denné centrá seniorov, vybrané zdravotnícke zariadenia a športové útvary v meste Košice a okrese Košice-okolie, bol distribuovaný metodický list a zdravotno-výchovné materiály (2 tituly – letáky produkcie RÚVZ Košice: „Pohyb, to je zdravie“, „Cvičenia pre chrbticu“; 2 tituly produkcie ÚVZ SR: „Aktívne starnutie pohybovou aktivitou“ – leták a „Aktívne starnutie“ – brožúra).

Informácia o svetovom dni a význame voľnočasovej pohybovej aktivity bola uverejnená na webovej stránke RÚVZ Košice, na viacerých stránkach miestnych samospráv, v denníku Košický Korzár (*Rozhýbte si srdce*, dňa 4. 4. 2013).

Pri príležitosti významného termínu **Svetový deň bez tabaku (31. máj)**, sme v týždni od 27. 5. do 31. 5. 2013, na podporu kampane Európskej komisie „*Exfajčiari sú nezastaviteľní*“, zorganizovali nasledovné aktivity zamerané na prevenciu a zanechanie fajčenia:

- *pre zamestnancov RÚVZ so sídlom v Košiciach, detašované pracovisko, Senný trh č. 4* – ponuku služieb základnej Poradne zdravia a Poradne na odvykanie od fajčenia, doplnenú o ďalšie vyšetrenia a poradenstvo (s využitím analyzátoru tela, pleti a i.), vykonané tímom odborníkov mimo RÚVZ, ako kožný lekár, stomatológ, odborník na biomedicínu. Aktivita bola realizovaná v spolupráci so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou, a. s., krajskou pobočkou v Košiciach v dňoch 27. 5. a 29. 5. 2013;
- *pre učiteľov na ZŠ Fábryho Košice, dňa 30. 5. 2013 a ZŠ Užhorodská, dňa 31. 5. 2013* – ponuku služieb základnej Poradne zdravia a Poradne na odvykanie od fajčenia;

- pre študentov Športového gymnázia, Trieda SNP 104, Košice, dňa 30. 5. 2013 – prednášku na tému „Drogy a fajčenie“, spojenú s premietnutím DVD filmu „Kým stúpa dym“ a poradenstvom na prevenciu fajčenia (s účasťou 78 študentov);
- pre verejnosť na Autobusovej stanici v Košiciach, Staničné námestie, dňa 31. 5. 2013 – edukačno-poradenskú akciu mobilnej Poradne na odvykanie od fajčenia,

V rámci vyššie uvedených akcií sa u fajčiarov realizovala intervenčná činnosť zahrňujúca stanovenie hladiny oxidu uhoľnatého (CO) a karboxyhemoglobínu (COHb) vo výdychu prístrojom Smokerlyzer a zistenie stupňa závislosti prostredníctvom dotazníkových metód; individuálne poradenstvo k jednotlivým zložkám spôsobu života (vyplnenie anamnestických dotazníkov a rozhovor), distribúciu tlačенých zdravotno-výchovných materiálov a i.

K „**Medzinárodnému dňu proti zneužívaniu drog a nezákonnému obchodovaniu s nimi**“ (26. jún) sme sa zapojili do celoslovenskej zdravotno-výchovnej kampane s názvom „Deň zodpovednosti“ (iniciátor ÚVZ SR) s určením pre verejnosť. Kampaň sa uskutočnila 2. 7. 2013 v 36 mestách v SR v čase od 12:00 – 16:00 hod. V Košiciach sme ju organizovali v OC Atrium OPTIMA na Moldavskej ceste 32, kde bolo lokalizované meracie miesto mobilnej Poradne zdravia s ponukou vyšetrenia jedného z pečňových testov a merania tlaku krvi. Poradenstvo s vyšetrením absolvovalo 55 osôb – návštevníkov centra. Cieľom akcie bola prevencia nadmerného užívania alkoholických nápojov a zvýšenie povedomia verejnosti o rozsahu a povahe zdravotných problémov spôsobených škodlivým užívaním alkoholu.

Do kampane sa zapojil aj Policajný zbor SR prostredníctvom svojich dopravných hliadok na cestách, ktoré kontrolovali vodičov, či nie sú počas vedenia vozidla pod vplyvom alkoholických nápojov.

Pri príležitosti významného termínu **Európsky deň ústneho zdravia – 12. september** sme realizovali edukačné a informačno-propagačné aktivity, primárne určené pre cieľovú skupinu deti a mládeže. Spolu so sprievodným listom boli adresátom (MŠ, ZŠ a SŠ v okrese Košice mesto a okolie) distribuované informačné materiály (dva letáky: 1. *Čo robiť pre zdravý chrup?* 2. *Viete si správne umyť zuby?* – reedície RÚVZ Košice). Edukačné aktivity so zameraním na Ústne zdravie sa konali na 13 školách, z toho 7 ZŠ a 6 MŠ; intervenovaných bolo spolu 615 žiakov ZŠ a 161 detí MŠ, 12 rodičov z 1 MŠ. Informovanie verejnosti bolo zabezpečené prostredníctvom materiálu umiestneného na webovej stránke RÚVZ so sídlom v Košiciach.

V spolupráci s Územným spolkom SČK Košice-mesto sme v rámci **Svetového dňa prvej pomoci – 10. september** zorganizovali spoločnú osvetovú akciu pred OC Aupark Nám. Osloboditeľov Košice, dňa 13. 9. 2013. Naším podielom bola ponuka vybraných služieb mobilnej Poradne zdravia pre verejnosť (využilo ju 9 záujemcov). SČK sa prezentoval ukázkami poskytovania prvej pomoci.

Spolupodielali sme sa na 19. ročníku Študentskej kvapky krvi 2013 – mobilných odberoch krvi na školách (v čase od 14. 10. do 15. 11. 2013) – na niektorých akciách. Naša účasť spočívala v ponuke vybraných služieb mobilnej Poradne zdravia (meranie tlaku krvi, pulzu, % telesného tuku, stanovenie BMI, WHR) a poradenstva študentom a zamestnancom na navštívených školách:

1. Gymnázium sv. Tomáša Akvinského, Zbrojničná 3, Košice (dňa 15. 10. 2013),
2. Hotelová akadémia, Južná trieda 10, Košice (dňa 21. 10. 2013),
3. Vysokoškolské internáty TU v Košiciach, ul. B. Němcovej 1, Košice (dňa 29. 10. 2013),
4. Gymnázium M. R. Štefánika, Nám. L. Novomeského 4, Košice (dňa 5. 11. 2013),
5. SPŠ Dopravná, Hlavná 113, Košice (dňa 5. 11. 2013).

Významné termíny, ako *Svetový deň Alzheimerovej choroby (21. september)*, *Medzinárodný deň starších ľudí (1. október)* a *mesiac október – mesiac úcty k starším*, sme propagovali *súbežne a činnosť k nim obsahovo vymedzili a rozvrhli na dlhší časový úsek: Svetový deň Alzheimerovej choroby – 21. september* a *Svetový mesiac Alzheimerovej choroby – september* v roku 2013 s upriamením na skupinu príbuzných a priateľov ľudí s týmto postihom a v rámci prevencie na vekovú kategóriu detí a mládeže. K danej problematike sme vykázali túto činnosť:

- informačno-propagačné aktivity – písomne sme oslovili vybrané inštitúcie, t. j. všetky základné a stredné školy ako aj denné centrá seniorov, domovy dôchodcov, domovy sociálnych služieb v pôsobnosti príslušnej miestnej samosprávy v územných obvodoch Košice-mesto a Košice-okolie, vo veci zamerania významných termínov a spolupráce v propagačnej oblasti. Spolu so sprievodným listom boli adresátom distribuované aj informačné materiály. Informovanie širokej verejnosti bolo zabezpečené prostredníctvom kontaktu s masmédiami a cez webovú stránku RÚVZ so sídlom v Košiciach a ÚVZ SR;
- edukačné aktivity zamerané na Alzheimerovu chorobu sa realizovali v časovom období od 12. 9. do 8. 10. 2013 na 8 inštitúciách, konkrétne na: ZŠ, Školská 10, Malá Ida (pre 61 žiakov 8. – 9. ročníka); MŠ, Školská 5, Malá Ida (pre 28 predškolákov); MŠ, Košické Olšany 133 (pre 12 rodičov, 15 predškolákov); ZŠ, Belehradská 21, Košice (pre 23 žiakov 9. ročníka); Denné centrum seniorov MČ Košice-Juh, ul. Milosrdenstva č. 4 (pre 17 seniorov); ZŠ Ľ. Fullu, Maurerova 21, Košice (pre 32 žiakov 7. ročníka); v Knižnici pre mládež mesta Košice, Tajovského 9 (pre 81 študentov 2. ročníka z dvoch SŠ – SZŠ, Moyzesova ul. č. 17, Košice a Gymnázia M. R. Štefánika, Nám. L. Novomeského 4, Košice); ZŠ Krosnianska 4, Košice (pre 21 žiakov 8. ročníka);
- poradensko-edukačné aktivity (ponuka služieb Poradne zdravia a Poradne na odvykanie od fajčenia, edukácia na tému Alzheimerova choroba) sa uskutočnili na ZŠ Ľ. Fullu, Maurerova 21, Košice pre zamestnancov školy a rodičov (dňa 10. 10. 2013); na Miestnom úrade Košice-Dargovských hrdinov, Jegorovovo nám. 5, Košice – Denné centrum seniorov (v spolupráci so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou – pobočkou Košice a Národnou transfúznou službou SR – Košice) pre zamestnancov samosprávy a seniorov (dňa 18. 10. 2013). Ostatné súbežne s niektorými akciami k Medzinárodnému dňu starších (1. október), pozri nižšie.

Aktivity pri príležitosti *Medzinárodného dňa starších (1. október)* mali poradenský a informačný charakter s určením pre seniorov. Uskutočnili sa v dňoch 1. 10. až 3. 10. 2013, spolu na 4 meracích miestach. Program pozostával z prezentácie poradenských služieb stabilnej a mobilnej Poradne zdravia a Poradne na odvykanie od fajčenia pre seniorskú verejnosť z mesta a vidieka.

- Poradenstva sa zúčastnilo celkovo 65 seniorov (záujemcov), z toho 9 v stabilnej Poradni zdravia na RÚVZ Košice v rámci Dňa otvorených dverí pre seniorov; 17 v Dennom centre seniorov pri MČ Košice-Barca; 22 na Obecnom úrade vo Vyšnej Myšli a 17 v Dennom centre seniorov v Čani.
- O termíne a akciách realizovaných RÚVZ Košice boli vopred informované regionálne médiá, ako Rádio Regina – štúdio Košice, Slovenský rozhlas; Rádio Lumen; Rádio Košice; Rádio Šport; Košický Korzár – denník; Regfilm, s. r. o., Moldava nad Bodvou (prostredníctvom sprievodnej informácie, upútavky na Deň otvorených dverí pre seniorov v Poradni zdravia RÚVZ Košice). Daný materiál bol umiestnený aj na web RÚVZ Košice v položke Aktuality. Dňa 1. 10. bolo poskytnuté interview

(naživo) pre Rádio Regina – štúdio Košice, Slovenský rozhlas v relácii Magazín Rádia Regina.

- Korešpondenčnou cestou (e-mailom) sme oslovili miestnu samosprávu, denné centrá seniorov a domovy sociálnych služieb (v územných obvodoch Košice-mesto a Košice-okolie). Zaslali sme im zmienenu upútavku spolu so sprievodným listom.
- V zmysle výzvy ÚVZ SR, postúpili sme 5 informačných materiálov z našej edície (4 letáky a 1 poster) zameraných na podporu zdravia seniorov k ich uverejneniu na webovej stránke ÚVZ SR v priečinku Podpora zdravia. Išlo o nasledovné tituly: 1. Evidence-based guidelines on health promotion for older people (poster), 2. Pohyb – prevencia osteoporózy, 3. Výživa v starobe, 4. Životospráva v staršom veku – význam pohybu, 5. Životospráva v staršom veku – stravovanie.

Svetový deň srdca (29. september) sme verejnosti dali do povedomia pripojením sa do jesennej časti kampane *MOST (Mesiac o srdcových témach – september)*, tohto roku so zameraním na prevenciu hypertenzie. V Košiciach sa na jej organizačnom zabezpečení podieľali RÚVZ Košice v spolupráci so Strednou zdravotníckou školou na Kukučínovej ul. č. 40 a Strednou zdravotníckou školou sv. Alžbety na Mäsiarskej ul. č. 25 v Košiciach. Aktivity poradensko-edukačného charakteru s určením pre verejnosť sa uskutočnili dňa 27. 9. 2013 na dvoch meracích miestach – na RÚVZ Košice v PCOPZ ako „Deň otvorených dverí“ a v HM TESCO Extra Košice, Trolejbusová ul. č. 1. Program pozostával z prezentácie poradenských služieb stabilnej a mobilnej Poradne zdravia a Poradne na odvykanie od fajčenia. Študentmi z oboch stredných škôl (v celkovom počte 16) bola zabezpečená technická výpomoc a propagácia akcií na mieste ich konania v daný deň. Poradenstva sa zúčastnilo celkovo 116 osôb (záujemcov), z toho 19 v stabilnej Poradni zdravia a 97 v HM Tesco Extra. O kampani a akciách realizovaných RÚVZ Košice boli vopred informované regionálne médiá, ako Rádio Regina – štúdio Košice, Slovenský rozhlas; Rádio Lumen; Rádio Košice; Rádio Šport; Košický Korzár – denník; Regfilm, s. r. o., Moldava nad Bodvou (prostredníctvom informácie pre médiá, upútavky, zdravotno-výchovného letáka). Predmetný materiál bol umiestnený aj na webovú stránku úradu. Písomnou cestou sme oslovili miestnu samosprávu a denné centrá seniorov v ich pôsobnosti (t. j. v územných obvodoch Košice-mesto a Košice-okolie). Zaslali sme im zmienenu upútavku a leták z edície RÚVZ Košice.

Významný termín – *Svetový deň duševného zdravia (10. október)* sme verejnosti pripomenuli realizovaním edukačných a informačno-propagačných aktivít s určením pre rôzne vekové skupiny. Činnosť bola rozvrhnutá na dlhší časový úsek, t. j. od 20. 9. do 18. 10. 2013, kvôli vyhoveniu záujmu viacerých inštitúcií v spádovom území. V niektorých inštitúciách bola intervencia súbežne realizovaná pre viac tematicky príbuzných okruhov a termínov. Edukačné aktivity so zameraním na duševné zdravie sme vykonali v 10 inštitúciách, z toho boli 2 základné, 2 stredné školy, 1 vysoká škola, 3 denné centrá seniorov, 1 knižnica pre mládež, 1 obecný úrad; intervenovaných bolo spolu 307 osôb, z toho 92 žiakov ZŠ, 81 študentov SŠ, 11 poslucháčov VŠ, 123 klientov produktívneho a poproduktívneho veku (seniori, zamestnanci samosprávy a verejnosť v rámci šiestich akcií mobilnej Poradne zdravia). Súčasťou edukácie bola aj distribúcia vybraných informačných materiálov (8 titulov rôznej proveniencie, pre nástenné vystavenie). V súvislosti s propagáciou významného dňa sme písomne oslovili všetky základné a stredné školy v Košiciach a okolí. Spolu so sprievodným listom boli adresátom distribuované 3 informačné materiály: dva letáky: 1. *Duševné zdravie – jedna zo základných hodnôt života* (reedícia RÚVZ Košice, 2013), 2. *Stres* (edícia ÚVZ SR, 2010, a publikácia *"Psychické poruchy a poruchy správania – Prevencia samovrážd: príručka pre učiteľov a ostatných pracovníkov školstva"* (SZO, 2000). Informovanie širokej verejnosti bolo zabezpečené prostredníctvom oznamu na webovej stránke RÚVZ Košice.

Ďalšia celoslovenská kampaň, do ktorej sme sa zapojili, mala názov "Odstráň obezitu!" a konala sa pri príležitosti **Svetového dňa výživy (16. október)**. Jej cieľom bolo zamerať sa na prevenciu nadváhy a obezity populácie, zvýšiť celoslovenské povedomie o zdravotných problémoch spôsobených obezitou a preventívnych opatreniach ako je vhodná výživa a pohybová aktivita. Postupovalo sa podľa metodického usmernenia ÚVZ SR. V Košiciach sme mobilnú Poradňu zdravia lokalizovali v priestoroch HM Tesco Extra, na Trolejbusovej ul. č. 1, kde poradenské služby boli verejnosti k dispozícii v čase od 10:00 do 16:00 h. Súčasťou tímu poradcov boli dve zamestnankyne z RÚVZ Košice a 1 poradkyňa z Cambridge Diet. Klientom, ktorí navštívili meracie miesto, bolo poskytnuté odborné poradenstvo vrátane ponúkaných vybraných vyšetrení, distribuované propagačné materiály a produkty z jabĺk (obdržané z Fructop, s. s. r. o.). Vyšetrených bolo 31 klientov. Uvedený významný termín sme spropagovali verejnosti poskytnutím rozhovoru pre TV Naša, prvú košickú lokálnu televíziu (Správy, 16. 10. 2013).

V súvislosti s „**Európskym týždňom boja proti drogám**“ (**47. kalendárny týždeň**) sme uskutočnili rôzne osvetové aktivity na školách. Napríklad na Gymnázium M. R. Štefánika, Nám. L. Novomeského 4 v Košiciach sme dňa 18. 11. 2013 vykonali 3 interaktívne prednášky pre vybrané skupiny študentov (v celkovom počte 120), s následnou DVD projekciou filmu „Kým stúpa dym“ a besedou. O vyšetrenie pomocou prístroja Smokerlyzer prejavilo záujem 10 študentov (fajčiarov).

V oblasti prevencie kriminality a inej protispoločenskej činnosti sme v spolupráci s Krajským riaditeľstvom Policajného zboru v Košiciach (Oddelením komunikácie a prevencie) spoločne uskutočnili dve edukačné podujatia s protidrogovou tematikou. Prvé sa konalo na Strednej zdravotníckej škole, Moyzesova 17 v Košiciach, s určením pre študentov prvého ročníka (v počte cca 100) dňa 8. 10. 2013. Druhé v poradí bolo na Technickej univerzite v Košiciach, ul. B. Němcovej č. 7 (v priestoroch Univerzitnej knižnice) dňa 20. 11. 2013, pri príležitosti Európskeho týždňa boja proti drogám a Medzinárodného dňa bez fajčenia. Akcia mala názov „Spoločne proti drogám“ a zúčastnili sa jej poslucháči i verejnosť – záujemcovia o štúdium (v počte cca 200). Naš príspevok bol zameraný na prevenciu tabakizmu a ponuku služieb mobilného poradenstva. Z návštevníkov sa o vybrané vyšetrenia (stanovenie celkového cholesterolu, tlaku krvi, pulzu, BMI, percenta telesného tuku) a konzultáciu zaujímalo 36 osôb a o poradenstvo na odvykanie od fajčenia 7 osôb.

Program týchto podujatí vo všeobecnosti pozostáva zo vzdelávacích blokov, kde na skladbe interaktívnych prednášok sa podieľajú lektori z rôznych inštitúcií, a ich súčasťou bývajú aj ukážky činnosti služobnej kynológie pri vyhľadávaní drog.

Všetkým ZŠ v Košiciach a okolí sme spropagovali celoslovenskú súťaž pre žiakov 7. ročníka pod názvom "Najlepšia protidrogová nástenka" (iniciátorom je ÚVZ SR). Termínom vyhlásenia súťaže bol 20. november 2013, uzávierka je 20. januára 2014. Podmienky a pravidlá súťaže sú na stránke www.uvzsr.sk. Jej cieľom je poukázať na význam primárnej prevencie a pôsobiť na vytváranie aktívneho protidrogového postoja u žiakov.

Aktivity k **Medzinárodnému dňu bez fajčenia (22. november)** sme sústredili na cieľovú skupinu detí a mládeže. Z hľadiska preventívno-edukačných cieľov dominoval **informačno-propagačný charakter**. Písomnou formou (e-mailom) sme oslovili všetky základné a stredné školy v územných obvodech Košice-mesto a Košice-okolie. Požiadali sme ich o spoluprácu v propagačnej oblasti a informovali ich o zameraní **Medzinárodného dňa bez fajčenia** a **Európskeho týždňa boja proti drogám (47. kalendárny týždeň)**. Adresátom (v počte 172) sme spolu so sprievodným listom distribuovali dva informačné letáky z našej edície (s titulmi: 1. Prečo povedať drogám „nie“!; 2. Európsky týždeň boja proti drogám), po obsahovej stránke vhodné pre staršiu žiacku populáciu, mládež i dospelých. Širokú verejnosť sme informovali *prostredníctvom masmédií*. Konkrétne, uverejnili sme informáciu

pre médiá a dva letáky (vyššie zmienené) z našej produkcie na webovú stránku RÚVZ so sídlom v Košiciach, v položke Aktuality. Zároveň sme oslovili vybrané regionálne médiá (v počte päť).

Významný termín *Svetový deň boja proti AIDS – 1. december* sme školám pripomenuli prostredníctvom projektu „*Hrou proti AIDS*“, (interaktívna panelová diskusia). K danému termínu sa edukácia uskutočnila na 10 stredných a 3 základných školách (intervenovaných bolo spolu 730 žiakov). Doplnkovými preventívnymi aktivitami boli prednášky na tému *Výchova k zodpovednému partnerstvu, manželstvu, rodičovstvu* a prevencia pohlavne prenosných ochorení vrátane infekcie HIV/AIDS. Na súkromnej ZŠ Dneperská č. 1 v Košiciach sa uskutočnili 4 prednášky s určením pre žiakov 4. Ročníka (v počte 85) dňa 22. 11. 2013. Následne v Detskom domove v Košickej Novej Vsi, na Mliečnej ul. č. 20, sme lektorovali stretnutie na rovnakú tému pre zamestnancov (najmä vychovávateľov) dňa 12. 12. 2013. V rámci celého hodnoteného obdobia roka 2013 bola hromadná vzdelávacia aktivita „*Hrou proti AIDS*“, prezentovaná na 6 základných školách a 11 stredných školách, s celkovou účasťou 892 žiakov.

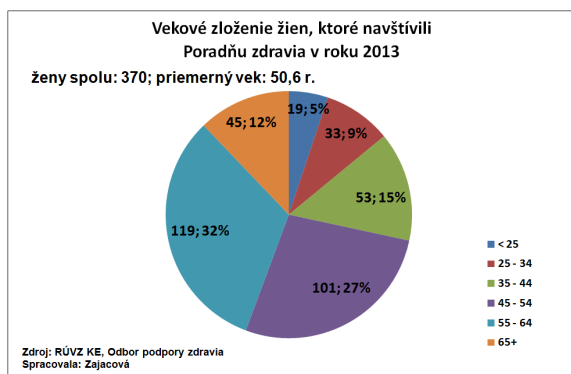
3. Výskumná a prieskumná činnosť

V rámci prevencie chronických ochorení a realizácie individuálneho poradenstva bolo v roku 2013 v Poradni zdravia vyšetrených spolu **1893** osôb, z toho **645 mužov a 1248 žien**. Práca bola zameraná najmä na monitoring zdravotného stavu klientov, ktorí poradňu navštívili. Podľa rozsahu vyšetrenia bola u klientov odobratá kapilárna krv na vyšetrenie parametrov, sledovaných pri metabolickom syndróme (glukóza, celkový cholesterol, HDL cholesterol, triacylglyceroly) prístrojom Reflotron, uskutočnené boli antropometrické merania s určením BMI a percenta tuku v tele a meranie krvného tlaku. Respondenti zároveň vyplnili dotazník, týkajúci sa životného štýlu. Na základe nameraných hodnôt sa individuálne hodnotili výsledky a hľadali sa možnosti pozitívneho ovplyvnenia zníženia rizika metabolického syndrómu zmenou životného štýlu.

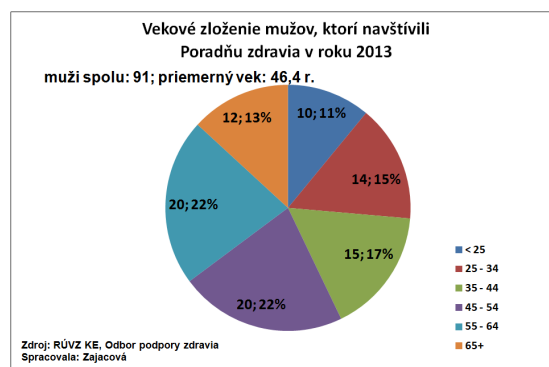
Podrobná analýza výsledkov sa nachádza v **bode 7** a v príslušných tabuľkách výročnej správy.

Analýza rizikových faktorov metabolického syndrómu vybraných klientov stabilnej Poradne zdravia v roku 2013

Súbor tvorilo 91 mužov a 370 žien, u ktorých boli zrealizované vyšetrenia všetkých biochemických a antropometrických parametrov. Vekové zloženie súboru je znázornené na grafe č. 1 a 2.

Graf 1

Graf 2

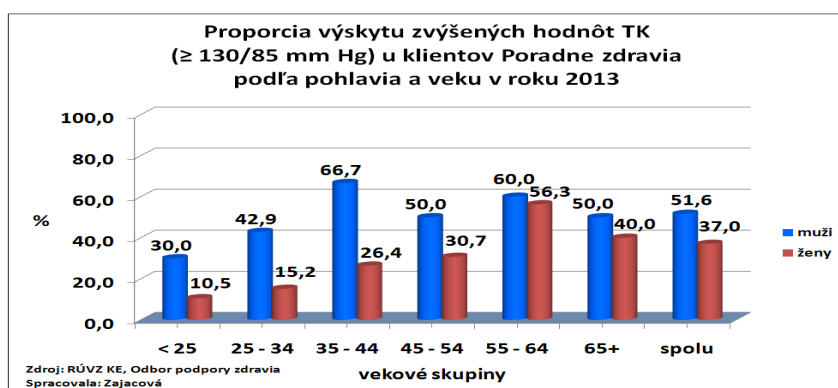

Metabolický syndróm je definovaný ako súbežný výskyt viacerých klinických príznakov, v ktorého jadre je abdominálna obezita. Je významným rizikovým faktorom rozvoja kardiovaskulárnych ochorení a diabetes mellitus II. typu.

Diagnostické kritériá metabolického syndrómu sú:

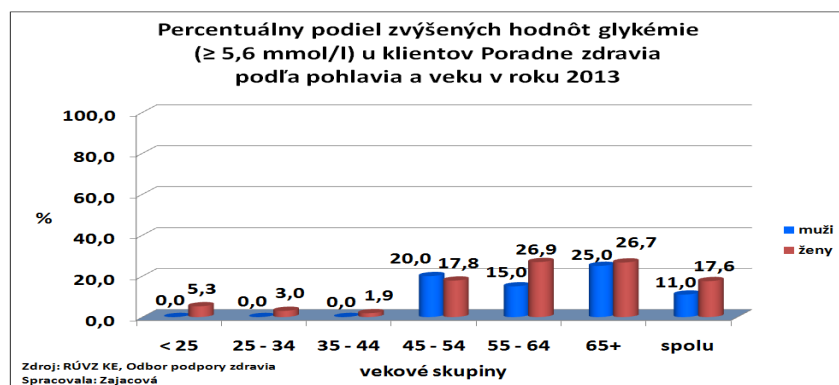
1. Abdominálna obezita definovaná na základe obvodu pásu: muži > 94 cm, ženy > 80 cm
2. Triacylglyceroly (TAG): $\geq 1,7$ mmol/l
3. HDL cholesterol: muži < 1,0 mmol/l, ženy < 1,3 mmol/l
4. Zvýšený krvný tlak: $\geq 130/85$ mmHg
5. Glykémia nalačno: $\geq 5,6$ mmol/l

Pri splnení dvoch z uvedených kritérií je pravdepodobnosť definície metabolického syndrómu vysoká, s prítomnosťou ďalších kritérií ďalej stúpa.

Graf 3

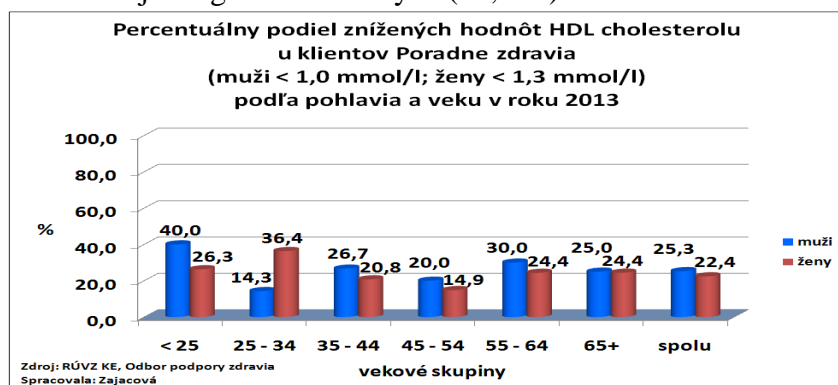
Na grafe č. 3 je znázornený percentuálny podiel zvýšených hodnôt tlaku krvi podľa veku a pohlavia. U mužov mladších ako 25 rokov 30 % klientov malo zvýšené hodnoty TK. Alarmujúci je vysoký podiel mužov so zvýšenými hodnotami tlaku krvi vo vekovej kategórii 35 - 40 ročných (66,7 %). U žien bola proporcija výskytu zvýšeného TK vo všetkých vekových kategóriách podstatne nižšia.

Graf 4

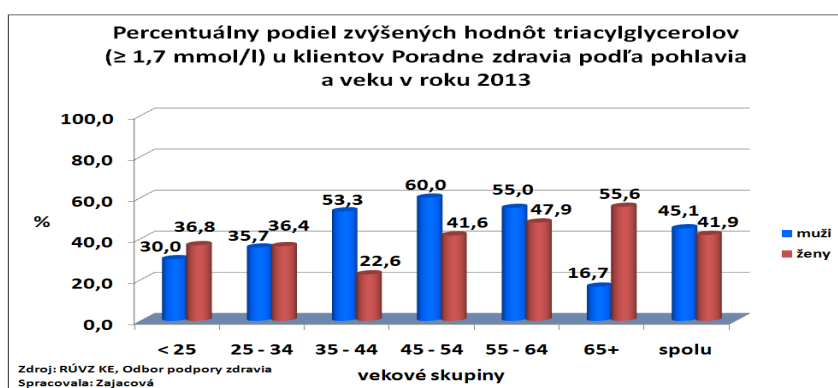
Z grafu č. 4 vyplýva, že vekovou skupinou s najvyšším podielom zvýšenej hladiny cukru v krvi sú ženy vo vekových skupinách 55 - 64 rokov a viac ako 65 rokov (26,9 %

a 26,7 %). U mužov najvyššie percento zvýšenej hladiny cukru v krvi $\geq 5,6$ mmol/l bolo vo vekovej kategórii 65+ ročných (25,0 %).

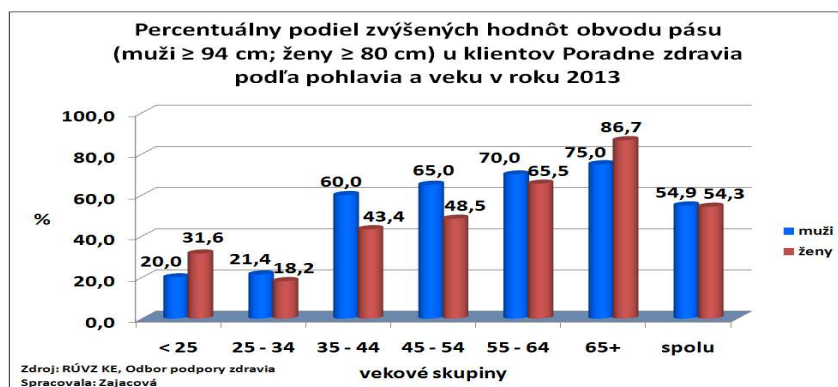
Graf 5

Percentuálny podiel znížených hladín HDL cholesterolu je najvyšší u mužov vo vekovej skupine do 25 rokov (40,0 %). U žien bol podiel znížených hodnôt HDL cholesterolu najvyšší vo vekovej skupine 25 – 34 rokov, kde dosahuje 36,4 % (graf č. 5). Vzhľadom na skutočnosť, že tento ukazovateľ je považovaný v odbornej verejnosti za najvýznamnejší rizikový faktor metabolického syndrómu a zároveň je to faktor ovplyvniteľný zmenou životného štýlu (pozitívny vplyv má fyzická aktivita a nefajčenie), tento výsledok sa zohľadňuje najmä pri individuálnom poradenstve a pri ďalších intervenčných aktivitách a činnosti poradne.

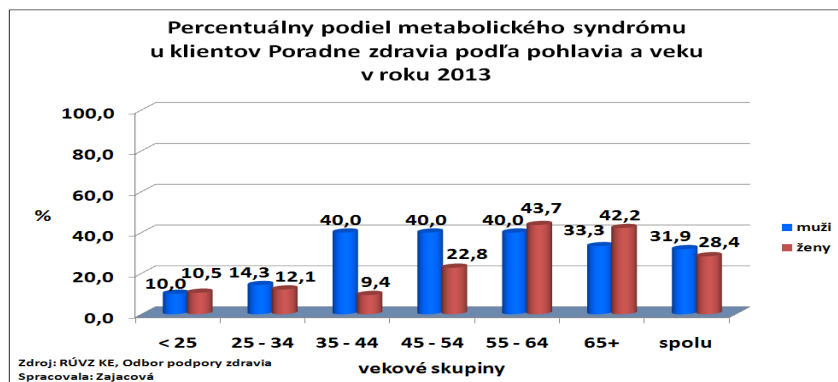
Graf 6

Percentuálny podiel zvýšených hodnôt triacylglycerolov (graf č. 6) bol najvyšší u mužov vo vekovej kategórii 45 – 54 ročných (60,0 %). U žien bol najvyšší percentuálny podiel zistený u 65+ ročných (55,6 %). V rámci individuálneho poradenstva bola u klientov so zvýšenými hodnotami triacylglycerolov venovaná pozornosť najmä možným pozitívnym zmenám v zložení stravy.

Graf 7

U ukazovateľa „obvod pása“ (graf č. 7) sa zistilo, že u mužov, tak aj u žien podiel zvýšených hodnôt stúpa s vekom od vekovej kategórie 35 – 44 ročných. Je väčší u mužov až po vekovú skupinu 55 - 64 ročných (70,0 % muži, 65,5 % ženy). U osôb starších ako 65+ rokov bol podiel zvýšených hodnôt vyšší u žien (muži 75,0 %, ženy 86,7 %). Vyššie percento zvýšených hodnôt obvodu pásu bolo zistené u žien vo vekovej skupine mladších ako 25 rokov (31,6 %) v porovnaní s vekovou kategóriou 25 – 34 ročných žien (18,2 %).

Graf 8

Percentuálny podiel klientov stabilnej poradne zdravia v roku 2013, ktorí spĺňali kritériá parametrov metabolického syndrómu (graf č. 8) bol u mužov 31,9 % a u žien 28,4 %. Najvyšší percentuálny podiel bol u mužov rovnako v troch vekových skupinách od 35 do 64 rokov (40,0 %), u žien vo vekovej skupine 55 - 64 rokov (43,7 %).

V nasledujúcej tabuľke je uvedená analýza výsledkov údajov získaných od klientov stabilnej a mobilnej poradne zdravia RÚVZ Košice v roku 2013, spracované na základe odporúčaní Svetovej zdravotníckej organizácie pre vykonávanie surveillance rizikových faktorov.

Rizikový faktor	počet dotazovaných	spolu	muži	ženy
rok 2013 OPZ				
fajčenie	počet dotazovaných	1893	645	1248
	z toho fajčiarov	255	118	137
	percentuálne vyjadrenie	13,47	18,29	10,98
BMI	počet vyšetrených	1873	643	1230
	nadváha – BMI ≥ 25 , <30	680	307	373
	percentuálne vyjadrenie	36,31	47,74	30,33
	obezita – BMI ≥ 30	307	111	196
percentuálne vyjadrenie	16,39	17,26	15,93	
krvný tlak	počet vyšetrených	1829	631	1198
	z toho TK $\geq 140/90$ mmHg	564	231	333
	percentuálne vyjadrenie	30,84	36,61	27,80
cholesterol celkový	počet vyšetrených	1877	635	1242
	z toho chol $\geq 5,2$ mmol/l	913	259	654
	percentuálne vyjadrenie	48,64	40,79	52,66

glukóza	počet vyšetrených	547	98	449
	z toho glukóza $\geq 6,0$ mmol/l	40	6	34
	percentuálne vyjadrenie	7,31	6,12	7,57
konzumácia alkoholu	počet dotazovaných	461	91	370
	vôbec	121	15	106
	príležitostná	334	72	262
	pravidelná	6	4	2
fyzická aktivita	počet dotazovaných	461	91	370
	žiadna	36	5	31
	rekreačná	313	58	255
	pravidelná	112	28	84
príjem ovocia a zeleniny	počet dotazovaných	461	91	370
	do 2 porcií/deň	209	47	162
	3 – 5 porcií/deň	229	40	189
	> 5 porcií/deň	23	4	19

V rámci publikačnej činnosti, v hodnotenom období boli uverejnené nasledovné príspevky:

SCHNITZEROVÁ, Eva. Účast' verejného zdravotníctva a sociálnej práce na prevencii drogových závislostí. In ROVNÝ, Ivan – OCHABA, Róbert (eds.). *Duševné zdravie ako predpoklad celkového zdravia. Zborník príspevkov z vedeckej konferencie 37. dni zdravotnej výchovy MUDr. Ivana Stodolu konanej 16. – 17. 10. 2012 v Novom Smokovci vo Vysokých Tatrách*. Bratislava : ÚVZ SR, 2012, s. 234-239. ISBN 978-80-7159-214-3;

SCHNITZEROVÁ, E. Etika v sociálnej práci s užívateľmi drog. In LUBELCOVÁ, Gabriela – DŽAMBAZOVIČ, Roman (eds.). *Sociálna patológia optikou sociologického skúmania (slovensko-české sociologické dni). Zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie FF UK v Bratislave konanej 3. – 5. 10. 2012 v Modre – Harmónii* [CD-ROM]. Bratislava : Stimul, 2013, s. 306-321. ISBN 978-80-8127-077-2;

SCHNITZEROVÁ, E., ANTONIČOVÁ, I. Psychológia v edukácii sociálnych pracovníkov a niektoré jej aspekty v sociálnej práci s užívateľmi drog. In LUKÁČ, Marek (ed.). *Edukácia človeka – problémy a výzvy pre 21. storočie. Zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie konanej dňa 11. 12. 2012 v Prešove* [CD-ROM]. Prešov : Fakulta humanitných a prírodných vied Prešovskej univerzity v Prešove, 2013, s. 147-152. ISBN 978-80-555-0825-2.

4. Ďalšie špecifické programy, projekty alebo úlohy riešené na regionálnej úrovni

V spolupráci so *Všeobecnou zdravotnou poisťovňou, a. s., krajskou pobočkou v Košiciach* sme realizovali 14 akcií (s ponukou individuálnej konzultácie, merania celkového cholesterolu, prípadne ostatných biochemických parametrov, tlaku krvi, výpočtu BMI, WHR, percenta telesného tuku a poradenstva na odvykanie od fajčenia). Akcie boli určené:

- zamestnancom Miestneho úradu MČ Košice-Juh, Smetanova ul. č. 4, dňa 9. 4. 2013; štandardné kompletne vyšetrenie s poradenstvom absolvovalo 19 osôb (z toho 4 muži, 15 žien), problematiku prevencie fajčenia konzultovala 1 žena;

- seniorom z Denného centra MČ Košice-Západ, Laborecká ul. č. 2, dňa 11. 4. 2013; o štandardné kompletne vyšetrenie s poradenstvom prejavilo záujem 21 osôb;
- zamestnancom centrálnej požičovne a šiestich pobočiek Knižnice pre mládež mesta Košice, Tajovského ul. č. 9, dňa 2. 5. 2013; štandardné kompletne vyšetrenie s poradenstvom absolvovalo 18 žien;
- zamestnancom Základnej školy Krosnianska 4 v Košiciach dňa 15. 5. 2013; štandardné kompletne vyšetrenie s poradenstvom bolo poskytnuté pre 28 osôb, z toho 2 ženy využili služby na odvykanie od fajčenia;
- zamestnancom Všeobecnej zdravotnej poisťovne, a. s., krajskej pobočke Košice, Senný trh 1, dňa 16. 5. 2013; štandardné kompletne vyšetrenie s poradenstvom podstúpilo 35 osôb (z toho 1 muž, 34 žien) a vybrané vyšetrenie vrátane poradenstva 19 osôb (z toho 3 muži, 16 žien);
- zamestnancom Hasičského a záchranného zboru Košice, v rámci Športového dňa 24. 5. 2013 s konaním v areáli Akademického športového centra Technickej univerzity v Košiciach, na Watsonovej ul. 4a; vyšetrenia vybraných parametrov sa zúčastnilo 22 osôb a problematiku odvykania od fajčenia konzultovali 3 osoby (2 muži, 1 žena);
- zamestnancom Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Košiciach – na ústrednom pracovisku na Ipeľskej ul. č. 1 (v dňoch 12. 6. a 13. 6. 2013) a na oboch detašovaných pracoviskách, t. j. Rooseveltova ul. č. 8 (v dňoch 5. 6. a 6. 6. 2013) a Senný trh č. 4 (v dňoch 27. 5. a 29. 5. 2013). Vyšetrenia na detekciu rizika metabolického syndrómu s následným poradenstvom zameraným na optimalizáciu zložiek spôsobu života v zmysle prevencie rizikových faktorov metabolického syndrómu (súčasť štúdie „*Prevalencia metabolického syndrómu u zamestnancov RÚVZ so sídlom v Košiciach*“) sa zúčastnilo 111 osôb (z toho 7 mužov, 104 žien). V uvedených dňoch boli záujemcom ponúkané služby základnej Poradne zdravia, Poradne na odvykanie od fajčenia a Poradne správnej výživy, doplnené o ďalšie vyšetrenia a poradenstvo realizované externým tímom odborníkov (z oblasti biomedicíny, kožného lekárstva, zubného lekárstva);
- zamestnancom Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach, v rámci Športového dňa 14. 6. 2013 s konaním v areáli Botanickej záhrady, Mánesova 23; vyšetrenie vybraných parametrov s konzultáciou absolvovalo 53 účastníkov akcie a protifajčiarske poradenstvo 7 osôb (1 muž, 6 žien);
- zamestnancom U. S. Steel Košice, s. s. r. o. v rámci Dňa zdravia v priestoroch Športovo-zábavného areálu na Alejovej ul. č. 2 v Košiciach dňa 17. 8. 2013. Vyšetrenie vybraných parametrov s konzultáciou absolvovalo 79 účastníkov akcie a protifajčiarske poradenstvo 2 muži a 3 ženy;
- zamestnancom Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, Staničné námestie 9, dňa 26. 9. 2013. Vyšetrených bolo 51 osôb, z toho v rámci Poradne na odvykanie od fajčenia 1 muž a 6 žien;
- seniorom v Dennom centre pri MČ Dargovských hrdinov, Jegorovovo námestie 5, Košice, zamestnancom Miestneho úradu MČ Dargovských hrdinov a verejnosti v rámci Furčianskej kvapky krvi konanej dňa 18. 10. 2013 v spolupráci s Národnou transfúznou službou SR – mobilnou jednotkou. Vyšetrených bolo celkovo 30 klientov, z toho v Poradni na odvykanie od fajčenia 2 muži a 2 ženy;
- zamestnancom Východoslovenskej energetiky, a. s. v priestoroch Spoločenského pavilónu Tr. SNP 61 v Košiciach dňa 6. 11. 2013. Na akcii bolo vyšetrených 86 osôb;
- zamestnancom Slovenských elektrární, Tepelnej elektrárne Vojany dňa 22. 11. 2013, vyšetrených bolo 46 osôb (29 mužov a 17 žien) a protifajčiarske poradenstvo absolvovali 3 ženy;

- zamestnancom a klientom Domova dôchodcov a Domova sociálnych služieb, Skladná 4, Košice dňa 5. 12. 2013. Vyšetrených bolo spolu 62 osôb, z toho 39 klientov domova (12 mužov a 27 žien) a 23 zamestnancov (1 muž a 22 žien).

Na základe dohody s *Ergomed Poliklinikou, s. r. o. v Košiciach* boli počas akcie „Deň zdravia“ 25. 4. 2013 s určením pre zamestnancov spoločnosti Getrag Ford Transmissions Slovakia, s. s. r. o., Perínska cesta 282, Kechnec, realizované vyšetrenia na vybrané fyzikálne, antropometrické parametre a hladinu celkového cholesterolu ako aj ponúknuté poradenstvo na odvykanie od fajčenia. Akcie sa zúčastnilo celkovo 93 osôb, z toho 27 využilo služby Poradne na odvykanie od fajčenia. V jesennom pokračovaní 3-dňovej akcie „Dní zdravia“ (v dňoch 12. 11. – 14. 11. 2013) sme vyšetřili 173 zamestnancov; protifajčiarske poradenstvo absolvovalo 36 mužov a 2 ženy. Pre internú potrebu vedenia predmetnej spoločnosti boli vypracované analýzy výsledkov vyšetřenia všetkých klientov (na skupinovej úrovni).

V spolupráci so *Slovenskou asociáciou verejného zdravia, občianskym združením (SAVEZ)* a Spolkom košických študentov farmácie, občianskym združením sme sa organizačne podieľali na priebehu Dňa zdravia (8. 4. 2013) v priestoroch Univerzity veterinárskeho lekárstva a farmácie v Košiciach, Komenského ul. č. 73. Tohtoročnou témou bola „Hypertenzia“ a náplňou dňa boli aktivity športovo-osvetového charakteru spojené hlavne s prevenciou vysokého krvného tlaku. Na podujatí sme prezentovali mobilnú Poradňu zdravia, ktorej služby (meranie vybraných parametrov vrátane konzultácie) využilo 43 klientov (10 mužov a 33 žien) a Poradňu na odvykanie od fajčenia, ktorú navštívilo 10 fajčiarov (2 muži, 8 žien).

5. Spolupráca s ostatnými odbormi RÚVZ a zdravotníckymi zariadeniami

Spoluúčasťou na projektovej úlohe **3.1 „Sledovanie výživového stavu vybraných vekových skupín dospelaj populácie“**, sme pre Oddelenie fyziológie výživy zabezpečili štandardné kompletne vyšetřenia klientov v Poradni zdravia a stanovili u nich riziko výskytu MS. V rámci tejto úlohy – okrem klientov v stabilnej poradni – boli vyšetřené a vyhodnotené profesijné skupiny v štyroch nasledovných inštitúciách:

- Obvodné oddelenie Policajného zboru Košice-Západ, Považská ul. č. 38, Košice, dňa 14. 3. 2013 – 11 zamestnancov (7 mužov, 4 ženy);
- Základná škola Staničná 13 v Košiciach v dňoch 28. 5. a 27. 6. 2013 – 25 zamestnancov (0 mužov, 25 žien);
- LABAŠ, s. s. r. o., Textilná 1, Košice, dňa 26. 9. 2013 – 16 zamestnancov (mužov); dňa 7. 1. 2013 – 14 zamestnancov (žien); dňa 12. 11. 2013 – 11 zamestnancov (žien);
- RÚVZ Košice, ústredné pracovisko na Ipeľskej ul. č. 1 v Košiciach (údaje sa štatisticky sumarizujú).

V zmysle požiadavky z ÚVZ SR sme v spolupráci s odborom HDaM zostavili odpočet sprievodných edukačných aktivít, realizovaných v rámci plnenia programu „**Ovocie a zelenina do škôl**“ za Košický kraj, za školský rok 2012/2013.

V spolupráci s odborom lekárskej mikrobiológie – pracoviskom pre problematiku HIV/AIDS a odbormi epidemiológie a hygieny detí a mládeže sme významne participovali na plnení projektu „**Hrou proti AIDS**“. V roku 2013 sme sa v rámci projektu zúčastnili edukačných aktivít v 17 školách regiónu, a to v 6 základných školách a 11 stredných školách. Spolu s moderátormi z ostatných participujúcich odborov sme celkove zabezpečili edukáciu pre 865 poslucháčov.

Každoročne sa spoločne s Ligou proti rakovine – pobočkou Košice zúčastňujeme konferencie edukačného charakteru s medzinárodnou účasťou – „Pacientsky seminár“, tentokrát IX. ročníka v rámci XVII. košických chemoterapeutických dní pod záštitou Z. Zvolenskej, ministerky zdravotníctva SR, L. Mirossaya, rektora UPJŠ v Košiciach a primátora mesta Košice Richarda Rašiho, formou poskytnutia služieb mobilnej Poradne zdravia účastníkom podujatia. Akcia sa konala v dňoch 30. 11. 2013 v priestoroch Magistrátu mesta Košice. Organizátormi boli: Slovenská chemoterapeutická spoločnosť, Slovenská onkologická spoločnosť, Liga proti rakovine – pobočka Košice, Východoslovenský onkologický ústav, a. s. Košice, LF UPJŠ Košice v spolupráci s Klubom onkologických pacientiek a pacientov Viktória pri Lige proti rakovine, pobočka Košice.

6. Spolupráca s orgánmi a organizáciami SOZ, SČK, nadáciami, orgánmi štátnej správy a samosprávy

Pri aktivitách, s ťažiskom vo výchovno-vzdelávacej a komunikačnej oblasti, sme často spolupracovali s neziskovými a dobrovoľnými organizáciami (Liga proti rakovine – pobočka Košice, materské centrá, Jednota dôchodcov Slovenska – cestou aktivít v denných centrách a domovoch dôchodcov, Slovenská nadácia srdca, Slovenská asociácia verejného zdravia a pod.). Ďalej sme participovali na činnosti odbornospoločenských zoskupení a v neposlednom rade je potrebné spomenúť spoluprácu s Univerzitou Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach – Lekárskou fakultou, s kanceláriou Svetovej zdravotníckej organizácie v SR a s Agentúrou pre podporu regionálneho rozvoja Košice. Prioritne sa aktivizujeme na úrovni krajskej, resp. regionálnej, obvodnej i miestnej (spoluprácou s obvodnými úradmi, Košickým samosprávnym krajom, príslušnou miestnou samosprávou, so subjektmi z oblasti školstva, kultúry a i. oblastí). Vybrané akcie uvádzame nižšie.

V spolupráci s Územným spolkom SČK Košice-mesto sme v rámci *Svetového dňa prvej pomoci – 10. september* zorganizovali spoločnú osvetovú akciu pred OC Aupark, Nám. Osloboditeľov Košice, dňa 13. 9. 2013. Naším podielom bola ponuka vybraných služieb mobilnej Poradne zdravia pre verejnosť (využilo ju 9 záujemcov). SČK sa prezentoval ukázkami poskytovania prvej pomoci. Spolupodielali sme sa na 19. ročníku Študentskej kvapky krvi 2013 – mobilných odberoch krvi na niektorých školách (v čase od 14. 10. do 15. 11. 2013).

Na základe dopytu *zo strany škôl*, poradenské služby s realizáciou štandardného kompletného vyšetrenia vrátane konzultácie boli poskytnuté na:

- Základnej škole Krosnianska 4 v Košiciach (dňa 15. 5. 2013) – pre 28 zamestnancov, z toho 2 ženy využili služby na odvykanie od fajčenia;
- Základnej škole Staničná 13 v Košiciach (v dňoch 28. 5. a 27. 6. 2013) – pre 25 zamestnancov (všetko ženy);
- Základnej škole na Fábryho ul. č. 44, Košice (dňa 30. 5. 2013) – pre 15 zamestnancov (2 muži, 13 žien);
- Základnej škole Ľ. Fullu, Maurerova ul. č. 21, Košice (dňa 10. 10. 2013) – pre 23 zamestnancov a rodičov, z toho 3 ženy absolvovali protifajčiarske poradenstvo.

V oblasti zdravotno-edukačných aktivít sa nadviazala spolupráca s dvomi *výchovnými zariadeniami*:

- Detským domovom v Štóse č. 125. Poradenské služby s vyšetrením všetkých základných parametrov absolvovalo (dňa 17. 6. 2013) 8 zamestnancov (z toho 1 muž, 7 žien);
- Detským domovom v Košickej Novej Vsi na Mliečnej ul. č. 20 v Košiciach. Zamestnancom domova sme prezentovali tematické oblasti, ako zdravý spôsob života,

význam a charakteristika činnosti Poradne zdravia a Poradne na odvykanie od fajčenia, prevencia tabakizmu, výchova k zodpovednému partnerstvu, manželstvu a rodičovstvu, prevencia pohlavne prenosných ochorení a infekcie HIV/AIDS.

Priaznivú odozvu mala akcia mobilnej Poradne zdravia u zamestnancov Centra pre obnovu rodiny Košice – DORKA, n. o., Hemerkova 28, ktorá sa konala v dňoch 9. 10. 2013 a 16. 10. 2013. Vyšetrených bolo 13 klientov (z toho 5 mužov, 8 žien). U každého klienta bolo vykonané individuálne poradenstvo a zhodnotenie rizika výskytu MS. Poradenstvo na odvykanie od fajčenia absolvovali 4 klienti (1 muž, 3 ženy).

Počas Dňa otvorených dverí v RTVS, Rádio Regina – štúdio Košice, Moyzesova 7, Košice (5. 9. 2013) s určením pre verejnosť, sme v mobilnej Poradni zdravia vyšetrili 33 klientov (z toho 11 mužov, 22 žien). U každého klienta okrem vybraných meraní bolo vykonané individuálne poradenstvo.

V súvislosti s plnením projektu „Stomatohygiena u detí predškolského veku – zdravotno-výchovné pôsobenie a monitorovanie stavu orálneho zdravia“ sme nadviazali úzku spoluprácu s mnohými inštitúciami. Hlavným spoluriešiteľom a odborným garantom je Klinika stomatológie a maxilofaciálnej chirurgie UPJŠ LF a UN L. Pasteura v Košiciach. Ďalšími spoluriešiteľmi sú vybrané materské školy z Košíc a okolia (v celkovom počte 19, t. j. 9 mestských a 10 vidieckych, z toho 3 MŠ s deťmi zo sociálne znevýhodneného prostredia); ďalej príslušná samospráva podľa miestne spadajúcich MŠ (11 samosprávnych orgánov – zriaďovateľov škôl) a iné oslovené subjekty (partneri a donori), menovite UNION zdravotná poisťovňa, a. s., Všeobecná zdravotná poisťovňa, a. s., Interpharm Slovakia, a. s., EuDent, s s.r.o., MČ Košice – Staré Mesto, KK Dent, s. s r.o. Prešov, Listerine®, Zdravé zuby – franšízová predajňa spoločnosti Profimed International, s. s r.o. Košice, Anežka centrum, s. s r.o., Magistrát mesta Košice, Mesto Medzev a od roku 2010 aj PROFIMED International, s. s r.o., GC EUROPE N.V. Slovakia a stomatológ MUDr. Milan Tomka.

7. Činnosť poradenského centra ochrany a podpory zdravia

Návštevnosť jednotlivých Poradenských centier ochrany a podpory zdravia uvádza tab. č. 6. Celkový prehľad výkonov v PCOPZ uvádza tab. č. 7.

7. 1. Základná poradňa

Vyhodnotenie skríningu zdravotného stavu vyšetrených klientov v poradni zdravia

Základné poradenstvo bolo klientom poskytované dvomi spôsobmi, formou stabilnej a mobilnej poradne zdravia. Pri stabilnej sa poskytovali služby a poradenstvo v stanovených hodinách, väčšinou po predchádzajúcom dohovore s klientom, v priestoroch odboru PZ – oznamy boli zverejnené v médiách a sú nepretržite prístupné na internete, informácie boli poskytované aj telefonicky. Mobilná forma vychádzala zo snahy o ústretovosť najmä v prípade kolektívov a iných skupín záujemcov (ekonomicky činné obyvateľstvo, mimovládne neformálne zoskupenia, celoslovensky koordinované akcie v obchodných reťazcoch a pod.). Veková skladba a spoločenské rozvrstvenie je rôznorodé – od študentov po ľudí v produktívnom a poproduktívnom veku. Činnosť základnej poradne zdravia sa realizovala v súlade s odporúčanou metodikou, štatistické spracovanie a vyhodnocovanie sa vykonávalo zadávaním údajov do programu „Test zdravé srdce“.

V základnej poradni zdravia bolo v roku 2013 vyšetrených spolu 1893 klientov, z toho prvovyšetrených bolo 1308 (69,09 %) osôb a 585 (30,90 %) klientov bolo opakovane

vyšetrených. Vo vekovej kategórii od 15 – 19 rokov bolo vyšetrených spolu 32 klientov, v kategórii od 20 – 24 rokov evidujeme 112 klientov, v kategórii 25 – 34 ročných bralo účasť 277 klientov, v kategórii od 35 – 44 rokov 314 klientov, 45 – 54 ročných bolo 401, v kategórii 55 – 64 sme zaznamenali 482 záujemcov a v kategórii 65 a viacročných bolo vyšetrených 276 klientov.

V poradni bolo prvýkrát vyšetrených 1308 klientov, z toho 502 mužov (38,38 %) a 806 žien (61,62 %). Opakovane bolo vyšetrených 585 klientov, z toho 143 mužov (24,44 %) a 442 žien (75,56 %).

Zvýšené hodnoty celkového cholesterolu sa vyskytli u mužov zo 634 vyšetrení 47,00 % a u žien z 1241 vyšetrení u 60,76 %. Najpočetnejší výskyt zvýšených hodnôt bol u mužov aj u žien vo vekových skupinách 55 – 64 ročných.

Zvýšené hodnoty glukózy sa vyskytli u mužov z 98 vyšetrení u 11,22 %, najviac vo vekovej skupine 45-54 ročných. U žien sme namerali zvýšené hodnoty glukózy u 18,00 % z 506 vyšetrených žien, najviac u 55 – 64 ročných.

Zvýšené hodnoty triacylglyceridov sa vyskytli u mužov z 97 vyšetrení u 43,30 %, najviac vo vekovej skupine 45 – 54 ročných. U žien zo 450 vyšetrení malo zvýšené hodnoty 42,22 %, s nárastom od veku 25 rokov.

Znížené hodnoty HDL cholesterolu sme zistili z 96 meraní u mužov v 28,13 %, u žien zo 444 vyšetrení boli znížené hodnoty u 27,48 %, s nevýrazným podielom vzhľadom na vek u oboch pohlaví.

Zvýšené hodnoty BMI sme zistili zo 643 meraní u mužov v 60,50 %, s najvyšším podielom vo vekovej skupine 35 – 44 ročných. U žien z 1230 vyšetrení malo zvýšené hodnoty 46,83 % klientok, najviac vo vekovej skupine 55 – 64 ročných.

Ďalšie podrobné analýzy biochemických vyšetrení sú obsahom tab. č. 8a, 8b, 9a, 9b.

Podrobné výsledky skríningu tlaku krvi sú obsahom tab. č. 10a, 10b, 11a, 11b.

Analýza dynamiky zistených parametrov opakovane vyšetrených klientov z prvého a posledného vyšetrenia v priebehu roku 2013 je predmetom tab. č. 12a.

V tab. č. 12b je analýza dynamiky zistených parametrov opakovane vyšetrených klientov, u ktorých boli zvýšené hodnoty ukazovateľov zistené pri prvom vyšetrení.

7. 2. Nadstavbové poradne

V rámci Poradenského centra ochrany a podpory zdravia (PCOPZ) zriadeného a prevádzkovaného v Regionálnom úrade verejného zdravotníctva so sídlom v Košiciach v roku 2013 pôsobili nastavbové poradne:

1. poradňa zdravej výživy;
2. poradňa odvykania od fajčenia;
3. poradňa hubárska;
4. poradňa HIV/AIDS;
5. poradňa očkovania;
6. poradňa genetickej toxikológie pre prevenciu rakoviny.

Poradňa zdravej výživy:

Cieľ poradne: Zlepšenie stravovacích návykov u obyvateľov
Rozsah poskytovaných informácií a poradenských služieb:

1. Oboznámenie klientov poradne s Odporúčanými výživovými dávkami pre jednotlivé skupiny obyvateľstva SR.
2. Poskytovanie informácií o zásadách správnej výživy.
3. Možnosť stanovenia % tuku v tele, meranie tlaku krvi.
4. Výpočet energetickej a biologickej hodnoty celodennej stravy z napísaného jedálnička a jej vyhodnotenie vo vzťahu k odporúčaným výživovým dávkam.
5. Poskytovanie poradenstva zameraného na ozdravenie výživy.

V spolupráci s oddelením fyziológie výživy bolo pre poradňu zdravej výživy hodnotených 80 klientov (40 mužov, 40 žien). Všetci klienti vypísali retrospektívnu 24 hodinovú spotrebu potravín podľa predtlaču, vyplnili klinicko - somatometrický dotazník a dotazník o životospráve. Zároveň im bolo v základnej poradni zdravia na odbore podpory zdravia vykonané antropometrické a biochemické vyšetrenie, vrátane kompletného poradenstva a stanovenia rizika výskytu metabolického syndrómu.

Hubárska poradňa

Cieľ poradne: Minimalizovanie výskytu otráv z konzumu húb

Rozsah poskytovaných informácií a poradenských služieb:

1. Určovanie druhu donesených nazbieraných čerstvých húb.
2. Informácie o ich správnej kuchynskej úprave.
3. Kurz pre záujemcov o zber a predaj čerstvých húb.
4. Preskúšanie znalostí a vydanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti pre predaj čerstvých húb.

V hubárskej sezóne roku 2013 bola poradňa aktívna 27-krát a poradila spolu 87 klientom. V poradni bolo v sledovanom roku 87 novo evidovaných klientov.

Poradňa odvykania od fajčenia

Cieľ poradne: Poskytovať poradenské služby v oblasti prevencie tabakizmu (nefarmakologického charakteru); zrozumiteľným spôsobom, v zmysle najnovších vedeckých poznatkov, objasňovať vplyvy nikotínovej závislosti na zdravie a kvalitu života, informovať o preventívnych spôsoboch riešenia problému závislosti s návrhom vhodnej metódy podľa individuálnych potrieb klienta.

Rozsah poskytovaných informácií a poradenských služieb:

1. Poradňa svojimi službami vo vzťahu ku klientovi plní úlohu skrínigovo-depistážnu poradenskú a informačno-edukačnú.
2. Výber a použitie štandardných a individuálnych metód podľa potrieb a aktuálnej situácie klienta. Na základe aktuálnej situácie klienta (napr. stupňa závislosti od nikotínu, intenzity motivácie vzdať sa návyku), volí sa prístup okamžitej abstinencie alebo postupného, kontrolovaného odvykania od fajčenia.
3. Využitie dotazníkových metód a individuálneho rozhovoru na zistenie všeobecnej a behaviorálnej anamnézy s určením stupňa závislosti od nikotínu.
4. Stanovenie koncentrácie alveolárneho oxidu uhoľnatého vo výdychu s následným určením percenta karboxyhemoglobínu v krvi (COHb v %) prístrojom Smokerlyzer, meranie tlaku krvi, pulzu, prípadne ďalšie vyšetrenia podľa zdravotnej indikácie.

5. Intervenčné aktivity využívajúce prvky kognitívno - behaviorálneho prístupu s dôrazom na zmenu životného štýlu klienta, hľadanie alternatív na zvládnutie záťažových situácií rizikových pre tabakizmus, na prevenciu recidívy. Základom intervencie je konštruktívny motivačný rozhovor medzi poradcom a klientom, založený na princípe podpory, interaktívite a partnerského vzťahu, na procese učenia, nácviku, pri súčasnom dodržiavaní etických princípov poradenstva.

V hodnotenom období sme v Poradni na odvykanie od fajčenia poskytli individuálne poradenstvo pre 255 záujemcov (118 mužov a 137 žien). Najvyššie zastúpenie tvorili klienti vo vekových skupine 55 – 64 ročných, čo je 26,67 % z celkového počtu intervenovaných. Výrazne dominoval produktívny vek a záujem o jednorazovú intervenciu. Podrobná analýza klientov poradne podľa veku je v tab. č. 6.

Poradňa HIV/AIDS

Cieľ poradne: Vykonávať účinné poradenstvo v súvislosti s HIV/AIDS, spolupracovať s inými odborníkmi v rámci RÚVZ, spolupracovať s poradňami HIV/AIDS v rámci Košického a Prešovského kraja, vykonávať poradenstvo pomocou telefonickej linky „Linka pomoci HIV/AIDS“, spolupracovať s klinickými pracoviskami v rámci regiónu Východného Slovenska a s inými vládnymi a mimovládnymi organizáciami pri organizovaní Svetového dňa boja proti AIDS.

Rozsah poskytovaných informácií a poradenských služieb:

1. Predtestové poradenstvo u osôb, ktoré vyhľadali pomoc kvôli svojmu minulému, alebo súčasnému rizikovému správaniu sa.
2. Odber venóznej krvi, realizácia skriningového vyšetrenia protilátok proti HIV.
3. Vyhodnotenie výsledkov a potestové poradenstvo.
4. Poradenstvo pre osoby s HIV/AIDS, pre ich partnerov a rodinných príslušníkov.
5. Poradenstvo u intravenózných narkomanov s odporúčením na vyšetrenie aj protilátok proti HCV.
6. Skontaktovanie testovaného klienta s klinickým lekárom - špecialistom v danej problematike (v indikovaných prípadoch).
7. Vypracovávanie zdravotno-výchovných materiálov o ochorení a prevencii HIV/AIDS.
8. Organizačné zabezpečenie a realizácia interaktívneho projektu „Hrou proti AIDS“ určeného pre základné a stredné školy.

V roku 2013 navštívilo poradňu 322 klientov, ktorým bolo okrem odberu a serologického vyšetrenia krvi poskytnuté predtestové a potestové poradenstvo.

Poradňa očkovania

Cieľ poradne: Poukázať na význam špecifickej profylaxie, vďaka ktorej došlo k redukcii, eliminácii až eradikácii niektorých infekčných ochorení a k následnému zlepšeniu kvality života. Zlepšením úrovne informovanosti o ochoreniach preventabilných očkovaním dosiahnuť zníženie počtu odmietaní očkovania.

Rozsah poskytovaných informácií a poradenských služieb:

1. Poradenstvo v problematike povinného pravidelného očkovania detí, ktoré dosiahli určitý vek v zmysle očkovacieho kalendára pre povinné pravidelné očkovanie detí

- a dospelých a príslušnej legislatívy.
- 2. Poradenstvo v očkovaní pred cestou do zahraničia.
- 3. Poradenstvo v problematike odporúčaného očkovania.
- 4. Poradenstvo v očkovaní osôb, ktoré sú profesionálne vystavené zvýšenému nebezpečenstvu vybraných nákaz.
- 5. Poradenstvo v očkovaní detí s kontraindikáciami.
- 6. Poradenstvo vo všetkých ďalších problémoch spojených s očkovaním.
- 7. Poskytovanie informácií a konzultácií o priebehu ochorení preventabilných očkovaním, indikáciách a kontraindikáciách očkovania, zložení vakcín, nežiaducich reakciách.

Poradňa bola na RÚVZ so sídlom v Košiciach zriadená v septembri 2013. Spolu bolo v sledovanom období hlásených zo strany pediatrov 100 odmietnutí očkovania. Ústne na odbore epidemiológie RÚVZ bolo prešetrených všetkých 100 prípadov.

Poradňa genetickej toxikológie pre prevenciu rakoviny.

Cieľ poradne: Poskytovať - v rámci včasnej prevencie rakoviny - jednotlivcom, skupinám a odborným záujemcom poradenstvo a najnovšie poznatky ako aj hodnotenia z vlastných vyšetrení a anamnestických analýz v problematike pôsobenia rôznych priamych aj nepriamych genotoxických faktorov a vplyvov na genetický materiál populácie.

Zabezpečiť informovanosť laickej aj odbornej verejnosti v tejto špecializácii a predchádzať tak vzniku nádorových ochorení, odporúčaním správnych nutričných, so zdravím súvisiacich, organizačných a technologických prístupov. V indikovaných prípadoch vykonať aj vyšetrenia úrovne chromozomálnych poškodení (aberácií).

U osôb chorých a liečených na nádorové ochorenia, alebo po liečení odporučiť v rámci terciárnej prevencie opatrenia a prístupy na zníženie pravdepodobnosti recidívy a zlepšenie kvality ich života. Všetky poznatky a epidemiologické súvislosti z poradenstva systematicky vyhodnocovať a uplatňovať v poradenskej praxi, publikovať a šíriť prednáškovou aj publikačnou cestou a osvetou.

Rozsah poskytovaných informácií a poradenských služieb:

1. Odborné informácie, prednášky, školenia, anamnestické a cytogenetické.
2. Vyšetrenia súvisiace s rizikom mutagenity a prevenciou rakoviny.
3. Analýza anamnestických údajov a epizód rizika mutagenity.
4. Stanovenie aktuálneho rizikového profilu a prognózy.
5. Odporúčania a intervenčné opatrenia pre zníženie rizika.
6. Skríning chromozomálnych poškodení z krvi výlučne v indikovaných prípadoch.
7. Monitoring chromozomálnych poškodení u populácie v riziku.

Poradňa bola na RÚVZ so sídlom v Košiciach zriadená v roku 2012 a za sledované obdobie roku 2013 eviduje 321 klientov, z toho 187 mužov a 134 žien. Ďalších 165 poradenstiev bolo poskytnutých cez internet.

Podrobný ročný výkaz klientov poradní a prehľad najzákladnejších výkonov Poradenského centra ochrany a podpory zdravia uvádzajú tab. č. 6 a tab. č. 7.

D. Ďalšie informácie o činnosti

V zmysle metodického pokynu ÚVZ SR sme sa zapojili do dotazníkového prieskumu Zdravotné uvedomenie a správanie obyvateľov SR, ktorý sa realizuje periodicky (v päťročných intervaloch, posledne v roku 2004). Prieskum je zameraný na najzávažnejšie rizikové faktory spôsobu života a ich výskyt v populácii. Umožňuje porovnanie v ukazovateľoch, ktoré sa týkajú hodnotenia vlastného zdravia, názorov, postojov a návykov slovenskej populácie. Výber respondentov sa realizoval podľa vopred stanovených kritérií (veková štruktúra, pohlavie, bydlisko – mesto, vidiek). Použitou metódou bol anonymný dotazník obsahujúci 93 položiek, ktorý na báze dobrovoľnosti vyplnilo 104 respondentov (52 mužov a 52 žien). Zber dát bol uskutočnený v mesiacoch máj až jún 2013. Následne boli údaje z dotazníkov zadané do programu EpiData (do formy elektronického dotazníka). Kompletná databáza bola v mesiaci júl 2013 zaslaná na ÚVZ SR k štatistickému vyhodnoteniu (v programe SpSS). Výsledky prieskumu budú súčasťou správy o zdravotnom stave obyvateľstva Slovenskej republiky, ktorá sa zostavuje každé tri roky.

Ďalšie aktivity v roku 2013:

Na základe požiadaviek ÚVZ SR sme spracovali a zaslali podklady, ktoré sa týkali napríklad:

- pripomienkovania dokumentu Programy a projekty úradov verejného zdravotníctva v SR na rok 2013 a na ďalšie roky (ÚVZ SR, január 2013) – kapitoly č. 9 Podpora zdravia,
- aktualizovania anotácie projektovej úlohy č. 9.7.2 Zdravotno-výchovné pôsobenie u detí predškolského veku – stomatohygiena (gestori úlohy: ÚVZ SR a RÚVZ Košice) – v rámci predloženia návrhov k dokumentu Programy a projekty úradov verejného zdravotníctva v SR na rok 2013 a ďalšie roky, kapitola č. 9 Podpora zdravia (viď vyššie),
- charakteristiky plnenia projektovej úlohy c. 9.7.2 (predtým č. 9.3.2) Zdravotno-výchovné pôsobenie u detí predškolského veku – stomatohygiena (odpočet ku dňu 31. 12. 2012),
- vyhodnotenia činnosti a úloh za polrok a rok 2013 súvisiacich s plnením dokumentu „Programy a projekty úradov verejného zdravotníctva v SR na rok 2013 a na ďalšie roky,
- návrhu úloh do Národnej protidrogovej stratégie SR na obdobie rokov 2013 – 2020, na základe Záznamu z tretieho stretnutia pracovnej skupiny „Duševné zdravie a prevencia drogových závislostí“ (konaného na RÚVZ so sídlom v Trnave dňa 8. 10. 2013),
- prehľadu aktivít súvisiacich so Svetovým dňom zdravia,
- prehľadu príspevkov uverejnených v masmédiách za RÚVZ Košice (s mesačnou periodicitou vždy k 5. dňu nasledujúceho mesiaca),
- účasti zamestnancov odboru na vzdelávacích a odborných aktivitách v polročných intervaloch,
- vyhodnotenia aktivít regionálnej kampane „Týždeň mozgu 2013“,
- vyhodnotenia aktivít národnej súťaže „Vyzvi srdce k pohybu“, za RÚVZ so sídlom v Košiciach,
- vyhodnotenia kampane “Odstráň obezitu“,
- prehľadu realizovaných aktivít v rámci “Európskeho dňa orálneho zdravia“,

- prehľad realizovaných aktivít v rámci "Svetového dňa duševného zdravia",
- odpočtu realizácie aktivít súvisiacich s významnými termínmi, ako „Svetový deň Alzheimerovej choroby“, „Medzinárodný deň starších ľudí“ a mesiac október – „Mesiac úcty k starším“, „Deň srdca“ a celonárodná kampaň MOST,
- v súvislosti s prevenciou drog zabezpečenia niekoľkých celoslovenských kampaní na regionálnej úrovni, ako „Deň zodpovednosti“, „Svetový deň bez fajčenia“, „Medzinárodný deň bez fajčenia“,
- odpočtu sprievodných edukačných aktivít programu „Ovocie a zelenina do škôl,“ za školský rok 2012/2013 – sumárny prehľad za RÚVZ v Košickom kraji (t. j. RÚVZ so sídlom v Košiciach, Michalovciach, Rožňave, Spišskej Novej Vsi a Trebišove).

Agenda krajského odborníka hlavného hygienika SR za Košický kraj pre odbor podpory zdravia (MUDr. Mária Kožárová, od 22. apríla 2013 RNDr. Eva Schnitzerová) zahŕňala v roku 2013 nasledovné činnosti:

- metodické usmerňovanie pracovníkov oddelení podpory zdravia na regionálnych úradoch verejného zdravotníctva Košického kraja,
- vypracovanie výročnej správy za odbor a oddelenia podpory zdravia regionálnych úradov verejného zdravotníctva v Košickom kraji,
- príprava a vedenie krajskej porady vedúcich odboru/oddelení podpory zdravia RÚVZ v Košickom kraji (RÚVZ Košice, dňa 20. 6. 2013) s hlavným cieľom diskutovať plnenie úloh z dokumentu „Programy a projekty úradov verejného zdravotníctva v SR na rok 2013 a ďalšie roky“ a aktuálne otázky vzťahujúce sa k činnosti predmetných útvarov,
- účasť na celoslovenskej porade vedúcich odboru/oddelení podpory zdravia RÚVZ v SR (Grand hotel Strand, Kúpele Vyšné Ružbachy, 26. 6. – 27. 6. 2013). Organizátorom podujatia bol ÚVZ SR.

Členstvo:

- v pracovnej skupine "*Podpora zdravia seniorov*" pri ÚVZ SR (celoslovenská pôsobnosť) – účasť na 3. zasadnutí pracovnej skupiny (Centrum Memory, n. o., Bratislava, 6. 2. 2013) a 4. zasadnutí (RÚVZ so sídlom v Žiari nad Hronom, 27. 8. 2013),
- v pracovnej skupine "*Duševné zdravie a prevencia drogových závislostí*" pri ÚVZ SR (celoslovenská pôsobnosť) – účasť na 3. zasadnutí pracovnej skupiny (RÚVZ so sídlom v Trnave, 8. 10. 2013).

Tabuľka č. 1

Personálne obsadenie odboru (oddelenia) podpory zdravia a Poradenského centra ochrany a podpory zdravia v roku 2013

Tabuľka č. 2a

Intervenčné a zdravotno-výchovné aktivity odboru podpory zdravia v roku 2013

Tabuľka č. 2b

Program podpory zdravia znevýhodnených komunít v roku 2013

Tabuľka č. 3

Návštevnosť základnej poradne od 1.1. 2013 do 31.12. 2013

Tabuľka č. 4

Počet štandardných vyšetrení u klientov, ktorým sa vyšetrilo riziko kardiovaskulárnych chorôb za obdobie od 1.1.2013 do 31.12.2013

Tabuľka č. 5

Spektrum klientov vo veku od 0 do 99 rokov vyšetrených v poradni zdravia podľa vzdelania za obdobie od 1.1.2013 do 31.12.2013

Tabuľka č. 6

Ročný výkaz Poradenského centra ochrany a podpory zdravia za obdobie od 1.1.2013 do 31.12.2013

Tabuľka č. 7

Prehľad o počte výkonov Poradenského centra ochrany a podpory zdravia v roku 2013

Tabuľka č. 8a, b

Výsledky biochemických vyšetrení prvýkrát vyšetrených klientov v poradni zdravia za obdobie od 1.1.2013 do 31.12.2013

Tabuľka č. 9a, b

Výsledky biochemických vyšetrení opakovane vyšetrených klientov v poradni zdravia za obdobie od 1.1.2013 do 31.12.2013

Tabuľka č. 10a, b

Výsledky hodnotenia skríningu tlaku krvi u prvý raz vyšetrených klientov za obdobie od 1.1.2013 do 31.12.2013

Tabuľka č. 11a, b

Výsledky hodnotenia skríningu tlaku krvi u opakovane vyšetrených klientov za obdobie od 1.1.2013 do 31.12.2013

Tabuľka č. 12a

Analýza dynamiky zistených parametrov opakovane vyšetrených klientov z prvého a posledného vyšetrenia za obdobie od 1.1.2013 do 31.12.2013

Tabuľka č. 12b

Analýza dynamiky zistených parametrov opakovane vyšetrených klientov z prvého a posledného vyšetrenia pre skupiny klientov so zvýšenými hodnotami ukazovateľov prvých vyšetrení za obdobie od 1.1.2013 do 31.12.2013

**Personálne obsadenie odboru (oddelenia) podpory zdravia a Poradenského centra
ochrany a podpory zdravia v roku 2013**

RÚVZ Košice

Tab. č. 1

Pracovníci	Odbornosť - kvalifikácia (atestácia)	prac. miesta úväzok	Počet osôb
Lekár - ved. odboru	špecializačná skúška z verejného zdravotníctva	1,00	1
Lekár - metodológ	vš. at. z HaE a nadst. šp. z E	1,00	1 do 28.2.2013
Iný vysokoškolák I. stupňa	sociálna práca	1,00	1 (MD)
Iný vysokoškolák II. stupňa	prírodovedec-biológ, at. HŽaPP, ŠIS v PZ	1,00	1
	verejné zdravotníctvo	2,00	2
	sociálna práca	1,00	1
AHE	PŠŠ z E	1,00	1
S P O L U		8,00	8

Intervenčné a zdravotno-výchovné aktivity odboru podpory zdravia v roku 2013

RÚVZ Košice

Tab. č. 2a

Číslo riadku	Názov aktivity	Počet aktivít	Cieľové skupiny				
			Deti a mládež	Produktívny vek	Poproduktívny vek	Iné	
1.	Prioritné celospoločenské intervenčné aktivity podpory zdravia	- zvýšenie pohybovej aktivity	30	7	2	2	19
		- ozdravovanie výživy	42	18	4	8	12
		- podpora nefajčenia a abstinencia	64	38	19		7
		- prevencia drogových závislostí	77	32	2	1	42
		- výchova k partnerstvu, manželstvu, rodičovstvu, prevencia pohlavných chorôb a inf. HIV/ AIDS	28	21	2		5
		- znižovanie krvného tlaku nemedikamentózne	115	7	24	13	71
		- duševné zdravie	53	17	4	24	8
S P O L U	<i>(spolu riadok číslo: 1)</i>	409	140	57	48	164	
2.	Zdravotno-výchovné akcie pre obyvateľov s osobitným zameraním na témy a termíny podľa kalendára SZO	164	87	7	24	46	
3.	Regionálne intervenčné a informačné zdravotno-výchovné aktivity	185	94	15	28	48	
4.	Školenia a odborné semináre	- pracovníkov OPZ	40			40	
		- lektorov - laikov	5			5	
5.	Práca a spolupráca na výskumných a prieskumných úlohách	30	7		2	21	
6.	Aktivity v hromadných oznamovacích prostriedkoch	72				72	
7.	Spolupráca so štátnym, verejným, súkromným a tretím sektorom	1165	641		147	377	
8.	Správy, rozbor pre orgány štátnej správy	135	16		7	112	
9.	Iné aktivity podľa cieľových skupín	1211	389	36	97	689	
S P O L U	<i>(spolu riadok číslo: 2 - 9)</i>	3007	1234	58	305	1410	

Program podpory zdravia znevýhodnených komunit v roku 2013

RÚVZ Košice

Tab. č. 2b

PROGRAM PODPORY ZDRAVIA ZNEVÝHODNENÝCH KOMUNIT	Aktivita	Počet intervenovaných osôb
		Preventívna prehliadka/na podnet KP
	Očkovanie/na podnet KP	
	Odber krvi/na podnet KP	
	Detské poradne/na podnet KP	
	Liečba choroby u lekára/na podnet KP	
	Kontrola/na podnet KP	
	Zdravotný preukaz poistenca/na podnet KP	
	Prieskum monitorovania zdravotného stavu	
	Edukácia/Zdrav. Výchova	596
	Návšteva novorodencov	
	Počet návštev - obvodní lekári	
	Počet návštev - obecné úrady	
	Počet návštev - základné školy	
	spolupráca s terénnymi sociálnymi pracovníkmi	
	meranie tlaku krvi	
	odvšivenie	
	vypísanie žiadosti	
	športové aktivity	

Návštevnosť základnej poradne od 1.1.2013 do 31.12.2013

Základné - prvé vyšetrenie

RÚVZ Košice

Tab.č.3

VEKOVÁ SKUPINA	MUŽI			ŽENY			SPOLU		
	Abs.	%	+ - [%]	Abs.	%	+ - [%]	Abs.	%	+ - [%]
0-14	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0
15-19	9	1,8	1,2	21	2,5	1,1	30	2,3	0,8
20-24	52	10,4	2,7	53	6,6	1,7	105	8,0	1,5
25-34	113	22,5	3,7	107	13,3	2,3	220	16,8	2,0
35-44	100	19,9	3,5	140	17,4	2,6	240	18,3	2,1
45-54	69	13,7	3,0	156	19,4	2,7	225	17,2	2,0
55-64	92	18,3	3,4	196	24,3	3,0	288	22,0	2,2
65 a viac	67	13,3	3,0	133	16,5	2,6	200	15,3	2,0
SPOLU :	502	100,0		806	100,0		1308	100,0	

Kontrolné vyšetrenie

VEKOVÁ SKUPINA	MUŽI			ŽENY			SPOLU		
	Abs.	%	+ - [%]	Abs.	%	+ - [%]	Abs.	%	+ - [%]
0-14	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0
15-19	2	1,4	1,9	0	0,0	0,0	2	0,3	0,5
20-24	1	0,7	1,4	5	1,1	1,0	6	1,0	0,8
25-34	38	26,6	7,2	19	4,3	1,9	57	9,7	2,4
35-44	21	14,7	5,8	53	12	3,0	74	12,6	2,7
45-54	30	21,0	6,7	146	33,0	4,4	176	30,1	3,7
55-64	34	23,8	7,0	160	36,2	4,5	194	33,2	3,8
65 a viac	17	11,9	5,3	59	13,3	3,2	76	13,0	2,7
SPOLU :	143	100,0		442	100,0		585	100,0	

Celkom :	645		1248		1893
-----------------	------------	--	-------------	--	-------------

**Počet štandardných vyšetrení u klientov, ktorým sa vyšetrilo riziko kardiovaskulárnych chorôb
za obdobie od 1.1.2013 do 31.12.2013**

Základné - prvé vyšetrenie

RÚVZ Košice

Tab. č. 4

Veková skupina	MUŽI			ŽENY			SPOLU		
	Abs.	%	+ [%]	Abs.	%	+ [%]	Abs.	%	+ [%]
0 -14	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0
15-19	3	5,0	5,5	7	3,6	2,6	10	3,9	2,4
20-24	5	8,3	7,0	13	6,6	3,5	18	7,0	3,1
25-34	11	18,3	9,8	27	13,7	4,8	38	14,8	4,3
35-44	10	16,7	9,4	34	17,3	5,3	44	17,1	4,6
45-54	9	15,0	9,0	37	18,8	5,5	46	17,9	4,7
55-64	11	18,3	9,8	46	23,4	5,9	57	22,2	5,1
65 a viac	11	18,3	9,8	33	16,8	5,2	44	17,1	4,6
SPOLU:	60	100,0		197	100,0		257	100,0	

Kontrolné vyšetrenie

Veková skupina	MUŽI			ŽENY			SPOLU		
	Abs.	%	+ [%]	Abs.	%	+ [%]	Abs.	%	+ [%]
0 -14	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0
15-19	2	5,6	7,5	0	0,0	0,0	2	0,8	1,1
20-24	0	0,0	0,0	2	0,9	1,2	2	0,8	1,1
25-34	3	8,3	9,0	6	2,7	2,1	9	3,5	2,2
35-44	5	13,9	11,3	28	12,6	4,3	33	12,7	4,1
45-54	12	33,3	15,4	82	36,8	6,3	94	36,3	5,9
55-64	9	25,0	14,1	75	33,6	6,2	84	32,4	5,7
65 a viac	5	13,9	11,3	30	13,5	4,5	35	13,5	4,2
SPOLU:	36	100,0		223	100,0		259	100,0	

**Spektrum klientov vo veku od 0 do 99 rokov vyšetrených v poradni zdravia podľa vzdelania
za obdobie od 1.1.2013 do 31.12.2013**

RÚVZ Košice

Tab. č. 5

Vzdelanie	MUŽI			ŽENY			SPOLU		
	Abs.	%	+ [%]	Abs.	%	+ [%]	Abs.	%	+ [%]
Neukončené základné	0	0,0	0,0	3	0,3	0,3	3	0,2	0,3
Základné	13	2,1	1,1	56	4,7	1,2	69	3,8	1,2
Učňovské	23	3,7	1,5	57	4,8	1,2	80	4,4	1,2
Stredošk. s maturitou	323	52,3	3,9	590	49,8	2,8	913	50,7	2,8
Vysokoškolské	254	41,1	3,9	453	38,3	2,8	707	39,2	2,8
Neregistrované	5	0,8	0,7	25	2,1	0,8	30	1,7	0,8
SPOLU:	618	100,0		1184	100,0		1802	100,0	

Ročný výkaz Poradenského centra ochrany a podpory zdravia za obdobie od 1.1.2013 do 31.12.2013

RÚVZ Košice

Tab. č. 6

		do 14		15 – 19		20 – 24		25 – 34		35 – 44		45 – 54		55 – 64		65 +		Spolu
		M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž			
Základná poradňa	Počet klientov novoevidovaných v sledovanom roku	0	0	9	21	52	53	113	107	100	140	69	156	92	196	67	133	1308
	celkový počet klientov, ktorým bolo poskytnuté odborné poradenstvo v sledovanom roku	0	0	11	21	53	58	151	126	121	193	99	302	126	356	84	192	1893
	Počet návštev	0	0	11	21	53	58	151	126	121	193	99	302	126	356	84	192	1893
Poradňa zdravej výživy	Počet klientov novoevidovaných v sledovanom roku	0	0	0	0	3	3	17	13	9	8	9	11	2	5	0	0	80
	celkový počet klientov, ktorým bolo poskytnuté odb. poradenstvo v sledovanom roku	0	0	0	0	3	3	17	13	9	8	9	11	2	5	0	0	80
	Počet návštev	0	0	0	0	3	3	17	13	9	8	9	11	2	5	0	0	80
Poradňa hubárska	Počet klientov novoevidovaných v sledovanom roku																	
	celkový počet klientov, ktorým bolo poskytnuté odborné poradenstvo v sledovanom roku																	87
	Počet návštev																	27
Poradňa odvykania od fajčenia	Počet klientov novoevidovaných v sledovanom roku	0	0	4	7	20	14	34	20	22	17	16	26	20	48	2	5	255
	celkový počet klientov, ktorým bolo poskytnuté odborné poradenstvo v sledovanom roku	0	0	4	7	20	14	34	20	22	17	16	26	20	48	2	5	255
	Počet návštev	0	0	4	7	20	14	34	20	22	17	16	26	20	48	2	5	255
Poradňa HIV/AIDS	Počet klientov novoevidovaných v sledovanom roku																	
	celkový počet klientov, ktorým bolo poskytnuté odborné poradenstvo v sledovanom roku	0	0	54	5	38	25	78	28	61	12	12	3	4	1	1	0	322
	Počet návštev																	
Poradňa očkovania	Počet klientov novoevidovaných v sledovanom roku	0	0	0	0	0	2	17	26	30	25	0	0	0	0	0	0	100
	celkový počet klientov, ktorým bolo poskytnuté odborné poradenstvo v sledovanom roku	0	0	0	0	0	2	17	26	30	25	0	0	0	0	0	0	100
	Počet návštev	0	0	0	0	0	2	17	26	30	25	0	0	0	0	0	0	100

		do 14		15 – 19		20 – 24		25 – 34		35 – 44		45 – 54		55 – 64		65 +		Spolu
		M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž			
Poradňa genetickej toxikológie pre prevenciu rakoviny	Počet klientov novoevidovaných v sledovanom roku	2	0	4	14	31	32	48	39	35	21	44	13	19	10	4	5	321
	celkový počet klientov, ktorým bolo poskytnuté odborné poradenstvo v sledovanom roku	2	0	4	14	31	32	48	39	35	21	44	13	19	10	4	5	321
	Počet návštev																	156
	*cez internet bolo poskytnutých 165 poradenstiev																	165

Prehľad o počte výkonov Poradenského centra ochrany a podpory zdravia v roku 2013

RÚVZ Košice

Tab. č. 7

Poradňa	Výkon	Počet výkonov	Spolu	
Základná poradňa	Založenie karty klienta pre TZS	1308	16173	
	Antropometrické meranie (výška, hmotnosť, obvod pásu, obvod bokov)*	3456		
	Meranie TK, P *?	3762		
	Biochemické vyšetrenie ***	3564		
	Vyšetrenie % tuku (Bodystat, Kaliper, Omron)	1416		
	Vyšetrenie	Smokerlyzerom		255
		Spirometrom		
	Vyplnenie Dotazníka celkovej životnej pohody			
	Stanovenie rizikového skóre KVCH podľa TZS	516		
	Odborné poradenstvo	1893		
Odporúčanie do siete zdrav. zariadení	3			
Iné				
Poradňa zdravej výživy	Založenie karty klienta	0	240	
	Vyplnenie dotazníka o stravovacích zvyklostiach	80		
	Zadanie údajov do príslušného software pre OHV	80		
	Odborné poradenstvo	80		
	Iné	0		
Poradňa odvykania od fajčenia	Meranie TK a pulzu	510	1020	
	Meranie spirometrom			
	Meranie smokerlyzerom	255		
	Odborné poradenstvo	255		
	Iné			
Poradňa očkovania	Založenie karty klienta	96	423	
	Zistenie anamnézy	96		
	Odborné poradenstvo v poradni	100		
	Telefonické poradenstvo	131		
Poradňa genetickej toxikológie pre prevenciu rakoviny	Založenie karty klienta	156	791	
	Anamnestické vyšetrenie – profil rizika mutagenity	156		
	Odborné poradenstvo osobné aj anonymné	321 (156 osobne, 165 internet)		
	CALP vyšetrenia	143		
	Odporúčanie do iných zdravotníckych zariadení	10		
	Iné (konzultácie)	5		
Poradňa HIV/AIDS	Predtestové odborné poradenstvo	322	1610	
	Odber krvi	322		
	Založenie karty klienta	322		
	Sérologické vyšetrenie krvi	322		
	Potestové odborné poradenstvo	322		
Poradňa hubárska	Počet aktivít v roku (v sezóne)	27	341	
	Počet klientov (evidencia)	87		
	Počet určených húb	223		
	Iné	4		
Celkom			20598	

Výsledky biochemických vyšetření prvýkrát vyšetrených klientov v poradni zdravia za obdobie od 1.1.2013 do 31.12.2013

Muži

RÚVZ Košice

Tab. č. 8a

Veková skupina		Cholesterol		Glukóza		Triglyceridy		HDL		LDL		TC / HDL		TG / HDL		LDL / HDL		BMI		WHR	
		N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z
0-14	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
15-19	abs.	6	2	3	0	1	2	0	3	3	0	2	1	0	3	3	0	7	2	9	0
	rel.	2,2	0,9	5,4	0,0	2,9	7,4	0,0	16,7	5,9	0,0	4,9	5,3	0,0	7,5	6,1	0,0	3,6	0,7	3,4	0,0
	+-%	1,8	1,2	5,9	0,0	5,7	9,9	0,0	17,2	6,5	0,0	6,6	10,0	0,0	8,2	6,7	0,0	2,6	0,9	2,2	0,0
20-24	abs.	44	6	5	0	5	0	4	1	5	0	5	0	3	2	5	0	38	14	42	1
	rel.	16,3	2,7	8,9	0,0	14,7	0,0	9,5	5,6	9,8	0,0	12,2	0,0	15,0	5,0	10,2	0,0	19,6	4,6	16,0	0,8
	+-%	4,4	2,1	7,5	0,0	11,9	0,0	8,9	10,6	8,2	0,0	10,0	0,0	15,6	6,8	8,5	0,0	5,6	2,3	4,4	1,6
25-34	abs.	69	42	12	0	5	6	7	4	9	2	8	3	4	7	9	2	49	62	84	18
	rel.	25,6	18,7	21,4	0,0	14,7	22,2	16,7	22,2	17,6	22,2	19,5	15,8	20,0	17,5	18,4	18,2	25,3	20,3	32,1	14,5
	+-%	5,2	5,1	10,7	0,0	11,9	15,7	11,3	19,2	10,5	27,5	12,1	16,4	17,5	11,8	10,8	22,8	6,1	4,5	5,7	6,2
35-44	abs.	50	49	10	0	6	4	9	1	8	2	5	5	2	8	8	2	36	65	57	22
	rel.	18,5	21,8	17,9	0,0	17,6	14,8	21,4	5,6	15,7	22,2	12,2	26,3	10,0	20,0	16,3	18,2	18,0	21,2	21,8	17,7
	+-%	4,6	5,4	10,0	0,0	12,8	13,4	12,4	10,6	10,0	27,2	10,0	19,8	13,1	12,4	10,3	22,8	5,4	4,6	5,0	6,7
45-54	abs.	22	47	7	2	3	6	6	3	8	1	3	6	1	8	6	3	23	46	35	21
	rel.	8,1	20,9	12,5	33,3	8,8	22,2	14,3	16,7	15,7	11,1	7,3	31,6	5,0	20,0	12,2	27,3	11,9	15,0	13,4	16,9
	+-%	3,3	5,3	8,7	37,7	9,5	15,7	10,6	17,2	10,0	20,5	8,0	20,9	9,6	12,4	9,2	26,3	4,5	4,0	4,1	6,0
55-64	abs.	34	57	10	2	7	5	9	2	7	4	9	2	5	6	9	2	23	69	22	38
	rel.	12,5	25,3	17,9	33,3	20,6	18,5	21,4	11,1	13,7	44,4	22,0	10,5	25,0	15,0	18,4	18,2	11,9	22,5	8,4	30,6
	+-%	4,0	5,7	10,0	37,7	13,6	14,7	12,4	14,54	9,4	32,5	12,7	13,8	19,0	11,1	10,8	22,0	4,5	4,7	3,4	8,1
65 a viac	abs.	46	22	9	2	7	4	7	4	11	0	9	2	5	6	9	2	19	48	13	24
	rel.	16,7	9,8	16,1	33,3	20,6	14,8	16,7	22,2	21,6	0,0	22,2	10,5	25,0	15,0	18,4	18,2	9,8	15,7	5,0	19,4
	+-%	4,4	3,9	9,6	37,7	13,6	13,4	11,3	19,2	11,3	0,0	12,7	13,8	19,0	11,1	10,8	22,8	4,2	4,1	2,6	7,0
SPOLU: 100%		270	225	56	6	34	27	42	18	51	9	41	19	20	40	49	11	194	306	262	124

Výsledky biochemických vyšetrení prvýkrát vyšetrených klientov v poradni zdravia za obdobie od 1.1.2013 do 31.12.2013

Ženy

RÚVZ Košice

Tab. č. 8b

Veková skupina		Cholesterol		Glukóza		Triglyceridy		HDL		LDL		TC / HDL		TG / HDL		LDL / HDL		BMI		WHR		
		N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	
0-14	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
15-19	abs.	15	3	6	1	3	4	3	4	6	1	4	3	2	5	5	2	15	6	11	6	
	rel.	4,5	0,6	3,2	4,0	2,5	4,3	2,2	5,5	3,6	2,4	3,1	3,8	2,2	4,1	2,8	6,1	3,5	1,6	1,8	1,7	
	+-%	2,2	0,7	2,5	7,7	2,7	4,1	2,4	5,2	2,8	4,7	2,9	4,2	3,0	3,5	2,5	8,1	1,8	1,3	2,2	1,4	
20-24	abs.	38	14	12	1	8	5	7	6	10	3	8	5	5	8	9	4	49	4	40	6	
	rel.	11,4	3,0	6,3	4,0	6,6	5,4	5,1	8,2	6,0	7,3	6,1	6,3	5,6	6,6	5,1	12,1	11,5	1,1	13,7	1,7	
	+-%	3,4	1,5	3,5	7,7	4,4	4,6	3,7	6,3	3,6	8,0	4,1	5,3	4,7	4,4	3,3	11,1	3,0	1,1	3,9	1,4	
25-34	abs.	68	39	29	2	20	11	18	10	27	1	20	8	12	16	27	1	77	28	67	27	
	rel.	20,4	8,4	15,3	8,0	16,4	11,8	13,0	13,7	16,1	2,4	15,3	10,0	13,0	13,2	15,3	3,0	18,1	7,6	22,9	7,8	
	+-%	4,3	2,5	5,1	10,6	6,6	6,6	5,6	7,9	5,6	4,7	6,2	6,6	7,0	6,0	5,3	5,8	3,7	2,7	4,8	2,8	
35-44	abs.	69	71	39	0	29	10	28	11	35	4	27	12	22	17	35	4	88	48	65	51	
	rel.	20,7	15,2	20,6	0,0	23,8	10,8	20,3	15,1	20,8	9,8	20,6	15,0	24,4	14,0	19,9	12,1	20,7	13,0	22,2	14,7	
	+-%	4,4	3,3	5,8	0,0	7,6	6,3	6,7	8,3	6,1	9,1	6,9	7,8	8,9	6,2	5,9	11,1	3,9	3,4	4,8	3,7	
45-54	abs.	44	112	37	4	23	18	30	10	34	5	29	11	20	20	34	5	76	76	58	70	
	rel.	13,2	24,0	19,6	16,0	18,9	19,4	21,7	13,7	20,2	12,2	22,1	13,8	22,2	16,5	19,3	15,2	17,9	20,7	19,8	20,2	
	+-%	3,6	3,9	5,7	14,4	6,9	8,0	6,9	7,9	6,1	10,0	7,1	7,5	8,6	6,6	5,8	12,2	3,6	4,1	4,6	4,2	
55-64	abs.	46	147	40	10	24	27	37	14	30	20	26	25	20	31	39	11	78	115	44	105	
	rel.	13,8	31,5	21,2	40,0	19,7	29,0	26,8	19,2	17,9	48,8	19,8	31,3	22,2	25,6	22,2	33,3	18,4	31,3	15,0	30,0	
	+-%	3,7	4,2	5,8	19,2	7,1	9,2	7,4	9,0	5,8	15,3	6,8	10,2	8,6	7,8	6,1	16,1	3,7	4,7	4,1	4,8	
65 a viac	abs.	53	80	26	7	15	18	15	18	26	7	17	16	9	24	27	6	42	91	8	82	
	rel.	15,9	17,2	13,8	28,0	12,3	19,4	10,9	24,7	15,5	17,1	13,0	20,0	10,0	19,8	15,3	18,2	9,9	24,7	2,7	23,6	
	+-%	3,9	3,4	4,9	17,6	5,8	8,0	5,2	9,9	5,5	11,5	5,8	8,8	6,2	7,1	5,3	13,2	2,8	4,4	1,9	4,5	
SPOLU:		100%	339	466	189	25	122	93	138	73	168	41	131	80	90	121	176	33	425	368	293	347

Výsledky biochemických vyšetrení opakovane vyšetrených klientov v poradni zdravia za obdobie od 1.1.2013 do 31.12.2013

Muži

RÚVZ Košice

Tab. č. 9a

Veková skupina	Cholesterol		Glukóza		Triglyceridy		HDL		LDL		TC / HDL		TG / HDL		LDL / HDL		BMI		WHR		
	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	
0-14	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
15-19	abs.	0	2	2	0	1	1	0	2	0	2	0	2	1	1	0	2	0	2	2	0
	rel.	0,0	2,7	6,5	0,0	4,8	6,7	0,0	22,2	0,0	13,3	0,0	12,5	5,9	5,3	0,0	18,2	0,0	2,4	2,0	0,0
	+-%	0,0	3,7	8,6	0,0	9,1	12,6	0,0	27,2	0,0	17,2	0,0	16,2	11,2	10,0	0,0	22,8	0,0	3,3	2,8	0,0
20-24	abs.	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0
	rel.	1,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,7	0,0	1,0	0,0
	+-%	2,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3,2	0,0	2,0	0,0
25-34	abs.	21	14	3	0	3	0	3	0	2	1	2	1	2	1	2	1	22	16	34	3
	rel.	31,8	19,2	9,7	0,0	14,3	0,0	11,1	0,0	9,5	6,7	10,0	6,3	11,8	5,3	8,0	9,1	36,7	19,3	34,3	8,3
	+-%	11,2	9,0	10,4	0,0	15,0	0,0	11,9	0,0	12,6	12,6	13,1	11,9	15,3	10,0	10,6	17,0	12,2	8,5	9,4	9,0
35-44	abs.	13	8	5	0	2	3	5	0	4	1	4	1	2	3	4	1	12	9	15	4
	rel.	19,7	11,0	16,1	0,0	9,5	20,0	18,5	0,0	19,0	6,7	20,0	6,3	11,8	15,8	16,0	9,1	20,0	10,8	16,2	1,1
	+-%	9,6	7,2	12,9	0,0	12,6	20,2	14,7	0,0	16,8	12,6	17,5	11,9	15,3	16,4	14,4	17,0	10,1	6,7	7,3	10,3
45-54	abs.	12	18	9	3	6	6	7	5	5	7	5	7	4	8	7	5	7	23	14	13
	rel.	18,2	24,7	29,0	60,0	28,5	40,0	25,9	55,6	23,8	46,7	25,0	43,8	23,5	42,1	28,0	45,5	11,7	27,7	14,1	36,1
	+-%	9,3	9,9	16,0	42,9	19,3	24,8	16,5	32,5	18,2	25,2	19,0	24,3	20,2	22,2	17,6	29,4	8,1	9,6	6,9	15,7
55-64	abs.	14	19	8	1	5	4	7	2	7	2	5	4	4	5	7	2	14	20	20	11
	rel.	21,2	26,0	25,8	20,0	23,8	26,7	25,9	22,2	33,3	13,3	25,0	25,0	32,5	26,3	28,0	18,2	23,3	24,1	20,2	30,6
	+-%	9,9	10,1	15,4	35,1	18,2	22,4	16,5	27,2	20,2	17,2	19,0	21,2	20,2	19,8	17,6	22,0	10,7	9,2	7,9	15,0
65 a viac	abs.	5	12	4	1	4	1	5	0	3	2	4	1	4	1	5	0	4	13	12	5
	rel.	7,6	16,4	12,9	20,0	19,0	6,7	18,5	0,0	14,3	13,3	20,0	6,3	23,5	5,3	20,0	0,0	6,7	15,7	12,1	13,9
	+-%	6,4	8,5	11,8	35,1	16,8	12,6	14,7	0,0	15,0	17,2	17,5	11,9	20,2	10,0	15,7	0,0	6,3	7,8	6,4	11,3
SPOLU: 100%		66	73	31	5	21	15	27	9	29	15	20	16	17	19	25	11	60	83	99	36

Výsledky biochemických vyšetření opakovane vyšetřených klientov v poradni zdravia za obdobie od 1.1.2013 do 31.12.2013

Ženy

RÚVZ Košice

Tab. č. 9b

Veková skupina		Cholesterol		Glukóza		Triglyceridy		HDL		LDL		TC / HDL		TG / HDL		LDL / HDL		BMI		WHR	
		N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z
0-14	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
15-19	abs.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
20-24	abs.	4	1	2	0	2	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	4	1	3	1
	rel.	2,6	0,3	1,1	0,0	1,4	0,0	0,5	2,0	0,6	2,0	0,5	1,3	0,8	1,0	0,5	4,5	1,7	0,5	1,6	0,4
	+-%	2,5	0,7	1,5	0,0	2,0	0,0	1,1	4,0	1,1	4,0	1,2	2,6	1,5	1,9	0,9	8,7	1,7	0,9	1,8	0,8
25-34	abs.	14	5	5	1	5	1	3	3	5	1	5	1	3	3	5	1	17	2	15	3
	rel.	9,21	1,7	2,7	2,0	3,6	1,0	1,6	6,1	2,8	2,0	3,2	1,3	2,3	3,0	2,4	4,5	7,4	1,0	8,2	1,3
	+-%	4,5	1,5	2,3	3,9	3,1	2,0	1,8	6,7	2,4	4,0	2,7	2,6	62,5	3,3	2,1	8,7	3,4	1,3	4,0	1,4
35-44	abs.	31	22	28	2	24	6	24	6	30	0	25	5	23	7	29	1	33	17	29	21
	rel.	20,1	7,6	15,1	4,0	17,4	6,2	13,0	12,2	16,6	0,0	15,9	6,6	17,4	6,9	13,9	4,5	14,4	8,2	15,9	8,8
	+-%	6,3	3,1	5,2	5,4	6,3	4,8	4,9	9,2	5,4	0,0	5,7	5,6	6,5	5,0	4,7	8,7	4,5	3,7	5,3	3,6
45-54	abs.	41	105	69	17	53	33	70	14	71	13	61	23	55	29	78	6	86	58	71	66
	rel.	26,6	36,5	37,3	34,0	38,4	34,0	38,0	28,6	39,2	26,5	38,9	30,3	41,7	28,7	37,5	27,3	37,56	27,9	39,6	27,5
	+-%	7,0	5,6	7,0	13,1	8,1	9,4	7,0	12,6	7,1	12,4	7,6	10,3	8,4	8,8	6,6	18,6	6,3	61,	7,1	5,6
55-64	abs.	39	121	58	23	43	38	61	20	53	25	49	32	40	41	68	10	63	97	53	102
	rel.	25,3	42,0	31,4	46,0	31,2	39,2	33,2	40,8	29,3	51,0	31,2	42,1	30,3	40,6	32,7	45,5	27,3	46,6	29,1	42,5
	+-%	6,9	5,7	6,7	13,8	7,7	9,7	6,8	13,8	6,6	14,0	7,2	11,1	7,8	9,6	6,4	20,8	5,8	6,8	6,6	6,3
65 a viac	abs.	25	34	23	7	11	19	25	5	21	9	16	14	10	20	27	3	26	33	10	47
	rel.	16,2	11,8	12,4	14,0	8,0	19,6	13,6	10,2	11,6	18,4	10,2	18,4	7,6	19,8	13,0	13,6	11,4	15,9	5,5	19,6
	+-%	5,8	3,7	4,8	9,6	4,5	7,9	5,0	8,5	4,7	10,8	4,7	8,7	4,5	7,8	4,6	14,3	4,1	5,0	3,3	5,0
SPOLU: 100%		154	288	185	50	138	97	184	49	181	49	157	76	132	101	208	22	229	208	182	240

Výsledky hodnotenia skríningu tlaku krvi u prvý raz vyšetrených klientov za obdobie od 1.1.2013 do 31.12.2013

RÚVZ Košice

Tab. č. 10a

Muži	Počet klientov vo vekových skupinách:									Spolu
		0-14	15-19	20-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65 a viac	
1. Optimálny (<120 a <80)	abs.	0	3	10	16	11	6	8	3	57
	rel.	0,0	33,3	19,2	14,2	11,0	8,8	8,7	4,5	11,4
	+-%	0,0	30,8	10,7	6,4	6,1	6,7	5,8	5,0	2,8
2. Normálny (120-129 alebo 80-84)	abs.	0	2	17	28	30	12	16	9	114
	rel.	0,0	22,2	32,7	24,8	30,0	17,6	17,4	13,6	22,8
	+-%	0,0	27,2	12,7	8,0	9,0	9,1	7,7	8,3	3,7
3. Vyšší normálny (130-139 alebo 85-89)	abs.	0	3	13	33	26	21	21	14	131
	rel.	0,0	33,3	25,0	29,2	26,0	30,9	22,8	21,2	26,2
	+-%	0,0	30,8	11,8	8,4	8,6	11,0	8,6	9,9	3,9
4. Hypertenzia I (140-159 alebo 90-99)	abs.	0	1	11	32	26	20	32	22	144
	rel.	0,0	11,1	21,2	28,3	26,0	29,4	34,8	33,3	28,8
	+-%	0,0	20,5	11,1	8,3	8,6	10,8	9,7	11,4	4,0
5. Hypertenzia II (160-179 alebo 100-109)	abs.	0	0	1	4	5	4	11	11	36
	rel.	0,0	0,0	1,9	3,5	5,0	5,9	12,0	16,7	7,2
	+-%	0,0	0,0	3,7	3,4	4,3	5,6	6,6	9,0	2,3
6. Hypertenzia III (>179 alebo >109)	abs.	0	0	0	0	2	5	4	7	18
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	2,0	7,4	4,3	10,6	3,6
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	2,7	6,2	4,2	7,4	1,6
S P O L U	abs.	0	9	52	113	100	68	92	66	500
HYPERTENZIA	abs.	0	1	12	36	33	29	47	14	198
	rel.	0,0	11,1	23,1	31,9	33,0	42,6	51,1	60,6	39,6
	+-%	0,0	20,5	11,5	8,6	9,2	11,8	10,2	11,8	4,3

Výsledky hodnotenia skrínungu tlaku krvi u prvý raz vyšetrených klientov za obdobie od 1.1.2013 do 31.12.2013

RÚVZ Košice

Tab. č. 10b

Ženy	Počet klientov vo vekových skupinách:									Spolu
		0-14	15-19	20-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65 a viac	
1. Optimálny (<120 a <80)	abs.	0	14	34	47	65	45	44	18	267
	rel.	0,0	66,7	65,4	43,9	46,8	29,0	22,7	13,5	33,3
	+-%	0,0	20,2	12,9	9,4	8,3	7,1	5,9	5,8	3,3
2. Normálny (120-129 alebo 80-84)	abs.	0	3	8	30	29	34	31	19	154
	rel.	0,0	14,3	15,4	28,0	20,9	21,9	16,0	14,3	19,2
	+-%	0,0	15,0	9,8	8,5	6,8	6,5	5,2	5,9	2,7
3. Vyšší normálny (130-139 alebo 85-89)	abs.	0	3	7	15	17	40	34	26	142
	rel.	0,0	14,3	13,5	14,0	12,2	25,8	17,5	19,5	17,7
	+-%	0,0	15,0	9,3	6,6	5,4	6,9	5,3	6,7	2,6
4. Hypertenzia I (140-159 alebo 90-99)	abs.	0	1	3	13	22	29	62	43	173
	rel.	0,0	4,8	5,8	12,1	15,8	18,7	32,0	32,3	21,6
	+-%	0,0	9,1	6,3	6,2	6,1	6,1	6,6	7,9	2,8
5. Hypertenzia II (160-179 alebo 100-109)	abs.	0	0	0	2	5	7	19	19	52
	rel.	0,0	0,0	0,0	1,9	3,6	4,5	9,8	14,3	6,5
	+-%	0,0	0,0	0,0	2,6	3,1	3,3	4,2	5,9	1,7
HYPERTENZIA III (>179 alebo >109)	abs.	0	0	0	0	1	0	4	8	13
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,7	0,0	2,1	6,0	1,6
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	1,4	0,0	2,0	4,0	0,9
S P O L U	abs.	0	21	52	107	139	155	194	133	801
HYPERTENZIA	abs.	0	1	3	15	28	36	85	70	238
	rel.	0,0	4,8	5,8	14,0	20,1	23,2	43,8	52,6	29,7
	+-%	0,0	9,1	6,3	6,6	6,7	6,6	7,0	8,5	3,2
CELKOM	abs	0	30	104	220	239	223	286	199	1301

Výsledky hodnotenia skríningu tlaku krvi u opakovane vyšetrených klientov za obdobie od 1.1.2013 do 31.12.2013

RÚVZ Košice

Tab. č. 11a

Muži	Počet klientov vo vekových skupinách:									Spolu
	abs.	0-14	15-19	20-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65 a viac	
1. Optimálny (<120 a <80)	abs.	0	1	1	13	3	6	6	5	35
	rel.	0,0	100,0	100,0	37,1	15,8	20,7	21,4	33,3	27,3
	+-%	0,0	0,0	0,0	16,0	16,4	14,7	15,2	23,9	7,7
2. Normálny (120-129 alebo 80-84)	abs.	0	0	0	11	3	14	8	4	40
	rel.	0,0	0,0	0,0	31,4	15,8	48,3	28,6	26,7	31,3
	+-%	0,0	0,0	0,0	15,4	16,4	18,2	16,7	22,4	8,0
3. Vyšší normálny (130-139 alebo 85-89)	abs.	0	0	0	5	7	0	6	2	20
	rel.	0,0	0,0	0,0	14,3	36,8	0,0	21,4	13,3	15,6
	+-%	0,0	0,0	0,0	11,6	21,7	0,0	15,2	17,2	6,3
4. Hypertenzia I (140-159 alebo 90-99)	abs.	0	0	0	6	6	9	6	3	30
	rel.	0,0	0,0	0,0	17,1	31,6	31,0	21,4	20,0	23,4
	+-%	0,0	0,0	0,0	12,5	20,9	16,8	15,2	20,2	7,3
5. Hypertenzia II (160-179 alebo 100-109)	abs.	0	0	0	0	0	0	2	1	3
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	7,1	6,7	2,3
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	9,5	12,6	2,6
S P O L U	abs.	0	1	1	35	19	29	28	15	128
HYPERTENZIA	abs.	0	0	0	6	6	9	8	4	33
	rel.	0,0	0,0	0,0	17,1	31,6	31,0	28,6	26,7	25,8
	+-%	0,0	0,0	0,0	12,5	20,9	16,8	16,7	22,4	7,6

Výsledky hodnotenia skríningu tlaku krvi u opakovane vyšetrených klientov za obdobie od 1.1.2013 do 31.12.2013

RÚVZ Košice

Tab. č. 11b

Ženy	Počet klientov vo vekových skupinách:									Spolu
	abs.	0-14	15-19	20-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65 a viac	
1. Optimálny (<120 a <80)	abs.	0	0	2	11	27	40	39	9	128
	rel.	0,0	0,0	40,0	64,7	55,1	30,8	27,5	17,6	32,5
	+-%	0,0	0,0	42,9	22,7	13,9	7,9	7,3	10,5	4,6
2. Normálny (120-129 or 80-84)	abs.	0	0	2	3	8	36	32	12	93
	rel.	0,0	0,0	40,0	17,6	16,3	27,7	22,5	23,5	23,6
	+-%	0,0	0,0	42,9	18,1	10,3	7,7	6,9	11,9	4,2
3. Vyšší normálny (130-139 alebo 85-89)	abs.	0	0	1	2	7	25	31	14	80
	rel.	0,0	0,0	20,8	11,8	14,3	19,2	21,8	27,5	20,3
	+-%	0,0	0,0	35,1	15,3	9,8	6,8	6,8	12,2	4,0
4. Hypertenzia I (140-159 alebo 90-99)	abs.	0	0	0	0	6	24	33	14	77
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	12,2	28,5	23,2	27,5	19,5
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	9,2	6,7	6,9	12,2	3,9
5. Hypertenzia II (160-179 alebo 100-109)	abs.	0	0	0	1	1	5	3	1	11
	rel.	0,0	0,0	0,0	5,9	2,8	3,8	2,1	2,0	2,8
	+-%	0,0	0,0	0,0	11,2	4,0	3,3	2,4	3,8	1,6
HYPERTENZIA III (>179 alebo >109)	abs.	0	0	0	0	0	0	4	1	5
	rel.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,8	2,0	1,3
	+-%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,7	3,8	1,11
S P O L U	abs.	0	0	5	17	49	130	142	51	394
HYPERTENZIA	abs.	0	0	0	1	7	29	40	16	93
	rel.	0,0	0,0	0,0	5,9	14,3	22,3	28,2	31,4	23,6
	+-%	0,0	0,0	0,0	11,2	9,8	7,2	7,4	12,7	4,2
CELKOM	abs	0	1	6	52	68	159	170	66	522

Analýza dynamiky zistených parametrov opakovane vyšetrených klientov z prvého a posledného vyšetrenia za obdobie od 1.1.2013 do 31.12.2013

RÚVZ Košice

Tab. č. 12a

Dynamika		Cholesterol	Glukóza	Triglyceridy	TK-S	TK-D	HDL	LDL	TC / HDL	TG / HDL	LDL / HDL	BMI	WHR	
Muži	Pokles	Abs	17	13	12	31	28	4	12	0	14	18	13	4
		Rel	15,9	40,6	34,3	24,4	22,0	13,8	41,4	0,0	48,3	62,1	10,2	3,5
		+-%	6,9	17,0	15,7	7,5	7,2	12,6	17,9	0,0	18,2	17,7	5,2	3,4
	Nezmenené	Abs	36	10	6	82	81	6	9	29	5	2	107	101
		Rel	33,6	31,3	17,1	64,6	63,8	20,7	31,0	100,0	17,2	6,9	83,6	89,4
		+-%	9,0	16,1	12,5	8,3	8,4	14,7	16,8	0,0	13,7	9,2	6,4	5,7
	Nárast	Abs	54	9	17	14	18	19	8	0	10	9	8	8
		Rel	50,5	28,1	48,6	11,0	14,2	65,5	27,6	0,0	34,5	31,0	6,3	7,1
		+-%	9,5	15,6	16,6	5,4	6,1	17,3	16,3	0,0	17,3	16,8	4,2	4,7
	Celkom	100%	107	32	35	127	127	29	29	29	29	29	128	113
Ženy	Pokles	Abs	73	47	48	79	86	21	86	0	89	120	18	24
		Rel	19,1	24,9	24,7	20,5	22,3	11,9	49,1	0,0	50,3	68,6	4,7	6,8
		+-%	3,9	6,2	6,1	4,0	4,2	4,8	7,4	0,0	7,4	6,9	2,1	2,6
	Nezmenené	Abs	131	88	27	215	207	35	42	177	26	24	296	273
		Rel	34,2	46,6	13,9	55,8	53,8	19,8	24,0	100,0	14,7	13,7	77,3	77,8
		+-%	4,8	7,1	4,9	5,0	5,0	5,9	6,3	0,0	5,2	5,1	4,2	4,3
	Nárast	Abs	179	54	119	91	92	121	47	0	62	31	69	54
		Rel	46,7	28,6	61,3	23,6	23,9	68,4	26,9	0,0	35,0	17,7	18,0	15,4
		+-%	5,0	6,4	6,9	4,2	4,3	6,9	6,6	0,0	7,0	5,7	3,8	3,8
	Celkom	100%	383	189	194	385	385	177	175	177	177	175	383	351
Spolu	Pokles	Abs	90	60	60	110	114	25	98	0	103	138	31	28
		Rel	18,4	27,1	26,2	21,5	22,3	12,1	48,0	0,0	50,0	67,6	6,1	6,0
		+-%	3,4	5,9	5,7	3,6	3,6	4,5	6,9	0,0	6,8	6,4	2,1	2,2
	Nezmenené	Abs	167	98	33	297	288	41	51	206	31	26	403	374
		Rel	34,1	44,3	14,4	58,0	56,3	19,9	25,0	100,0	15,0	12,7	78,9	80,6
		+-%	4,2	6,5	4,5	4,3	4,3	5,5	5,9	0,0	4,9	4,6	3,5	3,6
	Nárast	Abs	233	63	136	105	110	140	55	0	72	40	77	62
		Rel	47,6	28,5	59,4	20,5	21,5	68,0	27,0	0,0	35,0	19,6	15,1	13,4
		+-%	4,4	6,0	6,4	3,5	3,6	6,4	6,1	0,0	6,5	5,4	3,1	3,1
	Celkom	100%	490	221	229	512	512	206	204	206	206	204	511	464

Údaje v tabuľke sú uvedené s nasledovnými toleranciami pre status nezmeneného stavu: Biochemické parametre: + - 10 %, Tlak krvi: + - 10 %, indexy: + - 10 %

Analýza dynamiky zistených parametrov opakovane vyšetrených klientov z prvého a posledného vyšetrenia pre skupiny klientov so zvýšenými hodnotami ukazovateľov prvých vyšetrení za obdobie od 1.1.2013 do 31.12.2013

RÚVZ Košice

Tab. č. 12b

Dynamika		Cholesterol	Glukóza	Triglyceridy	TK-S	TK-D	HDL	LDL	TC / HDL	TG / HDL	LDL / HDL	BMI	WHR	
Muži	Pokles	Abs	12	4	3	21	22	0	7	0	8	7	10	3
		Rel	31,6	100,0	75,0	48,8	43,1	0,0	77,8	0,0	66,7	77,8	13,9	15,8
		+-%	14,8	0,0	42,4	14,9	13,6	0,0	27,2	0,0	26,7	27,2	8,0	16,4
	Nezmenené	Abs	15	0	1	21	28	1	2	11	2	0	60	15
		Rel	39,5	0,0	25,0	48,8	54,9	20,0	22,2	100,0	16,7	0,0	83,3	78,9
		+-%	15,5	0,0	42,4	14,9	13,7	35,1	27,2	0,0	21,1	0,0	8,6	18,3
	Nárast	Abs	11	0	0	1	1	4	0	0	2	2	2	1
		Rel	28,9	0,0	0,0	2,3	2,0	80,0	0,0	0,0	16,7	22,2	2,8	5,3
		+-%	14,4	0,0	0,0	4,5	3,8	35,1	0,0	0,0	21,1	27,2	3,8	10,0
	Celkom	100%	38	4	4	43	51	5	9	11	12	9	72	19
Ženy	Pokles	Abs	54	20	29	44	59	2	25	0	47	38	14	16
		Rel	27,0	60,6	59,2	41,5	46,1	3,1	64,1	0,0	73,4	92,7	9,1	12,2
		+-%	6,2	16,7	13,8	9,4	8,6	4,2	15,1	0,0	10,8	8,0	4,5	5,6
	Nezmenené	Abs	83	12	7	57	64	6	10	80	4	3	112	105
		Rel	41,5	36,4	14,3	53,8	50,0	9,2	25,6	100,0	6,3	7,3	72,7	80,2
		+-%	6,8	16,4	9,8	9,5	8,7	7,0	13,7	0,0	5,9	8,0	7,0	6,8
	Nárast	Abs	63	1	13	5	5	57	4	0	13	0	28	10
		Rel	31,5	3,0	26,5	4,7	3,9	87,7	10,3	0,0	20,3	0,0	18,2	7,6
		+-%	6,4	5,8	12,4	4,0	3,4	8,0	9,5	0,0	9,9	0,0	6,1	4,5
	Celkom	100%	200	33	49	106	128	64	39	80	64	41	154	131
Spolu	Pokles	Abs	66	24	32	65	81	2	32	0	55	45	24	19
		Rel	27,7	64,9	60,4	43,6	45,3	2,9	66,7	0,0	72,4	90,0	10,9	12,7
		+-%	5,7	15,4	13,2	8,0	7,3	3,9	13,3	0,0	10,1	8,3	4,0	5,3
	Nezmenené	Abs	98	12	8	78	92	7	12	91	6	3	172	120
		Rel	41,2	32,4	15,1	52,3	51,4	10,0	25,0	100,0	7,9	6,0	76,1	80,0
		+-%	6,3	15,1	9,6	8,0	7,3	7,0	12,3	0,0	6,1	6,6	5,6	6,4
	Nárast	Abs	74	1	13	6	6	61	4	0	15	2	30	11
		Rel	31,1	2,7	24,5	4,0	3,4	87,1	8,0	0,0	19,7	4,0	13,3	7,3
		+-%	5,9	5,2	11,6	3,2	2,6	7,8	7,8	0,0	8,9	5,4	4,4	4,2
	Celkom	100%	238	37	53	149	179	70	48	91	76	50	226	150

Údaje v tabuľke sú uvedené s nasledovnými toleranciami pre status nezmeneného stavu: Biochemické parametre: + - 10 %, Tlak krvi: + - 10 %, indexy: + - 10 %

Ochrana zdravia pred žiarením

1. ÚVODNÁ ČASŤ

Medzi základné úlohy štátneho zdravotného dozoru patrí radiačná ochrana, to znamená ochrana zdravia ľudí pred účinkami ionizujúceho žiarenia pri všetkých činnostiach vedúcich k ožiareniu za normálnych podmienok a v prípade straty kontroly nad zdrojom žiarenia. V rámci radiačnej ochrany je potrebné regulovať radiačnú záťaž pracovníkov so zdrojmi ionizujúceho žiarenia a obyvateľstva ako celku, zabrániť vzniku nestochastických účinkov a udržiavať riziko stochastických účinkov na najnižšej možnej miere. Je potrebné zabezpečiť, aby činnosti vedúce k ožiareniu vykonávali iba osoby so zodpovedajúcou zdravotnou a odbornou spôsobilosťou, pričom musí byť zaistená i odborná lekárska starostlivosť pre pracovníkov so zdrojmi ionizujúceho žiarenia a v prípade straty kontroly nad zdrojom žiarenia i pre obyvateľstvo. Činnosť odborníkov v ochrane zdravia pred účinkami ionizujúceho žiarenia je sledovaná orgánmi Európskej únie a Medzinárodnej komisie pre atómovú energiu. Táto skutočnosť kladie vysoké nároky na odbornú úroveň pracovníkov odboru. Ochrana zdravia pred ionizujúcim žiarením je taktiež sledovaná a pripomienková zo strany mimovládnych ekologických organizácií.

Mimoriadne dôležitou súčasťou systému zdravotnej starostlivosti je bezpečnosť pacientov a racionálne znižovanie dávok ionizujúceho žiarenia pri zachovaní poskytovaných diagnostických informácií, prípadne ich rozšírení. Pracoviská odborov ochrany zdravia pred žiarením spolupracujú pri zavádzaní programov kvality pri lekárskom ožiarení na jednotlivých rádiodiagnostických pracoviskách a dbajú na dodržiavanie predpísaných pracovných postupov pri rôznych typoch vyšetrení.

Veľký význam má aj kontrola dovozu zdrojov ionizujúceho žiarenia na územie Slovenskej republiky, ako aj ich vývozu zo Slovenskej republiky. Každý členský štát Európskej únie musí mať vybudované zariadenia na uskutočňovanie nepretržitého sledovania úrovni radiačnej kontaminácie atmosféry, hydrosféry, pôdy a článkov potravinového reťazca. V súvislosti so sledovaním prírodnej rádioaktivity je činnosť zameraná na stanovenie radónu v podlaží, v stavebných materiáloch, ako aj na meranie objemovej aktivity radónu v ovzduší, v obytných a v pracovných priestoroch (napr. verejnosti prístupné jaskyne).

V roku 2013 boli na Odbore ochrany zdravia pred žiarením riešené nasledujúce projekty:

1. Zhodnotenie zdravotného rizika z prírodnej rádioaktivity v balených vodách dodávaných do distribučnej siete v rámci SR.
2. Radiačná ochrana na dočasných defektoskopických pracoviskách v SR.
3. Sledovanie a hodnotenie veľkosti ožiarenia pacientov z lekárskeho ožiarenia.
4. Monitorovanie rádioaktivity v životnom prostredí pre účely plnenia požiadaviek odporúčania Európskej komisie C(2000)1299)(2000/473/Euratom a zabezpečovanie činnosti komunikačného Informačného systému medzi ÚVZ SR a Európskou komisiou.

2. LEGISLATÍVNA ČINNOSŤ

3. VYDÁVANIE ROZHODNUTÍ

Podľa § 45 ods. 3 zákona NR SR č. 355/2007 Z.z bolo v roku 2013 vydaných 62 povolení.

4. VYDÁVANIE POTVRDENÍ O REGISTRÁCIÍ ČINNOSTÍ VEDÚCICH K OŽIARENÍU

Oznamovanie činností vedúcich k ožiareniu fyzická osoba - podnikateľ a právnická osoba oznamujú Úradu verejného zdravotníctva SR v Bratislave.

5. ODBORNÉ STANOVISKÁ, KONZULTAČNÁ A PORADENSKÁ ČINNOSŤ, VYDÁVANIE OSVEDČENÍ A SKÚŠKY ODBORNEJ SPÔSOBILOSTI

Zákon NR SR č. 355/2007 Z.z. vstúpil do platnosti 1.9.2007 a v súvislosti so zavedením nového zákona sa prejavili mnohé nejasnosti, ktoré bolo potrebné riešiť. Pracovníci odboru poskytovali konzultácie a radili užívateľom zdrojov ionizujúceho žiarenia pri aplikácii nového zákona do praxe.

Komisia na preskúšanie odbornej spôsobilosti a vydanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti na činnosti vedúce k ožiareniu podľa § 45 ods. 2, 3 a 7 zákona NR SR č. 355/2007 Z. z. je zriadená na Úrade verejného zdravotníctva Slovenskej republiky v Bratislave. Na Regionálnom úrade verejného zdravotníctva so sídlom v Košiciach nie je takáto komisia zriadená a osvedčenia o odbornej spôsobilosti Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Košiciach nevydáva.

6. VYPRACOVANÉ SPRÁVY, HLÁSENIA, INFORMÁCIE, DOTAZNÍKY (prehľad)

O mimoriadnych radiačných udalostiach sú vypracované hlásenia, ktoré sa raz týždenne zasielajú vedúcemu Odboru ochrany zdravia pred žiarením na Úrade verejného zdravotníctva SR v Bratislave.

7. VÝKON ŠTÁTNEHO ZDRAVOTNÉHO DOZORU

a. činnosti vedúce k ožiareniu v zdravotníctve

Zdravotnícke rádiodiagnostické a rádioterapeutické pracoviská

Na rádiodiagnostických pracoviskách bolo v rámci štátneho zdravotného dozoru vykonaných 107 obhliadok. Pri obhliadkach sa uskutočňovali dozimetrické merania prostredia, merania základných parametrov röntgenových zariadení, kontrola príslušnej dokumentácie röntgenového pracoviska. Zistené nedostatky boli oznámené štatutárnemu zástupcovi zariadenia, alebo majiteľovi prístroja. Zodpovední pracovníci priamo na zázname určili termín odstránenia nedostatkov.

Zubné röntgenové pracoviská.

V uplynulom roku boli schválené 3 nové súkromné stomatologické pracoviská s intraorálnymi röntgenovými prístrojmi. Pribudli aj dve nové pracoviská s panoramatickými röntgenovými prístrojmi.

V oblasti stomatologických röntgenových pracovísk je situácia najlepšia, nakoľko väčšina týchto pracovísk má nové röntgenové prístroje, ktorých vek nepresahuje 5 až 7 rokov. Posudzované súkromné stomatologické pracoviská spĺňajú všetky požadované kritériá z hľadiska ochrany zdravia pred ionizujúcim žiarením.

K 31.12.2013 bolo zaregistrovaných na súkromných stomatologických pracoviskách 112 röntgenových prístrojov.

Nukleárna medicína

Najväčší rozsah prác s otvorenými rádioaktívnymi žiaričmi je v zdravotníctve vykonávaný na pracoviskách nukleárnej medicíny. V Košiciach sa nachádza jedno oddelenie nukleárnej medicíny. V roku 2011 boli dané do užívania nové priestory, ktoré významným spôsobom skvalitnili zdravotnú starostlivosť. Pracovisko má aj lôžkovú časť, kde sa pacientom aplikujú otvorené žiariče za účelom liečby.

Na tomto oddelení sú najčastejšie používanými nasledujúce otvorené zdroje ionizujúceho žiarenia - ^{99m}Tc , ^{125}I , ^{131}I , ^{99}Y , ^{201}Tl , ^{51}Cr , ^{57}Co , ^{58}Co , ^{153}Gd . V roku 2011 bolo spektrum otvorených žiaričov doplnené o ^{153}Gd , ktorý sa bude využívať ako zdroj pre korekciu atenuácie pri scintigrafickom zobrazení.

Kvapalný odpad, ako exkrementy pacientov sa dostávajú do kanalizácie vo vyhradenom WC ako súčasť kontrolovaného pásma. Nie je vypúšťaný okamžite do kanalizácie, ale zadržuje sa osobitne vo vymieracej nádrži na tekutý rádioaktívny odpad, ktorá je súčasťou systému ROEDIGER VACUUM. V nej sedimentujú, 123 dní sa zachytáva aj ostatná odpadová voda. Odpadové látky sa z vymieracej nádrže vypúšťajú do verejnej kanalizácie príslušnou kanalizačnou vetvou. Tuhý rádioaktívny odpad sa ukladá do špeciálnych pevných plastových nádob. Odpad je ukladaný podľa druhu rádionuklidov v sklade rádioaktívneho odpadu, kde sa skladuje tak dlho pokiaľ, jeho aktivita neklesne na hodnotu, ktorá dovoľí jeho odsun do životného prostredia, ako neaktívny odpad.

K 31. 01. 2013 bola ukončená činnosť PET/CT kamery v prenajatých priestoroch Inštitútu nukleárnej a molekulárnej medicíny firmou AGEL DIAGNOSTIC, a.s., Bratislava. Pri práci sa využívalo rtg žiarenie a pozitronový žiarič fluórodeoxyglukóza – ^{18}FDG .

Pracoviská s otvorenými rádioaktívnymi žiaričmi

V okresoch Košice-mesto a Košice-okolie sú na pracoviskách klinickej biochémie zriadené RIA laboratóriá. V evidencii sa nachádzajú 2 pracoviská, z toho jedno súkromné v zrekonštruovaných priestoroch na Kukučínovej ulici v Košiciach. Na uvedených pracoviskách sa používa rádionuklid ^{125}I .

Rádioaktívny odpad z pracovísk je skladovaný do doby jeho vymretia v špeciálne určených a kontrolovaných priestoroch. Po vymretí je tento odpad likvidovaný ako komunálny v zmysle príslušnej legislatívy.

b. činnosti vedúce k ožiareniu v priemysle a stavebníctve

Pracoviská s uzavretými rádioaktívnymi žiaričmi

V okresoch Košice-mesto a Košice-okolie je 54 pracovísk s uzavretými rádioaktívnymi žiaričmi.

Najrozšírenejšie je používanie uzavretých žiaričov, ako súčasť zariadení na riadenie a kontrolu technologických procesov, na meranie kvality finálnych výrobkov a ako súčasť rozličných meracích prístrojov. V rámci štátneho zdravotného dozoru sa vykonávali previerky v súvislosti s vydávaním nových povolení.

Pracoviská firmy CARMEUSE SLOVAKIA, s.r.o., Slavec – Lom Včeláre boli zrušené. Zdroje ionizujúceho žiarenia – 6 ks ^{60}Co boli demontované a následne firmou, ktorá má na takéto činnosti oprávnenie, zlikvidované.

V roku 2013 bolo vydané povolenie na odber, skladovanie a používanie uzavretých zdrojov ionizujúceho žiarenia – hladinomerov, 1 ks ^{137}Cs a 2 ks ^{60}Co na meranie havarijnej hladiny magnezitového slinku v šachtovej peci a meranie maximálnej a minimálnej úrovne magnezitového slinku v SMZ, a.s., Jelšava, divízia Bočiar.

Číselný prehľad podnikov, závodov, ústavov a organizácií, ktoré používajú uzavreté žiariče je uvedený v tabuľke.

Priemyselné indikačné zariadenia sa nachádzajú väčšinou v prevádzkových priestoroch, kde sa pracovníci trvale nezdržiavajú, ale s prihliadnutím na zvýšenú prašnosť resp. vysokú koncentráciu chemických látok sa venuje zvýšená pozornosť technickému stavu používaných zariadení a taktiež zabráneniu manipulácie neoprávnenými osobami.

Technické röntgenové a defektoskopické pracoviská.

Používanie technických röntgenových prístrojov v priemysle je zamerané predovšetkým na defektoskopické skúšky pri sledovaní a kontrole zvarov, materiálov a výrobkov nedeštruktívnym spôsobom a na mikro a makroštrukturálnu analýzu surovín a materiálov.

V roku 2013 bolo vydané povolenie na nedeštruktívnu röntgenovú a gama defektoskopiю na dočasných pracoviskách zriaďovaných na území Slovenskej republiky pre jedno súkromné defektoskopické pracovisko v Košiciach.

Na území okresov Košice-mesto a Košice-okolie sa nachádza 27 zariadení na uvedenú činnosť. V uvedených okresoch sa nachádzajú 2 súkromné pracoviská pre defektoskopické činnosti.

c. činnosti vedúce k ožiareniu v školstve, vede a výskume

Školstvo a vzdelávanie, výskum

Vo výskumných ústavoch a na vysokých školách (Univerzita veterinárneho lekárstva a farmácie a Prírodovedecká fakulta UPJŠ) sa rádioaktívne látky využívajú v malej miere.

Na PF UPJŠ v Košiciach sa nachádza ožarovač CHISOSTAT s uzavretým žiaričom ^{60}Co . Z otvorených žiaričov sa používajú ^3H , ^{32}P , ^{14}C a ^{131}I .

d. činnosti vedúce k ožiareniu vo veterinárnom lekárstve

Veterinárna medicína

V súčasnosti máme v okresoch Košice-mesto a Košice-okolie evidovaných 8 veterinárnych pracovísk so zdrojmi ionizujúceho žiarenia. Tieto pracoviská sa nachádzajú na Univerzite veterinárneho lekárstva a farmácie a v súkromných veterinárnych ambulanciách.

V roku 2013 Univerzita veterinárneho lekárstva a farmácie Košice požiadala o vydanie povolenia na používanie intraorálneho röntgenového prístroja na Klinike malých zvierat.

e. činnosti vedúce k ožiareniu na cyklotróne

Predmetné pracovisko sa v meste Košice a okrese Košice-okolie nenachádza.

f. činnosti vedúce k ožiareniu v jadrových zariadeniach

Predmetné pracovisko sa v meste Košice a okrese Košice-okolie nenachádza.

g. činnosti na pracoviskách so zvýšeným prírodným ionizujúcim žiarením

Predmetné pracovisko sa v meste Košice a okrese Košice-okolie nenachádza.

h. činnosti dôležité z hľadiska radiačnej ochrany

V Košiciach je v prevádzke firma HUMA-LAB APEKO, s. r. o., zaoberajúca sa prevádzkovou manipuláciou, prechodným skladovaním, prepravou a distribúciou uzavretých žiaričov. Na pracovisku sa uskutočňujú skúšky tesnosti uzavretých žiaričov a na ich základe sa vydávajú osvedčenia, ako aj osvedčenia pre dovážané uzavreté žiariče. Na prevádzkovú manipuláciu bola vybudovaná horúca komora, ktorá umožňuje pomocou diaľkových manipulátorov uskutočňovať manipuláciu s rádionuklidmi, ako aj krátkodobé uskladnenie použitých uzavretých žiaričov. Technicky je pracovisko zabezpečené tak, že je možnosť bezpečného uskladnenia použitých uzavretých žiaričov pre potreby Slovenskej republiky.

Pracovisko je situované na ulici Ukrajinská 22 v Košiciach a má platné povolenie ÚVZ SR Bratislava na práce so zdrojmi ionizujúceho žiarenia.

8. LABORATÓRNA ČINNOSŤ

Rádioaktivita stavebných materiálov

Na obsah prírodných rádionuklidov sa vyšetrilo 10 vzoriek stavebných materiálov a surovín z lokalít v rámci okresov Košice – mesto a Košice - okolie. V odobratých vzorkách sa stanovovali aktivity rádionuklidov ^{226}Ra , ^{232}Th , ^{40}K , z ktorých sa vypočítaval index hmotnostnej aktivity - I. Prekročenie úrovne 120 Bq.kg^{-1} pre ^{226}Ra bolo zistené vo vzorke žiaruvzdorného materiálu ($214,18 \pm 1,63 \text{ Bq.kg}^{-1}$). Minimálna hodnota ^{226}Ra ($2,07 \pm 0,12 \text{ Bq.kg}^{-1}$) bola stanovená vo vzorke: prírodné kamenivo, Lom Gombasek, CARMEUSSE Slovakia.

Výsledky meraní rádioaktivity stavebných materiálov sú uvedené v tabuľke.

Prírodná rádioaktivita vo vodách a vodných sedimentoch

Vzorky vôd boli odobierané z verejných vodovodov, vrtov, geotermálnych a minerálnych prameňov, povrchových tokov a atmosférických zrážok. Z okresu Košice – mesto bolo odobratých 98 vzoriek vôd, z okresu Košice – okolie 227 vzoriek vôd.

Vo vyšetrovaných vzorkách vôd z verejných vodovodných sietí v okrese Košice – mesto v ukazovateli celková objemová aktivita alfa smerná hodnota na vykonanie opatrení - $0,20 \text{ Bq.l}^{-1}$ - nebola prekročená v žiadnej vzorke vody. Maximálna hodnota bola zistená vo vzorke vody odobratej z verejného vodovodu v kuchynke na MÚMČ Košice – Šaca - $a_{v,\alpha} = 0,19 \pm 0,07 \text{ Bq.l}^{-1}$. Vo vodách z verejných vodovodných sietí v okrese Košice – okolie bola smerná hodnota prekročená vo vodách odobratých v Sokol'anoch (OcÚ + KD – kuchyňa - $a_{v,\alpha} = 0,36 \pm 0,12 \text{ Bq.l}^{-1}$), v Trstenom pri Hornáde (MŠ – kuchyňa - $a_{v,\alpha} = 0,28 \pm 0,06 \text{ Bq.l}^{-1}$) a v Nižnom Klatove (kuchyňa - studňa č.1, Chata Klatovianka, odber 28.10.2013 - $a_{v,\alpha} = 0,22 \pm 0,04 \text{ Bq.l}^{-1}$).

V ukazovateli celková objemová aktivita beta namerané hodnoty neprekročili smernú hodnotu $0,50 \text{ Bq.l}^{-1}$. Maximálna hodnota bola zistená vo vzorke vody odobratej v kuchyni na OcÚ v Haniske pri Košiciach - $a_{v,\beta} = 0,41 \pm 0,05 \text{ Bq.l}^{-1}$.

V ukazovateli objemová aktivita ^{222}Rn bola smerná hodnota 100 Bq.l^{-1} prekročená vo vzorke vody odobratej v Nižnom Klatove (kuchyňa - studňa č.1, Chata Klatovianka, odber 28.10.2013 - $a_{v,^{222}\text{Rn}} = 146,4 \pm 33,6 \text{ Bq.l}^{-1}$). V ostatných vzorkách vôd sa hodnoty objemovej aktivity ^{222}Rn pohybovali pod úrovňou $34,0 \text{ Bq.l}^{-1}$.

V doplnkových ukazovateľoch objemová aktivita ^{226}Ra a koncentrácia prírodného uránu c_{Unat} neboli zaznamenané zvýšené hodnoty rádioaktivity.

Výsledky monitoringu rádioaktivity pitných vôd v okrese Košice - mesto a Košice - okolie za rok 2013 sa nachádzajú v tabuľkách.

Oproti pitným vodám vyššie hodnoty rádioaktivity sa vyskytujú vo vzorkách podzemných minerálnych vôd z vrtu G-5 Gajdovka na Aničke v Košiciach a z vrtu v dedine a zo studne za dedinou v Herľanoch. Vzhľadom na geologickú stavbu územia okresov Košice - mesto a Košice - okolie existuje potenciálna možnosť zvýšenej rádioaktivity vo vodách z lokalít nachádzajúcich sa na tomto území a to hlavne v minerálnych prameňoch a individuálnych vrtoch. Uvedenú skutočnosť potvrdzujú aj zvýšené hodnoty rádiologických ukazovateľov uvedených v tabuľke. Oproti dlhodobým priemerom však neboli zaznamenané významnejšie odchýlky.

Rádioaktivita termálnych vôd z územia Košice - mesto a Košice - okolie v roku 2013 nebola vyšetrovaná.

Vo vzorkách vôd povrchových tokov neboli zaznamenané zvýšené hodnoty rádioaktivity (tabuľka). Maximálna hodnota v ukazovateli celková objemová aktivita alfa $a_{v,\alpha} = 0,13 \pm 0,05 \text{ Bq.l}^{-1}$ bola zistená vo vzorke vody odobratej 23.7.2013 z rieky Hornád v Krásnej

nad Hornádom a maximálne hodnoty celkovej objemovej aktivity beta vo vode odobratej 28.2.2013 z rieky Hornád v Krásnej nad Hornádom ($a_{v,\beta} = 0,17 \pm 0,02 \text{ Bq.l}^{-1}$).

Spolu so vzorkami povrchových vôd sa v odberových miestach odoberajú aj vzorky riečnych a potočných sedimentov. Zvýšená rádioaktivita sedimentov nebola zaznamenaná a pohybovala sa na úrovni dlhodobých priemerných hodnôt charakteristických pre daný odberový profil. Maximálna hodnota ^{137}Cs bola zaznamenaná vo vzorke sedimentu odobratej 24.9.2013 z rieky Hornád – $a_{m137\text{Cs}} = 1,44 \pm 0,29 \text{ Bq.kg}^{-1}$. Hodnoty aktivít prírodných rádionuklidov ^{40}K , ^{226}Ra a ^{232}Th sa pohybovali na úrovniach dlhodobých priemerov charakteristických pre dané odberové miesta.

Výsledky stanovení rádioaktivity povrchových tokov a ich sedimentov sú uvedené v tabuľke.

Kontinuálne meranie príkonu dávkového ekvivalentu – RÚVZ Košice

Merania príkonu dávkového ekvivalentu (PDE) sa uskutočňovali sondou FHZ 621 G-L2 na streche budovy RÚVZ, Ipeľská č. 1, Košice. Celodenné meranie pozostáva z kontinuálneho merania PDE v hodinových intervaloch. Priemerný mesačný PDE sa stanovuje z priemerných denných PDE. Zistené hodnoty sa zasielajú do centra Slovenského ústredia radiačnej monitorovacej siete.

V priebehu roka 2013 bolo vykonaných 327 celodenných meraní. Významné zvýšenie hodnôt PDE nad dlhodobý priemer nebolo zaznamenané. Priemerný denný PDE bol $103,93 \text{ nSv.h}^{-1}$ s maximálnou hodnotou $141,05 \text{ nSv.h}^{-1}$ nameranou 3.6.2013 a minimálnou hodnotou $88,20 \text{ nSv.h}^{-1}$ nameranou 21.4.2013. Dlhodobý hodinový priemer PDE pre dané odberové miesto je $110,62 \text{ nSv.h}^{-1}$.

Priemerné mesačné hodnoty PDE sa pohybovali v intervale $92,7 - 121,6 \text{ nSv.h}^{-1}$ s celoročným priemerom $103,9 \text{ nSv.h}^{-1}$. Výsledky týchto meraní sa nachádzajú v tabuľke.

V dňoch 06. 11. - 05. 12. 2013 bola meracia sonda na overovacích meraniach na Slovenskom Metrologickom Ústave v Bratislave.

Plošné integrálne a jednorazové meranie príkonu dávkového ekvivalentu

Na troch pevných stanovištiach v okresoch Košice - mesto a Košice - okolie (Košice, Jasov a Milhošť) boli od roku 1989 rozmiestnené termoluminiscenčné dozimetre (TLD), ktorých pravidelná výmena sa uskutočňovala v kvartálnych intervaloch. Po prehodnotení priorit a kapacitných možností monitorovania územia Slovenskej republiky v centre Slovenského ústredia radiačnej monitorovacej siete na ÚVZ Bratislava bolo v roku 2012 vykonávané meranie PDE len v lokalite Košice, Ipeľská 1. Po získaní vlastných dozimetrov na RÚVZ Košice boli od januára 2013 TLD opätovne rozmiestnené v pôvodných troch stanovištiach. RÚVZ Košice nevlastní zariadenie na vyhodnocovanie dozimetrov a z toho dôvodu po výmene sú zasielané do centra SÚRMS. V súčasnosti sa pripravuje nová alternatíva v súvislosti s meraním a vyhodnocovaním TLD.

Hodnoty PDE z bratislavských TLD v lokalite Košice dosahovali za I. kvartál vyššie ($\text{PDE}_I = 138,04 \text{ nSv.h}^{-1}$) a za II. kvartál nižšie ($\text{PDE}_{II} = 51,69 \text{ nSv.h}^{-1}$) hodnoty ako dlhodobý priemer charakteristický pre danú lokalitu $\text{PDE}_P = 93 \text{ nSv.h}^{-1}$. TLD z lokalít Jasov a Milhošť boli za I. a za II. kvartál premerané, avšak neboli vyhodnotené.

Pri výmene dozimetrov, odberoch vzoriek a meraniach v teréne bol v šestnástich lokalitách okresu Košice - mesto a deviatich lokalitách okresu Košice - okolie prenosným meračom meraný jednorazový príkon dávkového ekvivalentu (PDE). Neboli zaznamenané významné odchýlky od dlhodobého priemeru, ktorý je daný predovšetkým geologickým zložením podložia v danej lokalite. Príkon dávkového ekvivalentu sa v odberových miestach

pohyboval v intervale od 74 ± 4 nSv.h⁻¹ (fy Tamas, Krásna nad Hornádom) do 228 ± 8 nSv.h⁻¹ na Jahodnej.

Výsledky jednorazových meraní PDE prenosným meračom sú uvedené v tabuľkách.

Spad

Odberové miesto pre vzorky mesačného spadu sa nachádza na streche budovy RÚVZ, Ipeľská č. 1, Košice. Meranie vzoriek sa uskutočňuje na gamaspektrometri (¹³⁷Cs a ⁷Be) a nízkoopozad'ovom alfa-beta merači. Namerané hodnoty aktivity ¹³⁷Cs sa nachádzajú na úrovni minimálnej detekovateľnej aktivity. Maximálna hodnota ⁷Be bola stanovená vo vzorke za mesiac jún: $28,89 \pm 9,89$ Bq.m⁻². Maximálna hodnota sumárnej beta aktivity ($27,39 \pm 0,91$ Bq.m⁻²) bola stanovená v mesiaci máj. Výsledky meraní sú uvedené v tabuľke.

Na RÚVZ Košice, Ipeľská 1 bola odobraná 21. 02. 2013 jedna vzorka snehu. V meranej vzorke snehu neboli zaznamenané zvýšené hodnoty rádioaktivity. Výsledky vyšetrení sú uvedené v tabuľke.

Meranie vzoriek potravinového reťazca

Pri monitorovaní sa berie do úvahy sledovanie tých druhov potravín, ktoré predstavujú rozhodujúci zdroj príjmu rádionuklidov obyvateľstvom. U plodín sú hmotnostné aktivity na takej nízkej úrovni, že sa vytvárajú zmesné vzorky a pomocou špeciálnej metodiky sa ¹³⁷Cs koncentruje. Merania sa vykonávajú na RÚVZ so sídlom v Košiciach gamaspektrometrickou analýzou.

V roku 2013 v rámci monitorovania rádioaktivity boli v okresoch Košice – mesto a Košice – okolie sezónne odobraté vzorky článkov potravinového reťazca (6 vzoriek ovocia a zeleniny, 10 vzoriek húb a 4 vzoriek obilia, iné potraviny – mlieko, slad, med, liečivé bylinky - 32 vzoriek). Vo vzorkách sa stanovujú hodnoty aktivity ¹³⁷Cs. Výsledky meraní rádioaktivity týchto vzoriek neuvádzame, pretože sú merané v zmesných vzorkách a budú uvedené vo výročnej správe za Košický a Prešovský kraj.

V rámci monitorovania rádioaktivity v životnom prostredí boli raz kvartálne odoberané aj vzorky kravského mlieka v poľnohospodárskych družstvách Perín a Turnianská Nová Ves. V zlievaných mesačných vzorkách sa gamaspektrometricky stanovili hodnoty ¹³⁷Cs. Obsah ¹³⁷Cs vo vzorkách kravského mlieka je pod detekčným limitom.

V súvislosti s požiadavkou Európskej únie sa vykonáva odber celodennej stravy bez diétnych obmedzení na pracoviskách Fakultnej nemocnice L. Pasteura. Z odobratých vzoriek sa vytvára zmesná vzorka, ktorá sa po spracovaní gamaspektrometricky vyhodnocuje. Získané výsledky sú uvedené v tabuľke.

Meranie vzoriek pôd a porastov

Jedenkrát ročne sa v miestach rozmiestnenia termoluminiscenčných dozimetrov – Košice, Jasov a Milhošť - odoberajú vzorky pôdy. Vyhodnocujú sa na obsah umelých a prírodných rádionuklidov.

Vzorky sa odoberali v troch vrstvách: prvá vrstva 0 - 5 cm , druhá 5 – 15 cm, tretia 15 - 30 cm pod povrchom plochy 30 x 30 cm. Maximálna hodnota aktivity ¹³⁷Cs sa namerala u vzorky z I. vrstvy lokality Jasov – $8,94 \pm 0,74$ Bq.kg⁻¹. Najnižšia hodnota obsahu ¹³⁷Cs $3,02 \pm 0,37$ Bq.kg⁻¹ sa namerala pre vzorku z III. vrstvy lokality Košice.

Spolu so vzorkami pôd sa odoberali aj vzorky porastov v daných lokalitách. Vzorky porastov sa gamaspektrometricky vyhodnocovali.

V súvislosti so vstupom do Európskej únie je potrebné vykonávať aj monitoring rádioaktivity životného prostredia v ďalších lokalitách. V lokalite Krásna nad Hornádom povrchového toku Hornád, boli raz mesačne odoberané aj vzorky pôdy (v troch vrstvách) a vzorky porastu.

9. OŽIARENIE OBYVATEĽOV PRÍRODNÝM IONIZUJÚCIM ŽIARENÍM (informácia o aktivitách v oblasti)

Jahodná – okolie prieskumných vrtov a príľahlé lokality

V súvislosti s pokračujúcou geologicko-prieskumnou činnosťou lokality Jahodná, vo vzťahu k ťažbe uránu, boli v roku 2013 uskutočnené merania a odbery vzoriek v lokalitách Jahodná, Košická Belá, Alpinka, Myslava a Nižný Klátov.

V odberových miestach (19 miest) bolo vykonaných 95 meraní príkonu dávkového ekvivalentu (PDE). Výsledky sú uvedené v tabuľke. Príkon dávkového ekvivalentu sa v týchto miestach pohyboval v intervale $PDE = 76 \pm 4 \text{ nSv.h}^{-1}$ (Alpinka, Čermel'ský potok, pri moste, odber 14. 05. 2013) až $PDE = 228 \pm 8 \text{ nSv.h}^{-1}$ (na Jahodnej, odber 24. 09. 2013).

Povrchové vody a ich sedimenty boli odoberané v lokalitách Jahodná – pri rampe, Košická Belá – potok Belá, Alpinka – Čermel'ský potok, Myslava - Myslavský potok a Nižný Klátov – potok Vrbica. Bolo odobratých 54 vzoriek povrchových vôd a 9 vzoriek sedimentov. V povrchových vodách v stanovovaných ukazovateľoch (celková objemová aktivita alfa, celková objemová aktivita beta, objemová aktivita ^{222}Rn , objemová aktivita ^{226}Ra , koncentrácia prírodného uránu $c_{\text{U}_{\text{nat}}}$, gamaspektrometrické vyšetrenie) nebolo oproti hodnotám z roku 2007 zaznamenané zvýšenie hodnôt týchto ukazovateľov. Výsledky stanovení sú uvedené v tabuľke.

Zvýšená rádioaktivita nebola zaznamenaná ani vo vzorkách sedimentu.

Pitné vody (42 vzoriek) boli odobraté zo siedmich zdrojov v piatich príľahlých lokalitách – chata na Jahodnej, reštaurácia na Alpinke, na OcÚ a v hoteli DAM v Košickej Belej, na ZŠ v Myslave a dvoch vlastných studní na chate Klatovianka v Nižnom Klátove. Výsledky stanovení sú uvedené v tabuľke.

V stanovovaných rádiologických ukazovateľoch (celková objemová aktivita alfa, celková objemová aktivita beta, objemová aktivita ^{222}Rn , objemová aktivita ^{226}Ra , koncentrácia prírodného uránu $c_{\text{U}_{\text{nat}}}$, gamaspektrometrické vyšetrenie) bolo prekročenie smerných hodnôt platných pre pitnú vodu zistené vo vode z vodovodu (vlastný vodný zdroj - studňa 1) v kuchyni chaty Klatovianka v Nižnom Klátove - v ukazovateli celková objemová aktivita alfa bola stanovená hodnota $a_{\text{V},\alpha} = 0,22 \pm 0,04 \text{ Bq.l}^{-1}$ a v ukazovateli objemová aktivita radónu-222 hodnota $a_{\text{V},^{222}\text{Rn}} = 146,4 \pm 33,6 \text{ Bq.l}^{-1}$.

Maximálne hodnoty celkovej objemovej aktivity beta sa pohybovali pod úrovňou $0,06 \text{ Bq.l}^{-1}$. Maximálna hodnota objemovej aktivity rádia-226 $a_{\text{V},^{226}\text{Ra}} = 0,023 \pm 0,005 \text{ Bq.l}^{-1}$ bola stanovená vo vzorke vody z vlastného vodného zdroja na chate Jahodná. Maximálne hodnoty koncentrácie prírodného uránu $c_{\text{U}_{\text{nat}}} = 0,016 \pm 0,001 \text{ mg.l}^{-1}$ a $c_{\text{U}_{\text{nat}}} = 0,014 \pm 0,001 \text{ mg.l}^{-1}$ boli stanovené vo vodách z vlastných vodných zdrojov (studňa 1 a studňa 2) v areáli chaty Klatovianka v Nižnom Klátove.

10. ČINNOSŤ CENTRÁLNYCH REGISTROV

Centrálne registre dávok pracovníkov so zdrojmi ionizujúceho žiarenia, ako aj centrálne registre zdrojov ionizujúceho žiarenia sú vedené na Úrade verejného zdravotníctva Slovenskej republiky v Bratislave. Pri vykonávaní obhliadky nového pracoviska so zdrojmi ionizujúceho žiarenia užívateľ zdroja ionizujúceho žiarenia dostáva registračné karty, ktoré po získaní povolenia na prevádzku pracoviska zasiela na Odbor ochrany zdravia pred žiarením RÚVZ Košice, ktorý sa potom zasiela na ÚVZ SR Bratislava.

11. INFORMOVANIE VEREJNOSTI

V roku 2013 bola v masmédiách prezentovaná informácia o výsledkoch hodnotenia obsahu prírodných rádionuklidov v pracích guľčkách, ktoré boli premerané na požiadavku obyvateľov. Na základe získaných výsledkov gamaspektrometrickej analýzy bolo zistené, že

hodnota prírodných rádionuklidov neprekročila povolenú úroveň a výrobok je možné používať bez obmedzenia.

12. MEDZIREZORTNÁ SPOLUPRÁCA

Odbor ochrany zdravia pred žiarením spolupracoval s Odborom hygieny životného prostredia. Spolupracovali sme pri odbere a monitorovaní vzoriek životného prostredia v lokalite Jahodná.

13. MEDZINÁRODNÁ SPOLUPRÁCA

Vstupom Slovenskej republiky do Európskej únie sa pre Slovenskú republiku stali záväznými ustanovenia zmluvy o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu, ktoré v článku č. 35 požadujú, aby každý členský štát EÚ vykonával monitorovanie rádioaktivity v životnom prostredí a v pravidelných intervaloch oznamoval namerané výsledky Európskej komisii. Zároveň podľa citovaného článku Európska komisia preveruje a kontroluje subjekty, ktoré monitorovanie vykonávajú.

14. HLAVNÉ ÚLOHY A ICH PLNENIE, ÚČASŤ NA PROJEKTOCH

Stav plnenia programov a projektov riešených na Odbore ochrany zdravia pred žiarením v roku 2013 bol samostatne spracovaný v januári 2014 a závery plnenia boli zaslané koordinátorovi riešených programov a projektov v rámci Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Košiciach.

15. CELKOVÉ ZHODNOTENIE ÚROVNE RADIAČNEJ OCHRANY OBYVATEĽOV

Za účelom hodnotenia celkovej dávkovej záťaže sa vykonáva monitorovanie životného prostredia, kde sa sleduje úroveň radiačnej kontaminácie atmosféry, hydrosféry, pôdy a článkov potravinového reťazca.

16. RADIAČNÉ UDALOSTI, NEHODY A HAVÁRIE, HAVARIJNÁ PRIPRAVENOSŤ

Zvýšené dávky ožiarenia

Pracovníci so zdrojmi ionizujúceho žiarenia pri výkone svojej činnosti používajú dozimetre, ktoré sú podľa druhu činnosti mesačne, alebo kvartálne vyhodnocované. Pracoviská sú monitorované, kde sa sleduje príspevok k celkovej dávkovej záťaži pracovníkov.

Na základe oznámenia Slovenskej legálnej metrológie, n.o., oddelenia osobnej dozimetrie Metrologického pracoviska Bratislava bolo v roku 2013 riešených 9 prípadov zvýšenej hodnoty efektívnej dávky z externých zdrojov ionizujúceho žiarenia u pracovníkov v zdravotníctve s mesačne vyhodnocovanými osobnými dozimetrami. U dvoch pracovníkov došlo k opakovanému prekročeniu hodnoty efektívnej dávky z externých zdrojov ionizujúceho žiarenia. Zvýšenie hodnoty efektívnej dávky bolo riešené u jedného pracovníka v priemysle.

VF, s.r.o., Žilina, Služba osobnej dozimetrie nám oznámila prekročenie dávok mesačne vyhodnocovaných dozimetrov u dvoch pracovníkov Kkiniky úrazovej chirurgie UNLP Košice a dvoch pracovníkov kvartálne vyhodnocovaných dozimetrov Kliniky rádiodiagnostiky a zobrazovacích metód UNLP Košice.

18. INFORMÁCIE O ODBORE OCHRANY ZDRAVIA PRED IONIZUJÚCIM ŽIARENÍM

b. zabezpečenie činnosti pri mimoriadnych udalostiach (prehľad aktivít – výjazdov pri nálezoch, účasť na cvičeniach, vybavenie a podobne)

Pracovníci odboru riešili mimoriadne udalosti v súvislosti so záchytným rádioaktívne kontaminovaného materiálu v dodávkach kovového šrotu.

Mimoriadne udalosti

Zamestnanci Odboru ochrany zdravia pred žiarením v roku 2013 riešili prípady zvýšenej rádioaktivity.

Dňa 04. 02. 2013 nás pracovník firmy ZBERKO, s.r.o. Haniska informoval, že vo firme sa nachádza súčiastka neznámeho pôvodu. Odborní pracovníci RÚVZ Košice zistili, že zvýšenú rádioaktivitu zaznamenávala súčiastka vojenskej techniky – otáčkomer. Ďalší prípad bol zaznamenaný dňa 17. 04. 2013 v U. S. Steel Košice, s.r.o., kde zvýšenú rádioaktivitu zaznamenával železničný vagón s nákladom. Náklad bol preložený a samotný vagón bol vrátený do krajiny pôvodu.

c. personálne obsadenie a štruktúra personálu (prípadne vývoj za posledné roky)

Odbor sa v roku 2013 skladal z dvoch oddelení, ktoré rovnako ako v roku 2012 neboli dostatočne personálne obsadené. K 31.12.2013 bolo personálne obsadenie odboru 8 pracovníkmi.

Členenie odboru ochrany zdravia pred žiarením:

Vedúci odboru

1. Oddelenie röntgenov, uzavretých a otvorených žiaričov
AHS - 3
2. Oddelenie rádioaktivity a monitorovania životného prostredia
Vedúci oddelenia
VŠ - 2
lab. - 2

Počet pracovníkov odboru v roku 2013:

- 8   4 VŠ
         2 AHS, 2 lab.

d. doškoloňovanie a vzdelávanie personálu

e. členstvo v domácich a medzinárodných výboroch

f. zahraničné pracovné cesty

Tab. č. 1 – Prehľad výkonov štátneho zdravotného dozoru na pracoviskách so zdrojmi ionizujúceho žiarenia v okresoch Košice-mesto a Košice-okolie

Druh výkonu	Zdravotníctvo	Priemysel	Poľnohospodárstvo	Školstvo Veda Výskum	Iné	Spolu
Počet previerok	107	9	4	-	1	121
Návrh na zákaz činnosti	-	-	-	-	-	-
Podklady pre správnu činnosť	57	4	1	-	-	62
Počet meraní rtg žiarenia	390	-	16	-	-	406
Počet meraní gama žiarenia	-	30	-	-	600	630
Prešetrenie chorôb z povolania	-	-	-	-	-	-
Odborné vyjadrenia	77	3	4	-	2	86
Mimoriadne udalosti	-	4	-	-	2	6
Prešetrenia nadexpozícií	13	1	-	-	-	14
Prešetrenia nehôd	-	-	-	-	-	-
Stanoviská pre MZ SR	-	-	-	-	-	-
Skúšky odbornej spôsobilosti	-	-	-	-	-	-
Počet školených pracovníkov	50	-	-	40	-	90
Prednášky (hodín)	16	-	-	10	-	26
Publikačná činnosť	-	-	-	4	-	4
Sťažnosti	-	-	-	-	-	-
Konzultácia a odborné jednanie	223	41	7	9	21	301

Spracoval: RÚVZ Košice, OŽ
február 2014

Tab. č. 2 - Prehľad o počte jednotlivých röntgenových pracovísk v okresoch Košice-mesto a Košice-okolie

Spolu	Z toho										
	Zdravotnícke rtg pracoviská								Vete- rin. rtg	Techn. rtg	
	Zubné		pojaz. rtg	skiagr. skias.	mamo graf	tera- pia	ští- tovka	CT		makro strukt.	Mikro Štrukt.
št.	Súkr.										
288	10	112	27	68	12	2	-	6	12	31	8

Spracoval: RÚVZ Košice, OŽ
február 2014

Tab. č. 3 - Prehľad rádioizotopových pracovísk s uzavretými rádioaktívnymi žiaričmi v okresoch Košice-mesto a Košice-okolie

Spolu	Výskum	Školstvo Ústavy	Zdravotníctvo	Priemysel	Iné
54	3	4	4	42	1

Spracoval: RÚVZ Košice, OŽ
február 2014

Tab. č. 4 - Prehľad rádioizotopových pracovísk s otvorenými rádioaktívnymi žiaričmi v okresoch Košice-mesto a Košice-okolie

Spolu	Výskum Ústavy	Školstvo	Zdravot- níctvo	Pol'nohos- podárstvo	Priemysel	Iné
16	4	7	3	-	-	2

Spracoval: RÚVZ Košice, OŽ
február 2014

Tab. č. 5 - Defektoskopické pracoviská so zdrojmi ionizujúceho žiarenia v okresoch Košice-mesto a Košice-okolie

RTG	URI	Spolu RTG + URI	Z toho Súkromné
14	13	27	2

Spracoval: RÚVZ Košice, OŽ
február 2014

Tab. č. 6 - Prehľad odobratých vzoriek, analýz a rádiometrických vyšetrení v roku 2013 z lokalít Košice a Košice - okolie.

Druh vyšetřovaného materiálu	Počet chemických a rádiochemických analýz							Počet rádiometrických vyšetření								
	Počet odobr. vzoriek	Suma alfa	Suma beta	Sr-90	U-nat	Ra-226	Spolu analýz	Vonk.γ		Suma alfa	Suma beta	Sr-90	Rn-222 +RP	Ra-226	Gama spektr. meran.	Spolu meraní
								TLD	DP							
Atmosferický spad	12	12	12	-	-	-	24	-	-	12	12	-	-	-	12	36
Aerosóly v život. prostr.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vody pitné, povrchové, banské, iné (kontrolné)	456	130	132	-	25	25	312	-	-	130	132	-	114	25	30	431
Hydrosféra- sedimenty dna a vodné rastliny	21	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	21	21
Ovocie, zelenina	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	6
Obilie	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	4
Steril. ovocie a zelenina	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Huby	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	10
Iné potraviny (mlieka, med, CS, bylinky)	32	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	32	32
Ovzdušie v priest. obč. vybavenosti a bytoch	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stavebný materiál	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	10

Tab. č. 6 – Prehľad odobratých vzoriek, analýz a rádiometrických vyšetrení v roku 2013 z lokalít Košice a Košice - okolie.
dokončenie tabuľky

Druh vyšetřovaného materiálu	Počet odobr. vzoriek	Počet chemických a rádiochemických analýz						Počet rádiometrických vyšetření								
		Suma alfa	Suma beta	Sr-90	U nat	Ra-226	Spolu analýz	Vonk.γ		Suma alfa	Suma beta	Sr-90	Rn-222 +RP	Ra-226	Gama-spektr. meran.	Spolu meraní
								TLD	DP							
Pôdy	53	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	53	53
Porasty, křmne zmesi	20	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20	20
Stery	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vyhodnocovanie TLD	12	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	2
Merania PDE	659	-	-	-	-	-	-	-	659	-	-	-	-	-	-	659
S p o l u	1336	142	144	-	25	25	336	2	659	142	144	-	114	25	198	1284

Spracoval: RÚVZ Košice, OOPŽ
 február 2014

Tab. č. 7 - Merania rádioaktivity stavebných materiálov v Bq.kg⁻¹ za rok 2013 z lokalít Košice mesto a Košice - okolie

Druh	Aktivita [Bq.kg ⁻¹]			
	²²⁶ Ra	²³² Th	⁴⁰ K	I
Prír. kamenivo – Andezit Lom Slanec VSK MINERAL sro, Košice	10,44 ± 0,15	9,39 ± 0,12	262,12 ± 4,54	0,17
Surový perlit LB MINERALS a.s., Košice	71,40 ± 0,49	79,73 ± 0,60	1414,73 ± 22,00	1,11
Expandovaný perlit LB MINERALS a.s., Košice	95,58 ± 1,52	96,83 ± 1,28	2421,44 ± 43,51	1,61
Prír. kamenivo Lom Spiš – Gretľa VSK MINERAL sro, Košice	8,72 ± 0,14	-	173,47 ± 3,11	0,09
Prír. kamenivo Lom Trebejov Carmeuse Slovakia sro, Slavec	20,11 ± 0,18	-	75,59 ± 2,08	0,09
Prír. kamenivo Lom Včeláre Carmeuse Slovakia sro, Slavec	2,07 ± 0,12	-	67,03 ± 2,01	0,03
Prír. kamenivo Lom Gombasek Carmeuse Slovakia sro, Slavec	2,64 ± 0,13	0,54 ± 0,12	81,13 ± 2,35	0,04
Žiaruvzdorný materiál GIR-IV RAM 54 SIC INTOCAST Slovakia a.s., Košice	66,99 ± 0,60	70,10 ± 0,67	292,65 ± 6,46	0,67

Tab. č. 7 - Merania rádioaktivity stavebných materiálov v Bq.kg⁻¹ za rok 2013 z lokalít Košice mesto a Košice - okolie pokračovanie

Druh	Aktivita [Bq.kg ⁻¹]			
	²²⁶ Ra	²³² Th	⁴⁰ K	I
Žiaruvzdorný materiál GIR-IV HO-R 25 MODI INTOCAST Slovakia a.s., Košice	214,18 ± 1,63	224,03 ± 1,92	170,71 ± 8,99	1,89
Žiaruvzdorný materiál GIR-IV GUN HO-CS INTOCAST Slovakia a.s., Košice	65,98 ± 0,61	65,89 ± 0,64	300,66 ± 6,64	0,65

Spracoval: RÚVZ Košice, OOPZ
február 2014

Tab. č. 8 - Výsledky merania rádioaktivity spadov v Bq.m⁻² za rok 2013 odoberaných na RÚVZ Košice, Ipeľská 1

Odber od – do	Aktivita [Bq.m ⁻²]			
	⁷ Be	¹³⁷ Cs	Σα	Σβ
2.I. – 1.II.	-	< 1,86	13,74 ± 1,93	8,59 ± 0,49
1.II. – 1.III.	8,76 ± 4,42	-	2,33 ± 0,78	9,51 ± 0,56
1.III. - 2.IV.	15,71 ± 5,02	< 1,69	6,09 ± 1,17	11,21 ± 0,58
2.IV. – 2.V.	13,64 ± 5,60	< 1,81	15,93 ± 1,73	15,67 ± 0,66
2.V. – 3.VI.	27,06 ± 5,87	< 2,20	34,63 ± 3,44	27,39 ± 0,91
3.VI. – 1.VII.	28,89 ± 9,89	< 2,41	60,47 ± 5,36	26,91 ± 1,11
1.VII. – 1.VIII.	-	< 2,34	61,62 ± 3,53	27,03 ± 0,7
1.VIII. - 2.IX.	-	< 2,14	14,44 ± 1,79	3,92 ± 0,18
2.IX. – 1.X.	-	< 1,88	15,78 ± 1,83	8,07 ± 0,41
1.X. – 4.XI.	16,22 ± 3,81	< 1,50	19,79 ± 2,08	16,81 ± 0,57
4.XI. – 2.XII.	-	< 2,14	< 1,76	3,10 ± 0,35
2. XII. – 2. I.14	-	< 2,23	16,66 ± 1,85	4,69 ± 0,33

Spracoval: RÚVZ Košice, OOZPŽ
február 2014

Tab. č. 9 - Výsledky monitorovania rádioaktivity potravín v Bq.kg⁻¹ čerstvej váhy za rok 2013 z lokalít Košice mesto a Košice - okolie

Druh	¹³⁷ Cs [Bq.kg ⁻¹]
Iné potraviny	
Agátový med - Košice	< 0,11
Petržlen – zm. vz. (RV, KS, TV, MI)	0,07 ± 0,02

Spracoval : RÚVZ Košice, OOZPŽ
február 2014

Tab. č. 10 - Výsledky monitorovania rádioaktivity celodennej stravy v Bq.kg⁻¹ čerstvej váhy za rok 2013

Druh	Dátum odberu	¹³⁷ Cs [Bq.kg ⁻¹]
Celodenná strava , UNLP , Tr. SNP 1, Košice	13.03.2013	< 0,026
Celodenná strava , UNLP , Tr. SNP 1, Košice	12.06.2013	< 0,030
Celodenná strava , UNLP , Tr. SNP 1, Košice	21.08.2013	0,041 ± 0,007

Spracoval: RÚVZ Košice, OOZPŽ
február 2014

Tab. č. 11 – Výsledky meraní rádioaktivity v jednotlivých vzorkách kravského mlieka v Bq.l⁻¹ odobratých kvartálne za rok 2013 v lokalitách Košice mesto a Košice - okolie

Lokalita	¹³⁷ Cs [Bq.l ⁻¹]
I. kvartál	
Perín	< 0,033
Turnianska Nová Ves	< 0,033
II. kvartál	
Perín	< 0,029
Turnianska Nová Ves	< 0,030
III. kvartál	
Perín	< 0,030
Turnianska Nová Ves	< 0,030

Spracoval: RÚVZ Košice, OOZPŽ
február 2014

Tab. č. 12 - Výsledky meraní rádioaktivity pôd v Bq.kg⁻¹ za rok 2013 odobratých z lokalít Košice mesto a Košice - okolie, kde sú umiestnené TLD

Lokalita	Rádionuklid	I. vrstva	II. vrstva	III. vrstva
Košice	¹³⁷ Cs	4,98 ± 0,77	3,14 ± 0,49	3,02 ± 0,37
	⁴⁰ K	695,94 ± 25,08	640,43 ± 15,98	687,77 ± 17,07
	²²⁶ Ra	25,30 ± 1,17	24,81 ± 0,71	25,48 ± 0,77
	²³² Th	32,12 ± 1,39	30,23 ± 0,89	29,78 ± 0,90
Jasov	¹³⁷ Cs	8,94 ± 0,74	8,53 ± 0,66	6,46 ± 0,54
	⁴⁰ K	826,44 ± 23,82	795,12 ± 19,65	786,29 ± 18,23
	²²⁶ Ra	31,51 ± 1,09	27,96 ± 0,94	30,84 ± 0,78
	²³² Th	44,85 ± 1,28	44,35 ± 1,07	55,42 ± 1,26
Milhošť	¹³⁷ Cs	6,93 ± 0,45	7,61 ± 0,57	6,66 ± 0,40
	⁴⁰ K	577,56 ± 13,80	593,34 ± 15,34	624,66 ± 13,13
	²²⁶ Ra	21,69 ± 0,59	23,77 ± 0,79	24,28 ± 0,53
	²³² Th	25,89 ± 0,78	26,12 ± 0,89	28,19 ± 0,65

Spracoval: RÚVZ Košice, OOPŽ
február 2014

I. vrstva: 0 - 5 cm
II. vrstva: 5 - 15 cm
III.vrstva: 15 - 30 cm

Tab. č. 13 – Výsledky meraní rádioaktivity v jednotlivých vrstvách pôd v Bq.kg⁻¹ za rok 2013 odobratých v lokalitách Košice mesto a Košice - okolie

Lokalita	Dátum odberu	Rádio-aktivita	I. vrstva	II. vrstva	III. vrstva
II. kvartál					
Košice - Hornád	20.06.2013	¹³⁷ Cs	2,50 ± 0,50	6,08 ± 0,44	5,86 ± 0,44
		⁴⁰ K	545,30 ± 16,54	556,81 ± 12,78	535,52 ± 14,70
		²²⁶ Ra	22,68 ± 0,80	21,30 ± 0,51	23,19 ± 0,69
		²³² Th	26,07 ± 0,70	26,26 ± 0,49	27,03 ± 0,61
III. kvartál					
Košice - Hornád	24.09.2013	¹³⁷ Cs	0,43 ± 0,15	1,30 ± 0,25	1,07 ± 0,14
		⁴⁰ K	461,58 ± 9,46	460,55 ± 10,12	465,45 ± 8,83
		²²⁶ Ra	17,30 ± 0,38	17,40 ± 0,41	17,30 ± 0,31
		²³² Th	22,57 ± 0,53	20,68 ± 0,37	20,28 ± 0,29
IV. kvartál					
Košice - Hornád	28.10.2013	¹³⁷ Cs	5,32 ± 0,33	9,34 ± 0,61	7,88 ± 0,62
		⁴⁰ K	621,35 ± 13,14	685,20 ± 15,48	738,84 ± 18,12
		²²⁶ Ra	23,59 ± 0,54	21,12 ± 0,64	24,49 ± 0,89
		²³² Th	26,21 ± 0,68	25,67 ± 0,57	25,24 ± 0,67

Spracoval: RÚVZ Košice, OOZPŽ

február 2014

Tab. č. 14 – Výsledky meraní rádioaktivity porastov v Bq.kg⁻¹ za rok 2013 v lokalitách Košice mesto a Košice okolie

Lokalita	Dátum	¹³⁷ Cs [Bq.kg ⁻¹]	
		čerstvej váhy	suchej váhy
II. kvartál			
Krásna nad Hornádom	20.06.2013	< 0,16	< 1,05

Spracoval: RÚVZ Košice, OOZPŽ

február 2014

Tab. č. 15 – Výsledky meraní rádioaktivity v guľičkách na pranie v Bq.kg⁻¹ za rok 2013 v lokalitách Košice mesto a Košice okolie

Druh	Počet vzoriek	MAX hodnota	MIN hodnota	Priemer
Biela	1	-	-	11,24
Modrá	24	1050,40	8,93	216,96
Sivá	7	166,99	17,41	52,13
Zelená	31	1405,98	26,77	191,44
Žltá	2	251,92	247,36	249,64
Sumár	65	1405,98	8,93	184,88

Spracoval: RÚVZ Košice, OOZPŽ
február 2014

Tab. č. 16 - Výsledky meraní rádioaktivity pôd v Bq.kg⁻¹ za rok 2013 odobratých z lokality Jahodná

Lokalita	Vrstva	Výsledky [Bq.kg ⁻¹]			
		¹³⁷ Cs	⁴⁰ K	²²⁶ Ra	²³² Th
Košícká Belá - Potoky	I.	7,04 ± 0,55	714,39 ± 18,14	27,15 ± 0,77	30,20 ± 0,67
	II.	5,57 ± 0,36	604,79 ± 12,28	23,59 ± 0,50	25,63 ± 0,42
	III.	4,73 ± 0,57	658,71 ± 18,89	24,20 ± 0,81	26,77 ± 0,72
Myslava	I.	7,78 ± 0,53	635,28 ± 17,58	22,94 ± 0,78	27,27 ± 0,94
	II.	6,97 ± 0,54	573,85 ± 16,90	22,57 ± 0,77	28,58 ± 0,89
	III.	5,84 ± 0,52	615,41 ± 16,20	22,09 ± 0,66	28,90 ± 0,85
Alpinka	I.	4,10 ± 0,50	683,74 ± 19,64	23,76 ± 0,89	25,77 ± 0,89
	II.	3,49 ± 0,48	669,79 ± 18,64	23,94 ± 0,80	25,41 ± 0,92
	III.	3,49 ± 0,33	658,15 ± 14,80	21,80 ± 0,57	27,10 ± 0,53
Jahodná - TEST 04 rampa	I.	4,04 ± 0,55	780,77 ± 20,41	42,92 ± 1,02	32,20 ± 0,76
	II.	2,83 ± 0,39	749,15 ± 17,68	44,20 ± 0,81	31,55 ± 0,65
	III.	2,86 ± 0,45	723,33 ± 18,16	41,87 ± 0,87	31,17 ± 0,69
Jahodná - chata	I.	29,58 ± 0,69	1013,31±20,23	30,83 ± 0,72	43,29 ± 1,03
	II.	29,84 ± 1,02	972,88 ± 24,36	29,39 ± 0,93	34,39 ± 1,13
	III.	26,26 ± 1,07	951,92 ± 26,46	29,24 ± 1,13	34,13 ± 1,25
Jahodná - ryha	I.	18,91 ± 0,57	801,26 ± 20,00	240,87 ± 1,98	32,36 ± 0,76
Jahodná - mimo ryhy	I.	25,89 ± 0,59	759,92 ± 17,91	265,13 ± 1,90	31,39 ± 0,67
Jahodná - hl. ryha	I.	27,71 ± 0,82	891,85 ± 24,62	240,74 ± 2,24	35,60 ± 0,97
Jahodná vrt L 73	I.	6,96 ± 0,69	1091,33±27,48	67,20 ± 1,33	34,59 ± 0,92
Jahodná vrt L 68	I.	70,40 ± 1,45	801,38 ± 21,45	106,15 ± 1,45	27,45 ± 0,81
Jahodná vrt LE - K - 72	I.	7,84 ± 0,68	967,46 ± 23,65	66,55 ± 1,21	31,23 ± 1,18
Jahodná - hydrog. vrt	I.	18,07 ± 1,18	984,44 ± 32,62	53,01 ± 1,81	25,39 ± 1,63
Jahodná - rampa	I.	2,25 ± 0,43	739,38 ± 16,88	41,28 ± 0,79	30,95 ± 0,61
Košícká Belá - Potoky	I.	-	679,54 ± 15,88	31,12 ± 0,74	25,10 ± 0,79
Alpinka	I.	7,29 ± 0,53	589,55 ± 15,77	20,29 ± 0,78	19,52 ± 0,94
Jahodná - ryha	I.	30,58 ± 1,42	844,83 ± 26,10	188,81 ± 2,21	28,84 ± 1,01
Myslava	I.	7,16 ± 0,61	667,92 ± 18,07	24,23 ± 0,88	27,16 ± 1,02
	II.	8,92 ± 0,64	657,83 ± 18,84	26,37 ± 0,90	30,36 ± 0,94
	III.	8,80 ± 0,49	673,26 ± 16,86	23,34 ± 0,72	29,61 ± 0,65

Spracoval: RÚVZ Košice, OOPZ
február 2014

I. vrstva: 0 - 5 cm
II. vrstva: 5 - 15 cm

Tab. č. 17 - Výsledky meraní rádioaktivity porastov v Bq.kg⁻¹ za rok 2013 odobratých z lokality Jahodná

Lokalita	¹³⁷ Cs [Bq.kg ⁻¹]	
	čerstvej váhy	suchej váhy
Košická Belá -Potoky	< 0,07	< 0,74
Myslava	0,09 ± 0,02	0,50 ± 0,13
Alpinka	< 0,19	< 1,19
Jahodná – pri rampe	0,14 ± 0,05	1,64 ± 0,53
Jahodná – pri chate	1,35 ± 0,26	9,00 ± 1,73
Jahodná – na ryhe	0,59 ± 0,15	4,26 ± 1,10
Jahodná – vrt L73	< 0,11	< 0,66

Spracoval: RÚVZ Košice, OOZPŽ

február 2014

Tab. č. 18 - Výsledky meraní rádioaktivity bylínok v Bq.kg⁻¹ za rok 2013 odobratých z lokality Jahodná

Názov	Lokalita	Výsledky [Bq.kg ⁻¹]		Pozn.
		¹³⁷ Cs	⁴⁰ K	
Žihľava dvojdomá	Jahodná - rampa	3,07 ± 0,30	3393,80 ± 54,76	SV
		0,38 ± 0,04	418,02 ± 6,74	ČV
Žihľava dvojdomá	Jahodná - chata	3,69 ± 0,32	3603,14 ± 58,15	SV
		0,48 ± 0,04	466,24 ± 7,52	ČV
Žihľava dvojdomá	Jahodná - ryha	1,97 ± 0,22	5023,65 ± 76,90	SV
		0,26 ± 0,03	674,66 ± 10,33	ČV
Mach	Jahodná vrt L 68	5,27 ± 0,45	1388,91 ± 30,96	SV
		4,08 ± 0,35	1075,10 ± 23,97	ČV
Ďatelina	Jahodná vrt L 68	6,51 ± 0,67	8414,57 ± 132,85	SV
		1,34 ± 0,14	1732,41 ± 27,35	ČV
Papraď	Jahodná vrt L 73	3,70 ± 0,27	2311,50 ± 38,14	SV
		0,92 ± 0,07	575,52 ± 9,50	ČV
Papraď	Jahodná - ryha	4,34 ± 1,49	2654,79 ± 55,40	SV
		1,18 ± 0,41	724,65 ± 15,12	ČV
Lubovník bodkovaný	Jahodná	< 1,10	3461,03 ± 53,72	SV
		< 0,48	1505,65 ± 23,37	ČV

Tab. č. 18 - Výsledky meraní rádioaktivity bylínok v Bq.kg⁻¹ za rok 2013 odobratých z lokality Jahodná pokračovanie

Názov	Lokalita	Výsledky [Bq.kg ⁻¹]		Pozn.
		¹³⁷ Cs	⁴⁰ K	
Mach -Plavúň obyčajný	Jahodná - hydrogeologický vrt	38,72 ± 1,71	1967,69 ± 44,76	SV
		29,09 ± 1,29	1478,37 ± 33,63	ČV
Mach - Bielomach sivý	Jahodná - hydrogeologický vrt	23,77 ± 2,91	3697,73 ± 101,47	SV
		15,93 ± 1,95	2479,16 ± 68,03	ČV
Mach - Ploník obyčajný	Jahodná - hydrogeologický vrt	55,72 ± 2,49	1884,00 ± 50,49	SV
		44,95 ± 2,01	1519,94 ± 40,73	ČV

Spracoval: RÚVZ Košice, OOPŽ
február 2014

SV - suchá váha
ČV - čerstvá váha

Tab. č. 19 - Výsledky monitorovania rádioaktivity húb v Bq.kg⁻¹ čerstvej váhy za rok 2013 z lokality Jahodná

Druh	¹³⁷ Cs [Bq.kg ⁻¹]
Iné potraviny	
Peniazovka dubová - Jahodná	< 1,70
Suchohríb - Jahodná	9,05 ± 1,07
Muchotrávka červenkastá – hlavy - Jahodná	8,00 ± 0,48
Muchotrávka červenkastá – nohy - Jahodná	3,79 ± 0,60
Muchotrávka hrubá – hlavy – Jahodná	2,26 ± 0,50
Muchotrávka hrubá – nohy - Jahodná	2,31 ± 0,61
Štítovka jelenia – hlavy - Jahodná	1,60 ± 0,49
Štítovka jelenia – nohy - Jahodná	1,77 ± 0,15
Zmes húb - Jahodná	2,87 ± 0,78

Spracoval: RÚVZ Košice, OOPŽ
február 2014

Tab. č. 20 - Výsledky monitorovania rádioaktivity sedimentov v Bq.kg⁻¹ za rok 2013 z lokality Jahodná

Lokalita	Dátum odberu	výsledky [Bq.kg ⁻¹]			
		¹³⁷ Cs	⁴⁰ K	²²⁶ Ra	²³² Th
Košická Belá - Potoky; potok Belá	14.05.2013	1,01 ± 0,21	655,88 ± 12,74	20,20 ± 0,40	22,19 ± 0,38
Myslava; Myslavský potok	14.05.2013	0,50 ± 0,12	464,07 ± 8,29	14,70 ± 0,25	17,32 ± 0,23
Košice - Alpinka; Čermeľský potok	14.05.2013	1,03 ± 0,05	611,60 ± 9,79	18,95 ± 0,21	20,04 ± 0,21
Jahodná - pri rampe	14.05.2013	4,15 ± 0,50	804,91 ± 19,89	35,97 ± 0,91	33,82 ± 0,74
Košická Belá - Potoky; potok Belá	24.09.2013	1,64 ± 0,27	815,29 ± 15,09	24,91 ± 0,47	32,62 ± 0,70
Košice - Alpinka; Čermeľský potok	24.09.2013	0,65 ± 0,16	653,59 ± 11,41	19,85 ± 0,32	23,78 ± 0,47
Jahodná - pri rampe	24.09.2013	1,34 ± 0,19	748,49 ± 12,64	28,58 ± 0,35	31,48 ± 0,35
Myslava; Myslavský potok	30.09.2013	1,17 ± 0,05	563,63 ± 9,08	18,96 ± 0,20	23,76 ± 0,23
Nížny Klatov; potok Vrbica	28.10.2013	0,54 ± 0,13	662,35 ± 11,15	21,37 ± 0,29	23,18 ± 0,27

Spracoval: RÚVZ Košice, OOPZ, február 2014

Tab. č. 21 - Výsledky monitorovania rádioaktivity pitnej vody v Bq.l⁻¹ za rok 2013 z lokality Jahodná

lokalita	výsledky [Bq.l ⁻¹]				výsledky [mg/l]
	²²² Rn	Σα	Σβ	²²⁶ Ra	U _{NAT}
Rešt. Alpinka - výčap	26,5 ± 6,0	0,09 ± 0,05	0,06 ± 0,02	< 0,007	0,010 ± 0,001
VZ Bukovec - surová voda - úpravňa vody	< 3,9	0,04 ± 0,01	0,08 ± 0,01	< 0,008	< 0,005
Košická Belá - OcÚ - kuchyňa	11,6 ± 3,1	< 0,08	< 0,04	0,008 ± 0,003	0,012 ± 0,001
Košická Belá - Hotel DAM - kuchyňa	< 4,0	0,09 ± 0,02	< 0,02	0,006 ± 0,003	0,012 ± 0,001
Jahodná - chata Jahodná	33,9 ± 7,6	0,03 ± 0,02	0,02 ± 0,01	0,023 ± 0,005	< 0,006
Myslava - ZŠ	< 7,5	< 0,03	0,04 ± 0,01	< 0,009	< 0,006

Spracoval: RÚVZ Košice, OOPZ, február 2014

Tab. č. 22 - Výsledky monitorovania rádioaktivity povrchovej vody v Bq.l⁻¹ za rok 2013 z lokality Jahodná

Lokalita	Výsledky [Bq.kg ⁻¹]				Výsledky [mg/l]
	²²² Rn	Σα	Σβ	²²⁶ Ra	U _{NAT}
Jahodná - potok pri rampe	< 5,8	0,06 ± 0,02	0,05 ± 0,01	< 0,008	< 0,003
Košická Belá - potok Belá	< 5,6	0,09 ± 0,03	0,05 ± 0,01	< 0,008	< 0,006
Alpinka - Čermeľský potok	< 7,6	< 0,06	0,05 ± 0,02	< 0,003	0,010 ± 0,001
Myslava - Myslavský potok	< 7,1	0,09 ± 0,03	0,06 ± 0,01	< 0,008	< 0,006
Košická Belá - potok Belá	< 5,1	0,14 ± 0,03	0,04 ± 0,01	0,013 ± 0,004	0,009 ± 0,001
Alpinka - Čermeľský potok	< 5,9	0,10 ± 0,05	0,04 ± 0,01	0,007 ± 0,003	0,014 ± 0,001
Jahodná - potok pri rampe	< 5,8	0,10 ± 0,03	0,04 ± 0,01	0,005 ± 0,002	0,012 ± 0,001
Myslava - Myslavský potok	< 4,3	0,08 ± 0,04	0,09 ± 0,01	0,009 ± 0,003	0,009 ± 0,001

Spracoval: RÚVZ Košice, OÖPŽ
február 2014

Tab. č. 23 – Minimálne a maximálne mesačné hodnoty a priemerný mesačný príkon dávkového ekvivalentu (PDE) v nSv.h⁻¹ meraný kontinuálne na RÚVZ Košice - Ipeľská 1 v roku 2013

Mesiac	Počet meraní	Mesačné minimum	Mesačné Maximum	Mesačný priemer
Január	31	95,1	99,5	97,2
Február	28	89,7	96,9	94,7
Marec	31	91,4	97,5	94,5
Apríl	30	88,2	98,0	92,7
Máj	31	89,7	130,8	97,3
Jún	28	99,6	141,1	121,6
Júl	31	108,2	121,6	114,5
August	29	95,0	118,1	101,4
September	30	96,0	119,7	107,4
Október	31	102,1	112,5	107,5
November	4	109,2	112,1	110,6
December	23	110,4	121,6	117,1
Celoročný priemer				103,9
Dlhodobý priemer				110,6

Spracoval: RÚVZ Košice, OŽ
február 2014

Tab. č. 24 – Hodnoty príkonu dávkového ekvivalentu (PDE) v nSv.h⁻¹ v lokalitách TLD v okresoch Košice - mesto a Košice - okolie v roku 2013 meraných integrálne TL dozimetrami a jednorazovo prenosným rádiometrom DC-3E-83

Lokalita	Okr.	TLD				Dlhodobý priemer
		I.kv.	II.kv.	III.kv.	IV.kv.	
Košice	KE	138	52			93
Jasov	KS					114
Milhost'	KS					100
Lokalita	Okr.	DC-3E-83				Dlhodobý priemer
		I.kv.	II.kv.	III.kv.	IV.kv.	
Košice	KE	100	110		94	103
Jasov	KS	120	115		128	115
Milhost'	KS	77	105		132	108

Spracoval: RÚVZ Košice, OŽ
február 2014

Tab. č. 25 – Hodnoty príkonov dávkového ekvivalentu (PDE) v nSv.h⁻¹ v odberových miestach v okrese Košice - mesto v roku 2013 (jednorazové merania prenosným rádiometrom DC-3E-83)

Lokalita	Stanovište	PDE [nSv.h ⁻¹]			
		I.kv.	II.kv.	III.kv.	IV.kv.
Alpinka	Čermeľský potok - pri moste		76±4	124±4	
Jahodná	10 m od ryhy		154±5		
Jahodná	hydrogeologický vrt			116±4	
Jahodná	chata na Jahodnej		128±6		
Jahodná	na ryhe (ryha = najvyššia koncentrácia)		201±5	228±8	
Jahodná	pri rampe k vrtom		108±3	171±4	
Jahodná	vrt LE-K-68		196±5		
Jahodná	vrt LE-K-72			95±4	
Jahodná	vrt LE-K-73		147±4		
Košice	laboratórny TLD	113±3	114±4		110±4
Košice	TLD - strecha	100±4	110±4		94±4
Košice - Anička	vrt G-5 - Gajdovka		89±4		
Krásna nad Hornádom	fy TAMAS	102±3	91±4	115±4	105±4
		103±3	128±3	102±3	108±3
		74±4	114±4	130±4	109±4
Krásna nad Hornádom	rieka Hornád	97±8	99±4	106±4	89±4
		96±4	120±4	105±4	89±4
		112±3	133±6	99±4	103±6
Myslava	Myslavský potok (pri ZŠ)		124±4	122±3	
Myslava	pred vchodom do budovy ZŠ		95±5		

Tab. č. 25 - Hodnoty príkonov dávkového ekvivalentu (PDE) v nSv.h⁻¹ v odberových miestach v okrese Košice - okolie v roku 2012 (jednorazové merania prenosným rádiometrom DC-3E-83)

Lokalita	Stanovište	dokončenie tabuľky			
		PDE [nSv.h ⁻¹]			
		I.kv.	II.kv.	III.kv.	IV.kv.
Herľany	prameň v dedine		112±3		
Herľany	studňa za dedinou		94±4		
Jasov	TLD	120±4	115±4	128±3	
Košická Belá	Potok Belá (pred Hotelom)		96±4	92±5	
Milhošť	TLD	77±3	105±4	132±6	
Nižný Klátov	chata Klatovianka				107±6
Nižný Klátov	potok Vrbica				114±4
Perín	poľnohospodársky dvor	98±3	110±6	108±3	103±3
Turnianska Nová Ves	poľnohospodársky dvor	98±3	106±4	110±4	102±3

Spracoval: RÚVZ Košice, OOZPŽ
február 2014

Tab. č. 26 - Monitorovanie rádioaktivity zrážkových vôd v okrese Košice - mesto v roku 2013

Voda	Zdroj	Σ α [Bq/l]	Σ β [Bq/l]	¹³⁷ Cs [Bq/l]
sneženie 21.2.2013	RÚVZ Košice – Ipeľská 1	-	-	<0,008

Spracoval: RÚVZ Košice, OŽ
február 2014

Tab. č. 27 - Monitoring rádioaktivity pitných vôd v okrese Košice - mesto za rok 2013

Zdroj	Lokalita	Alfa [Bq/l]	Beta [Bq/l]	²²² Rn [Bq/l]	²²⁶ Ra [Bq/l]	U _{nat} [mg/l]
vlastný vodný zdroj - chata Jahodná	Jahodná	0,03±0,02	0,02±0,01	33,9±7,6	0,023±0,005	<0,006
vodovod verejný - VVS Komenského 50 - sociálne zariadenie	Košice	<0,07	0,05±0,02	5,3±2,0		
vodovod verejný - TRYSKÁČ PUB - výčap	Košice	0,04±0,03	0,07±0,02	5,6±2,0		
vlastný vodný zdroj - Železničné stavby - Južná trieda 66 - kuchynka	Košice	<0,12	0,3±0,05	14,2±3,4	<0,004	0,015±0,002
ústredná čerpacia stanica – kuchynka - Vodárenská ul.	Košice	<0,05	0,08±0,02	8,7±2,6		
vodovod verejný - Poliklinika KVP - Lekáreň	Košice	<0,03	0,05±0,01	<4,7		
vodovod verejný - RÚVZ KE – vrátnica - Rooswelta 8	Košice	<0,04	0,04±0,01	<5,1		
vlastný vodný zdroj - reštaurácia Alpinka - výčap	Košice - Alpinka	0,09±0,05	0,06±0,02	26,5±6,0	<0,007	0,010±0,001
vodovod verejný - MÚMČ Furča - kuchynka	Košice - Furča	<0,04	0,04±0,01	<5,6		
vodovod pre ZOO - AB-kuchynka	Košice - Kavečany	<0,07	0,03±0,01	<5,2		
vodovod verejný – MÚMČ - kuchynka	Košice - Šaca	0,19±0,07	0,06±0,02	<5,3		
vodovod verejný – MÚMČ – umývareň	Košice - Ťahanovce	0,07±0,02	0,03±0,01	<5,6		
vodovod verejný – ZŠ - kuchyňa	Krásna nad Hornádom	<0,03	0,02±0,01	<5,0		
vodovod verejný - fy TAMAS (21.1.2013)	Krásna nad Hornádom	0,10±0,04	0,10±0,02	<5,2		
vodovod verejný - fy TAMAS (28.2.2013)	Krásna nad Hornádom	<0,06	0,05±0,02	<3,6		
vodovod verejný - fy TAMAS (22.3.2013)	Krásna nad Hornádom	0,10±0,05	0,08±0,02	<3,8		
vodovod verejný - fy TAMAS (29.4.2013)	Krásna nad Hornádom	<0,07	0,05±0,02	<3,6		
vodovod verejný - fy TAMAS (20.5.2013)	Krásna nad Hornádom	<0,09	0,06±0,02	3,6±1,7		

Tab. č. 27 - Monitoring rádioaktivity pitných vôd v okrese Košice - mesto za rok 2013

dokončenie tabuľky

Zdroj	Lokalita	Alfa [Bq/l]	Beta [Bq/l]	²²² Rn [Bq/l]	²²⁶ Ra [Bq/l]	U _{nat} [mg/l]
vodovod verejný - fy TAMAS (20.6.2013)	Krásna nad Hornádom	<0,03	0,03±0,01	<4,9		
vodovod verejný - fy TAMAS (23.7.2013)	Krásna nad Hornádom	0,09±0,05	<0,03	<4,0		
vodovod verejný - fy TAMAS (21.8.2013)	Krásna nad Hornádom	0,08±0,04	0,06±0,02	<3,8		
vodovod verejný - fy TAMAS (24.9.2013)	Krásna nad Hornádom	0,06±0,03	0,07±0,01	<5,7		
vodovod verejný - fy TAMAS (28.10.2013)	Krásna nad Hornádom	<0,09	0,06±0,01	4,9±2,0		
vodovod verejný - fy TAMAS (13.11.2013)	Krásna nad Hornádom	<0,06	0,04±0,01	5,1±2,0		
vodovod verejný - fy TAMAS (19.12.2013)	Krásna nad Hornádom	<0,08	0,05±0,01	<4,1		
vodovod verejný – ZŠ	Myslava	<0,03	0,04±0,01	<7,5	<0,009	<0,006
vlastná studňa - p. OSKAR	Myslava	<0,13	0,25±0,04	9,6±2,7		
vodovod verejný – MŠ - kuchyňa	Poľov	<0,02	0,05±0,01	<4,8		
vodovod verejný – POTRAVINY - predajňa	Zlatá Idka	0,07±0,01	<0,04	6,3±2,3		

Spracoval: RÚVZ Košice, OŽ
február 2014

Tab. č. 28 - Monitoring rádioaktivity pitných vôd v okrese Košice - okolie za rok 2013

Zdroj	Lokalita	Alfa [Bq/l]	Beta [Bq/l]	222Rn [Bq/l]	226Ra [Bq/l]	Unat [mg/l]
vodojem -za miestom dávkovania dezinf. Prostriedku	Bidovce	0,13±0,07	0,19±0,04	<5,1		
vodný zdroj - výtokový kohútik (surová voda)	Bidovce	<0,14	0,21±0,03	<5,7		
vodojem - za miestom dávkovania dezinfekčného prostriedku	Bidovce	<0,10	0,14±0,02	6,1±2,4		
vodovod verejný – ZŠ - kuchyňa	Bohdanovce	0,11±0,04	0,14±0,02	12,3±3,5		
surová voda - Úpravňa vody	Bukovec	0,04±0,01	0,08±0,01	<3,9	<0,008	<0,005
vodovod verejný – MŠ - výtlačná strava	Čakanovce	<0,06	0,09±0,01	<5,8		
vodovod verejný – ZŠ - kuchyňa	Čaňa	<0,04	0,04±0,01	<5,4		
vlastný vodný zdroj - Domov dôchodcov - výtlačná strava	Drienovecké Kúpele (č. 497)	<0,06	<0,06	10,0±2,9		
vodovod verejný – OcÚ - kuchynka	Ďurďošík	<0,10	0,26±0,04	6,0±2,1		
vodovod verejný – OcÚ - predsieň WC	Dvorníky	0,15±0,06	<0,06	12,8±3,3		
vodovod verejný – OcÚ - sociálne zariadenie	Geča	<0,06	0,06±0,02	<5,0		
vodovod verejný – OcÚ - chodba	Hačava	<0,06	0,04±0,02	10,4±3,0		
vodovod verejný – OcÚ - kuchyňa	Haniska pri Košiciach	<0,15	0,41±0,05	14,1±3,7		
vodovod verejný – OcÚ - kancelária starostu	Host'ovce	<0,14	0,07±0,02	<5,7		
vodovod verejný – Potraviny - WC	Hýľov	0,02±0,01	<0,04	13,3±3,4		
vodovod verejný – MŠ - kuchyňa	Hýľov	0,03±0,01	<0,03	5,4±2,3		
vodovod verejný – Potraviny - sklad	Chorváty	0,13±0,06	0,10±0,03	<5,3		
vodovod verejný – ZŠ - trieda	Chrastné	<0,03	0,04±0,01	<5,5		
vodovod verejný – Potraviny - sklad	Chým	<0,11	0,09±0,03	<5,2		
studňa HGK-1	Kechnec	<0,08	0,06±0,02	13,6±3,7		
studňa HGK-2	Kechnec	<0,09	0,07±0,02	14,9±4,1		
studňa HGK-5	Kechnec	0,16±0,07	0,13±0,03	14,2±3,9		
zmiešaná vzorka vody	Kechnec	<0,15	<0,06	11,2±3,3		
vodovod - fy KUNZ - kuchynka (Priemyselny park)	Kechnec	0,07±0,03	0,05±0,01	<5,6		
studňa č.1 (nová) - areál ÚV	Kechnec	0,16±0,07	<0,06	<6,1		

Tab. č. 18 - Monitoring rádioaktivity pitných vôd v okrese Košice - okolie za rok 2013
pokračovanie tabuľky

Zdroj	Lokalita	Alfa [Bq/l]	Beta [Bq/l]	222Rn [Bq/l]	226Ra [Bq/l]	Unat [mg/l]
studňa č.2 (nová) - areál ÚV	Kechnec	<0,13	0,07±0,03	<6,3		
vodovod verejný - Zdravotné stredisko	Kechnec	0,08±0,03	<0,02	<5,2		
vodovod verejný - Podnikateľsky Dom - výčap	Komárovce	<0,12	0,08±0,02	<5,7		
vodovod verejný – OcÚ - kuchyňa	Košická Belá	<0,08	<0,04	11,6±3,1	0,008±0,003	0,012±0,001
vodovod pre rek. oblasť Ružín - hotel Sivec - výčap	Košická Belá	<0,06	0,05±0,02	<4,9		
vlastný vodný zdroj - hotel DAM - kuchyňa	Košická Belá	0,09±0,02	<0,02	<4,0	0,006±0,003	0,012±0,001
vodovod verejný – OcÚ - kuchyňa	Košické Oľšany	<0,12	0,15±0,04	12,8±3,4		
vodovod verejný – OcÚ - sociálne zariadenie	Kostoľany nad Hornádom	0,19±0,06	0,14±0,03	14,0±3,5		
vodovod verejný - dolný prameň - rešt. pri želez. stanici - výčap	Kysak	<0,05	<0,04	6,1±2,3		
vodovod verejný - ZŠ	Malá Ida	0,03±0,01	0,03±0,01	<5,3		
vodovod verejný – Lekáreň - kancelária	Medzev	0,05±0,03	<0,04	<5,2		
upravená voda - Úpravňa vody	Medzev	<0,02	<0,03	<5,3		
vodovod verejný – MŠ - kuchyňa	Milhost'	<0,06	<0,02	<5,4		
vodovod verejný – ihrisko - sprchy	Mokrance	<0,05	0,07±0,02	<5,4		
vodovod verejný – Poliklinika - vrátnica	Moldava nad Bodvou	<0,11	0,08±0,02	<5,4		
vodovod verejný - r.d.č. 5 - výtokový stojan	Mudrovce	<0,03	0,06±0,01	<5,2		
studňa č.2 - chata Klatovianka (28.10.2013) - odoberané vedrom	Nižný Klátov	0,10±0,03	0,05±0,01	9,8±2,9	<0,007	0,016±0,001
studňa č.1 – vodovod - kuchyňa Chata Klatovianka (28.10.2013)	Nižný Klátov	0,22±0,04	0,06±0,01	146,4±33,6	<0,007	0,014±0,001
vodovod verejný – MŠ - kuchyňa	Nižný Lánec	<0,12	0,13±0,03	<4,7		
vodovod verejný – MŠ - kuchyňa	Nová Polhora	<0,04	0,04±0,01	<5,0		
vodovod verejný – MŠ - kuchyňa	Péder	0,10±0,06	0,08±0,03	<4,7		
vodovod verejný – MŠ - kuchyňa	Rudník	0,03±0,01	0,06±0,01	30,6±6,8		
vodovod verejný – MŠ - kuchyňa	Rudník	0,09±0,03	0,08±0,01	24,3±5,9		
vodovod verejný – MŠ - kuchyňa	Rudník	0,08±0,02	0,06±0,01	18,4±4,6		

Tab. č. 18 - Monitoring rádioaktivity pitných vôd v okrese Košice - okolie za rok 2013
dokončenie tabuľky

Zdroj	Lokalita	Alfa [Bq/l]	Beta [Bq/l]	222Rn [Bq/l]	226Ra [Bq/l]	Unat [mg/l]
vodovod verejný – MŠ - kuchyňa	Rudník	0,03±0,01	0,06±0,01	30,6±6,8		
vodovod verejný – MŠ - kuchyňa	Rudník	0,09±0,03	0,08±0,01	24,3±5,9		
vodovod verejný – MŠ - kuchyňa	Rudník	0,08±0,02	0,06±0,01	18,4±4,6		
vodovod verejný – Potraviny - sklad	Slanec	<0,07	0,18±0,03	<4,8		
vodovod verejný - lokalita Hrabiny, r.d.č. 18 Dúhová ul.	Sokol'	<0,09	<0,03	6,6±2,6		
vodovod verejný – MŠ - kuchyňa	Sokol'	<0,08	0,05±0,01	5,8±2,3		
vodovod verejný – OcÚ + KD - kuchyňa	Sokol'any	0,36±0,12	0,23±0,04	6,2±2,5	<0,008	0,027±0,004
vodovod pre Kúpele – Štós - kuchyňa	Štós	0,02±0,01	<0,03	<5,0		
vlastný vodný zdroj – Lom - výdajňa stravy	Trebejov	0,15±0,06	0,07±0,03	5,5±1,9		
vodovod verejný – OcÚ - kuchynka	Trst'any	<0,10	0,19±0,02	<5,1		
vodovod verejný – MŠ - kuchyňa	Trstené pri Hornáde	0,28±0,06	0,34±0,04	10,8±3	0,031±0,007	0,020±0,003
vodovod verejný – MŠ - kuchyňa	Trstené pri Hornáde	0,11±0,05	0,26±0,04	7,2±2,3		
vodovod verejný – OcÚ - chodba	Vajkovce	<0,12	0,12±0,03	6,7±2,3		
vodovod verejný – OcÚ - chodba	Vajkovce	<0,11	0,10±0,02	6,6±2,5		
vlastný vodný zdroj – ČS - teplá voda	Včeláre	<0,11	0,06±0,03	<3,7		
vodovod verejný – OcÚ - WC	Velká Lodina	<0,11	<0,04	<5,2		
vodovod verejný - r.d.č. 107 - pracovňa	Vyšná Hutka	<0,07	0,05±0,02	<5,7		
vodovod verejný - Detsky domov - kuchyňa	Vyšná Kamenica	0,10±0,02	0,06±0,01	<5,6		
vodovod verejný – MŠ - kuchyňa	Vyšný Klátov	0,03±0,01	0,02±0,01	23,6±5,7		
vodovod verejný - r.d.č. 80 - kúpeľňa	Vyšný Medzev - časť Lucia Baňa	<0,03	0,05±0,01	<4,9		
vodovod verejný – OcÚ - vrátnica	Žarnov	<0,09	0,07±0,02	18,1±4,4		
vodovod verejný – OcÚ - WC prízemie	Ždaňa	0,17±0,05	0,17±0,02	<5,2		

 Spracoval: RÚVZ Košice, OŽ
 február 2014

Tab. č. 19 - Monitoring rádioaktivity minerálnych vôd v okrese Košice - mesto a Košice - okolie za rok 2013

Zdroj	Lokalita	Okr.	Alfa [Bq/l]	Beta [Bq/l]	²²² Rn [Bq/l]	²²⁶ Ra [Bq/l]	U _{nat} [mg/l]
vrt G-5 Gajdovka (Košice - Anička)	Košice	KE			28±7,2	0,093±0,011	0,057±0,004
prameň v dedine (pri OcÚ)	Herľany	KS			44±9,7	0,086±0,012	0,046±0,001

Spracoval: RÚVZ Košice, OŽ
február 2014

Tab. č. 20 - Monitoring rádioaktivity vôd a sedimentov povrchových tokov v okrese Košice – mesto a Košice – okolie za rok 2013

Vodný tok	Lokalita	Okr.	V O D A				S E D I M E N T			
			Alfa [Bq.l ⁻¹]	Beta [Bq.l ⁻¹]	¹³⁷ Cs [Bq.l ⁻¹]	⁴⁰ K [Bq.l ⁻¹]	¹³⁷ Cs [Bq.kg ⁻¹]	⁴⁰ K [Bq.kg ⁻¹]	²²⁶ Ra [Bq.kg ⁻¹]	²³² Th [Bq.kg ⁻¹]
rieka Hornád (22.1.2013)	Krásna nad Hornádom	KE	0,11±0,04	0,14±0,02	-	-	0,59±0,07	566,65±9,76	17,81±0,28	21,50±0,28
rieka Hornád (28.2.2013)	Krásna nad Hornádom	KE	0,05±0,03	0,17±0,02	-	-	0,81±0,33	487,74±10,00	17,30±0,38	20,44±0,34
rieka Hornád (22.3.2013)	Krásna nad Hornádom	KE	<0,05	0,11±0,02	-	-	0,80±0,15	481,64±9,31	17,32±0,34	20,96±0,31
rieka Hornád (29.4.2013)	Krásna nad Hornádom	KE	0,05±0,03	0,05±0,01	-	-	1,17±0,19	470,84±10,40	18,64±0,43	21,81±0,38
rieka Hornád (20.5.2013)	Krásna nad Hornádom	KE	<0,06	0,06±0,02	-	-	0,67±0,08	464,72±7,67	15,22±0,21	20,11±0,27
rieka Hornád (20.6.2013)	Krásna nad Hornádom	KE	0,05±0,03	0,07±0,01	-	-	1,32±0,07	653,76±10,79	26,16±0,30	30,43±0,31

Tab. č. 20 - Monitoring rádioaktivity vôd a sedimentov povrchových tokov v okrese Košice – mesto a Košice – okolie za rok 2013
dokončenie tabuľky

Vodný tok	Lokalita	Okr.	V O D A				S E D I M E N T			
			Alfa [Bq.l ⁻¹]	Beta [Bq.l ⁻¹]	¹³⁷ Cs [Bq.l ⁻¹]	⁴⁰ K [Bq.l ⁻¹]	¹³⁷ Cs [Bq.kg ⁻¹]	⁴⁰ K [Bq.kg ⁻¹]	²²⁶ Ra [Bq.kg ⁻¹]	²³² Th [Bq.kg ⁻¹]
rieka Hornád (23.7.2013)	Krásna nad Hornádom	KE	0,13±0,05	0,07±0,01	-	-	0,92±0,21	509,07±9,64	14,56±0,30	19,26±0,42
rieka Hornád (21.8.2013)	Krásna nad Hornádom	KE	0,11±0,04	0,08±0,01	-	-	0,73±0,10	495,34±9,95	14,64±0,37	13,69±0,41
rieka Hornád (24.9.2013)	Krásna nad Hornádom	KE	0,07±0,04	0,11±0,01	-	-	1,44±0,29	652,55±14,06	23,35±0,52	26,41±0,49

Spracoval: RÚVZ Košice, OŽ, február 2014

Tab. č. 21 - Monitoring rádioaktivity povrchových vôd v lokalite Jahodná a príľahlých lokalitách v roku 2013.

Zdroj	Lokalita	Okr.	Alfa [Bq.l ⁻¹]	Beta [Bq.l ⁻¹]	²²² Rn [Bq.l ⁻¹]	²²⁶ Ra [Bq.l ⁻¹]	U _{nat} [mg.l ⁻¹]
Čermel'sky potok (14.5.2013)	Košice - Alpinka	KE	<0,06	0,05±0,02	<7,6	<0,003	0,010±0,001
Čermel'sky potok (24.9.2013)	Košice - Alpinka	KE	0,10±0,05	0,04±0,01	<5,9	0,007±0,003	0,014±0,001
Myslavsky potok (14.5.2013)	Košice - Myslava	KE	0,09±0,03	0,06±0,01	<7,1	<0,008	<0,006
Myslavsky potok (30.9.2013)	Košice - Myslava	KE	0,08±0,04	0,09±0,01	<4,3	0,009±0,003	0,009±0,001
potok pri rampe (14.5.2013)	Jahodná	KE	0,06±0,02	0,05±0,01	<5,8	<0,008	<0,003
potok pri rampe (24.9.2013)	Jahodná	KE	0,10±0,03	0,04±0,01	<5,8	0,005±0,002	0,012±0,001
potok Belá (14.5.2013)	Košická Belá	KS	0,09±0,03	0,05±0,01	<5,6	<0,008	<0,006
potok Belá (24.9.2013)	Košická Belá	KS	0,14±0,03	0,04±0,01	<5,1	0,013±0,004	0,009±0,001
potok Vrbica (28.10.2013)	Nižný Klátov	KS	0,11±0,04	0,06±0,01	<4,1	<0,007	0,012±0,001

Spracoval: RÚVZ Košice, OZPŽ
február 2014

Kontrola, dozor a st'aznosti

1. PREHLAD

Petície - v roku 2013 bola na Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Košiciach doručená 1 petícia, v ktorej obyvatelia domu na Hlinkovej ulici v Košiciach žiadajú o pomoc pri riešení problému

so susedom, v byte ktorého sa nachádzajú rôzne druhy hmyzu a veci, ktoré nachádza pri kontajneroch.

Sťažnosti - v roku 2013 bola na Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Košiciach doručená 1 sťažnosť, ktorá bola vyhodnotená ako neopodstatnená.

Podania – v roku 2013 RÚVZ so sídlom v Košiciach eviduje 180 podnetov

2. Zamerania opodstatnených sťažností: nebola podaná opodstatnená sťažnosť

3. Prijaté opatrenia: žiadne

4. Prehľad riešených podaní (petície, sťažnosti, podnety) v tabuľke

Počet petícií	Počet sťažností	Počet podnetov celkom	Z toho z roku 2012	Počet podnetov za rok 2013	Počet nevybavených podnetov k 31. 12. 2013
1	1	191	11	180	12

5. Kontrolná činnosť

A. VNÚTORNÉ KONTROLY

V roku 2013 bolo v súlade s prijatým Plánom úloh kontrolnej činnosti na rok 2013 vykonaných spolu 10 vnútorných kontrol, z toho bolo 9 plánovaných a 1 mimoriadna kontrola.

Kontrolné aktivity uskutočňované v priebehu roka 2013 boli zamerané hlavne na dodržiavanie ustanovení zákona NR SR č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe v znení neskorších predpisov, zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám, zákona č. 283/2002 Z.z. o cestovných náhradách, zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní, zákona č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a ďalších všeobecne záväzných právnych predpisov, vrátane interných, prijatých na úseku ochrany, podpory a rozvoja verejného zdravia. Kontrolná činnosť v rámci plánovaných kontrol bola zameraná na kontrolu:

- plnenia príjmov a čerpania výdavkov rozpočtu úradu
- postupov pri vydávaní osvedčení o odbornej spôsobilosti na činnosti v súlade s kompetenciami regionálneho hygienika
- vedenia agendy o prevádzke motorových vozidiel so zameraním sa na efektívnosť využívania motorových vozidiel
- dodržiavania lehôt pri vydávaní správnych aktov v posudkovej činnosti úradu

- dodržiavania zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám
- dodržiavania lehôt a postupov pri vybavovaní sťažností a podnetov
- plnenia úloh vytýčených v oblasti boja proti korupcie

Nakoľko pri výkone vnútorných kontrolných aktivít neboli zistené porušenia všeobecne záväzných právnych predpisov a ani interných predpisov prijatých na ich aplikáciu, z predmetných kontrolných aktivít boli vypracované záznamy z kontrol. V ojedinelých prípadoch boli zisťované formálne nedostatky, ktoré počas kontroly boli operatívne odstránené.

Na základe výsledkov vládneho auditu vykonaného Správou finančnej kontroly Košice na našom úrade v čase od 3.10. do 15.11.2013 bola regionálnym hygienikom nariadená mimoriadna kontrola na úseku evidencie pracovných ciest v terénnych knihách jednotlivých odborov. Z výsledkov kontroly vyplynuli nedostatky, ktoré boli odstránené tým, že regionálny hygienik nariadil jednotný systém v evidencii pracovných ciest. Overenie účinnosti tohto nariadenia bude predmetom osobitnej kontroly v priebehu roka 2014.

B. VONKAJŠIE KONTROLY

V súlade s poverením HH SR zamestnanci kontrolného útvaru ÚVZ SR vykonali v dňoch 21. a 22.10.2013 mimoriadnu kontrolu RÚVZ Košice zameranú na dodržiavanie zákona č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a o rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a s ním súvisiacich zákonov, zákona č. 9/2010 Z.z. o sťažnostiach v znení neskorších predpisov a zákona č. 85/1990 Zb. o petičnom práve v znení neskorších predpisov. Predmetom kontroly bola činnosť hygieny výživy bezpečnosti potravín a kozmetických výrobkov a problematika prijímania, evidovania a vybavovania sťažností, petícií a ostatných podnetov. Vykonanou kontrolou boli zistené nedostatky v Smernici úradu k sťažnostiam a v evidencii sťažností a petícií, i keď samotný zákon o sťažnostiach sa dodržiava. Ďalej kontrolný orgán zistil, že sa dôsledne neprejednávajú správne delikty, alebo sa za jeden skutok udeľujú viaceré opatrenia. K jednotlivým kontrolným zisteniam uvedených v Protokole o výsledku kontroly zo dňa 29.11.2013 RÚVZ Košice podal kontrolnému orgánu písomné vyjadrenie, v ktorom voči zisteným nedostatkom predložil námietky a tým zároveň požiadal o opravu Protokolu o výsledku kontroly. Ukončenie kontroly sa predpokladá v 1. štvrtroku 2014.

Zdravotnícka informatika a bioštatistika

1. Organizácia a podmienky činnosti

1.1. Začlenenie podľa organizačnej štruktúry úradu

1.2. Personálne obsadenie

Tabuľka 1

	Pracovníci odboru	
	interne	externe
VŠ lekár		
VŠ informatik	1,00	
VŠ bioštatistik		
SŠ informatik	2,00	
SŠ štatistik		

Poznámka: Prepočítaný počet informatikov na úväzok (v desatinných číslach).

1.3. Počítačové a programové vybavenie na úrade

1.3.1. Prepočítaný počet pracovníkov a počet PC na úrade

Tabuľka 2

	Počet pracovníkov	Počet PC / z toho v LAN
Spolu	183,00	145/102

Poznámka: Počet PC /z toho v LAN mínus 3 oproti minulému roku
Prepočítaný počet pracovníkov na úväzok.

1.3.2. Programové vybavenie na úrade na PC

Tabuľka 3a

Operačné systémy	Počet užívateľských licencií*
MS Windows 8	3
MS Windows 7	21
MS Windows Vista	10
MS Windows XP	84
MS Windows 2000	4
MS Windows 98	12
MS Windows 95	7
Staršie MS Windows	2
Iné okrem MS Windows	2

Tabuľka 3b

Kancelárske balíky	Počet užívateľských licencií*
MS Office 2010	12
MS Office 2007	48
MS Office 2003	52
MS Office 2002	6
MS Office 2000	11
MS Office XP	-
Staršie MS Office	10
Iné okrem MS Office	6

Tabuľka 3c

Špecializované APV skupiny	Počet užívateľských licencií*
Zdravotnícke	14
Ekonomické a personálne	7
Registratúrne	26
Právnické	7
Štatistické a matematické	1
Grafické	11

Poznámka k tabuľkám 3a, 3b, 3c:

*V prípade multilicencie: Počet užívateľských licencií = max. počet klientov v multilicencii.

1.4. Poskytovateľ pripojenie do internetu, Web sídlo úradu, Intranet

Tabuľka 4a

Poskytovateľ pripojenia – Ipeľská	Telekom a.s., Bratislava
Poskytovateľ pripojenia – Rooseveltova	Telekom a.s., Bratislava
Poskytovateľ pripojenia – Senný trh	Telekom a.s., Bratislava

Poznámka:

V prípade viacerých bodov pripojenia vypísať každý prípojný bod.

Tabuľka 4b

webové sídlo - vytvorené	interne
webové sídlo - aktualizácie	interne

Tabuľka 4c

Zriadený intranet	áno
-------------------	-----

Poznámka: Vpísať len jednu z možností: áno / nie

2. Vzdelávanie informatikov

V 2. polroku 16.8.2013 sa zamestnankyňa odd. informatiky zúčastnila seminára na Ochranu osobných údajov zák. č. 122/2013 – Magistrát Košice z prostriedkov RÚVZ. Dňa 19.9.2013 sa pracovníci oddelenia informtiky zúčastnili seminára na Ochranu osobných údajov č. 122/2013 - ÚNLP Košice bez prostriedkov RÚVZ. Dňa 11.10.2013 sa správca IT zúčastnil seminára eGovernment zák. č. 305/2013 - Magistrát Košice z prostriedkov RÚVZ.

3. Výsledky činností

3.1. Hardvérová a softvérová podpora

Odd. informatiky zabezpečovalo servis a technickú podporu celého IT parku (údržba, oprava, renovácie, testovanie, výmena komponentov a tlačových zásobníkov...). V technicky náročnejších prípadoch bola oslovená servisná firma podľa výberového konania. Softvérová podpora (inštalácie – reinštalácie, aktualizácie, zálohovanie) bola plne zastrešovaná odd. informatiky.

3.2. Semináre a školiace akcie

V decembri prebiehalo školenie zamestnancov na ochranu osobných údajov, ktorí prichádzajú do styku s osobnými údajmi.

3.3. Činnosti v spolupráci s ostatnými odbornými útvarmi a iným(i) RÚVZ

Informatici počas roka 2013 úzko spolupracovali so všetkými pracovníkmi odborných útvarov RÚVZ Košice a v plnom rozsahu zabezpečovali plnenie pracovných úloh a spoluprácu na úrovni medzi RÚVZ v Košickom kraji.

3.4. Ďalšie špecifické činnosti

- predĺženie domény RUVZKE.SK
- administrácia a údržba serverov
- zásahy pri výpadku internetu a elektronickej pošty
- obnovenie prevádzky internetového pripojenia, webového sídla, emailovej pošty
- aktualizácia webového sídla, pravidelná (peľ, chrípka, LTS) a nepravidelná podľa požiadaviek odborných útvarov
- pravidelné zverejňovanie faktúr, objednávok, registrov odborných spôsobilostí na webovom sídle
- aktualizácia LEA_UAFALAN (reindex databáz, nový rok, zálohovanie), asistovanie pri uzávierke
- administrácia WinASU (reindex databáz, nový rok, prenos spisov, uzavretie starého roka, zálohovanie)
- pravidelná aktualizácia Infosystému Slovakia

- prevod databáz na používanie v novom roku na jednotlivých odborných útvaroch
- zálohovanie: VEMA, EMA, AMA, WinSkklady, M-Lab, ASTR, TZS, AIDS, XLS DB-SYFILIS
- celoslovenské spracovanie údajov SOL
- presun IT (PC, monitorov, tlačiarň...)
- návrhy konfigurácie pre nákup IT
- pripájanie a konfigurovanie PC do LAN
- inštalácia, konfigurácia a testovanie nových PC a nového softvéru
- reinštalácia počítačových staníc
- servis a testovanie IT
- aktualizácia elektronickej databázy celého IT parku RÚVZ vrátane, programového vybavenia, základných parametrov a periférnych zariadení
- zber, objednávky a distribúcia tlačových zásobníkov s farbou, prípadné reklamácie a vyradovanie
- spolupráca s externou firmou na posúdenie IT za účelom vyradovania a rentabilnosti opráv
- priebežné vyhotovenie preukazov na parkovanie, preukazy pre ŠS
- spolupráca pri vyhotovení prezentácií pre odbory
- spracovanie Výročnej správy za oddelenie informatiky, krajská VS za informatiku, VS za RÚVZ Košice a VS za Košický kraj
- skenovanie dokumentov, tlač, napaľovanie CD/DVD pre odborné útvary
- odvírovacie služby
- demontáž vyradenej IT
- príprava programu na dochádzku na každý rok a prispôsobenie pre jednotlivé odbory
- asistencia pri zverejňovaní zmlúv do CRZ
- primárne zásahy a poradenstvo na RÚVZ KE pri práci s IT
- evidencia inventáru odd. informatiky

Publikačná a prednášková činnosť

PUBLIKAČNÁ ČINNOSŤ

Bibliografický odkaz na časť diela - článok v zborníku:

SCHNITZEROVÁ, E. Účasť verejného zdravotníctva a sociálnej práce na prevencii drogových závislostí. In ROVNÝ, Ivan – OCHABA, Róbert (eds.). *Duševné zdravie ako predpoklad celkového zdravia. Zborník príspevkov z vedeckej konferencie 37. dni zdravotnej výchovy MUDr. Ivana Stodolu konanej 16. – 17. 10. 2012 v Novom Smokovci vo Vysokých Tatrách*. Bratislava: ÚVZ SR, 2012, s. 234-239. ISBN 978-80-7159-214-3.

SCHNITZEROVÁ, E. Etika v sociálnej práci s užívateľmi drog. In LUBELCOVÁ, Gabriela – DŽAMBAZOVIČ, Roman (eds.). *Sociálna patológia optikou sociologického skúmania (slovensko-české sociologické dni). Zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie FF UK v Bratislave konanej 3. – 5. 10. 2012 v Modre – Harmónii* [CD-ROM]. Bratislava : Stimul, 2013, s. 306-321. ISBN 978-80-8127-077-2. [online]. Dostupné na: <http://stella.uniba.sk/texty/Zbornik_Soc_deviacie-2013.pdf>.

SCHNITZEROVÁ, E., ANTONIČOVÁ, I. Psychológia v edukácii sociálnych pracovníkov a niektoré jej aspekty v sociálnej práci s užívateľmi drog. In LUKÁČ, Marek (ed.). *Edukácia človeka – problémy a výzvy pre 21. storočie. Zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie konanej dňa 11. 12. 2012 v Prešove* [CD-ROM]. Prešov : Fakulta humanitných a prírodných vied Prešovskej univerzity v Prešove, 2013, s. 147-152. ISBN 978-80-555-0825-2. [online]. Dostupné na: <<http://www.pulib.sk/web/kniznica/elpub/dokument/Lukac1>>.

RAPANT, S - CVEČKOVÁ, V. - DIETZOVÁ, Z. - FAJČIKOVÁ, K.- HILLER, E. - FINKELMAN, R.B. - ŠKULTÉTYOVÁ, S. The potential impact of geological environment on health status of Residents of the Slovak Republic. In *Environmental Geochemistry and Health*. Print ISSN 0269-4042, Online ISSN 1573-2983. November 2013. DOI 10.1007/s10653-013-9580-5.

BRATSKÁ, Z. Využitie chlórdioxidu na dezinfekciu pitnej vody z VN Starina z pohľadu orgánu verejného zdravotníctva. *Zborník odborných prác z konferencie „Zdravotné zabezpečenie pitnej vody“* Banská Bystrica, apríl 2013, s. 65-67.

TKACOVÁ, E., BIZUB, V. Staphylococcus aureus (koagulázopozitívne stafylokoky a ich toxíny): In: *Správa o zoonózach, pôvodcoch alimentárnych nákaz v Slovenskej republike za rok 2012*, s. 79-82.

GAJDOŠ, O., GAJDOŠOVÁ, D.: Riziko genotoxicity v životospráve a poradňa prevencie rakoviny. In.: *Recenzovaný zborník vedeckých prác: Book of abstracts Bilateral Czech and Slovak Workshop Genetic Toxicology and Cancer Prevencion, Cancer Research Institute Slovak Academy of Sciences*, Bratislava, vydanie I., 2013, s. 43

Bibliografický odkaz na článok v seriálovej publikácii

STREČANSKÁ, Anna., BEŇOVÁ, Katarína., ČIPÁKOVÁ, Andrea., RENČKO, Andrej:
Content of Radionuclides in Rocks. In: Folia Veterinaria, 57, 2, 2013, s. 91-93

TÓTHOVÁ, Melinda., BEŇOVÁ, Katarína., ČIPÁKOVÁ, Andrea: Contamination of
Selected Herbs with Radionuclides in Slovakia. In: Folia Veterinaria, 57, 2, 2013, s. 94-96

Iné

Publikovane články na Internete

KATRENIÁKOVÁ, Z., HRAPKOVÁ, N., SCHNITZEROVÁ, E., SKOKŇOVÁ, Z.
*Evidence-based Guidelines on Health Promotion for Older People: Social Determinants,
Inequality & Sustainability - 3 selected cases from Slovakia.* [online]. Dostupné na:
<http://www.uvzsr.sk/docs/info/podpora/letaky/seniori/Health_Pro_Elderl_SR.pdf>. (2013-
09-24)

GAJDOŠOVÁ, D., RIMÁROVÁ, K. : Čo sú bezlepkové potraviny. In: www.zdravie.sk, 06.
05.2013

GAJDOŠOVÁ, D., RIMÁROVÁ, K. : Alergény a štyri ročné obdobia. In: www.zdravie.sk,
12.03.2013

GAJDOŠOVÁ, D., RIMÁROVÁ, K. : Ako sa zorientovať pri hľadaní informácií o celiakii.
In: www.zdravie.sk, 06.05.2013

GAJDOŠOVÁ, D. : Štítna žľaza a riziko jej poruchy v tehotenstve. In: www.zdravie.sk,
10.07.2013

GAJDOŠOVÁ, D., RIMÁROVÁ, K. : Tehotenstvo, dojčenie dieťaťa a celiakia. In:
www.zdravie.sk, 5.8.2013

GAJDOŠOVÁ, D., RIMÁROVÁ, K. : Celiakia – aký je život bez chleba? In:
www.zdravie.sk, 06.05.2013

GAJDOŠOVÁ, D., RIMÁROVÁ, K. : Potraviny bez lepku a ich označenie. In:
www.zdravie.sk, 18.11.2013

GAJDOŠOVÁ, D., MAČINGOVÁ A. : Očistná diéta a očista organizmu. In:
www.zdravie.sk, 19.04.2013

GAJDOŠOVÁ, D., GAJDOŠ, A. : Bór. In: www.zdravie.sk, 29.04.2013

GAJDOŠOVÁ, D., GAJDOŠ, A. : Fluor. In: www.zdravie.sk, 29.04.2013

GAJDOŠOVÁ, D., GAJDOŠ, A. : Kobalt. In: www.zdravie.sk, 29.04.2013

GAJDOŠOVÁ, D., GAJDOŠ, A. : Molybdén. In: www.zdravie.sk, 29.04.2013

GAJDOŠOVÁ, D., GAJDOŠ, A. : Selén. In: www.zdravie.sk, 29.04.2013

GAJDOŠOVÁ, D., GAJDOŠ, A. : Mangán. In: www.zdravie.sk, 24.01.2013

GAJDOŠ, A. : B 17 – účinná zložka v prevencii rakoviny. In: www.zdravie.sk, 24.01.2013

GAJDOŠ, A. : Huby, rádioaktivita a havária vo Fukušime. In: www.zdravie.sk, 04.02.2013

GAJDOŠOVÁ, D. : Fosfor. In: www.zdravie.sk, 2013

GAJDOŠOVÁ, D. : Vápnik. In: www.zdravie.sk, 2013

PREDNÁŠKOVÁ ČINNOSŤ

Meno a priezvisko	Názov prednášky	Názov kongresu, seminára, atď.	Miesto konania	Dátum
Agnesa Zajacová	Vplyv konzumácie ovocia a zeleniny na metabolický syndróm u klientov Poradenského centra ochrany a podpory zdravia.	VIII. krajský seminár medicínsko-technických pracovníkov	Lekárska fakulta Univerzity P. J. Šafárika, Košice	13. 11. 2013
Soňa Gregová Monika Fabianová	Prezentácia mobilnej Poradne zdravia a Poradne na odvykanie od fajčenia – ponuka služieb účastníkom konferencie (v rámci spolupráce s Ligou proti rakovine – pobočkou Košice).	Konferencia edukačného charakteru s medzinárodnou účasťou - IX. Pacientsky seminár v rámci XVII. Košických chemoterapeutických dní	Magistrát mesta Košice, Košice	30. 11. 2013
Agnesa Zajacová	Vplyv konzumácie ovocia a zeleniny na výskyt metabolického syndrómu u klientov poradne zdravia.	Odborný seminár pre MTP pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ so sídlom v Košiciach	9. 4. 2013
Eva Schnitzerová Soňa Gregová Monika Fabianová	Týždeň mozgu – charakteristika celonárodnej kampane a participácie RÚVZ Košice.	Odborný seminár pre pracovníkov s VŠ vzdelaním RÚVZ v KE kraji	RÚVZ so sídlom v Košiciach	20. 6. 2013
Jana Kollárová	Fiškálna politika v prevencii rizikových faktorov chronických ochorení.	Odborný seminár pre pracovníkov s VŠ vzdelaním RÚVZ v KE kraji	RÚVZ so sídlom v Košiciach	20. 6. 2013
Eva Schnitzerová Monika Fabianová Soňa Gregová	Týždeň mozgu – charakteristika celonárodnej kampane a participácie RÚVZ Košice.	Odborný seminár pre MTP pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ so sídlom v Košiciach	17. 9. 2013

Viera Lešníková	Hygienické kontroly v zariadeniach školského stravovania usporiadateľom bol Dr. Josef Raabe Slovensko, s.r.o. Trnavská cesta 84, Bratislava.	Odborný seminár pre pracovníkov školských stravovacích zariadení	KŠÚ Košice	16.10. 2013
Viera Lešníková	Hygienické kontroly v zariadeniach školského stravovania.	Odborný seminár pre pracovníkov školských stravovacích zariadení	KŠÚ Košice	29.11.2013
Viera Lešníková	Hygienické kontroly v zariadeniach školského stravovania.	Odborný seminár pre pracovníkov školských stravovacích zariadení	KŠÚ Košice	4.12.2013
Zuzana Bratská	Aktualizácia účinných pesticídnych látok vo vodách.	Konferencia „Kvalita vody vo VVS“ v Košiciach	Košice	26.3.2013
Eva Tkáčová, Ema Daňková Emília Smejkalová	Výskyt vodných makrofytov vo vybraných prírodných kúpaliskách v okrese Košice-okolie.	Odborný seminár pre pracovníkov s VŠ vzdelaním RÚVZ v KE kraji	RÚVZ so sídlom v Košiciach	17.10.2013
Gabriela Lendelová	Výskyt vodných makrofytov vo vybraných prírodných kúpaliskách v okrese Košice-okolie.	Odborný seminár pre MTP pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ so sídlom v Košiciach	23.10.2013
Viera Lengyelová Anna Belyová	Národné referenčné centrum pre diftériu a medzinárodná spolupráca v rámci EU.	X. odborná konferencia národných referenčných centier pre surveillance infekčných chorôb v SR	MZ SR Bratislava	19.3.2013
Viera Lengyelová Anna Belyová	Národné referenčné centrum pre diftériu a medzinárodná spolupráca v rámci EU.	XI. celoslovenský odborný seminár zdravotníckych laborantov Košíc	Nemocnica Košice-Šaca	12.4.2013
Igor Masica Eva Andrasyová	25 rokov diagnostiky HIV/AIDS na RÚVZ so sídlom v Košiciach.	Odborný seminár pre pracovníkov s VŠ vzdelaním RÚVZ v KE kraji	RÚVZ so sídlom v Košiciach	28.11.2013
Igor Masica Eva Andrasyová	25 rokov diagnostiky HIV/AIDS na RÚVZ so sídlom v Košiciach.	Odborný seminár pre MTP pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ so sídlom v Košiciach	19.11.2013

Beáta Nadzonová Anna Belyová	Antrax – podozrivé zásielky.	Odborný seminár pre pracovníkov s VŠ vzdelaním RÚVZ v KE kraji	RÚVZ so sídlom v Košiciach	28.11.2013
Beáta Nadzonová Anna Belyová	Antrax – podozrivé zásielky.	Odborný seminár pre MTP pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ so sídlom v Košiciach	19.11.2013
Andrea Čipáková	Obsah prírodných a umelých rádionuklidov vo vzorkách životného prostredia.	Seminár pracovníkov rádiochemických laboratórií	Výskumný ústav vod-ného hospodárstva Bratislava	28.5.2013
Andrea Čipáková	Gamaspektrometrická analýza vzoriek vybraných článkov potravinového reťazca.	XXV. konzultačné dni pracovníkov vodohospodárskych laboratórií	Banská Štiavnica	11.9.2013
Viktor Vrábek	Rádioaktivita povrchových a pitných vôd v okolí prieskumného územia Čermel'-Jahodná.	XXV. konzultačné dni pracovníkov vodohospodárskych laboratórií	Banská Štiavnica	11.9.2013
Kamila Kleinová Andrea Čipáková	Analýza možných chýb a ich následkov pri vyšetovaní röntgenovými prístrojmi.	Odborný seminár pre pracovníkov s VŠ vzdelaním RÚVZ v KE kraji	RÚVZ so sídlom v Košiciach	28.11.2013
Daniela Tarabčáková Marie Šťastná Soňa Porubská	Psychosociálne riziká u vodičov nákladnej dopravy.	Odborný seminár pre pracovníkov s VŠ vzdelaním RÚVZ v KE kraji	RÚVZ so sídlom v Košiciach	23.5.2013
Marie Šťastná Daniela Tarabčáková Zuzana Szeghyová	Sick building syndróm.	Odborný seminár pre pracovníkov s VŠ vzdelaním RÚVZ v KE kraji	RÚVZ so sídlom v Košiciach	23.5.2013
Eva Chovancová	Hygienické podmienky v zariadeniach na zber a spracovanie odpadov.	Odborný seminár pre MTP pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ so sídlom v Košiciach	26.6.2013
Adriana Takáčová	Požiadavky na výkon profesionálnej dezinfekcie, dezinfekcie a deratizácie.	Odborný seminár pre MTP pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ so sídlom v Košiciach	26.6.2013

Marie Šťastná Daniela Tarabčáková	Skríningové zisťovanie vplyvu pracovného ovzdušia v nevýrobných priestoroch na zdravie zamestnancov.	XXI. vedecko-odborná konferencia s medzinárodnou účasťou „Životné podmienky a zdravie“	Kúpele Nový Smokovec	25.9.2013
Renáta Marcinčinová Eva Roszková Andrej Gajdoš Dagmar Gajdošová	Riziko genotoxicity v životospráve a poradňa prevencie rakoviny.	Odborný seminár pre MTP pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ so sídlom v Košiciach	9.4.2013
Andrej Gajdoš Dagmar Gajdošová	Riziko genotoxicity v životospráve a poradňa prevencie rakoviny.	Genetic Toxicology and Cancer Preventio, Cancer Research Institute Slovak Academy of Sciences, Bratislava	Kongresové centrum SAV, Smolenice	13.-16.10.2013
Marek Bobko Gabriela Swiatlowská Miriama Karpačová	Elektromagnetické pole v pracovnom a životnom prostredí – skúsenosti s meraním a hodnotením.	Odborný seminár pre pracovníkov s VŠ vzdelaním RÚVZ v KE kraji	RÚVZ so sídlom v Košiciach	17.10.2013
Andrej Gajdoš Dagmar Gajdošová	Prehľad aktuálnych onkorizík z klinickej a anamnestickéj praxe poradne prevencie rakoviny.	Odborný seminár pre pracovníkov s VŠ vzdelaním RÚVZ v KE kraji	RÚVZ so sídlom v Košiciach	28.11.2013
Jana Seligová	Výskyt pneumokokových a meningokokových ochorení v spádovej oblasti RÚVZ Košice.	Odborný seminár pre všeobecných lekárov pre dospelých a všeobecných lekárov pre deti a dorast	RÚVZ so sídlom v Košiciach	21.5.2013
Jana Seligová	Očkovanie v praxi.	XVI. Východoslovenský vakcinačný deň L. Pasteura	LF UPJŠ Košice	4.6.2013
Jana Seligová	Úloha RÚVZ v mimoriadnych situáciách.	Odborno-metodické zamestnanie zástupcov zdravot. zariadení k úlohám Podrobného plánu opatrení pre prípad pandémie chrípky	Košice	25.6.2013

Veronika Tarkovská	Umývajte si ruky – zachrániš si život.	Seminár pre VŠ PZS LVN a.s. Košice	LVN a.s. Košice	22.6.2013
Jana Seligová	Dôležitosť očkovania proti chrípke a pneumokokom v sezóne 2013/2014.	Odborný seminár – klinická prax vo všeobecnom lekárstve	Košice	25.9.2013
Jana Seligová	Dôležitosť očkovania proti chrípke a pneumokokom v sezóne 2013/2014.	Odborný seminár – klinická prax v pediatrii	Košice	17.10.2013
Jana Seligová	Prídavné látky vo vakcínach. Morbili – parotitída – rubeola.	Projekt Hodnota očkovania. Odborný seminár pre sestry a pôrodné asistentky	RÚVZ Košice	30.10.2013
Veronika Tarkovská	Diftéria, tetanus, pertussis. Vírusová hepatitída typu B – Poliomyelitída – Infekcie vyvolané H. influenzae typu B – Pneumokokové infekcie.	Projekt Hodnota očkovania. Odborný seminár pre sestry a pôrodné asistentky	RÚVZ Košice	30.10.2013
Jana Seligová	Prídavné látky vo vakcínach. Morbili – parotitída – rubeola.	Projekt Hodnota očkovania. Odborný seminár pre sestry a pôrodné asistentky	RÚVZ Košice	6.11.2013
Veronika Tarkovská	Diftéria, tetanus, pertussis. Vírusová hepatitída typu B – Poliomyelitída – Infekcie vyvolané H. influenzae typu B – Pneumokokové infekcie.	Projekt Hodnota očkovania. Odborný seminár pre sestry a pôrodné asistentky	RÚVZ Košice	6.11.2013
Jana Seligová	Prídavné látky vo vakcínach. Morbili – parotitída – rubeola.	Projekt Hodnota očkovania. Odborný seminár pre sestry a pôrodné asistentky	RÚVZ Košice	8.11.2013
Veronika Tarkovská	Diftéria, tetanus, pertussis. Vírusová hepatitída typu B – Poliomyelitída – Infekcie vyvolané H. influenzae typu B – Pneumokokové infekcie.	Projekt Hodnota očkovania. Odborný seminár pre sestry a pôrodné asistentky	RÚVZ Košice	8.11.2013

Jana Seligová	Úloha RÚVZ v mimoriadnych situáciách.	Odborná príprava predsedov a členov krízových štábov OÚ	Spišská Nová Ves	22.11.2013
Jana Seligová	Prídavné látky vo vakcínach. Morbili – parotitída – rubeola.	Projekt Hodnota očkovania. Odborný seminár pre sestry a pôrodné asistentky	Nemocnica a.s., Košice-Šaca	26.11.2013
Veronika Tarkovská	Diftéria, tetanus, pertussis. Vírusová hepatitída typu B – Poliomyelitída – Infekcie vyvolané H. influenzae typu B – Pneumokokové infekcie.	Projekt Hodnota očkovania. Odborný seminár pre sestry a pôrodné asistentky	Nemocnica a.s., Košice-Šaca	26.11.2013
Jana Seligová Mária Kriššová Miluše Tatičová	Analýza výsledkov zaočkovanosti v okresoch Košice I.-IV. za ostatných 5 rokov.	Odborný seminár pre pracovníkov s VŠ vzdelaním RÚVZ v KE kraji	RÚVZ so sídlom v Košiciach	26.9.2013
Veronika Tarkovská Mária Fecsuová Milada Križanová	Európske prevalenčné sledovanie nozokomiálnych nákaz a užívania antibiotík.	Odborný seminár pre pracovníkov s VŠ vzdelaním RÚVZ v KE kraji	RÚVZ so sídlom v Košiciach	26.9.2013
Mária Kriššová Miluše Tatičová Jana Seligová	Analýza výsledkov zaočkovanosti v okresoch Košice I.-IV. za ostatných 5 rokov.	Odborný seminár pre MTP pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ so sídlom v Košiciach	14.5.2013
Mária Fecsuová Milada Križanová Veronika Tarkovská	Európske prevalenčné sledovanie nozokomiálnych nákaz a užívania antibiotík.	Odborný seminár pre MTP pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ so sídlom v Košiciach	17.9.2013
Zuzana Bertóková Marta Prevužňáková Darina Lechmanová	Výsledky z mimoriadnych kontrol vykonaných v roku 2012 zameraných na dodržiavanie hygienických požiadaviek v reštauráciách Ázijského typu.	Odborný seminár pre MTP pracovníkov RÚVZ Košice	RÚVZ so sídlom v Košiciach	9.4.2013
Margita Kaplanová	Predaj potravín na trhoch a trhoviskách v Košickom kraji.	Odborný seminár	VÚC Košice	16.1.2013
Margita Kaplanová	Výživové a zdravotné tvrdenia v potravinách.	Odborný seminár pre pracovníkov s VŠ vzdelaním RÚVZ v KE kraji	RÚVZ Košice	18.4.2013

Emília Gajdošová Katarína Michalčíková	Výsledky z mimoriadnych kontrol vykonaných v roku 2012 zameraných na dodržiavanie hygienických požiadaviek v reštauráciách Ázijského typu.	Odborný seminár pre pracovníkov s VŠ vzdelaním RÚVZ v KE kraji	RÚVZ Košice	18.4.2013
Margita Kaplanová	Verejné zdravotníctvo.	Odborný seminár	Inštitút vzdelávania veterinárnych lekárov Košice	17.9.2013

Chemické analýzy

1. Personálne obsadenie pracovísk a stav akreditácie v roku 2013

ÚVZ a RÚVZ v SR	Pracovníci					Akreditácia				
	VŠ	SZP	NZP	Spolu	S	počet skúšok / počet ukazovateľov		počet odberov / počet ukazovateľov		platnosť do 19. 08. 2018
						A	N	A	N	
RÚVZ Košice	8	12	2	22	U	32	136	6	40	
						85	300	20	89	

vysokoškolsky vzdelaní pracovníci (VŠ)

strední zdravotnícki pracovníci (SZP)

pomocný personál (NZP)

MD – materská dovolenka

A – akreditované (skúšky, odbery, ukazovatele)

N – neakreditované (skúšky, odbery, ukazovatele)

S – skúška

U – ukazovateľ

2. Analytická činnosť pracovísk OCHA v roku 2013

a) podľa typu komodít

Názov úradu	Druh výkonu	Typ vzorky										Spolu
		Voda pitná	Voda na kúpanie	Minerálne vody	Potraviny	Materské mlieko	PBP	Kozmetika	Ovzdušie	Biologický materiál	Iné	
RÚVZ Košice	vzorky	1780	549	6	361	0	0	0	471	690	2	3859
	ukazovatele	23712	1226	125	1498	0	0	0	533	1204	20	28318
	analýzy	42297	2042	268	3152	0	0	0	1154	2925	36	51874

b) zabezpečenie kvality skúšok

Názov úradu		Typ vzorky									Spolu
		Vody	Potraviny	Materské mlieko	PBP	Kozmetika	Ovzdušie	Biologický materiál	Iné		
RÚVZ Košice	ukazovatele	1202	239	0	0	0	245	120	35	1841	
	analýzy	2320	683	0	0	0	1612	277	81	4973	

c) meranie mikroklimatických faktorov pri odbere ovzdušia

Názov úradu	Počet ukazovateľov	Počet analýz
RÚVZ Košice	1376	1512

3. Účasť na medzilaboratórnych porovnávacích testoch a porovnaníach pracovísk v roku 2013

Názov úradu	Počet		Typ vzorky					Spolu
			Vody	Potraviny	Ovzdušie	Biologický materiál	Iné	
RÚVZ Košice	testov	prihlásené	1	2	2	2	0	7
		ukončené	1	2	2	1	0	6
	ukazovateľov	prihlásené	11	5	10	3	0	29
		ukončené	11	5	10	2	0	28

4. Organizovanie medzilaboratórnych porovnávacích testov v roku 2013

Organizátor	Názov testu	Typ testu	Počet ukazovateľov	Počet účastníkov testu
-	-	-	-	-

Typ testu:

PT – skúška spôsobilosti, porovnávacie meranie

BP – bilaterálne porovnanie

EP – experimenty presnosti, validácia metód

5. Nové analytické metódy a postupy meraní (a odberov) zavedené v pracoviskách v roku 2013

Názov úradu	Typ vzorky (komodita)	Ukazovateľ	Druh metódy	Pôvod metódy (STN, ISO, EN, vlastná metóda)
RÚVZ Košice	-	-	-	-

6. Odborná činnosť pracovník v roku 2013

a) Programy, projekty, ťažiskové úlohy verejného zdravotníctva

Číslo úlohy: 2.1	NÁZOV ÚLOHY: Znižovanie miery zdravotných rizík zamestnancov z pracovného prostredia, pracovných podmienok a spôsobu práce	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Košice	541	603

Číslo úlohy: 3.2	NÁZOV ÚLOHY: Monitoring jodidácie kuchynskej soli	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Košice	196	386

Číslo úlohy: 3.6	NÁZOV ÚLOHY: Monitoring spotreby vybraných prídavných látok v potravinách	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Košice	5	5

Číslo úlohy: 4.2	NÁZOV ÚLOHY: Monitoring stravovacích zvyklostí a výživových preferencií vybranej populácie detí SR a hodnotenie expozície vybraných rizík spojených s konzumáciou jedál	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Košice	40	240

Číslo úlohy: 7.3	NÁZOV ÚLOHY: Minerálne a pramenité balené vody a vody vo watercooleroch	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Košice	7	129

Číslo úlohy: 7.6	NÁZOV ÚLOHY: Rezíduá pesticídov v potravinách pre dojčenskú a detskú výživu	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Košice	5	45

Číslo úlohy: 7.9	NÁZOV ÚLOHY: Stanovenie PAU v ovzduší a hydroxypyreínu v moči u pracovníkov vybraných profesií	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Košice	495	982

Číslo úlohy: 7.10	NÁZOV ÚLOHY: Stanovenie olova v krvi exponovaných pracovníkov	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Košice	91	91

Číslo úlohy: 7.20	NÁZOV ÚLOHY: Monitoring obsahu dusičnanov vo vodných zdrojoch individuálneho zásobovania	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Košice	522	1044

Číslo úlohy: 7.21	NÁZOV ÚLOHY: Monitoring celkového organického uhlíka v prírodných a umelých kúpaliskách	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Košice	47	47

b) Plnenie ďalších úloh a projektov v rámci SR

Názov úradu	Organizátor úlohy, projektu	Názov úlohy	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov	Počet analýz
RÚVZ Košice	HF TU Košice a LF UPJŠ Košice	Tkanivová distribúcia ťažkých kovov (Hg) po chronickej expozícii subtoxickými dávkami u potkanov	32	32	64

c) Iná odborná činnosť

Názov úradu	Pracovisko	Forma činnosti
RÚVZ Košice	OCHA	RNDr. Majoroš sa podieľal na činnosti orgánov Hlavného hygienika SR ako krajský odborník a člen Poradného zboru HH SR pre odbor chemické analýzy
RÚVZ Košice	OCHA	Pracovníci OCHA zabezpečili a uskutočnili odborný výklad pre exkurzie zahraničných študentov Lekárskej fakulty UPJŠ.

7. Medzinárodná činnosť pracovísk v roku 2013

Názov úradu	Pracovisko	Forma činnosti
RÚVZ Košice	-	-

Fyzikálne analýzy

**1. Personálne obsadenie pracovísk FF v SR
a stav akreditácie v roku 2013**

ÚVZ a RÚVZ v SR	Pracovníci					Akreditácia				
	VŠ	SZP	NZP	Spolu		počet skúšok / počet ukazovateľov		počet odberov / počet ukazovateľov		platnosť do
						A	N	A	N	
RÚVZ Košice	3	1 MD	-	4	S	2	11			19. 08. 2018
					U	8	60			

vysokoškolsky vzdelaní pracovníci (VŠ)
strední zdravotnícki pracovníci (SZP)
pomocný personál (NZP)
MD – materská dovolenka

A – akreditované (skúšky, odbery, ukazovatele)
N - neakreditované (skúšky, odbery, ukazovatele)

Prehľad meraní veličín fyzikálných faktorov v životnom a pracovnom prostredí v SR v roku 2013

Názov úradu	HLUK			VIBRÁCIE			OPTICKÉ ŽIARENIE (osvetlenie, lasery, UV, IR)			TEPELNO-VLHKOSTNÁ MIKROKLÍMA			ELEKTROMAGN. POLE		
	POČET			POČET			POČET			POČET			POČET		
	vzoriek	ukaz.	analýz	vzoriek	ukaz.	analýz	vzoriek	ukaz.	analýz	vzoriek	ukaz.	analýz	vzoriek	ukaz.	analýz
ÚVZ SR															
RÚVZ Bratislava hl.m. SR															
RÚVZ Banská Bystrica															
RÚVZ Košice	104	348	5616	3	7	23	25 ¹⁾	25 ¹⁾	125 ¹⁾	170	860	4220	186	2976	4278
RÚVZ Nitra															
RÚVZ Poprad															
RÚVZ Prešov															
RÚVZ Prievidza															
RÚVZ Trenčín															
RÚVZ Trnava															
RÚVZ Žilina															
Spolu															

Poznámky k tabuľke:

počet vzoriek = počet meraných miest, napr. vysielač, miestnosť, pracovné miesto, stroj, stanovište apod. (označených kódovým číslom centrálného príjmu)

počet ukazovateľov = počet fyz. veličín (faktorov) zmeraných na meraných miestach

počet analýz = počet meraní

¹⁾ z toho (vzorky/ukazovatele/analýzy) osvetlenie 0/0/0, UV 25/25/125

2. Účasť na medzilaboratórnych porovnávacích testoch a porovnaníach pracovísk FF v SR v roku 2013

Názov úradu	Počet		Typ vzorky						Spolu
			Hluk	Vibrácie	Umelé osvetlenie	Elektromagn. etické pole	TVM	iné	
RÚVZ Košice	testov	prihlásené							-
		ukončené							-
	ukazovateľov	prihlásené							-
		ukončené							-

3. Organizovanie medzilaboratórnych porovnávacích testov pracoviskami FF v SR v roku 2013

Organizátor	Názov testu	Typ testu	Počet ukazovateľov	Počet účastníkov testu

Typ testu:

PT – skúška spôsobilosti, porovnávacie meranie

BP – bilaterálne porovnanie

EP – experimenty presnosti, validácia metód

4. Nové analytické metódy a postupy meraní (a odberov) zavedené v pracoviskách FF v SR v roku 2013

Názov úradu	Typ vzorky (komodita)	Ukazovateľ	Druh metódy	Pôvod metódy (STN, ISO, EN, vlastná metóda)
RÚVZ Košice	UV žiarenie v ŽP	1	Priame meranie	1/ STN EN 60335-2-27 Elektrické spotrebiče pre domácnosť a na podobné účely Bezpečnosť Časť 2-27: Osobitné požiadavky na spotrebiče určené na ožarovanie pokožky ultrafialovým a infračerveným žiarením 2/ Vyhláška MZ SR o podrobnostiach a požiadavkách na zariadenia starostlivosti o ľudské telo

5. Odborná činnosť pracovísk FF v SR v roku 2013

a) Programy, projekty, ťažiskové úlohy verejného zdravotníctva

Číslo úlohy: 7.11	NÁZOV ÚLOHY: Objektívizácia účinkov zdrojov optického žiarenia v pracovnom a životnom prostredí	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Košice	25	25

b) Plnenie ďalších úloh a projektov v rámci SR

Názov úradu	Organizátor úlohy, projektu	Názov úlohy	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov	Počet analýz
RÚVZ Košice	-	-	-	-	-

c) Iná odborná činnosť

Názov úradu	Pracovisko	Forma činnosti
		<ul style="list-style-type: none"> - technické komisie - redaktorské rady - výbory odborných organizácií - skúšobné komisie - členstvo v odborných a expertných skupinách - výuka - iné
RÚVZ Košice	OFA	-

6. Medzinárodná činnosť pracovísk FF v SR v roku 2013

Názov úradu	Pracovisko	Forma činnosti
		<ul style="list-style-type: none"> - medzinárodné siete NRL - kontaktný bod ECDC,EFSA - pracovné skupiny EK - medzinárodný monitoring - účasť v medzinárodných projektoch - medzinárodná spolupráca s odbornými pracoviskami - iné
RÚVZ Košice	OFA	-

Genetická toxikológia

1. Personálne obsadenie pracovísk BŽP (GT) v SR a stav akreditácie v roku 2013

ÚVZ a RÚVZ v SR	Pracovníci					Akreditácia				
	VŠ	SZP	NZP	Spolu		počet skúšok/počet ukazovateľov		počet odberov/počet ukazovateľov		platnosť do
						A	N	A	N	
RÚVZ Košice	2	2		4	S	1	10			19. 08. 2018
					U	1	10			

VŠ – vysokoškolsky vzdelaní pracovníci

SZP – strední zdravotnícki pracovníci

NZP – pomocný personál

MD – materská dovolenka

A – akreditované (skúšky, odbery, ukazovatele)

N - neakreditované (skúšky, odbery, ukazovatele)

S – skúšky

U – ukazovatele

2. Analytická činnosť pracovísk BŽP (GT) v roku 2013

a) podľa typu komodít

Názov úradu		Vody pitné a úžitkové	Vody minerálne	Vody bazénové	Vody z prírodných kúpalských	Vodné kvety	Makrofyty	Stery	Piesok	Ovzdušie a bytový prach	Pele	Biol. materiál	Zabezpečenie kvality	Iné	SPOLU
RÚVZ Košice	vzorky											143			143
	ukazovatele											143			143
	analýzy											14300			14300

b) prehľad výkonov analytických skúšok BŽP

Názov úradu		Abiosetón a biosetón pitných vôd	Biosetón prírodných kúpalských	Vodné kvety kvalita - kvantita	Biosetón umelých kúpalských	Améby	Chlorofyl a	Makrofyty	Testy ekotoxicity	Vajíčka helmintov	Cytogenetika	Pele	Biologický materiál	Roztoče	Iné
RÚVZ Košice	vzorky										143				
	ukazovatele										143				
	analýzy										14300				

3. Účasť na medzilaboratórnych porovnávacích testoch a porovnaniach pracovísk BŽP (GT) v SR v roku 2013

Názov úradu	Počet		Typ vzorky					Spolu
			Vody	Potraviny	Ovzdušie	Biologický materiál	Iné	
RÚVZ Košice	testov	prihlásené				2		2
		ukončené				2		2
	ukazovateľov	prihlásené				9		9
		ukončené				9		9

4. Organizovanie medzilaboratórnych porovnávacích testov pracoviskami BŽP (GT) v SR v roku 2013

Organizátor	Názov testu	Typ testu	Počet ukazovateľov	Počet účastníkov testu
-	-	-	-	-

Typ testu:

PT – skúška spôsobilosti, porovnávacie meranie

BP – bilaterálne porovnanie

EP – experimenty presnosti, validácia metód

5. Nové analytické metódy a postupy meraní (a odberov) zavedené v pracoviskách BŽP (GT) v SR v roku 2013

Názov úradu	Typ vzorky (komodita)	Ukazovateľ	Druh metódy	Pôvod metódy (STN, ISO, EN, vlastná metóda)
RÚVZ Košice	-	-	-	-

6. Odborná činnosť pracovísk BŽP (GT) v SR v roku 2013

a) programy, projekty, ťažiskové úlohy verejného zdravotníctva

Číslo úlohy: 2.1.3	NÁZOV ÚLOHY: ZNIŽOVANIE ZDRAVOTNÝCH RIZÍK Z KARCINOGENÝCH A MUTAGENÝCH FAKTOROV VRÁTANE AZBESTU A ZLÁTOK POŠKODZUJÚCICH REPRODUKCIU A NARÚŠAJÚCICH ENDOKRINNÝ SYSTÉM	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Košice	129	12900

Číslo úlohy: 7.22	NÁZOV ÚLOHY: EPIDEMIOLOGICKÁ PREVENCIA RIZIKA KARCINOGENITY V POPULÁCI	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Košice	6	6

b) Plnenie ďalších úloh a projektov v rámci SR

Názov úradu	Organizátor úlohy, projektu	Názov úlohy	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov	Počet analýz
RÚVZ Košice	OGT	Poradňa genetickej toxikológie pre prevenciu rakoviny	321	321	321

c) Iná odborná činnosť

Názov úradu	Pracovisko	Forma činnosti
RÚVZ Košice	OGT	-

7. Medzinárodná činnosť pracovísk BŽP (GT) v SR v roku 2013

Názov úradu	Pracovisko	Forma činnosti
RÚVZ Košice	OGT	Koncom roka 2013 sme začali rokovať o možnosti zapojenia sa do plánovaného grantu súvisiaceho so sledovaním vplyvu PAU na zdravie detskej populácie (spolupráca pri odberoch, spracovaní a transporte biologického materiálu) s MUDr. Šrámom, pracovníkom Ústavu experimentálnej medicíny Akadémie vied Českej republiky .

Mikrobiológia životného prostredia

Tab. č. 1. Personálne obsadenie odboru MŽP a stav akreditácie v roku 2013

Odbor/NRC	Pracovníci			Spolu	Akreditácia		
	VŠ	SZP	NZP		počet		platnosť
					skúšok/ukazovateľov		do
				A	N		
MŽP	2	8	3	13	16/18	43/47	19.08.2018
NRC pre koagulázopozitívne stafylokoky a ich toxíny	1	1	0	2	2/2	0/0	19:08:2013
NRC pre listeriózu	1	1	0	2	1/1	1/1	19:08.2018
SPOLU	4	10	3	17	19/21	44/48	

Tab.č. 2.1. Analytická činnosť odboru MŽP podľa typu komodít

Počet	Druh analyzovaného materiálu								
	voda	ovzdušie	potraviny	PBP	piesky	dekontaminácia prostredia, skúšky sterility	vzorky zabezpečenia kvality meraní	iné	spolu
vzoriek	1912	33	1926	0	67	5164	3358	330	12790
ukazovateľov	9630	67	9696	0	201	6580	3358	506	30038
analýz	13842	121	35266	0	871	27080	18563	1578	97321

Tab č. 2.2. Prehľad o počte a druhu vzoriek vyšetrených na odbore MŽP

Komodita	Počet		
	vzoriek	ukazovateľov	analýz
voda	1912	9630	13842
ovzdušie	33	67	121
potraviný	1926	9696	35266
kozmetika a predmety bežného používania	0	0	0
dekontaminácia prostredia skúšky sterility	5164	6580	27080
vzorky zabezpečenia kvality meraní	3358	3358	18563
iné	397	707	2449
SPOLU	12790	30038	97321

Tab.č.2.3. Prehľad o druhoch a počte vyšetrených vôd na odbore MŽP

Počet	Druh analyzovaného materiálu										
	vodo- vody	studne	pra- mene	vrty	technol.	nádrže	štrko- viská	bazény		iné	spolu
								term.	neterm.		
vzoriek	1054	205	16	0	0	95	13	0	507	22	1912
ukazovateľov	5565	1075	96	0	0	190	26	0	2564	114	9630
analýz	7907	1585	135	0	0	462	81	0	3519	153	13842

Tab.č.2.4. Prehľad o druhoch a počte vyšetrených vzoriek potravín, kozmetiky a predmetov bežného používania na odbore MŽP

č.	Druh potraviny	Počet		
		počet vzoriek	počet ukazovateľov	počet analýz
1	Syry a bryndza	0	0	0
2	Ostatné mliečne výrobky	2	10	41
3	Vajcia a výr. z vajec	7	35	140
4	Mäso a výr. z mäsa	35	175	804
5	Ryby a morské živoč.	10	50	207
6	Tuky a oleje	0	0	0
7	Polievky, bujóny, omáčky	0	0	0
8	Cereálie a pekár. výrobky	8	40	151
9	Ovocie a zelenina	0	0	0
10	Byliny a koreniny	0	0	0
11	Nealkoholické nápoje	10	50	200
12	Víno a alkohol. nápoje	0	0	0
13	Zmrzlina a mraz.dezerty	336	1680	6492
14	Kakao, kakaové prípravky, káva, čaje (okrem bylenných)	5	25	104
15	Ovocné a bylenné čaje	0	0	0
16	Pokrm pre spoločné stravovanie	844	4220	14393
17	Polotovary	4	20	85
18	Detská a dojčenská výživa	81	405	1610
19	Výživové doplnky	38	190	794
20	Prídavné látky (aditíva)	0	0	0
21	Lahôdkarske výrobky	222	1110	4254
22	Cukrárske výrobky	279	1395	5428
23	Cukrovinky	0	0	0
24	Minerálne, pramenité a balené vody	22	176	333
25	Materské mlieko	0	0	0
	SPOLU	1903	9581	35036
26	PBP	0	0	0
27	Kozmetika	0	0	0
28	Ostatné	23	115	230
	SPOLU	1926	9696	35266

Tab.č.2.5. Prehľad o vyšetreniach účinnosti sterilizácie a dezinfekcie pomôcok a prostredia na odbore MŽP

Počet	Sanitárne mikrobiolog. testy	Kontrola sterilizač. prístrojov	Zisťovanie účinnosti dezinf.roztokov	Kontrola sterility predmetov	Ovzdušie	Iný materiál	Spolu
vzoriek	3356	825	18	965	33	268	5465
ukazovateľov	3356	825	72	2327	67	268	6915
analýz	19185	2924	144	4827	121	1340	28541

Tab.č.2.6. Prehľad významných bakteriálnych kmeňov izolovaných z vodného prostredia a ovzdušia na odbore MŽP

Názov	Počet
Acinetobacter spp.	35
Aeromonas hydrophila	0
Aeromonas spp.	3
Alcaligenes faecalis	0
Bacillus cereus	1
Bacillus subtilis	0
Bacillus sp.	0
Citrobacter spp.	42
Clostridium perfringes	3
Enterobacter aerogenes	0
Enterobacter agglomerans	60
Enterobacter spp.	50
Enterococcus faecalis	145
Escherichia coli	76
Hafnia spp.	6
Klasiella spp.	0
Klebsiella oxytoca	0
Legionella pneumophila	0
Pantoea spp.	0
Proteus spp.	2
Pseudomonas aeruginosa	19
Pseudomonas spp.	36
Salmonella sp.	0
saprofitické plesne	21
Serratia marcescens	0
Serratia spp.	0
Staphylococcus aureus	2
Staphylococcus sp.	85
iné	0

Tab.č.2.7. Prehľad významných bakteriálnych kmeňov izolovaných zo vzoriek potravín, kozmetiky a predmetov bežného používania

Názov	Počet
Acinetobacter sp.	81
Aeromonas spp.	0
Bacillus cereus	130
Bacillus subtilis	0
Campylobacter spp.	0
Citrobacter spp.	2971
Clostridium sp.	1
Cronobacter sakazakii	0
Enterobacter spp.	1186
Escherichia coli	82
Hafnia spp.	0
Klebsiella spp.	41
koliformné baktérie	197
Listeria monocytogenes	5
Listeria spp.	0
Proteus spp.	42
Pseudomonas aeruginosa	47
Pseudomonas spp.	34
Providencia sp.	1
Salmonella spp.	1
Sarcina spp.	0
Serratia spp.	0
stafylokokový enterotoxín	5
Staphylococcus aureus	17
Staphylococcus sp.	77
Streptokoky-hemolytické	0
Yersinia spp.	0
Aeróbnne sporulanty	249
Enterokoky	110
Alfa streptokoky	22
Geotrichum candidum	1

Tab. č.2.8. Prehľad výskytu a identifikácie salmonel vo vzorkách potravín a životného prostredia

č.	Dátum spracovania	Názov vzorky	Epidemiologická súvislosť/ ŠZD		Výsledok identifikácie	
					sérotyp	číslo fágotypu
1	17.04.2013	Bravčové karé bez kosti s retiazkou (surové mäso)		ŠZD	Salmonella Typhimurium	U311

Tab. č.2.9. Prehľad vybraných ukazovateľov vyšetrených pre potreby európskych referenčných laboratórií na odbore MŽP

Ukazovateľ	počet vzoriek potravín		počet vzoriek vôd		počet vzoriek prostredia	
	vyšetrených	pozitívnych	vyšetrených	pozitívnych	vyšetrených	pozitívnych
<i>Salmonella</i>	1384	1	32	0	526	0
<i>Listeria monocytogenes</i>	234	5	0	0	526	0
<i>Escherichia coli</i>	75	7	1934	76	3341	21
<i>Escherichia coli O 157</i>	35	0	0	0	0	0
iné patogénne ECO	0	0	0	0	0	0
<i>Campylobacter</i>	250	0	0	0	0	0
CPS	1284	18	507	2	3389	35
stafylokokový enterotoxín-potraviny	18	5	0	0	0	0
stafylokokový enterotoxín - materské mlieko	0	0	0	0	0	0

CPS - koagulázapozitívne stafylokoky

ECO - *Escherichia coli*

Tab. č. 2.10. Prehľad izolácií Cronobacter spp. v sušenej mliečnej detskej výžive na odbore MŽP

Ukazovateľ	počet vzoriek detskej mliečnej výživy počiatočnej		počet vzoriek detskej mliečnej výživy následnej	počet vzoriek detskej mliečnej výživy následnej		
	vyšetrených			vyšetrených		
	pätica	kus	pozitívnych	pätica	kus	pozitívnych
<i>Cronobacter spp.</i>	9	6	0	4	4	0

Tab. 2.13. Nadstavbová diagnostika NRC pre koagulázapozitívne stafylokoky v roku 2013

Druh vzorky	Počet potvrdených KPS	Počet KPS produkujúcich toxín	Typy toxínov								
			A	B	C	D	TSST	C+ TSST	A+ TSST	A+D	D+TSST
Potraviny	65	29	0	5	3	12	3	2	0	2	2
Materské mlieko	24	8	0	0	4	1	0	2	0	0	1
Stery	141	59	4	8	14	29	1	2	0	1	0
Výtery	14	4	0	0	1	1	1	0	1	0	0
Bazén	24	4	0	0	0	3	0	0	1	0	0
Spolu	268	104	4	13	22	46	5	6	2	3	3

Tab. 2.16. Nadstavbová diagnostika NRC pre listeriózu v roku 2013

Druh vzorky	Počet LMO	Sérotyp LMO		Listeria sp.
		O1	O4	
Potraviny	6	5	1	1
Klinický materiál	5	5	0	1
Spolu	11	10	1	2

Tab. 3. Účasť na medzilaboratórnych porovnávacích testoch a porovnaniach odboru MŽP

Názov úradu	Počet		Typ vzorky						
			Vody	Potraviny	Ovzdušie	Biologický materiál	Bakteriálny kmeň	iné	Spolu
RÚVZ Košice	testov	prihlásené	1	1					
		ukončené	1	1					
	ukazovateľov	prihlásené	3	1					
		ukončené	3	1					

Tab. 5. Nové analytické metódy a postupy meraní (a odberov) zavedené na odbore MŽP

Názov úradu	Typ vzorky (komodita)	Ukazovateľ	Druh metódy	Pôvod metódy (STN, ISO, EN, vlastná metóda)
RÚVZ Košice	voda	sírne baktérie	kultivačná	literatúra
	voda	železité baktérie	kultivačná	literatúra
	kontrola kultivačných médií	kontrola kvality, produktivity, selektivity	skúšanie výkonnosti kultivačných médií	ČSN P CEN ISO/TS11133-2

Tab. 6.1. Odborná činnosť odboru MŽP : programy, projekty a ťažiskové úlohy verejného zdravotníctva

Číslo úlohy: 1.1	NÁZOV ÚLOHY: Plnenie akčného plánu pre životné prostredie a zdravie obyvateľov SR (NEHAP IV).	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Košice	1978	9828

Číslo úlohy: 6.4	NÁZOV ÚLOHY: Nozokomiálne nákazy	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Košice	4656	10762

Číslo úlohy: 7.3	NÁZOV ÚLOHY: Minerálne a pramenité balené voľdy a vody vo watercooleroch	
Názov úradu		Počet ukazovateľov
RÚVZ Košice	22	176

Tab. 6.3. Iná odborná činnosť

Názov úradu	Pracovisko	Forma činnosti
RÚVZ Košice	MŽP	odborná prax lekárov odborná prax študentov VZ

Biológia životného prostredia

1. Personálne obsadenie oddelenia BŽP a stav akreditácie v roku 2013

RÚVZ Košice	Pracovníci					Akreditácia				
	VŠ	SZP	NZP	Spolu		počet skúšok/počet ukazovateľov		počet odberov/počet ukazovateľov		platnosť do
						A	N	A	N	
Oddelenie BŽP	1	2	0	3	S	3	8	0	1	19.08.2018
					U	10	12	0	2	

VŠ – vysokoškolsky vzdelaní pracovníci
 SZP – strední zdravotnícki pracovníci
 NZP – pomocný personál
 MD – materská dovolenka

A – akreditované (skúšky, odbery, ukazovatele)
 N - neakreditované (skúšky, odbery, ukazovatele)
 S – skúšky
 U – ukazovatele

2. Analytická činnosť oddelenia BŽP v roku 2013

a) podľa typu komodít

Názov úradu		Vody pitné a úžitkové	Vody minerálne	Vody bazénové	Vody z prírodných kúpalísk	Vodné kvety	Makrofyty	Stery	Piesok	Ovzdušie a bytový prach	Pele	Biol. materiál	Zabezpečenie kvality	Iné	SPOLU
RÚVZ Košice	vzorky	1265	11	501	121	0	32	0	67	0	258	0	12	0	2267
	ukazovatele	8855	44	1002	605	0	32	0	67	0	1585	0	36	0	12226
	analýzy	8855	44	1002	605	0	32	0	67	0	1585	0	36	0	12226

b) prehľad výkonov analytických skúšok BŽP

Názov úradu		Abiosesón a biosesón pitných vôd	Biosesón prírodných kúpalísk	Vodné kvety kvalita - kvantita	Biosesón umelých kúpalísk	Améby	Chlorofyl a	Makrofyty	Testy ekotoxicity	Vajíčka helmintov	Cytogenetika	Pele	Biologický materiál	Roztoče	Iné
RÚVZ Košice	vzorky	1265	121	0	501	0	121	32	0	67	0	258	0	0	0
	ukazovatele	8855	484	0	1002	0	121	32	0	67	0	1585	0	0	0
	analýzy	8855	484	0	1002	0	121	32	0	67	0	1585	0	0	0

7. Účasť na medzilaboratórnych porovnávacích testoch a porovnaníach oddelenia BŽP v roku 2013

Názov úradu	Počet		Typ vzorky					Spolu
			Vody	Potraviny	Ovzdušie	Biologický materiál	Iné	
RÚVZ Košice	testov	prihlásené	1					1
		ukončené	1					1
	ukazovateľov	prihlásené	3					3
		ukončené	3					3

Odborná činnosť oddelenia BŽP v roku 2013

d) programy, projekty, ťažiskové úlohy verejného zdravotníctva

Číslo úlohy: 7.1	NÁZOV ÚLOHY: Cyanobaktérie	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Košice	119	198

Číslo úlohy: 7.3	NÁZOV ÚLOHY: Minerálne a pramenité balené vody a vody vo watercooleroch	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Košice	11	44

Číslo úlohy: 7.15	NÁZOV ÚLOHY: Peľová informačná služba (PIS) - Monitoring biologických alergénov v ovzduší	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Košice	258	1585

Číslo úlohy: 1.1	NÁZOV ÚLOHY: Plnenie akčného plánu pre životné prostredie a zdravie obyvateľov Slovenskej republiky (NEHAP IV)	
Názov úradu	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov
RÚVZ Košice	67	67

5. ROZPOČET ORGANIZÁCIE

Na základe závažného rozpisu ukazovateľov a limitov štátneho rozpočtu na rok 2013 boli stanovené príjmy pre Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Košiciach 246 tis. €.

K 31.12.2013 bolo na príjmových účtoch evidovaných 285 tis. €.

Príjmy 2013 (v tisícoch €)	
Rozpočet:	246
Skutočnosť:	285
% plnenie:	115,88

Rozbor príjmov (v tisícoch €)	
z prenájatých pozemkov	3
za predaj kolkových známok	66
za porušenie predpisov	19
za predaj výrobkov, tovarov a služieb	182
iné príjmy	1
granty – bežné výdavky tuzemské	9
zahraničné granty	5

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Košiciach ako rozpočtová organizácia všetky príjmy odvádza do štátneho rozpočtu.

Výdavky 2013 (v tisícoch €)	
Rozpočet	2 672
z toho:	
bežné výdavky	2 672
kapitálové výdavky	0

Bežné výdavky organizácie boli použité na chod organizácie vrátane miezd zamestnancov a povinných odvodov do poisťovní. Podrobnejší rozpis týchto výdavkov je uvedený nižšie.

Kapitálové výdavky neboli v roku 2013 pridelené.

Bežné výdavky	Rozpočet	2 672
	Skutočnosť	2 672
Mzdy (610)		1 543
Poistné a príspevky zamestnávateľa (620)		539
Tovary a ďalšie služby (630)		539
Cestovné výdavky (631)		8
Energie, voda a komunikácie (632)		184
Materiál a služby (633)		155
Dopravné (634)		18
Rutinná a štandardná údržba		31
Nájomné za prenájom (636)		4
Ostatné tovary a služby (637)		139
Bežné transfery (640)		51

610 – Mzdy

Mzdové prostriedky boli čerpané na tarifné platy vo výške 1 254 tis. €, príplatky osobné vo výške 212 tis. €, príplatky ostatné vo výške 70 tis. € a odmeny vo výške 7 tis. €.

620 – Poistné a príspevky zamestnávateľa

Poistné a príspevky zamestnávateľa boli čerpané vo výške 539 tis. €. Do Všeobecnej zdravotnej poisťovne bolo uhradených 94 tis. €, do ostatných zdravotných poisťovní 55 tis. €, na sociálne poistenie bolo uhradené 390 tis. €.

631 – Cestovné výdavky

Na uvedenej položke bolo k 31.12.2013 vyčerpaných 8 tis. €.

Čerpanie na uvedenej položke výrazne ovplyvňujú vzdialenostné rozdiely, prevažná väčšina porád, školení, prípadne iných podujatí sa koná mimo mesta, čím pre organizáciu vznikajú tieto cestovné náklady. Čerpanie na tejto podpoložke ovplyvňuje i čerpanie na stravné pri pracovných cestách, pracovné cesty mimo Košického kraja nie je možné uskutočniť v čase kratšom ako 5 hodín, čím pre organizáciu vzniká povinnosť uhradiť zákonom stanovené stravné.

632 – Energie, voda a komunikácie

Na uvedenej položke bolo k 31.12.2013 vyčerpaných 184 tis. €.

Čerpanie na uvedenej podpoložke výrazne ovplyvňujú skutočnosť, že RÚVZ Košice sídli v 3 budovách, pričom s počtom budov dochádza k zvyšovaniu spotreby energií - elektrickej, plynu (vykurovanie 2 budov prostredníctvom vlastných kotolní) i tepelnej energie (vykurovanie 1 budovy dodávateľským spôsobom). Laboratóriá (umyvárne laboratórneho skla) sú náročné na spotrebu vody.

633 – Materiál a dodávky

Na uvedenej položke bolo evidované čerpanie k 31.12.2013 vo výške 155 tis. €.

Čerpanie na uvedenej podpoložke výrazne ovplyvňuje čerpanie na nákup diagnostík, chemikálií, skla, plastov a iných laboratórnych potrieb, kancelárskych potrieb, papiera a čistiacich a dezinfekčných prostriedkov, ktoré si vyžaduje práca laboratórnych a terénnych zložiek úradu.

634 – Dopravné

Na uvedenej položke bolo k 31.12.2013 vyčerpaných 18 tis. €.

Čerpanie na uvedenej podpoložke, opätovne ako pri cestovných výdavkoch, výrazne ovplyvňujú vzdialenostné rozdiely, prevažná väčšina porád, školení, prípadne iných podujatí sa koná mimo Košického kraja. Čerpanie na tejto podpoložke ovplyvňujú i neustále sa zvyšujúce ceny pohonných hmôt a služieb súvisiacich so zabezpečením prevádzky a údržby motorových vozidiel, ktorých priemerný vek je 10,8 rokov.

635 – Rutinná a štandardná údržba

Na uvedenej položke bolo k 31.12.2013 vyčerpaných 31 tis. €. Čerpanie na uvedenej podpoložke výrazne ovplyvňuje technický vek používanej techniky na RÚVZ. Vzhľadom ku skutočnosti, že v posledných rokoch neboli pridelované finančné prostriedky na kapitálové výdavky, nebolo možné obmieňať jestvujúcu techniku. Náklady na opravy starších a starých prístrojov sú neustále vyššie, v danom prípade platí čím je starší prístroj, tým je finančne náročnejšia jeho oprava a údržba. V roku 2013 bola realizovaná prvá etapa výmeny okien na budove Ipeľská č. 1.

636 – Nájomné za prenájom

Na uvedenej položke bolo k 31.12.2013 vyčerpaných 4 tis. €. Čerpanie na uvedenej podpoložke je ovplyvnené uzavretými nájomnými zmluvami na nebytové priestory – garáže a prenájom fliaš na technické plyny pre potreby chemických laboratórií.

637 – Ostatné tovary a služby

Na uvedenej položke bolo k 31.12.2013 vyčerpaných 139 tis. €. Čerpanie na uvedenej položke ovplyvňujú výdavky na stravovanie zamestnancov, výdavky na všeobecné a špeciálne služby, predovšetkým výdavky na metrologickú a kalibračnú činnosť, ktorých potreba vyplynula z požiadaviek na akreditáciu našich laboratórií. Výraznou mierou sa na čerpaní tejto položky podieľajú aj zvýšené miestne poplatky – miestne dane a poplatky za vývoz komunálneho odpadu.

640 – Transfery

Na základe záväzných ukazovateľov štátneho rozpočtu boli účelovo určené finančné prostriedky na transfery vo výške 51 tis. €, ktoré boli čerpané na vyplatenie odstupného vo výške 33 tis. €, na vyplatenie odchodného vo výške 14 tis. € a na výplatu nemocenských dávok vo výške 4 tis. €.

6. PERSONÁLNE OTÁZKY

Na rok 2013 bol RÚVZ so sídlom v Košiciach stanovený limit zamestnancov na 200. V roku 2013 odišlo 10 zamestnancov, 1 zamestnankyňa nastúpila na RÚVZ so sídlom v Košiciach, 5 zamestnankýň sa vrátilo z RD, 2 zamestnankyne odišli na MD.

Odišli:

- odborný radca - HV - dohodou - starobný dôchodok
- hlavný radca - Epid. - dohodou - starobný dôchodok
- radca - HŽP - dohodou - starobný dôchodok
- radca - HV - dohodou - starobný dôchodok
- radca PPL - dohodou - starobný dôchodok
- lekár - PZ - dohodou - starobný dôchodok
- zdravotný laborant - LM - dohodou - starobný dôchodok
- sanitárka - MŽP - dohodou - starobný dôchodok
- THP zamestnankyňa - HTČ - dohodou - starobný dôchodok
- vodič – HTČ – dohodou - invalidný dôchodok

Nastúpili:

- odborný radca – odbor epidemiológie

K 31.12.2013 na MD a RD je 8 zamestnankýň a to: 1 radca z odboru HŽP, 1 radca z odboru Epidemiológie, 1 radca z odboru HV, 1 radca z odboru PPL, 1 samostatný radca z odboru Epidemiológie, 1 verejný zdravotník z odboru chemických analýz, 1 zdravotná laborantka z odboru PZ.

- **stav zamestnancov RÚVZ so sídlom v Košiciach k 31.12.2013**

Zamestnanci zaradení podľa zákona č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov (vo fyzických osobách)	
Kategória	Počet zamestnancov
Lekár	3
Sestra	0
Verejný zdravotník	7
Zdravotnícky laborant	38
Fyzik	0
Laboratórny diagnostik	29
THP - VŠ	3
THP - ÚSV	9
Robotníci	18
Spolu	107

**Zamestnanci zaradení podľa zákona č. 400/2009 Z. z.
o štátnej službe (vo fyzických osobách)**

Kategória	Štátny radca	Hlavný radca	Odborný radca	Samostatný radca	Radca	Hlavný referent	Odborný referent	Samostatný referent	Spolu
Lekár	1	7	3						11
Sestra									0
Verejný zdravotník			7	5	44				56
Zdravotnícky laborant									0
Fyzik									0
Laboratórny diagnostik		1		1					2
THP - VŠ		2	1						3
THP - ÚSV					4				4
Robotníci									0
Spolu	1	10	11	6	48	0	0	0	76

V sledovanom období sú

v mimoevidenčnom stave

(spolu verejná aj štátna služba): 8

materská dovolenka	1
rodičovská dovolenka	7
neplatené voľno	-

Prehľad počtu zamestnancov za r. 2013

Počty zamestnancov	Plán rok 2013	Skutočnosť rok 2013
Evidenčný poč. zam. vo fyz. osobách k poslednému dňu sled. obdobia	200	183
Priemerný ev. poč. zam. vo fyz. osobách v sledovanom období	200	183,9
Evidenčný počet zam. prepočítaný k poslednému dňu sled. obdobia	200	183
Priemerný evidenčný počet zam. prepočítaný v sledovanom období	200	183,9
SPOLU	200	183

Prepočítaný počet zamestnancov k 31.12.2013 podľa kategórií a vekovej štruktúry

Veková štruktúra zamestnancov podľa kategórií k 31. 12. 2012 (všetci zamestnanci)

	Lekár	Sestra	Verejný zdravotník	Zdrav. laborant	Fyzik	Labor. diagnostik	THP		Robotnícke povolanie	Spolu
							VŠ	ÚSV		
do 20 rokov										0
20 - 24			1							1
25 - 29			3							3
30 - 34			10			1				11
35 - 39	1		2	1		2	1			17
40 - 44	3		5	4		3		3	2	20
45 - 49			13	9		5	4	3	5	39
50 - 54	2		13	12		3		3	5	38
55 - 59	7		11	11		16	1	4	6	56
60 - 64	1		5	1		1				8
65 a viac										0
Spolu	14	0	63	38	0	31	6	13	18	183

Prepočítaný počet zamestnancov k 31.12.2012 podľa kategórií a odborov

	Lekár	Sestra	Verejný zdravotník	Zdrav. laborant	Fyzik	Labor. diagnostik	THP		Robotnícke povolanie	Spolu
							VŠ	ÚSV		
HŽP	1		12			1				14
HDM	3		7							10
PPL	2		10							12
HV	1		15							16
EPI	3		8							11
Laboratóriá	3		3	36		26		1	1	70
Úsek RH	1		1				4	7	2	15
HTČ							2	4	15	21
PZ			3	1		2				6
OZpŽ			4	1		2		1		8
Spolu	14	0	63	38	0	31	6	13	18	183

VZDELÁVACIE AKTIVITY

1) kvalifikačné formy ďalšieho vzdelávania zamestnancov úradu

- a) zdravotnícke povolanie - lekár:
  - 2 zamestnanci zaradení do špecializačného študijného v špecializačnom odbore epidemiológia

- b) zdravotnícke povolanie – laboratórny diagnostik
  - 1 zamestnanec absolvoval prípravu na výkon práce v zdravotníctve a následne bol SZU v Bratislave zaradený do špecializačného štúdia v špecializačnom odbore laboratórne a diagnostické metódy v klinickej mikrobiológii.

2) Inštitucionálne vzdelávanie zamestnancov úradu

- a) Inštitucionálne vzdelávanie zamestnancov úradu sa zabezpečuje hlavne prostredníctvom vzdelávacej ustanovizne, ktorou je SZU v Bratislave. V súlade s Plánom aktivít ďalšieho a sústavného vzdelávania SZU sa v roku 2013 zúčastnilo na vzdelávacích aktivitách univerzity spolu 6 zamestnancov (TK – 5, DS – 1).
- b) V rámci sústavného vzdelávania sa v hodnotenom období zúčastnilo na rôznych odborných podujatiach zameraných na oblasť verejného zdravotníctva spolu 128 zamestnancov. Finančné náklady na zabezpečenie týchto aktivít činili spolu 1 927,36 €. Vo väčšine prípadov sa jednalo o aktívnu, príp. pasívnu účasť na konferenciách, odborných seminároch, kurzoch a workshopoch.

Prehľad účasti zamestnancov na vzdelávacích podujatiach v roku 2013

Druh aktivity	Počet podujatí	Počet účastníkov
Semináre	54	102
Konferencie	10	16
Kurzy	6	6
WS	4	4
SPOLU	74	128

Prehľad účastí zamestnancov na vzdelávacích podujatiach v rokoch 2005 - 2013

ROK	počet podujatí	počet účastníkov	finančné náklady v €
2005	57	201	3 434,28
2006	85	116	4 148,54
2007	65	178	4 005,97
2008	79	192	4 753,20
2009	124	232	5 002,37
2010	88	219	1 522,01
2011	103	242	3 869,83
2012	121	208	4 482,40
2013	74	128	1 927,36

Prehľad finančných nákladov vynaložených na vzdelávanie v roku 2013 podľa jednotlivých položiek:

- cestovné 475,16 €
- stravné 426,76 €
- ubytovanie 428,44 €
- účastnícky poplatok 597,00 €
- **SPOLU 1 927,36 €**

3) Vnútroústavné semináre

- a) RÚVZ so sídlom v Košiciach organizoval aj v roku 2013 odborné semináre pre pracovníkov RÚVZ v Košickom kraji s vysokoškolským vzdelaním. V priebehu roka 2013 bolo realizovaných 6 tematických okruhov, na ktorých bolo v súlade s vypracovaným plánom prezentovaných 30 odborných príspevkov, z toho 20 príspevkov bolo prezentovaných odbornými pracovníkmi RÚVZ Košice.
- b) Pre medicínsko-technických pracovníkov úradu v zdravotníckom povolání verejný zdravotník a zdravotnícky laborant bolo v rámci 6 tematických okruhov prezentovaných 18 príspevkov, s aktívnou účasťou 37 zamestnancov úradu.

- 4) Na báze RÚVZ so sídlom v Košiciach je zriadená špecializovaná výučbová základňa, ktorej cieľom je zabezpečenia výkonu praktickej zložky vzdelávania v akreditovanom špecializovanom študijnom programe v kategórii lekár pre špecializačný odbor všeobecný lekár, ktoré bolo priznané LF UPJŠ v Košiciach, ako vzdelávacej ustanovizni pre tento študijný program. V roku 2013 absolvovali na pracoviskách

úradu odbornú prax 5 lekári. Jeden lekár v rámci špecializačného štúdia v špecializačnom odbore pracovné lekárstvo zahájil koncom roka 2013 polročnú odbornú prax.

- 5) Okrem postgraduálnej výchovy sa 20 zamestnancov úradu podieľalo na zabezpečení výučby študentov LF UPJŠ v Košiciach v odbore verejné zdravotníctvo. Na pracoviskách úradu absolvovalo v termíne do 8.7.2013 do 2.8.2013 9 študentov II. ročníka povinnú 1-mesačnú odbornú prax.
- 6) V roku 2013 sa pokračovalo v realizácii projektu „Tvorba a realizácia systému vzdelávania pracovníkov RÚVZ v SR“, ktorý je spolufinancovaný z prostriedkov EU. Cieľom projektu bolo vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov RÚVZ v SR. Školenia prebiehali v 25 vzdelávacích moduloch. Lektorskú činnosť vykonávali aj zamestnanci úradu. V decembri 2013 bol projekt úspešne ukončený.

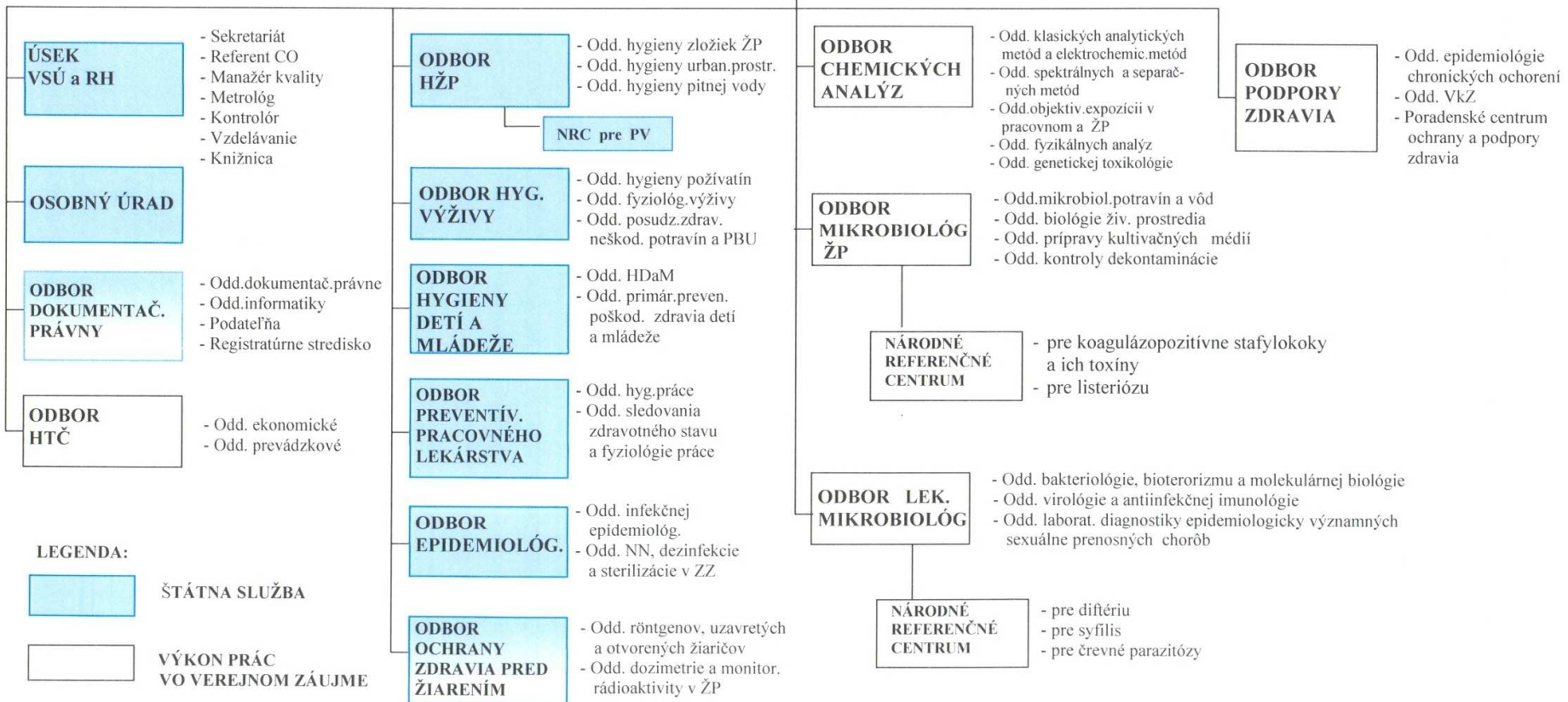
REGIONÁLNY ÚRAD VEREJNÉHO ZDRAVOTNÍCTVA SO SÍDLOM V KOŠICIACH

**REGIONÁLNY HYGIENIK
VEDÚCI SLUŽOBNÉHO ÚRADU**

Príloha č. 1
Organizačného poriadku RÚVZ Košice

Platná od 1.5.2011

**Zástupca
regionálneho hygienika**

7. CIELE A PREHĽAD ICH PLNENIA

RÚVZ so sídlom v Košiciach má stanovené plnenie nasledovných priorít.

1. efektívny a účinný výkon štátneho zdravotného dozoru a kontroly v oblasti ochrany verejného zdravia, vrátane objektivizácie faktorov životného a pracovného prostredia
2. posilňovanie prevencie prenosných ochorení a výkon imunizačných prehľadov v populácii
3. posilňovanie prevencie neprenosných ochorení, monitorovanie zdravotného stavu obyvateľstva a jeho skupín vo vzťahu k životným podmienkam a pracovným podmienkam, spôsobu života a práce a zdravotného uvedomenia ľudí, vrátane monitorovania determinantov zdravia a hodnotenia dopadov na verejné zdravie

Plnenie jednotlivých priorít vyplýva aj z Programového vyhlásenia vlády SR a z Programov a projektov ÚVZ v SR. Konkrétne plnenie vyššie uvedených priorít **je podrobne rozpracované v bode č. 4 tejto VS.**

8. HODNOTENIE A ANALÝZA VÝVOJA ORGANIZÁCIE V ROKU 2013

Rozsah činnosti Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Košiciach (ďalej len RÚVZ) vyplývajúci zo zákona NR SR č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia v znení neskorších predpisov a z jeho územnej pôsobnosti, ako aj odpočet plnenia úloh uvedený v predchádzajúcich kapitolách, sú dôkazom výnimočnej a nezastupiteľnej odbornej rôznorodosti jednotlivých útvarov RÚVZ.

RÚVZ je štátna rozpočtová organizácia, čo znamená, že jeho financovanie je zabezpečované a závislé výlučne na štátnom rozpočte. Vývoj ekonomiky a vývoj rozpočtu sa preto priamo odráža na úrovni financovania, čoho dôsledkom je niekoľkoročné postupné znižovanie finančných prostriedkov, ktoré má úrad pre svoj chod k dispozícii. Tejto skutočnosti sme čelili aj v roku 2013, čo malo za následok nútené zníženie počtu zamestnancov, ako aj obmedzené možnosti zabezpečovanie dennej prevádzky (predovšetkým nákup diagnostík, chemikálií, technického príslušenstva a pod.) Značné množstvo finančných prostriedkov odčerpali aj nevyhnutné akreditácie laboratórnych činností a havarijné situácie spôsobené vekom a technickým stavom budov, v ktorých RÚVZ sídli (finančné prostriedky pre udržiavanie budov v dobrom technickom stave nemáme k dispozícii).

Čo sa týka hodnotenia dosiahnutých výsledkov našej organizácie, z hľadiska kvantitatívnych ukazovateľov sme tak, ako po iné roky dosiahli vyrovnaný rozpočet a mierne sme prekročili plán plnenia príjmov. Z hľadiska kvalitatívneho, všetky stanovené úlohy sme plnili v termíne a na požadovanej úrovni. Plnenie úloh vyplývajúcich z Programov a projektov úradov verejného zdravotníctva na rok 2013 a ďalšie roky bolo podľa požiadavky Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky odpočítované dvakrát ročne, plnenie mimoriadnych úloh bolo spracovávané formou písomných správ v príslušnom termíne a vnútroúradná štatistika bola za každý odbor vedená v polročných intervaloch.

Činnosť organizácie bola v roku 2013 výrazne ovplyvňovaná pripravovanou reformou štátnej správy ESO. V rámci tejto prípravy bolo potrebné opakovane zasielať rôzne formy výkazov a informácií rôznym zúčastneným inštitúciám, zároveň bolo úsilie venované aj prípravám podkladov a materiálov pre vyčlenenie organizácií verejného zdravotníctva spod reformy ESO. Negatívnym sprievodným javom celého procesu bola pretrvávajúca neistota, nedostatok relevantných informácií a časté zmeny v poskytnutých informáciách. Od októbra 2013 organizáciu negatívne zasiahol aj návrh rozpočtu na rok 2014, predovšetkým v oblasti mzdových prostriedkov, kde bolo navrhnuté jeho zníženie o 26%, bez inštrukcií a informácií o tom, ktoré činnosti treba obmedziť, resp. ako vzniknutú situáciu riešiť. Dôsledkom bolo ďalšie prehĺbenie neistoty a napätá atmosféra na pracoviskách, ktorá sa pochopiteľne môže odraziť aj na výkonoch zamestnancov a pôsobí demotivujúco. Východiskom z danej situácie môže byť len koncepčné a premyslené riešenie tak rozsiahlych projektov, akým reforma štátnej správy je. Potrebné je predovšetkým stabilizovať finančnú situáciu úradu, pričom finančné zabezpečenie musí byť adekvátne rozsahu činností a kompetenciám (napr. laboratórne vyšetrenie vzoriek pre ďalšie okresy Košického kraja, NRC pre syfilis s celoslovenskou pôsobnosťou), ako aj k plánovanému plneniu príjmov.